

KARLOVAC
grad susreta

STRATEGIJA RAZVOJA SPORTA GRADA KARLOVCA 2021. – 2028.

Strateški dokument s akcijskim planom djelovanja u području sporta Grada Karlovca za
razdoblje 2021. – 2028.

Prosinac, 2020.

Izvršitelj projekta:

Razvoj i inovacije u sportu j.d.o.o.

Autori dokumenta:

doc. dr. sc. Zrinko Čustonja

doc. dr. sc. Dario Škegro

Besim Aliti, mag. cin.

Želimir Feitl, mag. chem.

Draženka Sila – Ljubenko, prof.

mr. sc. Željko Šančić

Marijeta Čelić

Izrazi koji se koriste u ovom dokumentu, a imaju rodno značenje, koriste se neutralno i odnose se jednako na oba spola.

Dokument „Strategija razvoja sporta Grada Karlovca 2021. – 2028.“ izrađen je temeljem ugovora između Grada Karlovca i tvrtke Razvoj i inovacije u sportu j.d.o.o. od 10. lipnja 2020. godine (klasa: 020-04/20-01/340 Ur. broj: 2133/08-01/01-20-1).

SADRŽAJ

1. POČETNE POSTAVKE	5
<i>STRATEŠKI DOKUMENT</i>	6
<i>OBUHVAAT I CILJ STRATEGIJE RAZVOJA SPORTA GRADA KARLOVCA 2021.-2028.</i>	12
<i>VIZIJA RAZVOJA SPORTA U GRADU KARLOVCU 2021.–2028.</i>	16
<i>METODOLOGIJA IZRADE STRATEGIJE RAZVOJA SPORTA GRADA KARLOVCA 2021.–2028.</i>	18
2. ANALIZA STANJA SPORTA U GRADU KARLOVCU	22
2.1. <i>SPORTSKA INFRASTRUKTURA NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA</i>	23
<i>Definicija i opis područja</i>	23
<i>Sportske građevine na području Grada Karlovca</i>	27
<i>Sportske dvorane na području Grada Karlovca</i>	30
<i>Nogometni tereni na području Grada Karlovca</i>	46
<i>Bazeni na području Grada Karlovca</i>	50
<i>Ostale sportske građevine</i>	52
<i>Stavovi i interesi građana Grada Karlovca vezani uz sportsku infrastrukturu</i>	56
<i>Stavovi karlovačkih sportskih dužnosnika o sportskoj infrastrukturi</i>	60
<i>Stavovi sportskih trenera karlovačkih sportskih klubova o sportskoj infrastrukturi</i>	62
2.2. <i>TRENERI I DRUGI STRUČNI KADROVI U SPORTU NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA</i>	65
<i>Definicija i opis područja</i>	65
<i>Analiza stanja trenera i ostalih stručnih kadrova u sportu na području Grada Karlovca</i>	70
<i>Stručni rad trenera u karlovačkom sportu</i>	93
<i>Stavovi trenera o stručnom radu, infrastrukturi i financijama u karlovačkom sportu</i>	102
2.3. <i>FINANCIRANJE SPORTA U GRADU KARLOVCU</i>	122
<i>Definicija i opis područja</i>	122
<i>Financiranje sporta iz proračuna Grada Karlovca</i>	128
<i>Karlovačka športska zajednica</i>	165
<i>Analiza prihoda i rashoda karlovačkih sportskih klubova</i>	175
<i>Stavovi karlovačkih sportskih dužnosnika o financiranju sporta u Karlovcu</i>	191
2.4. <i>NATJECATELJSKI SPORT NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA</i>	196
<i>Definicija i opis područja</i>	196
<i>Raširenost sporta i broj klubova</i>	198

<i>Broj sportašica i sportaša</i>	210
<i>Sport osoba s invaliditetom</i>	221
2.5. <i>ŠKOLSKI I AKADEMSKI SPORT NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA</i>	227
<i>Definicija i opis područja</i>	227
<i>Školski sport u Gradu Karlovcu</i>	233
<i>Akademski sport u Gradu Karlovcu</i>	247
2.6. <i>TJELESNA AKTIVNOST GRAĐANA GRADA KARLOVCA</i>	253
<i>Definicija i opis područja</i>	253
<i>Anketiranje građana Grada Karlovca o navikama tjelesnoga vježbanja</i>	255
<i>Opći podaci o ispitanicima</i>	257
<i>Tjelesna aktivnost građana Grada Karlovca</i>	263
<i>Stavovi građana Grada Karlovca o tjelesnom vježbanju</i>	308
<i>Tjelesno vježbanje građana – glavni zaključci i rezultati istraživanja</i>	316
3. STRATEŠKI CILJEVI RAZVOJA SPORTA U GRADU KARLOVCU 2021. - 2028.	319
3.1. <i>SPORTSKA INFRASTRUKTURA NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA – CILJEVI 2028.</i>	320
3.2. <i>TRENERI I DRUGI STRUČNI KADROVI U SPORTU NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA – CILJEVI 2028.</i>	328
3.3. <i>FINANCIRANJE SPORTA U GRADU KARLOVCU – CILJEVI 2028.</i>	332
3.4. <i>NATJECATELJSKI SPORT NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA – CILJEVI 2028.</i>	336
3.5. <i>ŠKOLSKI I AKADEMSKI SPORT NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA – CILJEVI 2028.</i>	341
3.6. <i>TJELESNA AKTIVNOST GRAĐANA GRADA KARLOVCA – CILJEVI 2028.</i>	346
4. PROGRAM RAZVOJA SPORTA U GRADU KARLOVCU 2021. – 2028.	349
4.1. <i>SPORTSKA INFRASTRUKTURA NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA – PROGRAM RAZVOJA 2021.-2028.</i>	351
4.2. <i>TRENERI I DRUGI STRUČNI KADROVI U SPORTU – PROGRAM RAZVOJA 2021.-2028.</i>	363
4.3. <i>FINANCIRANJE SPORTA U GRADU KARLOVCU – PROGRAM RAZVOJA 2021.-2028.</i>	374
4.4. <i>NATJECATELJSKI SPORT NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA – PROGRAM RAZVOJA 2021.-2028.</i>	380
4.5. <i>ŠKOLSKI I AKADEMSKI SPORT NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA – PROGRAM RAZVOJA 2021.-2028.</i>	390
4.6. <i>TJELESNA AKTIVNOST GRAĐANA GRADA KARLOVCA – PROGRAM RAZVOJA 2021.-2028.</i>	398
6. LITERATURA	403

1. POČETNE POSTAVKE

<i>STRATEŠKI DOKUMENT</i>	<i>6</i>
<i>OBUHVAAT I CILJ STRATEGIJE</i>	<i>12</i>
<i>VIZIJA RAZVOJA SPORTA U GRADU KARLOVCU 2021. – 2028.....</i>	<i>16</i>
<i>METODOLOGIJA IZRADE STRATEGIJE</i>	<i>18</i>

STRATEŠKI DOKUMENT

Riječ strategija dolazi od grčke riječi *strategos*, vojskovođa. U doslovnom prijevodu *strategos* znači „vođenje vojske“ (*stratos*=vojska, *agein*=voditi). S vremenom je to značenje riječi izgubljeno, a danas se u općem smislu pod strategijom podrazumijeva snalaženje u zadanim uvjetima i pronalaženje najboljih rješenja pod pretpostavkom da se jasno definiraju ciljevi koji se žele ostvariti te okviri i ograničenja za njihovo postizanje.

MODERNE INTERPRETACIJE PODRAZUMIJEVAJU STRATEGIJU KAO SKUP ZNANJA, CILJEVA, IDEJA I AKTIVNOSTI O TOME KAKO VODITI ODREĐENU DJELATNOST NA NAJUČINKOVITIJ I NAJMANJE RIZIČAN NAČIN.

Strateški pristup razvoju nekoga područja sastoji se od tri dijela koji daju odgovore na tri skupine ključnih pitanja:

1. **ANALIZA STANJA**- Kakvo je trenutačno stanje, s čime uistinu raspolažemo, koje su dobre i loše strane postojećeg sustava?
2. **STRATEŠKI CILJEVI** - Želimo li, u čemu i koliko biti bolji? Gdje želimo biti i što želimo ostvariti u narednom razdoblju?
3. **PROGRAM RAZVOJA/AKCIJSKI PLAN** – Tko i na koji način treba ispunjavati različite zadaće ili aktivnosti kako bi postigli zadane strateške ciljeve, u kojim vremenskim rokovima to treba činiti, s kojim

ljudskim i financijskim resursima treba raspolagati te na koji način će se pratiti učinci njihovog djelovanja?

Strategije, strateški dokumenti i strateško promišljanje sporta važan su alat za razumijevanje uvjeta i okruženja u kojem se on odvija, definiraju viziju i misiju djelovanja prema unaprijed specificiranim ciljevima koji se žele ostvariti u području sporta te omogućuju sustavno unaprjeđenje sporta u skladu s objektivno postavljenim mjerilima ili referentnim točkama.

Preduvjeti za izradu „Strategije razvoja sporta Grada Karlovca 2021. – 2028.“

Stručni preduvjeti

Gotovo sve relevantne države, lokalne zajednice i veliki gradovi u zemljama Europske unije suočeni s višestrukim rastom brojnih pokazatelja društvene i ekonomske uloge sporta, počeli su sport tretirati strateškim promišljanjem koji je gotovo bez iznimke potican od strane najviših institucija vlasti pojedine zemlje, lokalne ili gradske zajednice.

U situaciji kada sportska javnost, ali i šira društvena i politička zajednica grada Karlovca uviđaju složenost problema upravljanja, organiziranja i stručnog djelovanja u sportu i kada suočeni s referentnim, kvalitetnim, sustavno praćenim i usporedivim podacima, analiza stanja i definiranje smjerova daljnjeg unaprjeđenja sustava sporta u gradu Karlovcu nametnuli su se kao prioritet. Tijekom posljednjih trideset godina karlovački su sportaši postigli niz sportskih uspjeha koji su dijelom bili i rezultat strateškog promišljanja. Naime,

Grad Karlovac do sada je imao izrađenu i usvojenu Strategiju razvoja sporta za razdoblje 2012. - 2020. godina.

U pristupu strateškom promišljanju daljnjeg razvoja sustava karlovačkog sporta, a pod pritiskom aktualnih i dnevnih problema u sportu, nije racionalno niti mudro požurivati donošenje novih rješenja bez realne ocjene stanja, temeljitih razmatranja uzroka i postavljanja ostvarivih razvojnih pravaca i ciljeva sa svrhom postizanja optimalnih sportskih i ekonomskih učinaka u karlovačkom sportu.

Formalno-pravni preduvjeti

Temeljni zakonski odnosno formalno-pravni preduvjeti za izradu i provedbu „Strategije razvoja sporta Grada Karlovca 2021. – 2028.“ jesu definirane funkcije, značenja i odnosi između jedinica lokalne samouprave i sporta u Ustavu Republike Hrvatske, Europskoj povelji o sportu (1992), Zakonu o sportu (NN 71/06, 150/08, 124/10, 124/11, 86/12, 94/13, 85/15, 19/16, 98/19, 47/20 i 77/20 – dalje u tekstu samo Zakon o sportu), Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17 i 98/19) i Statutu Grada Karlovca:

“Država potiče i pomaže skrb o tjelesnoj kulturi i sportu” (Ustav Republike Hrvatske, Glava III. Zaštita ljudskih prava i temeljnih sloboda, Članak 69. stavak 5)

“Jedinice lokalne samouprave obavljaju poslove iz lokalnog djelokruga kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a osobito poslove koji se odnose na... tjelesnu kulturu i sport...” (Ustav Republike Hrvatske, Glava VI. Mjesna, lokalna i područna (regionalna) samouprava, Članak 129.a stavak 5)

“Radi promicanja sporta kao važnog čimbenika ljudskog razvoja, vlade će poduzeti potrebne mjere da bi ostvarile odredbe ove Povelje, u skladu s načelima Kodeksa sportske etike, sa svrhom da svakom pojedincu osiguraju mogućnost da se bavi sportom...” (Europska povelja o sportu, Članak 1., 1992).

“Sportske djelatnosti su djelatnosti od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku.” (Zakon o sportu, Članak 1. stavak 2.).

„U Republici Hrvatskoj razvoj sporta potiče se izgradnjom i održavanjem sportskih građevina, školovanjem i usavršavanjem stručnog kadra, znanstvenim projektima u području sporta, gospodarskim mjerama, stimuliranjem partnerstva vladinih i nevladinih organizacija u sportu te privatnog poduzetništva i financiranjem sporta sredstvima države, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grada Zagreba.“ (Zakon o sportu, Članak 1. stavak 4.).

„Radi ostvarivanja zajedničkih interesa u sportu, na području jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grada Zagreba osnivaju se sportske zajednice.“ (Zakon o sportu, Članak 48. stavak 1.).

„Javne potrebe u sportu za koje se sredstva osiguravaju iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grada Zagreba su programi, odnosno aktivnosti, poslovi i djelatnosti od značaja za jedinicu samouprave: 1. poticanje i promicanje sporta,... 9. provođenje i financiranje znanstvenih i razvojnih projekata elaborata i studija u funkciji razvoja sporta.“ (Zakon o sportu, Članak 76. stavak 1.).

„Gradovi... kao i gradovi sjedišta županija u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe

*građana i to osobito poslove koji se odnose na: ... –tjelesnu kulturu i sport...
(Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, Članak 19.)*

„Grad Karlovac, kao veliki grad, u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana i to osobito poslove koji se odnose na: ... tjelesnu kulturu i šport“ (Statut Grada Karlovca, Članak 18.)

„Strateški cilj 2 – Pобољшanje kvalitete života - Uključivanjem u sport i sportsku rekreaciju što veći broj građana, osobito djece, mladeži i studenata, osoba s invaliditetom i osoba treće životne dobi, stvaraju se navike za zdrav način života i podiže svijest javnosti o značaju sporta i rekreacije kroz osmišljeno i sadržajno korištenje slobodnog vremena. Dostupnost otvorenih i zatvorenih sportskih građevina svim građanima rezultira i osnaživanjem amaterskog sporta te povećava turističku ponudu (organizacije domaćih i međunarodnih sportskih i rekreativnih priredaba, poboljšanjem uvjeta za sportsku edukaciju, te povećanjem broja građana uključenih u sustav sporta i sportske rekreacije). Tako se povećava kvaliteta života i u javnozdravstvenom smislu.“ (Strategija razvoja Grada Karlovca za razdoblje od 2013. do 2020. godine)

Veliki broj uspješnih europskih i svjetskih gradova prepoznali su važnost definiranja strategije razvoja sporta. Učinili su to pretežno dokumentima strateškog karaktera iza kojih, gotovo bez iznimke, stoje upravljačke strukture grada, kao i vladine, nevladine i akademske institucije i organizacije koje djeluju u području sporta. Uočeno je da sport neophodno treba pomoć grada i gradskih institucija u svom daljnjem razvoju.

Karlovac nije iznimka u tom pogledu jer u nizu sportskih uspjeha karlovačkih sportaša još leže određene rezerve koje je potrebno, uvažavajući navedene

razvojne pretpostavke za izradu „Strategije razvoja sporta Grada Karlovca 2021. – 2028.“, ostvariti i angažirati.

OBUHVAT I CILJ STRATEGIJE RAZVOJA SPORTA GRADA KARLOVCA 2021.-2028.

Strateška područja

S ciljem izrade cjelovite „Strategije razvoja sporta Grada Karlovca 2021. - 2028.“ provest će se niz analiza iz 6 različitih strateških područja koji obuhvaćaju sustav sporta u gradu Karlovcu. Svrha tih studija je analizirati trenutačno stanje u strateškim područjima sportske djelatnosti te razraditi plan i provedbu razvoja sporta u gradu Karlovcu za slijedećih 8 godina uz stalno uravnoteživanje argumentiranih želja i potreba s realnim mogućnostima Grada Karlovca da ih uspješno ostvari.

Strategija obuhvaća 6 strateških područja:

1. SPORTSKA INFRASTRUKTURA ,
2. TRENERI I DRUGI STRUČNI KADROVI U SPORTU,
3. FINANCIRANJE SPORTA,
4. NATJECATELJSKI SPORT,
5. ŠKOLSKI I AKADEMSKI SPORT,
6. TJELESNO VJEŽBANJE GRAĐANA.

Cilj izrade strateškog dokumenta

Primarni cilj i osnovni sadržaj ovog strateškog dokumenta je:

- 1) prikupiti i analizirati trenutne pokazatelje te precizno i utemeljeno odrediti aktualno stanje sporta u gradu Karlovcu na globalnoj razini i na razini svakog strateškog područja,
- 2) jasno i precizno odrediti buduće stanje koje se može postići u zadanom vremenu uz angažiranje raspoloživih resursa te – odrediti standarde i vrijednosti optimalnog stanja karlovačkog sporta u budućnosti (do 2028. godine) u svim njegovim strateškim područjima,
- 3) izraditi strateški program razvoja koji će sadržavati: potrebne mjere, aktivnosti i načine djelovanja, rokove provedbe, praćenja i kontrole provođenja strateških ciljeva uz primjenu objektivnih indikatora uspješnosti, te vrednovanje postignuća u pojedinim vremenskim razdobljima.

Određivanje aktualnoga kao i određivanje budućega stanja sporta u Gradu Karlovcu definirano je parametarskim sustavima odnosno brojčanim vrijednostima radi što lakše usporedbe početnog i postignutog stanja u budućnosti.

Program razvoja ili Akcijski plan

Program razvoja ili Akcijski plan razvoja sporta predstavlja cilju usmjeren, dinamički organiziran skup poslova, intervencija i akcija s njima pripadajućim zaduženjima, rokovima i načinima provedbe koje će ukoliko se provode u definiranim vremenskim rokovima i uvjetima s visokim stupnjem sigurnosti

proizvesti pozitivan slijed promjena, a koje će se očitovati u unaprjeđenju djelatnosti za koju se strateški program radi.

Program razvoja sadrži odgovore na pitanje: kako stići od aktualnog/početnog stanja do ostvarivanja definiranih ciljeva?

Zbog toga Program razvoja sadržava nekoliko suštinskih elemenata koji su povezani s procesima koji trebaju omogućiti postizanje operacionalno definiranih strateških ciljeva. Dijelovi ovako definiranoga strateškog programa su jasno definirane: aktivnosti 1...n; rokovi 1...n; indikatori učinaka stanja 1...n; financijska sredstva 1...n; odgovorne osobe – institucije 1...n i kontrolni mehanizmi – supervizija.

Parcijalni strateški ciljevi

Pored navedenih primarnih ciljeva „Strategije razvoja sporta Grada Karlovca 2021. – 2028.“ postavljen je i niz parcijalnih ciljeva koji će biti u službi ostvarivanja glavnih ciljeva ovoga dokumenta:

- povećanje broja građana, djece i mladih uključenih u sport,
- daljnji razvoj natjecateljskog sporta, sportskih klubova i sportskih natjecanja,
- unaprjeđenje sustava zapošljavanja, financiranja i nagrađivanja trenera i drugih stručnih kadrova u sportu s ciljem podizanja razine kvalitete stručnoga rada sa sportašima,
- daljnje planiranje izgradnje novih te uređenje i učinkovitije korištenje postojećih sportskih građevina,

- kvalitetnije financiranje potreba sporta i poboljšanje raspodjele novčanih sredstava,
- veća zastupljenost karlovačkih predstavnika u hrvatskim i međunarodnim sportskim asocijacijama,
- očuvanje autonomije karlovačkog sporta kroz kvalitetnije djelovanje lokalnih sportskih tijela.

VIZIJA RAZVOJA SPORTA U GRADU KARLOVCU 2021.–2028.

Vizijom do promjena globalne i dnevne politike djelovanja u sportu

Vizija sporta Grada Karlovca počiva na četiri stupa:

1. AKTIVNI KARLOVAC
2. PONOSNI KARLOVAC
3. UČINKOVIT SUSTAV SPORTA
4. SPORTSKA INFRASTRUKTURA PO MJERI GRAĐANA I SPORTAŠA

Iz navedenih ključnih pojmova formulirana je vizija razvoja sporta u Gradu Karlovcu do 2028.:

KARLOVAC ĆE POSTATI GRAD TJELESNO AKTIVNIH GRAĐANA, KOJI SE PONOSE USPJESIMA SVOJIH VRHUNSKIH SPORTAŠA, DOK U POZADINI DJELUJE UČINKOVIT SUSTAV SPORTA KOJI JE BAZIRAN NA PROFESIONALNIM I KVALITETNIM STRUČNIM KADROVIMA, A SVE SE DOGAĐA NA SPORTSKOJ INFRASTRUKTURI PO MJERI GRAĐANA I SPORTAŠA.

Vizija usmjerava strateško djelovanje u četiri ključna područja: stvaranje uvjeta za uključivanjem što većeg broja građana Grada Karlovca u sport i tjelesno vježbanje, stvaranje uvjeta za postizanje vrhunskih sportskih rezultata na domaćim i međunarodnim natjecanjima, stvaranje uvjeta za učinkovito, transparentno i racionalno upravljanje sustavom sporta u gradu

Karlovcu, te stvaranje pretpostavki za unaprjeđenjem stanja sportske infrastrukture u Gradu Karlovcu.

Ostvarivanje definiranih strateških ciljeva rezultirat će promjenom globalne i dnevne politike u sportu Grada Karlovca.

DUGOROČNA POLITIKA RAZVOJA SPORTA OMOGUĆIT ĆE GRADU KARLOVCU PROMOVIRANJE U KVALITETNU SPORTSKU SREDINU KOJA ĆE DJECI I MLADIMA OSIGURATI OPTIMALNE UVJETE ZA BAVLJENJEM TJELESNOM AKTIVNOŠĆU I SPORTOM, PODIĆI KVALITETU ŽIVLJENJA, OČUVANJE I UNAPRJEĐENJE ZDRAVLJA SVOJIM GRAĐANIMA, A TALENTIRANIM SPORTAŠIMA OMOGUĆITI ISPUNJAVANJE NJIHOVIH POTENCIJALA I DAROVITOSTI ZA POSTIZANJEM ŠTO BOLJIH SPORTSKIH REZULTATA NA SVIM RAZINAMA NATJECANJA.

Uz ekspanziju sporta, postoje i sociološko-ekonomski, kulturni, zdravstveni, gospodarski i brojni drugi aspekti sportske djelatnosti, te sve veća potreba zajedničke integracije sustava sporta sa sustavima obrazovanja, visokog školstva, zdravstva i turizma. **Stoga i strategiju razvoja sporta Grada Karlovca treba promatrati i razumijevati kao integralni dio ukupne politike razvoja Grada Karlovca.**

METODOLOGIJA IZRADE *STRATEGIJE RAZVOJA SPORTA* *GRADA KARLOVCA 2021.–2028.*

Metodološki pristup

Bez objektivnih, pouzdanih i valjanih brojčano iskazanih pokazatelja nije moguće definirati polazno stanje kao niti bitne elemente budućega stanja i funkcioniranja bilo koje djelatnosti koja se analizira i o kojoj se strateški promišlja. Stoga je metodološki pristup u koncipiranju i izradi strateškog dokumenta o razvoju karlovačkog sporta u sljedećih 8 godina usmjeren upravo na iznalaženje odgovarajućih postupaka za prikupljanje, obradu i analizu podataka o aktualnom stanju sporta i parametrima održivoga razvoja ove djelatnosti u budućnosti. Temeljem prikupljenih podataka omogućena je detaljna analiza postojećeg stanja u strateškim područjima karlovačkog sporta čime su stvoreni preduvjeti za definiranje ostvarivih ciljeva i kreiranje programa za ostvarenje istih.

Obzirom na sva područja koja su ovim dokumentom obuhvaćena primijenjene su različite metode pomoću kojih su prikupljeni podaci u određenom području. Svi poslovi odvijali su se određenom dinamikom, uz pomoć kompetentnog Projektnog tima. Polazišna točka u spomenutom metodološkom pristupu bilo je definiranje šest strateških područja karlovačkog sporta navedenih ranije u dokumentu.

U nastavku je prikazan metodološki pristup u fazama prikupljanja, obrade te prikaza i interpretacije prikupljenih podataka što je rezultiralo analizom stanja po strateškim područjima. Temeljem, analize stanja definirani su strateški ciljevi i program/akcijski plan za ostvarenje istih. Uz javno dostupne podatke

i podatke dobivene od pojedinih stručnih tijela u Gradu Karlovcu, veliki dio informacija, što čini i temelj kvalitete provedene analize, dobiven je od izravnih dionika sustava sporta i tjelesnoga vježbanja Grada Karlovca, a to su Karlovačka športska zajednica, Mladost d.o.o., sportski klubovi, sportski dužnosnici, sportski treneri te sami građani.

Prikupljanje, obrada i interpretacija podataka

Metodološki pristup u izradi ovog strateškog dokumenta temeljio se na prikupljanju i analizi više skupina podataka. U tom smislu pribavljeni su svi relevantni podatci koji situiraju aktualno stanje u svim strateškim područjima karlovačkog sporta. Tijekom realizacije projekta provedeno je nekoliko metodološki zahtjevnih istraživanja putem kojih su dobivene vrijedne informacije od relevantnih skupina ispitanika, navedenih ranije u tekstu, za definiranje stanja u pojedinim područjima sporta i tjelesnog vježbanja u Gradu Karlovcu.

Najzahtjevnije istraživanje provedeno je u obliku terenske ankete na slučajno odabranom uzorku od **439 građana grada Karlovca**. Obzirom da se radi o slučajno odabranom uzorku postoji mogućnost generalizacije na cijelu populaciju karlovačkog stanovništva starijeg od 18 godina. U navedenom istraživanju cilj je bio uz opće podatke o građanima prikupljene kroz pet čestica upitnika, doznati i njihove navike i preferencije po pitanju tjelesne aktivnosti, odnosno neaktivnosti. Također, u istom istraživanju i u okviru iste ankete ispitanici su stavovi građana Grada Karlovca o sportskim programima kroz šest čestica dok su informacije o stavovima građana o sportskoj infrastrukturi u Gradu prikupljene kroz sedam čestica. Za procjenu razine aktivnosti korišten je dio upitnika (osam čestica) Eurobarometra koji se koristi

u zemljama članicama Europske unije za istu namjenu što je omogućilo usporedivost građana grada Karlovca s hrvatskim rezultatima i generalno rezultatima na razini zemalja članica EU. Istraživanje su proveli educirani anketari tijekom srpnja 2020. godine. Najveći dio podataka dobivenih ovom anketom predstavljen je u poglavlju koje se odnosi na tjelesnu aktivnost građana, dok je dio koji se odnosi na razmišljanja i stavove o sportskoj infrastrukturi u Gradu Karlovcu predstavljen upravo u tom poglavlju.

Drugo zasebno istraživanje provedeno je s rukovodećim osobama iz karlovačkih sportskih klubova. Korištenjem metode **polustrukturiranog intervjua obavljeni su razgovori s čelnicima 45 karlovačkih sportskih klubova i gradskih sportskih saveza**. Za intervju je dizajniran polustrukturirani upitnik u kojemu se nalazio set pitanja od 27 čestica iz nekoliko područja funkcioniranja kluba i to: upravljanje klubom, stručni rad, sportski objekti, financiranje kluba i u konačnici prijedlozi mjera i rješenja. Također, sastavni dio intervjua s osobama koje su sudjelovale u istraživanju bila je ocjena na skali od 1 do 5 svakoga od navedenih segmenata strukturiranog upitnika. Intervjui su provedeni tijekom srpnja 2020. godine u ukupnom trajanju od oko 45 sati razgovora.

Treće zasebno **istraživanje obavljeno je na populaciji sportskih trenera** koji djeluju u karlovačkim sportskim klubovima. Ukupan broj ispitanika u provedenom istraživanju bio je 71, a upitnik koji su ispunjavali sastojao se od tri dijela. Prvi dio odnosi se na opće podatke o trenerima, odnosno njihovo statusno određenje, drugi dio upitnika sadržavao je pitanja o godišnjem opterećenju trenera u realizaciji pojedinih stručnih poslova, dok su u trećem dijelu treneri iznosili stavove o osobnom stručnom radu te generalnom stanju sporta i sportske infrastrukture u Gradu Karlovcu. Ukupan broj pitanja (čestica) u upitniku iznosio je 43 i to 17 u prvom, 16 u drugom i 10 u trećem

dijelu upitnika. Anketiranje je provedeno on-line metodom pomoću „Google obrazaca“ tijekom srpnja i kolovoza 2020. godine.

Osim navedenih istraživanja temeljem kojih su prikupljeni podaci od građana, sportskih dužnosnika te sportskih trenera prikupljena je velika količina ostalih podataka koji su korišteni tijekom izrade strateškog dokumenta. Tijekom prikupljanja navedenih podataka ostvarena je suradnja s pojedinim stručnim službama Grada Karlovca, Karlovačkom športskom zajednicom te pojedinim sportskim klubovima. Također, korištene su javno dostupne informacije i baze podataka na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini.

Korištenjem odgovarajućih programa za obradu podataka prikazani su osnovni deskriptivni pokazatelji kao i rezultati jednostavnih analiza obrađenih podataka. Dobiveni rezultati koji se odnose na kvantitativnu analizu stanja u pojedinim segmentima karlovačkog sporta predstavljeni su na jednostavan i razumljiv način kroz veliki broj tabličnih i grafičkih prikaza. Cijeli dokument je utemeljen na podacima prikazanim u obliku pogodnom za interpretaciju dobivenih rezultata te lakše razumijevanje cijeloga dokumenta. Interpretacija rezultata temeljila se na znanstveno utemeljenim spoznajama o pojedinom području strateškog dokumenta kroz konzultiranje velike količine znanstvene i stručne literature.

2. ANALIZA STANJA SPORTA U GRADU KARLOVCU

2.1. SPORTSKE GRAĐEVINE NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA.....	23
2.2. TRENERI I DRUGI STRUČNI KADROVI U SPORTU NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA.....	65
2.3. FINANCIRANJE SPORTA U GRADU KARLOVCU.....	122
2.4. NATJECATELJSKI SPORT NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA.....	196
2.5. ŠKOLSKI I AKADEMSKI SPORT NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA.....	227
2.6. TJELESNA AKTIVNOST GRAĐANA GRADA KARLOVCA.....	253

2.1. SPORTSKA INFRASTRUKTURA NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA

Definicija i opis područja

Izgrađenost, održavanje, opremljenost, dostupnost i kvaliteta sportskih građevina u velikoj mjeri uvjetuju daljnji razvoj sporta na području jedinice lokalne samouprave. Sportske su građevine, uz stručni kadar, osnovna pretpostavka za realizaciju sportskih, odnosno sportsko-rekreativnih aktivnosti.

Postojeće sportske građevine u Gradu Karlovcu su skup građevina, prostora ili površina građenih i uređivanih sa svrhom provođenja sportskog treninga ili natjecanja, nastave tjelesne i zdravstvene kulture, sportske rekreacije ili igre. Veći dio postojećih sportskih građevina javne je namjene i u vlasništvu Grada Karlovca, a najveći broj sportskih građevina smješten je uz obrazovne institucije, a dio je dan na upravljanje drugim pravnim osobama.

Zakonom o sportu regulirano je područje sportskih građevina. Tako je propisana obaveza donošenja Mreže sportskih građevina kojom se određuje plan izgradnje, obnove, održavanja i upravljanja sportskim građevinama (Zakon o sportu, čl. 66 stavak 1. i 2) kao i Pravilnik koji bi propisivao prostorne uvjete, standarde i normative sportskih građevina obuhvaćenih mrežom sportskih građevina te posebne uvjete za planiranje, programiranje, projektiranje, gradnju, održavanje i sigurnost korisnika sportskih građevina (Zakon o sportu, čl. 66, stavak 4). Navedeno, nažalost, nikada nije doneseno,

a posljedično pitanju sportske infrastrukture u Republici Hrvatskoj nikada se nije pristupalo dovoljno sustavno. Procjenjuje se da izgrađenost, uređenost i opremljenost sportskih građevina u Republici Hrvatskoj zadovoljava tek oko 30% potreba za sportskim građevinama. (Milanović, Čustonja, Bilić, 2010)

Činjenica da trenutačno ne postoje nacionalno relevantni i obvezujući standardi i normativi planiranja, izgradnje i opremanja sportskih građevina u značajnoj mjeri otežava analizu trenutnog stanja izgrađenosti sportske infrastrukture odnosno definiranje potreba. Također, nerijetko se događa da se istovjetni objekti grade prema različitim standardima i normativima, prema nahođenju investitora ili arhitekta, te je vrlo teško napraviti i objektivne usporedbe troškova investicija u sportsku infrastrukturu.

Sportske je građevine moguće podijeliti prema vrsti građevine na: 1) otvorene sportske građevine i 2) zatvorene sportske građevine. Svaka se od dvije skupine građevina dijeli na niz podskupine – npr. nogometna igrališta, teniski tereni (otvorene građevine) ili sportske dvorane, kuglane, gimnastičke dvorane (zatvorene građevine). Građevine se dijele i prema veličini područja koje im gravitira: građevine manjeg područja gravitacije (dvorane, igrališta malog nogometa, kuglane, tenis tereni, i sl.) i građevine većeg područja gravitacije (otvorena plivališta, bazeni, atletska borilišta) i prostori za slobodne aktivnosti. Podjela građevina postoji i s obzirom na lokaciju građevine: objekti uz škole, objekti u sklopu zona stanovanja, objekti sportskih centara i objekti za potrebe studenata. Funkcionalno se sportske građevine još mogu kategorizirati i na slijedeći način: za nastavu TZK, za sportsku rekreaciju, za natjecateljski sport. U sportskom smislu osnovna podjela je na tri skupine sportskih građevina: 1) trenažni objekti, 2) natjecateljski objekti i 3) trenažno-natjecateljski objekti.

Provođenjem mjera i aktivnosti definiranih *Strategijom razvoja sporta Grada Karlovca 2012.-2020. godine* učinjeno je slijedeće

- Legalizirano je 9 od 10 nogometnih igrališta (nije završena legalizacija igrališta NK Korana),
- Legalizirani su objekti Teniskog kluba Karlovac,
- Legalizirani su objekti Veslačkog kluba Korana,
- Potpisani su ugovori koji reguliraju pravne odnose vlasnika i korisnika sportskih objekata za većinu sportskih objekata,
- Ulaganje u objekte kojima upravlja Mladost do.o.o. od 2016. do 2019. godine – 3.106.794,78 kn + 6.500.000 kn za sanaciju atletske staze i glavnog nogometnog terena na Stadionu - od Strategijom predviđenih 23.757.000 kn:
 - U tekuće i investicijsko održavanje i sanaciju Školske sportske dvorane od 2016. do 2019. godine uloženo je 1.525.556,10 kn – npr. sanacija sanitarnih čvorova i prostora u prizemlju dvorane, nabava i montaža sjedalica s naslonom za tribine, uređenje sanitarnog čvora sjeverne strane dvorane, ugradnja epoksidnog poda, rekonstrukcija prostora u multifunkcionalni prostor (102 m²) – od Strategijom predviđenih 6.435.000 kn,
 - U Sokolski dom i klizalište od 2016. do 2019. godine uloženo je 612.261 kn – od Strategijom predviđenih 2.140.000,00 kn,
 - U Vunko polje od 2016. do 2019. godine uloženo je 15.000 kn – od Strategijom predviđenih 355.000,00 kn,
 - U Stari atletske stadion od 2016. do 2019. godine uloženo je 90.000 kn – od Strategijom predviđenih 275.000,00 kn,

- U Gradsko strelište Jamadol od 2016. do 2019. godine uloženo je 129.096,58 kn – od Strategijom predviđenih 12.052.000,00 kn,
- Nogometno atletski stadion Branko Čavlović Čavlek od 2016. do 2019. godine uloženo je 734.881,10 kn,
- Tijekom 2019. i 2020. godine rekonstruirana je atletska staza i travnjak na glavnom igralištu Stadiona Branko Čavlović Čavlek – ukupna investicija oko 6.500.000 – Strategijom predviđena sanacija atletske staze od 2.500.000,00 kn
- Teniski klub Karlovac – uvedeno plinsko grijanje, LED rasvjeta u dvorani i postavljena žičana ograda na tri teniska terena,
- Veslački klub Korana – izgrađen novi ponton, a zamjena elektroinstalacija predviđena je za 2020. godinu,
- Taekwondo klub Pandas – nisu ispunjeni Strategijom definirani ciljevi,
- Hostel Karlovac d.o.o. u Selcu – nisu ispunjeni Strategijom definirani ciljevi,
- Kuglana Mostanje – nisu ispunjeni Strategijom definirani ciljevi,
- Konjički klub Karlovac – nisu ispunjeni Strategijom definirani ciljevi,
- Ni jedna od Strategijom predviđenih investicija nije realizirana niti započeta (SRC Ilovac, Dvorana za ledene sportove, Vježbalište za golf, Izgradnja dvorane sa 3 igrališta (Teniski klub Karlovac), Natkrivanje tribine na baseball stadionu u Grabriku, Bazen).

Zaključno, značajan dio mjera i aktivnosti koje su se odnosile na ulaganja u postojeću sportsku infrastrukturu kao niti investicije u novu sportsku infrastrukturu koje su bile predviđene *Strategijom razvoja sporta Grada Karlovca 2012. – 2020. godine* nisu realizirani.

SPORTSKE GRAĐEVINE NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA

Za potrebe ovog dokumenta sportske građevine na području Grada Karlovca podijeljene su u skupine objekata: 1) sportske dvorane, 2) nogometna igralište i 3) ostale sportske građevine. Sistematizirane su građevine koje koriste sportski klubovi koji djeluju na području Grada ili kojima upravljaju trgovačka društva u vlasništvu Grada Karlovca (Mladost d.o.o. i Hostel Karlovac d.o.o.).

Na području Grada Karlovca 18 je sportskih dvoranskih građevina koje koriste karlovački sportski klubovi. Sedam je dvorana u vlasništvu Grada Karlovca (Školska sportska dvorana i 6 osnovnoškolskih dvorana), 5 je srednjoškolskih dvorana, tri su privatne sportske dvorane, a 3 su javna gradska prostora koji su adaptirani za sportske potrebe te ih koriste sportski klubovi putem najma ili koncesije. (Tablica 2.1.1.)

Tablica 2.1.1. Sportske dvorane na području Grada Karlovca

	Naziv sportske građevine	Naziv upravitelja	Namjena objekta
1	ŠKOLSKA SPORTSKA DVORANA	Mladost d.o.o.	dvoranski sportovi
2	Sportska dvorana OŠ BANJIA	osnovna škola	nastava TZK + sport
3	Sportska dvorana OŠ ŠVARČA	osnovna škola	nastava TZK + sport
4	Sportska dvorana OŠ TURANJ	osnovna škola	nastava TZK + sport
5	Sportska dvorana OŠ DUBOVAC	osnovna škola	nastava TZK + sport
6	Sportska dvorana OŠ GRABRIK	osnovna škola	nastava TZK + sport
7	Sportska dvorana CENTAR ZA ODGOJ I OBRAZOVANJE DJECE I MLADEŽI	osnovna škola	nastava TZK
8	Sportska dvorana PRIRODOSLOVNA ŠKOLA KARLOVAC	srednja škola	nastava TZK + sport
9	Sportska dvorana EKONOMSKO - TURISTIČKA ŠKOLA KARLOVAC	srednja škola	nastava TZK + sport
10	Sportska dvorana TEHNIČKA ŠKOLA KARLOVAC	srednja škola	nastava TZK + sport
11	Sportska dvorana ŠUMARSKA I DRVODJELJSKA ŠKOLA KARLOVAC	srednja škola	nastava TZK + sport
12	Sportska dvorana MEDICINSKA ŠKOLA KARLOVAC	srednja škola	nastava TZK + sport
13	dvorana FIK Borlin	privatni objekt	dvoranski sportovi
14	Sportski centar Arena	privatni objekt	dvoranski i borilački sportovi
15	dvorana - Karate klub Karlovac 1969	privatni objekt	karate
16	dvorana - Taekwondo klub Banija Pandas	najam/koncesija	taekwondo
17	dvorana - Taekwondo klub Karlovac	najam/koncesija	taekwondo
18	dvorana – Inline hokej klub Karlovac	najam/koncesija	inline hokej

Nogometnih igrališta na području Grada Karlovca ima 13. Stadion Branko Čavlović Čavlek uz tri pomoćna igrališta ima i glavni teren na kojemu se nalazi i novoizgrađena atletska staza te uz nogometnu funkciju služi i za potrebe atletike. Stadion je s ukupno 4 nogometna igrališta pod upravljanjem trgovačkog društva Mladost d.o.o. Sva druga nogometna igrališta su dana na upravljanje nogometnim klubovima. (Tablica 2.1.2.)

Tablica 2.1.2. Nogometna igrališta na području Grada Karlovca

	Naziv sportske građevine	Naziv upravitelja	Namjena objekta
1	Stadion Branko Čavlović Čavlek – glavno igralište s atletsom stazom	Mladost d.o.o.	nogomet, atletika
2	Stadion Branko Čavlović Čavlek – pomoćno igralište	Mladost d.o.o.	nogomet
3	Stadion Branko Čavlović Čavlek – pomoćno igralište	Mladost d.o.o.	nogomet
4	Stadion Branko Čavlović Čavlek – pomoćno igralište	Mladost d.o.o.	nogomet
5	Igralište Mostanje	NK Mostanje	nogomet
6	Igralište Ilovac	NK Ilovac	nogomet
7	Igralište Rečica	NK Mladost Rečica	nogomet
8	Igralište Kupa	NK Kupa	nogomet
9	Igralište Frankopan	NK Frankopan	nogomet
10	Igralište NK Korana	NK Korana Turanj	nogomet
11	Igralište Vatrogasac	NK Vatrogasac	nogomet
12	Igralište NK Šišljavić	NK Šišljavić	nogomet
13	Igralište Gaza	NK Radnik	nogomet

Među ostalim sportskim građevinama ističu se Sokolski dom kojega koristi gimnastički klub kao i OŠ Braće Seljan za nastavu TZK, Dom Hrvatske vojske „Zrinski“ čiju kuglanu koristi više kuglačkih klubova i klubova osoba s invaliditetom, Streljana Jamadol koju koristi više streljačkih klubova, Teniski centar Karlovac kojega koristi Teniski klub Karlovac, Baseball teren koji koristi Baseball klub Olimpija te objekt koji koristi Veslački klub Korana. Specifičan je objekt Hostel Karlovac koji se nalazi u Selcu i nije dominantno sportski objekt. Međutim, raspolaže s vanjskim sportskim igralištima te uređenim kupalištem koji za potrebe sportskih priprema i kampova koristi veći broj karlovačkih

sportskih klubova. Drugi objekti se rjeđe koriste za potrebe sportskih treninga ili natjecanja i više su u funkciji rekreacije građana. (Tablica 2.1.3.)

Tablica 2.1.3. Ostale sportske građevine na području Grada Karlovca

	Naziv sportske građevine	Naziv upravitelja	Tip građevine	Namjena objekta
1	Sokolski dom	Mladost d.o.o.	zatvoreni objekt	gimnastika
2	Dom Hrvatske vojske „Zrinski“ – kuglana	MORH	zatvoreni objekt	kuglanje
3	Streljana Jamadol	Mladost d.o.o.	zatvoreni objekt	streljaštvo
4	Teniski klub Karlovac	Teniski klub Karlovac	otvoreni objekt	tenis
5	Veslački klub Korana	Veslački klub Korana	otvoreni i zatvoreni objekt	veslanje
6	Sokolski dom - vanjsko igralište i klizalište	Mladost d.o.o.	otvoreni objekt	rekreacija
7	Vunsko polje		otvoreni objekt	rekreacija
8	Stari atletski stadion		otvoreni objekt	rekreacija
9	Foginovo kupalište	Grad Karlovac	otvoreni objekt	rekreacija
10	Dvorana kod Tiskare Pečarić-Radočaj	privatni objekt	zatvoreni objekt	
11	ŠRC Korana	Mladost d.o.o.	otvoreni objekt	
12	Hostel Karlovac, Selce	Hostel Karlovac d. o. o.	otvoreni i zatvoreni objekt	
13	Teniski tereni Mladost	Mladost d.o.o.	otvoreni objekt	rekreacija
14	Baseball igralište	Baseball klub Olimpija	otvoreni objekt	baseball

Pored navedenih sportskih građevina na području Grada Karlovca postoje i drugi objekti/građevine koji se koriste za potrebe sporta. Radi se o preuređenim ili adaptiranim prostorima koji nisu građeni isključivo ili dominantno za potrebe sporta. U pravilu se radi o prostorima koji su u najmu ili su ustupljeni na korištenje sportskim klubovima. Više je takvih objekata koji se koriste kao fitnes centri, teretane, mačevalačka dvorana, dvorane za borilačke sportove, prostori za trening i natjecanja u šahu, plesne dvorane itd. Takvih prostora/objekata/građevina na području Grada ima 15-ak, ali ih ne ubrajamo u sportske građevine.

Na području Grada Karlovca prepoznato je 45 građevina koje su od većeg značaja za karlovački sport. Grad Karlovac ne raspolaže s niti jednim bazenom bilo da se radi o otvorenom ili zatvorenom objektu.

SPORTSKE DVORANE NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA

Broj i osnovne karakteristike sportskih dvorana

Na području Grada Karlovca postoji 18 sportskih dvorana. Jedna je javna gradskih sportskih dvorana – Školska sportska dvorana kojom upravlja trgovačko društvo Mladost d.o.o. Od 11 osnovnih škola s područja Grada Karlovca te 13 područnih škola sportsku dvoranu ima njih 6. Pet srednjih škola, od njih ukupno 9, ima sportsku dvoranu. Preostalih šest sportskih dvoranskih prostora odnose se na jednu privatnu sportsku dvoranu dimenzija rukometnog igrališta te 5 prilagođenih ili adaptiranih prostora (2 privatna, 3 javno-gradska) koje koriste uglavnom klubovi borilačkih sportova te klub inline hokeja.

U 19 sportskih dvorana nalazi se ukupno 29 dvoranski prostor (pojedinačnih dvorana) ukupne površine 10.868 m² sportskih borilišta. Središnja javna gradska dvorana je Školska sportska dvorana koja čini kompleks od 2 dvoranska prostora ukupne površine 1.152 m² korisne sportske površine. Unutar Školske sportske dvorane nalaze se jedan veći dvoranski prostor dimenzija 24x44 metara s tribinama za 2.390 gledatelja te predstavlja najvažniji natjecateljsko-trenažni sportski dvoranski prostor u gradu Karlovcu. Po veličini slijede školske sportske dvorane - sportska dvorana Osnovne škole Dubovac s površinom od 1.260 m² sportskih borilišta (28x45 m), sportska dvorana Osnovne škole Grabrik (1.242 m², 27x46 m) i sportska dvorana srednje Ekonomsko-turističke škole (1.215 m², 27x24 m). Veličina sve četiri

navedene dvorane odgovara minimalnoj veličini natjecateljskog rukometnog ili futsal terena (44x24 metara). (Tablica 2.1.4.)

Tablica 2.1.4. Sportske dvorane na području Grada Karlovca

BROJ	NAZIV OBJEKTA	KVALITATIVNA OZNAKA	ŠIRINA	DUŽINA	SPORTSKA POVRŠINA	VISINA	BROJ SJEDEĆIH MJESTA (ukupno)	HLADENJE	BROJ SVLAČIONICA	OSOBE S INVALIDITETOM	BROJ SVAČIONICA ZA OSOBE S INVALIDITETOM	SPORTSKA NATJECANJA
JAVNE GRADSKJE DVORANE												
1	ŠKOLSKA SPORTSKA DVORANA	3	24	44	1056	15,6	2390	NE	6	2	0	2
		1	8	12	96	3	0	DA	2	3	0	4
ŠKOLSKJE SPORTSKJE DVORANE - OSNOVNE ŠKOLE												
2	OŠ BANJA	2	10	22	220	8	0	NE	2	2	0	4
3	OŠ ŠVARČA	2	12	25	300	7	0	NE	2	3	0	4
4	OŠ TURANJ	2	12	24	288	7	0	NE	2	2	0	4
5	OŠ DUBOVAC	1	28	45	1260	12	270	NE	8	1	8	2
6	OŠ GRABRIK	1	27	46	1242	12	200	DA	4	2	0	2
ŠKOLSKJE SPORTSKJE DVORANE - SREDNJE ŠKOLE												
7	PRIRODOSLOVNA ŠKOLA KARLOVAC	2	14	30	420	6,2	0	DA	4	3	0	4
8	EKONOMSKO - TURISTIČKA ŠKOLA	1	27	45	1215	8	300	DA	8	1	0	2
9	TEHNIČKA ŠKOLA KARLOVAC	2	10	20	200	4,2	0	NE	3	3	0	4
10	ŠUMARSKA I DRVODJELJSKA ŠKOLA	2	16	30	480	7,5	0	NE	2	3	0	4
11	MEDICINSKA ŠKOLA KARLOVAC	3	8	16	128	3,68	0	NE	2	3	0	4
PRIVATNE SPORTSKJE DVORANE												
12	FIK – Borlin	1	45	25	1125	10	0	DA	6	1	1	2
		1	7,5	17,4	130,5	3,5	0	DA				4
		1	7,48	6,7	50,1	2,9	0	DA				4
		1	7,48	6,9	51,6	2,9	0	DA				4
		2	3,6	6,8	24,5	2,9	0	DA				4
		2	3,55	6,8	24,1	2,9	0	DA				4
		1	7,45	13,9	103,6	3,2	0	DA				4
13	dvorana - Arena	2	22	12	264	9	0	DA	2	3	0	4
		2	12	10	120	3	0	DA				4
		2	16	16	256	4	0	DA				4
14	dvorana - Crossfit klub Karlovac	2	15	17	255	4,5	0	DA	2	2	0	2
OSTALO - ADAPTIRANI DVORANSKI PROSTORI KOJE KORISTE POJEDINI KLUBOVI												
15	Taekwondo klub Banija Pandas	2	5	34	170	n/a	0	NE	2	3	0	4
16	Taekwondo klub Karlovac	2	12	24	288	4	0	DA	3	3	0	3
17	Inline hokej klub Karlovac	3	18	42	756	5	0	NE	4	3	0	2
18	Kickboxing klub Tigar	2	17	8	136	3,5	0	NE	1	1	1	4
19	Taekwondo klub Prana	2	13	11	143	3	0	DA	3	1	2	4
		2	6	11	66	3	0	DA		1		4

Izvor: KŠZ, 2020.; Legenda: KVALITATIVNA OZNAKA 1=viši standarda; 2=standard; 3=ispod standarda; OSOBE S INVALIDITETOM 1=imaju pristup; 2=djelomičan pristup; 3=nemaju pristup; SPORTSKA NATJECANJA 1=međunarodna natjecanja; 2=nacionalna natjecanja; 3=niža razina natjecanja i mlađe kategorije; 4=trenažna dvorana;

Ukupno 5 osnovnoškolskih dvorana imaju 3.310 m² korisne sportske površine ili u prosjeku 662 m². Pet srednjih škola raspolaže sa sportskom dvoranom čija je ukupna površina 2.443 m² ili u prosjeku 489 m².

Tri su privatna dvoranska kompleksa na području Grada Karlovca. Najveći je dvoranski kompleks FIK Borlin koji se sastoji od velike dvorane rukometnih dimenzija (1.125 m², 25x45 m), tri dvorane opremljene za karate koje koristi Karate klub Karlovac 1969 (jedna veća dvorana od 130m² te dvije male dvorane od oko 50 m²) te dva manja dvoranska prostora (svaki oko 24 m²) koji se koriste kao teretana. Dodatno, uređen je i dvoranski prostor za tzv. indoor golf površine oko 103 m². Privatni dvoranski kompleks Arena sastoji se od tri dvoranska prostora manjih dimenzija (od 120 do 264 m²). Crossfit klub Karlovac raspolaže s jednom dvoranom.

Svi preostali dvoranski prostori su adaptirani i prilagođeni dvoranski prostori koje za potrebe treninga koriste pojedini sportski klubovi. Niti jedan od tih dvoranskih prostora nije projektiran niti građen za potrebe sporta i uglavnom se radi o javnim gradskim prostorima koje klubovi unajmljuju od Grada Karlovca.

Za većinu dvoranskih prostora u kvalitativnom smislu ocjenjeno je da zadovoljavaju standarde (kvalitativna oznaka 2) ili su višeg standarda (kvalitativna oznaka 1). Navedene kvalitativne oznake podrazumijevaju kako u dvoranu nisu potrebna ulaganja (kvalitativna oznaka 1) ili su potrebna ulaganja manjeg opsega (kvalitativna oznaka 2). Ukupno 3 dvorane su označeno kvalitativnom ocjenom 3 koja podrazumijeva kako je dvorana ispod standarda te su potrebni veći zahvati i financijski izdaci kako bi se dvorana podigla na razinu standarda.

Većina karlovačkih sportskih dvorana nema sustav klimatizacije (hlađenja) prostora. Školska sportska dvorana, naročito velika dvorana ima velikih izazova sa zagrijavanjem tijekom zimskih mjeseci te je dvoranu vrlo teško ugrijati iznad 16 stupnjeva Celzijusa što dovodi mogućnost odigravanja službenih sportskih natjecanja u tom razdoblju godine pod znak pitanja jer većina dvoranskih sportova pravilima definira temperaturu od 16 stupnjeva Celzijusa kao donji limit mogućnosti održavanja sportskog natjecanja.

Sa stanovišta dostupnosti i prilagođenosti sportskih dvorana osobama s invaliditetom tek je nekoliko dvorana koje su u cijelosti prilagođene (borilište, svlačionice, tribine i drugi prostori dvorane). Dvorane su ili djelomično (npr. omogućen pristup borilištu, ali nema prilagođenih svlačionica ili moguć pristup gledalištu, ali ne i borilištu i sl.) ili u cijelosti nepristupačne osobama s invaliditetom.

Sportska natjecanja u ekipnim dvoranskim sportovima (rukomet, futsal, košarka, odbojka) na međunarodnoj razini (europska ili svjetska prvenstva ili kupovi ili europska klupska natjecanja) ne mogu se održavati niti u jednoj sportskoj dvorani na području Grada Karlovca. Sportska natjecanja u ostalim dvoranskim sportovima (npr. stolni tenis, badminton, judo, karate, taekwondo, kickboxing) na međunarodnoj razini mogu se održavati u školskoj sportskoj dvorani. Pored toga dvoranska sportska natjecanja nacionalne razine mogu se održavati još u dvoranama Osnovne škole Dubovec i Grabrik, dvorani srednje Ekonomsko-turističke škole i dvorani FIK Borlin.

Iskorištenost sportskih dvorana

Sve javne sportske dvorane (gradska, osnovnoškolske i srednjoškolske) su dominantno namijenjene provođenju nastave TZK te niti jedna sportska

dvorana nije dominantno ili isključivo namijenjena sustavu karlovačkoga sporta. Dvorana FIK Borlin jedina je sportska dvorana na području Grada Karlovca koja je dominantno namijenjena sportskim (trenažnim i natjecateljskim) potrebama.

U Školskoj sportskoj dvorani glavna dvorana se koriste u mješovitom režimu za potrebe nastave TZK, tijekom tjedna od 8 do 17.30 sati, te za trenažne i natjecateljske potrebe sportskih klubova, a povremeno i za druge društvene i zabavne aktivnosti. Mladost d.o.o. kao upravitelj dvorane dostavio je podatke u korištenju dvorane za potrebe treninga i utakmica tijekom 2019. godine.

Sve osnovnoškolske dvorane koriste se za potrebe nastave TZK, izvannastavnih školskih sportskih aktivnosti i školskih sportskih društava (u pravilu od 8 do 17.30 sati), a dodatno dvorane osnovnih škola Grabrik i Dubovac u popodnevnim i večernjim terminima (u pravilu od 17.30 do 22 sata) te vikendom i za potrebe sportskih klubova. Podatke o korištenju dvorane za potrebe treninga i utakmica sportskih klubova dostavila je KŠZ.

Srednjoškolske sportske dvorane također su prvenstveno u funkciji nastave TZK i drugih povezanih školskih sportskih aktivnosti (u pravilu od 8 do 17.30 sati), a dodatno dvorane srednjih škola Ekonomsko-turističke, Prirodoslovne te Šumarske i drvodjelske škole u popodnevnim i večernjim terminima (u pravilu od 17.30 do 22 sata) i za potrebe sportskih klubova. Podatke o korištenju dvorane za potrebe treninga i utakmica sportskih klubova dostavila je KŠZ.

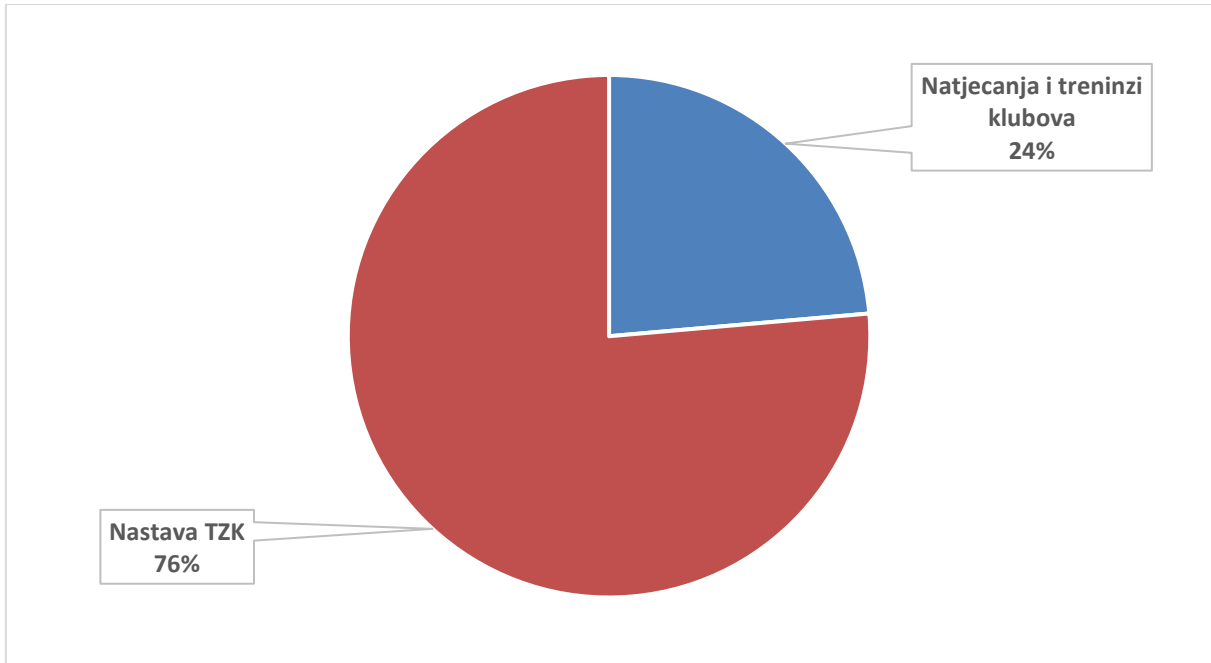
Sati korištenja sportskih dvorana na prosječnoj tjednoj bazi tijekom 2019. godine prikazani su u Tablici 2.1.5.

Tablica 2.1.5. Pregled sati korištenja sportskih dvorana na prosječnoj tjednoj bazi tijekom 2019.

SATI KORIŠTENJA DVORANE - TJEDNI PROSJECI										
	Natjecanja i treninzi klubova	broj dvorana	%	Rekreacija građana	%	Nastava TZK	broj dvorana	%	Ukupno	%
ŠKOLSKA SPORTSKA DVORANE	40,2	1	46%	0	0%	47,5	1	54%	87,7	12%
SPORTSKE DVORANE - OSNOVNE ŠKOLE	52	2	15%	0	0%	285	6	85%	337	45%
SPORTSKE DVORANE - SREDNJE ŠKOLE	42	2	15%	0	0%	237,5	5	85%	279,5	37%
OSTALE SPORTSKE DVORANE	42	2	100%	0	0%	0	2	0%	42	6%
Ukupno	176,2		24%	0	0%	570		76%	746,2	100%

Izvor: Mladost d.o.o., KŠZ, podaci za 2019. godinu; izračun autora

Sportske se dvorane na području Grada Karlovca generalno najviše koriste za potrebe nastave TZK i povezanih školskih sportskih aktivnosti (76%), zatim za potrebe treninga i natjecanja sportskih klubova (24%) dok sati korištenja sportskih dvorana za potrebe sportske rekreacije nisu iskazani. U odnosu na druge gradove za koje je napravljena slična analiza, npr. Dubrovnik (TZK 74%, sport 22% i rekreacija 4%) ili Osijek (TZK 63%, sport 32% i rekreacija 5%) situacija u Karlovcu sličnija je Dubrovniku dok Osijek ima značajno više sportskih dvorana koje se u većem postotku koriste za potrebe sporta. (Grafikon 2.1.1.)

Grafikon 2.1.1. Korištenje sportskih dvorana na području Grada Karlovca prema namijeni

Iskorištenost dvorana iskazuje se brojem sati korištenja dvorane na tjednoj razini. Unutar 52 tjedna godišnje dolazi do značajnijih oscilacija u broju sati korištenja dvorane. Oscilacije su normalne i prihvatljive te ovise o čimbenicima kao što su: razdoblju godine, školskoj i/ili akademskoj godini, kalendaru sportskih natjecanja i sl. Generalno su sportske dvorane slabije korištene tijekom ljetnih mjeseci (srpanj i kolovoz) u odnosu na jesenske, zimske i proljetne mjesece. Okvirni pokazatelji prosječne dnevne i tjedne razine iskorištenosti sportske dvorane iskazani su u Tablici 2.1.6.

Tablica 2.1.6. Kategorije iskorištenosti sportske dvorane iskazane u satima korištenja na dnevnoj i tjednoj razini

	DNEVNO SATI	dnevni prosjek	TJEDNO SATI	tjedni prosjek
NEISKORIŠTENA DVORANA	0-6	do 6	0-42	do 42
MANJE KORIŠTENA DVORANA	6-10	8	42-70	56
OPTIMALNO KORIŠTENA DVORANA	10-12	11	70-84	77
OPTEREĆENA DVORANA	12-14	13	84-98	91
PREOPTEREĆENA DVORANA	14+	14+	98+	98+

Smatra se da je sportska dvorana optimalno iskorištena ukoliko je dnevno u „funkciji“ odnosno ukoliko se dnevno u njoj održava između 10 i 12 sati treninga/aktivnosti. U tjednom režimu rada broj sati treninga/aktivnosti u optimalno iskorištenoj sportskoj dvorani kreće se između 70 i 84 sata. Kada bismo intervale iskazali u prosječnoj vrijednosti iznosili bi 11 sati treninga/aktivnosti dnevno odnosno 77 sati tjedno. Dvorane koje se tjedno koriste između 84 i 98 sati ili prosječno 91 sat kategorija su opterećenih dvorana. Ukoliko se dvorana koristi 14 ili više sati dnevno odnosno 98 ili više sati tjedno radi se preopterećenoj dvorani u kojoj se praktički od 8 sati ujutro do 22 sata navečer korisnici izmjenjuju jedan za drugim. Sportske dvorane koje se koriste do 10 sati dnevno smatraju se neiskorištene ili manje iskorištene dvorane.

Ukoliko pokazatelje iskorištenosti karlovačkih sportskih dvorana podijeljenih u tri skupine (gradske, osnovnoškolske i srednjoškolske) stavimo u relacije s navedenim kategorijama iskorištenosti sportskih dvorana pokazuje se kako karlovačke sportske dvorane pripadaju kategoriji slabije korištenih dvorana odnosno da se prosječno tjedno koriste 62 sata ili u prosjeku manje od 9 sati dnevno. (Tablica 2.1.7.)

Tablica 2.1.7. Pokazatelji iskorištenosti karlovačkih sportskih dvorana koje dominantno koriste sportski klubovi u odnosu na pokazatelje optimalno korištene dvorane

	BROJ DVORANA	SATI KORIŠTENJA - tjedno	TJEDNI PROSJEK sati/dvorana	OPTIMALNO ISKORIŠTENA DVORANA - tjedni prosjek	RAZLIKA
ŠKOLSKA SPORTSKA DVORANA	1	87,7	87,7	77	10,7
SPORTSKE DVORANE - OSNOVNE ŠKOLE	2	147	73,5	77	-3,5
SPORTSKE DVORANE - SREDNJE ŠKOLE	2	137	68,5	77	-8,5
Ukupno	5	371,7	74,3	77	-2,7

Školska sportska dvorana kao jedina javna gradska sportska dvorana u Karlovcu pripada kategoriji opterećenih dvorana s 87,7 sati tjednog korištenja ili u prosjeku oko 12,5 sati dnevno. Kako se tijekom radnih dana u tjednu u dvorani održava nastava TZK od 8 do 17.30 dvorana je tada opterećena, pa čak i preopterećena je se dnevno koristi, u pravilu, od 8 do 22 sata odnosno 14 sati dnevno. Tijekom vikenda kada se ne održava nastava TZK dvorana je dominantno u funkciji održavanja sportskih natjecanja, a u manjem opsegu i treninga. Školska sportska dvorana se dakle kreće između opterećene (prosječno i vikendom) te preopterećene (tijekom radnih dana u tjednu) dvorane. U analizi iskorištenosti školske sportske dvorane svakako treba imati na umu da se dvorane ne koriste samo za potrebe sporta (treninga i natjecanja) odnosno nastave TZK i školskog sporta već i za druge društvene i zabavne aktivnosti poput npr. koncerata. Kada se radi o većim ili kompliciranijim produkcijskim zahtjevima bilo da se radi o sportskom natjecanju ili koncertu dvorana može biti i po 2, 3 ili više dana nedostupna za redovite potrebe sporta odnosno nastave TZK što predstavlja izazove u organizaciji redovitih trenažnih aktivnosti nekih sportskih klubova.

Osnovnoškolske i srednjoškolske sportske dvorane pripadaju skupini optimalno korištenih dvorana te se u prosjeku tjedno koriste 73,5 sata

odnosno 68,5 sati što predstavlja prosječno dnevno korištenje od 10,5 odnosno 9,8 sati. Slično kao i za jedinu gradsku sportsku dvoranu i kod školskih dvorana postoji razlika između korištenja i opterećenosti tijekom radnih dana u tjednu i vikenda. Dvorane su tijekom radnih dana u tjednu značajno iskorištene za potrebe nastave TZK i drugih školskih sportskih aktivnosti, a veća količina „slobodnih“ termina na raspolaganju je tijekom vikenda što, u pravilu, ne odgovara potrebama sportskih klubova koji tijekom vikenda imaju povećane zahtjeve za natjecateljskim, a ne trenažnim terminima dvorana. Stoga je u ovom trenutku teško dobiti „slobodan“ termin u osnovnoškolskim i srednjoškolskim sportskim dvorana tijekom tjedna u popodnevnim i večernjim satima (od 17 do 22 sata), ali iste dvorane tijekom dana vikenda imaju nižu popunjenost.

Karlovačke sportske dvorane s prosječno 10,6 sati dnevne iskorištenosti u ovom trenutku su optimalno iskorištene. S obzirom na činjenicu da su tijekom radnih dana u tjednu i preopterećene postojeći dvoranski resursi predstavljaju ograničenje za daljnji razvoj dvoranskih sportova u Gradu Karlovcu. Naročito se to odnosi na gradsku sportsku dvoranu. U smislu strateškog planiranja daljnjeg razvoja karlovačkog sporta potrebno je pojačati dvoranske kapacitete na području Grada Karlovca.

Standardi i normativi izgrađenosti sportskih dvorana

Sportske dvorane na području Grada Karlovca imaju ukupnu površinu od 10.868 m² sportskih borilišta. Javne gradske sportske dvorane (školska sportska dvorane te sportske dvorane osnovnih i srednjih škola) imaju ukupnu površinu 6.905 m². Privatne sportske dvorane i adaptirani dvoranski prostori imaju ukupnu površinu 3.963 m². Privatne sportske dvorane kao i adaptirani

dvoranski prostori neće biti uzeti u obzir prilikom izračuna standarda izgrađenosti dvoranskog prostora na području Grada Karlovca. Površina javnih gradskih dvoranskih sportskih borilišta po stanovniku grada Karlovca iznosi 0,12 m².

U hrvatskom javnom i akademskom prostoru ne postoji jednoznačno usvojen niti preporučeni standard potrebne količine dvoranskog prostora po stanovniku. U posljednjih 30-ak godina pojavila su se tri standarda od koji niti jedan nije službeni.

Posljednji formalno-pravni dokument koji je regulirao to pitanje u Republici Hrvatskoj bio je *Pravilnik o prostornim standardima, normativima te urbanističko-tehničkim uvjetima za planiranje mreže sportskih objekata* donesen 1991. godine, a koji se temeljio na dokumentu *Metodologija planiranja mreže objekata fizičke kulture* iz 1983. godine. Taj je dokument predviđao određeni normativ izgrađenosti sportskih dvorana u odnosu na broj stanovnika. Konkretno, Grad Karlovac s brojem stanovnika iz 2011. godine (posljednji popis stanovništva) prema tom Pravilniku trebao bi imati 8.718 m² izgrađenih sportskih dvorana. Drugim riječima Grad Karlovac je s trenutnom količinom izgrađenih sportskih dvoranskih površina ispod standarda za -1.813 m² ili 21%. (Tablica 2.1.8.)

Nešto novijeg datuma je dokument *Temeljna načela i smjernice razvoja sporta u Republici Hrvatskoj* koji je naručen od strane tadašnjeg Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske te izrađen 2010. godine. U njemu se navodi kao okvirna smjernica ili preporučeni standard/normativ prema kojem ukupna površina svih zatvorenih sportskih objekata u jedinici lokalne samouprave treba biti 0,6 m² po stanovniku odnosno 0,22 m² po stanovniku sportskih dvorana. (Milanović, Čustonja, Bilić 2010) Prema tom

standardu/normativu u Gradu Karlovcu bi trebalo biti izgrađeno 12.255 m² dvoranskih prostor odnosno trenutna izgrađenost je ispod standarda za 5.350 m² dvorana odnosno 44%. (Tablica 2.1.8.) Sukladno tom standardu izgrađenost sportskih dvorana i drugih zatvorenih sportskih objekata (streljane, kuglane, boćališta, zatvoreni bazeni itd.) u Republici Hrvatskoj procijenjena je na razini 30% potreba (Milanović, Čustonja, Bilić 2010), tj. izgrađenost sportskih dvorana u Gradu Karlovcu nadmašuje prosječnu procjenu zadovoljenja standarda izgrađenosti dvoranskog prostora za cjelokupnu Republiku Hrvatsku.

Klubovi „dvoranskih“ sportova na području Grada Karlovca koji koriste Školsku sportsku dvoranu, sportske dvorane OŠ Grabrik i OŠ Dubovac, sportske dvorane Ekonomsko-turističke škole i Prirodoslovne škole te sportske dvorane FIK Borlin i Sportski centar arena ostvare tjedno 176,2 sata treninga ili 7.752,8 sata treninga godišnje (4 tjedna u mjesecu, 11 mjeseci u godini). Sukladno dokumentu *Pedagoški standardi i normativi rada trenera (2015.)* definiran je optimalan broj sati treninga u godišnjem ciklusu s obzirom na uzrast sportaša. Na temelju tih standarda i realnog broja selekcija klubova dvoranskog sporta na području Grada Karlovca definirane su objektivne potrebe za satima treninga kako bi se dostigli definirani standardi i normativi trenažnoga rada u sportu. Sukladno tome objektivno utvrđene godišnje potrebe 10 klubova u 4 dvoranska sporta iznose 20.077 sati treninga godišnje. Ukoliko se na taj način definiraju objektivne potrebe karlovačkog sporta za dvoranskim prostorom utvrđen je razlika odnosno manjak od 12.324 sati treninga u dvorani na godišnjoj razini odnosno oko 280 sati treninga tjedno ili 40 sati treninga dnevno. (Tablica 2.1.8.)

Tablica 2.1.8. Pregled ispunjavanja standarda i normativa izgrađenosti sportskih dvorana u Gradu Karlovcu

STANDARD naziv dokumenta i godina izdanja		TRENUTNO STANJE		IZNOS STANDARDA		UDIO ZADOVOLJENJA STANDARDA	
		m ² dvorana	broj sati treninga	m ² dvorana	broj sati treninga	m ² dvorana	broj sati treninga
1.	Pravilnik o prostornim standardima, normativima... (1991.)	6.905 m ²		8.718 m ²		79%	
2.	Temeljna načela i smjernice razvoja sporta (2010.)	6.905 m ²		12.255 m ²		56%	
3.	Pedagoški standardi i normativi rada trenera (2015.)		7.753		20.077		39%

Na području Grada Karlovca nedostaje dvoranskoga prostora. U odnosu na standarde za grad veličine Karlovca postojeći dvoranski prostori zadovoljavaju između 56% i 79% standarda. Ukoliko se promatra funkcionalni standard sportski klubovi dvoranskoga sporta održavaju svega 39% potrebnih sati treninga. Iako se manjak sati treninga može pripisati i stanju trenerskoga kadra na području Karlovca te pokazateljima kvantitete njihovoga rada, najveći uzrok značajno manjeg broja realiziranih sati treninga dominantno se ogleda u nedostatku dvoranskoga prostora u kojemu se mogu provoditi treninzi.

Kako bi zadovoljio standarde s obzirom na veličinu Karlovac bi trebao u budućem razdoblju izgraditi između 2.000 i 5.000 m² dvoranskih prostora. Preporučljivo je da novoizgrađeni dvoranski prostor ne bude vezan uz obrazovne institucije već u statusu javne gradske dvorane, a koju, prema potrebi, mogu koristiti i obrazovne institucije za potrebe nastave TZK. Na temelju navedenoga te analize broja i strukture klubova dvoranskih sportova

dodatni dvoranski prostori koji bi zadovoljili potrebe karlovačkog sporta su slijedeći:

- 1x dvorana 50x48 m – 2.400 m² (natjecateljsko-trenažna dvorana – dva trenažna rukometna terena ili 1 natjecateljski rukometni teren)
- 1x dvorana 33x22 m – 726 m² (trenažno - natjecateljska košarkaško/odbojkaško/gimnastička dvorana)
- 3x dvorana 12x12m – 432 m² (trenažne dvorane za borilačke sportove)

Usporedivost Grada Karlovca s drugim jedinicama lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj

Usprkos zakonskoj obavezi donošenja Mreže sportskih građevina u Republici Hrvatskoj od strane Hrvatskog sabora, a na prijedlog Vlade RH te donošenja podzakonskih akata koji bi definirali Prostorne uvjete, standarde i normative sportskih građevina obuhvaćenih mrežom sportskih građevina odnosno Posebne uvjete za planiranje, programiranje, projektiranje, gradnju, održavanje i sigurnost korisnika sportskih građevina (Zakon o sportu, čl. 66) takvi dokumenti nikada nisu izrađeni ili usvojeni. Stoga je vrlo teško uspoređivati Grad Karlovac s drugim jedinicama lokalne samouprave jer, u pravilu, podaci o sportskim objektima se ne prikupljaju, analiziraju niti objavljuju bilo na lokalnoj ili nacionalnoj razini.

Jedinica regionalne samouprave koja je prikupila, sistematizirala i objavila podatke koji se odnose na stanje izgrađenosti sportske infrastrukture, koliko je poznato autorima studije, jest Primorsko-goranska županija koja to učinila u dokumentu *Strategija razvoja sporta Primorsko-goranske županije 2016.-*

2020. (2016.) Iz tog dokumenta izdvojeni su pokazatelji o sportskim dvoranama koji se odnose na Grad Rijeku i uspoređeni s pokazateljima za Grad Karlovac. Također, 2019. godine Grad Dubrovnik je usvojio dokument pod nazivom *Strategija razvoja sporta i sportske infrastrukture u Gradu Dubrovniku 2018. – 2028.* U tom dokumentu vrlo detaljno je analizirano stanje izgrađene sportske infrastrukture. Isto je tijekom 2020. napravio i Grad Osijek s dokumentom *Strategija razvoja sporta Grada Osijeka 2020.-2030.* Stoga su Rijeka, Dubrovnik i Osijek u ovom trenutku jedine jedinice lokalne samouprave s kojima je moguće usporediti podatke iz ove studije koje se odnose na Grad Karlovac. (Tablica 2.1.9.)

Tablica 2.1.9. Usporedba Karlovca, Osijeka, Dubrovnika i Rijeke u izgrađenosti sportskih dvorana (javne gradske i školske sportske dvorane)

	RIJEKA		DUBROVNIK		OSIJEK		KARLOVAC	
	broj dvorana	površina	broj dvorana	površina	broj dvorana	površina	broj dvorana	površina
Gradske sportske dvorane	4	5.284 m ²	1	1.526 m ²	3	7.142 m ²	1	1.152 m ²
Školske sportske dvorane	31	8.170 m ²	7	3.770 m ²	29	16.816 m ²	10	5.753 m ²
Ukupno	35	13.454 m²	8	5.296 m²	32	23.958 m²	11	6.905 m²
Broj stanovnika (2011.)	128.624		42.615		108.048		55.705	
m ² dvorana/stanovniku	0,11 m ²		0,12 m ²		0,22 m ²		0,12m ²	
broj klubova članova lokalne sportske zajednice	217		89		221		125	
m ² dvorana/klubu	62 m ²		60 m ²		108 m ²		55 m ²	

Izvor: Strategija razvoja sporta Primorsko-goranske županije 2016.-2020. (2016.), Strategija razvoja sporta i sportske infrastrukture u Gradu Dubrovniku 2018.-2028. (2019.), Strategija razvoja sporta Grada Osijeka 2020.-2030. (2020.), izračun autora

Grad Karlovac je po izgrađenosti javnih sportskih dvorana (gradskih i školskih) usporediv s Dubrovnikom i Rijekom. Osijek i u apsolutnom i u relativnom smislu ima značajno veći broj dvoranskih površina. Gradovi Karlovac i

Dubrovnik imaju jednak omjer broja stanovnika i površina dvorana (0,12 m² po stanovniku) dok Rijeka ima nešto manje (0,11 m²). Grad Osijek ima oko 1,8 puta više površina sportskih dvorana od Karlovca, Dubrovnika i Rijeke po glavi stanovnika. Slični su pokazatelji u relativnom smislu i za odnos broja članova lokalne sportske zajednice u odnosu na površinu sportskih dvorana – Rijeka i Dubrovnik imaju 62 m² odnosno 60 m² dok Karlovac ima najmanje 55 m² sportskih dvorana po članu lokalne sportske zajednice. Grad Osijek ima 108 m² po članu lokalne sportske zajednice. Iako ovaj omjer uzima u obzir i klubove koji nisu „dvoranski“ sportovi, navedena mjera može poslužiti kao zanimljiv pokazatelj. Stanje izgrađenosti sportskih dvorana značajna je komparativna prednost osječkoga sustava sporta u odnosu na druge sredine, a to se naročito odnosi na tzv. dvoranske sportove kojima imaju osiguran bazični preduvjet za budući razvoj – kvalitetnu i dostupno sportsku infrastrukturu. (Tablica 2.1.9.)

U komparativnom smislu Grad Karlovac je po pitanju izgrađenosti sportskih dvorana u nepovoljnoj poziciji. Poput Grada Dubrovnika koji se svojim strateškim dokumentom za razvoj sporta iz 2019. godine „Strategija razvoja sporta i sportske infrastrukture u Gradu Dubrovniku 2018.-2028.“ obvezao na investicijski ciklus od 400 milijuna kuna u sportsku infrastrukturu od čega 130 milijuna kuna u dvoranski kompleks i gradnju oko 5.000 m² dvoranskog prostora i Grad Karlovac bi trebao u budućem strateškom razdoblju preuzeti obavezu snažnijih investicija u javnu (gradsku i školsku) dvoransku infrastrukturu.

NOGOMETNI TERENI NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA

Broj i osnovne karakteristike nogometnih terena

Na području Grada Karlovca postoji 10 nogometnih stadiona/igrališta s ukupno 15 nogometnih terena. Središnji gradski nogometni stadion je Stadion Branko Čavlović Čavlek koji se sastoji od glavnog te tri pomoćna nogometna terena. (Tablica 2.1.16.)

Tablica 2.1.16. Nogometni stadioni/igrališta na području Grada Karlovca

	Naziv sportske građevine	Naziv upravitelja/korisnika	Vlasništvo	Broj nogometnih terena	Dimenzije terena
1	Stadion Branko Čavlović Čavlek	Mladost d.o.o. (upravitelj) NK Karlovac 1919 (korisnik 3 terena) ŽNK 4 rijeke (korisnik 1 terena)	Grad Karlovac	4	105x68 m
					105x68 m
					98x58 m
					105x68 m
2	Nogometno igralište Mostanje	NK Mostanje ALL NK Barilović	Grad Karlovac	1	100x66 m
3	Nogometno igralište Ilovac	NK Ilovac	Grad Karlovac	2	110x60 m
					110x60 m
4	Nogometno igralište Rečica	NK Mladost Rečica	Grad Karlovac, Republika Hrvatska, fizička osoba	1	102x62 m
5	Nogometno igralište NK Kupa, Donje Mekušje	NK Kupa Donje Mekušje	fizičke osobe	2	96x65 m
					100x65 m
6	Nogometno igralište Frankopan Brežani	NK Frankopan Brežani	Grad Karlovac, Republika Hrvatska, fizička osoba	1	100x65 m
7	Nogometno igralište NK Korana	NK Korana Turanj	općenarodna imovina	1	100x65 m
8	ŠRC "Vladimir Tvrđinić - Tvrđi", Gornje Mekušje	NK Vatrogasac, Gornje Mekušje	Grad Karlovac, NK Vatrogasac, fizičke osobe	1	102x67 m
9	Nogometno igralište NK Šišljavić	NK Šišljavić	NK Šišljavić	1	105x64 m
10	Nogometno igralište Gaza	NK Radnik Gaza	Prirodoslovna škola Karlovac	1	100x50 m

Izvor: Grad Karlovac, 2020., KŠZ, 2020., Državni ured za reviziju, 2019.

Grad Karlovac je vlasnik 3 nogometna stadiona/igrališta (Branko Čavlović Čavlek, Mostanje i Ilovac) te suvlasnik na tri igrališta (Rečica, Brežani i Gornje Mekušje). Nogometno igralište Rečica u Karlovcu nalazi se na osam čestica zemljišta, od kojih su dvije u zemljišnoj knjizi upisane kao vlasništvo Grada Karlovca, četiri kao vlasništvo fizičkih osoba, a dvije kao vlasništvo Republike Hrvatske. Za čestice nad kojima je upisano vlasništvo Republike Hrvatske i fizičkih osoba pokrenut je zemljišnoknjižni ispravni postupak pred Općinskim sudom u Karlovcu. Za nogometna igrališta Kupa Donje Mekušje, Frankopan Brežani i Vatrogasac u Karlovcu u cilju rješavanja neriješenih imovinskopravnih odnosa Grad Karlovac je pokrenuo postupke ozakonjenja građevina. Za nogometna igrališta Kupa Donje Mekušje i Frankopan Brežani donesena su rješenja o izvedenom stanju, a za nogometno igralište Vatrogasac izrađena je snimka izvedenog stanja te je u tijeku donošenje rješenja o ozakonjenju. Za nogometno igralište NK Korana u Turnju, za koje je u zemljišnoj knjizi upisano vlasništvo općenarodna imovina, doneseno je rješenje o izvedenom stanju međutim na istom mjestu predviđena je gradnja nasipa za obranu od poplava. (Državni ured za reviziju 2019.)

Standardi izgrađenosti i iskorištenosti nogometnih terena

Pravilnik o prostornim standardima, normativima te urbanističko-tehničkim uvjetima za planiranje mreže sportskih objekata koji je donesen 1991. godine, a koji se temeljio na dokumentu *Metodologija planiranja mreže objekata fizičke kulture* iz 1983. godine definira kako bi grad veličine Karlovca trebao imati 9,3 nogometnih terena standardnih dimenzija 110 X 75 metara ili 76.617 m² nogometnih terena. U daljnjoj analizi koristit će se zaokruženi broj od 9 nogometna terena kao standard koji proizlazi iz normativa navedenoga

dokumenta. Sukladno tom standardu postojeći nogometni tereni u Gradu Karlovcu zadovoljavaju 123% potreba za nogometnim terenima u smislu broja nogometnih terena odnosno 112% u smislu površine nogometnih terena. (Tablica 2.1.17.)

Tablica 2.1.17. Postojeći nogometni tereni u Karlovcu i preporučeni standard izgrađenosti te udio zadovoljenja standarda

	nogometni tereni	
	broj	površina
stanje 2020.	15	97.522 m ²
prema <i>Pravilniku o prostornim standardima... iz 1991. godine</i>	9	76.617 m ²
Udio zadovoljenja standarda	167%	127%

Karlovački nogometni klubovi imaju na raspolaganju dovoljan broj nogometnih terena. Udio zadovoljenja standarda izgrađenosti je 167% u smislu broja nogometnih terena (koristi se 15 terena, a prema standardu trebalo bi ih biti 9), a u smislu površine nogometnih terena 127% (ukupna površina nogometnih terena je oko 97.522 m², a trebala bi biti 76.617 m²)

Uz ovom trenutku analiza nije išla u smjeru stanja i kvalitete postojeće nogometna infrastrukture na području Grada Karlovca koja uključuje nogometne terene, tribine/gledališta i prateće objekte (svlačionice i sl.). Osnovni i nužni standardi izgradnje i opremanja nogometnih stadiona prvenstveno proizlaze iz UEFA-inih propozicija koje prepoznaju 4 razine nogometnih stadiona (vidi „UEFA Stadium Infrastructure Regulations Edition 2018“), a svaka razina omogućuje odigravanje domaćih ili međunarodnih nogometnih utakmica različitih razina (UEFA propozicije različitih natjecanja).

Za potrebe licenciranja nogometnih stadiona u Republici Hrvatskoj, a sukladno UEFA-inim pravilima nadležan je Hrvatski nogometni savez koji svake godine provodi licenciranje nogometnih stadiona za klubove koji se natječu u II. i I. HNL te na europskoj razini natjecanja. Licenciranje stadiona (između ostaloga) se provodi na temelju Pravilnika o licenciranju klubova HNS-a. Od natjecateljske sezone 2020./2021. početak će se provoditi i obavezno licenciranje klubova koji nastupaju u III. HNL. Navedeni nacionalni i UEFA pravilnici predstavljaju nužni minimalni standard u planiranju, izgradnji i opremanju nogometnih stadiona/igrališta te nisu bili predmetom ove analize. Navedeni pravilnici se periodično mijenjaju, dopunjuju i pooštavaju. Oni definiraju različita područja i standarde nogometnih stadiona kao što su sigurnosni uvjeti, tehnički i materijalni uvjeti za medije, tehnički i materijalni uvjeti za igrače, suce i službene osobe, standardi stadionskih područja za gledatelje (kapacitet, opremljenost tribina i sl.) i druge stvari.

BAZENI NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA

Potrebe Grada Karlovca za bazenima

Pravilnik o prostornim standardima, normativima te urbanističko-tehničkim uvjetima za planiranje mreže sportskih objekata koji je donesen 1991. godine (NN 38/1991), a koji se temeljio na dokumentu *Metodologija planiranja mreže objekata fizičke kulture* iz 1983. godine definira kako bi grad veličine Karlovca trebao imati najmanje 1.307 m² vodenih bazenskih površina. (Tablica 2.1.10.)

Tablica 2.1.10. Pregled ispunjavanja standarda i normativa izgrađenosti bazena u Gradu Karlovcu

	STANDARD naziv dokumenta i godina izdanja	TREKUTNO STANJE	IZNOS STANDARDA	UDIO ZADOVOLJENJA STANDARDA
		m ² vodenih površina	m ² vodenih površina	m ² vodenih površina
1.	Pravilnik o prostornim standardima, normativima... (1991.)	0 m ²	1.307 m ²	0 %

Grad Karlovac u ovome trenutku zadovoljava 0% standarda izgrađenosti bazena izraženih u m² vodene površine.

Na temelju iznesenih pokazatelja i iskazanog standarda za grad veličine Karlovca definirane su potrebe za bazenima u Gradu Karlovcu (Tablica 2.1.11.)

Tablica 2.1.11. Specifikacija potrebnih bazenskih površina u Gradu Karlovcu

specifikacija potreba za bazenima za grad veličine Karlovca		m2 vodene površine
NOVI BAZENI	1x ZATVORENI bazen 50 x 25 metara, min. dubina 2,2 m + skakaonice (daska, toranj)	1.250 m ²
	1x ZATVORENI mali bazen 25 x 16,7 metara, min. dubina 1,4 m	417,5 m ²
UKUPNO		1.667,5 m ²

Definirana potreba za bazenima/vodenim površinama iznesena je na temelju:

- standarda potrebnih vodenih površina za grad veličine (broja stanovnika) Karlovca,
- zahtjeva i pravila vodenih sportova (plivanje, vaterpolo, skokovi u vodu, ronjenje itd.).

Na ovaj način definirana struktura bazena/vodenih površina omogućila bi zadovoljavanje potreba za treningom i natjecanjem u vodenim sportovima (plivanje, vaterpolo, skokovi u vodu, ronjenje, triatlon, sinkronizirano plivanje...), obuku neplivača djece, mladih i odraslih te rekreaciju građana.

Na području Grada Karlovca postoje dva privatna bazena. Radi se o manjim bazenima koji nisu adekvatni za ozbiljnije sportske i trenažne zahtjeve. Međutim, građanima Grada Karlovca bazeni su na raspolaganju za potrebe rekreacije i zabave, a u jednom od bazena odvija se i obuka plivanja karlovačkih osnovnoškolaca koja je sufinancirana od strane Grada Karlovca.

OSTALE SPORTSKE GRAĐEVINE

Sokolski dom

Sokolski dom je objekt kojega koriste karlovački gimnastičari te se dodatno koristi i za nastavu TZK u prijepodnevnim terminima. Dvorana je izgrađena 1934. godine za potrebe rada sokolskih društava i sastoji se od dva dvoranska prostora od kojih je veći dimenzija 13,8 x 25,9 metara i površine 357,5 m², a manji je dimenzija 8,1 x 16 metara i površine 129,6 m². U sklopu Sokolskog doma nalaze se četiri garderobe s tuševima i sanitarnim čvorom, poslovni prostor, caffè bar, kotlovnica i spremište. Objekt je djelomično saniran 2005. godine (svlačionice i sanitarni čvorovi za sportaše, iznos 950.000 kn) i 2018. godine (krovište, sanacija vanjskog balkona, zamjena rasvjete u dvorani te elektroinstalacija u svlačionicama, iznos oko 243.000 kn). Tijekom 2016., 2017. i 2019. izvršena su manja ulaganja.

Za potrebe gimnastike dvorana se tretira kao trenažni prostor koji ne omogućuje organizaciju ozbiljnijih gimnastičkih natjecanja. Prostor je neadekvatno opremljen za sve gimnastičke discipline, a posebno se to odnosi na parter. Naime postojeći prostor je premali za standardnu veličinu partera. Parter je dimenzija 12 x 12 metara s najmanje 2 metra sigurnosnog prostora sa svake strane. Zbog mogućnosti različitih postava gimnastičke dvorane ne postoji standard veličine prostora, ali preporučene dimenzije gimnastičke dvorane su 52 x 27 metara. Navedene dimenzije dopuštaju optimalan raspored gimnastičkih sprava. Stoga se Sokolski dom kao prostor za gimnastiku smatra substandardnim te je potrebno u budućem strateškom razdoblju unaprijediti prostorne kapacitete za daljnji razvoj gimnastike na području Grada Karlovca.

Sokolski dom koristi gimnastički klub Sokol Karlovac. Klub ima 262 člana od čega je djece i mladih sportaša 152. Klub koristi dvoranu svaki dan po 5 sati odnosno ukupno 35 sati tjedno. Pored toga dvorana se tijekom radnih dana u tjednu koristi od 8 do 13 sati za nastavu TZK odnosno ukupno 25 sati tjedno. S obzirom da se radi o specijaliziranom dvoranskom prostoru koji mogu koristiti samo gimnastičari prosječna tjedna iskorištenost dvorane (za vrijeme trajanja školske nastave) od 60 sati tjedno smatra se vrlo visoko iskorištenom dvoranom. Sokolski dom je jedina gimnastička dvorana u Karlovačkoj županiji.

Izražena je potreba za uređenjem i opremanjem Sokolskog doma. S obzirom da se radi o konzervatorski zaštićenom objektu projekt eventualne nadogradnje i proširenja je potrebno usuglasiti s konzervatorima. Ukoliko nije moguće proširiti i nadograditi postojeći Sokolski dom potrebno je osigurati dodatne dvoranske kapacitete za razvoj gimnastike.

Hostel Selce

Karlovačko dječje odmaralište sada Hostel Karlovac d.o.o. nalazi se u Selcu. Objekt je izgrađen 1948. godine i kasnije je dograđivan. Na parceli objekta nalaze se sportsko-rekreativni sadržaji kao što su vanjsko polivalentno igralište (rukomet, mali nogomet, košarka), odbojkaško igralište i teniski teren. Prostor vanjskog polivalentnog igrališta se postavljanjem sprava za gimnastiku koristi i za potrebe gimnastike odnosno gimnastičkoga kampa ili postavljanjem judo tatamija i za potrebe judo kampa.

Kako bi se omogućio cjelogodišnji rad objekta, dominantno za potrebe sporta i aktivnog odmora, moguće je na postojećoj parceli objekta izgraditi zatvoreni bazen (12,5 x 6 metara dubine 0,8 do 1,2 metara) s teretanom i drugim

pratećim sadržajima, te natkrivanjem i zatvaranjem polivalentnog vanjskog rukometnog igrališta izgraditi sportsku dvoranu.

Prema okvirnim procjenama troškovi izgradnje sportske dvorane (natkrivanja i zatvaranja vanjskog rukometnog igrališta) iznosili bi 4.500.000 kn, a izgradnja zatvorenog bazena i pratećih sadržaja 5.100.000 kn.

Strelište Jamadol

Streljana na Jamadolu jedan je od važnijih karlovačkih sportskih objekata koji koristi nekoliko karlovačkih streljačkih klubova. U ovom trenutku priprema se projektna dokumentacija za energetska obnovu objekta strelišta. Procjena vrijednosti investicije je 1.200.000 kn.

Kuglana

Šest kuglačkih klubova na području Grada Karlovca te nekoliko klubova osoba s invaliditetom svoje službene prvenstvene i kup utakmice, te treninge i turnire održavaju na 4-staznoj kuglani u Domu HV Zrinski, jedinoj preostaloj licenciranoj kuglani za službena sportska natjecanja u gradu Karlovcu.

Kuglana u Domu HV Zrinski u vlasništvu je Oružanih snaga Republike Hrvatske te Grad Karlovac izdvaja godišnje kroz Ugovor o zakupu značajna financijska sredstva za korištenje, iako aktivnosti vlasnika na redovnom ili investicijskom održavanju, te čišćenju same kuglane i pratećih sadržaja ne zadovoljavaju nužne sportske i higijenske standarde. Kuglana u Domu HV Zrinski starija je od 30 godina i nalazi se pri kraju svog eksploatacijskog ciklusa.

Redovno i interventno održavanje prepušteno je samoinicijativi volontera među korisnicima-kuglačima, a sve češći kvarovi i nedostatak rezervnih dijelova svakodnevno prijete normalnom funkcioniranjem, gubitkom licence za natjecanja i posljedično gašenjem klubova natjecateljskog kuglanja u gradu Karlovcu.

Na Dan Državnosti RH 30. svibnja 1991. godine završena je izgradnja i svečano je otvorena kuglana KK Mostanje 1949 na području ŠRC Mostanje, no u studenom iste godine čitav objekt je do temelja uništena u neprijateljskom granatiranju i požaru. Grad Karlovac je 2013. godine krenuo u program izgradnje ŠRC Mostanje u sklopu kojeg je trebala biti izgrađena i 4-stazna kuglana sa pratećim sadržajima, no tijekom 2020. godine uslijed posljedica COVID 19 krize projekt je zaustavljen. Nastavak radova na izgradnji ŠRC Mostanje u prioritarnom je interesu kuglačkog sporta u gradu Karlovcu. Projektna dokumentacija za izgradnju ŠRC Mostanje je pripremljena. Procjena vrijednosti investicije je 7.500.000 kuna.

STAVOVI I INTERESI GRAĐANA GRADA KARLOVCA VEZANI UZ SPORTSKU INFRASTRUKTURU

U velikom anketnom istraživanju koje je obuhvatilo reprezentativni uzorak građana Grada Karlovca utvrđeni su njihovi stavovi i interesi vezani uz sportsku infrastrukturu na području Karlovca. Detaljnije o metodologiji istraživanja odnosno metodološkoj utemeljenosti ove ankete nalazi se u poglavlju *Metodologija izrade „Strategije razvoja sporta Grada Karlovca 2021.–2028.“*

1. Kvalitetna sportska infrastruktura jedna je od glavnih pretpostavki za daljnji razvoj sporta i rekreativnog tjelesnog vježbanja građana na području grada Karlovca.

S tvrdnjom kako je kvalitetna sportska infrastruktura jedna od glavnih pretpostavki za daljnji razvoj sporta i tjelesnog vježbanja u potpunosti ili djelomično se slaže najveći dio građana (91,57%). Djelomično ili u potpunosti se ne slaže 2,73% građana, dok se njih 5,69% niti slaže niti ne slaže ili ne zna odgovor.

Tablica 2.1.12. Distribucija odgovora na pitanje „Kvalitetna sportska infrastruktura jedna je od glavnih pretpostavki za daljnji razvoj sporta i rekreativnog tjelesnog vježbanja građana na području grada Karlovca“

Stav	Frekvencija odgovora	%
U potpunosti se slažem	309	70,39%
Djelomično se slažem	93	21,18%
Niti se slažem niti se ne slažem	20	4,56%
Djelomično se ne slažem	8	1,82%
U potpunosti se ne slažem	4	0,91%
Ne znam	5	1,14%
Ukupno	439	100%

2. Postojeća sportska infrastruktura u gradu Karlovcu zadovoljava sve potrebe sporta i rekreativnog tjelesnog vježbanja građana.

S tvrdnjom kako postojeća sportska infrastruktura zadovoljava sve potrebe sporta i tjelesnog vježbanja građana djelomično ili u potpunosti se slaže 51,71% građana. Djelomično ili u potpunosti se ne slaže 24,60% građana, dok njih 23,69% niti se slaže niti se ne slaže ili ne zna odgovor.

Tablica 2.1.13. Distribucija odgovora na pitanje „Postojeća sportska infrastruktura u gradu Karlovcu zadovoljava sve potrebe sporta i rekreativnog tjelesnog vježbanja građana.“

Stav	Frekvencija odgovora	%
U potpunosti se slažem	75	17,08%
Djelomično se slažem	152	34,62%
Niti se slažem niti se ne slažem	85	19,36%
Djelomično se ne slažem	65	14,81%
U potpunosti se ne slažem	43	9,79%
Ne znam	19	4,33%
Ukupno	439	100%

3. Potrebno je izgraditi nove sportske objekte na području grada Karlovca.

Velika većina građana se u potpunosti slaže (69,63%) ili djelomično slaže (18,72%) s tvrdnjom da je potrebno izgraditi nove sportske objekte na području Grada Karlovca. U potpunosti se ne slaže 4,11% građana, a djelomično se ne slaže 2,05%. Njih 4,11% niti se slaže niti se ne slaže dok 1,37% ne zna odgovor.

Tablica 2.1.14. Distribucija odgovora na pitanje „Potrebno je izgraditi nove sportske objekte na području grada Karlovca“

Stav	Frekvencija odgovora	%
U potpunosti se slažem	305	69,63%
Djelomično se slažem	82	18,72%
Niti se slažem niti se ne slažem	18	4,11%
Djelomično se ne slažem	9	2,05%
U potpunosti se ne slažem	18	4,11%
Ne znam	6	1,37%
Ukupno	438	100%

4. Navedite objekte za koje smatrate da je potrebno izgraditi na području grada Karlovca.

Svoje konkretne prijedloge odnosno osobne preferencije ili stavove oko toga koje sportske objekte treba izgraditi iznijelo je 65,60% anketiranih građana.

Tablica 2.1.15. Ispitanici koji su dali prijedloge izgradnje objekata

Dali prijedlog	288	65,60%
Nisu dali prijedlog	151	34,40 %
Broj ispitanika	439	100%

Od svih prijedloga koje su iznijeli građani u 70,14% slučajeva zauzeli su stav kako je potrebno izgraditi bazen. Na drugom mjestu po učestalosti prijedloga za izgradnju nalaze se nova sportska dvorana i otvoreni prostori za rekreaciju građana (street workout, biciklističke staze, šetnice i sl.) sa po 14,24% prijedloga. Izgradnju zatvorenih prostora za rekreaciju građana (fitnes centri, zatvorena igrališta i sl.) predložilo je 10,76% građana, dok je njih 4,51% predložilo izgradnju nogometnih terena. Svi ostali sportski objekti se značajno rjeđe javljaju kao odgovori anketiranih građana. Napominjemo kako su građani mogli iznijeti jedan ili više prijedloga. (Tablica 2.1.16.)

Tablica 2.1.16. Prijedlozi anketiranih građana o potrebnim novim sportskim objektima

Prijedlozi građana	Frekvencija	%
Bazen	202	70,14%
Sportska dvorana	41	14,24%
Otvoreni prostori za rekreaciju građana (street workout, biciklističke staze, šetnice i sl.)	41	14,24%
Zatvoreni prostori za rekreaciju građana (fitnes centri, zatvorena igrališta i sl.)	31	10,76%
Nogometni stadion/tereni	13	4,51%

STAVOVI KARLOVAČKIH SPORTSKIH DUŽNOSNIKA O SPORTSKOJ INFRASTRUKTURI

Tijekom provođenja dubinskih strukturiranih intervjua s predstavnicima karlovačkih sportskih klubova (najčešće predsjednici, članovi uprava ili tajnici) dio razgovora bio je posvećen i sportskoj infrastrukturi na području Grada Karlovca. Detaljnije o metodologiji istraživanja odnosno metodološkoj utemeljenosti dubinskih polustrukturiranih intervjua nalazi se u poglavlju Metodologija izrade „Strategije razvoja sporta Grada Karlovca 2021.–2028.“

Prilikom intervjua većina predstavnika klubova izjasnila se da su nezadovoljni (37%) ili djelomično nezadovoljni (28,2%) sa sportskom infrastrukturom za potrebe svoga sporta u Gradu Karlovcu. Značajno manji je bio udio sportskih dužnosnika koji su iskazali djelomično zadovoljstvo (12,4%) ili zadovoljstvo (17,9%) sportskom infrastrukturom za svoj sport. (Tablica 2.1.17.)

Tablica 2.1.17. Distribucija odgovora na pitanje zadovoljstva sportskom infrastrukturom za svoj sport na području Grada Karlovca

	zadovoljni	djelomično zadovoljni	niti zadovoljni niti nezadovoljni	djelomično nezadovoljni	nezadovoljni
	%	%	%	%	%
Koliko ste zadovoljni postojećom infrastrukturom za vaš sport na području Grada Karlovca?	17,9%	12,4%	4,5%	28,2%	37%

Visoki udio sportskih dužnosnika koji su iskazali nezadovoljstvo postojećom sportskom infrastrukturom potvrđuje ranije navedene kvantitativne analize o sportskoj infrastrukturi.

Pored anketnoga izjašnjavanja o zadovoljstvu stanjem sportske infrastrukture tijekom intervjua dužnosnici su i detaljnije objašnjavali specifičnosti infrastrukturnih problema koje imaju u svom sportu te su i konkretnije definirali objektivne potrebe za sportskom infrastrukturom. **Dominantan je stav o nužnosti osiguravanja kvalitetnih infrastrukturnih uvjeta prije svega za provođenje trenažnog procesa.** U većini intervjua naročito su naglašeni problemi u organizaciji i provođenju sportskog treninga djece i mladih koji su često prisiljeni trenirati u lošim terminima koji su neprimjereni uzrastu (treninzi kasno navečer), a u nekim slučajevima i u lošijim higijenskim uvjetima.

Pored nedostatka prostora i termina za trening istaknut je i problem organizacije natjecanja, naročito kvalitetnijih natjecanja međunarodne razine u seniorskoj konkurenciji. Naime, s jedne strane postojeća sportska infrastruktura u velikoj mjeri ograničava mogućnost organizacije kvalitetnijih natjecanja, a s druge strane kada se i organiziraju natjecanja stvara se dodatni problem jer su natjecateljski prostori ujedno i trenažni prostori, odnosno prilikom organizacije većih i dužih natjecanja drugi sportaši su često prisiljeni otkazivati treninge jer ne postoji odgovarajući alternativni prostor koji bi se mogao koristiti za treninge.

STAVOVI SPORTSKIH TRENERA KARLOVAČKIH SPORTSKIH KLUBOVA O SPORTSKOJ INFRASTRUKTURI

U anketnom istraživanju koje je obuhvatilo reprezentativni uzorak sportskih trenera koji obavljaju stručne trenerske poslove u karlovačkim sportskim klubovima utvrđeni su njihovi stavovi vezani uz sportsku infrastrukturu na području Karlovca. Detaljnije o metodologiji istraživanja odnosno metodološkoj utemeljenosti ove ankete nalazi se u poglavlju *Metodologija izrade „Strategije razvoja sporta Grada Karlovca 2021.–2028.“*

1. Procijenite razinu kvalitete objekata u kojima provodite trenažni proces.

Većina sportskih trenera kvalitetu objekata u kojima provodi trenažni proces je ocijenilo dobrim, njim 63,38%. Udio trenera koji smatraju kako je kvaliteta sportskih objekata loša je 19,72%, najmanji udio je trenera koji su kvalitetu sportskih objekata ocijenili izvrsnim njih 16,90%.

Tablica 2.1.29. Distribucija odgovora na pitanje „Procijenite razinu kvalitete objekata u kojima provodite trenažni proces“

Kvaliteta objekata	%
Dobro	63,38%
Izvrsno	16,90%
Loše	19,72%
Ukupno	100,00%

2. Objekti u kojima provodim stručni rad zadovoljavaju potrebe mojih sportaša i omogućuju kvalitetno provođenje stručnih aktivnosti.

Najveći udio trenera se djelomično slaže (46,48%) s tvrdnjom kako objekti zadovoljavaju potrebe njihovih sportaša i omogućuje kvalitetno provođenje stručnih aktivnosti. S navedenom tvrdnjom se djelomično ili u potpunosti ne slaže 21,13% karlovačkih trenera, a njih 11,27% se niti slaže niti ne slaže s navedenom tvrdnjom.

Tablica 2.1.30. Distribucija odgovora na pitanje „Objekti u kojima provodim stručni rad zadovoljavaju potrebe mojih sportaša i omogućuju kvalitetno provođenje stručnih aktivnosti“

Tvrdnja	%
U potpunosti se slažem	21,13%
Djelomično se slažem	46,48%
Niti se slažem niti se ne slažem	11,27%
Djelomično se ne slažem	11,27%
U potpunosti se ne slažem	9,86%
Ukupno	100,00%

3. Vrijeme u sportskim objektima, koje imam na raspolaganju za rad sa mojim sportašima, dostatno je za realizaciju svih postavljenih kratkoročnih i dugoročnih ciljeva sportske pripreme.

Najveći udio je trenera koji se u potpunosti slažu (36,62%) s tvrdnjom o dostatnosti vremena koje imaju na raspolaganju za trening. Ukoliko se tome pridodaju treneri koji se djelomično slažu s izrečenom tvrdnjom (19,72%) većina trenera (56,34%) je zadovoljna vremenom koje imaju na raspolaganju za trening. S navedenom tvrdnjom se djelomično ili u potpunosti ne slaže 23,95% karlovačkih trenera, a njih 19,72% se niti slaže niti ne slaže s navedenom tvrdnjom.

Tablica 2.1.31. Distribucija odgovora na pitanje „Vrijeme u sportskim objektima, koje imam na raspolaganju za rad sa mojim sportašima, dostatno je za realizaciju svih postavljenih kratkoročnih i dugoročnih ciljeva sportske pripreme“

Tvrđnja	%
U potpunosti se slažem	36,62%
Djelomično se slažem	19,72%
Niti se slažem niti se ne slažem	19,72%
Djelomično se ne slažem	12,68%
U potpunosti se ne slažem	11,27%
Ukupno	100,00%

4. Za unaprjeđenje kvalitete sporta u gradu Karlovcu najvažnije je:

Daleko najveći udio sportskih trenera smatra da je za daljnje unaprjeđenje kvalitete sporta u Gradu Karlovcu najvažnije povećanje financijskih sredstava u sportu (49,30%). Njih 23,94% smatra da je najvažnije izgradnja i unaprjeđenje sportske infrastrukture, dok njih 12,68% smatra kako je najvažnije podizanje kvalitete stručnoga rada kroz edukaciju trenera (formalnu i neformalnu). Najmanji udio trenera smatra kako je najvažnije unaprjeđenje rada institucija zaduženih za sport u gradu Karlovcu (5,63%)

Tablica 2.1.32. Distribucija odgovora na pitanje „Za unaprjeđenje kvalitete sporta u gradu Karlovcu najvažnije je“

Tvrđnja	%
Povećanje financijskih sredstava u sportu	49,30%
Izgradnja i unaprjeđenje sportske infrastrukture	23,94%
Podizanje kvalitete stručnoga rada kroz edukaciju trenera (formalnu i neformalnu)	12,68%
Kvalitetnija promocija sporta na svim razinama	8,45%
Unaprjeđenje rada institucija zaduženih za sport u gradu Karlovcu	5,63%
Ukupno	100,00%

2.2. TRENERI I DRUGI STRUČNI KADROVI U SPORTU NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA

DEFINICIJA I OPIS PODRUČJA

Treneri i ostali stručni kadrovi

Stručni poslovi u sportu predstavljaju jedan od stožernih stupova kvalitetnog funkcioniranja svakoga sustava sporta. Sportski treneri u tom sustavu imaju centralnu ulogu kao stručne osobe zadužene za planiranje, programiranje realizaciju i kontrolu procesa stručnog rada sa sportašima ali i obavljanje brojnih drugih stručnih aktivnosti s ciljem uspješnog funkcioniranja cijeloga sustava. Upravo iz tog razloga potrebno je sustavno pristupiti analizi stanja stručnih kadrova te definirati strateške ciljeve, program i mjere koje će osigurati unaprjeđenje stručnoga rada ali i statusa i položaja sportskih trenera u karlovačkom sportu. U studiji *Pedagoški standardi i normativi rada trenera u sportu* (Bok i sur., 2015) istaknuto je kako treneri „...uz sportaše, sportske objekte i financije predstavljaju sam temelj sporta“. Navedena studija analizira i opisuje stručne poslove trenera u sportu koji nerijetko nisu prepoznati niti od osoba direktno uključenih u sport, a niti od strane javnosti. S ciljem osiguravanja funkcioniranja sustava sporta važnu ulogu imaju i ostali stručni kadrovi zaduženi za upravljanje različitim segmentima stručnoga rada koji se ne odnose direktno na trenažni proces, sportsku izvedbu i direktan kontakt sa sportašima. U dokumentu *Treneri i stručni poslovi u hrvatskom*

športu (Čustonja, Jukić i Milanović, 2011) kadrovi koji sudjeluju u sustavu sporta podijeljeni su u tri skupine:

1. stručni kadrovi,
2. upravljačko-organizacijski kadrovi i
3. prateći kadrovi.

Centralna figura cijeloga sustava je sportski trener, iako je, radi funkcioniranja cijeloga sustava sporta, iznimno važno da na svim navedenim pozicijama budu osobe s adekvatnom razinom obrazovanja i odgovarajućim stručnim znanjima. Pregled pojedinih kadrovskih pozicija u navedenim grupacijama kadrova u sportu prikazan je u tablici 2.2.1.. Potrebno je naglasiti kako je prikazani strukturirani popis kadrova sačinjen temeljem znanja i iskustva autora, a ne temeljem zakonskih okvira koje je u tom trenutku nudio Zakon o sportu.

Tablica 2.2.1. Osnovne skupine kadrova u sportu (modificirano prema Čustonja, Jukić i Milanović, 2011)

OSNOVNE SKUPINE KADROVA U SPORTU		
Upravljačko-organizacijski kadrovi	Stručni kadrovi	Prateći kadrovi
<ul style="list-style-type: none"> - predsjednici, direktori - stručni tajnici, tajnici - športski direktori / tim menadžeri - članovi upravljačkih tijela kluba/saveza* - organizatori i voditelji natjecanja (povjerenici i delegati) - športski menadžeri - marketinški djelatnici - administrativni djelatnici - ekonomski 	<ul style="list-style-type: none"> - treneri - kondicijski treneri - head of performance / voditelji izvedbe u sportu* - športski liječnici - fizioterapeuti, kineziterapeuti - športski psiholozi - dijagnostičari i statističari - analitičari izvedbe* - osobe osposobljene za rad u športu (voditelji/instruktori/učitelji) - savjetnici za planiranje i programiranje 	<ul style="list-style-type: none"> - suci - novinari - statističari - snimatelji - informatičari - voditelji športskih objekata - osobe odgovorne za održavanje športskih objekata i opreme - povjesničari / kroničari sportskih klubova* - ostali prateći kadrovi

Obzirom na trendove koji se javljaju u sportu posljednjih godina u smislu važnosti i uloge sporta u društvu te ekonomsku snagu koju sport ima predloženu strukturu kadrova bi vjerojatno trebalo izmijeniti, dopuniti i proširiti. Primjerice, u vrhunskim sportskim klubovima se u posljednje vrijeme nerijetko profiliraju osobe koje su zadužene za koordinaciju većine stručnih kadrova koji su navedeni u tablici ranije. Takve pozicije, odnosno osobe obično se nazivaju „head of performance“ što bi u prijevodu značilo osobe koje su zadužene za izvedbu u konkretnom sportu. Osim navedenog, sve je teže zamisliti praćenje natjecanja ali i proces sportskog treninga, poglavito u sportskim igrama, bez adekvatnih „performance analysis“ stručnih kadrova koji zaduženi za notacijsku analizu kako natjecateljskog tako i trenažnog procesa. Ovakav pristup u modernom sportu uvelike su omogućila brojna tehnološka dostignuća koja trenerima nude veliki broj informacija o ponašanju njihovih sportaša tijekom trenažnog procesa i natjecanja.

Sportski trening u smislu stručnoga rada trenera predstavlja centralni, a vremenski i najzastupljeniji dio njegove godišnje radne obveze. Ipak, obavljanjem i ostalih stručnih poslova navedenih ranije u tekstu treneri zapravo realiziraju proces pripreme sportaša za sportska natjecanja kao i provedbu samih natjecanja. Poznavanjem procesa sportske pripreme te svojim kompetencijama trener bi trebao odgovoriti na brojne izazove pripreme za i vođenje sportaša prema ostvarenjima sportskih postignuća. Obzirom da sportski trening podrazumijeva i visoku razinu tjelesne, mentalne, tehničke i taktičke pripremljenosti sportaša razvidno je da uspješnost trenera počiva na stručnom radu koji je utemeljen na znanju, odnosno razumijevanju navedenih segmenata procesa sportske pripreme.

Vrlo često se sportske trenere promatra samo kroz prizmu sportskog treninga, međutim postoje brojni stručni poslovi koje treneri obavljaju pored

samog provođenja treninga sa sportašima. Bok i suradnici (2015) su u ranije navedenoj studiji definirali 5 grupacija stručnih aktivnosti koje se sastoje od 13 stručnih poslova trenera koji su navedeni u tablici 2.2.2..

Tablica 2.2.2. Stručne aktivnosti trenera u sportu (modificirano prema Bok i sur., 2015)

STRUČNE AKTIVNOSTI TRENERA U SPORTU
Planiranje i programiranje sportske pripreme
Planiranje i programiranje sportske pripreme
Trenažni proces
Priprema i kontrola objekta i opreme Provođenje i kontrola procesa treninga Analiza provedenih treninga
Natjecanja
Provođenje i kontrola natjecanja Analiza provedenih natjecanja
Dopunske stručne aktivnosti
Izvidništvo (skauting) ili analiza izvedbi protivnika Provođenje testiranja (dijagnostički postupci) Stručni sastanci sa sportašima Pripremanje i izvještavanje o stručnom radu
Ostali stručni poslovi
Stručni sastanci sa roditeljima Skrb o školovanju i zdravlju sportaša Animacija polaznika sportskih škola i selekcija sportaša

Definiranjem stručnih poslova trenera stvara se okvir za kvalitetnije praćenje i vrednovanje stručnoga rada trenera u sportu. Trener je dakle osoba koja svakodnevno provodi navedene stručne poslove za što mu je potreban širok spektar kompetencija kako bi njegov rad bio učinkovit. Sportski trening u smislu stručnoga rada trenera predstavlja centralni, a vremenski i najzastupljeniji dio njegove godišnje radne obveze. Ipak, obavljanjem i ostalih stručnih poslova navedenih ranije u tekstu treneri zapravo realiziraju cjelokupni proces pripreme sportaša za sportska natjecanja kao i provedbu samih natjecanja. Poznavanjem procesa sportske pripreme te svojim kompetencijama trener odgovara na brojne izazove pripreme i vođenja

sportaša prema ostvarenjima sportskih postignuća. Obzirom da sportski trening podrazumijeva i visoku razinu tjelesne, mentalne, tehničke i taktičke pripremljenosti sportaša razvidno je da uspješnost trenera počiva na stručnom radu koji je utemeljen na znanju, odnosno razumijevanju navedenih segmenata procesa sportske pripreme.

Strategijom razvoja sporta Grada Karlovca 2012. – 2020. godine definirano je 5 ciljeva u području stručnih kadrova u sportu:

- Cilj 1. Povećanje broja profesionalnih trenera financiranih od KŠZ-a i klubova
- Cilj 2. Osnivanje fonda namjenskih sredstava za školovanje i usavršavanje trenera
- Cilj 3. Organizirati permanentni nadzor nad radom trenera profesionalaca
- Cilj 4. Stavljanje na raspolaganje svih kapaciteta sportskih dvorana za trening
- Cilj 5. Unaprijediti upravljačke kapacitete i ostale vještine kadrova.

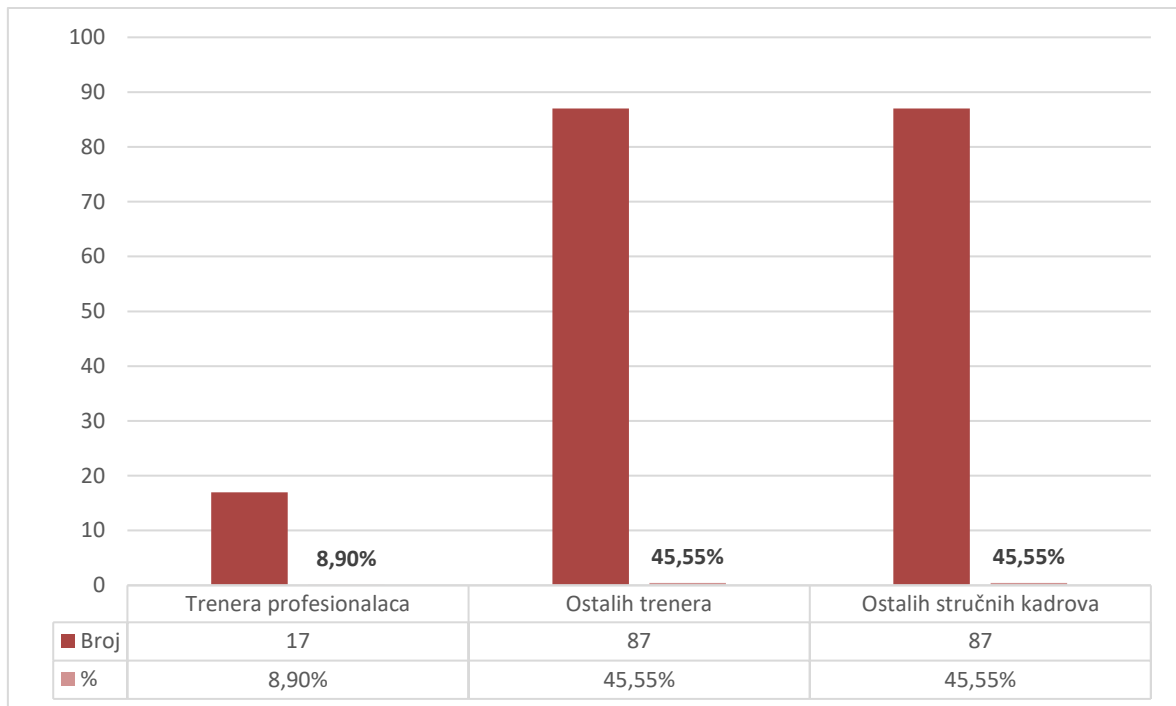
Za ispunjavanje navedenih ciljeva određeno je više mjera i aktivnosti. Većina mjera i aktivnosti predviđenih Strategijom su ispunjeni. Također, svi Strategijom definirani ciljevi su ispunjeni.

ANALIZA STANJA TRENERA I OSTALIH STRUČNIH KADROVA U SPORTU NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA

Tijekom izrade dokumenta *Strategija razvoja sporta grada Karlovca 2021.–2028.* napravljena je analiza stručnih kadrova koji sudjeluju u obavljanju stručnih poslova u sportu na području grada Karlovca. Osim općih brojčanih pokazatelja koji su iskorišteni kako bi temeljito analizirali postojeće stanje realizirana je i dodatna anketa sa 71 trenerom iz različitih sportova s ciljem dobivanja povratne informacije o njihovom općem statusu kao i određenim specifičnim pitanjima koji se izravno tiču sustava sporta. Anketa je provedena tijekom lipnja i srpnja 2020. godine. Kroz anketu treneri su ponudili odgovore u tri različita područja njihovog djelovanja i to: općim podacima o statusu trenera, stručnom radu trenera i stavovima trenera o osobnom stručnom radu. Kako je navedeno ranije anketiranju se odazvao 71 trener što čini gotovo 69% ukupnog broja trenera koji djeluju u karlovačkom sportu što omogućuje visoku razinu generalizacije i donošenje čvrstih zaključaka. Među trenerima koji su ispunili anketu nalaze se svi treneri koji su u profesionalnom radnom odnosu u karlovačkom sportu.

U sustavu karlovačkog sporta, prema podacima prikupljenima od klubova, djeluje ukupno 104 trenera. Od toga broja njih 17 je u statusu trenera profesionalca, dok su ostali treneri u statusu honoraraca ili volontera. Osim trenerskoga kadra u sustavu karlovačkog sporta sudjeluje i 87 osoba koje nisu direktno vezane uz trenerski posao nego obavljaju druge stručne aktivnosti u klubu kao upravljačko-organizacijski kadrovi. Navedeni kadrovi se odnose na direktore klubova, tajnike, administrativno, računovodstveno, tehničko i

medicinsko osoblje. Ukupan broj stručnih kadrova u gradu Karlovcu je dakle 191, a njihova struktura prikazana je na grafikonu 2.2.1.

Grafikon 2.2.1. Struktura stručnih kadrova u karlovačkom sportu

Osim malog broja profesionalnih trenera važno je naglasiti kako i među ostalim kadrovima ima vrlo malo profesionalno angažiranih osoba.

Kao pozitivan primjer može se navesti zagrebački sustav sporta u kojem je 2001. godine bilo zaposleno 188 trenera (65 Zagrebački sportski savez i 123 sportski klubovi), dok je danas u zagrebačkom sportu zaposleno oko 450 trenera profesionalaca što je značajno povećanje i strateški smjer s ciljem osiguravanja adekvatne kadrovske infrastrukture unutar sustava sporta Grada Zagreba. Još jedan pozitivan pravac u kojem Sportski savez Grada

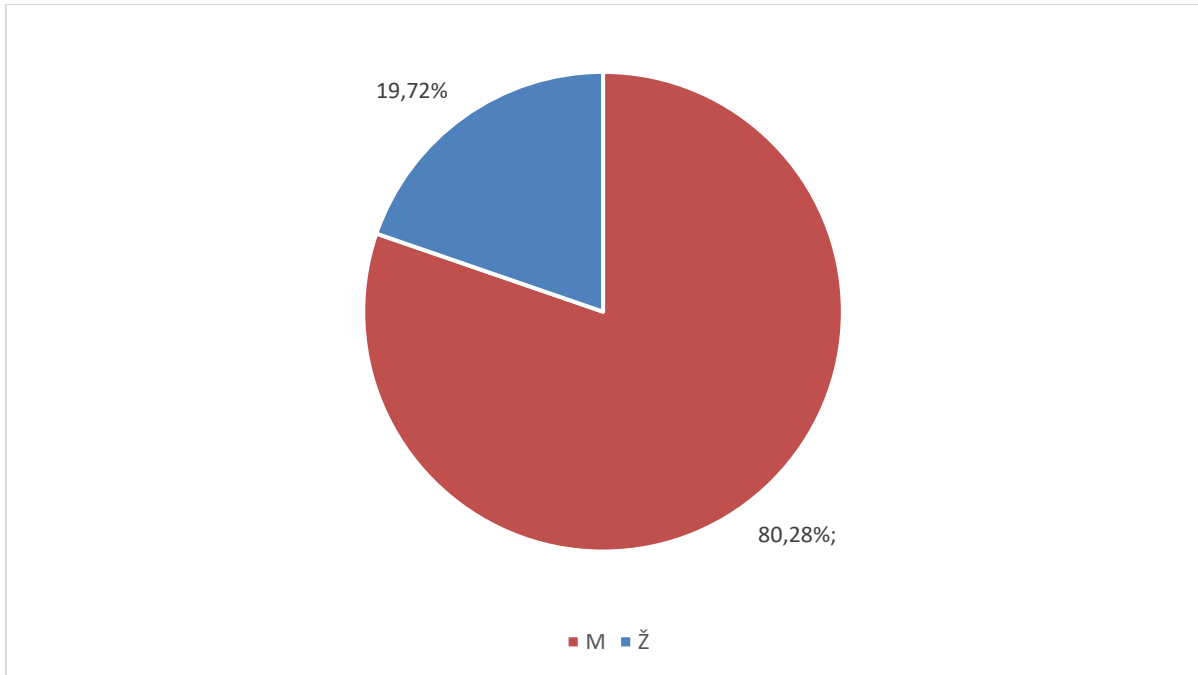
Zagreba usmjerava svoj razvoj je i činjenica kako svi zaposleni treneri moraju imati adekvatnu stručnu spremu koju propisuje Zakon o športu. Na taj način osigurava se, prije svega poštivanje zakonskih normi kod obavljanja stručnih poslova u sportu, dok se s druge strane sportašima osigurava da s njima rade educirani stručni kadrovi. Jedna od zadaća i ove analize je pokušati utjecati na nepovoljnu situaciju i pronaći adekvatna rješenja koja će se ogledati u zapošljavanju novih ili profesionalizaciji postojećih stručnih kadrova s ciljem unaprjeđenja cijelog sustava sporta.

Prvi dio ankete sa karlovačkim trenerima odnosio se na pokazatelje njihovog općeg statusa, odnosno na njihov socio-demografski profil. Temeljem uvida u podatke izražene kroz anketu stvorit će se potpunija slika o stanju, prije svega trenerskih kadrova koji djeluju u karlovačkom sportu na temelju čega će se kvalitetnije definirati strateški pravci razvoja i mjere po pitanju stručnih kadrova.

Pitanja na koja su treneri odgovarali u prvom dijelu anketnog upitnika odnose se na: 1) spol, 2) dob, 3) stručnu spremu, 4) kvalifikaciju za rad u sportu, 5) trenerski staž, 6) procjenu razine kvalitete objekata u kojima rade, 7) kvalitetu i broj opreme i rekvizita koje koriste u treningu, 8) vrijeme provedeno u stručno-trenerskom radu vikendima, 9) korištenje godišnjeg odmora i 10) vrijeme provedeno u obavljanju administrativnih poslova. Odgovori trenera grupirani su u dva dijela pri čemu se prva grupacija odnosi na pitanja 1-5, druga grupacija na pitanja 6-10.

Struktura trenera u karlovačkom sportu po spolu, dobi, stručnoj spremi i kvalifikaciji za rad u sportu

Temeljem odgovora ispitanika o **spolnoj strukturi** može se konstatirati kako u karlovačkom sportu prevladava muški trenerski kadar. Od trenera koji su sudjelovali u istraživanju muških trenera je 80,28%, dok je trenerica svega 19,72% (grafikon 2.2.2.). Obzirom na visok postotak trenera koji su sudjelovali u istraživanju pretpostavka je da je omjer i na razini populacije gotovo jednako nepovoljan u korist ženskog trenerskog kadra. Ovi rezultati se ne razlikuju značajno od rezultata na razini nekih drugih gradova u Republici Hrvatskoj pa su tako omjeri u Dubrovniku 83,87% muških naprema 16,13% ženskih trenera, u Zagrebu 85,39% muških naprema 14,61% ženskih dok je u gradu Osijeku 78,03% muških trenera i 21,97% trenerica. Vidljivo je kako su trendovi približno jednaki ali su pozitivniji od situacije iz 2011. godine na nacionalnoj razini kada je u istraživanju Čustonje, Milanovića i Jukića (2011). utvrđeno kako u hrvatskom sportu djeluje svega 6% ženskih trenerskih kadrova. Slična je situacija i na međunarodnoj razini pa je primjerice u Velikoj Britaniji omjer muški i ženskih trenerskih kadrova također nepovoljan i iznosi 18% žena naprema 82% muškaraca (Sports Coach, U. K., 2011). Isti trend se pojavljuje i na olimpijskim igrama 2012. godine u Londonu gdje je postotak muških trenera (89%) daleko nadmašio ženske trenere (11%) (IWG, 2014).

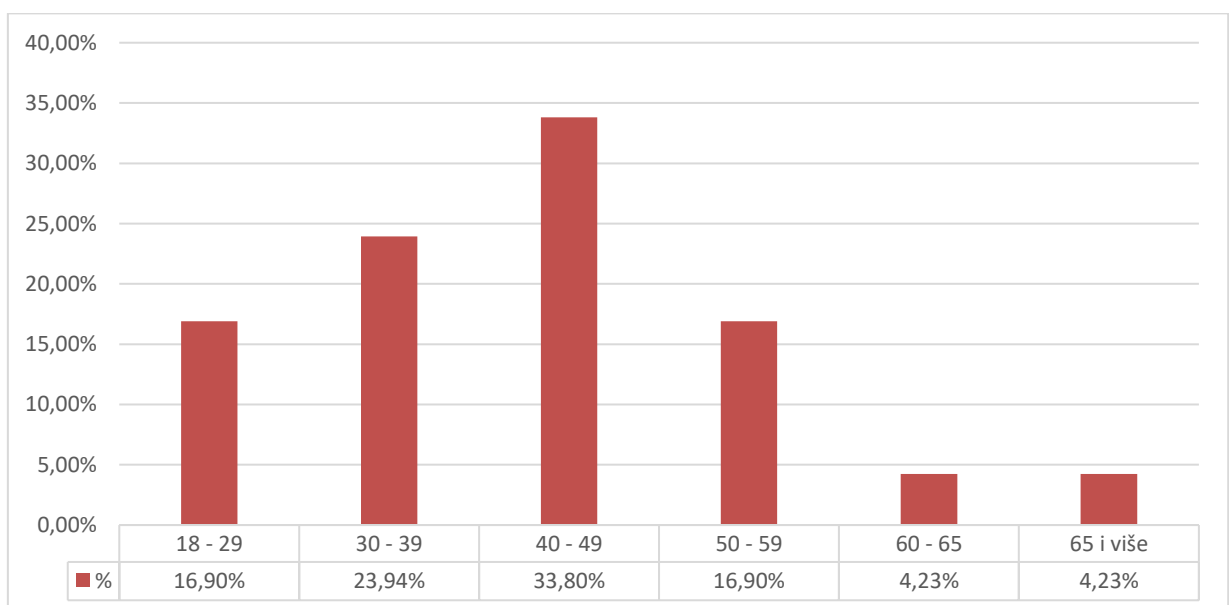

Grafikon 2.2.2. Omjer muških i ženskih trenera u karlovačkom sustavu sporta

Istraživanja (Reade, Rodgers & Norman, 2009; Yook i Kim, 2013; Magnusen i Rhea, 2009) su pokazala kako su žene manje zastupljene u trenerskom pozivu zbog pretpostavki o slabijim kompetencijama za obavljanje trenerskog posla u odnosu na muškarce, homofobije, odnosno predrasuda da su žene uključene u trenerski posao u sportu muškobanjaste. Također, postoji znatno manji broj ženskih trenera mentora tj. uzora. Osim ovih razloga postoji prisutnost i spolne diskriminacije koja je zbog muške dominacije u sportu posebno izražena, jer kod mnogih prevladava mišljenje da ženi ne pristaje trenerski posao. Mnogim ženama u trenerskom poslu je ograničavajući faktor i činjenica da često i sportaši imaju negativno mišljenje o ženskim trenerima pa radije surađuju s trenerima muškarcima.

Temeljem dobivenih podataka može se zaključiti kako je potrebno ulagati dodatne napore u uključivanje većeg broja ženskih trenerskih kadrova u karlovački sport. To je moguće ostvariti kroz ulaganje u školovanje i obrazovanje ženskih trenerskih kadrova. Jedan od pravaca razvoja sporta u Karlovcu treba biti i poticanje uključivanja većeg broja žena u trenerski poziv.

Prosječna **dob trenera** koji su sudjelovali u istraživanju je 42,1 godine. Ipak, ukoliko izračunamo prosječnu dob trenera koji su u starosnoj kategoriji do 65 godina, što je zakonska granica za odlazak u mirovinu onda je prosječna dob trenera u Karlovcu 40,5 godina. **Ovaj pokazatelj sugerira kako je situacija u Karlovcu prilično povoljna te da su treneri u dobi u kojoj su stekli potrebno trenersko iskustvo kao i u dobi kada mogu obavljati široku lepezu trenerskih poslova. Na ove podatke se u pozitivnom tonu nadovezuje i analiza prema dobnim kategorijama kojom je utvrđeno kako u gradu Karlovcu gotovo 75% trenera spada u neku od kategorija do 49 godina.**

Grafikon 2.2.3. Struktura trenerskoga kadra po dobnim kategorijama

Usporedno s dobi trenerskog kadra ide i podatak o njihovom trenerskom iskustvu, odnosno stažu pa je tako prosječna **duljina trenerskoga staža** karlovačkih trenera 10,8 godina. Uz znanje i kompetencije iskustvo je često važan faktor u postizanju optimalnih učinaka trenažnog procesa kao i vrhunskog sportskog stvaralaštva. U tome smislu ovaj podatak o duljini staža karlovačkih trenera ukazuje na slično stanje kao kod osječkih kolega koji su u prosječnoj duljina trenerskoga staža nešto stariji (11,5 godina), dok zagrebački sa 14 godina i dubrovački s 14,6 godina imaju značajno dulji trenerski staž. **Temeljem podataka o prosječnoj starosti trenera te prosječnom trenerskom stažu može se zaključiti kako karlovački sustav sporta ima relativno mlade trenere s nešto kraćim radnim iskustvom od ostalih kolega u navedenim hrvatskim gradovima. Između ostaloga, to može biti posljedica i ne zadržavanja trenera u sustavu sporta čime se propušta stjecanje trenerskoga staža, odnosno iskustva što je naravno u velikoj mjeri uvjetovano materijalno-financijskim okolnostima.** Stoga je važno naglasiti kako je potrebno kadrovsku politiku prema trenerima usmjeriti ka pomlađivanju ali i zadržavanju i *odgoju* trenera koji kroz dugoročan rad stječu i dragocjeno iskustvo u stručnom radu. Također, jedan od smjerova u kojima se trenerski kadar treba razvijati je i kategoriziranje trenera u kojima će važnu ulogu imati i kriteriji vezani za stečeno trenersko iskustvo, odnosno trajanje trenerskoga staža. U nastavku je u tablici 2.2.3. prikazana struktura duljine trenerskoga staža po kategorijama. U kategoriju do 15 godina staža otpada 76,06% trenera prosječne dobi 39,6 godina, dok je onih s radnim stažem duljim od 15 godina svega 23,94% prosječne dobi 49,9 godina.

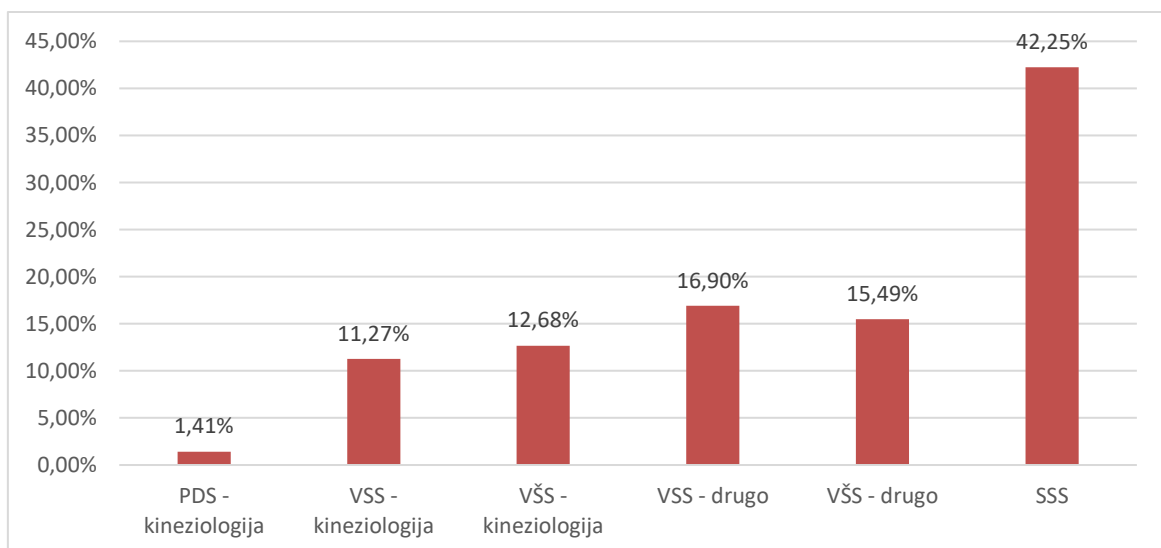
Tablica 2.2.3. Struktura trenera po kategorijama duljine radnoga staža

Kategorije	Broj trenera	%
0-5	26	36,62%
6-10	19	26,76%
11-15	9	12,68%
16-20	8	11,27%
21-25	7	9,86%
26 i više	2	2,82%
Ukupno	71	100,00%

Kompetencije i razina obrazovanja za obavljanje stručnih poslova u sportu važan su element uspješnosti sustava sporta. Razina kompetencija usko je vezana uz razinu obrazovanja u određenom području. Značaj koju kvalifikacija trenera, kao i razina edukacije imaju u sportu potvrđuju i rezultati različitih istraživanja koji pokazuju kako kadrovi sa višom razinom stručne kvalifikacije u sportu ostvaruju bolje rezultate stručno-trenerskog rada (Wiersma and Sherman, 2005) pa je formalna edukacija trenera svakako preporučljiva. Istraživanje provedeno u SAD-u pokazuje kako razina obrazovanja trenera ima pozitivan utjecaj na samopoštovanje, stav prema sportu i uživanje u sportskoj aktivnosti (Smith et all. 1983; Smoll et all., 1993). Nešto novije studije također pokazuju kako je razvojem specifičnih stručnih profila u sportu potreba za usvajanjem znanja i vještina na razini formalnog obrazovanja sve prisutnija (Duehring and Ebben, 2010). U ovom istraživanju ispitanici su odgovarali na dva pitanja koja su vezana uz obrazovnu strukturu. Prvo se odnosilo na **stručnu spremu** koju treneri posjeduju, dok je drugo pitanje bilo vezano za **kvalifikaciju za rad u sportu**. U hrvatskom sportu često rade treneri koji imaju stručnu spremu i kompetencije koje nisu vezane uz sport, dok istovremeno posjeduju i drugu kvalifikaciju koja je potrebna za rad u sportu, koja često nije na razini koja omogućuje obavljanje svih trenerskih poslova u sportu.

Nažalost, nije rijedak slučaj da u hrvatskom sportu postoje i stručni kadrovi koji nemaju nikakvu kvalifikaciju za rad u sportu pa zapravo dolazi do kršenja odredbi Zakona o sportu koji propisuje tko sve može obavljati stručne poslove u sportu.

Temeljem odgovora trenera o stručnoj spremi prikazanih na grafičkom prikazu 2.2.4. može se primijetiti kako 42,25% trenera koji su ispunili anketu kao razinu obrazovanja, odnosno stručne spreme navodi srednju školu, dok ostatak trenera ima završen određeni stupanj visokog obrazovanja. **Nije ohrabrujuća činjenica da među trenerskom populacijom u gradu Karlovcu gotovo polovica trenera ima stručnu spremu na razini srednje škole. Također, kada se uzme u obzir činjenica da je među anketiranim trenerima samo 25,36% onih koji imaju neki oblik visokog obrazovanja iz područja kineziologije treba konstatirati da je to više nego skromno.** Dakle u karlovačkom sportu među trenerima djeluje 74,64% trenera koji nemaju stručnu spremu iz područja kineziologije.

Grafikon 2.2.4. Odgovori na pitanje o stručnoj spremi karlovačkih trenera

Temeljem analize odgovora o **stručnoj kvalifikaciji za rad u sportu** utvrđeno je kako 54,93% karlovačkih trenera nema kvalifikaciju potrebnu za obavljanje trenerskih poslova u sportu. Skupina na koju otpada najveći postotak (45,07%) su osobe osposobljene za rad u sportu koje imaju završen tek tečaj za osposobljavanje, a prema Zakonu o sportu definiraju se kao „...osoba koja podučava građane osnovnoj tehnici pojedinog športa ili provodi športsku rekreaciju građana, a osposobljena je za taj rad putem ustanove za osposobljavanje kadra u športu, s time da športsku rekreaciju građana može provoditi samo na temelju programa kojega je izradila osoba koja ima najmanje stručnu spremu propisanu za trenera prvostupnika.“ (Zakon o sportu, članak 10). Ostali treneri koji nemaju kvalifikaciju za rad u sportu su u anketi naveli sljedeće kategorije: studij u tijeku 1,41%, osposobljavanje u tijeku 2,82% i bez stručne razine 5,63%. **Obavljanje poslova trenera, između ostaloga, podrazumijeva i provođenje visokostručnih i složenih poslova kao što su planiranje i programiranje procesa sportske pripreme, programiranje procesa treninga, određivanje volumena opterećenja, odabir režima rada, utjecaj na razvoj različitih sposobnosti i brojnih drugih aktivnosti stoga je važno naglasiti kako treneri koji su u ovoj analizi svrstani u kategoriju Nekvalificirani nemaju formalnu razinu kvalifikacije za obavljanje navedenih stručnih poslova.**

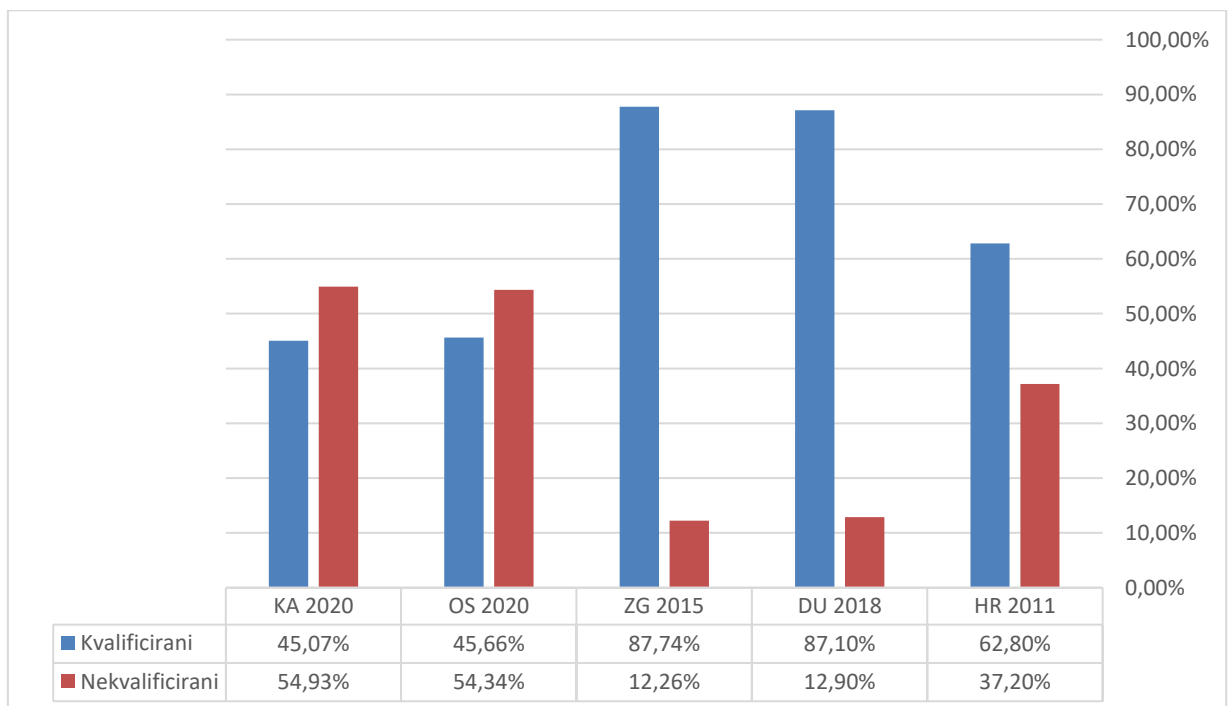
Tablica 2.2.4. Frekvencije odgovora na pitanje o stručnoj kvalifikaciji za obavljanje trenerskih poslova

Kvalifikacija za rad u sportu		Frekvencija	%
KVALIFICIRANI - 45,07%	Profesor kineziologije i više	9	12,68%
	Stručni specijalist trener	7	9,86%
	Sveučilišni prvostupnik	1	1,41%
	Stručni prvostupnik trener	5	7,04%
	Nogometna akademija HNS	10	14,08%
NEKVALIFICIRANI - 54,93%	Tečaj za osposobljavanje	32	45,07%
	Studij u tijeku	1	1,41%
	Osposobljavanje u tijeku	2	2,82%
	Bez stručne razine	4	5,63%
Ukupno		71	100,00%

Treneri koji imaju kvalifikaciju za rad u sportu (45,07%) su raspodijeljeni u kategorije Profesor kineziologije i više 12,68%, Stručni specijalist trener 9,86%, Sveučilišni prvostupnik 1,41% te Stručni prvostupnik trener 7,04%. Također, u ovu skupinu spada i 14,08% nogometnih trenera koji imaju završen tečaj za osposobljavanje pri Hrvatskoj nogometnoj akademiji kojeg Zakon o sportu priznaje kao razinu uz koju osoba može obavljati sve poslove trenera.

Ukoliko usporedimo ove podatke sa podacima ostalih gradskih sredina u Republici Hrvatskoj može se primijetiti kako grad Karlovac ima dosta sličnosti s gradom Osijekom u kojem je također nešto više od 54% nekvalificiranih trenera za obavljanje svih stručnih poslova u sportu. S druge pak strane podaci za grad Zagreb i grad Dubrovnik su potpuno drugačiji od podataka za grad Karlovac. U gradu Zagrebu prema istraživanju provedenom 2015. godine nekvalificiranih trenera je tek nešto više od 12%, a slična je situacija i u gradu Dubrovniku koji ima 12,9% nekvalificiranih trenera. Ove podatke možemo usporediti i s brojevima koji su dobiveni u analizi trenerskih kadrova na

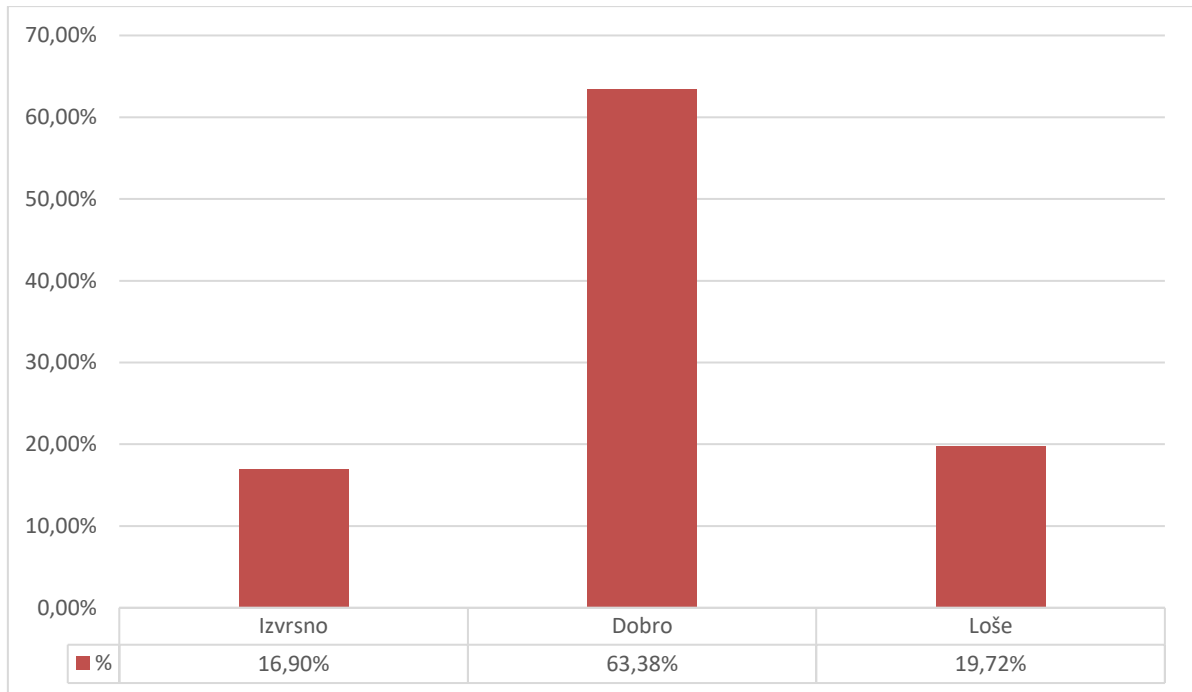
nacionalnoj razini u istraživanju iz 2011. godine. Prema tom istraživanju u Republici Hrvatskoj je 37,2% nekvalificiranih trenera dok je njih 63,8% kvalificirano za obavljanje trenerskih poslova u sportu. **Možemo zaključiti kako je stručna kvalifikacija za rad u sportu jedan od velikih izazova koje je potrebno prevladati u karlovačkom sportu.** Kroz ulaganja u doškoloavanje, edukaciju i obrazovanje postojećih te zapošljavanje novih trenera s odgovarajućom stručnom kvalifikacijom omogućit će se unaprjeđenje kvalitete sustava karlovačkog sporta. Ulaganjem u kvalitetan stručni rad postiže se ne samo potencijal za ostvarenje kvalitetnijih sportskih rezultata nego se stvaraju pretpostavke za višu razinu zadovoljstva svih dionika sustava sporta što se prvenstveno odnosi na sportaše svih dobnih kategorija. Na grafikonu 2.2.5. nalazi se usporedni prikaz rezultata različitih hrvatskih gradova i nacionalne razne.

Grafikon 2.2.5. Usporedni prikaz kvalificiranosti za obavljanje poslova trenera

Procjena razine kvalitete objekata, opreme i rekvizita za trenažni proces, vrijeme provedeno u stručno-trenerskom radu vikendima, korištenje godišnjeg odmora i vrijeme provedeno u obavljanju administrativnih poslova

Uspješan rad trenera uvelike ovisi i o **kvaliteta objekata** u kojima provode svoje stručne aktivnosti. Ukoliko su uvjeti u kojima treneri obavljaju svoje stručne poslove loši onda postoji povećani rizik od pojave stresa (Rhind, Scott, Fletcher, & Fletcher, 2013). Nadalje, istraživanja su pokazala kako je uz osiguravanje dobrih uvjeta za rad vrlo važno osigurati i adekvatne ljudske resurse i to u smislu razine edukacije trenerskih kadrova brojnosti kako bi osigurali ostvarivanje postavljenih ciljeva sportske pripreme kroz provedbu sportskog treninga (Judge, Petersen, Bellar, Craig & Gilreath, 2013). Razinu zadovoljstva kvalitetom sportskih objekata karlovački sportski treneri iskazivali su u upitniku kroz tri moguća odgovora: izvrsno, dobro i loše. Najveći dio trenera (63,38%) slaže se u ocjeni kako je razina kvalitete sportskih objekata u kojima provode svoj stručni rad dobra. Na drugom mjestu su treneri koji smatraju kako je situacija po pitanju kvalitete objekata loša i to njih 19,72%, dok 16,90% trenera smatra kako je kvaliteta objekata u kojima provode stručni rad izvrsna. Ovdje je potrebno napomenuti kako se ova pitanja u anketi ne odnose na njihovo zadovoljstvo cjelokupnom sportskom infrastrukturom na području grada Karlovca nego samo na one objekte koje koriste u svom stručno-trenerskom radu.

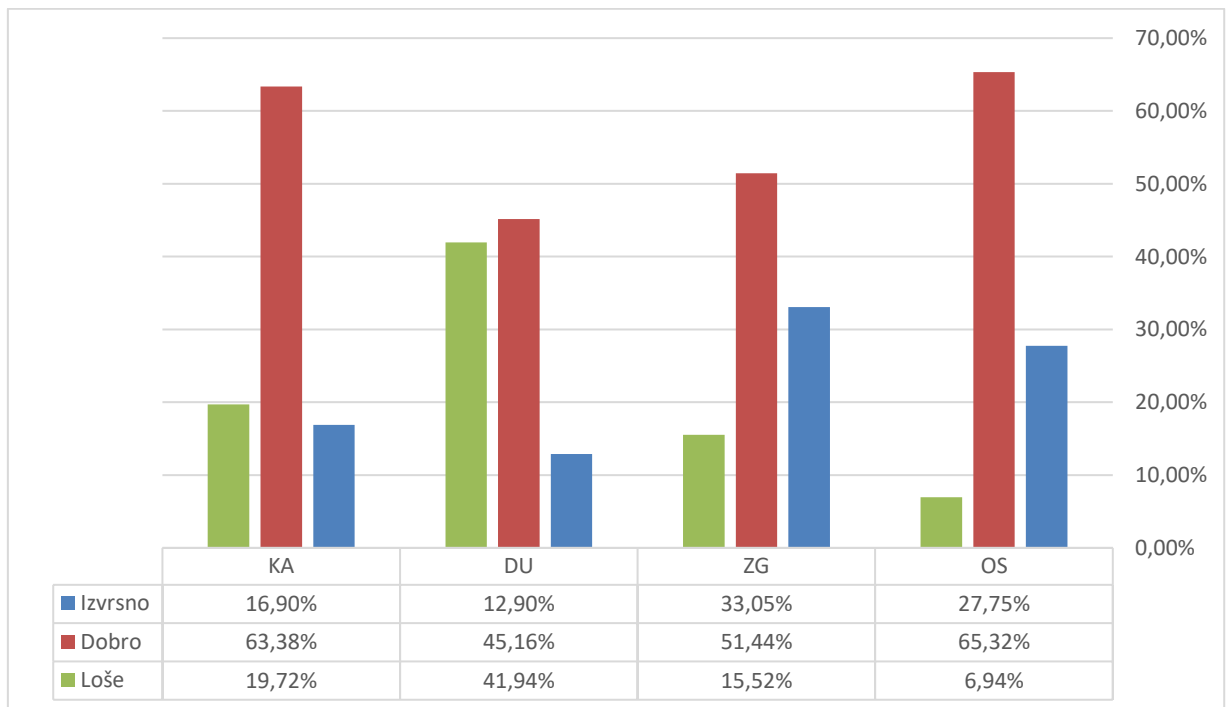

Grafikon 2.2.6. Zadovoljstvo razinom kvalitete objekata u kojima treneri provode stručni rad

Moguće je zaključiti kako je velika većina (80,28%) trenera koji su sudjelovali u anketi ipak zadovoljna uvjetima u kojima obavljaju trenerske aktivnosti, dok tek 19,72% trenera smatra kako rade u lošim uvjetima po pitanju kvalitete objekata. Treneri u Karlovcu su prilično zadovoljni objektima u kojima provode svoje stručne aktivnosti. Ipak ne treba zanemariti gotovo 20% trenera koji su ocijenili kvalitetu objekata kao lošu i na tom tragu tražiti pozitivna rješenja.

Ukoliko usporedimo odgovore karlovačkih trenera (grafikon 2.2.6.) s odgovorima trenera u gradu Zagrebu (Bok i sur., 2015) dolazimo do spoznaje kako su treneri u zagrebačkom sportu na sličnoj razini zadovoljstva (85%) kada je riječ o kvaliteti objekata u kojima provode stručno-trenerski rad. U gradu Osijeku je prema dostupnim podacima najviša razina zadovoljstva

trenera objektima u kojima provode stručni rad i iznosi preko 93%. Najniža razina zadovoljstva objektima je iskazana u gradu Dubrovniku gdje je gotovo 42% trenera iskazalo nezadovoljstvo ocjenjujući kvalitetu objekata lošom. Navedeni rezultati prikazani su na grafikonu 2.2.7. kroz usporedni prikaz spomenutih gradova.

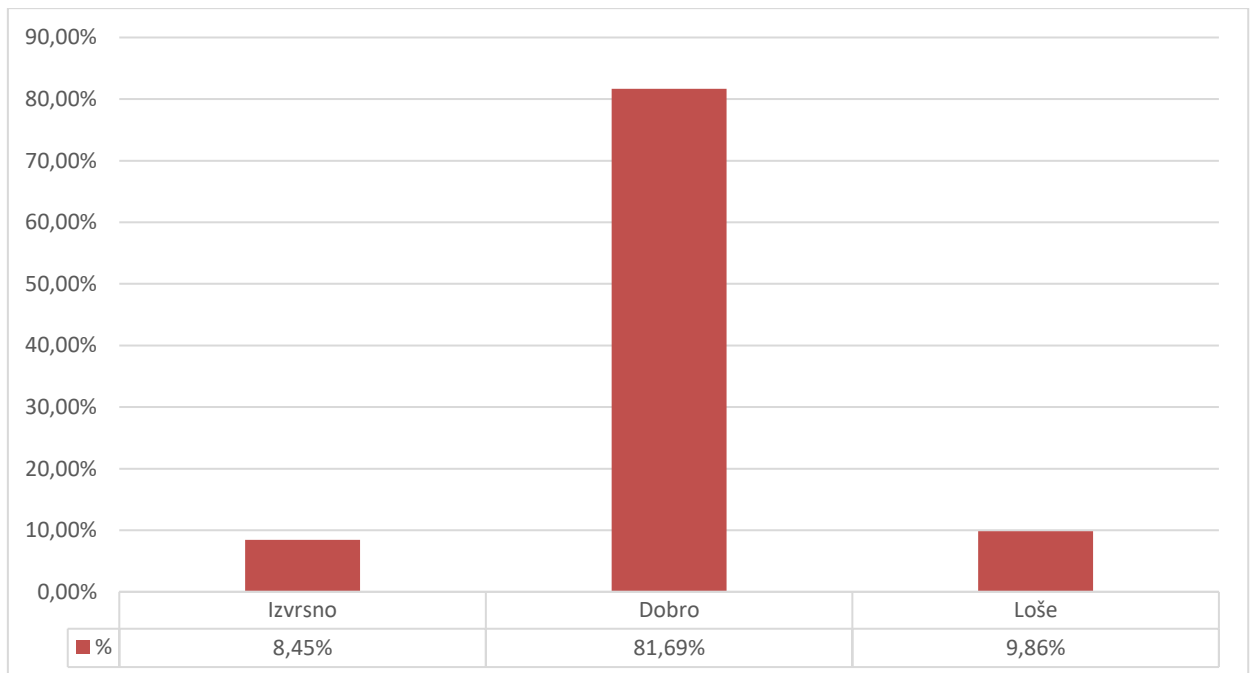

Grafikon 2.2.7. Usporedba zadovoljstva kvalitetom objekata karlovačkih, osječkih, dubrovačkih i zagrebačkih trenera

Osim kvalitete objekata važan segment stručnog rada svakog trenera je **brojnost rekvizita i kvaliteta opreme** koja im stoji na raspolaganju. Upravo zato je sljedeće pitanje bilo usmjereno na to područje. Dobar put za osiguravanje primjerenih materijalnih uvjeta rada sportskih trenera je definiranje minimalnih materijalnih standarda po pojedinim sportovima, kao

i za pojedine uzraste uz naravno, financijsko praćenje istih. Objekti, oprema, rekviziti ali i brojne druge sastavnice stručnoga rada u sportu su vanjski čimbenici koji ovisno o svojoj kvaliteti mogu predstavljati ozbiljna ograničenja u ostvarivanju postavljenih kratkoročnih i dugoročnih ciljeva procesa sportske pripreme. S druge pak strane mogu značajno unaprijediti sustav sportske pripreme ukoliko su adekvatno riješeni. U tome smislu zadaća je karlovačke sportske zajednice da uz potporu lokalne javne uprave djeluje u smjeru unaprjeđenja navedenih čimbenika. Na taj način se osiguravaju preduvjeti za visoku razinu kvalitete rada u karlovačkom sportu.

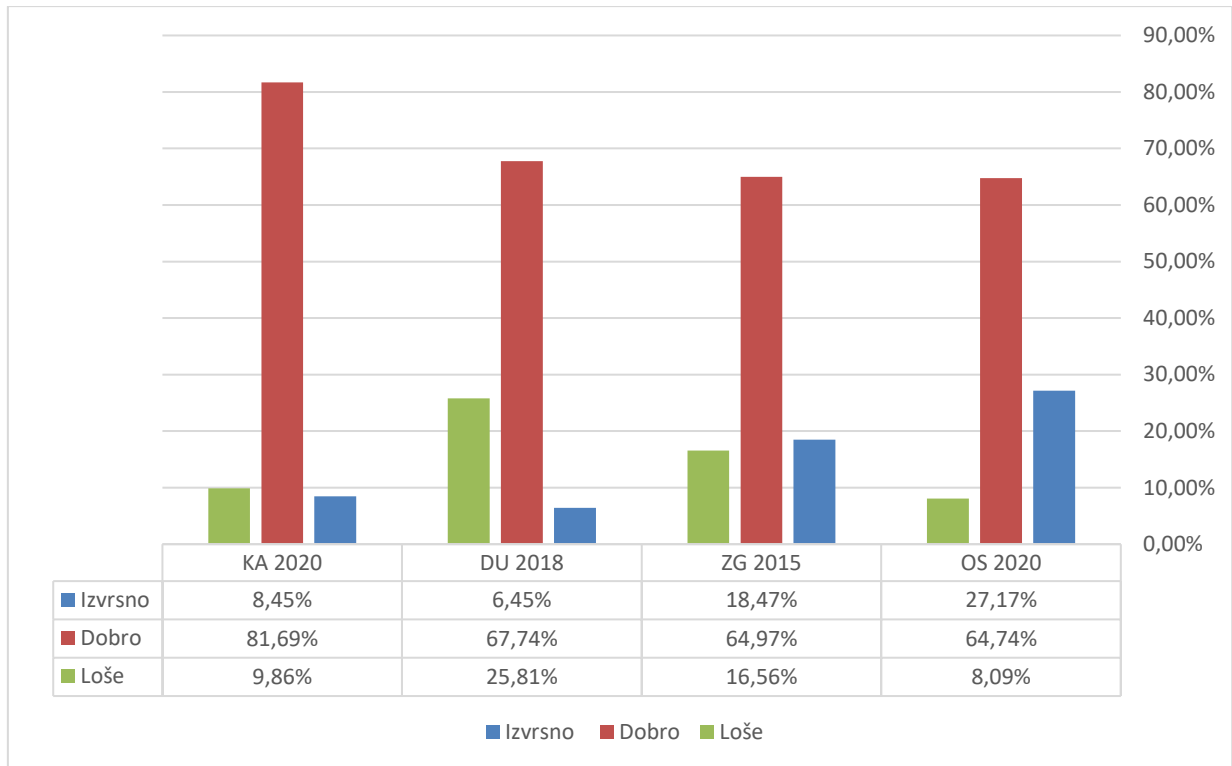
Rezultati odgovora na pitanje o zadovoljstvu opremom i rekvizitima koja je na raspolaganju karlovačkim trenerima također su izraženi kroz tri kategorije kao i kod prethodnog pitanja o razini kvalitete objekata (izvrsno, dobro i loše).

Grafikon 2.2.8. Zadovoljstvo karlovačkih trenera razinom kvalitete opreme i rekvizita

Kako je vidljivo iz grafikona 2.2.8. sportski treneri u gradu Karlovcu su se velikom većinom (90,14%) pozitivno izjasnili o broju rekvizita i kvaliteti opreme koja im je na raspolaganju za provođenje stručnih aktivnosti. Tek je 9,86% trenera izrazilo svoje nezadovoljstvo i ocijenilo ovaj segment sustava sporta lošim. Ipak, potrebno je naglasiti kako je tek 8,45% trenera se izjasnilo da je stanje s opremom i rekvizitima izvrsno. **To pokazuje kako očito postoji značajan prostor za unaprjeđenje ovoga segmenta stručno-trenerskog rada u sportu grada Karlovca. Kontinuiranim radom na obnavljanju opreme i rekvizita koji su na raspolaganju trenerima i sportašima stvaraju se pretpostavke za kvalitetniji stručno-trenerski rad, a samim time i ostvarenje postavljenih ciljeva u godišnjem ili višegodišnjem ciklusu sportske pripreme.**

U usporedbi sa procjenom istog segmenta stručnoga rada trenera u zagrebačkom, dubrovačkom i osječkom sportu (grafikon 2.2.9.) vidljivo je kako su karlovački treneri nešto zadovoljniji od kolega iz ostalih gradova što pokazuje ukupan postotak od 90,14% onih koji su procijenili stanje dobrim ili izvrsnim što je približno stanju u Osijeku (91,91%) dok je taj postotak kod Dubrovnika (74,19%) i Zagreba (83,44%) nešto manji. I ovdje je važno naglasiti da grad Karlovac uvelike prednjači u kategoriji *Dobro* sa preko 81% od čega bi barem dio toga postotka bilo potrebno, u narednom periodu, pretvoriti u kategoriju *Izvrsno*.

Grafikon 2.2.9. Usporedni prikaz ocjene stanja rekvizita i opreme karlovačkih, osječkih, zagrebačkih i dubrovačkih trenera

Stručni rad sportskih trenera specifičan je u donosu na brojne druge struke po **stručno-trenerskom radu vikendima** te je zato potrebno je analizirati i ovaj segment rada karlovačkih trenera. Sportski treneri generalno imaju vrlo mali broj slobodnih dana, osobito u natjecateljskim periodima kada se najveći dio natjecanja održava upravo vikendima. Rad vikendima te općenito mali broj slobodnih dana u trenerskom pozivu izlažu trenere neprekidnom emocionalnom i fizičkom stresu. Takav način života može imati negativan utjecaj na kvalitetu stručnoga rada, a posljedično i na sportski rezultat. Naravno, negativne posljedice utječu i na privatni život trenera što posljedično može dovesti i do stanja fizičke i emocionalne ispražnjenosti, a sve se događa zbog **nedostatka odmora** (Altfeld i Kellmann, 2013; Altfeld i

Kellmann, 2015). Obzirom na složenost trenerskog posla u smislu povećanog opsega radnih sati, putovanja, manjka članova stručnog stožera, obavljanja administrativnih poslova česta je pojava fenomena konflikta u odnosu na radno mjesto i obiteljski život (engl. work-family conflict). Ovaj fenomen se javlja kada zbog profesionalnih obveza treneri nemaju mogućnosti izvršavati obiteljske obveze pa je nužno preventivno djelovati na spomenute faktore kako bi se izbjegle negativne posljedice (Mazerolle, Bruening & Casa, 2008; Mazerolle, Pitney, Casa & Pagnotta, 2011).

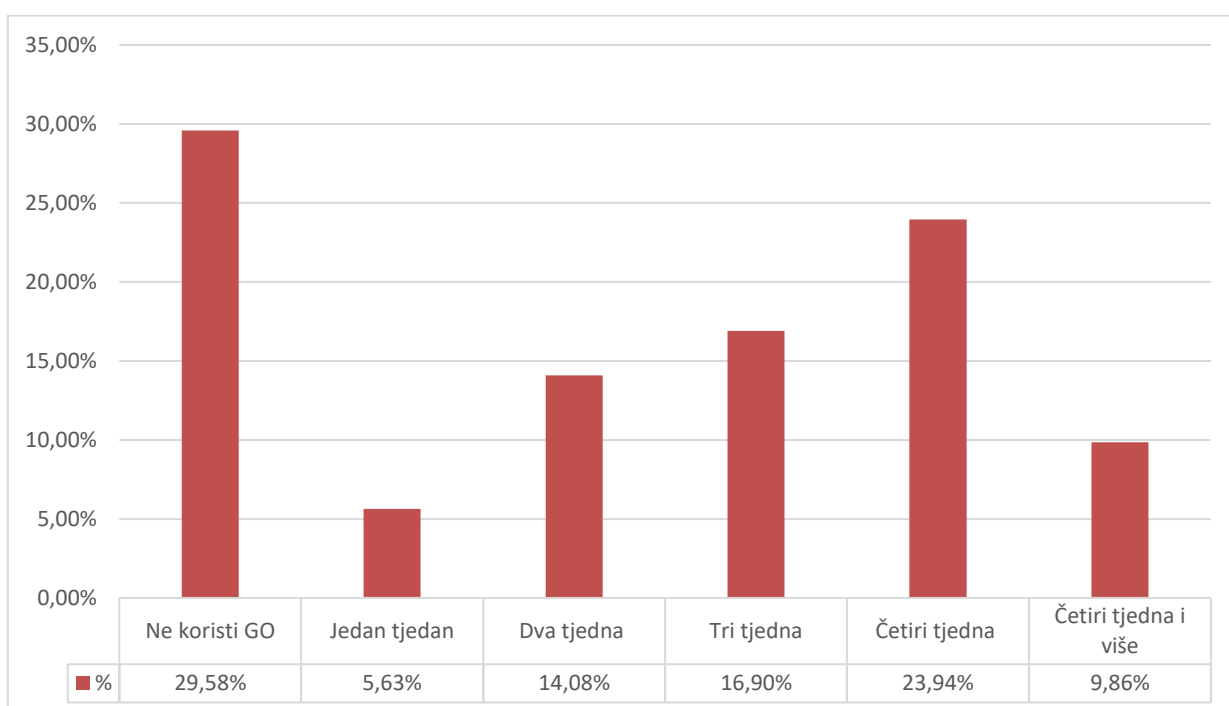
Analizom rezultata ankete provedene s karlovačkim trenerima utvrđeno je kako veliki broj njih provodi stručno-trenerski rad vikendima. Prosječan broj vikenda u godini tijekom kojih karlovački treneri provode stručni rad sa sportašima, bilo da se radi o natjecanjima ili treningu je 23,38. Raspon je naravno vrlo širok i kreće se od 0 do čak 46 aktivnih vikenda u godini. U tablici 2.2.5. prikazana je distribucija opterećenja rada vikendima trenera u karlovačkom sportu.

Tablica 2.2.5. Rad vikendima karlovačkih sportskih trenera

Rad vikendima	Frekvencija	%
0-10	18	25,35%
11-20	11	15,49%
21-30	22	30,99%
31-40	14	19,72%
41+	6	8,45%

Ako uzmemo u obzir da godina ima 52 tjedna onda je jasno kako su sportski treneri doista specifična populacija koja zahtjeva adekvatna rješenja po pitanju rada vikendima, korištenju godišnjih odmora ali i drugih specifičnosti trenerskog posla. Određena problematika može se riješiti na lokalnoj razini ali

neka otvorena pitanju zahtijevaju konsenzus i zakonska ili pod-zakonska rješenja na nacionalnoj razini. Slična je situacija i kod **korištenja godišnjih odmora** (grafikon 2.2.10.).

Grafikon 2.2.10. Korištenje godišnjih odmora karlovačkih sportskih trenera

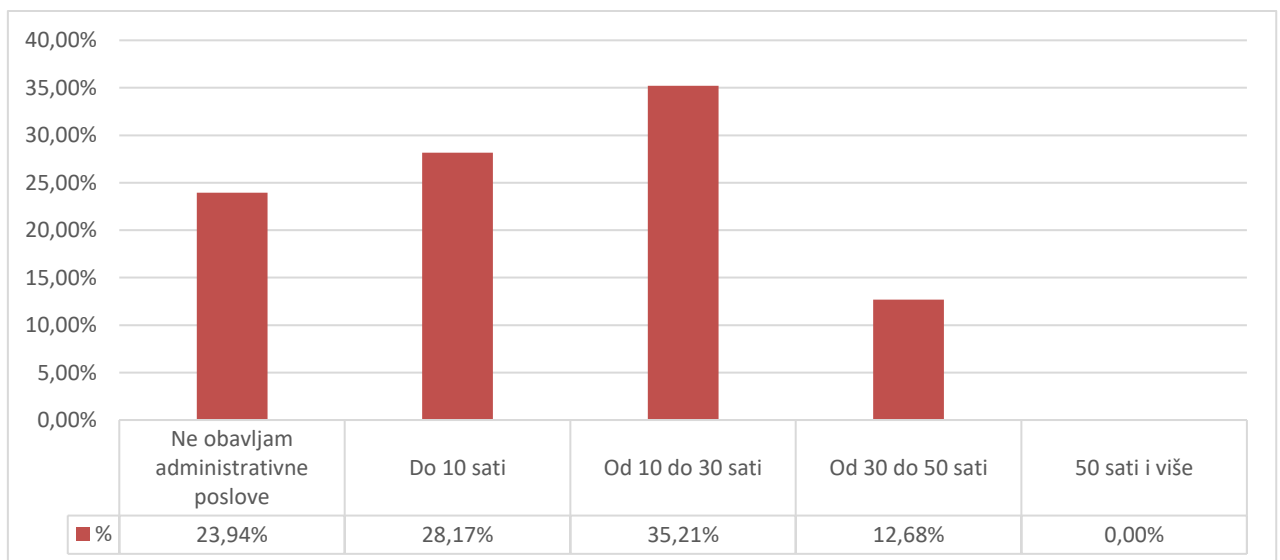
Skoro 50% trenera koristi dva tjedna godišnjeg odmora ili manje. Prema Zakonu o radu (NN 93/14) „*radnik ima za svaku kalendarsku godinu pravo na godišnji odmor od najmanje četiri tjedna*“. U usporedbi sa zagrebačkim kolegama vidljivo je kako rezultati u ovom segmentu ne odstupaju previše ali je ipak nešto manji postotak (42,41%) onih koji koriste dva tjedna godišnjeg ili manje (Bok i sur., 2015). S druge pak strane dubrovačkih trenera koji koriste dva tjedna godišnjeg odmora i manje je čak 55%. Slična je situacija i u gradu Osijeku gdje gotovo 63% trenera ne koristi godišnji odmor u mjeri koliko

propisuje Zakon o radu. **Temeljem ovih rezultata može se zaključiti kako je zbog kvalitetnijeg funkcioniranja trenera, stručnog stožera i samih sportaša potrebno voditi brigu o prikladnom oporavku i slobodnim danima tijekom godišnjeg ciklusa stručno-trenerskoga rada, a sve s ciljem kvalitetnijeg stručnog rada u karlovačkom sportu. Fenomen samoizgaranja (engl. burnout) te konflikti na relaciji posao-obitelj, mogu značajno unazaditi stručno-pedagoški rad trenera. Kvalitetnim sustavom kontrole stručno-trenerskog rada u smislu radnoga opterećenja može se pozitivno djelovati na učinkovitost i zadovoljstvo trenera.**

Jedna od aktivnosti koju treneri neminovno obavljaju u svom radu je **obavljanje administrativnih poslova**. Prema istraživanju Clappera i Harrisa (2008) opterećenost administrativnim poslovima može značajno doprinijeti iscrpljivanju trenera. Isto tako, istraživanja ukazuju i na veću vjerojatnost emocionalnog iscrpljivanja mlađih trenera koji imaju manje radnog iskustva kao i onih koji se natječu u slabijim ligama, odnosno nižim razinama natjecanja (Mazerolle, Monsma, Dixon & Mensch, 2012). Istraživanje provedeno među sportskim trenerima u gradu Zagrebu pokazalo je kako veliki postotak (42%) uopće ne obavlja administrativne poslove dok svega 15% trenera obavlja navedene poslove u nešto većem omjeru (više od 400 sati godišnje). Ostatak trenera nalazi se u kategoriji do 400 sati administrativnog posla na godišnjoj razini (Bok i sur, 2015). U istom istraživanju zaključeno je kako su administrativnim poslovima više opterećeni treneri s kraćim radnim stažem, ali i treneri s višom razinom stručne spreme što je navelo na zaključak kako su treneri koji rade u ekipama s iskusnijim i starijim kolegama upravo zbog svojeg kraćeg staža više izloženi administrativnim poslovima.

Tijekom popunjavanja ankete karlovački treneri su imali mogućnost odabrati jedan od sljedećih ponuđenih odgovora: ne obavljam administrativne poslove, do

10 sati, od 10 do 30 sati, 30 do 50 sati i 50 sati i više mjesečno. Na grafikonu 2.2.11. prikazani su rezultati odgovora. Najveći postotak (35,21%) otpada na trenera koji obavljaju administrativne poslove u rasponu od 10 do 30 sati mjesečno, druga najbrojnija skupina, sa 28,17% su treneri koji obavljaju do 10 sati administrativnih poslova mjesečno, dok je trenera koji obavljaju između 30 i 50 sati mjesečno također značajnih 12,68%. Treneri koji ne obavljaju administrativne poslove su u karlovačkom sportu manjina i ima ih 23,94%. **Temeljem rezultata može se primijetiti kako je veliki postotak (76,06%) karlovačkih trenera opterećen administrativnim poslovima što je svakako u narednom periodu potrebno unaprijediti kroz smanjenje opterećenja trenera u smislu administrativnih poslova kako bi se mogli na kvalitetan način posvetiti svojoj primarnoj aktivnosti, a to je stručno-pedagoški rad. Ohrabrujuća je činjenica kako ne postoje treneri koji rade više od 50 sati administrativnog posla na mjesečnoj razini što primjerice nije slučaj u nekim drugim sredinama u Republici Hrvatskoj (Osijek, Dubrovnik ili Zagreb).**

Grafikon 2.2.11. Obavljanje administrativnih poslova karlovačkih trenera

Obavljanje administrativnih poslova kao aktivnost koju treneri provode može se urediti određenim aktima nadležnih tijela lokalne sportske zajednice, granskog sportskog saveza ili sportskoga kluba. Primjerice, ukoliko je predviđena određena količina administrativnog posla sportskih trenera, a taj rad nije pokriven sredstvima koja se alociraju za stručni rad trenera iz Programa javnih potreba u sportu onda je potrebno unaprijed definirati izvore financiranja za te aktivnosti. Naravno, u ugovoru o radu svakoga trenera bi trebalo definirati njegove obveze koje treba ispuniti u okviru godišnje norme od 1840 radnih sati.

STRUČNI RAD TRENERA U KARLOVAČKOM SPORTU

Pored kvalitativnih pokazatelja u okviru ankete koja je provedena s karlovačkim sportskim trenerima analizirani su i kvantitativni pokazatelji opsega njihova stručno-trenerskog rada na temelju procjene koju su sami dali. Standardi i normativi stručno-trenerskoga rada definirani su 2015. godine kroz projekt *Standardi i normativi rada trenera u sportu* u okviru kojega su također definirani i stručni poslovi koje treneri obavljaju u svom radu. U projektu je provedena opsežna analiza i anketa s 642 sportska trenera te 50 tajnika granskih sportskih saveza. Ranije u tekstu (tablica 2.2.2.) taksativno su pobrojani svi stručni poslovi koje treneri obavljaju u godišnjem ciklusu.

Na sve zaposlene trenere u sustavu karlovačkog sporta primjenjuju se neposredno, kao uostalom i na sve ostale zaposlenike u karlovačkom sportu, odredbe Zakona o radu, kao i odredbe drugih općih zakona iz oblasti radnog prava (Zakon o zaštiti na radu, Zakon o evidencijama u oblasti rada, Zakon o posredovanju pri zapošljavanju i dr.). Konkretno to znači da se na sve zaposlenike u sportu, dakle i na sportske trenere grada Karlovca, što se tiče načina zasnivanja radnog odnosa, radnog vremena, stanke za vrijeme rada, dnevnog tjednog odmora, prava na godišnji odmor, plaćenog i neplaćenog dopusta, prava na plaću i na naknadu plaće, zaštite na radu, načina ostvarivanja prava i obveza iz radnog odnosa, odgovornosti radnika za počinjene povrede radnih obveza, načina prestanka ugovora o radu kao i na sva ostala pitanja iz radnih odnosa primjenjuju izravno odredbe Zakona o radu, Zakona o zaštiti na radu, Zakona o evidencijama u oblasti rada i drugih općih zakona iz oblasti radnog prava.

Zakonski definirana radna obveza svake osobe u radnom odnosu iznosi 1840 sati godišnje, odnosno 40 sati tjedno. Ove vrijednosti bile su orijentir u kreiranju standarda i normativa za obavljanje trenerskoga posla.

Definiranjem pojedinih stručnih aktivnosti i provođenjem ankete s trenerima utvrđena je distribucija navedene godišnje radne obveze po istima. Pored navedenog stručni poslovi su kategorizirani prema vrsti, prema mjestu obavljanja stručne te prema načinu obavljanja i zahtjevnosti pojedine stručne aktivnosti. Kao što je navedeno ranije u tekstu vrste stručne aktivnosti su pobrojane u tablici 2.2.2. no važno je napomenuti kako prema mjestu obavljanja stručne aktivnosti treneri mogu svoje stručne poslove obavljati neposredno na terenu ali i van terena kroz aktivnosti koje podrazumijevaju, primjerice rad doma uz računalo i slične aktivnosti. Ovo je važno iz razloga što nerijetko javnost posao trenera doživljava samo kroz neposredan rad na terenu u treningu ili natjecanju dok ostale poslove koji su sastavni dio stručnoga rada trenera zanemaruju. Također, navedena je i kategorija koja opisuje stručne poslove prema načinu obavljanja i zahtjevnosti neke aktivnosti. Ovdje se posebno mogu naglasiti aktivnosti koje zahtijevaju mentalni angažman i teorijska znanja, a najviše se vežu uz rad na računalu, odnosno teorijsko-programski rad. S druge pak strane postoje aktivnosti koje zahtijevaju nešto veći fizički angažman kao što je neposredna provedba stručno-trenerskoga rada na terenu. U tablici 2.2.6. nalazi se prikaz distribucije vremenskog opterećenja (u satima) u godišnjem ciklusu po pojedinoj stručnoj aktivnosti.

Tablica 2.2.6. Raspodjela vremena po pojedinoj stručnoj aktivnosti u godišnjem ciklusu (modificirano prema Bok i sur., 2015)

Stručni poslovi		Puno godišnje radno opterećenje
PLANIRANJE I PROGRAMIRANJE SPORTSKE PRIPREME		220
TRENAŽNI PROCES	Priprema i kontrola objekta i opreme	35
	Provođenje i kontrola procesa treninga	1000
	Analiza treninga	90
NATJECANJA	Putovanja na i sa natjecanja	/
	Provođenje natjecanja	225
	Analiza provedenih natjecanja	60
DOPUNSKE STRUČ. AKTIVNOSTI	Skauting (izvidništvo)	40
	Provođenje testiranja	30
	Stručni sastanci sa sportašima	35
	Pripremanje i izvještavanje o stručnom radu	40
	Stručno usavršavanje i vježbanje	/
OSTALI POSLOVI	Stručni sastanci sa roditeljima	25
	Skrb o školovanju i zdravlju	15
	Animacija polaznika	25
	Dopunski rad s reprezentativcima	/
UKUPNO (sati)		1840

Temeljem definiranih standarda i normativa provedena je anketa i među karlovačkim trenerima kako bi se utvrdilo koliko vremena utroše tijekom godišnjeg ciklusa na pojedine stručne poslove. Kroz odgovore ispitanika koji su sudjelovali u istraživanju dobivene su ukupne prosječne vrijednosti po pojedinoj stručnoj aktivnosti. Ukoliko se opterećenje trenera promatra kroz pet kategorija stručnih poslova onda najveći postotak (52,18%) vremena otpada na Trenažni proces, na drugom mjestu po količini utrošenog vremena nalaze se aktivnosti iz grupacije Natjecanja (20,80%), zatim slijedi Planiranje i programiranje sa 12,80% te na kraju su Dopunske stručne aktivnosti sa 9,24% i Ostale aktivnosti sa 4,98% (grafikon 2.2.11.). Predstavljena distribucija vremena utrošenog na pojedine stručne poslove je slična s rezultatima u ostalim gradovima Republike Hrvatske. Međutim, temeljem podatka kako je ukupan broj sati koje treneri utroše na provođenje stručnih poslova u karlovačkom sportu 1125 jasno je kako postoji ogroman prostor za iskorake

u tom pogledu. Naime, obzirom na 1840 sati što je norma propisana Zakonom o radu vidimo kako su karlovački sportski treneri tek na 61,14% vremena potrebnog u stručno-pedagoškom radu.

Tablica 2.2.7. Zastupljenost pojedinih stručnih aktivnosti u radu sportskih trenera grada Karlovca

Aktivnost	Broj sati	%
Planiranje i programiranje	144	12,80%
Trening	587	52,18%
Natjecanja	234	20,80%
Dopunske stručne aktivnosti	104	9,24%
Ostali stručni poslovi	56	4,98%
Ukupno	1125	100,00%

Ipak, važno je naglasiti kako su u anketi sudjelovali brojni treneri koji nisu u radnom odnosu i obavljaju trenerski posao na čistoj volonterskoj razini. Stoga je napravljena dodatna analiza u kojoj su analizirani podaci samo za trenere profesionalce. Prosječan broj sati koje profesionalno angažirani treneri obavljaju u sustavu karlovačkog sporta, temeljem samoprocjene svoga rada iznosi nešto povoljnijih 1706 sati što je i dalje nešto manje od pune norme navedene ranije u tekstu.

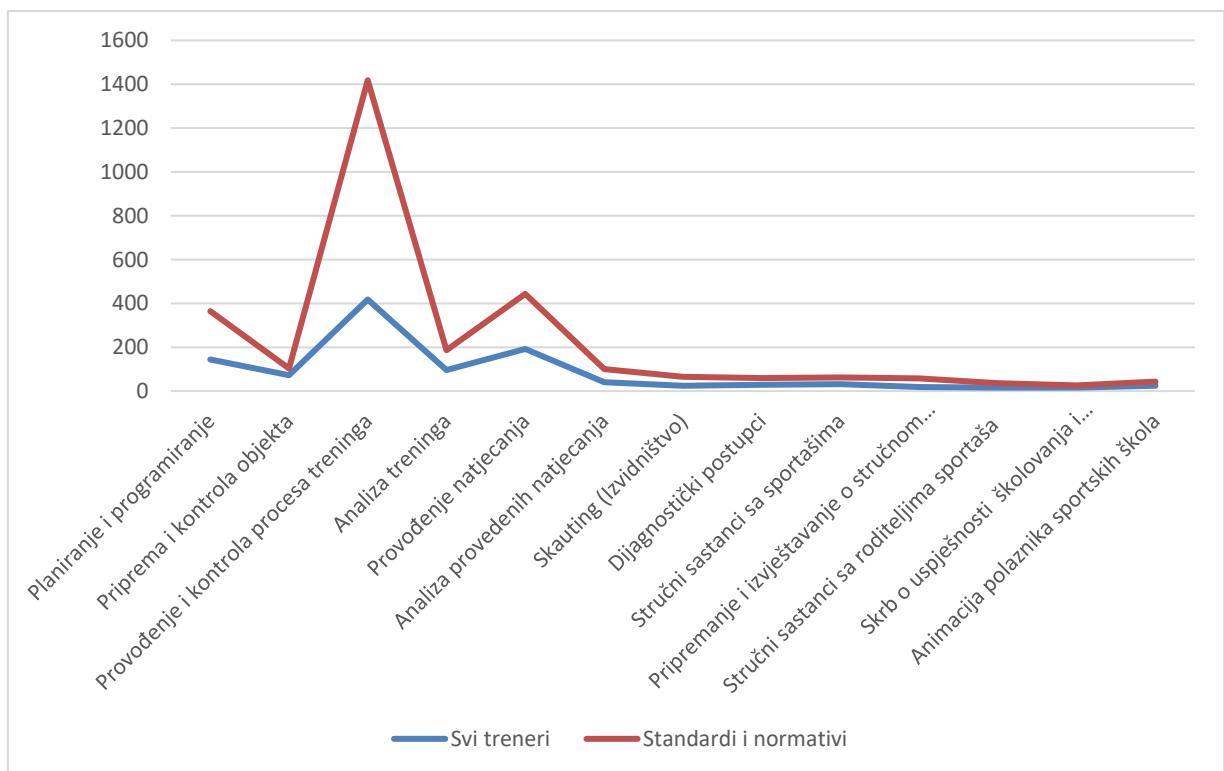
U tablici 2.2.8. prikazane su vrijednosti vremena utrošenog na pojedine stručne aktivnosti kod svih karlovačkih sportskih trenera, profesionalno angažiranih sportskih trenera u Karlovcu kao i vrijednosti definirane u standardima i normativima rada trenera u sportu. Također su utvrđena i odstupanja u vrijednostima kod pojedinih stručnih poslova od definiranih normativa.

Tablica 2.2.8. Vrijeme utrošeno na pojedine stručne aktivnosti u godišnjem ciklusu s usporednim prikazom definiranih normativa

STRUČNI POSLOVI	SVI TRENERI	TRENERI PROFESIONALCI	NORMATIV
Planiranje i programiranje	144	211	220
Priprema i kontrola objekta	73	97	30
Provođenje i kontrola procesa treninga	418	716	1000
Analiza treninga	96	143	90
Provođenje natjecanja	193	253	250
Analiza provedenih natjecanja	41	54	60
Skauting (Izvidništvo)	25	49	40
Dijagnostički postupci	29	42	30
Stručni sastanci sa sportašima	32	46	30
Pripremanje i izvještavanje o stručnom radu u klubu ili savezu	18	24	40
Stručni sastanci sa roditeljima sportaša	16	16	20
Skrb o uspješnosti školovanja i zdravstvenoj zaštiti sportaša	16	18	10
Animacija polaznika sportskih škola	24	37	20
UKUPNO	1125	1706	1840

Ukoliko promatramo sve trenere koji su sudjelovali u anketi vidljivo je značajno odstupanje od vrijednosti predložene standardima i normativima rada trenera u sportu koje se kreće uglavnom prema negativnoj strani krivulje što bi značilo da te aktivnosti treneri provode prekratko. Najveće takvo odstupanje (-58,2%) se može primijetiti u najvažnijoj stručnoj aktivnosti koju provode treneri, a to je *Provođenje i kontrola procesa treninga* što je ključan podatak koji ukazuje na nedovoljnu količinu angažmana u provođenju treninga sa sportašima. Odstupanje od predloženih vrijednosti mogu se primijetiti i kod nekih drugih aktivnosti kao što je npr. *Provođenje natjecanja* (-22,8%) ili *Planiranje i programiranje* (-34,5%). Uz navedena negativna odstupanja postoje i aktivnosti koje su treneri iskazali kako rade u nešto većem opsegu nego što je to predloženo kroz standarde i normative. To su *Priprema i kontrola objekta* (+143,3%) i *Stručni sastanci sa sportašima* (6,6%). Usporedna krivulja predloženih vrijednosti i vrijednosti koje su iskazali karlovački sportski treneri prikazana je na grafikonu 2.2.12.. **Zanimljiv**

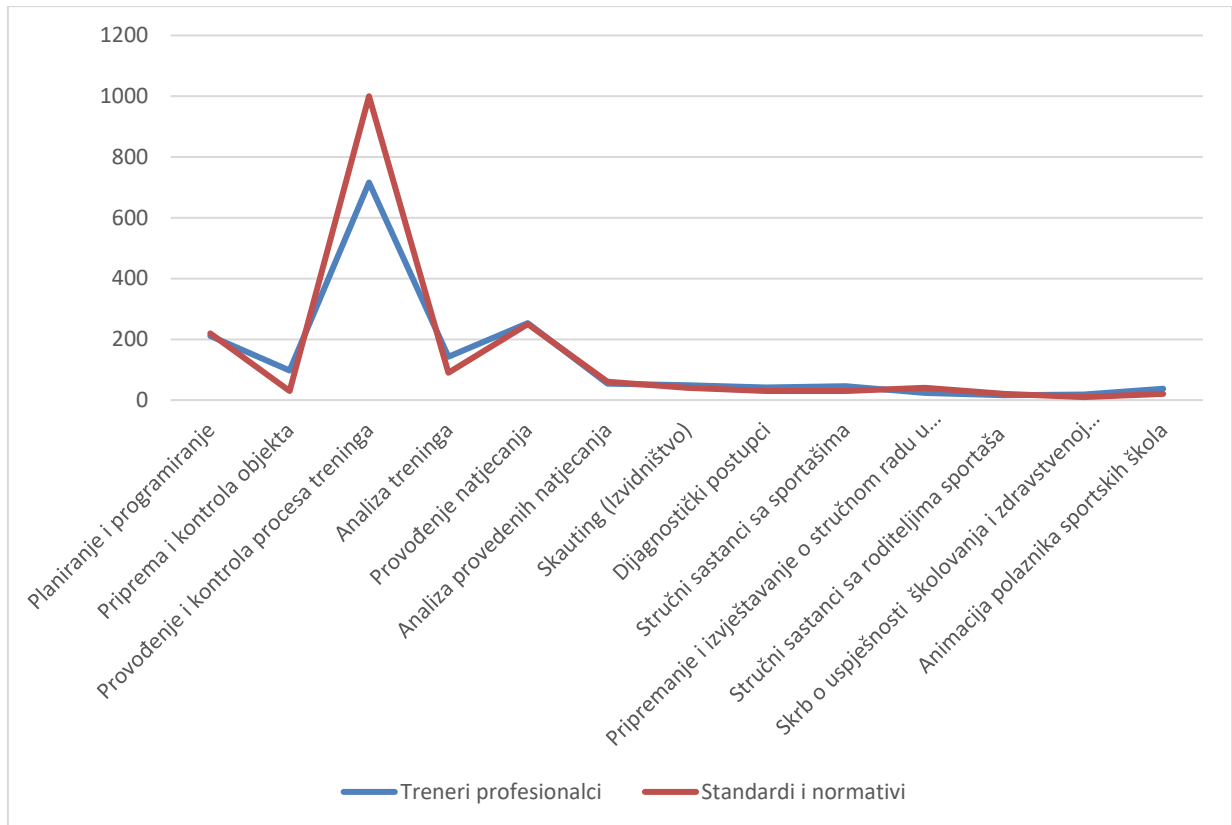
podatak je i činjenica kako su karlovački sportski treneri koji nemaju adekvatnu kvalifikaciju za obavljanje poslova trenera u sportu redom navodili u anketi kako obavljaju stručnu aktivnost planiranja i programiranja procesa sportske pripreme, a za to nemaju nikakvu zakonsku osnovu. To je još jedan pokazatelj kako je potrebno unaprijediti kvalificiranost trenera s ciljem osiguravanja više razine kvalitete stručnoga rada u karlovačkom sportu.

Grafikon 2.2.12. Usporedni prikaz predloženih i ostvarenih vrijednosti stručnoga rada svih anketiranih trenera

Kod trenera koji su pak profesionalno angažirani u karlovačkom sportu također postoje odstupanja ali u manjoj mjeri. Ipak, može se primijetiti sličnost s odstupanjima i kod ostalih trenera. Najveće odstupanje opet se

odnosi na najvažniju stručnu aktivnost u radu trenera, a to je provođenje i kontrola procesa treninga. Čak 284 sata karlovačkim sportskim trenerima profesionalcima nedostaje do predložene norme za ovu stručnu aktivnost. Ukoliko bismo ovaj nedostatak pribrojili ukupnom broju sati koji treneri u Karlovcu provedu u stručnom radu dobili bi brojku od 1990 sati što je nešto više od norme koja je predložena standardima i normativima. Ostale aktivnosti kod kojih su treneri profesionalci iskazali svoje opterećenje uglavnom ne odstupaju značajno od predloženih aktivnosti osim u *Pripremi i kontroli objekta* (+67 sati) i *Stručni sastanci sa sportašima* (+16 sati). U grafikonu 2.2.13. prikazana je krivulja stručnih aktivnosti karlovačkih trenera profesionalaca te vrijednosti iz predloženih standarda i normativa. U cilju otklanjanja navedenih razlika potrebno je uložiti dodatni angažman kako bi se osigurale pretpostavke da sportski treneri u gradu Karlovcu stručne poslove obavljaju u okvirima koji su predloženi standardima i normativima rada trenera u sportu. Naravno, treba napomenuti kako su odstupanja od predloženih vrijednosti uvijek moguća ali se ona događaju temeljem planirane politike stručnoga rada pojedinog trenera u sportskom klubu.

Grafikon 2.2.13. Usporedni prikaz opterećenja trenera profesionalaca i modelnih vrijednosti trajanja stručnih poslova

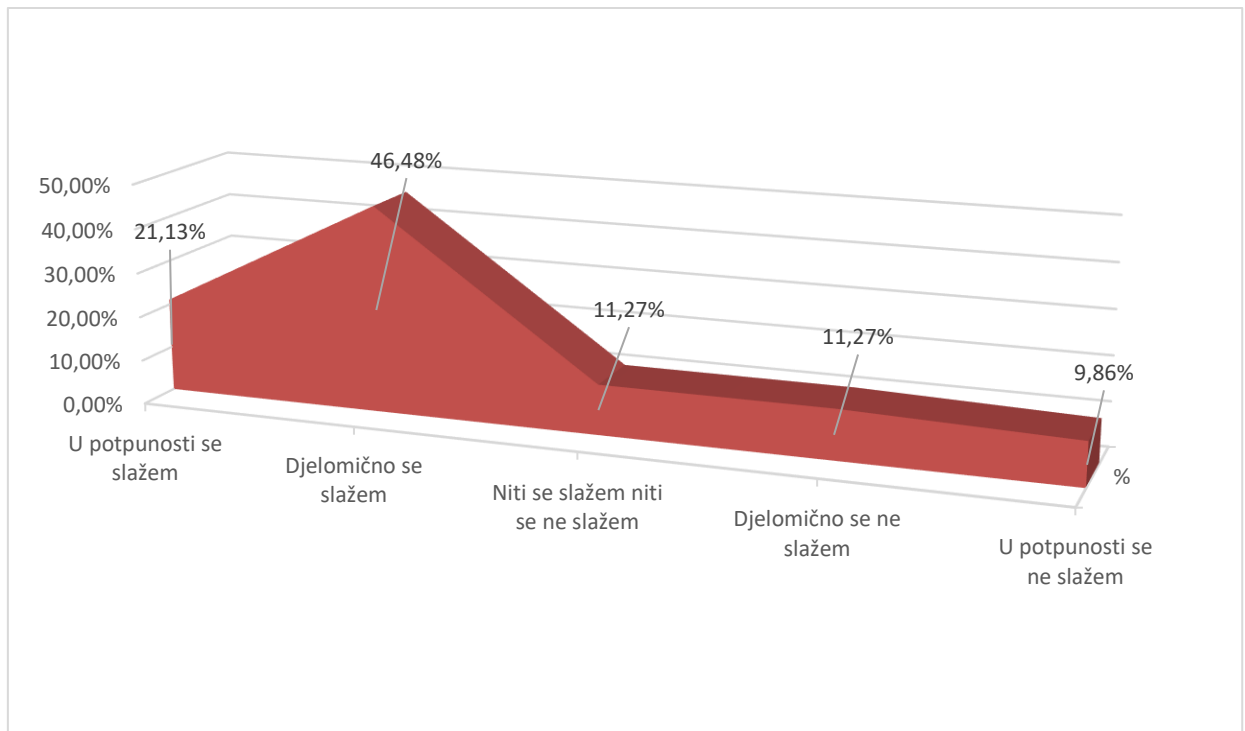
Ako se rezultati dobiveni ovim istraživanjem sagledavaju u cjelini postoji evidentna potreba za podizanjem broja sati koje treneri provode u neposrednom radu sa sportašima (provođenje i kontrola trenažnog procesa). U svrhu ostvarivanja tog cilja potrebno je djelovati u nekoliko pravaca. Prije svega, kao jedan od razloga nemogućnosti provođenja većeg broja sati u neposrednom radu sa sportašima može biti nedostatna sportska infrastruktura te posljedično nedostatak termina u kojima bi treneri provodili stručni rad sa sportašima stoga je potrebno unaprijediti taj segment karlovačkog sporta. Nadalje, potrebno je kontinuirano raditi na educiranju trenera ali i ostalih stručnih kadrova u karlovačkom sportu o planiranju i

programiranju rada u godišnjem ili višegodišnjem ciklusu sportske pripreme kroz uspostavu jasnih kriterija prijave planova i programa godišnjega rada kao i adekvatnog izvještavanja o stručnom radu. Također je važno da u tom procesu lokalna sportska zajednica kao i lokalna samouprava kroz financijsku ali i ostale vidove podrške prate trenere i ostale stručne kadrove u sportu.

STAVOVI TRENERA O STRUČNOM RADU, INFRASTRUKTURI I FINANCIJAMA U KARLOVAČKOM SPORTU

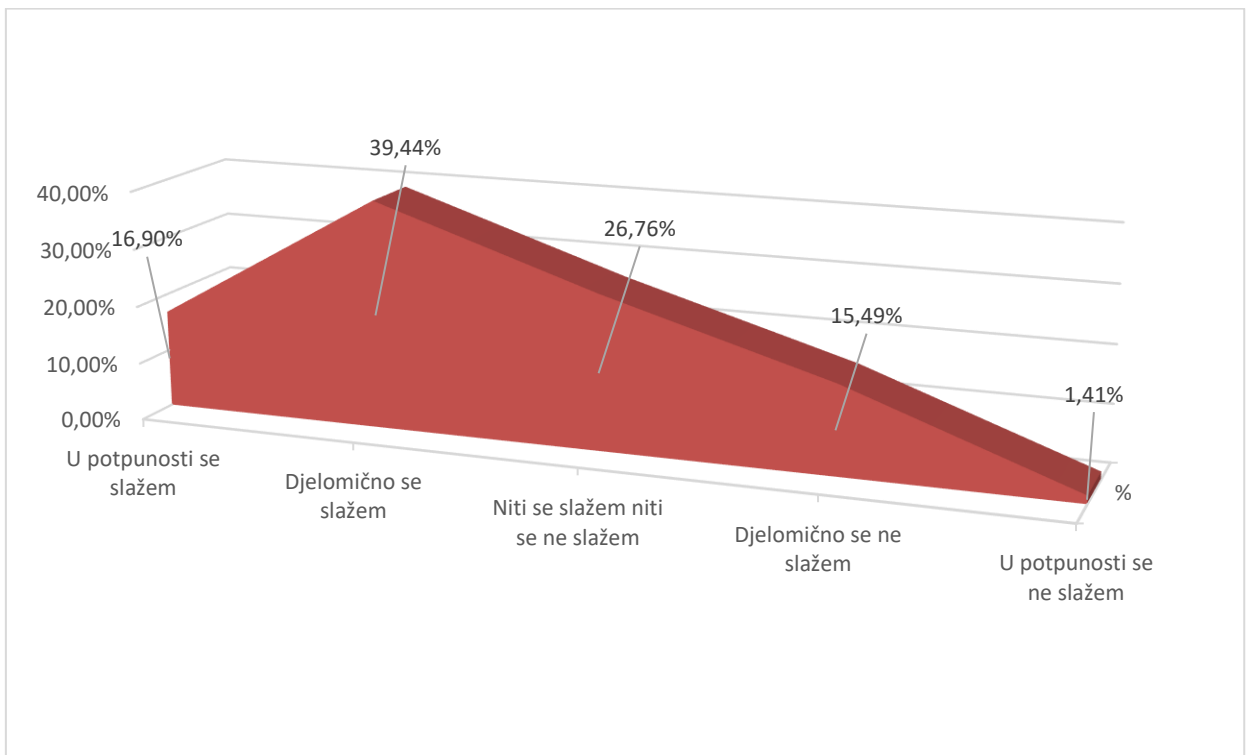
Posljednji dio analize stanja kada su u pitanju treneri i ostali stručni kadrovi na području grada Karlovca odnosi se na njihove stavove o pojedinim segmentima njihovog stručnog rada ali i o nekim drugim pitanjima iz domene razvoja sporta u gradu Karlovcu. Treneri, o čijoj ulozi se detaljno govori u ranijim poglavljima, su kroz treći dio upitnika dali odgovore na pitanja temeljem kojih će se moći analizirati njihovi stavovi o pitanjima koja su važna za daljnje promišljanje sporta na području grada Karlovca, a sve iz perspektive onih koji su *uronjeni* u karlovački sport. Ovakav pristup u analizi stanja nužan je zbog detektiranja područja na kojima su moguća unaprjeđenja po pitanju kvalitete stručnoga rada u karlovačkom sportu ali i segmenata koji se odnose na financijske i materijalne resurse koji su na raspolaganju sportskim trenerima. Odgovori na pitanja podrazumijevali su njihov stupanj slaganja s određenom tvrdnjom. U ovom dijelu ankete bilo je deset pitanja od kojih su se prva tri odnosila na objekte, rekvizite, opremu i vrijeme raspoloživo za stručni rad. Sljedećih pet pitanja odnosilo se na stavove o njihovom i generalno stručnom radu dok su posljednja dva pitanja financijske, odnosno opće prirode. Stupanj slaganja s pojedinom tvrdnjom izražen je kroz Likertovu skalu s pet različitih mogućnosti odgovora: u potpunosti se slažem, djelomično se slažem, niti se slažem niti se ne slažem, djelomično se ne slažem i u potpunosti se ne slažem. U nastavku se nalaze rezultati odgovora na navedena pitanja.

Objekti u kojima provodim stručni rad zadovoljavaju potrebe mojih sportaša i omogućuju kvalitetno provođenje stručnih aktivnosti.

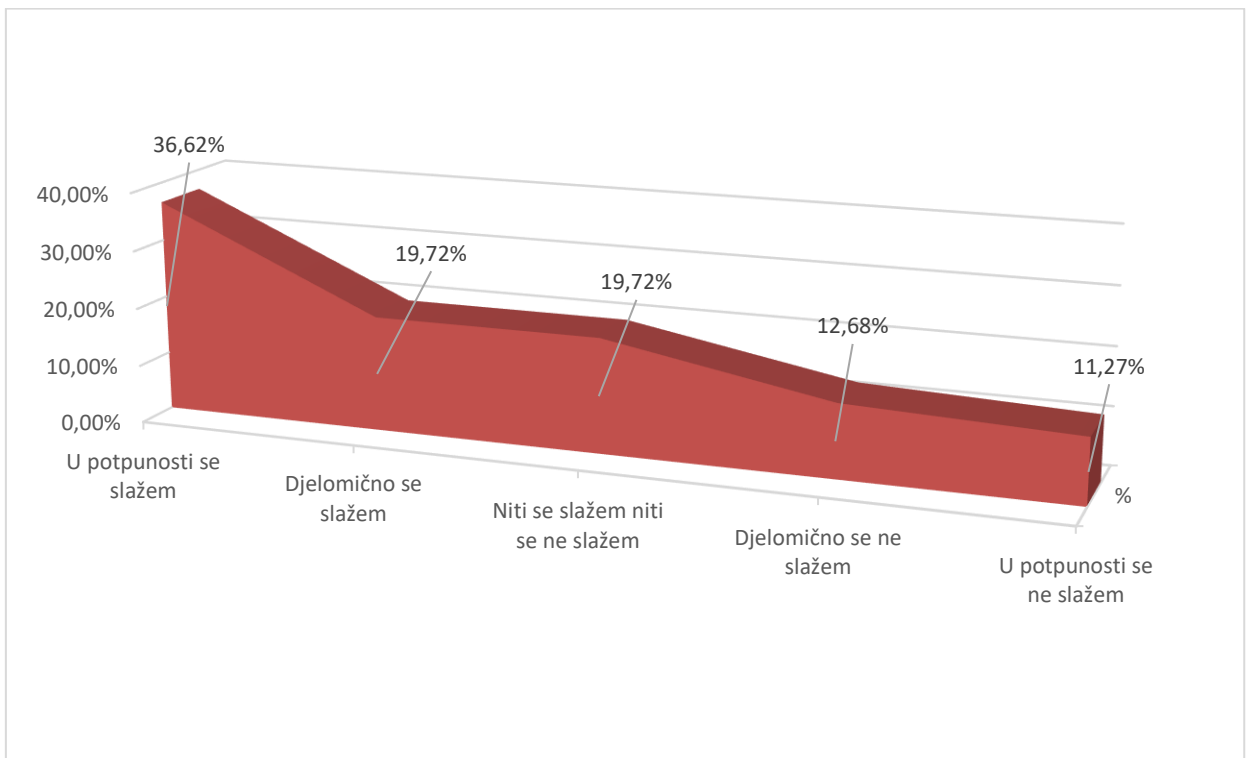
Grafikon 2.2.14. Stupanj slaganja s tvrdnjom o objektima

Oprema koju imam na raspolaganju dostatna je za ostvarenje postavljenih ciljeva u godišnjem ili višegodišnjem ciklusu sportske pripreme mojih sportaša.

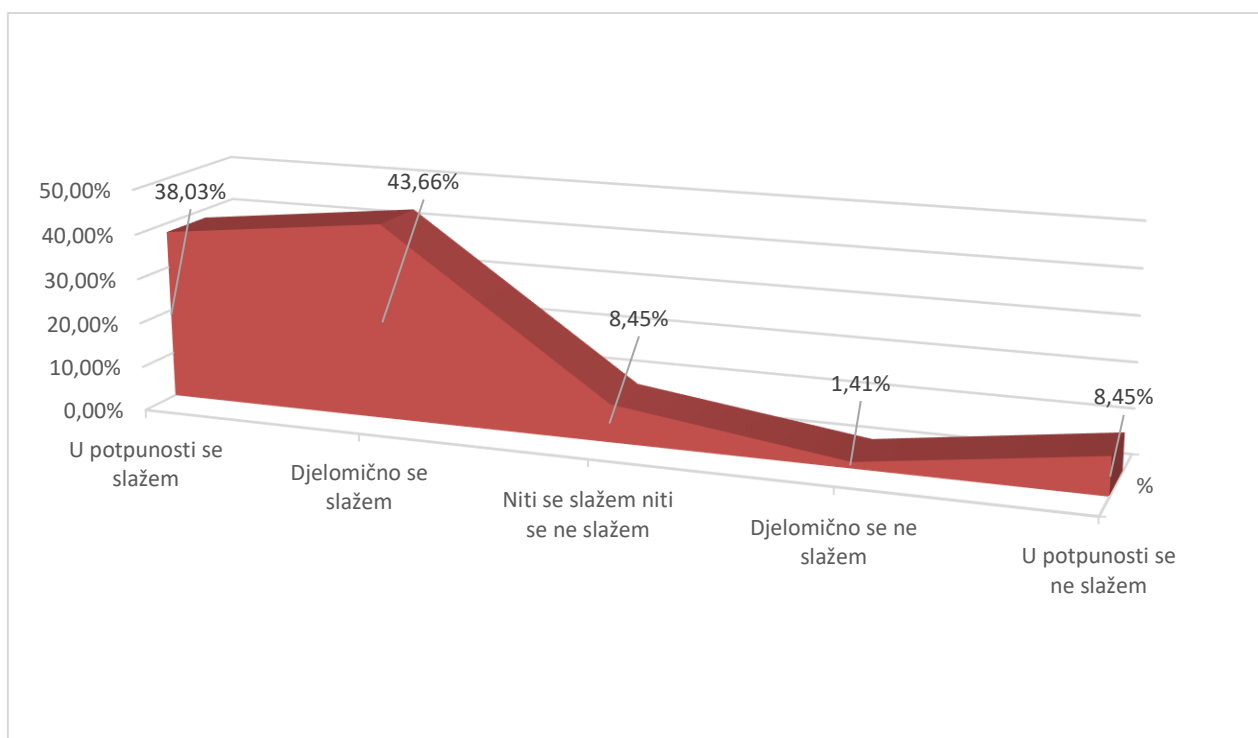
Grafikon 2.2.15. Stupanj slaganja s tvrdnjom o opremi

Vrijeme u sportskim objektima, koje imam na raspolaganju za rad sa mojim sportašima, dostatno je za realizaciju svih postavljenih kratkoročnih i dugoročnih ciljeva sportske pripreme.

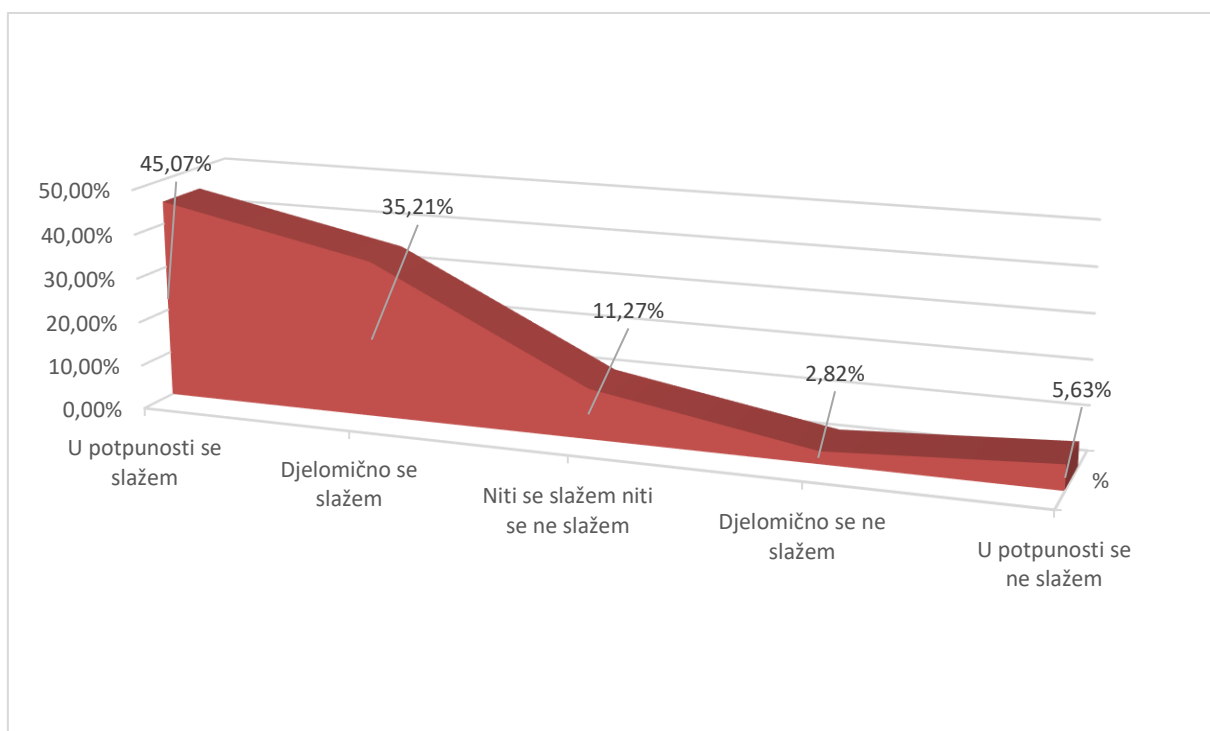
Grafikon 2.2.16. Stupanj slaganja s tvrdnjom o vremenu na raspolaganju u sportskim objektima

Prilikom planiranja rada u godišnjem ciklusu nužno je izraditi detaljan plan kojeg će evaluirati neko stručno tijelo.

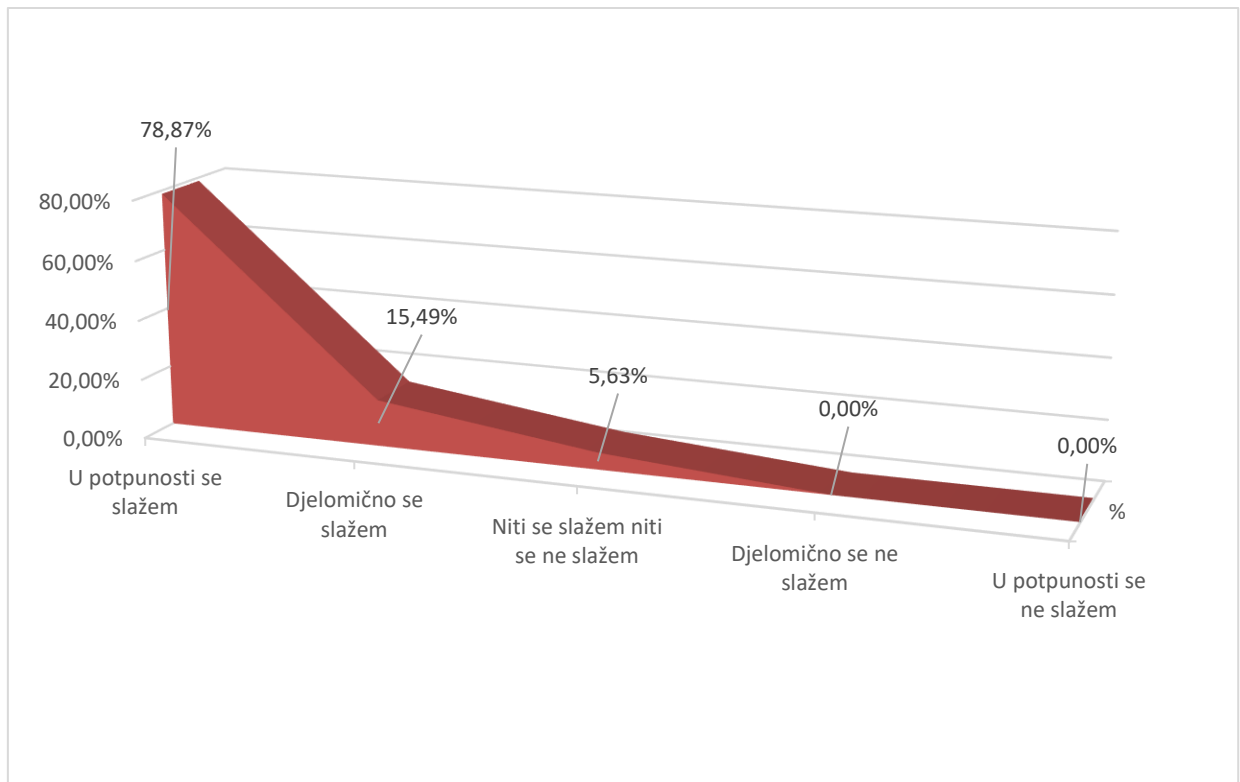
Grafikon 2.2.17. Stupanj slaganja s tvrdnjom o evaluaciji plana rada

Završetkom rada u godišnjem ciklusu potrebno je izraditi detaljan izvještaj kojeg će evaluirati neko stručno tijelo.

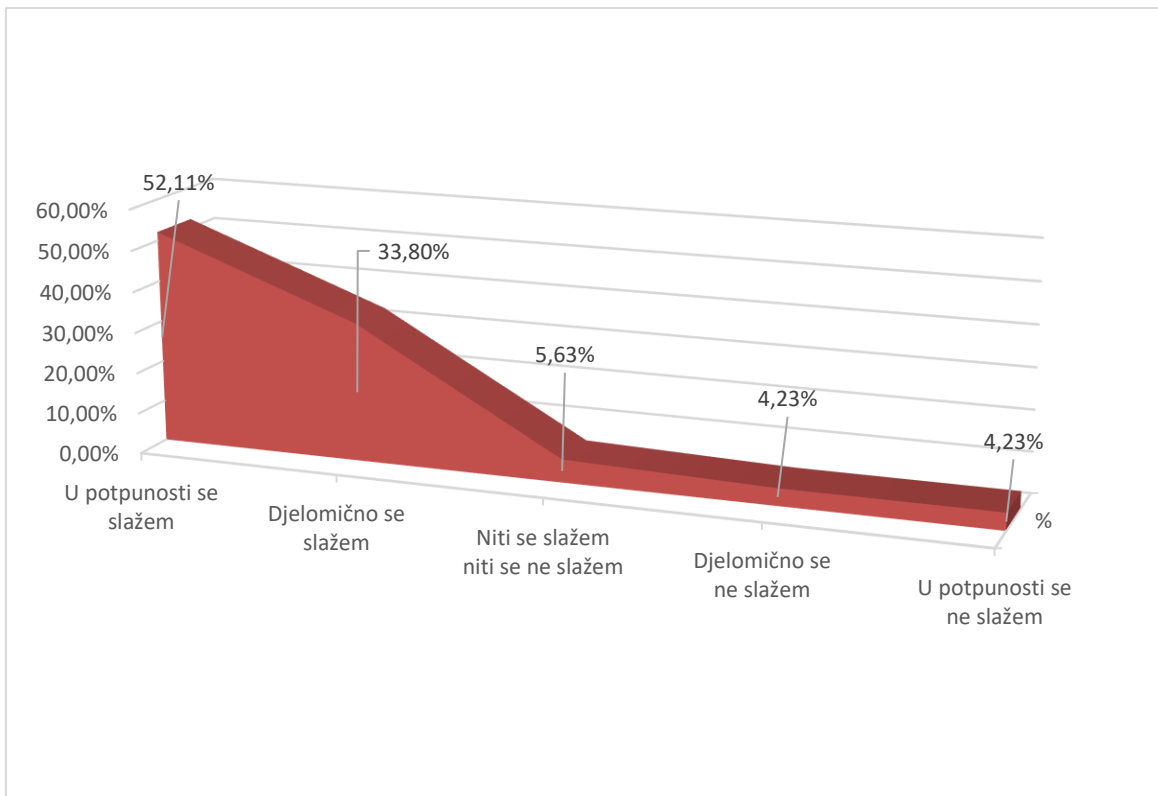
Grafikon 2.2.18. Stupanj slaganja s tvrdnjom o evaluaciji godišnjeg izvješća

Formalni i neformalni oblici stručnog usavršavanja važni su za unaprjeđenje procesa sportske pripreme.

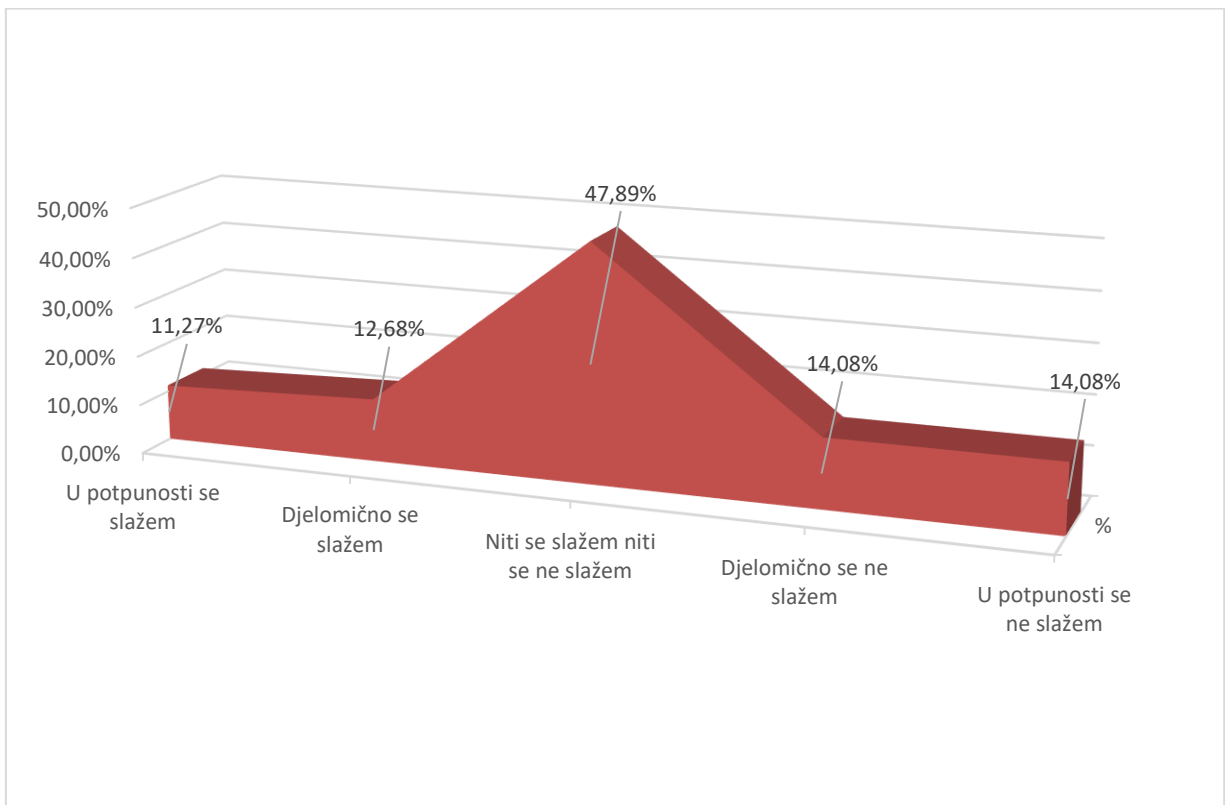
Grafikon 2.2.19. Stupanj slaganja s tvrdnjom o stručnom usavršavanju

Stručna kvalifikacija za sport koju posjedujem dovoljna je za obavljanje trenerskih poslova.

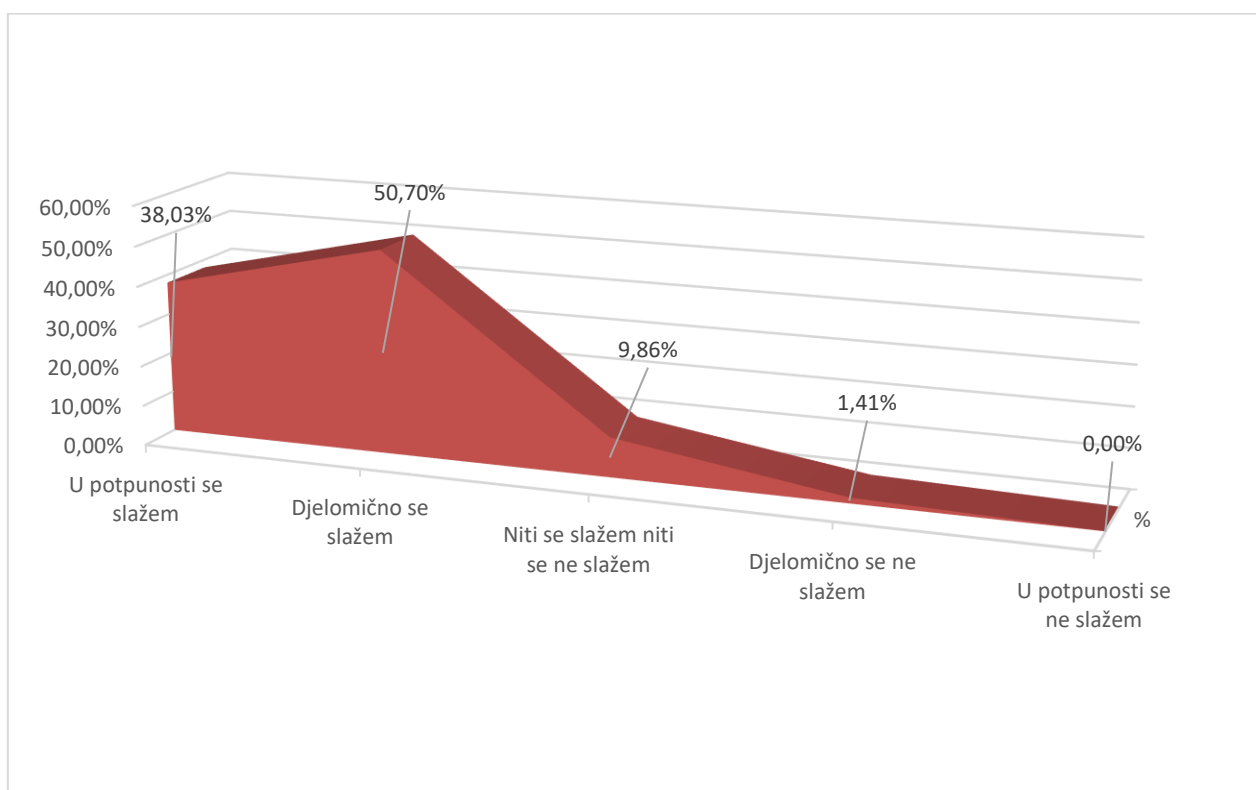
Grafikon 2.2.20. Stupanj slaganja s tvrdnjom o zadovoljstvu postojećom kvalifikacijom za obavljanje trenerskih poslova

Količina vremena koju provedem u stručnom radu tijekom godišnjeg ciklusa je prevelika.

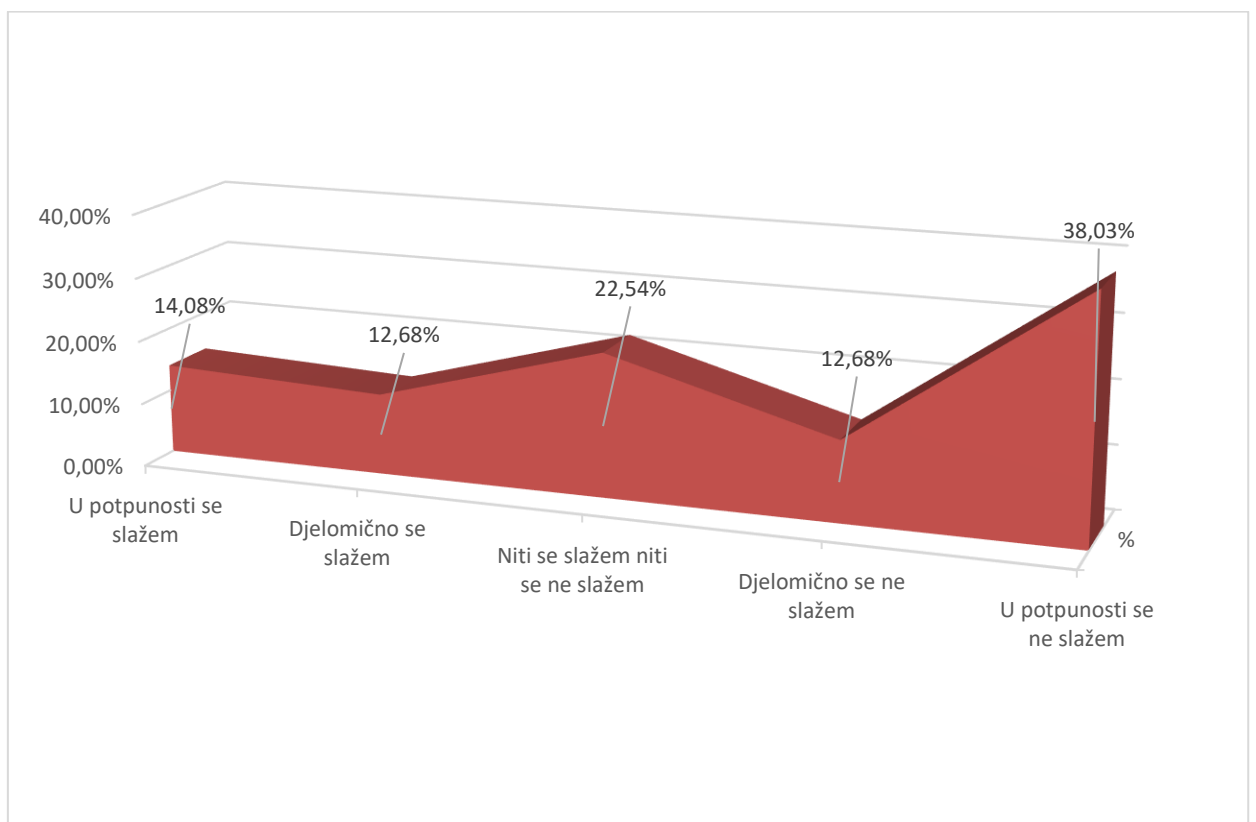
Grafikon 2.2.21. Stupanj slaganja s tvrdnjom o količini stručnog rada

Obzirom na postignuća ostvarena do sada smatram kako je moj stručni rad kvalitetan.

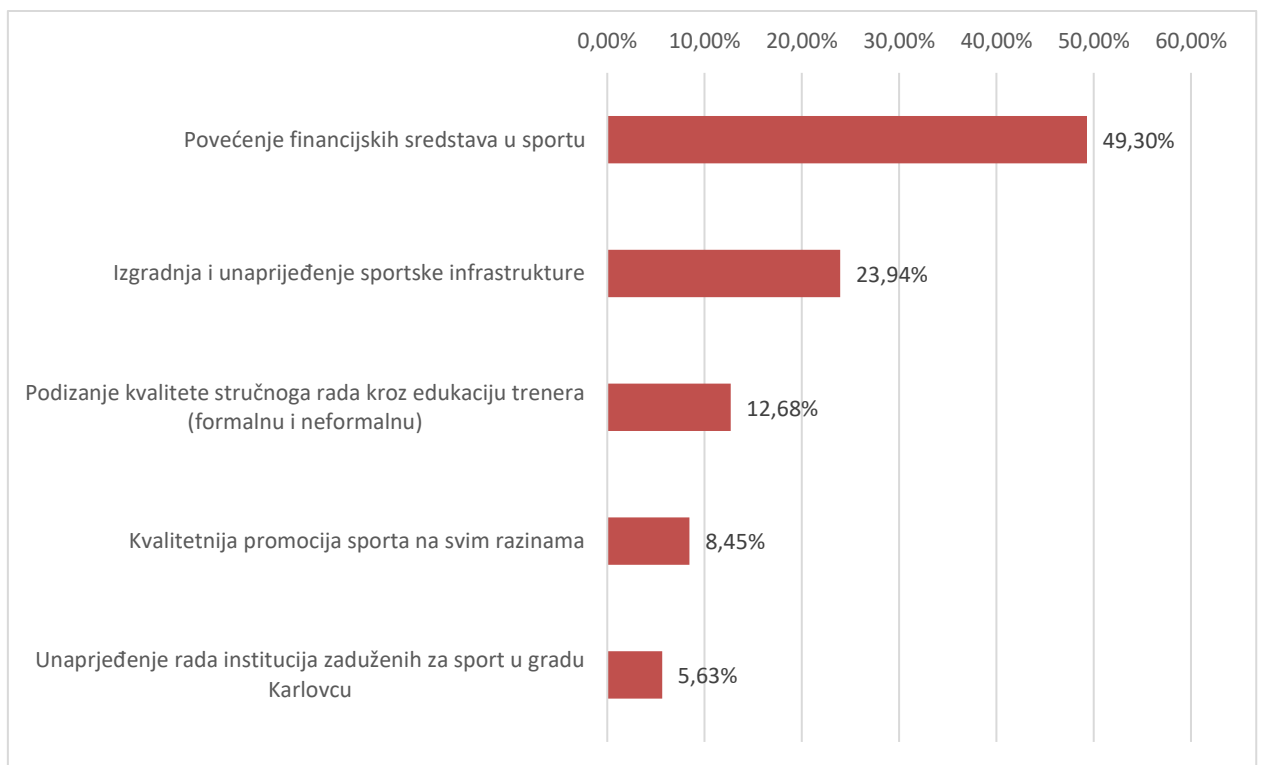
Grafikon 2.2.22. Stupanj slaganja s tvrdnjom o kvaliteti osobnog stručnog rada

Financijska sredstva koja se ulažu u moj stručni rad (prvenstveno kroz plaću i naknade) su dostatna u odnosu na uloženi trud i vrijeme.

Grafikon 2.2.23. Stupanj slaganja s tvrdnjom o financijskim sredstvima uložnim u trenerov stručni rad

Za unaprjeđenje kvalitete sporta u gradu Karlovcu najvažnije je

Grafikon 2.2.24. Rezultati odgovora na pitanje o prioritetima u unaprjeđenju kvalitete sporta

Analizom odgovora dobivenih kroz treći dio ankete provedene sa sportskim trenerima u gradu Karlovcu dolazimo do nekoliko glavnih zaključaka koji se nalaze u nastavku.

Stavovi o objektima, opremi i vremenu raspoloživom za stručni rad

Kvalitetna sportska infrastruktura jedan je od osnovnih preduvjeta za kvalitetan stručno-trenerski rad u godišnjem ili višegodišnjem ciklusu

sportske pripreme. Kroz pitanja o objektima, opremi i vremenu koji su na raspolaganju trenerima dobit će se povratne informacije od svakodnevnih korisnika navedenih resursa te će se moći oblikovati daljnje preporuke za razvoj ovih važnih područja.

- Temeljem odgovora trenera na pitanje o objektima u kojima provode stručni rad može se zaključiti kako se 67,61% trenera potpuno ili djelomično slaže s tvrdnjom kako objekti zadovoljavaju sve potrebe sportaša i trenera u ostvarenju postavljenih ciljeva u godišnjem ili višegodišnjem ciklusu pripreme. Neodlučnih trenera koji se niti slažu niti ne slažu s navedenom tvrdnjom je 11,27% dok su preostali 21,13% treneri koji se djelomično ili u potpunosti ne slažu s navedenom tvrdnjom. Iako se ovaj posljednji postotak ne čini značajno velikim ipak je potrebno naglasiti kako činjenica da gotovo ¼ trenera smatra objekte nezadovoljavajućim traži pozornost i sustavan pristup rješavanju problematike infrastrukture. **Sportovi u kojima su prema mišljenju trenera potrebna unaprjeđenja infrastrukture su: nogomet, rukomet, košarka, mačevanje, atletika, sportsko penjanje i sportska gimnastika.**
- Oprema koja je trenerima na raspolaganju u ostvarivanju postavljenih ciljeva u godišnjem ili višegodišnjem ciklusu sportske pripreme je uglavnom pozitivno percipirana. Preko 56% trenera zadovoljno je, u potpunosti ili djelomično s opremom koja im je na raspolaganju. Zanimljivo je kako je čak 26,76% trenera odabralo odgovor *Niti se slažem niti se ne slažem* što pokazuje da je preko ¼ trenera indiferentno prema ovom segmentu njihova stručnoga rada. I u konačnici tek 16,90% trenera izrazilo je svoje nezadovoljstvo opremom koja im je na raspolaganju. Temeljem predstavljenih

rezultata moguće je zaključiti kako je većina trenera ipak zadovoljna opremom koja im je na raspolaganju ali je nužno osigurati pretpostavke da treneri imaju na raspolaganju dovoljnu količinu opreme i rekvizita kako bi što uspješnije mogli provoditi i ostvarivati postavljene ciljeve procesa sportske pripreme.

- Vrijeme koje je na raspolaganju trenerima za stručni rad vrlo je važna sastavnica sustava sporta. Ukoliko treneri nemaju mogućnost raspolagati s dostatnim brojem termina i vremenski osigurati dovoljnu količinu rada za svoje sportaše onda postavljeni ciljevi procesa sportske pripreme kao i natjecateljski rezultat dolaze pod znak pitanja. Tek 36,62% trenera u potpunosti je zadovoljno i slaže se s tvrdnjom da imaju na raspolaganju dovoljno vremena u sportskim objektima. Postotak trenera koji se djelomično slažu s navedenom tvrdnjom i onih koji su neodlučni je isti i iznosi 19,72%. Kombinacijom odgovora trenera koji se djelomično ili u potpunosti ne slažu s navedenom tvrdnjom dolazimo do 23,95% trenera što svakako nije zanemariv postotak te upućuje na prostor za unaprjeđenje korištenja postojećih ali i potrebu za izgradnjom ili uređenjem dodatne infrastrukture kako bi se postotak trenera koji se ne slažu s navedenom tvrdnjom dodatno smanjio.

Stavovi o osobnom i generalno stručnom radu

Ranije u ovom poglavlju dosta je bilo riječi o stručnom radu trenera kao preduvjetu za uspješno funkcioniranje sustava sporta te u konačnici ostvarenje sportskog rezultata. Kvalitetan stručni rad trenera proizlazi prije svega iz trenerovih kompetencija koje su temelj za kvalitetan, stručan i

uspješan rad. Naravno da u kombinaciji s kompetencijama uvijek ide i iskustvo trenera koje nerijetko može biti presudan čimbenik u stvaranju sportskog rezultata.

- Većina sportskih trenera u gradu Karlovcu imaju pozitivne stavove o potrebi izrade detaljnog plana rada kojega bi evaluiralo neko stručno tijelo. Preko 80% trenera pozitivno se izrazilo oko ove tvrdnje što je jasna poruka sportskim institucijama karlovačke lokalne zajednice u kojem smjeru je potrebno razvijati sustav praćenja i analize stručnoga rada trenera. Tek 9,86% trenera izrazilo se negativno po ovom pitanju i smatraju kako nema potrebe da njihov plan rada evaluira neko stručno tijelo. Kod ove tvrdnje neodlučnih trenera je bilo 8,45%. Može se zaključiti kako je potrebno osmisliti proces planiranja i prijave godišnjega plana rada na razini Karlovačke športske zajednice u okviru kojega će definirano stručno tijelo evaluirati planove i programe rada trenera u godišnjem ciklusu. Ovaj pristup u provedbi stručno-trenerskog rada važan je između ostalog i zbog upoznavanja trenera sa pojedinim segmentima osobnog stručnog rada ali i stjecanja određene razine sigurnosti u obavljanju stručnih poslova pogotovo kod trenera s manjom razinom trenerskog iskustva.
- Tvrdnja o potrebi da godišnji izvještaj o stručnom radu trenera evaluira neko stručno tijelo je također naišla na veliko odobravanje kod trenera pa je opet preko 80% trenera imalo pozitivan stav oko ove tvrdnje slažući se s njom u potpunosti ili djelomično. Neodlučnih trenera bilo je 11,27%, dok je onih koji se djelomično ili u potpunosti ne slažu s ovom tvrdnjom tek 8,45%. Ovdje se možemo nadovezati na zaključak iz prethodne tvrdnje o

potrebi uspostave sustava praćenja i analize planiranih i ostvarenih ciljeva u godišnjem ciklusu rada sportskih trenera.

- Formalni i neformalni oblici stručnog usavršavanja su za sportske trenere u gradu Karlovcu itekako važni za unaprjeđenje procesa sportske pripreme. Čak 94,36% trenera izrazilo se pozitivno o ovoj tvrdnji i slaže se u potpunosti ili djelomično s njom. Tek 5,63% trenera ne smatra ovu tvrdnju relevantnom pa su odabrali odgovor *Niti se slažem niti se ne slažem*, a zanimljivo je kako nema trenera koji su se negativno izrazili o ovoj tvrdnji. Ovakvi rezultati ukazuju na potrebu za omogućavanjem kontinuiranog stručnog usavršavanja za trenere u formalnom i neformalnom smislu. Pozitivno je što su treneri svjesni važnosti kontinuiranog stručnog usavršavanja u trenerskom poslu. Ipak, ako ove rezultate stavimo u kontekst značajnog broja trenera u karlovačkom sportu koji nemaju adekvatnu kvalifikaciju za obavljanje poslova trenera u sportu jasno je kako treba sustav razvijati u smjeru osiguravanja izobrazbe i školovanja trenerskih kadrova s ciljem smanjenja broja nekvalificiranih trenera.
- Nakon informacija o stavovima trenera o stručnom usavršavanju provjereni su njihovi stavovi o stručnoj kvalifikaciji koju posjeduju. U ovom anketnom upitniku ponudili smo trenerima pitanje o njihovom stavu prema dostatnosti stručne kvalifikacije koju posjeduju za obavljanje stručnih poslova. Čak 52,11% trenera smatra kako je stručna kvalifikaciju koju posjeduju dovoljna za obavljanje trenerskih poslova. Ukoliko tom postotku pribrojimo i one (33,80%) koji se djelomično, ali ipak slažu s tom tvrdnjom dolazimo do 85,91% trenera što je pokazatelj da treneri imaju

izrazito pozitivan stav o razini svoje kvalifikacije. Trenera koji samokritično smatraju da njihova razina kvalifikacije nije zadovoljavajuća je tek 8,46%, dok je neodlučnih 5,63%. Ovakvi rezultati u kontekstu činjenice da u karlovačkom sportu postoji čak 54,93% nekvalificiranih trenera ukazuju na potrebu za dodatnom edukacijom među trenerima u smislu stjecanja kompetencija za obavljanje trenerskih poslova u sportu. Također, potrebno je kroz planirane akcije kao što su seminari, tečajeve i treninge podizati svijest o važnosti stručnih kompetencija u trenerskom pozivu.

- Najveći dio trenera (47,89%) se niti slaže niti ne slaže s tvrdnjom kako je količina vremena koju provode u stručnom radu prevelika. Nešto više je onih trenera koji se ne slažu (28,16%) od onih koji se slažu (23,95%) s ovom tvrdnjom. Ovakva distribucija rezultata dodatno ukazuje na potrebu osvještavanja trenera o njihovom stručnom radu kroz uspostavljanje ranije spomenutih mehanizama evaluacije prijave planova i predaje izvješća kako bi se treneri bolje upoznali s mogućim unaprjeđenjima u planiranju svoga stručnoga rada. Činjenica da je ovoliko veliki postotak trenera odgovorio indiferentno pokazuje i to da treneri nisu dovoljno upoznati s gabaritima radnoga opterećenja u godišnjem ciklusu rada pa je preporučljivo napraviti dodatnu edukaciju u tome smislu.
- Tvrdnja o zadovoljstvu postignućima ostvarenim u dosadašnjem stručno-trenerskom radu je svojevrsna samoprocjena rada trenera koji su sudjelovali u ovome istraživanju. Najveći dio trenera (88,73%) se slaže u potpunosti ili djelomično s time kako je s obzirom na postignuća koja su do sada ostvarili njihov rad

kvalitetan što je dobar pokazatelj s aspekta samopouzdanja i vjere trenera u vlastiti stručni rad. Nešto malo manje od 10% trenera nema se niti slaže niti ne slaže dok je samo 1,41% trenera izrazilo djelomično neslaganje s ovom tvrdnjom. Nije bilo trenera koji se u potpunosti nisu složili s ovom tvrdnjom. Rezultate ovih tvrdnji valja dovesti u kontekst sa sportskim rezultatima ostvarenim u određenom razdoblju ili s nekim drugim ostvarenim ciljevima ciklusa sportske pripreme kako bi se mogla vidjeti opravdanost ovako visoke uvjerenosti u kvalitetu vlastitog stručnoga rada.

Stavovi o financijskom praćenju i unaprjeđenju sporta

Financiranje sporta je važan čimbenik uspješnog funkcioniranja sustava sporta uopće. Adekvatna financijska naknada za trenere prije svega ali i dostatna ulaganja u infrastrukturu, opremu, rekvizite i druge važne sastavnice sporta ključan su preduvjet za realizaciju postavljenih ciljeva u procesu sportske pripreme. Stoga se kroz naredna pitanja nastojalo doći do povratne informacije od trenera o njihovim stavovima glede financiranja njihovog stručnog rada ali i onoga što oni vide kao potencijalno rješenje za unaprjeđenje sustava sporta u gradu Karlovcu.

- Najveći postotak (38,03%) trenera na tvrdnju o dostatnosti financijskih sredstava koja se ulažu u njihov rad odabrao je odgovor da se u potpunosti ne slažu s tom tvrdnjom. Pribrojimo li tom postotku i one koji se djelomično ne slažu dolazimo do 50,71% trenera koji nisu zadovoljni svojim financijskim statusom u karlovačkom sportu. Čak i ako izoliramo samo trenere profesionalce postotak onih koji se ne slažu s navedenom

tvrdnjom se penje preko 50%. Dosta je veliki postotak (22,54%) trenera koji su neodlučni pa ne mogu procijeniti jesu li sredstva koja se ulažu u njihov rad dostatna. Potpuno zadovoljnih trenera je 14,08%, dok se s tvrdnjom djelomično slaže 12,68%. Rezultati ukazuju na nezadovoljstvo trenera s financijskim odjecima njihova stručnoga rada. Ukoliko pretpostavimo da je i među trenerima koji su bili neodlučni većina onih koji su nezadovoljni onda govorimo o gotovo 70% trenera koji su nezadovoljni financijskim sredstvima koja se ulažu u njihov rad kroz plaće i naknade. Potrebno je povećati izdvajanja financijskih sredstava za plaće trenera što je detaljnije opisano u poglavlju u kojem se nalazi analiza financiranja sporta.

- Zadnja anketna čestica u nizu odnosi se na pitanje prema trenerima o unaprjeđenju kvalitete sporta u gradu Karlovcu. Kao najvažniji moment u unaprjeđenju sporta najveći broj (49,30%) sportskih trenera vide povećanje financijskih sredstava u sportu. Na drugom mjestu po zastupljenosti je odgovor koji ukazuje na potrebu izgradnje i unaprjeđenja sportske infrastrukture koji je odabralo 23,94% trenera. Značajan postotak trenera (12,68%) kao rješenje za unaprjeđenje sporta u gradu Karlovcu vidi i podizanje kvalitete stručnoga rada kroz edukaciju trenera, dok 8,45% trenera kao rješenje vidi kvalitetniju promociju sporta na svim razinama. Unaprjeđenje rada institucija zaduženih za sport u gradu Karlovcu kao rješenje prepoznaje tek 5,63% trenera što može biti protumačeno kako treneri smatraju da institucije zadužene za sport dobro obavljaju svoj posao.

Kroz odgovore na zadnje pitanje u anketi mogu se prepoznati tri ključna izazova karlovačkog sporta: povećanje finansijskih sredstava, unaprjeđenje infrastrukture i edukacija stručnih kadrova. Potrebno je dakle definirati strateške ciljeve u karlovačkom sportu na način da se iznađu rješenja za područja koja su detektirana kao izazovna.

2.3. FINANCIRANJE SPORTA U GRADU KARLOVCU

DEFINICIJA I OPIS PODRUČJA

Pravni okvir sustava financiranja sporta u Republici Hrvatskoj

Na razini jedinica lokalne samouprave odnosno gradova i općina sustav financiranja sporta u Republici Hrvatskoj reguliran je općim propisima - Ustavom Republike Hrvatske (čl.128. st.2.), Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (čl.19) i Zakonom o udrugama te posebnim propisom – Zakonom o sportu.

Sukladno čl. 19. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, jedinice lokalne i područne samouprave (JLPS-ovi) u svome samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove lokalnog značenja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima, i to osobito poslove koji se, među ostalim, odnose i na tjelesnu kulturu i sport. Posebnim zakonima kojima se uređuju pojedine djelatnosti odredit će se poslovi čije je obavljanje pojedina jedinica dužna organizirati te poslovi koje može obavljati ako je osigurala uvjete za to.

Zakonom o sportu (NN 71/06, 150/08, 124/10, 124/11, 86/12 i 94/13) se u pogledu financiranja sporta na razini jedinica lokalne samouprave ističe sljedeće:

- „Republika Hrvatska, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb utvrđuju javne potrebe u sportu i za njihovo ostvarivanje osiguravaju financijska sredstva iz svojih proračuna u skladu s ovim Zakonom.“ (čl. 74)
- „Javne potrebe u sportu za koje se sredstva osiguravaju iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grada Zagreba su programi, odnosno aktivnosti, poslovi i djelatnosti od značaja za jedinicu samouprave:
 - poticanje i promicanje sporta,
 - provođenje sportskih aktivnosti djece, mladeži i studenata,
 - djelovanje sportskih udruga, sportskih zajednica i saveza,
 - sportska priprema, domaća i međunarodna natjecanja te opća i posebna zdravstvena zaštita sportaša,
 - zapošljavanje osoba za obavljanje stručnih poslova u sportu,
 - sportsko-rekreacijske aktivnosti građana,
 - sportske aktivnosti osoba s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom,
 - planiranje, izgradnja, održavanje i korištenje sportskih građevina značajnih za jedinicu lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grada Zagreba,
 - provođenje i financiranje znanstvenih i razvojnih projekata elaborata i studija u funkciji razvoja sporta.“ (čl. 76)

Svaki grad ili općina samostalno određuje prioritete i strategiju razvoja sporta na svom području tako da program javnih potreba u sportu i iznos proračunskih sredstava namijenjenih njegovu financiranju utvrđuje u godišnjem proračunu, na prijedlog sportske zajednice odnosno školskih sportskih saveza (kada je riječ o programima koji se odnose na provođenje

sportskih aktivnosti djece i mladeži). Sukladno Zakonu o sportu, sportska zajednica u JLPS-u raspolaže sredstvima za zadovoljavanje javnih potreba u sportu te o njihovu trošenju i izvršavanju programa izvještava JLPS u rokovima propisanim Zakonom o proračunu.

Izvori financiranja sporta

Kada se govori o izvorima financiranja sporta Zakon o sportu na općenitoj razini prepoznaje nekoliko potencijalnih izvora: „osnovu financiranja sporta čine prihodi koje pravne i fizičke osobe, koje obavljaju sportsku djelatnost, ostvare obavljanjem sportske djelatnosti, članarine koje ostvaruju sportske udruge, dio prihoda od priređivanja igara na sreću i sredstva kojima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb i država pomažu obavljanje sportske djelatnosti.“ (čl. 74) međutim to ne iscrpljuje sve potencijalne izvore prihoda sustava sporta.

Sustav financiranja sporta na lokalnoj razini u Hrvatskoj odgovara tzv. mješovitom modelu financiranja. Ovaj model financiranja sporta prisutan je u svim zemljama Europske unije. U njemu se kao dominantni izvori financiranja javljaju:

- privatni (neproračunski) izvori:
 - građani (kupnja ulaznica, klupskih obilježja, članarine i sl.)
 - gospodarstvo (sponzorstva, donacije, mediji i sl.),
- javni (proračunski) izvori:
 - proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Privatni izvori čine osnovni i najizdašniji izvor financiranja sporta u većini zemalja Europske unije pri čemu potrošnja građana odnosno kućanstava predstavlja najvažniji izvor financiranja sporta i obuhvaća oko 2/3 ili 65,7% svih prihoda koje ostvaruje sport u Europskoj uniji. (Eurostrategies et.al., 2011) U istraživanju objavljenom 2011. godine koje se odnose se na 27 zemalja članica EU, uz određena ograničenja, struktura izvora financiranja sporta kretala se na slijedeći način (Eurostrategies et.al., 2011):

- 65,7% kućanstva,
- 16,9% lokalni proračuni,
- 6,9% državni proračuni,
- 6,9% sponzori,
- 3,3% mediji,
- 0,1% lutrija,
- 0,3% ostali izvori.

Kućanstva odnosno građani kao glavni korisnici sportskih usluga sudjeluju u financiranju sporta putem ulaznica za sportska događanja, članarina sportskim klubovima, naknada za korištenje sportskih objekata i površina, plaćanjem članarina ili naknada pružateljima usluga tjelesnog vježbanja, sudjelovanjem u igrama na sreću i sportskim klađenjem, kupovanjem televizijskih prijenosa sportskih događaja (tzv. pay-peer-view ili slični sustavi), kupovanjem proizvoda sportske industrije (sportska oprema, odjeća, obuća i rekviziti), a u nekim slučajevima i kupnjom sportskih novina, listova, časopisa i magazina. Sa spremnošću građana da potroše dio svojih kućnih proračuna na sport i proizvode koji se vežu uz sport usko su povezana sponzorstva u sportu i prodaja televizijskih prava na sportske događaje. Iako je udio gospodarstva (sponzorstva i televizijska prava) u financiranju sporta značajan

on se najvećim dijelom odnosi na vrhunski sport, odnosno izravne koristi od ovog vida financiranja nema sport u cjelini. Udio sponzorstava u sportu se posljednjih godina, u odnosu na televizijska prava, smanjuju.

Kućanstva odnosno građani u Republici Hrvatskoj, za razliku od Europske unije, još uvijek sudjeluju s razmjerno malim udjelom u financiranju sporta. Prema podacima iz studije „Financiranje sporta u Republici Hrvatskoj s usporednim prikazom financiranja u Europskoj uniji“ Instituta za javne financije iz 2012. godine struktura izvora prihoda hrvatskoga sporta bila je slijedeća:

- 8% kućanstva,
- 53% javni (proračunski) izvori
- 29% gospodarstvo (sponzori),
- 10% ostali izvori

U mješovitom modelu financiranja sporta, a naročito u slučaju Republike Hrvatske, kao vrlo važan izvor javljaju se proračunska sredstva koja su namijenjena sportu, odnosno, najčešće sportskim organizacijama. U proračunskim sredstvima financiranja sporta daleko veći udio imaju, u pravilu, proračuni lokalnih i regionalnih vlasti, dok državni ili središnji proračuni, u pravilu, igraju manje značajnu ulogu. (Čustonja, Škorić, 2011.)

Javna se potpora pored izravnih izdvajanja iz proračuna javlja i u mnogim drugim oblicima koji također predstavljaju financijsku potporu sportu (European Commission, 2007): posebne porezne stope, zajmovi s nižim kamatnim stopama, garancije s nižim naknadama, javno financiranje izgradnje i održavanja sportskih objekata, korištenje javnih gradskih sportskih objekata od strane klubova po nižim cijenama ili bez naknade, iznajmljivanje sportskih objekata od strane javnih subjekata po nižim cijenama ili bez

naknade, snošenje troškova konstrukcije ili obnove sportskih objekata od strane lokalne zajednice, prodaja zemljišta ili donacije ili zamjena zemljišta za sportske objekte i sl.

FINANCIRANJE SPORTA IZ PRORAČUNA GRADA KARLOVCA

Izdavanja za sport iz proračuna Grada Karlovca – Javne potrebe u sportu

Grad Karlovac, sukladno važećim propisima, osigurava u svom godišnjem proračunu sredstva za sufinanciranje sportskih aktivnosti na području grada kroz tzv. Program javnih potreba u sportu na području Grada Karlovca. Pregled izdvajanja za potrebe sporta iz proračuna Grada Karlovca kroz Program Javnih potreba u sportu u protekle 4 godine, od 2016. do 2019. godine, te plan za 2020. godinu nalaze se u tablici 2.3.1.

Tablica 2.3.1. Izdvajanja za potrebe sporta iz gradskog proračuna Grada Karlovca 2016.-2019. i plan za 2020. godinu – Program javnih potreba u sportu

	Izvršenje 2016.	Izvršenje 2017.	Izvršenje 2018.	Izvršenje 2019.	Plan 2020. ¹
Program javnih potreba u sportu	6.687.394 kn	7.072.781 kn	7.867.970 kn	7.919.416 kn	7.847.000 kn
Ukupni rashodi i izdaci proračuna²	232.668.126 kn	220.281.165 kn	207.863.705 kn	279.537.289 kn	279.391.814 kn
Udio sporta u rashodima proračuna	2,87%	3,21%	3,79%	2,83%	2,81%

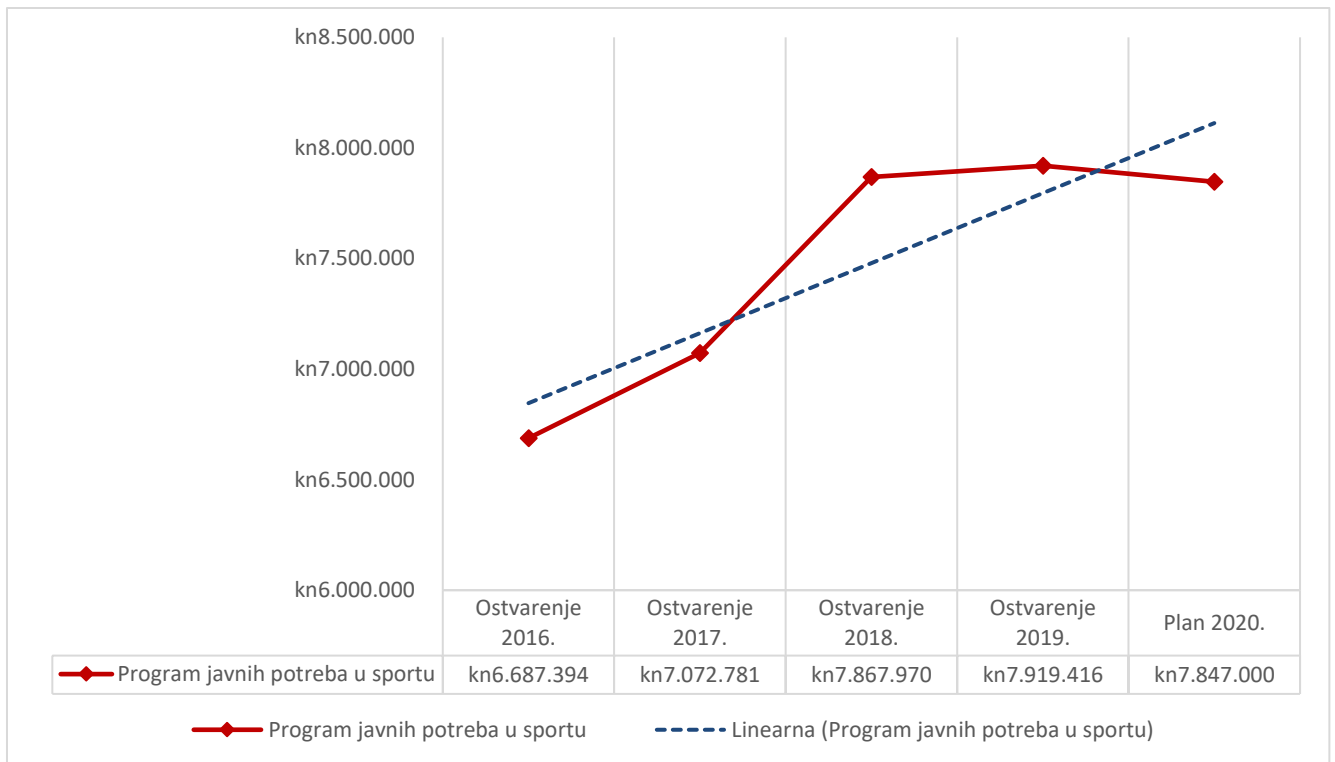
Izvor: Grad Karlovac; izračun autora

1 – iznos nakon rebalansa proračuna Grada Karlovca te izmjena i dopuna Programa javnih potreba u sportu na području Grada Karlovca za 2020. godinu iz svibnja 2020. (početno planirani iznos za Program javnih potreba u sportu za 2020. iznosio je 8.150.000 kn)

2 – bez rashoda i izdataka proračunskih korisnika

Grad Karlovac je u razdoblju od 2016. do 2019. godine za potrebe sporta izdvajao između 6,6 i 7,9 milijuna kuna godišnje. U promatranom četverogodišnjem razdoblju za sport je izdvojeno ukupno 29.547.561 kn milijuna kuna. Svake se godine ostvarivao porast izdvajanja za sport iz proračuna Grada Karlovca. Izdvajanja za sport porasla su za oko 1,3 milijuna

kuna odnosno za 18,4% u 2019. u odnosu na 2016. godinu. Pozitivan trend izdvajanja za sport iz proračuna Grada Karlovca prikazan je na Grafikonu 2.3.1.

Grafikon 2.3.1. Izdvajanja za potrebe sporta iz gradskog proračuna Grada Karlovca 2016.-2019. i plan za 2020. godinu – Program javnih potreba u sportu s prikazom linearnog trenda izdvajanja za sport

Tekuća 2020. godina odstupa od trenda povećanja izdvajanja za sport. Tome je svakako pridonijela i zdravstveno-epidemiološka COVID 19 kriza i njene posljedice zbog kojih su u rebalansima proračuna Grada Karlovca iz svibnja i rujna 2020. te izmjenama i dopunama Programa javnih potreba u sportu na području Grada Karlovca za 2020. godinu smanjena prvotno planirana sredstva za sport u iznosu od 8.150.000 kn.

Postotni udio izdvajanja za sport putem Programa javnih potreba u sportu u ukupnim rashodima (rashodi i izdaci) Proračuna Grada Karlovca u razdoblju od 2016. do 2019. godine kretao se između 2,83% i 3,79%. Prosječni udio izdvajanja za sport svih gradova u Republici Hrvatskoj u 2018. godini je bio 5,45% proračunskih rashoda (vidi slijedeće poglavlje za detaljnije). Navedeni udio za Grad Karlovac je ispod prosjeka Republike Hrvatske i razmjerno nizak te ukazuje na nepovoljnu poziciju sustava sporta u Proračunu Grada Karlovca.

Ukupni rashodi (rashodi i izdaci) proračuna Grada Karlovca od 2016. do 2020. porasli su za 20,1%. Izdvajanja za sport su pratila porast proračunskih rashoda te su i ona u promatranom razdoblju porasla za 17,3%. (Tablica 2.3.2.)

Tablica 2.3.2. Postotna godišnja promjena izdvajanja za sport iz proračuna Grada Karlovca te ukupnih rashoda proračuna Grada Karlovca od 2016. do 2019.

	promjena 2017.-2016.	promjena 2018.-2017.	promjena 2019.-2018.	promjena 2020.-2019.	promjena 2020.-2016.
Javne potrebe u sportu	5,8%	11,2%	0,7%	-0,9%	17,3%
Ukupni rashodi i izdaci proračuna Grada Karlovca	-5,3%	-5,6%	34,5%	-0,1%	20,1%

Izvor: Grad Karlovac; izračun autora

U 2017. u odnosu na 2016. godinu kao i u 2018. u odnosu na 2017. godinu izdvajanje za sport iz gradskog proračuna porasli su za 5,8% odnosno 11,2% što je značajan pokazatelj s obzirom na činjenicu kako je gradski proračun u istim razdobljima padao za -5,3% i -5,6%. Međutim, povećanje izdvajanja za Program javnih potreba u sportu u 2019. godini (0,7%) nisu pratila snažan rast proračunskih izdvajanja u istoj godini (34,5%). U 2020. godini planirano je smanjenje proračunskih rashoda za -0,1% dok se planirani iznos Programa javnih potreba u sportu smanjio za -0,9%. Proračunska izdvajanja za sport u

2018. i 2019. bila su gotovo identična (porast od 0,7%), a mali porast (2,9%) je izvorno planiran i u 2020. godini, međutim nakon rebalansa proračuna planirano je smanjenje.

U razdoblju od 2016. do 2020. rashodi gradskog proračuna Grada Karlovca narasli su 20,1%. U istom razdoblju iznos izdvajanja za Program javnih potreba u sportu narastao je 17,3%. Povećanje rashoda proračuna Grada Karlovca u značajnoj se mjeri odrazilo i na povećanje izdvajanja za potrebe sporta.

Iz navedenoga je vidljivo kako su izdvajanja za sport povezani sa „stanjem“ gradskih financija odnosno da su izdvajanja za sport razmjerno stabilni u odnosu na povećanje ili smanjenje rashodovne strane gradskoga proračuna. Postoji rizik „cementiranja“ iznosa proračunskih pozicija koje se odnose na Javne potrebe u sportu (vrlo slični iznosi u 2018., 2019. i 2020.), odnosno zadržavanje stalno istih ili približno istih iznosa izdvajanja za Program javnih potreba u sportu neovisno o promjenama proračuna grada. To ima potencijalno pozitivne i negativne konotacije na sustav sporta. Moguća pozitivna konotacija je sigurnost i stabilnost financiranja sustava sporta koji se kratkoročno i srednjoročno može osloniti na Grad Karlovac bez većih rizika od znatnijih smanjenja financijskih izdvajanja. Moguća negativna konotacija je stvaranje stava kao Grad izdvaja dovoljno ili barem u skladu s mogućnostima za sport, da nisu prioritetno potrebna značajnija dodatna izdvajanja financijskih sredstava te da gradski sustav sporta može dovoljno dobro funkcionirati s trenutnom stabilnom razinom financijskih sredstava koja se izdvajaju iz gradskog proračuna.

U tablici 2.3.3. nalaze se detaljniji pokazatelji promjena u izdvajanjima Grada Karlovca za Program javnih potreba u sportu Grada Karlovca u razdoblju od 2016. do 2020. s izračunom četverogodišnjih prosjeka promjena.

Tablica 2.3.3. Analiza promjena Programa javnih potreba u sportu Grada Karlovca 2016.-2020.

JAVNE POTREBE U SPORTU	
	iznos
izvršenje 2016.	6.687.393,87 kn
izvršenje 2017.	7.072.781,04 kn
Promjena 2017/2016 - iznos	385.387,17 kn
Promjena 2017/2016 - postotak	5,8%
izvršenje 2018.	7.867.970,42 kn
Promjena 2018/2017 - iznos	795.189,38 kn
Promjena 2018/2017 - postotak	11,2%
izvršenje 2019.	7.919.416,01 kn
Promjena 2019/2018 - iznos	51.445,59 kn
Promjena 2019/2018 - postotak	0,7%
plan 2020.	7.847.000,00 kn
Promjena 2020/2019 - postotak	-72.416,01 kn
Promjena 2020/2019 - postotak	-0,9%
UKUPNO PROMJENA 2020/2016 - IZNOS	1.159.606,13 kn
UKUPNO PROMJENA 2020/2016 - POSTOTAK	17,3%
GODIŠNJI PROSJEK - IZNOS	289.901,53 kn
GODIŠNJI PROSJEK - POSTOTAK	4,2%

Izvor: Grad Karlovac 2020.; Izvješće o radu Karlovačke športske zajednice 2016., 2017., 2018., i 2019. te Program javnih potreba sporta Grada Karlovca za 2020.; izračun autora

Od 2016. do 2020. godine Program javnih potreba u sportu Grada Karlovca povećan je za 1.159.606 kn ili 17,3%. Prosječno je godišnje povećanje od 2016. do 2020. godine iznosilo oko 290.000 kuna odnosno 4,2%. Najveći godišnji porast u iznosu i postotku dogodio se 2018. godine kada je iznos Javnih potreba u sportu povećan za 795.138,38 kn odnosno 11,2% u odnosu na 2017. godinu. U 2020. godini planirano je smanjenje izdvajanja za sport za oko 72.000 kuna ili -0,9% u odnosu na 2019. godinu. Prvotno su Javne potrebe u sportu za 2020. bile planirane u iznosu od 8.150.000,00 kn ili za oko 230.000 kuna više nego u 2019., međutim rebalansom proračuna Grada Karlovca iz

svibnja i rujna 2020. plan Javnih potreba u sportu Grada Karlovca za 2020. utvrđen je na 7.847.000,00 kn. Najbitniji razlog smanjenja su posljedice COVID 19 krize koja je u značajno mjeri utjecala na objektivno smanjenje sportskih programa.

Već smo ranije konstatirali, a i ovi pokazatelji to potvrđuju – **financiranje sustava sporta iz proračuna Grada Karlovca je stabilno s nižim godišnjim stopama rasta u apsolutnom i relativnom smislu.** Godišnje stope rasta u razdoblju od 2016. godine su u prosjeku iznosile 4,2% ili u apsolutnom iznosu prosječno oko 290.000 kn godišnje.

U usporedbi s Dubrovnikom i Osijekom, gradovima za koje postoje slične analize trenda kretanja izdvajanja iz gradskog proračuna za potrebe sporta, Grad Karlovac pokazuje značajno slabije rezultate. (Tablica 2.3.4.)

Tablica 2.3.4. Usporedba Karlovca, Osijeka i Dubrovnika u promjenama izdvajanja iz gradskog proračuna za potrebe sporta u četverogodišnjim razdobljima

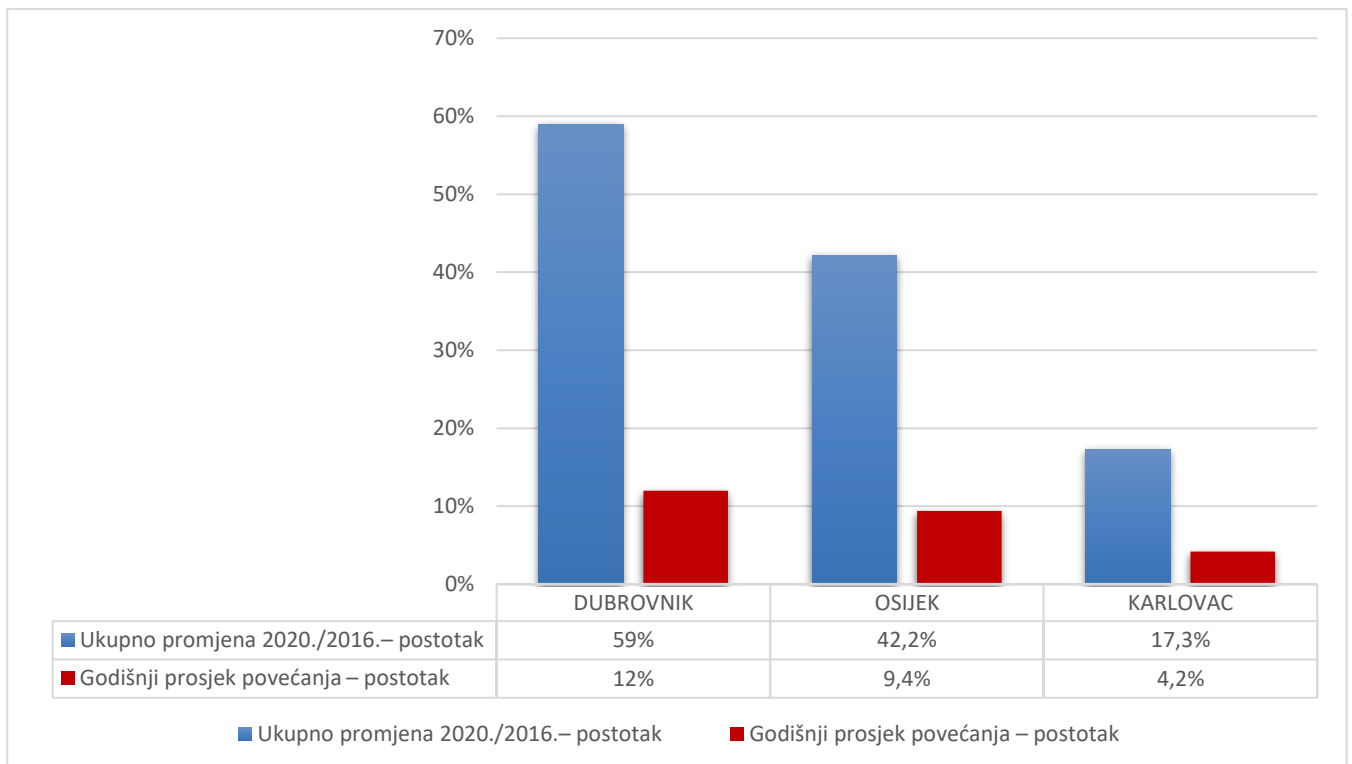
	DUBROVNIK ¹	OSIJEK	KARLOVAC
Ukupno promjena 2020./2016. – iznos	5.946.084,09 kn	11.939.612,65 kn	1.159.606,13 kn
Ukupno promjena 2020./2016.– postotak	59%	42,2%	17,3%
Godišnji prosjek povećanja – iznos	1.486.521,02 kn	2.984.903,16 kn	164.901,53 kn
Godišnji prosjek povećanja – postotak	12%	9,4%	4,2%

1 – podaci za Grad Dubrovnik odnose se na četverogodišnje razdoblje 2014.-2018.
 Izvor: Strategija razvoja sporta Grada Osijeka 2020.-2030. (usvajanje dokumenta je u tijeku);
 Strategija razvoja sporta i sportske infrastrukture u Gradu Dubrovniku 2018.-2028.
www.dubrovnik.hr, 2020)

U razdoblju od 2016. do 2020. ukupna izdvajanja za sport u Gradu Osijeku povećana su za blizu 12 milijuna kuna (s oko 28 na 40 milijuna kuna) ili za oko 42%. Prosječno godišnje povećanje iznosa za sport u Osijeku se kreće oko 3 milijuna kuna ili 9,4%. U Dubrovniku su u razdoblju od 2014. do 2018. godine ukupna izdvajanja za sport povećana za blizu 6 milijuna kuna ili za 59%.

Prosječno godišnje povećanje iznosa za sport u Dubrovniku kretalo se oko 1,5 milijuna kuna ili 12%. Grad Karlovac u četverogodišnjem razdoblju ima povećanje izdvajanja za sport (17,3%) koje gradovi Dubrovnik i Osijek približno ostvare u jednoj do dvije godine (12% i 9,4%). **Dva do tri puta manji rast izdvajanja za sport u Karlovcu u odnosu na dva navedena grada predstavlja značajan rizik daljnjeg razvoja sustava sporta. Navedeni pokazatelji sugeriraju kako će, ukoliko se zabilježeni trendovi nastave i u narednom razdoblju doći do daljnjeg smanjenja potencijala karlovačkog sustava sporta.**

Usporedba Karlovca, Dubrovnika i Osijeka je i grafički prikazana na Grafikonu 2.3.2.

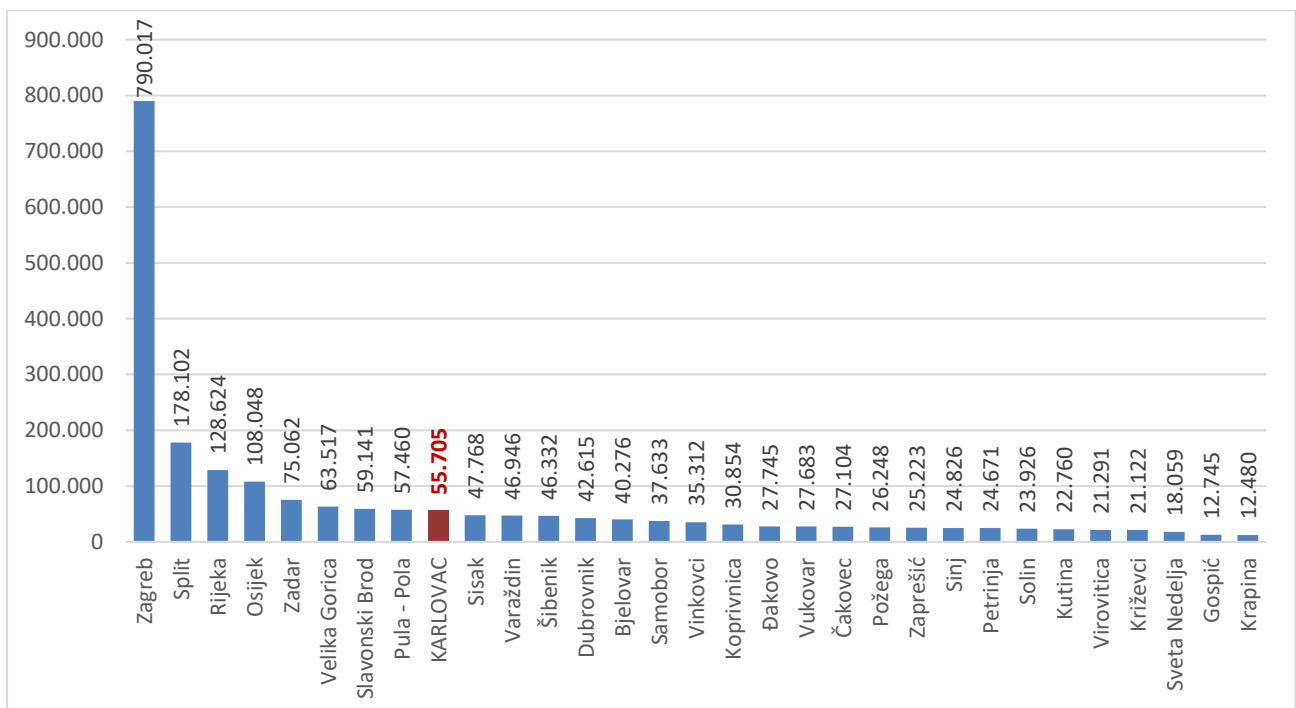
Grafikon 2.3.2. Usporedba Karlovca, Osijeka i Dubrovnika u promjenama izdvajanja iz gradskog proračuna za potrebe sporta u četverogodišnjim razdobljima (napomena – podaci za Grad Dubrovnik se odnose na razdoblje 2014. – 2018.)

Zaključno, Grad Karlovac ima niski udio izdvajanja za sport iz gradskog proračuna - između 2,83% i 3,79%. Grad Karlovac ima značajno manji rast izdvajanja za sport u odnosu na druge usporedive gradove u Republici Hrvatskoj i u apsolutnim i u relativnim iznosima. **Drugim riječima, početna pozicija sporta u proračunskim rashodima Grada Karlovca je stabilna, ali niska, te ima značajno manji godišnji porast u odnosu na druge usporedive gradove u Republici Hrvatskoj što u strateškom smislu daljnjeg razvoja sporta u Karlovcu predstavlja rizik. Grad Karlovac bi trebao, kako bi sustigao druge gradske sredine te se približio prosjeku Republike Hrvatske, imati višestruko značajnija i kontinuirana godišnja povećanja izdvajanja za Program javnih potreba u sportu.**

Usporedba izdvajanja za sport Grada Karlovca s drugim gradovima u Republici Hrvatskoj

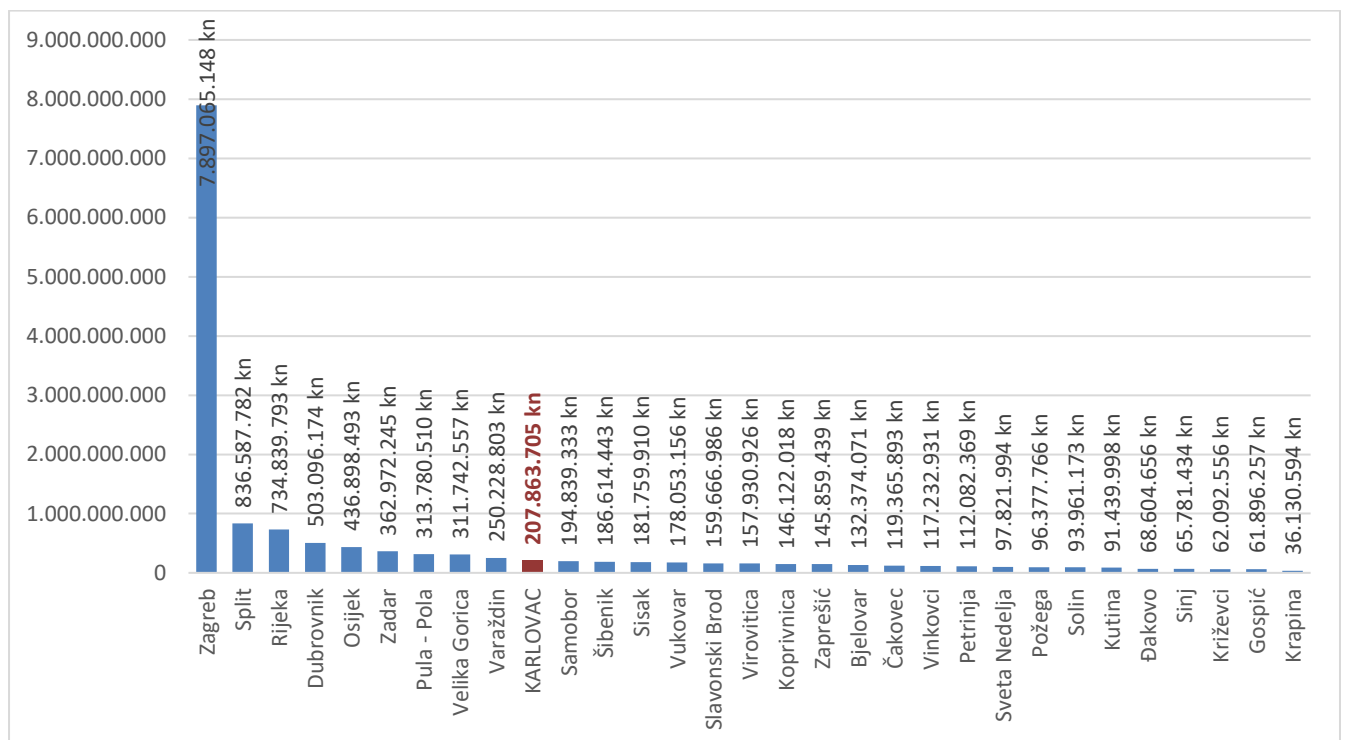
U ovom poglavlju analizirat će se iznosi izdvajanja za sport u apsolutnom i relativnom smislu u odnosu na druge usporedive jedinice lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj odnosno na druge gradove kao i prosječne vrijednosti svih gradova u Republici Hrvatskoj.

Grad Karlovac je po službenim podacima Državnog zavoda za statistiku (DZS) i popisu stanovništva iz 2011. godine sa 55.705 stanovnika 9. grad po veličini u Republici Hrvatskoj. (Grafikon 2.3.3.)

Grafikon 2.3.3. Gradovi rangirani prema broju stanovnika (Popis stanovništva 2011., DZS)

Po finansijskom potencijalu odnosno ukupnim rashodima proračuna (proračunski rashodi i izdaci) u 2018. godini Grad Karlovac je 10. grad u Republici Hrvatskoj. (Grafikon 2.3.4.)

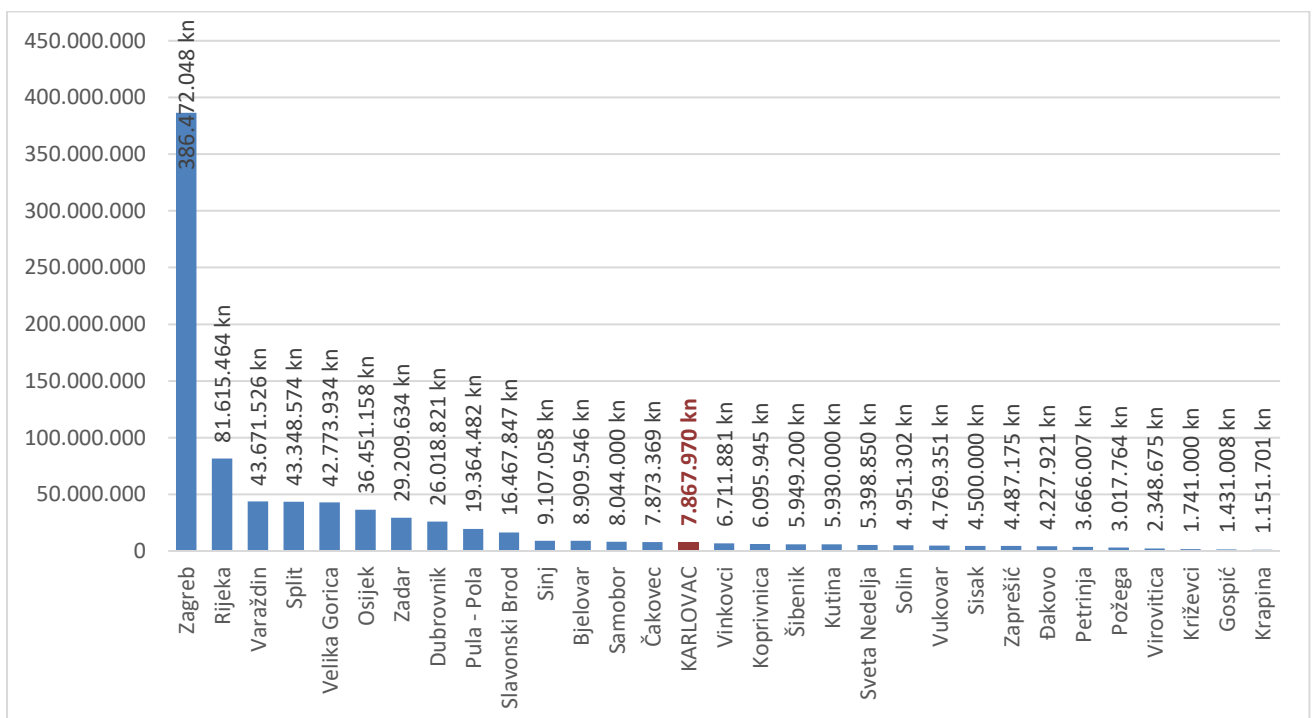

Grafikon 2.3.4. Gradovi rangirani prema ukupnim rashodima (rashodi i izdaci) gradskih proračuna za 2018. godinu (izvor podataka Ministarstvo financija RH 2020, obrada autori)

Od gradova s većim brojem stanovnika manje rashode gradskog proračuna od Karlovca ima Slavonski Brod, dok Varaždin i Dubrovnik kao gradovi s manje stanovnika imaju veće rashode gradskog proračuna.

Po apsolutnom iznosu izdvajanja iz gradskog proračuna za sport (Program javnih potreba u sportu) Grad Karlovac se u 2018. godini nalazio na 15. mjestu od 31 promatranog grada (29 najvećih hrvatskih gradova te Gospić i Krapina

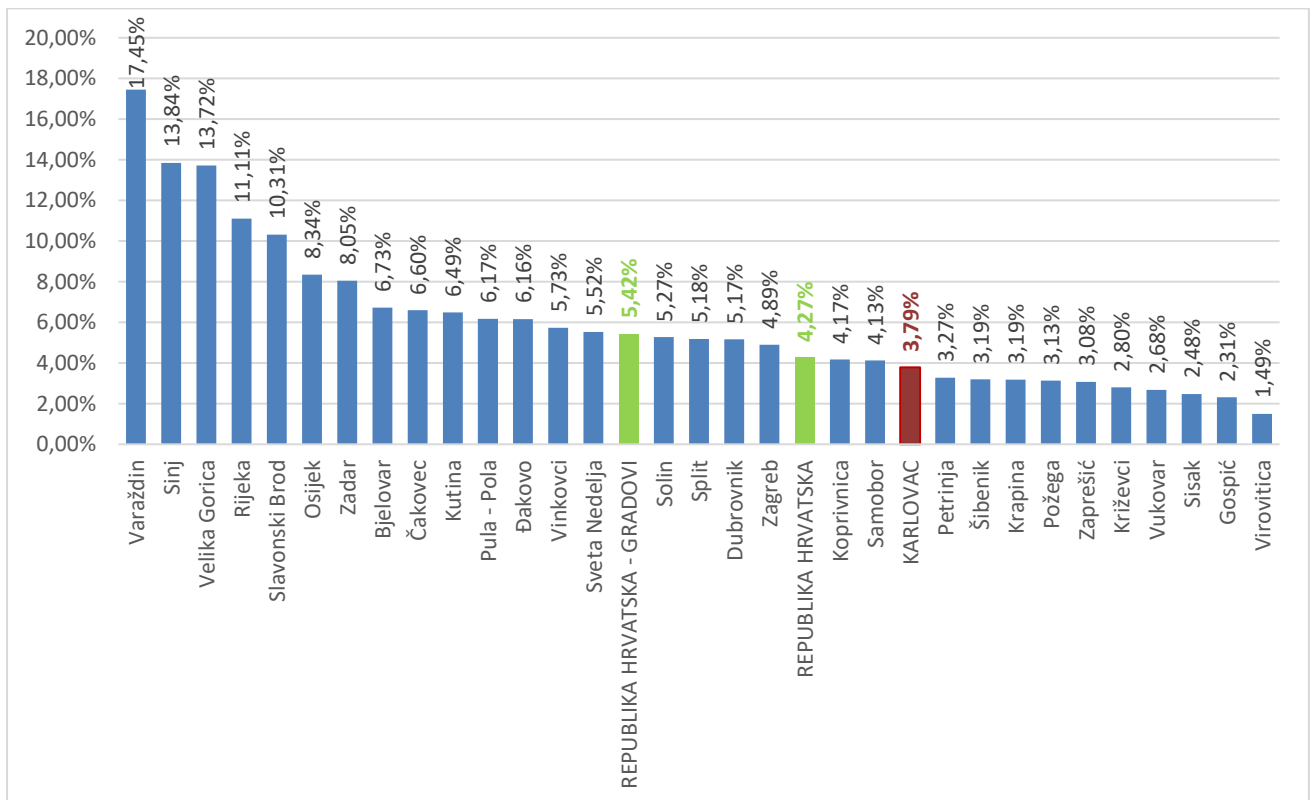
kao županijska središta). Iako Grad Karlovac raspolaže značajnim financijskim potencijalima (10. proračun po veličini) razvidno je kako u području izdvajanja proračunskih sredstava za sport postoje određene rezerve kada se Karlovac uspoređi s drugim gradovima. Tako je npr., Čakovec koji ima otprilike dvostruko manje rashode gradskog proračuna i dvostruko manje stanovnika izdvojio nešto više od Karlovca za sport u 2018. godini. (Grafikon 2.3.5.)

Grafikon 2.3.5. Gradovi rangirani prema ukupnim izdvajanjima za sport u 2018. godini (izvor podataka: Ministarstvo financija RH 2020, obrada autori)

Naročito je to uočljivo kada se usporede relativni udjeli proračunskih sredstava za sport u odnosu na ukupne proračunske rashode promatranih gradova. Naime, Grad Karlovac je 2018. godine za potrebe sporta izdvojio 3,79% rashoda gradskog proračuna. Time se u odnosu na druge gradove

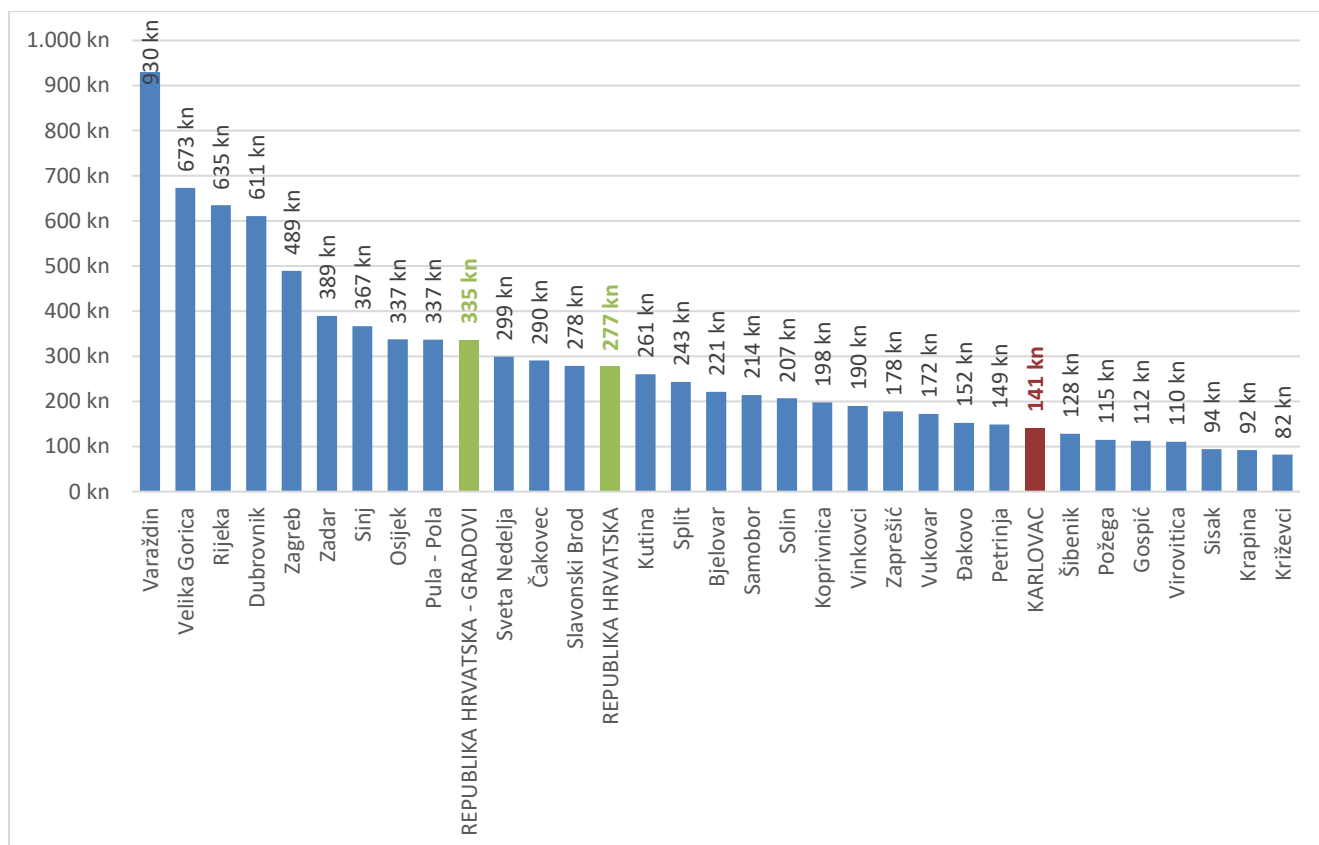
nalazi na 21. mjestu među promatranim gradovima. (Grafikon 2.3.6.) U analiziranom razdoblju od 2016. do uključujući plan za 2020. godinu relativni udio izdvajanja za sport od 3,79% u 2018. godini je najviši relativni udio. Naime, iz tablice 2.3.1. vidljivo je kako je 2016. taj udio iznosio 2,87%, 2017. je iznosio 3,21%, 2019. godine 2,55%, a 2020. je planirani udio sporta 2,81% ukupnih rashoda gradskoga proračuna Grada Karlovca.

Grafikon 2.3.6. Gradovi rangirani prema postotnom udjelu izdvajanja za sport iz ukupnih rashoda (rashodi i izdaci) gradskih proračuna u 2018. godini (izvor podataka: Ministarstvo financija RH 2020, obrada autori)

Grad Karlovac je s udjelom od 3,79% izdvajanja za sport iz gradskog proračuna u 2018. godini bio 30% ispod prosjeka izdvajanja svih gradova u Republici Hrvatskoj koji iznosi 5,42%. Udio izdvajanja za sport u ukupnim rashodima proračuna je dobar pokazatelj položaja i uloge sustava sporta u pojedinom gradu iako je razmjerno osjetljiv na godišnje fluktuacije proračunskih rashoda.

Kada se ukupna proračunska izdvajanja za sport stave u omjer s ukupnim brojem stanovnika pojedinoga grada prema posljednjim službenim pokazateljima popisa stanovništva iz 2011. godine Grad Karlovac izdvaja 141 kn po stanovniku godišnje za potrebe sporta. Time se Karlovac nalazi na 23. mjestu promatranih gradova te izdvaja čak 58% manje sredstava za sport po glavi stanovnika u odnosu na prosjek svih gradova u Republici Hrvatskoj koji za sport izdvajaju 335 kn po stanovniku. (Grafikon 2.3.7.)

Grafikon 2.3.7. Gradovi rangirani prema izdvajanju za sport po stanovniku godišnje u 2018. godini (izvor podataka: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2011., Ministarstvo financija RH 2020, izračun autora)

Sportski najrazvijenije sredine u Hrvatskoj poput Zagreba, Rijeke, Dubrovnika, Varaždina, Zadra i Osijeka izdvajaju od oko 2,5 do 6,5 puta više za sport po glavi stanovnika od Karlovca. Svi hrvatski gradovi u prosjeku izdvajaju približno 2,5 puta više za sport po glavi stanovnika od Karlovca.

Analize u ovom poglavlju pokazuju kako Grad Karlovac ima značajnih izazova s financiranjem svog sustava sporta. Sredstva koja se izdvajaju u odnosu na druge hrvatske gradove u apsolutnom i još više u relativnom iznosu su niska i značajno ispod prosjeka Republike Hrvatske. Time je

sustav sporta u Gradu Karlovcu u značajno nepovoljnijoj situaciji od sustava sporta u većini hrvatskih gradova. U budućem strateškom razdoblju potrebno je iznaći način kako značajno povećati proračunska izdvajanja za sport na razini Grada Karlovca.

Kada bi Grad Karlovac izdvajao sredstva za sport koliko su u prosjeku izdvajali hrvatski gradovi 2018. (5,42% rashoda proračuna) iznos Programa javnih potreba u sportu Grada Karlovca u 2018. godini iznosio bi 11.266.213 kn. Kada bi Grad Karlovac izdvajao za sport po glavi stanovnika koliko su u prosjeku izdvajali hrvatski gradovi 2018. godine iznos Programa javnih potreba u sportu Grada Karlovca u 2018. godini iznosio bi 18.661.175 kn.

Analiza izdvajanja za sport jedinica lokalne samouprave u Karlovačkoj županiji

Na razini područne (regionalne) samouprave odnosno Karlovačke županije (KŽ) Grad Karlovac prednjači u izdvajanjima za sport u apsolutnom iznosu te u 1 od 2 relativna pokazatelja. Sve jedinice lokalne samouprave odnosno gradovi i općine s područja KŽ, uključujući i samu županiju za sport su u 2018. godini izdvojili ukupno 13.737.349 kn te izdvajanje Grada Karlovca od 7.867.970 kn čini 57% ukupnih izdvajanja gradova, općina i KŽ za sport. Pored Karlovca četiri druga grada na području županije ukupno su u 2018. godini izdvojila 3.602.225 kn za potrebe sporta. Sve općine na području županije (17 općina) skupa su u 2018. godini izdvojile 934.654 kn za sport. Sama Karlovačka županija je za potrebe sporta u 2018. godini izdvojila 1.332.500 kn. (Tablica 2.3.5.)

Tablica 2.3.5. Analiza izdvajanja za sport u Karlovačkoj županiji (KŽ) u 2018. godini.

	Izdvajanja za sport 2018.	Ukupni rashodi proračuna 2018.	Udio sporta u rashodima proračuna	Broj stanovnika	kn po stanovniku	rang izdvajanje za sport	rang udio sporta u proračunu	rang kn/stanovnik
KARLOVAC	7.867.970 kn	207.863.705 kn	3,79%	55.705	141 kn	1	2	1
Duga Resa	1.106.225 kn	22.768.359 kn	4,86%	11.180	99 kn	3	1	3
Ogulin	1.625.000 kn	61.496.838 kn	2,64%	13.915	117 kn	2	3	2
Ozalj	371.000 kn	26.177.475 kn	1,42%	6.817	54 kn	5	5	5
Slunj	500.000 kn	26.303.010 kn	1,90%	5.076	99 kn	4	4	3
KŽ	1.332.500 kn	132.705.787 kn	1,00%	305.032	4 kn			
gradovi KŽ	11.470.195 kn	377.220.173 kn	3,04%	92.693	124 kn			
općine KŽ	934.654 kn	124.648.632 kn	0,75%	212.339	4 kn			
ukupno KŽ	13.737.349 kn	634.574.592 kn	2,16%	305.032	45 kn			

Izvor: Ministarstvo financija, 2020.; Grad Karlovac 2020.; Karlovačka županija, 2020; izračun autora

Grad Karlovac izdvaja najviše u apsolutnom iznosu u Karlovačkoj županiji za sport. S izdvajanjem za sport od 3,79% ukupnih rashoda proračuna je u usporedbi s drugim gradovima u županiji imao drugi najveći udio iza Duge Rese (4,86%). Općine su ukupno izdvojile 0,75% svojih proračuna za sport, a Karlovačka županija je izdvojila u 2018. godini 1,25% proračuna za sport.

U izdvajanjima za sport po stanovniku Grad Karlovac prednjači na razini KŽ sa 141 kn godišnjih izdvajanja za sport po stanovniku. Ogulin izdvaja 117 kn po stanovniku dok drugi gradovi izdvajaju manje od 100 kn po stanovniku za sport.

Podaci iz ovog dijela analize potvrđuju očekivanu situaciju dominacije pokazatelja izdvajanja za sport Grada Karlovca, kao najvećeg grada i županijskog središta, u odnosu na ostale jedinice lokalne samouprave u Karlovačkoj županiji. To je s jedne strane odraz financijske snage Grada Karlovca u odnosu na druge jedinice lokalne samouprave u KŽ, ali i razvijenijeg i masovnijeg sustava sporta. Također, trenutna situacija i obvezuje Grad Karlovac da kao nositelj kvalitete sporta u županiji nastavi održavati i unaprjeđivati svoj sustav sporta, te da potakne i druge jedinice lokalne samouprave, a naročito gradove u županiji na unaprjeđenje sustava sporta i kvalitetnije financiranja sporta na svom administrativnom području.

S druge strane, ukoliko uzmemo u obzir niska i ispodprosječna izdvajanja za sport u Gradu Karlovcu u odnosu na veći broj gradova i županijskih središta u Republici Hrvatskoj (vidi prethodno poglavlje), podatak da izdvajanja Grada Karlovca za sport čine 57% svih sredstava za sport na razini županije te da Grad Karlovac prednjači u relativnim pokazateljima izdvajanja za sport ukazuje i na vrlo slabo razvijen i nedovoljno financijski praćen sustav sporta od strane jedinica lokalne uprave na razini Karlovačke županije.

Program javnih potreba u sportu Grada Karlovca

Grad Karlovac sportsku djelatnost sufinancira sredstvima gradskog proračuna, kroz Program javnih potreba u sportu Grada Karlovca, sukladno članku 76. stavak 4. i 6. Zakona o športu. Izravni korisnik tih sredstava je lokalna sportska zajednica odnosno Karlovačka športska zajednica (KŠZ). Sredstva se dodjeljuju na temelju Prijedloga Programa javnih potreba u sportu koji izrađuje KŠZ.

Javne potrebe u športu, sukladno članku 76. stavak 1. Zakona o športu su programi, odnosno aktivnosti, poslovi i djelatnosti od značaja za razvoj sporta na razini jedinice lokalne samouprave:

- poticanje i promicanje sporta
- provođenje sportskih aktivnosti djece, mladih i studenata
- djelovanje sportskih udruga i sportskih saveza
- sportska priprema, domaća i međunarodna natjecanja, te opća i posebna zaštita sportaša,
- zapošljavanje osoba za obavljanje stručnih poslova u sportu,
- sportsko-rekreacijske aktivnosti građana,
- sportske aktivnosti osoba s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom
- planiranje, izgradnja, održavanje i korištenje sportskih građevina značajnih za grad Karlovac
- provođenje i financiranje znanstvenih i razvojnih projekata, elaborata i studija u funkciji razvoja sporta.

Karlovačka športska zajednica, sukladno članku 76. stavak 2. Zakona o sportu predlaže Program javnih potreba u sportu Gradonačelniku i Upravnom odjelu za društvene djelatnosti Grada Karlovca koji prijedlog upućuju Gradskom

vijeću na usvajanje. Program javnih potreba u sportu donosi se na razdoblje od jedne godine.

U tablici 2.3.6. nalazi se pregled izvršenja Programa javnih potreba u sportu Grada Karlovca od 2016. do 2019. te plan za 2020. godinu.

Grad Karlovac je u promatranom razdoblju sredstva raspoređivao u 7 aktivnosti/programa:

1. Financiranje sportskih udruga članica Karlovačke športske zajednice
2. Školski sport
3. Djelatnost i stručne službe Karlovačke športske zajednice
4. Promocija i razvoj sporta osoba s invaliditetom
5. Korištenje sportskih objekata
6. Zdravstvena skrb sportaša
7. Stipendije vrhunskim i perspektivnim sportašima

Sredstvima koja su namijenjena aktivnosti 2. Školski sport raspolaže Školski sportski savez grada Karlovca. Karlovačka športska zajednica nositelj je ostalih aktivnosti/programa te sredstva raspoređuje krajnjim korisnicima.

Tablica 2.3.6. Program javnih potreba u sportu Grada Karlovca - realizacija 2016.–2019. i plan za 2020.

	izvršenje 2016.	izvršenje 2017.	izvršenje 2018.	izvršenje 2019.	plan 2020.
1. SPORTSKE UDRUGE ČLANICE KŠZ-a	2.200.977 kn	2.364.878 kn	2.768.984 kn	2.942.850 kn	3.229.000 kn
1.1. Tekuće donacije članicama KŠZ-a:	1.950.000 kn	2.095.000 kn	2.318.000 kn	2.408.000 kn	2.515.000 kn
1.1.1. Prioritetni klubovi	1.583.000 kn	1.620.000 kn	1.800.000 kn	1.750.000 kn	1.885.000 kn
1.1.2. Klubovi prve grupe	185.500 kn	210.000 kn	210.000 kn	340.000 kn	350.000 kn
1.1.3. Programski fond	181.500 kn	265.000 kn	308.000 kn	318.000 kn	280.000 kn
1.2. Sredstva poravnanja	201.000 kn	188.878 kn	189.984 kn	244.900 kn	130.000 kn
1.3. Sufinanciranje sportskih manifestacija	0 kn	0 kn	0 kn	60.000 kn	30.000 kn
1.4. Neraspoređena sredstva	49.977 kn	81.000 kn	81.000 kn	59.950 kn	354.000 kn
1.5. Sufinanciranje troškova prijevoza	0 kn	0 kn	180.000 kn	170.000 kn	200.00 kn
2. ŠKOLSKI SPORT	79.025 kn	79.662 kn	79.953 kn	79.905 kn	60.000 kn
3. DJELATNOST KŠZ-a	1.459.168 kn	1.520.992 kn	1.759.368 kn	1.946.978 kn	1.815.000 kn
3.1. Plaće za redoviti rad	1.268.788 kn	1.345.997 kn	1.487.953 kn	1.629.050 kn	1.572.000 kn
3.1.1. Zaposlenici KŠZ - stručna služba	347.224 kn	434.750 kn	378.698 kn	426.175 kn	428.000 kn
3.1.2. Zaposlenici - profesionalni treneri	921.564 kn	911.247 kn	979.266 kn	1.045.513 kn	962.000 kn
3.1.3. Ugovor o djelu - treneri	0 kn	0 kn	129.989 kn	157.362 kn	182.000 kn
3.2. Materijalni i režijski troškovi	190.380 kn	174.994 kn	271.415 kn	317.928 kn	243.000 kn
3.2.1. Troškovi prijevoza - stručna služba KŠZ	19.370 kn	19.006 kn	53.241 kn	24.469 kn	26.000 kn
3.2.2. Troškovi prijevoza - profesionalni treneri	48.844 kn	42.448 kn	24.528 kn	74.623 kn	60.000 kn
3.2.3. Troškovi prijevoza - treneri na ugovor o djelu	0 kn	0 kn	0 kn	31.350 kn	5.000 kn
3.2.4. Rashodi za materijal i energiju	122.166 kn	113.540 kn	193.647 kn	187.487 kn	152.000 kn
4. SPORT OSOBA S INVALIDITETOM	40.000 kn	50.000 kn	50.000 kn	50.000 kn	52.000 kn
5. KORIŠTENJE SPORTSKIH DVORANA	2.757.974 kn	2.930.900 kn	3.033.185 kn	2.667.948 kn	2.270.000 kn
5.1. Sportski objekti - Mladost d.o.o.	2.279.994 kn	2.311.000 kn	2.365.000 kn	2.050.000 kn	1.800.000 kn
5.2. Sportski objekti - ostale sportske dvorane	477.980 kn	619.900 kn	668.185 kn	617.948 kn	470.000 kn
6. ZDRAVSTVENA SKRB SPORTAŠA	98.250 kn	76.350 kn	118.980 kn	177.753 kn	130.000 kn
7. STIPENDIJE VRHUNSKIM I PERSPEKT. SPORTAŠIMA	52.000 kn	50.000 kn	57.500 kn	53.983 kn	95.000 kn
8. STRATEGIJA RAZVOJA SPORTA GRADA KARLOVCA	0 kn	0 kn	0 kn	0 kn	196.000 kn
UKUPNO	6.687.394 kn	7.072.781 kn	7.867.970 kn	7.919.416 kn	7.847.000 kn

Izvor: Grad Karlovac 2020.; Izvješće o radu Karlovačke športske zajednice 2016., 2017., 2018., i 2019. te Program javnih potreba sporta Grada Karlovca za 2020.

Najveći udio, oko 96% sredstava, u Programu javnih potreba u sportu Grada Karlovca svake godine otpada na tri aktivnosti/programa: 1. Sportske udruge članice KŠZ-a, 3. Djelatnost KŠZ-a i 5. Korištenje sportskih dvorana.

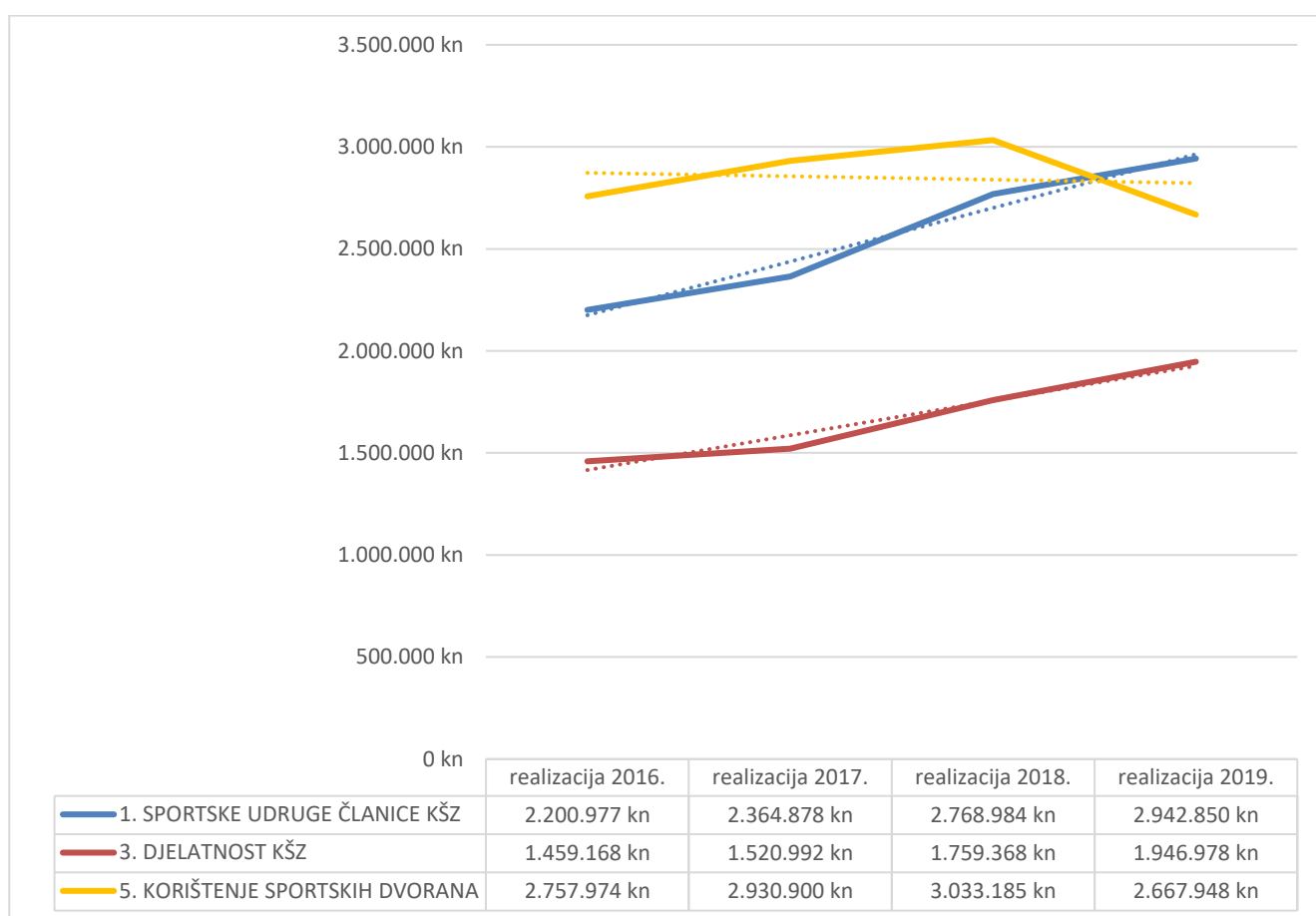
Program odnosno aktivnost financiranja sportskih udruga članica KŠZ-a provodi se na temelju natječaja koji provodi KŠZ, a raspodjela sredstava vrši

se na temelju Kriterija za raspodjelu financijskih sredstva sportskim klubovima koje je 2018. godine usvojila KŠZ. Unutar program sredstva se raspoređuju na pet skupina aktivnosti: tekuće donacije klubovima (prioritetni klubovi, klubovi prve grupe i programski fond), sredstva poravnanja, sufinanciranje sportskih manifestacije, neraspoređena sredstva i sufinanciranje troškova prijevoza. Najveći iznos sredstava u ovoj aktivnosti odnosi se na sredstva namijenjena prioritetnim klubovima (12 klubova u 12 prioritetnih sportova). U promatranom razdoblju od 2016. do 2020. godine ova aktivnost imala je kontinuirani rast izdvojenih sredstava s oko 2,2 milijuna kuna u 2016. do oko 3 milijuna kuna u 2019. godini.

Program odnosno aktivnost koja se odnosi na djelatnost Karlovačke športske zajednice sadrži dvije podskupine: 1) plaće (za djelatnike KŠZ-a, za profesionalno zaposlene trenere te ugovore o djelu za honorarno angažirane trenere) i 2) materijalni i režijski troškovi. Najveći pojedinačni trošak unutar ove stavke odnosi se na plaće 12 profesionalno zaposlenih trenera. Ova programska aktivnost kontinuirano je rasla u razdoblju od 2016. do 2020. godine s oko 1,4 na oko 1,9 milijuna kuna.

Program odnosno aktivnost korištenja sportskih dvorana odnosi se najvećim dijelom na troškove korištenja gradskih sportskih objekata kojima upravlja trgovačko društvo Mladost d.o.o. te na druge sportske objekte (osnovne i srednje škole, privatni sportski objekti). Ova programska aktivnost u promatranom razdoblju je blago oscilirala s trendom pada udjela od 2016. (41% udjela u Programu javnih potreba u sportu) do 2020. (32% udjela u Programu javnih potreba u sportu).

Usporedni prikaz trendova kretanja izdvajanja za navedene tri najveće programske aktivnosti unutar Programa javnih potreba u sportu Grada Karlovca nalazi se na Grafikonu 2.3.8.

Grafikon 2.3.8. Usporedni prikaz tri najveće programske aktivnosti unutar Programa javnih potreba u sportu Grada Karlovca 2016.-2019.

Prikazane trendove kretanja izdvajanja unutar Programa javnih potreba u sportu Grada Karlovca ukazuju na činjenicu da se najveći dio povećanja sredstava Programa javnih potreba u sportu od 2016. do 2020. godine odnosio na dva bitna područja djelovanja sporta – rad klubova i rad lokalne

sportske zajednice koji uključuje i profesionalno zaposlene trenere. Najveći dio eventualnih budućih povećanja iznosa Programa javnih potreba u sportu Grada Karlovca potrebno je i dalje pretežito usmjeravati u dva navedena područja.

Sportski klubovi su najveći neto korisnici sredstava Programa javnih potreba u sportu Grada Karlovca u razdoblju od 2016. do 2019. godine. Sportskim klubovima je po različitim osnovama u promatranom razdoblju izravno transferirano 34,8% od ukupnih sredstava. (Tablica 2.3.7.)

Tablica 2.3.7. Program javnih potreba u sportu Grada Karlovca 2016.-2019. – pregled po programima i korisnicima

	1. SPORTSKE UDRUGE ČLANICE KŠZ	2. ŠKOLSKI SPORT	3. DJELATNOST KŠZ	4. OSOBE S INVALIDITETOM	5. KORIŠTENJE SPORTSKIH DVORANA	6. ZDRAVSTVENA SKRB SPORTAŠA	7. STIPENDIJE VRHUNSKIM I PERSPEKTIVNIM SPORTAŠIMA	UKUPNO 2016.-2019.	%
Sportski klubovi	10.277.689 kn							10.277.689 kn	34,8%
Mladost d.o.o.					9.005.994 kn			9.005.994 kn	30,5%
Treneri			4.366.733 kn					4.366.733 kn	14,8%
Ostale sportske dvorane					2.384.012 kn			2.384.012 kn	8,1%
KŠZ			2.319.772 kn					2.319.772 kn	7,9%
Zdravstvene ustanove						471.333 kn		471.333 kn	1,6%
Školski sport		318.545 kn						318.545 kn	1,1%
Sportaši (stipendije)							213.483 kn	213.483 kn	0,7%
Sport osoba s invaliditetom				190.000 kn				190.000 kn	0,6%
UKUPNO 2016.-2019.	10.277.689 kn	318.545 kn	6.686.506 kn	190.000 kn	11.390.006 kn	471.333 kn	213.483 kn	29.547.561 kn	100,0%
%	34,8%	1,1%	22,6%	0,6%	38,5%	1,6%	0,7%		

Izvor: Izvješće o radu Karlovačke športske zajednice 2016., 2017., 2018., i 2019.

Udio od 30,5% sredstava uplaćen je trgovačkom društvu Mladost d.o.o. za korištenje sportskih objekata. Troškovi trenera koji uključuju plaće i druga davanja za zaposlene trenere, naknade za honorarno angažirane trenere te pripadajuće troškove prijevoza u razdoblju od 2016. do 2019. godine iznosili su 14,8% od ukupnog iznosa Programa javnih potreba u sportu. Na korištenje ostale sportskih borilišta koji nisu pod upravljanjem Mladosti d.o.o. utrošeno je 8,1% sredstava. Ukupni troškovi KŠZ koji uključuju plaće zaposlenih te rashode za materija i energiju iznosili su 7,9% ukupnog iznosa Programa javnih potreba u sportu. Ostale skupine korisnika imali su manje udjele (od 0,6% do 1,6%) u Programu javnih potreba u sportu od 2016. do 2019. godine. (Tablica 2.3.7.)

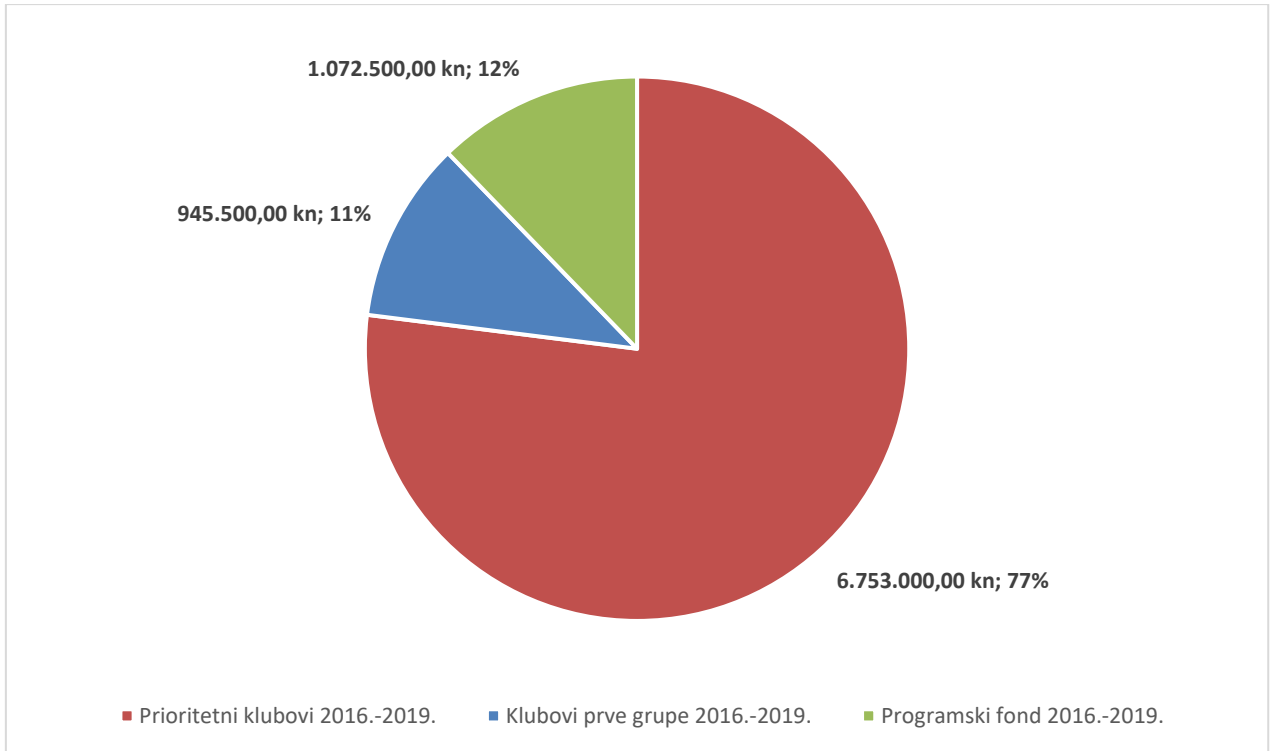
Sportski klubovi, pored 34,8% sredstava koja im se izravno transferiraju od strane KŠZ-a, neizravni su korisnici i drugih sredstava. Treneri za koje sredstava osigurava i plaća ih kao poslodavac KŠZ svoje radne obaveze ostvaruju u sportskim klubovima. U najvećoj mjeri se radi o tzv. Prioritetnim klubovima, a u 2019. godini dio sredstava za trenere su koristila i 3 sportska kluba koja su u tzv. Klubovima prve grupe. Pored toga klubovi ne plaćaju korištenje sportskih objekata za potrebe treninga i održavanja natjecanja već te troškove izravno podmiruje KŠZ putem programa 5. Korištenje sportskih dvorana. Također, KŠZ izravno podmiruje i troškove zdravstvenih pregleda sportaša te isplaćuje stipendije vrhunskim i perspektivnim sportašima. Ukupno se radi o 90,4% sredstava Programa javnih potreba u sportu koje izravno ili neizravno koriste sportski klubovi, njihovi treneri i sportaši. Sredstva koja izravno ili neizravno ne koriste sportski klubovi su sredstva namijenjena školskom sportu (1,1%), sportu osoba s invaliditetom (0,6%) i dio sredstava namijenjen djelovanju KŠZ-a (7,9%).

Sportski klubovi članice KŠZ koji koriste sredstva Programa javnih potreba u sportu podijeljeni su u tri skupine:

- Prioritetni klubovi
- Klubovi prve grupe
- Klubovi korisnici Programskog fonda.

Upravni odbor KŠZ-a svake godine donosi Odluku o raspodjeli financijskih sredstava klubovima za tekuću financijsku godinu, a na temelju iznosa sredstava namijenjenih Programom javnih potreba u sportu za program 1. Tekuće donacije sportskim udrugama članicama KŠZ, provedenog natječaja za raspodjelu sredstava te na temelju usvojenog dokumenta Kriteriji za raspodjelu financijskih sredstava sportskim klubovima. Kriteriji definiraju prioritetne sportove te način bodovanja za utvrđivanje sportskog kluba nositelja kvalitete kao i sportske klubove koji pripadaju Klubovima prve grupe. Svi klubovi koji skupini Prioritetni klubovi ili Klubovi prve grupe korisnici su sredstava iz Programskog fonda. Raspodjela sredstava iz Programskog fonda vrši se na osnovu predanih programa i troškovnika, a sukladno Kriterijima. Korisnici programskog fonda ostvaruju pravo na financijsku pomoć (dotaciju) ukoliko svoj program temelje na radu s mlađim dobnim kategorijama, djeluju u okviru omladinskih škola ili okupljaju sve dobne kategorije mlađeg uzrasta. Od 8.771.000 kn koje su od 2016. do 2019. realizirane kao tekuće donacije karlovačkim sportskim klubovima s obzirom na tri skupine klubova sredstva su raspodijeljena na slijedeći način:

- Prioritetni klubovi - 6.753.000,00 kn – 77%
- Klubovi prve grupe - 945.500,00 kn – 11%
- Programski fond - 1.072.500,00 kn – 12%.

Grafikon 2.3.9. Tekuće donacije prema tri skupine sportskih klubova u razdoblju od 2016. do 2019. godine.

Pored izravnih tekućih donacija klubovi su još dobivali i tzv. Sredstva poravnanja. Sredstva poravnanja dodjeljuju se sportskim klubovima koji ne koriste dvorane i prostore za trenažne procese koji se osiguravaju iz sredstava Programa javnih potreba u sportu Grada Karlovca. Sredstva se dodjeljuju Prioritetnim klubovima i Klubovima prve grupe koji imaju potpisane ugovore o koncesiji ili ugovore o najmu prostora. Sredstva služe za sufinanciranje režijskih troškova. Ukupni iznos realiziranih Sredstava poravnanja od 2016. do 2019. bio je 824.762 kn. Oko 71% sredstava koristili su Prioritetni klubovi, a 29% sredstava Klubovi prve grupa. (Tablica 2.3.8.)

Od 2018. godine uvedena je stavka Sufinanciranje troškova prijevoza za klubove koji se natječu u ligaškim sustavima u svi dobnim selekcijama te im troškovi prijevoza znatno premašuju prihode. KŠZ raspisuje poseban natječaj za dodjelu ovih sredstava. Tijekom 2018. i 2019. ukupno je po toj osnovi realizirano 350.000 kn od toga su Prioritetni klubovi koristili 73%, a Klubovi prve grupe 27%. (Tablica 2.3.8.)

Od 2016. do 2018. u svakom sportskom klubu koji pripada skupini Prioritetni klubovi po jedna osoba je bila zaposlena s ugovorom o radu od strane KŠZ-a za obavljanje trenerskih poslova, ukupno 12 trenera. KŠZ je poslodavac i treneri potpisuju ugovore o radu s KŠZ koja izravno uplaćuje sve troškove vezane uz rad trenera na njihov račun. Klubovi ne raspolažu izravno sredstvima namijenjenima za rad trenera, ali treneri svoju radnu obavezu ostvaruju u pojedinom klubu. Tijekom 2019. trenerske poslove na ugovoru o radu obavljalo je 15 osoba od kojih su 4 osobe bile na nepunom radnom vremenu (svi Prioritetni klubovi po jednog trenera osim Streljačkog kluba Karlovac koji nije koristio trenera u 2019., a NK Karlovac 1919 imao je 3 trenera od kojih dva na nepunom radnom vremenu te NK Ilovac kao Klub iz prve grupe imao je dva trenera na nepunom radnom vremenu). Tijekom 2019. dodatno je putem ugovora o djelu bilo angažirano još 7 trenera u 6 klubova (NK Karlovac 1919, Odbojkaški klub Karlovac, Hrvatski rukometni klub Karlovac (2 trenera), Gimnastički klub Sokol, Taekwondo klub Karlovac, Kickboxing klub Tigar). Mjesečna bruto plaća zaposlenih trenera na puno radno vrijeme kretala se između 4.910,87 kn i 7.525,69 kn ovisno o stručnoj spremi trenera. Ukupni troškovi vezani uz trenere od 2016. do 2019. iznosili su 4.366.733 kn i uključuju bruto plaću trenera, davanja na plaću (božićnica, regres, topli obrok, dar za djecu) i naknadu za troškove prijevoza. Na

Prioritetne klubove odnosilo se 97%, a na Klubove prve grupe 3% sredstava namijenjenih radu trenera u karlovačkom sportu. (Tablica 2.3.8.)

Prioritetni klubovi i Klubovi prve grupe su u razdoblju od 2016. 2019. dijelom koristili i ostala sredstva koja uključuju tzv. Neraspoređena sredstva i sredstva namijenjena Sufinanciranju sportskih manifestacija. Neraspoređena sredstva se koriste tijekom godine na temelju zahtjeva klubova i odluke KŠZ, a namijenjena su neplaniranim izvanrednim aktivnostima klubova. Sufinanciraju se sportske manifestacija od posebnog interesa za grad Karlovac kojima se doprinosi promociji grada, podržava razvitak turizma i promovira sport i sportske aktivnosti građana, a sukladno odlukama KŠZ-a. Od ukupno 331.927 kn koje su od 2016. do 2019. realizirani po osnovi Neraspoređenih sredstava i Sufinanciranja sportskih manifestacija Prioritetni klubovi i Klubovi prve grupe koristili su 54% sredstava, a 46% sredstava koristili su ostali sportski klubovi. (Tablica 2.3.8.)

Raspodjela sredstava na Prioritetne klubove i klubove prve grupa po osnovi tekućih donacija u novcu, sredstava poravnanja, sufinanciranja prijevoza, plaćanja trenera i ostalog (neraspoređena sredstava i sufinanciranje sportskih manifestacija) u razdoblju od 2016. do 2019. godine nalazi se u Tablici 2.3.8.

Tablica 2.3.8. Sredstva iz Programa javnih potreba u sportu koja su ostvarili Prioritetni klubovi, Klubovi prve grupe i klubovi Programskog fonda po različitim osnovama od 2016. do 2019.

2016. - 2019.							
	UKUPNO	%	tekuće donacije u novcu	sredstva poravnanja	prijevoz	treneri ¹	ostalo
PRIORITETNI KLUBOVI							
Hrvatski rukometni klub Karlovac	2.023.842 kn	13,8%	1.508.000 kn	0 kn	170.000 kn	341.842 kn	4.000 kn
Odbojkaški klub Karlovac	1.325.669 kn	9,1%	932.000 kn	35.000 kn	0 kn	351.669 kn	7.000 kn
Baseball klub Olimpija 83	930.599 kn	6,4%	505.000 kn	85.880 kn	0 kn	320.675 kn	19.044 kn
Nogometni klub Karlovac 1919	1.012.610 kn	6,9%	540.000 kn	0 kn	83.900 kn	379.710 kn	9.000 kn
Košarkaški klub Šanac	890.675 kn	6,1%	567.000 kn	0 kn	0 kn	320.675 kn	3.000 kn
Streljački klub Karlovac	516.250 kn	3,5%	261.000 kn	0 kn	0 kn	255.250 kn	0 kn
Taekwondo klub Banija Pandas	796.398 kn	5,4%	407.000 kn	81.846 kn	0 kn	307.552 kn	0 kn
Atletski klub Karlovac	933.040 kn	6,4%	487.000 kn	2.100 kn	0 kn	434.940 kn	9.000 kn
Teniski klub Karlovac	873.396 kn	6,0%	302.000 kn	146.579 kn	0 kn	424.817 kn	0 kn
Veslački klub Korana	971.192 kn	6,6%	406.000 kn	126.534 kn	0 kn	430.558 kn	8.100 kn
Gimnastički klub Sokol	805.125 kn	5,5%	429.000 kn	0 kn	0 kn	376.125 kn	0 kn
Karate klub Karlovac 1969	860.283 kn	5,9%	409.000 kn	111.505 kn	0 kn	329.778 kn	10.000 kn
UKUPNO 2016. – 2019.	11.939.078 kn	81,5%	6.753.000 kn	589.444 kn	253.900 kn	4.273.590 kn	69.144 kn
KLUBOVI PRVE GRUPE							
Rukometni klub Dubovac - Gaza	168.100 kn	1,4%	159.000 kn	0 kn	0 kn	0 kn	9.100 kn
Ženski rukometni klub Karlovac	35.000 kn	0,3%	32.000 kn	0 kn	0 kn	0 kn	3.000 kn
Rukometni klub ŠR Karlovac	116.000 kn	0,9%	80.000 kn	0 kn	20.000 kn	0 kn	16.000 kn
Ženski košarkaški klub Karlovac	127.000 kn	1,0%	124.000 kn	0 kn	0 kn	0 kn	3.000 kn
Nogometni klub Ilovac	428.468 kn	3,5%	152.500 kn	138.510 kn	76.100 kn	44.358 kn	17.000 kn
Taekwondo klub Karlovac	260.200 kn	2,1%	123.000 kn	96.808 kn	0 kn	24.392 kn	16.000 kn
Streljački klub Policajac	95.000 kn	0,8%	95.000 kn	0 kn	0 kn	0 kn	0 kn
Ženski kuglački klub Karlovac	21.000 kn	0,2%	21.000 kn	0 kn	0 kn	0 kn	0 kn
Kickboxing klub Tigar	117.800 kn	1,0%	91.000 kn	0 kn	0 kn	0 kn	26.800 kn
Mačevalački klub Karlovac	111.392 kn	0,9%	68.000 kn	0 kn	0 kn	24.392 kn	19.000 kn
UKUPNO 2016. – 2019.	1.479.961 kn	11,9%	945.500 kn	235.318 kn	96.100 kn	93.143 kn	109.900 kn
PROGRAMSKI FOND							
UKUPNO - oko 30 udruga	1.225.384 kn	8,4%	1.072.500 kn	0 kn	0 kn	0 kn	152.884 kn
SVEUKUPNO 2016. – 2019.	14.644.423 kn	100,0%	8.771.000 kn	824.762 kn	350.000 kn	4.366.733 kn	331.927 kn

1 – sredstva bruto plaće i naknada honorarno angažiranih trenera te druga davanja na plaću (božićnica, regres, topli obrok, dar za djecu) i naknada za troškove prijevoza; KŠZ je poslodavac i izravnu uplaćuje sve troškove vezane uz rad trenera na njihove račun te klubovi ne raspolažu izravno navedenim sredstvima, ali treneri svoju radnu obavezu ostvaruju u klubu

2 – broj udruga koji koriste ova sredstva oscilira između 29 i 32; broj sportskih klubova koji koriste sredstva Programskog fonda kreće se između 24 i 28 godišnje; sredstva ovog fonda koriste i druge sportske udruge članice KŠZ-a koje ne moraju nužno biti sportski klubovi (npr. Udruga kineziologa, Udruga dodir prirode, Karlovački savez sportske rekreacije i sl.) a ovisi o rezultatima provedenog natječajnog postupka

Sportski klubovi koji su pojedinačno ostvarili najviše sredstava iz Programa javnih potreba u sportu Grada Karlovca u razdoblju 2016. do 2019. po osnovama prikazanima u Tablici 2.3.8. su: Hrvatski rukometni klub Karlovac (13,8%), Odbojkaški klub Karlovac (9,1%) i Nogometni klub Karlovac 1919 (6,9%). Ukupno su Prioritetni klubovi ostvarili 81,5% sredstava, u odnosu na Klubove prve grupe koji su ostvarili 11,9% sredstava te klubove koji su korisnici Programskoga fonda s 8,4% sredstava.

Grad Karlovac i Karlovačka športska zajednica su u razdoblju od 2016. do 2019. godine vodili vrlo jasnu politiku poticanja djelovanja prioritetnih sportova i prioritetnih klubova putem Programa javnih potreba u sportu Grada Karlovca. Sa stanovišta strateškog upravljanja u narednom razdoblju takvu je politiku potrebno nastaviti provoditi s postepenim povećavanjem udjela sredstava za Klubove prve grupe pod uvjetom povećanja ukupnih iznosa sredstava u Programu javnih potreba u sportu Grada Karlovca.

Izdvajanja za sportske programe i sportsku infrastrukturu

Sveukupna izdvajanja za sport iz proračuna Grada Karlovca možemo grupirati u dvije skupine:

- Programski dio
- Infrastrukturni dio.

Programski dio bi obuhvaćao sva proračunska izdvajanja koja se dodjeljuju sustavu sporta za njegovo djelovanje i unaprjeđenje, a ne odnosi se na sportsku infrastrukturu. Konkretno, programski dio bi obuhvaćao sve programske aktivnosti osim stavke 5. Korištenje sportskih objekata i

podstavke 1.2. Sredstva poravnanja unutar stavke 1. Financiranje sportskih udruga članica KŠZ-a. Sredstva poravnanja dodjeljuju se sportskim klubovima koji ne koriste dvorane i prostore za trenažne procese koji se osiguravaju iz sredstava Programa javnih potreba u sportu Grada Karlovca. Sredstva se dodjeljuju Prioritetnim klubovima i Klubovima prve grupe koji imaju potpisane ugovore o koncesiji ili ugovore o najmu prostora. Sredstva služe za sufinanciranje režijskih troškova.

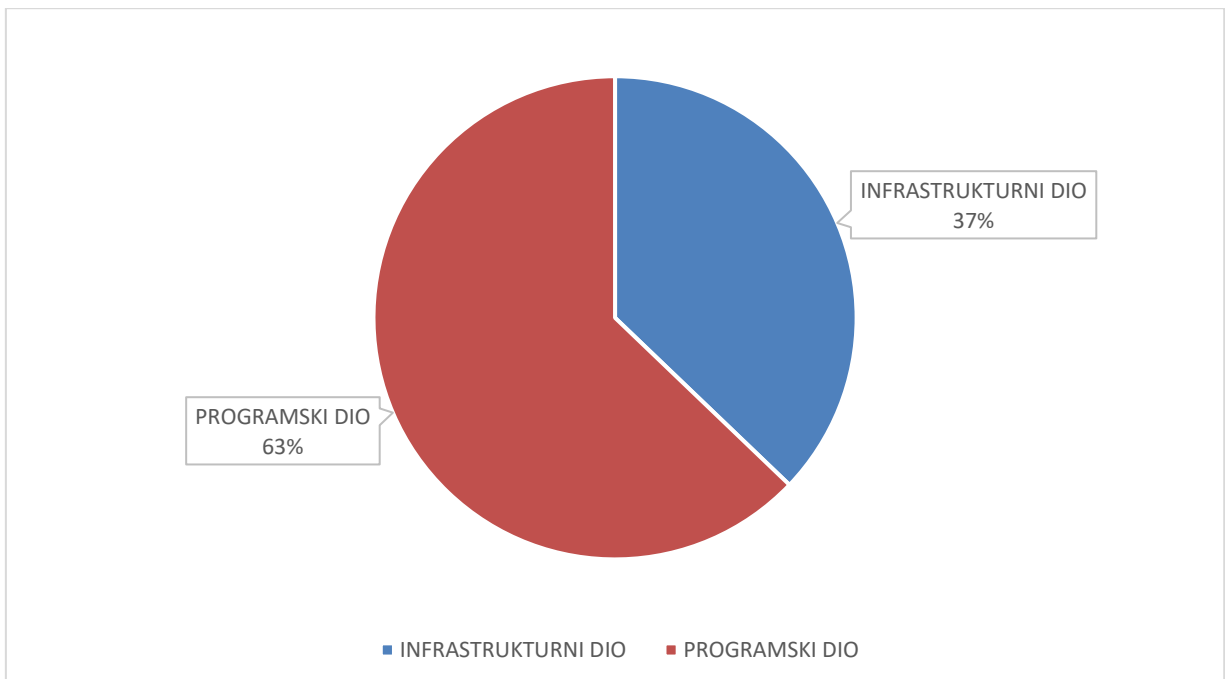
Infrastrukturni dio izdvajanja odnosi se na sva izdvajanja koja se tiču sportske infrastrukture bilo da je radi o njenom najmu, korištenju, gospodarenju, održavanju, rekonstrukciji, opremanju, izgradnji itd. Taj dio obuhvaća programske aktivnosti pod stavkom 5. Korištenje sportskih objekata i podstavke 1.2. Sredstva poravnanja unutar stavke 1. Financiranje sportskih udruga članica KŠZ-a . (Tablica 2.3.9.)

Tablica 2.3.9. Raspodjela na Programski i Infrastrukturni dio Programa javnih potreba u sportu Grada Karlovca za 2019. godinu

izvršenje 2019.	PROGRAMSKI DIO	INFRASTRUKTURNI DIO
1. SPORTSKE UDRUGE ČLANICE KŠZ-a	2.697.950 kn	244.900 kn
2. ŠKOLSKI SPORT	79.905 kn	
3. DJELATNOST KŠZ-a	1.946.978 kn	
4. SPORT OSOBA S INVALIDITETOM	50.000 kn	
5. KORIŠTENJE SPORTSKIH DVORANA		2.667.948 kn
6. ZDRAVSTVENA SKRB SPORTAŠA	177.753 kn	
7. STIPENDIJE SPORTAŠIMA	53.983 kn	
UKUPNO	5.006.569 kn	2.912.848 kn
UDIO	63%	37%

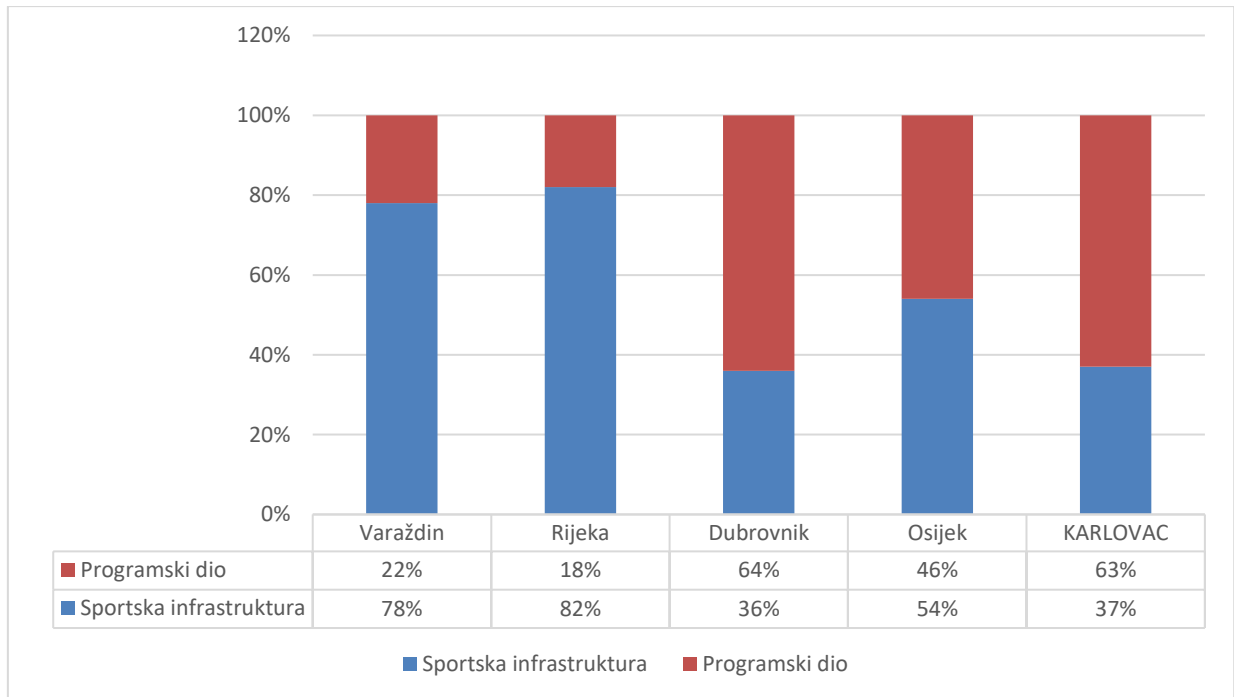
U 2019. godini uložena javna sredstva u sportsku infrastrukturu na području Grada Karlovca činila su manji dio (37%) u odnosu na javna sredstva uložena u programski dio (63%). (Grafikon 2.3.10.)

Generalno ne postoje jasni kriteriji ili preporuke kakav bi trebao biti omjer ili odnos ove dvije skupine rashoda za sport. U ovom trenutku dominira tzv. Programski dio koji u najvećoj mjeri obuhvaća sredstva namijenjena sportskim klubovima, trenerima i sportašima.

Grafikon 2.3.10. Raspodjela proračunskih izdvajanja grada Karlovca putem Programa javnih potreba u sportu za 2019. godinu na Programski dio i Infrastrukturni dio (izračun autora)

Radi usporedbe na Grafikonu 2.3.7. prikazani su postotni omjeri proračunskih izdvajanja za Programski dio odnosno Infrastrukturni gradova Rijeka, Varaždin i Dubrovnik za 2017. godinu odnosno Osijeka i Karlovca za 2019. godinu.

Grafikon 2.3.7. Omjeri izdvajanja za Programski dio odnosno Infrastrukturni dio gradova Varaždina, Rijeke i Dubrovnika u 2017. godini (izvor: www.rijeka.hr, www.varazdin.hr, Grad Dubrovnik, 2018) i Osijeka i Karlovca u 2019. godini.

Rijeka i Varaždin su gradovi koji su u posljednjih 10ak godina imali vrlo značajna ulaganja u gradsku sportsku infrastrukturu (npr. dvorana zemet i kompleks bazena na Kantridi u Rijeci ili sportska dvorana Arena u Varaždinu) te se visoki udio rashoda za sportsku infrastrukturu očituje u otplatama kredita odnosno troškova javno-privatnog partnerstva u izgradnji i održavanju sportske infrastrukture. S druge strane su gradovi poput Dubrovnika i Karlovca koji nisu imali tako visoka ulaganja u sportsku infrastrukturu posljednjih nekoliko desetljeća (osim u školsku sportsku infrastrukturu).

Program javnih potreba u sportu u Varaždinu realiziran je u 2017. godini u iznosu od 8.390.000 kn, u Rijeci 11.633.365 kn, a u Dubrovniku 14.972.950,02 kn. Međutim, vidljivo je da se u Varaždinu i Rijeci značaj dio izdvajanja za

sport odnosi na sportsku infrastrukturu. Varaždin izdvaja gotovo 32 milijuna kuna, a Rijeka više od 54 milijuna kuna, dok Dubrovnik izdvaja blizu 9 milijuna kuna godišnje za sportsku infrastrukturu. (Strategija razvoja sporta i sportske infrastrukture u Gradu Dubrovniku 2018.-2028., www.rijeka.hr, www.varazdin.hr) Grad Osijek je u 2019. godini od oko 40 milijuna kuna proračunskih izdvajanja putem Programa javnih potreba u sportu nešto više 18 milijuna kuna namijenio programskom dijelu, a blizu 22 milijuna kuna za održavanje i upravljanje sportskom infrastrukturom koja u najvećoj mjeri obuhvaća potpore trgovačkom društvu Sportski objekti d.o.o. koje upravlja s 12 kapitalnih sportskih objekata Grada Osijeka (npr. 3 gradske sportske dvorane i drugi objekti) te s 11 javno rekreacijskih i sportskih površine na području Grada Osijeka koje su im povjerene na upravljanje i održavanje. Pored toga sufinancira se gospodarenje sportskim građevinama kojima upravljaju sportski klubovi (22 sportska objekta) i druga sportska infrastruktura. Grad Karlovac izdvaja približno 3 milijuna kuna godišnje putem Programa javnih potreba u sportu koji uključuju troškove korištenja sportskih dvorana, a u najvećoj mjeri (oko 2 milijuna kuna) se odnose na sportske objekte kojima upravlja gradsko trgovačko društvo Mladost d.o.o.

Proračunska i druga izdvajanja javnih sredstava za sport izvan Programa javnih potreba u sportu Grada Karlovca

Pored analiziranih izdvajanja za sport iz Proračuna Grada Karlovca putem Programa javnih potreba u sportu tijekom 2019. godine izdvojeno je još javnih sredstava za sport. Dio tih sredstava došao je iz Proračuna Grada Karlovca, dio iz trgovačkih društava u vlasništvu Grada Karlovca, dio iz Programa javnih

potreba u sportu Karlovačke županije, a dio iz drugih javnih izvora s nacionalne razine (Središnji državni ured za sport).

Na razini Grada Karlovca tijekom 2019. izdvojeno je dodatnih 551.000 kn za potrebe sporta iz tri izvora: 1) trgovačka društva u vlasništvu Grada Karlovca, 2) Proračun Grada Karlovca i 3) Turistička zajednica Grada Karlovca. Najveći dio dodatnih izdvajanja za sport došao je iz trgovačkih društava u vlasništvu Grada Karlovca koja su ukupno izdvojila 521.000 kuna za projekte i aktivnosti 32 sportska kluba. (Tablica 2.3.10.)

Tablica 2.3.10. Izdvajanja sredstava za sport na razini Grada Karlovca izvan Programa javnih potreba u sportu u 2019. godini

Trgovačka društva u vlasništvu Grada Karlovca		
RB	Naziv tvrtke	Iznos
1.	Inkasator d.o.o.	50.000,00 kn
2.	Gradska toplana d.o.o.	40.000,00 kn
3.	Zelenilo d.o.o.	52.000,00 kn
4.	Mladost d.o.o.	55.000,00 kn
5.	Hostel Karlovac d.o.o.	46.000,00 kn
6.	Čistoća d.o.o.	100.000,00 kn
7.	Vodovod i kanalizacija d.o.o.	178.000,00 kn
Ukupno		521.000,00 kn
Proračun Grada Karlovca		
RB	Javni natječaj	Iznos
1.	Javni natječaj za financiranje projekata udruga - PP1	8.000,00 kn
2.	Javni natječaj za financiranje projekata udruga - PP4	13.000,00 kn
Ukupno		21.000,00 kn
Turistička zajednica Grada Karlovca		
RB	Naziv	Iznos
1.	Sufinanciranje manifestacija u 2019. godini	9.000,00 kn
Ukupno		9.000,00 kn
SVEUKUPNO		551.000,00 kn

Izvor: KŠZ, 2020.; Grad Karlovac, 2020.; Turistička zajednica Grada Karlovca 2020.

Veći broj aktivnosti Karlovačke športske zajednice sufinancirani su i putem Programa javnih potreba u sportu Karlovačke županije. Ukupni iznos za sustav sporta na području Grada Karlovca izdvojen od strane Zajednice športova Karlovačke županije putem Programa javnih potreba u sportu Karlovačke županije u 2019. godini bio je 258.100,00 kn. (Tablica 2.3.11.)

Tablica 2.3.11. Potpora karlovačkom sportu iz Programa javnih potreba u sportu Karlovačke županije putem Zajednice športova Karlovačke županije u 2019. godini po programima

Zajednica športova Karlovačke županije		
KŠZ	Sufinanciranje manifestacija	24.118,09 kn
	Održavanje kombi vozila	54.974,90 kn
	Stipendije sportašima	38.617,01 kn
	Seminari	8.290,00 kn
	KŠZ – vođenje knjigovodstva	6.600,00 kn
	UKUPNO	132.600,00 kn
sport osoba s invaliditetom	Sportske aktivnosti osoba s invaliditetom	41.000,00 kn
	UKUPNO	41.000,00 kn
sportski klubovi	Sufinanciranje organizacije i sudjelovanja na državnim i međunarodnim natjecanjima	67.500,00 kn
	Sufinanciranje uređenja, opremanja i adaptacije sportskih objekata	58.000,00 kn
	UKUPNO	125.500,00 kn
SVEUKUPNO		299.100,00 kn

Izvor: Izvješće radu Karlovačke športske zajednice za 2019. godinu; Programa javnih potreba u sportu Karlovačke županije u 2019. godini

Dio sredstava sa županijske razine koristio je KŠZ (132.600 kn), a dio izravno sportski klubovi po dvije osnove (125.500 kn).

Javne i/ili proračunske institucije na nacionalnoj razini također su izdvajali sredstva za potrebe sporta na području Grada Karlovca. Središnji državni ured za šport i Grad Karlovac su početkom 2019. godine potpisali Sporazum o financiranju projekta izgradnje atletske staze u 2019. godini. Središnji državni

ured za šport u financiranju izgradnje atletske staze u Karlovcu sudjelovao je u stopostotnom iznosu od 3.559.750,00 kuna. Projekt atletske staze sadržavao je rekonstrukciju osam traka sa svim pripadajućim borilištima. Atletska staza je otvorena tijekom 2020. godine. (Tablica 2.3.12)

Tablica 2.3.12. Potpora karlovačkom sportu putem Središnjeg državnog ureda za šport u 2019. godini

Središnji državni ured za šport Republike Hrvatske u 2019.	
Naziv	Iznos
Izgradnja atletske staze u Karlovcu	3.559.750,00 kn
UKUPNO	3.559.750,00 kn

Izvor: www.sdus.gov.hr, 2020.

Putem različitih drugih izvora na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini karlovački je sport tijekom 2019. godine bio dodatno sufinanciran s 4.409.850,00 kuna od čega je 3.559.750 kuna ili 81% bilo namijenjeno sportskoj infrastrukturi, a 850.100 kuna ili 19% za programske potrebe sustava sporta na području Grada Karlovca.

KARLOVAČKA ŠPORTSKA ZAJEDNICA

Karlovačka športska zajednica (KŠZ) je zajednica pravnih osoba iz sustava sporta na području Grada Karlovca. Članovi Zajednice su i druge pravne osobe čija je djelatnost značajna za sport i u vezi sa sportom. KŠZ je udruga koja djeluje na temelju Zakona o športu, Zakona o udrugama i drugim pravnim aktima koji se odnose na njeno djelovanje. Pravne osobe iz sustava udružuju se u KŠZ radi planskog i organiziranog razvitka i unapređenja cjelovitog sporta na području Grada Karlovca, usklađenog djelovanja u obavljanju sportske djelatnosti i provođenju sportskih programa, sukladnog ostvarivanja potreba i interesa društva u području sporta, te ostvarivanja drugih zajedničkih interesa i zadaća. (Statut Karlovačke športske zajednice, 2016.)

KŠZ djeluje na području sporta s ciljem da pridonosi: razvitku i promicanju sporta na području Grada Karlovca te poticanju vrhunskog sportskog stvaralaštva i stvaranju uvjeta za postizanje vrhunskih sportskih dosega. Područje djelovanja u skladu sa ciljevima je sport, djelatnost organizacije i razvijanja sportskih udruga i sportskih djelatnosti, upravljanje sportskim objektima te promocija sporta i načina življenja. Neke od djelatnosti KŠZ-a u ispunjavanju ciljeva su: utvrđivanje i ostvarivanje politike promicanja sporta na području Grada Karlovca, poticanje sporta djece i mladeži, razvitak sportskih aktivnosti djece i mladeži, te sportsko-rekreacijskih aktivnosti građana i osoba s invaliditetom, usklađivanje aktivnost svojih članica, objedinjavanje i usklađivanje programa sporta te izrada prijedloga programa javnih potreba u sportu i skrbi o njegovom ostvarivanju, skrb o vrhunskim sportašima te sudjelovanje u stvaranju uvjeta za njihovu pripremu za olimpijske igre, svjetska i europska prvenstva, te druga međunarodna

natjecanja, skrb o zdravstvenoj zaštiti sportaša, skrb o namjeni i korištenju sportskih objekata, sudjelovanje u unapređenju stručnog rada i skrbi o osposobljavanju stručnih djelatnika, čuvanje samostalnosti i neovisnosti sporta odupiranjem pritiscima političke, vjerske ili ekonomske naravi, poticanje sportskih aktivnosti osoba sa invaliditetom... KŠZ može radi ostvarivanja svojih ciljeva i zadaća, utemeljiti trgovačko društvo odnosno ustanovu za obavljanje gospodarske ili druge djelatnosti. KŠZ može radi pribavljanja sredstava za financiranje svojih programa neposredno obavljati gospodarske i druge djelatnosti. (Statut Karlovačke športske zajednice, 2016.)

Karlovačka športska zajednica najvećim se dijelom financira iz sredstava Proračuna Grada Karlovca, a manjim dijelom iz Zajednice športova Karlovačke županije. Ukupna prihodi ostvareni u 2019. godini iznosili su 7.972.110,96 kn.

U 2019. godini KŠZ je imala 4 zaposlene osobe u stručnoj službi i 11 profesionalnih trenera na ugovoru o radu. KŠZ je zapošljavala još 4 trenera s nepunim radnim vremenom te 6 trenera angažiranih ugovorom o djelu. Ugovori su sklopljeni na određeno vrijeme za 2019. godinu. Dodatni treneri osigurani su za rad s mlađim dobnim kategorijama i to u klubovima koji su omasovili rad s djecom. KŠZ je održala u 2019. godini 17 sjednica Upravnog odbora te 2 redovne sjednice Skupštinu. Sukladno Uredbi o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge KŠZ je za 2019. godini provela 2 Javna poziva za dodjelu financijskih sredstava sportskim klubovima iz Programa javnih potreba u sportu Grada Karlovca. Ukupno je po natječaju financirano 67 sportskih udruga. Pomoć klubovima tijekom 2019. godine ostvarena je i putem sufinanciranja troškova prijevoza ekipnim sportovima koji imaju sve dobne selekcije. Kroz program stipendiranja vrhunskih i perspektivnih sportaša u 2019. godini bilo je uključeno 10 sportaša i

sportašica koji ostvaruju kategorizaciju HOO od I. do III. kategorije. Posebna pomoć klubovima ostvarena je kroz stavku zdravstvene skrbi za sportaše. U 2019. godini KŠZ je potpisala Ugovore s dvije ordinacije medicine rada sa specijalistima sportske medicine za sve natjecatelje klubova članica KŠZ. Ukupno je obavljeno oko 1600 pregleda sportaša. (Izveštaj o radu Karlovačke športske zajednice za 2019. godinu)

Sportska događanja u organizaciji KŠZ-a, suorganizaciji s pojedinim klubovima ili pružanju potpore tijekom 2019. godine bila su: Europski kup u kickboxingu, Međunarodni turniri taekwondo i karate, Prvenstvo Hrvatske u mini i supermini rukometu, Olimpijski festival dječjih vrtića Grada Karlovca, "Karlovački cener", 66. Karlovačka veslačka regata, Ljetna HAKL ligu Šanac i Ljeto na Foginovom. (Izveštaj o radu Karlovačke športske zajednice za 2019. godinu)

Organizirane su besplatne sportske aktivnosti za učenike osnovnih škola pod nazivom Proljetni sportski tjedan i Sportsko ljeto, a predviđen je za svu djecu koja žele isprobati različite sportove i naučiti njihova osnova pravila uz stručno vodstvo trenera. Održan je niz prijateljskih, humanitarnih, pokaznih i drugih vrsta utakmica, natjecanja i turnira povodom obilježavanja raznih događaja. Karlovački klubovi bili su domaćini državnih natjecanja u streljaštvu, mini rukometu i atletici. (Izveštaj o radu Karlovačke športske zajednice za 2019. godinu)

Na međunarodnim i domaćim natjecanjima karlovački sportaši su tijekom 2019. godine ostvarili slijedeće rezultata: Svjetski kupovi 9 osvojenih medalja, Europska prvenstva 9 nastupa i 3 osvojene medalje, na raznim državnim prvenstvima osvojeno je 45 zlatnih, 76 srebrnih i 112 brončanih medalja. Sportaši s invaliditetom osvojili su jednu zlatnu medalju na Europskim

prvenstvima te 3 zlatne, 3 srebrne i 4 brončane medalje na državnim prvenstvima. (Izveštaj o radu Karlovačke športske zajednice za 2019. godinu)

Analiza poslovanja KŠZ-a

Karlovačka športska zajednica (KŠZS) glavninu svojih prihoda ostvaruje iz Proračuna Grada Karlovca putem Programa javnih potreba u sportu Grada Karlovca te su oni od 2016. do 2019. godini činili između 93% i 98% prihoda KŠZ-a. (Tablica 2.3.13.)

Tablica 2.3.13. Struktura prihoda Karlovačke športske zajednice 2016.-2019.

PRIHODI	izvršenje	%	izvršenje	%	izvršenje	%	izvršenje	%
	2016.		2017.		2018.		2019.	
	7.080.537,00	100,0%	7.518.395,51	100,0%	8.134.498,83	100,0%	7.972.110,76	100,0%
Grad Karlovac - Javne potrebe u sportu	6.608.368,85	93,3%	6.996.937,36	93,1%	7.788.017,42	95,7%	7.839.510,76	98,3%
Prihodi od donacija	36.600,00	0,5%	110.000,00	1,5%	0,00	0,0%	0,00	0,0%
Prihodi od Zajednice športova KŽ	288.500,00	4,1%	335.000,00	4,5%	320.200,00	3,9%	132.600,00	1,7%
Ostali prihodi	147.068,15	2,1%	76.458,15	1,0%	26.281,41	0,3%	0,00	0,0%

Izvor: Karlovački športski savez – Financijska izvješća od 2016. do 2019.

Drugi najvažniji izvor prihoda u promatranim godinama bio je od Zajednice športova Karlovačke županije koji je u promatranim godinama iznosio između 1,7% i 4,5% ukupnih prihoda.

Ukupni prihodi KŠZ od 2016. godine rasli su do 2018. godine te su u 2019. imali manji pad. Tom je rastu u najvećoj mjeri pridonosio rast sredstava od Grada Karlovca za realizaciju Programa javnih potreba u sportu. U 2019.

godini ostvareni su značajno manji prihodi od Zajednice športova Karlovačke županije u odnosu na prethodne godine te je to i uzrokovalo ukupno niže ostvarene prihode u 2019. u odnosu na prethodnu godinu.

Karlovačka športska zajednica usmjerena je prema obavljanju svojih temeljnih, statutarnih i zakonskih zadaća i ciljeva – provođenje Programa javnih potreba u sportu Grada Karlovca. Na to upućuje i struktura prihoda gdje između 93% i 98% čine prihodi iz Proračuna Grada Karlovca odnosno Program javnih potreba u sportu.

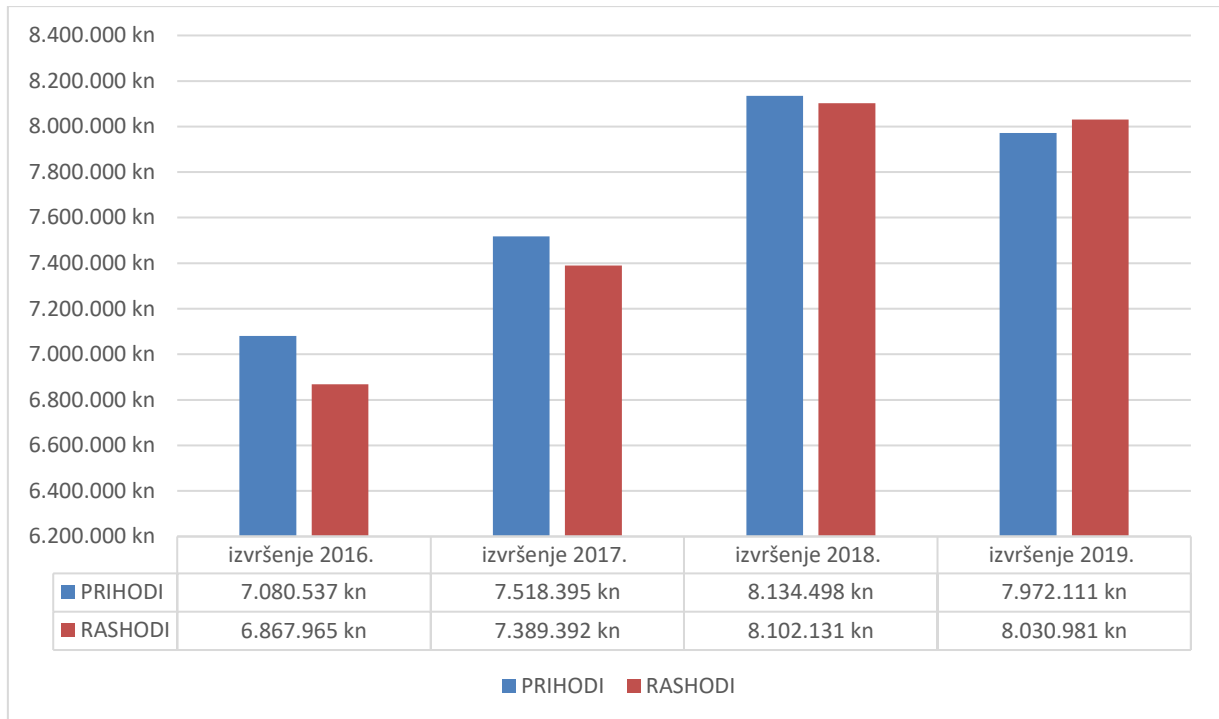
Činjenica kako je KŠZ u ostvarivanju prihoda gotovo isključivo naslonjen na Program javnih potreba u sportu Grada Karlovca te nema značajnije imovine ili financijskih rezervi predstavlja i rizik za stabilnost sustava sporta. U slučajevima kada bi došlo do smanjivanja iznosa iz Proračuna Grada Karlovca namijenjenih Programu javnih potreba u sportu, KŠZ nema financijske i materijalne snage da vlastitim sredstvima amortizira smanjenje proračunskih prihoda i pomogne stabilnosti sustava sporta na području Grada Karlovca.

Pružanje usluga računovodstva svojim članicama je dobar primjer koji s jedne strane pozicionira KŠZ kao organizaciju koja pruža dodatnu vrijednost svojim članicama, ali s druge strane ne osigurava dodatna financijska sredstava za unaprjeđenje svoje djelatnosti. Moguće je razmisliti i o izdvajanju računovodstva u zasebnu tvrtku kćer koja bi bila otvorena i širem tržištu kao računovodstvo specijalizirano za vođenje računovodstva neprofitnih organizacija i udruga s područja Grada Karlovca te time ostvarivati još veću dodanu vrijednost za KŠZ. Na sličan način je moguće u budućim razdobljima razmotriti povećavanje lepeze usluga KŠZ-a za svoje članice, ali i druge zainteresirane pravne subjekte, npr.: izrada i održavanje internetskih stranica; informatička podrška radu klubova; iznajmljivanje uspostava i vođenje arhive

klubova; priprema kandidature Grada Karlovca i/ili karlovačkih sportskih klubova za organizaciju velikih sportskih manifestacija; sudjelovanje u organizaciji sportskih događanja (ne samo financijska potpora organizatorima, već logistička podrška, podrška s ljudskim resursima, komunikacijska podrška itd.); koordiniranje i suradnja na polju marketinškog predstavljanja karlovačkog sporta i karlovačkih sportskih klubova – stvaranje marketinškog i promidžbenog poola karlovačkog sporta; organiziranje i zajednički nastup sportskih klubova prema trgovačkim društvima u vlasništvu Grada Karlovca; izrada i provedba zajedničke komunikacijsko-medijske platforme za promociju rada i djelovanja karlovačkih sportskih klubova i njihovih aktivnosti na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini... Na taj način bi se, ne ugrožavajući temeljnu djelatnost KŠZ-a, potencijalno mogli povećati prihodi koje bi KŠZ ulagala u sustav karlovačkog sporta.

Rashodi KŠZ-a su u najvećoj mjeri uvjetovani stavkama Programa javnih potreba Grada Karlovca te struktura rashoda KŠZ-a u velikoj mjeri odgovara Programu javnih potreba u sportu. Osim plaće za 4 djelatnika, samo funkcioniranje KŠZ-a (Materijalni rashodi, Financijski rashodi, Amortizacija itd.) također je financirano iz sredstava proračuna Grada Karlovca odnosno sredstava Programa javnih potreba u sportu.

Na Grafikonu 2.3.8. prikazani su odnosi prihoda i rashoda KŠZ-a od 2016. do 2019. godine. Poslovanje KŠZ-a je izbalansirano sa stanovišta ostvarenih prihoda i rashoda. U promatranom razdoblju u tri godine zabilježen je višak prihoda, a u jednoj godini manjak prihoda u odnosu na rashode. (Grafikon 2.3.9.)

Grafikon 2.3.9. Ostvareni godišnji prihodi i rashodi Karlovačke športske zajednice od 2016. do 2019.

Kao posljedica tako izbalansiranog poslovanja javlja se činjenica da KŠZ u bilanci nema značajnih financijskih rezervi s kojima bi mogao, po potrebi, amortizirati ozbiljniji nedostatak financijskih sredstava u nekom području sustava karlovačkog sporta ili amortizirati smanjenja Programa javnih potreba u sportu Grada Karlovca koje je npr. planirano, iz objektivnih okolnosti, u 2020. godini.

KŠZ nema financijskih rezervi, depozita, vrijednosnih papira, dionica ili značajnije imovine. Vrijednost ukupne imovine KŠZ-a s 31. prosinca 2019. godini iznosila je 852.194 kuna, a najveći udio u imovini ima financijska imovina od 724.125 kn od čega nenaplaćena potraživanja iznose 717.053 kn. U imovini KŠZ ima 3 kombija nabavne vrijednosti 414.485 kn čije je

knjigovodstvena vrijednost u najvećoj mjeri amortizirana. S 31.12.2019. stanje na računu KŠZ-a je bilo 15.167 kn koje se koristi za tekuće poslovanje. (Financijski izvještaj i Bilanca KŠZ za 2019. godinu) (Tablica 2.3.14.)

Tablica 2.3.14. Izvadak iz Bilance KŠZ-a za 2019. godinu

UKUPNA IMOVINA		852.194 kn
0	Nefinancijska imovina	128.069 kn
1	Financijska imovina	724.125 kn
11	Novac u banci i blagajni	3.072 kn
12	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od radnika te za više plaćene poreze i ostalo	0 kn
13	Zajmovi	4.000 kn
14	Vrijednosni papiri	0,00 kn
15	Dionice i udjeli u glavnici	0,00 kn
16	Potraživanja za prihode	717.053 kn
19	Rashodi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda	0,00 kn
5221	Višak prihoda iz prethodnih razdoblja	139.445 kn

Izvor: Bilanca KŠZ-a za 2019. godinu

Iskazani višak prihoda iz prethodnih razdoblja koji iznosi 139.445 kn koristi se za potrebe tekuće likvidnosti KŠZ-a te nije realno na njega računati u slučaju ozbiljnijih financijskih potreba sustava karlovačkoga sporta.

Operativni troškovi djelovanja KŠZ-a koji uključuju rashode za 4 zaposlene osobe, dio materijalnih rashoda, rashode amortizacije, financijske i ostale rashode iznosili su 732.112,99 kn u 2019. godini ili 9,2% dok su Programski troškovi koji uključuju ukupni iznos financijskih transfera prema sportskim klubovima, plaće, honorari i druga davanja za trenere, korištenje sportskih dvorana, isplatu stipendija sportašima, plaćanje zdravstvenih pregleda

sportaša itd. iznosili 7.239.998,01 kn ili 90,8% ukupnih rashoda. (Tablici 2.3.15.)

Tablica 2.3.15. Operativni i Programski troškovi KŠZ-a u 2019.

	izvršenje 2019.
RASHODI UKUPNO	7.972.111,00 kn
PROGRAMSKI TROŠKOVI TRANSFERI SPORTSKIM KLUBOVIMA, NAJAM SPORTSKIH DVORANA, PLAĆE TRENERA I STIPENDIJE SPORTAŠIMA	7.239.998,01 kn
UDIO	90,8%
OPERATIVNI TROŠKOVI PLAĆE 4 DJELATNIKA, MATERIJALNI RASHODI, AMORTIZACIJA, FINANCIJSKI RASHODI	732.112,99 kn
UDIO	9,2%

Izvor: Izvještaj o radu Karlovačke športske zajednice za 2019. i Financijski izvještaj KŠZ za 2019., izračun autora

U operativnim troškovima najveći udio imaju plaće i druga davanja za zaposlene kojih je u 2019. bilo 4. Oni čine stručnu službu KŠZ-a. Prosječna neto plaća zaposlenih u stručnoj službi KŠZ-a iznosila je 5.265 kn. Prosječna mjesečna isplaćena neto plaća po zaposlenome u pravnim osobama Republike Hrvatske za 2019. iznosila je 6.457 kuna te je prosječna neto plaća u KŠZ tijekom 2019. godine bila 18,5% niža od državnog prosjeka. Materijalni i drugi troškovi KŠZ-a su relativno skromni i ne opterećuju funkcioniranje sustava sporta u Gradu Karlovcu.

Sa stanovišta strateškog upravljanja i bez zakonske obaveze iz koje proizlazi obaveza osnivanja i djelovanja lokalne sportskih zajednica postojanje i poslovanje KŠZ-a je opravdano i potrebno. Dapače, udio od 9,2% operativnih troškova KŠZ-a u ukupnim rashodima dopuštaju povećavanje izdataka za plaće trenutno zaposlenih djelatnika čija je prosječna plaća 18,5% niža od isplaćene prosječne neto plaće u Republici

Hrvatskoj. Moguće je i proširivanje stručne službe novim djelatnicima koji bi mogli ponuditi dodatnu vrijednost karlovačkom sustavu sporta (npr. marketinški i komunikacijski stručnjaci, informatički stručnjaci, analitičari, arhivisti itd.) te biti u službi ne samo KŠZ-a nego i karlovačkih sportskih klubova.

ANALIZA PRIHODA I RASHODA KARLOVAČKIH SPORTSKIH KLUBOVA

Analiza prihoda i rashoda sportskih klubova s područja Grada Karlovca napravljena je na temelju podataka dostavljenih od strane klubova odnosno KŠZ-a te godišnjih financijskih izvještaja neprofitnih organizacija koji su propisani Zakonom o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (NN 121/2014) i Pravilnikom o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (NN 31/15) te su dostupni na internetskim stranicama Ministarstva financija Republike Hrvatske u Registru neprofitnih organizacija. Analizom su obuhvaćeni financijski izvještaji koji se odnose na financijsku 2019. godinu. Od 85 sportskih klubova članica KŠZ-a analizom je obuhvaćeno njih 43. Obuhvaćeni su svi prioritetni klubovi i svi klubovi prve grupe (ukupno 19 klubova) te 24 od 27 klubova korisnika Programskog fonda. Ostali klubovi nisu dostavili financijske pokazatelje svojeg djelovanja, a za 21 klub nisu ni dostupni online u Registru neprofitnih organizacije te se vjerojatno radi o klubovima koji za 2019. godinu nisu predali financijsko izvješće ili nisu bili aktivni.

Prihodi karlovačkih sportskih klubova

Struktura prihoda u analizi prilagođena je sportu na način da nisu iskazana klasična računovodstvena konta prihoda već je na temelju njih izrađena modificirana struktura prihoda koja u većoj mjeri odgovara sportskim klubovima, bliža je njihovom stvarnom djelovanju te ju je nešto lakše za razumjeti. Napominjemo da se radila modifikacija samo strukture prihoda odnosno njihove raspodjele i računovodstvenog načina prikazivanja po

kontima dok su ukupno iskazani prihodi kao i kasnije rashodi identični iskazanim prihodima odnosno rashodima u službenim godišnjim financijskim izvještajima koje udruge građana odnosno neprofitne organizacije predaju nadležnim državnim tijelima te se javno objavljuju.

U analizu prihoda karlovačkih sportskih klubova uključena su 43 kluba. Ti su klubovi tijekom 2019. godine ostvarili ukupne prihode od 10.487.792,26 kuna. (Tablica 2.3.16.)

Tablica 2.3.16. Struktura prihoda karlovačkih sportskih klubova u 2019.

2019.	UKUPNO	%
Donacije - sredstva KŠZ-a/Grada Karlovca	2.764.150,00 kn	26%
Vlastiti prihodi od imovine - najam, financijska imovina i dr.	923.311,00 kn	9%
Donacije - sredstva županijske sportske zajednice	159.325,00 kn	2%
Članarina	2.461.595,00 kn	23%
Kotizacije za organiziranja natjecanja	1.078.220,40 kn	10%
Sponzorstva	1.081.637,00 kn	10%
Donacije – gospodarstvo - od trgovačkih društava i pravnih osoba	1.257.606,00 kn	12%
Ostali prihodi – prodaja roba i pružanje usluga, drugi prihodi od donacija, ostali prihodi	761.947,86 kn	7%
PRIHODI UKUPNO	10.487.792,26 kn	100%

Izvor: Ministarstvo financija RH, Registar neprofitnih organizacija, 2020., KŠZ, izračun autora

Prosječno ostvareni godišnji prihodi bili u visini od oko 244.000 kn po klubu. Međutim, raspon godišnjih prihoda je vrlo velik i kreće se od klubova koji su ostvarili manje od 10.000 kn godišnjih prihoda do klubova koji su ostvarili više od 1,5 milijuna kuna prihoda. Ukupno su 6 karlovačka sportska kluba u 2019. godini uprihodili više od 1.000.000 kn. Između 500.001 i 1.000.000 kn prihoda ostvarilo je 5 sportskih klubova. U rasponu od 200.001 do 500.000 kn prihoda bilo je 8 klubova, a od 100.001 do 200.000 kn njih 4. (Tablica 2.3.17.)

Najveći broj karlovačkih klubova njih 56% ostvarilo je godišnje prihode do 100.000 kn. (Tablica 2.3.17.)

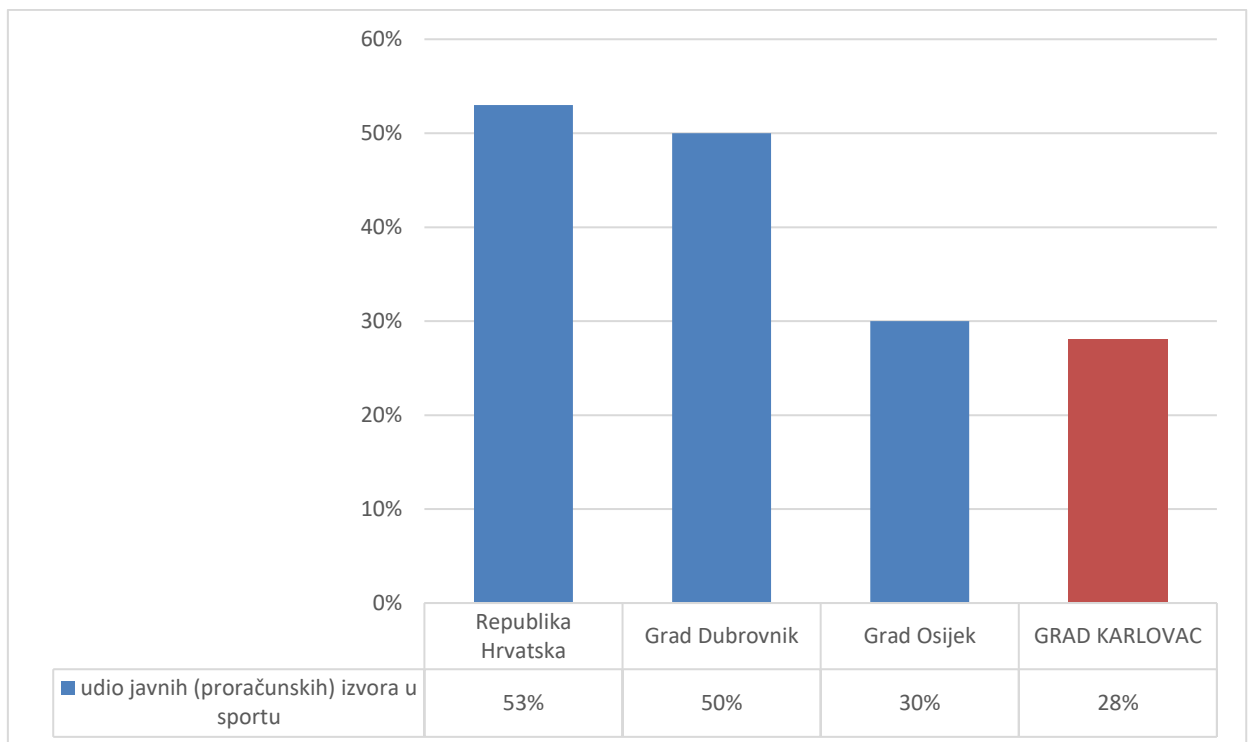
Tablica 2.3.17. Distribucija klubova prema visini godišnjih prihoda u 2019. godini

GODIŠNJI PRIHODI	BROJ KLUBOVA	%
< 1.000.000 kn	2	5%
500.001 - 1.000.000 kn	5	12%
200.001 - 500.000 kn	8	19%
100.001 - 200.000 kn	4	9%
do 100.000 kn	24	56%

U strukturi prihoda dominirali su prihodi od donacija Grada Karlovca koji su realizirani putem KŠZ-a odnosno Programa javnih potreba u sportu Grada Karlovca u iznosu od oko 2,8 milijuna kuna ili 26% ukupnih prihoda. Prepoznavanje Proračun Grada Karlovca kao najvažnijeg izvora prihoda karlovačkog sporta ne iznenađuje. Oslanjanje na javne odnosno proračunske izvore prihoda jedna je od ključnih osobina cjelokupnog sustava financiranja hrvatskoga sporta te se sustav sporta u Gradu Karlovcu po tom pitanju značajno ne razlikuje od ostatka Hrvatske. Naime, javni i proračunski izvori čine oko 53% prihoda ukupnog hrvatskoga sporta. (Bronić, Čustonja, Franić i sur., 2012.) Ukoliko se prihodima ostvarenima od strane KŠZ-a odnosno Programa javnih potreba u sportu Grada Karlovca dodaju sredstva nešto veća od oko 160.000 kuna koja dolaze od Zajednice športova Karlovačke županije odnosno Programa Javnih potreba u sportu Karlovačke županije udio javnih sredstava u karlovačkom sportu čini ukupno 28% prihoda. Međutim, očito je kako javna proračunska sredstva čine značajno manji udio u prihodima karlovačkoga sporta od prosjeka za Republiku Hrvatsku. To potkrepljuje prethodne analize koje su pokazale ispodprosječna izdvajanja iz gradskog

proračuna za sport. Među analizom obuhvaćenim klubovima kod njih 28% javni (proračunski) izvori činili su 50% ili više prihoda.

U ovom trenutku tek dva druga grada u Republici Hrvatskoj su proveli istu analizu strukture prihoda klubova na svom području - Grad Dubrovnik za potrebe izrade „Strategije razvoja sporta i sportske infrastrukture Grada Dubrovnika 2018. – 2028.“ te Grad Osijek za potrebe izrade „Strategije razvoja sporta Grada Osijeka 2020. – 2030.“ Podaci za Republiku Hrvatsku odnose se na 2011. godinu, za Dubrovnik podaci se odnosi na 2017. godinu, a podaci za Osijek i Karlovac se odnose na 2019. godinu te nisu u cijelosti usporedivi, ali pokazatelji mogu biti indikativni. (Grafikon 2.3.10.)

Grafikon 2.3.10. Usporedni prikaz udjela javnih (proračunskih) izvora u ukupnim prihodima sportskih klubova u Republici Hrvatskoj, Gradu Dubrovniku, Gradu Osijeku i Gradu Karlovcu (Izvor: Bronić, Čustonja, Franić i sur., 2012., Čustonja, Škegro, Selmanović i sur. 2019., Čustonja, Škegro, Dumančić i sur. 2020.)

Tijekom 2017. godine u samo dva dubrovačka sportska kluba prihodi od donacija iz proračuna JLPS iznosila su značajno manje od 50% ukupnih prihoda. U većini ostalih sportskih klubova s područja grada Dubrovnika donacije iz proračuna činile su približno 50% ili više ukupnih prihoda, a kod mnogih klubova ti prihodi su činili i više od 80% ukupnih prihoda kluba. (Čustonja, Škegro, Selmanović i sur. 2019.) Za razliku od Karlovca velika većina dubrovačkih sportskih klubova se u ostvarivanju svojih prihoda pretežito oslanja na javna proračunska sredstva.

Javna (proračunska) sredstva putem Programa javnih potreba u sportu (donacije od strane Grada Karlovca i Karlovačke županije) u 2019. godini koristilo je 39 klubova ili njih 91% obuhvaćenih analizom. Prosječno izdvajanje javnih sredstava po klubu iznosilo je oko 74.960,90 kn. Za usporedbu, u Gradu Dubrovniku tijekom 2017. godine oko 12 milijuna kuna javnih (proračunskih) sredstava koristilo je 27 klubova odnosno prosječno oko 444.500 kn po klubu. Jedini, uz ogradu jer se radi o podacima za 2011. godinu, usporedivi podaci za Republiku Hrvatsku govore o prosječnom izdvajanju od oko 363.200 kn iz proračuna jedinica lokalne i područne samouprave po sportskom klubu. U Osijeku je javna sredstva koristilo 89 klubova ili u prosjeku 122.112,90 kn po klubu. (Tablica 2.3.18.)

Tablica 2.3.18. Usporedba prihoda ostvarenih putem Programa javnih potreba u sportu prosječno po sportskom klubu u Karlovcu i Osijeku 2019., Dubrovniku 2017. te prosjek za Republiku Hrvatsku 2011. godine

prihodi sportskih klubova od jedinica lokalne i područne samouprave (općinska, gradska i županijska razina)

	IZNOS	BROJ KLUBOVA	PROSJEČNO PO KLUBU
REPUBLIKA HRVATSKA 2011.	1.086.150.769,00 kn	2990	363.261,13 kn
OSIJEK 2019.	10.868.048,54 kn	89	122.112,90 kn
DUBROVNIK 2017.	12.003.327,11 kn	27	444.567,67 kn
KARLOVAC 2019.	2.923.475,00 kn	39	74.960,90 kn

(Izvor: Bronić, Čustonja, Franić i sur., 2012., Čustonja, Škegro, Selmanović i sur. 2019.)

U Gradu Dubrovniku, slično kao i u Osijeku i Karlovcu, sportskim klubovima sufinanciraju se troškovi prijevoza, a sportske objekte, u pravilu, koriste bez dodatne naknade. Ova usporedba pokazuje kako karlovačkih sportskih klubova, korisnika proračunskih sredstava, ima više od dubrovačkih, a u apsolutnim i relativnim iznosima primaju značajno manju financijsku potporu za svoj rad iz proračunskih izvora. Prosječno, karlovački sportski klubovi primaju skoro 6 puta nižu financijsku potporu od strane grada u odnosu na dubrovačke sportske klubove, oko 1,6 puta manje od osječkih klubova i 4,8 puta manje od hrvatskog prosjeka.

Prihodi koje karlovački sportski klubovi ostvaruju od strane Grada Karlovca putem Programa javnih potreba u sportu su niski. Udio javnih izvora prihoda u ukupnim приходima karlovačkih sportskih klubova je značajno niži u odnosu na prosjek Republike Hrvatske i u odnosu na druge usporedive gradove. U narednom razdoblju potrebno je značajno povećati iznos financijske potpore karlovačkim sportskim klubovima od strane Grada Karlovca koji se realiziraju putem Programa javnih potreba u sportu.

Također, a kao posljedica izdvajanja relativno niskih iznosa za sport iz javnih (proračunskih) izvora dolazi do efekta „rastakanja“. Postojeća se sredstva dijele na veliki broj klubova (39 klubova). Bez tih sredstava, ali i besplatnih termina u sportskim objektima te sufinanciranju troškova prijevoza kao i osiguravanja tri kombi vozila za prijevoz, značajan broj sportskih klubova u Gradu Karlovcu bi vrlo teško opstao. Posljedično, manji broj sportskih klubova s područja Grada Karlovca koji imaju potencijala i ambicije za ostvarivanje zapaženijih i kvalitetnijih sportskih rezultata ne dobivaju dovoljnu podršku putem javnih (proračunskih) izvora te se teško nose s klubovima koji imaju slične ambicije iz drugih gradskih sredina koje značajnije podupiru svoje klubove.

Prihodi od članarina s blizu 2,5 milijuna kuna ili 23% ukupnih prihoda karlovačkih sportskih klubova bili su drugi najznačajniji izvor prihoda u 2019. godini. U prihodima ostvarenima od članarina prednjače sportski klubovi s većim brojem početnika, djece i mladih sportaša. Dva karlovačka kluba prikupila su od članarina u 2019. godini iznose veće od 400.000 kuna, a njih 7 više od 100.000 kn. Prihodi ostvareni od članarina s relativnim udjelom od 23% u ukupnim prihodima značajno su veći od prosjeka za Republiku Hrvatsku. Naime, članarine čine oko 8% ukupnih prihoda cijeloga sustava sporta u Republici Hrvatskoj (Bronić, Čustonja, Franić i sur., 2012.)

Udio članarina u prihodima kao i njihov iznos od oko 2,5 milijuna kuna godišnje pokazuje spremnost građana Karlovca na uključivanje u sustav sporta i sportskih klubova, spremnost na izdvajanje značajnih sredstava za sportske aktivnosti te generalno pozitivnu percepciju sporta koja se izravno očituje u činjenici kako karlovački građani gotovo 3 puta više od prosjeka Republike Hrvatske sudjeluju u sustavu financiranja karlovačkog sporta. S druge strane pokazuje i snagu karlovačkih sportskih klubova u

animaciji velikog dijela građana za izravno sufinanciranje dijela troškova sustava sporta i sportskih klubova odnosno za izravnu financijsku potporu sportu. Međutim, držimo kako u tom području još uvijek leže značajne rezerve jer u prosjeku svaki građanin Grada Karlovca izdvaja tek oko 44 kn godišnje za članarine sportskim klubovima. Građani Grada Osijeka su za članarine u sportskim klubovima u 2019. godini izdvojili oko 8 milijuna kuna ili 74 kn godišnje po stanovniku te je u sustav sporta uključeno oko 46% djece i mladih od 5 do 18. godine.

Prihodi koji dolaze od donacija trgovačkih društava i drugih pravnih osoba odnosno prihodi koji su iskazani kao sponzorstvo zajedno iznose 2.339.243,00 kuna i čine 22% ukupnih prihoda karlovačkih klubova. S obzirom na podatke za cjelokupni hrvatski sport koji govore o visokom udjelu tržišnih izvora prihoda u strukturi prihoda (oko 29% prihoda odnosi se na donacije i sponzorstva od strane trgovačkih društava) smatramo kako još uvijek postoje određene rezerve karlovačkog sporta u ovim područjima. Međutim, s obzirom da ovi prihodi suštinski reflektiraju snagu lokalnoga i regionalnoga gospodarstva sa stanovišta strateškoga upravljanja u sportu mogućnost djelovanja i poboljšavanja navedenih pokazatelja je ograničena, ali ne i potpuno nepostojeća. Naime, za uspješno alimentiranje sredstava na tržištu od gospodarskih subjekata nužno je da sportski klubovi surađuju s marketinškim stručnjacima koji će moći i znati pripremiti ponudu za sponzorskom suradnjom. S obzirom da karlovački sportski klubovi u pravilu ne raspolažu sa zaposlenima ili angažiranim stručnjacima na tom području traženje sponzorskih i donatorskih sredstava od trgovačkih društava odnosno od gospodarskih subjekata često se svodi na osobne kontakte i relacije članova uprava klubova s gospodarstvenicima. Takav pristup može imati tek ograničeni domet i uspjeh.

Prihodi od kotizacija za organizirana natjecanja u 2019. godini iznosili su oko 1 milijun kuna te su činili 10% ukupnih prihoda. Međutim, daleko najveći udio u prikupljenim kotizacijama ostvarila su dva sportska kluba s udjelom od 90% - Atletski klub Maraton 2000 i Kickboxing klub Tigar. Ta dva sportska kluba bili su nositelji organizacije i dvije najveće tradicionalne sportske priredbe u Gradu Karlovcu tijekom 2019. godine. Značajnije prihode po ovoj osnovi ostvarilo je ukupno 5 sportskih klubova. Navedeno ukazuje na dvije stvari: **1) organizacija velikih sportskih događanja ima potencijalno izrazito povoljan financijski, ali i promidžbeni učinak za sportske klubove i 2) karlovački sportski klubovi nedovoljno se uključuju u organizaciju velikih sportskih događanja.**

Rashodi karlovačkih sportskih klubova

Slično kao i u analizi prihoda, struktura rashoda prilagođena je sportu na način da nisu iskazana klasična računovodstvena konta rashoda već je na temelju njih izrađena modificirana struktura rashoda koja u većoj mjeri odgovara sportskim klubovima, bliža je njihovom stvarnom djelovanju te ju je nešto lakše za razumjeti. Rashodi su strukturirani u tri veće skupine rashoda: Rashodi vezani uz obavljanje sportske djelatnosti, 2) rashodi vezani uz administrativne službe i administrativne troškove kluba te 3) Ostali troškovi koji se u najvećoj mjeri odnose na rashode amortizacije, financijske rashode, ulaganje u imovinu (npr. kupnja vozila za klub) ili raspolaganje igračima (troškovi prijelazi igrača u klub) i slično. Napominjemo da se radila modifikacija samo strukture rashoda odnosno njihove raspodjele i računovodstvenog načina prikazivanja po kontima dok su ukupno iskazani rashodi identični iskazanim rashodima u službenim godišnjim financijskim

izvještajima koje udruge građana odnosno neprofitne organizacije predaju nadležnim državnim tijelima te se javno objavljuju.

U 2019. godini sportski klubovi s područja grada Karlovca imali su ukupne rashode od 10.431.625,51 kn. U strukturi rashoda dominirali su rashodi vezani uz obavljanje sportske djelatnosti sa 73%. Slijede rashodi vezani uz administrativno djelovanje kluba s 12% te ostali rashodi koji su imali udio od 15%. (Tablica 2.3.19.)

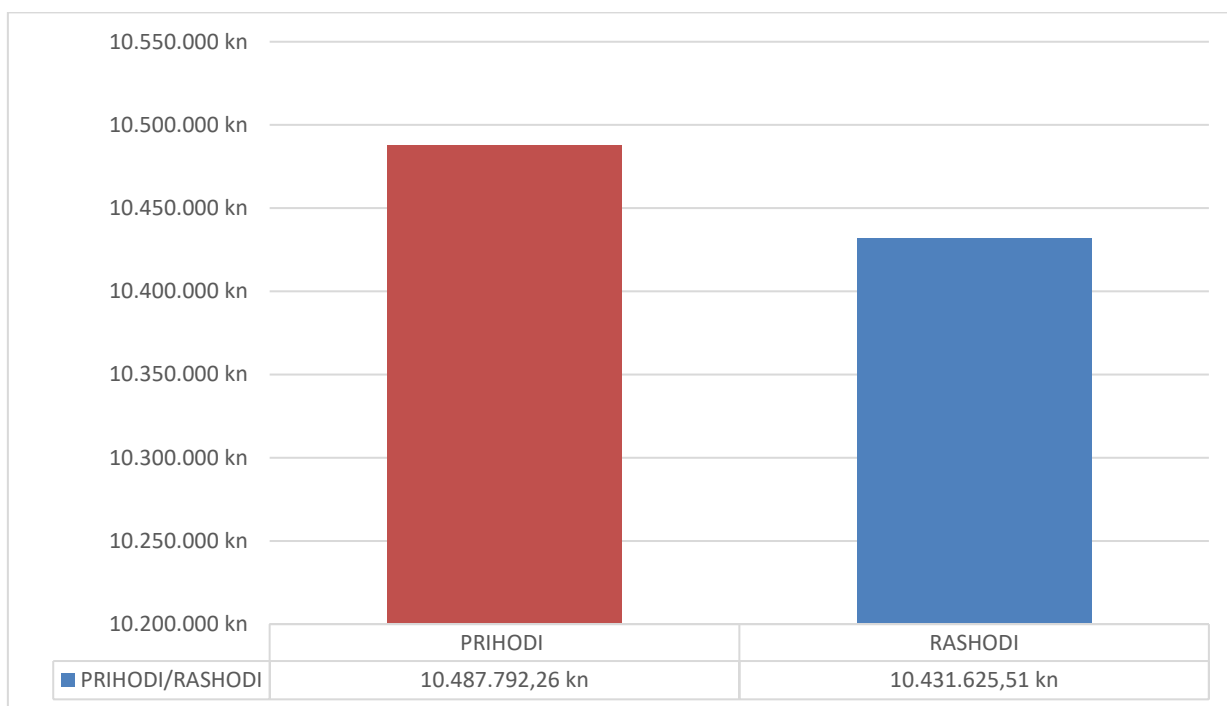
Tablica 2.3.19. Struktura rashoda karlovačkih sportskih klubova u 2019. godini

	VRSTA RASHODA	IZNOS	%
SPORTSKA DJELATNOST KLUBA – 73%	Trenerski rad – plaće, naknade i druga davanja za trenere	1.335.672,44 kn	13%
	Domaća natjecanja (prvenstva, kup, turniri...) - prijevoz, smještaj, prehrana, organizacija i sl.	1.730.628,85 kn	17%
	Međunarodna natjecanja (službena i prijateljska) - prijevoz, smještaj, prehrana, organizacija i sl.	289.197,19 kn	3%
	Obvezne kotizacije nacionalnim savezima	351.882,01 kn	3%
	Naknade sportašima (plaće, isplata stipendija, hranarina i dr.)	1.060.367,00 kn	10%
	Troškovi sportskih objekata - najam, održavanje i dr.	909.542,18 kn	9%
	Školovanje kadrova, seminari, licence i sl.	158.507,77 kn	2%
	Pripreme sportaša	470.530,68 kn	5%
	Sportski rekviziti	338.439,21 kn	3%
	Sportska oprema	936.101,45 kn	9%
ADMINISTRATIVNI POSLOVI – 12%	Administrativna i stručna služba kluba (osim trenera)	539.438,23 kn	5%
	Ostali administrativni troškovi	766.109,68 kn	7%
OSTALO – 15%	Amortizacija, financijski rashodi, nabavka vozila, raspolaganje igračima i sl.	1.545.208,82 kn	15%
UKUPNO RASHODI		10.431.625,51 kn	

Izvor: Ministarstvo financija RH, Registar neprofitnih organizacija, 2020., KŠZ, izračun autora

Poslovanje sportskih klubova na području Grada Karlovca je razmjerno usklađeno odnosno prihodi pokrivaju rashode. Karlovački sportski klubovi ukupno su imali oko 50.000 kn veće prihode od rashoda odnosno generalno je sustav karlovačkog sporta u 2019. poslovao pozitivno. (Graf 2.3.11.) Međutim, 33% sportskih klubova je imalo manjak prihoda u odnosu na

rashode u 2019. godini. Iako se ne radi o značajnom manjku prihoda – ukupno oko 380.000 kn od čega dva kluba sa po 80.000 kn manjka prihoda – svakako treba obratiti pozornost na tekuću likvidnost karlovačkih sportskih klubova i stvaranje potencijalno većih financijskih tereta koji mogu ugroziti opstojnost i održivost kluba. S druge strane, samo 5 sportskih klubova je u 2019. godini ostvarilo višak prihoda u iznosu od 50.000 kn ili više, a niti jedan klub nije imao višak prihoda veći od 100.000 kn u 2019. godini.

Grafikon 2.3.11. Prikaz ukupnih prihoda i rashoda u 2019. godini sportskih klubova s područja Grada Karlovca

U strukturi rashoda koji su vezani uz obavljanje sportske djelatnosti karlovački klubovi su najveći dio sredstava utrošili na sudjelovanja na natjecanjima (domaća i međunarodna) – oko 2 milijuna kuna ili 20% ukupnih rashoda. Stavke domaća i međunarodna natjecanja uključivale su sve troškove vezane

uz sudjelovanje na natjecanjima izvan Karlovca (put, smještaj, prehrana itd.) odnosno organizaciju službenih ili prijateljskih (domaćih ili međunarodnih) natjecanja u Karlovcu (troškovi sudaca, delegata, ostali troškovi organizacije (zdravstvena zaštita, sigurnost, informatička podrška), prehrana itd.).

Rashodi za trenerski rad iznosili su oko 1,3 milijun kuna te su činili 13% rashoda. Navedeno uključuje plaće i naknade za honorarni rad (ugovor o djelu) ili volonterski rad (ugovor o volontiranju). Detaljnije o trenerskom radu odnosno zaposlenima u karlovačkim sportskim klubovima analizirano je u narednom poglavlju „Zaposleni u karlovačkim sportskim klubovima“.

Iako Grad Karlovac putem Programa javnih potreba u sportu osigurava značajna sredstva za održavanje i korištenje sportskih objekata te se objekti u velikoj mjeri ustupaju sportskim klubovima bez naknada 28 sportskih klubova (65%) imao je rashode koji se odnose na sportske objekte. Ukupni rashodi po toj osnovi iznosili su u 2019. godini oko 900.000 kuna te su činili 9% ukupnih rashoda karlovačkih klubova. Rashodi su se odnosili dominantno na klubove koji koriste sportske objekte koje imaju u vlasništvu ili najmu (koncesiji) te sportovi koji koriste specifičnu sportsku infrastrukturu poput npr. tenisa. Kod klubova koji iskazuju rashode po ovoj osnovi u velikoj mjeri se radi o manjim financijskim iznosima (do 20.000 kn godišnje), a kod 8 klubova iznosi su značajniji i oni kumulativno čine gotovo 70% ukupnih rashoda po ovoj stavci.

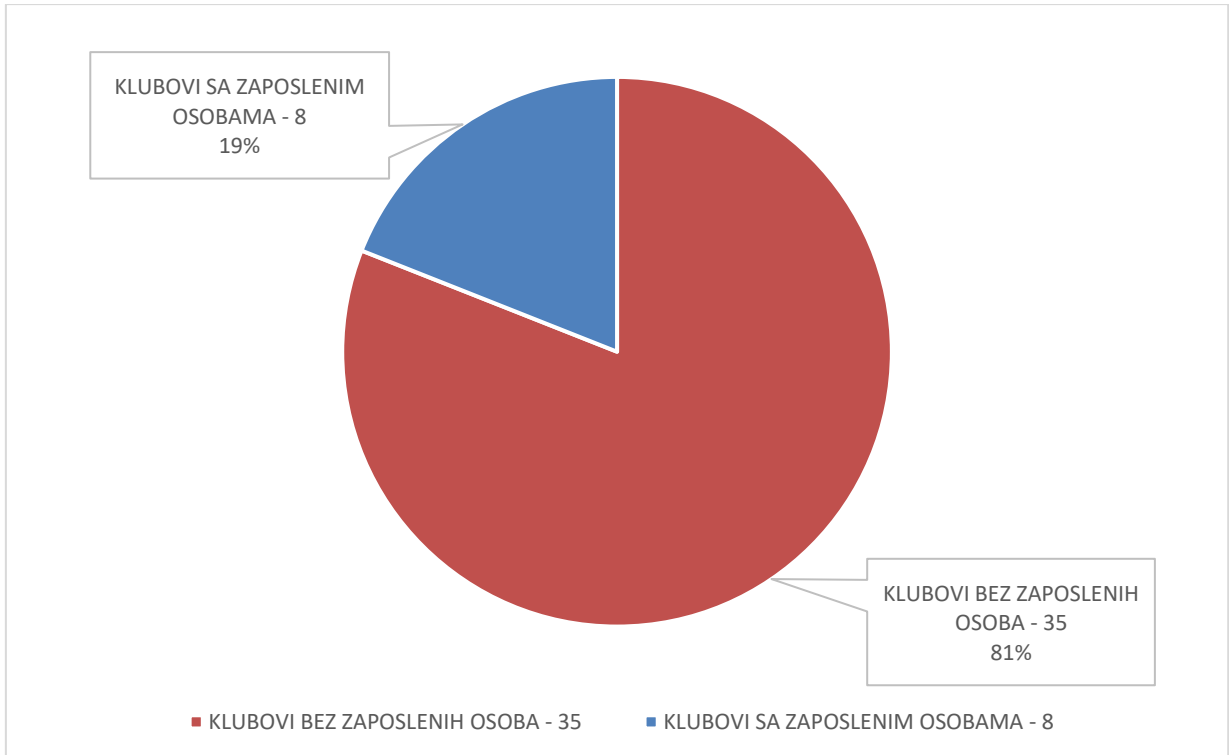
Stavka Ostalo odnosi se na sve druge troškove koje ostvaruje sportski klub, a nisu ranije spomenuti pod sportskim djelatnostima odnosno administrativnim stavkama djelovanja kluba. U računovodstvenom smislu najveći broj klubova pod ovu stavku iskazuje troškove koji se odnose na amortizaciju, financijske rashode, investiciju u ne sportsku imovinu poput npr. nabavke prijevoznog sredstva i ostale nespomenute rashode. Iako gotovo svi

sportski klubovi na području Grada Karlovca iskazuju rashode po ovoj stavci te je iznos od blizu 1,5 milijuna kuna značajan on se u najvećoj mjeri odnosi na 6 klubova koji su 2019. godini imali značajnih rashoda po ovoj osnovi. Njihovi se rashodi kumulativno kreću oko 1,2 milijuna kuna i čine oko 80% iskazanih rashoda po toj osnovi. Preostalih oko 300.000 kuna podijeljeno na preostale klubove znači da klubovi po ovoj osnovi u prosjeku imaju oko 8.100 kn troškova godišnje.

Zaposleni u karlovačkim sportskim klubovima

Na temelju analize i podataka iz prethodnog poglavlja razvidno je kako su sportski klubovi s područja Grada Karlovca u 2019. godini imali oko 1,3 milijuna kuna troškova za trenerski rad te oko 500.000 kuna za druge administrativne i stručne poslove u klubu. Ti troškovi se većim dijelom odnose na plaće osoba u stalnom radnom odnosu, a manjim dijelom na isplaćene honorare i naknade po različitim osnovama.

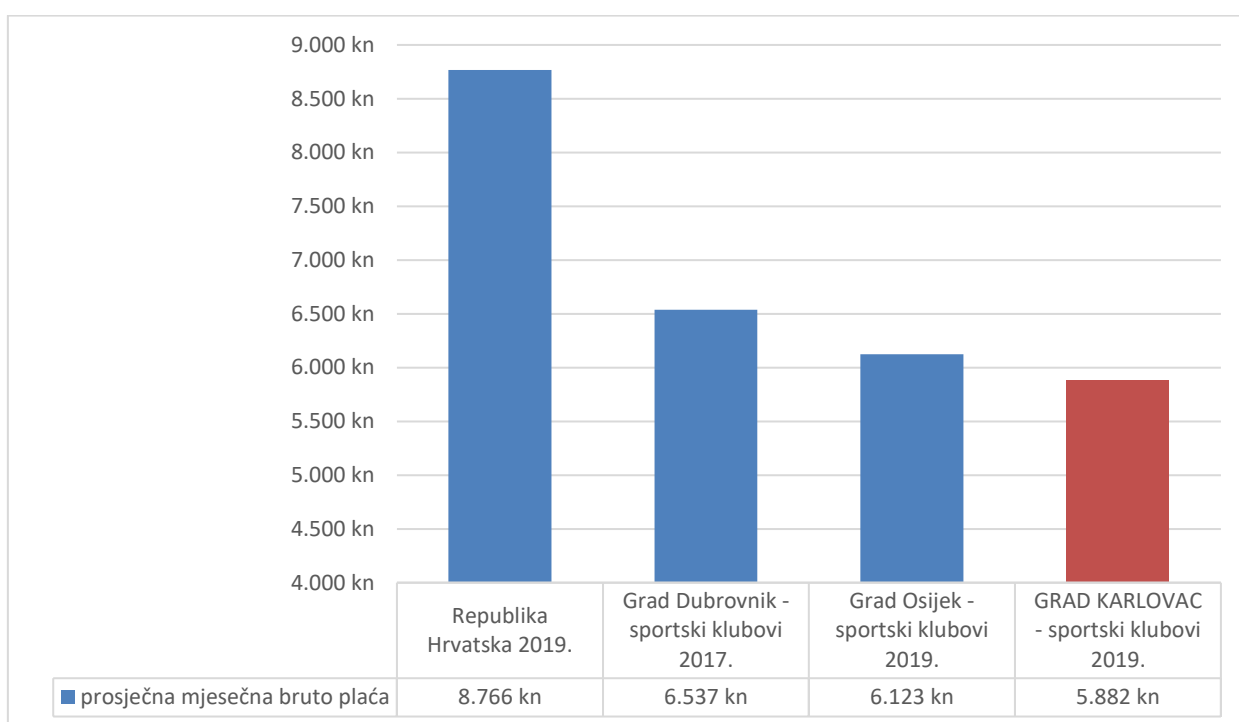
Tijekom 2019. godine 8 karlovačkih sportskih klubova (19%) imao je zaposlene osobe. Čak 81% karlovačkih sportskih klubova nije imalo niti jednu zaposlenu osobu na trenerskim, administrativnim ili organizacijsko-upravljačkim poslovima. (Grafikon 2.3.12.)

Grafikon 2.3.12. Prikaz odnosa klubova koji imaju i onih koji nemaju zaposlene osobe

Spomenutih 8 klubova iskazali su u svojim godišnjim financijskim izvješćima rashode za radnike u 2019. godini u iznosu od 1.058.677,00 kn. Ta stavka obuhvaća plaće, doprinose i sva davanja za zaposlene. Krajem 2019. godine karlovački sportski klubovi zapošljavali su ukupno 15 osoba s prosječnom bruto godišnjom plaćom od 70.578,47 kn ili 5.881,54 kn mjesečno. (prema podacima Ministarstva financija RH, Registar neprofitnih organizacija, 2020, izračun autora) Pored toga, KŠZ je u 2019. godini putem ugovora o radu na puno radno vrijeme imao zaposlenih 11 trenera s prosječnom bruto plaćom od 5.887,18 kn. Prosječna bruto isplaćena plaća u Republici Hrvatskoj za 2019. godinu iznosila je 8.766 kn. (www.dzs.hr, 2020) Prosječna bruto plaća u karlovačkom sportu u 2019. godini bila je za 33% niža od hrvatskoga prosjeka bruto plaće. Radi usporedbe, zaposleni u dubrovačkim sportskim

klubovima tijekom 2017. godine imali su prosječnu mjesečnu bruto plaću od 6.537 kn, a zaposleni u osječkom sportu tijekom 2019. godine imali su prosječnu bruto plaću od 6.123 kn. (Grafikon 2.3.13.)

Grafikon 2.3.13. Usporedni prikaz prosječne mjesečne bruto plaće u Republici Hrvatskoj za 2019. i sportskim klubovima s područja Karlovca, Dubrovnika (2017.) i Osijeka

Navedeni podaci o broju zaposlenih i plaći zaposlenih u karlovačkom sportu ozbiljna su prepreka daljnjem razvoju sporta na području Grada Karlovca. Broj od 15 zaposlenih osoba u 43 analizom obuhvaćenih sportskih klubova predstavlja prosječno 0,35 zaposlenih osoba u sportskom klubu. Međutim, čak 81% karlovačkih sportskih klubova nemaju niti jednu profesionalno angažiranu osobu. Nedostatak profesionalnih kadrova u karlovačkom sportu i u trenerskom području, ali

i u organizacijsko-upravljačkim strukturama klubova te vrlo niske plaće zaposlenih osoba koja su za 33% niža od prosječne plaće u Republici Hrvatskoj najozbiljniji su problemi karlovačkoga sporta.

U zemljama EU prisutan je snažan trend profesionalizacije u sportu koji se u najvećoj mjeri odnosi na trenerski i organizacijsko-upravljački kadar. U razdoblju od 1990. godine broj profesionalno angažiranih osoba u sustavu sporta zemalja članica EU značajno se povećava, te sportska industrija u širem smislu predstavlja jedno od najbrže rastućih tržišta rada u EU (Bartoluci, Škorić, Čustonja 2003.; Čustonja, Jukić, Milanović 2011). Trend profesionalizacije u sportu posljedica je razvoja sporta, ali i nužnost jer samo profesionalno angažirani kadrovi s odgovarajućim kompetencijama i znanjima mogu doprinijeti daljnjem razvoju sporta. Pored nedostatka profesionalno angažiranih kadrova u karlovačkom sportu niska ili ispodprosječna primanja limitiraju broj i kvalitetu kadrova koji se potencijalno mogu angažirati bilo da se radi o stručnim ili organizacijsko-upravljačkim profilima. Stoga je potrebno i na tom području u budućem razdoblju učiniti značajne iskorake.

U cjelokupnoj dosadašnjoj analizi koja se odnosi na financiranje sporta na području Grada Karlovca problem ispodprosječnih primanja zaposlenih u sustavu sporta i izrazito nizak udio profesionalnih kadrova u karlovačkom sportu na stručnim i organizacijsko-upravljačkim razinama predstavlja najozbiljniji i najveći izazov s kojim se sustav karlovačkog sporta treba suočiti u budućnosti.

STAVOVI KARLOVAČKIH SPORTSKIH DUŽNOSNIKA O FINANCIRANJU SPORTA U KARLOVCU

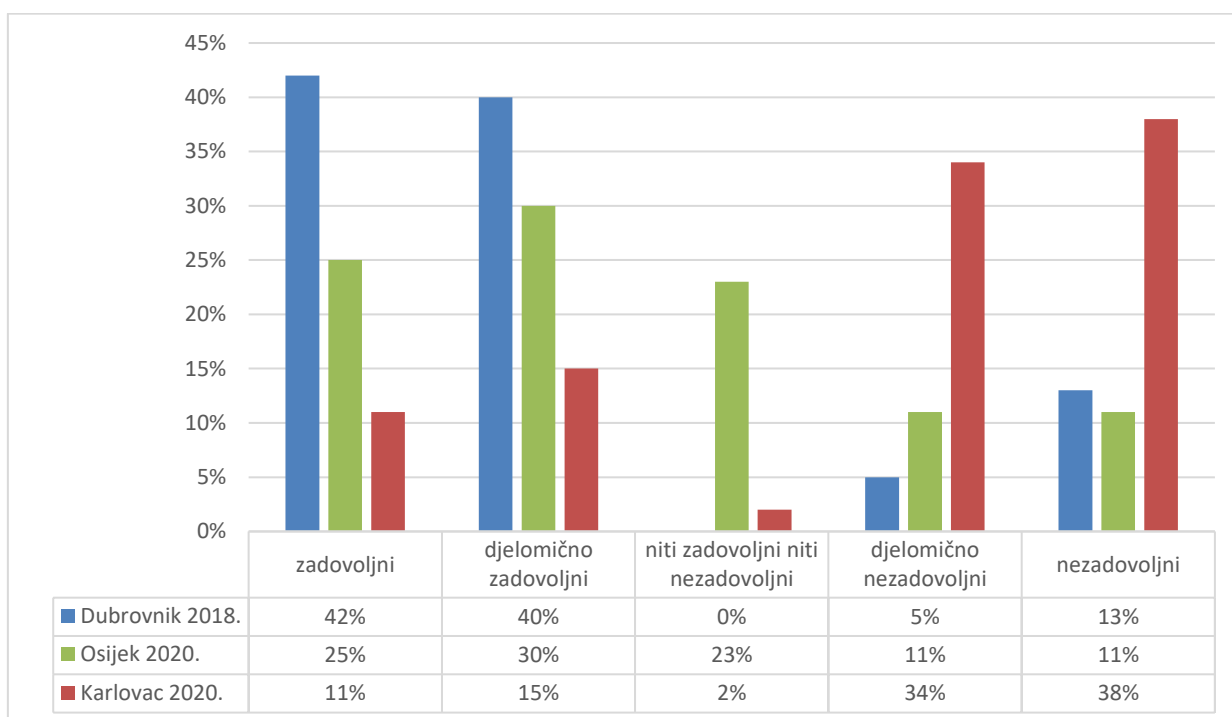
Tijekom provođenja dubinskih strukturiranih intervjua s predstavnicima sportskih klubova s područja Grada Karlovca (detaljnije o strukturiranim intervjuima vidi poglavlje *Metodologija izrade „Strategije razvoja sporta Grada Karlovca 2021. – 2028.“*) dio razgovora bio je posvećen i sustavu financiranja sporta u Gradu Karlovcu te ukupnom financijskom stanju klubova.

Tom prilikom većina predstavnika klubova izjasnila se da nisu zadovoljni (38%) ili da su djelomično nezadovoljni (34%) s iznosima financijske potpore koji dobivaju putem Programa javnih potreba u sportu Grada Karlovca, a posredstvom KŠZ-a. Odnosno 72% predstavnika klubova je nezadovoljno ili djelomično nezadovoljno iznosima koje njihov klub dobiva iz Programa javnih potreba. Udio djelomično zadovoljnih (15%) i zadovoljnih (11%) predstavnika sportskih klubova ukazuje da postoji velika rezerva i prostor za napredak sustava javnih potreba u sportu Grada Karlovca. (Tablica 2.3.20.)

Tablica 2.3.20. Distribucija odgovora na pitanje zadovoljstva iznosom koji klub dobiva iz Programa javnih potreba u sportu Grada Karlovca

	zadovoljni	djelomično zadovoljni	niti zadovoljni niti nezadovoljni	djelomično nezadovoljni	nezadovoljni
	%	%	%	%	%
Koliko ste zadovoljni iznosom koji klub dobiva iz sustava javnih potreba u sportu putem KŠZ-a?	11%	15%	2%	34%	38%

Radi usporedbe, isto istraživanje provedeno je 2018. godine na uzorku dubrovačkih sportskih dužnosnika gdje se njih 82% izrazilo kako su zadovoljni (42%) ili djelomično zadovoljni (40%) iznosom koji klub dobiva iz sustava javnih potreba u sportu Grada Dubrovnika. (Strategija razvoj sporta i sportske infrastrukture u Gradu Dubrovniku 2018.-2028.) Također, na istom istraživanju na uzorku osječkih sportskih dužnosnika njih se 55% izrazilo kako su zadovoljni (25%) ili djelomično zadovoljni (30%) iznosom koji klub dobiva iz sustava javnih potreba u sportu Grada Osijeka.

Grafikon 2.3.14. Distribucija odgovora na pitanje zadovoljstva iznosom koji klub dobiva iz Programa javnih potreba u sportu gradova Dubrovnik, Osijek i Karlovac

Predstavnici klubova iznosili su i svoje prijedloge unaprjeđenja Programa javnih potreba u sportu u Gradu Karlovca. Najčešći prijedlog je, očekivano, bio povećanje izdvajanja financijskih sredstava za sport, a drugo po učestalosti

javlja se prijedlozi o osiguravanju dodatnih sredstava za angažman novih stručnih osoba/trenera ili osiguravanje većeg iznosa financijske potpore za postojeće angažirane trenere. Nekoliko se prijedloga odnosilo i na kategorizaciju klubova odnosno predstavnici nekoliko klubova su istaknuli činjenicu kako nisu zadovoljni sustavom kategorizacije sportova i klubova odnosno kriterijima raspodjele sredstava ili da ih ne razumiju.

Na postavljeno pitanje o razini zadovoljstva kriterijima raspodjele sredstava unutar KŠZ-a 58% predstavnika klubova iskazalo je zadovoljstvo ili djelomično zadovoljstvo kriterijima. Nezadovoljnih je bilo 9%, a djelomično nezadovoljnih 16%. (Tablica 2.3.21.)

Tablica 2.3.21. Distribucija odgovora na pitanje zadovoljstva kriterijima raspodjele financijskih sredstava KŠZ-a

	zadovoljni	djelomično zadovoljni	niti zadovoljni niti nezadovoljni	djelomično nezadovoljni	nezadovoljni
	%	%	%	%	%
Koliko ste zadovoljni kriterijima raspodjele financijskih sredstava KŠZ-a?	25%	33%	18%	12%	12%

Iako blaga većina klubova iskazuje zadovoljstvo ili djelomično zadovoljstvo (58% klubova) veliki je udio klubova koji iskazuju nezadovoljstvo, djelomično nezadovoljstvo ili niti zadovoljstvo niti nezadovoljstvo (42% klubova). Potrebno je u budućem razdoblju razmotriti sustav kriterija raspodjele sredstava unutar KŠZ-a, unijeti eventualne promjene te ih pojednostaviti i kvalitetnije komunicirati prema klubovima.

Predstavnici sportskih klubova koji su sudjelovali u provođenju dubinskih strukturiranih intervjua iskazali su nižu razinu zadovoljstva kada se govorilo o ukupnim financijskim sredstvima s kojima raspolaže njihov klub. (Tablica 2.3.23. Grafikon 2.3.16.)

Tablica 2.3.23. Distribucija odgovora na pitanje zadovoljstva ukupnim financijskim sredstvima kojima raspolaže klub

	zadovoljni	djelomično zadovoljni	niti zadovoljni niti nezadovoljni	djelomično nezadovoljni	nezadovoljni
	%	%	%	%	%
Koliko ste zadovoljni ukupnim financijskim sredstvima kojima raspolaže klub?	18%	30%	3%	25%	24%

Najveći broj predstavnika klubova izjasnilo se kao djelomično zadovoljni (30%), a po učestalosti odgovora slijede djelomično nezadovoljni (25%) i nezadovoljni (24%).

Klubovi su najčešće iskazivali nezadovoljstvo iznosima financijske potpore te dostupnošću sponzorskih i donatorskih sredstava.

Stavovi predstavnika karlovačkih sportskih klubova iskazuju relativno nisku razinu zadovoljstva generalnim financijskim stanjem u karlovačkom sportu. Samo 11% predstavnika klubova je zadovoljno sredstvima koja dobivaju od KŠZ-a, njih 25% je zadovoljno kriterijima raspodjele, a samo 18% je zadovoljno ukupnim financijskim stanjem kluba. Više je nezadovoljnih sportskih – njih 38% je nezadovoljno sredstvima koje dobiva od KŠZ-a, 12% je nezadovoljno kriterijima, a 24% je nezadovoljno ukupnim financijskim stanjem kluba. Iz razgovora je razvidno da **ključne osobe karlovačkih sportskih klubova smatraju kako su financije jedno od području koje predstavlja najveći**

izazov u vođenju kluba te da predstavlja ozbiljan ograničavajući čimbenik u daljnjem razvoju klubova na području Grada Karlovca. Klubovi prepoznaju značajnu ulogu Programa javnih potreba u sportu Grada Karlovca u njihovom cjelokupnom financijskom poslovanju, a što je potvrđeno i ranijim objektivnim analizama. Također klubovi prepoznaju i rezerve koje karlovački sustav sporta ima u pogledu osiguravanja dodatnih izvora i iznosa financijske potpore sportu, prvenstveno na tržištu (sponzori i donatori).

2.4. NATJECATELJSKI SPORT NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA

DEFINICIJA I OPIS PODRUČJA

Natjecateljskim sportom smatra se svaki organizirani oblik bavljenja sportom unutar sportskoga kluba s dominantnim ciljevima sudjelovanja na službenim natjecanjima te ostvarivanja natjecateljskih rezultata. Osnovna podjela natjecateljskoga sporta je na vrhunski sport, kvalitetan sport i neselektivni sport. Vrhunskim, odnosno selektivnim sportom bave se pojedinci koji zadovoljavaju stroge selekcijske kriterije, što znači da potencijalni sportaši moraju pokazati visoku razinu sposobnosti i osobina za bavljenje vrhunskim sportom. Na području vrhunskoga sporta vrijede posebna pravila i tehnologija rada koja nije prihvatljiva na području neselektivnoga sporta. Vrhunski sport karakterizira izrazita usmjerenost prema maksimalnom razvoju čimbenika koji utječu na postizanje sportskoga rezultata, selektivnost u odabiru onih kojima je namijenjen, profesionalizacija većine njegovih sudionika (sportaša, trenera, sportskih djelatnika) te specifična tehnologija pripreme, provedbe i kontrole trenažnoga procesa. Vrhunski sport ostvaruje značajne rezultate na međunarodnoj razini. Zbog svojega naglašenoga natjecateljskoga karaktera i atraktivnosti, vrhunski sport privlači znatnu javnu i medijsku pažnju. Kvalitetan natjecateljski sport, za razliku od vrhunskoga, svoje natjecateljske

domete dominantno ostvaruje na nacionalnoj razini natjecanja te ima nešto niže zahtjeve u pogledu selektivnosti sportaša, nižu razinu profesionalizacije koja graniči s poluprofesionalnim i amaterskim karakteristikama sudionika (sportaša, trenera, sportskih djelatnika) te niže zahtjeve u tehnologiji sportske pripreme i trenažnog procesa. Neselektivni sport je osnovna razina bavljenja natjecateljskim sportom. Klubovi i sportaši te razine uglavnom sudjeluju na regionalnim ili lokalnim natjecanjima, a rjeđe na nacionalnim natjecanjima na kojima ostvaruju skromnije rezultate. Selektivnost sportaša koji se natječu na toj razini je niska, a sudionici (sportaši, treneri, sportski djelatnici) su dominantno amaterskih osobina s rjeđim poluprofesionalnim karakteristikama.

Natjecateljski sport na području Grada Karlovca obuhvaća dvije razine – kvalitetan i neselektivan natjecateljski sport. Ta činjenica predstavlja izazov ne samo za analizu sustava natjecateljskoga sporta već i za uspješno organiziranje i vođenje sustava sporta jer zahtjevi, potrebe i specifičnosti kvalitetnoga i neselektivnog sporta mogu biti značajno različiti. Naročito se to odnosi na kvalitetan sport koji ima ambicije prema vrhunskom sportu.

Natjecateljskim sportom na svjetskoj razini upravljaju međunarodne sportske federacije zasebno za svaki sport, a na nacionalnoj razini odgovarajući nacionalni sportski savezi.

Području natjecateljskoga sporta pripada i sport osoba s invaliditetom te školski sport i akademski sport. Međutim, kako su školski i akademski sustavi sporta obrađeni u zasebnom poglavlju, u ovome poglavlju pozornost će biti posvećena natjecateljskom klupskom sportu uključujući i sport osoba s invaliditetom na području Grada Karlovca.

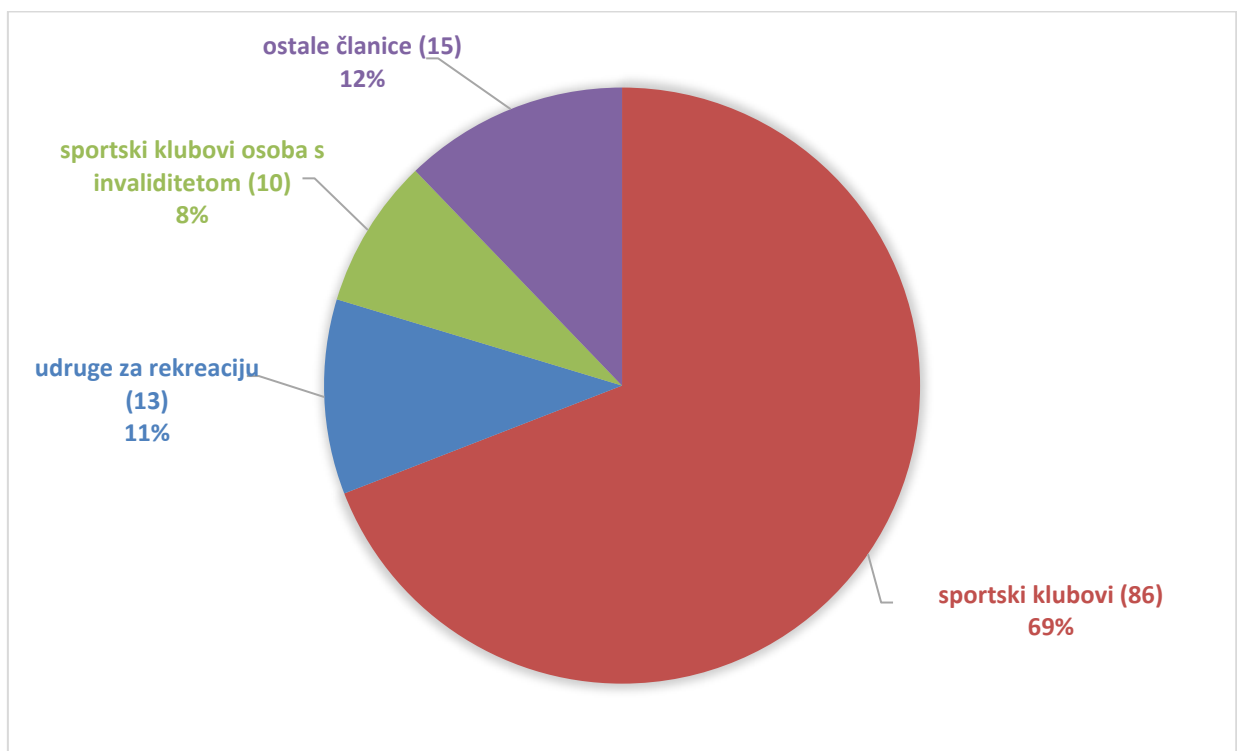
RAŠIRENOST SPORTA I BROJ KLUBOVA

Na području Grada Karlovca registrirano je 214 aktivnih udruga građana koje djeluju u području sporta. (Registar udruga Republike Hrvatske, kolovoz 2020.) Registar udruga Republike Hrvatske u području sporta prepoznaje 11 različitih djelatnosti (npr. Promocija sporta i zdravog načina življenja; Upravljanje sportskim objektima; Strukovne udruge u sportu; Sportska priprema...) te u područje sporta uključuje i one udruge koje nemaju primarno djelovanje u sportu već samo jednim dijelom ili samo jednom svojom djelatnošću. Stoga sve registrirane udruge nisu i sportski klubovi odnosno nisu relevantni za stratešku analizu sustava sporta na području Grada Karlovca. Značajan broj sportskih udruga su i različiti sportski savezi koji su registrirani na području Grada Karlovca (županijski sportski savezi, gradski sportski savezi, Karlovački športski savez i sl.), udruge sudaca, različite udruge iz područja rekreacije, fitnesa, pilatesa, joge i sl., zatim plesni studiji, udruge mladih itd.

Za analizu raširenosti sporta i analizu broja sportskih klubova relevantan je pokazatelj broja i strukture članica lokalne sportske zajednice koja objedinjuje sve značajnije sportske klubove i druge, za sport relevantne, udruge na području Grada Karlovca. Karlovačka športska zajednica (KŠZ), kao lokalna sportska zajednica odnosno savez sportskih udruga s područja Grada Karlovca, ima 123 članica (www.ksz.hr, kolovoz 2020.). Od ukupnog broja članica sportskih klubova je 85, udruga iz područja rekreacije je 13, 10 je sportskih klubova osoba s invaliditetom te 15 ostalih udruga (npr. Udruga kineziologa Karlovac, Hrvatska gorska služba spašavanja, Karlovačke mažoretkinje Karlovac, Oldtimer moto klub Karlovac, Sportska udruga

Veleučilišta u Karlovcu, Školski sportski savez grada Karlovca itd.). (Grafikon 2.4.1.)

Može se konstatirati kako na području Grada Karlovca, u trenutku izrade ove analize, djeluje 214 udruga u području sporta, od kojih je njih 123 učlanjeno u Karlovačku športsku zajednicu, te kako na području grada djeluje 86 sportskih klubova.

Grafikon 2.4.1. Struktura članica Karlovačke športske zajednice (izračun autora prema podacima Karlovačke športske zajednice, kolovoz 2020.)

Popis sportskih klubova razvrstanih prema sportu/sportskoj disciplini koji su članice Karlovačke športske zajednice nalazi se u Tablica 2.4.1.

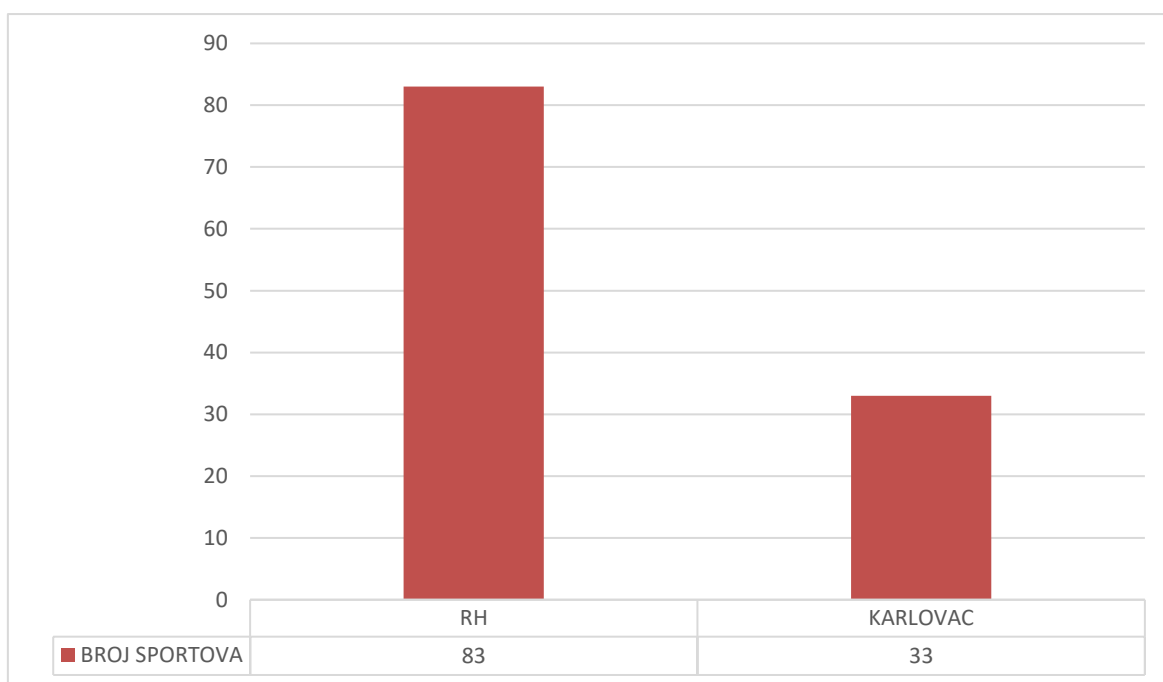
Tablica 2.4.1. Popis sportskih klubova (86) članica KŠZ (kolovoz, 2020.)

AMERIČKI NOGOMET	Kuglački klub Željezničar	Ronilački klub Žabac, Karlovac
Klub američkog nogometa Karlovac Dukes	Ženski kuglački klub Mantinela	Roniteljski klub Zrinski
ATLETIKA	MAČEVANJE	RUKOMET
Atletski klub Ka tim	Mačevalački klub Karlovac	Hrvatski rukometni klub Karlovac
Atletski klub Karlovac	MOTOCIKLIZAM	Rukometni klub Dubovac - Gaza
Atletski klub Maraton 2000	BMW motociklistički klub Karlovac	Rukometni klub Š.R. Karlovac
BASEBALL	Sportski moto klub Karlovac	Rukometni klub Sedmerac Karlovac
Baseball klub Olimpija	Moto klub Moto legija	SKIJANJE
BICIKLIZAM	NOGOMET	Skijaški klub Yeti
Brdsko biciklistički klub T-REX	Nogometni klub Frankopan	SPORTSKO PENJANJE
BOKS	Nogometni klub Ilovac	Sportsko penjački klub Bombina
Boksački klub Karlovac Fight club	Nogometni klub Karlovac 1919.	STOLNI TENIS
GIMNASTIKA	Nogometni klub Karlovac - Veterani	Stolnoteniski klub Karlovac 2013.
Gimnastički klub Sokol	Nogometni klub Korana - Turanj	STRELIČARSTVO
GOLF	Nogometni klub Kupa	Streljački klub Dubovac
Golf klub Četiri rijeke, Karlovac	Nogometni klub Mladost	STRELJAŠTVO
HOKEJ NA LEDU	Nogometni klub Mostanje	Streljački klub Dubovac
Inline hokej klub Karlovac	Nogometni klub Radnik	Streljački klub Hidra
JUDO	Nogometni klub Šišljavić	Streljački klub Karlovac
Judo klub Karlovac	Nogometni klub Vatrogasac	Streljački klub Kupa
KARATE	Ženski nogometni klub 4 rijeke	Streljački klub Lola Ribar
Karate klub Karlovac 1969	FUTSAL	Streljački klub Pivovara
KICKBOXING	Malonogometni klub Karlovac	Streljački klub Policajac
Kickboxing klub Old Lion	ODBOJKA	Kluba za praktično streljaštvo Bastion
Kickboxing klub "PIT 119"	Klub odbojke na pijesku Karlovac	ŠAH
Kickboxing klub Tigar Karlovac	Odbojkaški klub Karlovac	Karlovački šahovski klub Karlovac
KONJIČKI SPORT	PIKADO	TAEKWONDO
Konjički klub četiri rijeke	Pikado klub Breza	Taekwondo klub Banija Pandas
Konjički klub Karlovac	Pikado klub Mali odmor	Taekwondo klub Hrvatski orao
KOŠARKA	Pikado klub Sportcaffe KA	Taekwondo klub Karlovac
Karlovačka košarkaška škola	PLANINARSTVO	Taekwondo klub Prana
Košarkaški klub Auto lim lak	Hrvatsko planinarsko društvo Martinščak	Taekwondo klub Tigar
Košarkaški klub Roling Karlovac	Planinarsko društvo Dubovac	TENIS
Košarkaški klub Šanac	Planinarsko društvo "Karlovac"	Teniski klub Karlovac
Ženski košarkaški klub Karlovac	Planinarski klub Horizont	Teniski klub Sporty
KUGLANJE	„Osmica“ društvo za planinarenje...	VESLANJE
Kuglački klub Dubovac	SPORTSKI RIBOLOV	Veslački klub Korana
Kuglački klub Karlovac	Klub sportskih ribolovaca Korana	ZRAKOPLOVSTVO
Kuglački klub Mantinela	RONJENJE	Aero klub Karlovac
Kuglački klub Mostanje 1949	Klub podvodnih aktivnosti Karlovac	Aero-modelarski klub Karlovac

Izvor: KŠZ

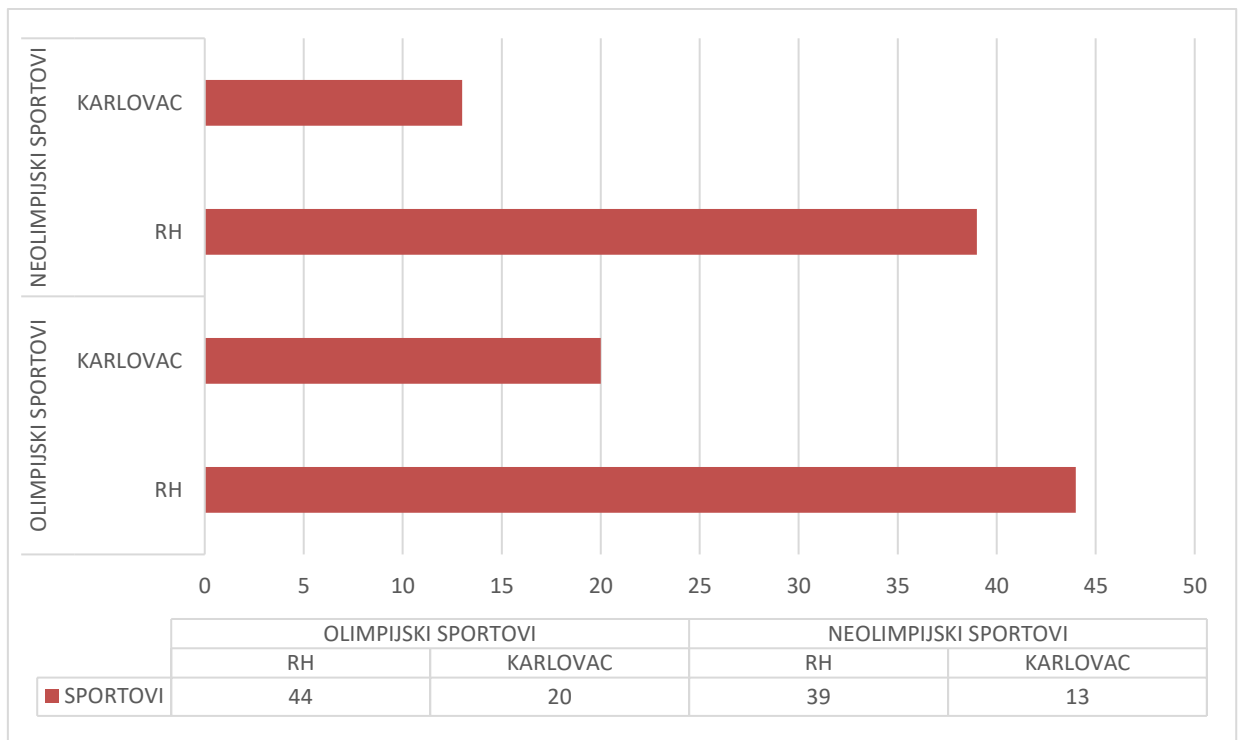
Svi sportski klubovi koji djeluje na području Karlovca su u formalno-pravnom smislu udruge građana.

Na području Karlovca klubovi su osnovani u 33 sporta (nogomet i futsal prema nomenklaturi sportova pripadaju istom sportu). Na području Republike Hrvatske djeluje 83 nacionalnih sportskih saveza (članica Hrvatskog olimpijskog odbora) odnosno građani RH su aktivni u 83 sporta, dok na području Karlovca djeluju klubovi u 33 sporta. (Grafikon 2.4.2.)

Grafikon 2.4.2. Usporedba broja sportova prisutnih u RH i gradu Karlovcu

Od sportova prisutnih u Karlovcu njih 20 su tzv. olimpijski sportovi (od ukupno 44 olimpijska sporta/nacionalnih sportskih saveza prisutnih u RH), dok je 13 neolimpijskih sportova (od ukupno 39 neolimpijskih sportova/nacionalnih sportskih saveza prisutnih u RH).

Grafikon 2.4.3. Usporedba broja olimpijskih i neolimpijskih sportova prisutnih u RH i Karlovcu

U smislu raširenosti sporta odnosno prisutnosti različitih sportova na području grada Karlovca prepoznajemo potencijal u osnivanju novih klubova u olimpijskim i neolimpijskim sportovima koji nisu trenutno zastupljeni na području grada, a za koje postoje infrastrukturni preduvjeti za njihov razvoj ili bi se infrastruktura mogla u razmjerno kratkom i financijski razumnim iznosima osigurati. Neki od sportova koji bi mogli pripadati toj skupini su, na primjer: badminton, biciklizam (cestovni), boćanje, dizanje utega, hrvanje, moderni petoboj, hokej na travi, ragbi, kajak-kanu, orijentacijsko trčanje, bridge...

Broj sportskih klubova

Omjer broja stanovnika i članica KŠZ je 453 stanovnik na jedan sportski klub/članicu KŠZ-a. Najniži omjer broja sportskih udruga u lokalnoj sportskoj zajednici i broja stanovnika imaju Split (715) i Pula (727). Najveći omjer je u Varaždinu (382). Odnosno s obzirom na broj stanovnika Split i Pula imaju najmanji broj sportskih udruga, dok Varaždin ima najveći broj sportskih udruga s obzirom na broj stanovnika. Karlovac zajedno sa Zadrom, Osijekom i Dubrovnikom pripada skupini gradova čiji se omjer stanovnika i broja udruga kreće između 400 i 500 stanovnika na jedan sportski klub. (Tablica 2.4.2.)

Tablica 2.4.2. Usporedba omjera klubova na broj stanovnika u Karlovcu, Splitu, Rijeci, Zadru, Puli, Osijeku, Varaždinu i Dubrovniku.

	broj stanovnika ¹ (2011.)	broj sportskih udruga u lokalnoj sportskoj zajednici ²	broj sportova ²	stanovnika po sportskoj udruzi
Osijek	108.048	217	44	498
Split	178.102	249	62	715
Rijeka	128.624	222	48	579
Zadar	75.062	174	42	431
Pula	57.460	79	31	727
Karlovac	55.705	123	33	453
Varaždin	46.946	123	40	382
Dubrovnik	42.615	89	24	479

1 Popis stanovništva, DZS, 2011.

2 www.sss.hr; www.rss.hr; www.zsugos.hr; www.varazdin-sport.hr; www.szgz.hr; www.ksz.hr; www.dubrovackisavezsportova.hr; www.szgpu.hr;

Broj sportskih klubova na području Grada Karlovca je umjeren. Iako ne postoji jasno definiran kriterij poželjnog omjera broja klubova i stanovnika nije uputno da na području jednog grada djeluje preveliki broj klubova, naročito klubova istog sporta. Naime, svako gradsko područje raspolaže s

ograničenim kapacitetima prije svega u smislu dostupne sportske infrastrukture, raspoloživog kvalitetnog i stručnog trenerskog kadra, financijskih kapaciteta i veličine populacije odnosno potencijalnih članova klubova. Stoga, ukoliko dolazi do procesa tzv. „usitnjavanja“ odnosno osnivanja većeg broja klubova iz istoga sporta dolazi i do raspršenja ograničenih resursa što rezultira smanjenjem sportske kvalitete.

Činjenici da Karlovac pokazuje umjerene vrijednosti omjera sportskih klubova i stanovništva pridonijeli su ograničeni kapaciteti sportske infrastrukture, ali i konzervativna politika KŠZ-a u pogledu primanja novih članica. To je svakako pozitivna činjenica te je potrebno nastaviti destimulirati osnivanje novih klubova u onim sportovima u kojima već postoje sportski klubovi.

S obzirom na ograničene resurse nije preporučljivo daljnje „usitnjavanje“ odnosno osnivanje novih klubova iz istoga sporta. Štoviše, **potrebno je poticati fuzioniranje postojećih klubova istoga sporta radi koncentracije kvalitete i racionalnijeg korištenja postojećih resursa**. Naravno, navedeno se ne odnosi na eventualno osnivanje novih klubova u sportovima koji još nisu zastupljeni na području Grada Karlovca.

Broj klubova po sportovima

Sport s najvećim brojem klubova na području Grada Karlovca je nogomet s 13 klubova (12 nogometnih klubova i 1 futsal/malonogometni klub). (Tablica 2.4.3.)

Tablica 2.4.3. Broj klubova, članica KŠZ, po sportu.

	SPORT	BROJ KLUBOVA	%
1	Nogomet	12	14,0%
2	Streljaštvo	8	9,3%
3	Kuglanje	6	7,0%
4	Košarka	5	5,8%
5	Taekwondo	5	5,8%
6	Planinarstvo	5	5,8%
7	Rukomet	4	4,7%
8	Atletika	3	3,5%
9	Kickboxing	3	3,5%
10	Motociklizam	3	3,5%
11	Pikado	3	3,5%
12	Ronjenje	3	3,5%
13	Odbojka	2	2,3%
14	Tenis	2	2,3%
15	Konjički sport	2	2,3%
16	Zrakoplovstvo	2	2,3%
17	Baseball	1	1,2%
1	Mali nogomet (Futsal) ¹	1	1,2%
18	Sportski ribolov	1	1,2%
19	Karate	1	1,2%
20	Šah	1	1,2%
21	Gimnastika	1	1,2%
22	Stolni tenis	1	1,2%
23	Biciklizam	1	1,2%
24	Golf	1	1,2%
25	Judo	1	1,2%
26	Hokej na ledu	1	1,2%
27	Skijanje	1	1,2%
28	Američki nogomet (football)	1	1,2%
29	Streličarstvo	1	1,2%
30	Boks	1	1,2%
31	Mačevanje	1	1,2%
32	Sportsko penjanje	1	1,2%
33	Veslanje	1	1,2%

1 – nogomet i mali nogomet (futsal) pripadaju, prema nomenklaturi sportova, jednom sportu – nogometu

Po brojnosti klubova slijede streljaštvo (8 klubova), kuglanje (6), košarka (5), taekwondo (5) i planinarstvo (5). U ostalim je sportovima broj klubova po sportu manji od 5 (Tablica 2.4.3.)

Sportova u kojima su osnovana 1 ili 2 kluba ima 21 te oni čine 64% sportova. Sportova u kojima je osnovano od 1 do 4 klubova ima 28 te oni čine 85% sportova. Sportova u kojima je osnovano 5 ili više klubova ima 6 te oni čine 18% sportova. Na 86 sportskih klubova (od 123 članice KŠZ-a) u 33 sporta znači da **u prosjeku postoje 2,6 klubova istoga sporta na području Karlovca.**

Izazov je veći broj klubova u nogometu (12), streljaštvu (8), kuglanju (6), košarci (5), taekwondou (5), kickboxingu (3) i atletici (3).

U 8 nogometnih klubova (za četiri kluba nisu dostupni podaci o broju članova) okupljeno je 853 člana ili u prosjeku oko 106 članova po klubu. Međutim, postoji značajna varijacija u broju članova klubova. Samo dva kluba imaju oko 200 ili više članova (NK Karlovac 1919 i NK Ilovac), jedan klub ima 108 članova, a ostali klubovi imaju između 40 i 90 članova. Uvažavajući činjenicu kako se radi o najpopularnijem i najmasovnijem sportu na području Grada Karlovca svakako treba obratiti pozornost na veliki broj klubova, a naročito na 5 manjih klubova koji imaju izazove s okupljanjem mlađih članova što može dovesti u pitanje njihovo daljnje djelovanje i opstojnost. **U ovom trenutku 3 nogometna kluba nemaju niti jednog člana početnika, a dva kluba nemaju niti jednog člana mlađih dobnih uzrasta odnosno jedini članovi kluba su seniori. S druge strane, jedan nogometni klub nema starijih članova od pionirskog uzrasta.** Moguće je i već sada, s obzirom na mali broj članova, dovesti svrhu njihovog postojanja pod znak pitanja. Potrebno je otvoriti mogućnost bliže suradnje postojećih klubova te potaknuti i fuzioniranje postojećih klubova s ciljem okrupnjavanja i racionalnijeg upravljanja resursima, a svakako destimulirati osnivanje novih nogometnih klubova u budućnosti.

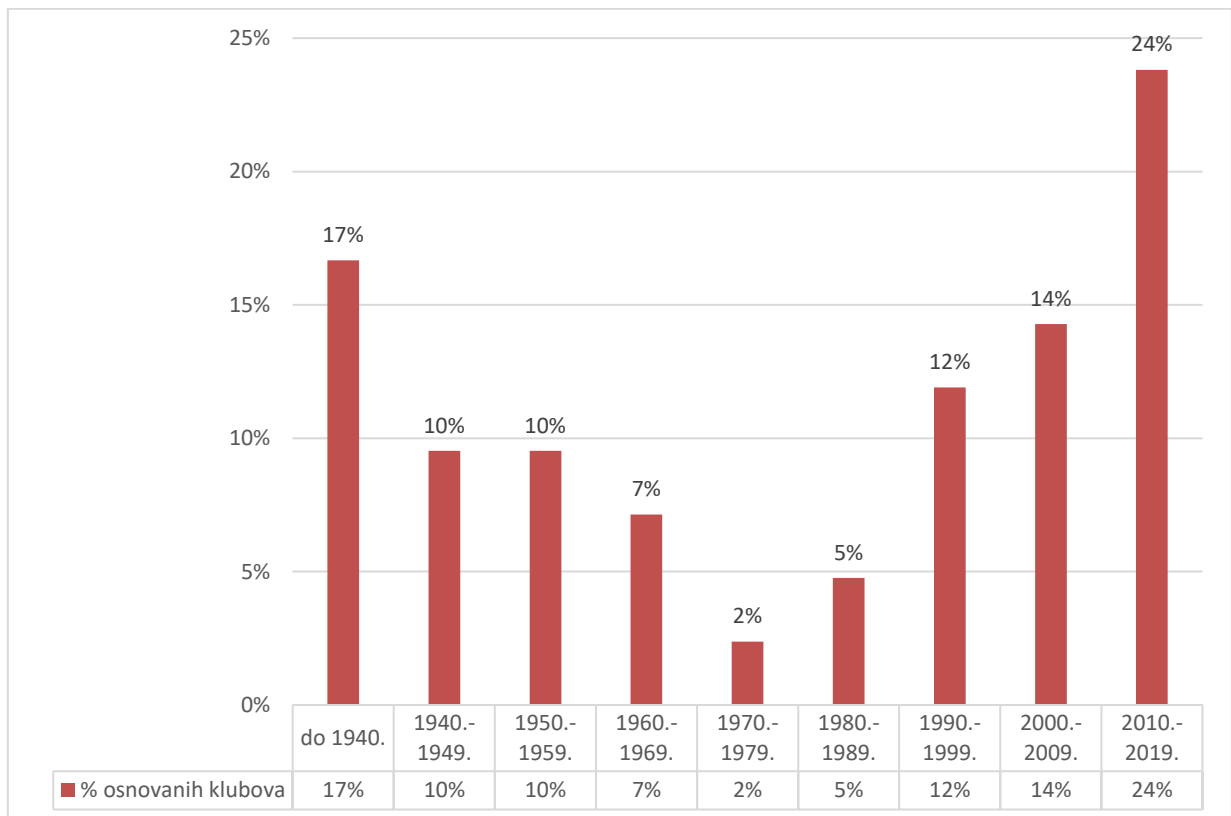
Kao i u nogometu sličnu situaciju je moguće primijetiti i kod streljaštva. Svaki od 8 klubova okuplja relativno mali broj natjecatelja (do njih 20), imaju skromne prihode, a u strukturi prihoda kod svih klubova prevladavaju prihodi od KŠZ-a. Stoga je, također, sa stanovišta strateškog upravljanja sustavom sporta moguć zaključak kako je postojeći broj streljačkih klubova u Gradu Karlovcu na gornjoj granici prihvatljivosti te da bi **sa stanovišta ograničenosti resursa (financijskih, stručno-trenerskih i broja potencijalnih članova) bilo racionalno smanjenje i/ili fuzioniranje postojećih 8 streljačkih klubova u najviše 2 do 3 kluba.**

U kuglanju na području Grada Karlovca djeluje 6 klubova. Svih šest klubova zajedno imaju 78 seniora ili seniorki ili oko 13 članova u prosjeku po klubu. Trenerske poslove u klubu obavljaju, u pravilu, 1 ili 2 osobe, ali niti jedna od njih ne ispunjava zakonske propise o potrebnoj kvalifikaciji za obavljanje trenerskih poslova (dvije osobe su osposobljene za trenerske poslove, a drugi nemaju nikakvu kvalifikaciju). Jedan kuglački klub ostvaruje prihode koji gotovo dvostruko nadmašuju prihode svih drugih klubova zajedno. Od 2014. godine do danas osnovana su dva nova kluba. **Nameće se zaključak kako se svakako radi o gornjoj granici broja klubova, a bilo bi poželjno i smanjenje broj klubova ili fuzioniranje postojećih kuglačkih klubova.**

Slične analize i zaključci kao i za nogomet, streljaštvo i kuglanje mogu se iznijeti i za pet košarkaških klubova, pet taekwondo klubova, te po tri kickboxing i atletska kluba.

Dinamika osnivanja klubova

Od 86 sportskih klubova koji trenutno djeluju na području Grada Karlovca i članice su KŠZ-a njih 43 ili 50% osnovani su u posljednjih 30 godina. U tom su se razdoblju u prosjeku osnivala gotovo 1,4 nova sportska kluba godišnje. (Grafikon 2.4.4.)

Grafikon 2.4.4. Usporedba broja novo osnovanih klubova, današnjih članica KŠZ, po razdobljima s prikazom godišnjeg prosjeka broja novo osnovanih klubova

U posljednjem desetljeću (od 2010. do 2019.) osnovan je najveći broj novih klubova u karlovačkoj povijesti – njih 24%. U razdoblju od 1990., promatrano

po dekadama, prisutan je snažan trend rasta broja novo osnovanih sportskih klubova. (Grafikon 2.4.4.)

Značajno povećanje broja klubova, ukoliko se nastavi i u narednom razdoblju, naročito u sportovima koji su već prisutni na području grada, može predstavljati ozbiljan ograničavajući čimbenik daljnjeg kvalitetnog razvoja sustava sporta na području Grada Karlovca. Iako smo već prethodno konstatirali kako u Karlovcu djeluje umjeren broj sportskih klubova, a istaknuli smo tek nekoliko sportova s većim brojem klubova (nogomet, streljaštvo, kuglanje) s posebnom pozornosti je potrebno pratiti trendove osnivanja novih sportskih klubova i dodatno postrožiti uvijete njihovog primanja u članstvo KŠZ.

Novo osnovani klub u istom sportu potencijalno predstavlja dodatni pritisak na iste ograničene resurse poput stručno-trenerskoga kadra, financijske resurse, prostorno-infrastrukturne kapacitete ili broj potencijalnih članova.

BROJ SPORTAŠICA I SPORTAŠA

Sportski klubovi učlanjeni u Karlovačku športsku zajednicu okupljaju ukupno 3.447 sportaša svih dobnih uzrasta. (Tablica 2.4.4.) Navedeni broj sportaša se odnosi na registrirane sportaše koji sudjeluju u sustavima sportskih natjecanja kao i na neregistrirane sportaše (najčešće početnici) koji (još!) ne sudjeluju u sustavima natjecanja.

Tablica 2.4.4. Sportaši članovi karlovačkih sportskih klubova prema uzrasnim kategorijama

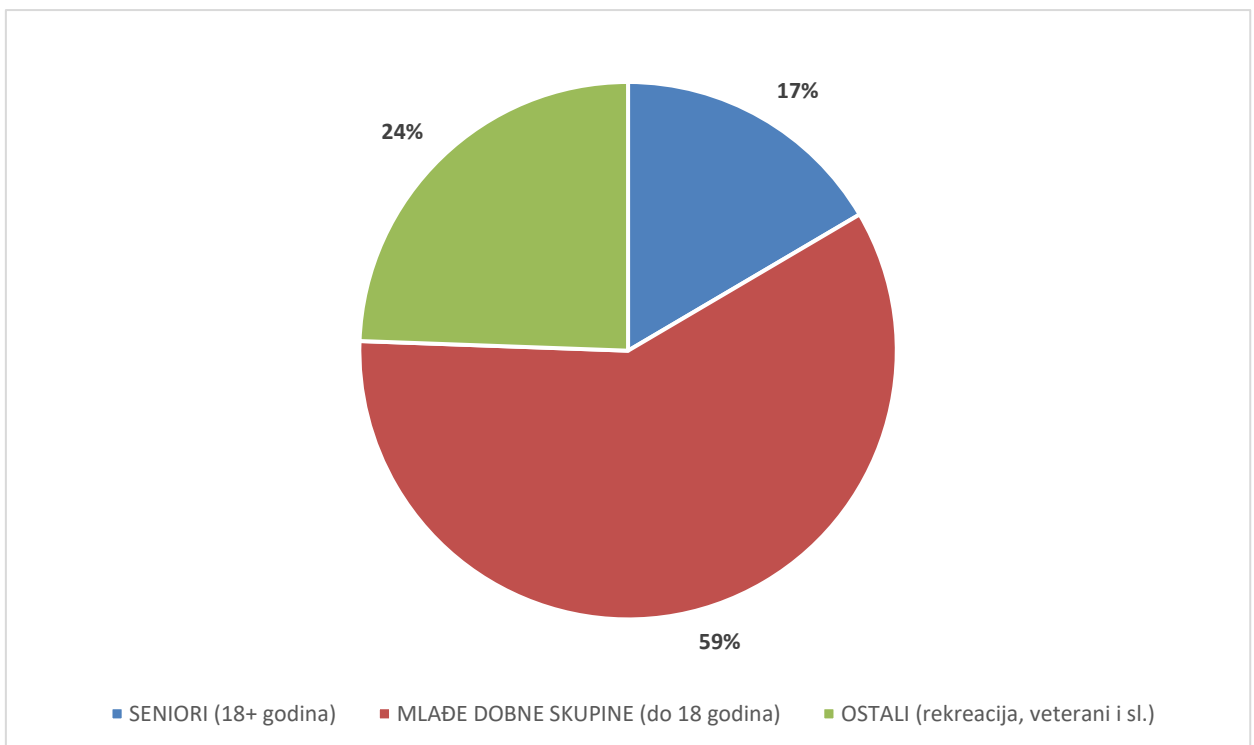
UZRASNA KATEGORIJA	BROJ SPORTAŠA	UDIO
Seniori	527	15%
Mlađi seniori	43	1%
Juniori	215	6%
Mlađi juniori	63	2%
Kadeti	280	8%
Mlađi kadeti	224	6%
Pioniri (nogomet) / niža dobna kategorija od mlađih kadeta	263	8%
Mlađi pioniri (nogomet) / niža dobna kategorija od prethodne	231	7%
Početnici/sportska škola	759	22%
Ostali (rekreacija, veterani i sl.)	842	24%
U K U P N O	3.447	100%
SENIORI (18+ godina)	570	17%
MLAĐE DOBNE SKUPINE (do 18 godina)	2.035	59%
OSTALI (rekreacija, veterani i sl.)	842	24%

napomena: u različitim sportovima sportaši se dijele u uzrasne kategorije drugačije s obzirom na godište sportaša

U prosjeku klubovi imaju oko 40 sportaša članova, a raspon broja sportaša po klubu kreće se od klubova s manje od 10 članova do klubova koji imaju više od 200 članova. Sportski klubovi koji imaju više od 200 sportaša su:

Gimnastički klub Sokol Karlovac, NK Ilovac, NK Karlovac 1919 i Rukometni klub škola rukometa Karlovac.

Sportaša koji pripadaju mlađim dobnim skupinama (djeca i mladi do 18 godina) ima 2.035 i čine 59% svih članova sportskih klubova. Sportaša seniorskog uzrasta (mlađi seniori i seniori; 18 godina i više) ima 570 i čine 17% svih članova sportskih klubova. Ostalih članova klubova (veterani, rekreativci, nenatjecatelji i sl.) ima 842 i čine 24% svih članova. (Grafikon 2.4.5.)

Grafikon 2.4.5. Odnos sportaša članova klubova seniorskog uzrasta (18 godina i više), mlađih dobnih uzrasta (do 18 godina) i ostalih članova klubova (veterana, rekreativaca i sl.)

Broj sportaša odnosno članova klubova je izrazito promjenjiva kategorija, naročito kod najmlađih sportaša odnosno početnika koji češće i lakše prestaju s bavljenjem sportom ili mijenjaju klubove odnosno sportove. Neki sportovi,

naročito ekipni sportovi, po svojoj prirodi, okupljaju veće brojeve sportaša. Neki klubovi posvećuju veću pozornost radu s mladim sportašima u odnosu na druge. Neki sportovi ili klubovi imaju velikih izazova u privlačenju djece i mladih sportaša ili ih zbog prirode sporta djeca i početnici izbjegavaju odnosno čak im je i potpuno onemogućeno bavljenje nekim sportom u najmlađoj dobi. Drugim riječima sagledavanje broja sportaša po pojedinim sportovima ili klubovima nam mogu dati tek ograničene informacije te je u konačnoj prosudbi potrebno biti jako oprezan i računati na brojne čimbenike koji mogu utjecati na broj sportaša po pojedinom sportu ili sportskom klubu. (Tablica 2.4.5.)

Tablica 2.4.5. Sportovi s najvećim brojem članova na području Grada Karlovca

SPORT	BROJ ČLANOVA	UDIO U UKUPNOM BROJU SPORTAŠA
NOGOMET	853	25%
TAEKWONDO	424	12%
RUKOMET	291	8%
GIMNASTIKA	262	8%
KOŠARKA	223	6%
Ukupno 5 sportova	2.053	60%

Najmasovniji sport u Karlovcu je nogomet u koji je uključeno 25% svih karlovačkih sportaša. Slijedi taekwondo koji okuplja više od 400 članova ili oko 12% karlovačkih sportaša. U pet najmasovnijih sportova uključeno je 60% svih sportaša na području Grada Karlovca. (Tablica 2.4.5.)

Sportaši u ukupnoj populaciji Grada Karlovca

Ukupno 3.447 sportaša svih dobnih uzrasta članova karlovačkih sportskih klubova čine udio od 6,2% svih građana Grada Karlovca, odnosno 6,2% građana Grada Karlovca su članovi sportskih klubova. U dijelu stanovništva koje obuhvaća djecu i mlade od 5 do zaključno sa 17 godina starosti, što odgovara tzv. mlađim dobnim skupinama u sportu, udio uključenih u sport je 30,2% od ukupne populacije tog uzrasta. Sportaši seniorskog uzrasta kojih na području Grada Karlovca ima 570 čine 5,0% udjela u ukupnoj populaciji građana u dobi od 18 do zaključno s 34 godine starosti¹. (Tablica 2.4.6.)

Tablica 2.4.6. Sportašice i sportaši članovi karlovačkih sportskih klubova s udjelima u stanovništvu Grada Karlovca

	Grad Karlovac ¹	Sportaša	Udio
Ukupno	55.705	3.447	6,2%
5-17 godina	6.731	2.035	30,2%
18-34 godina	11.441	570	5,0%

¹ Popis stanovništva, DZS, 2011.

U usporedbi s Osijekom, Rijekom i Dubrovnikom, tri grada u Hrvatskoj koji imaju objavljene kvalitetne i precizne podatke o broju sportaša, Karlovac ima najmanji udio sportaša u ukupnoj populaciji te ima niži udio sportaša u populaciji u odnosu na cijelu Republiku Hrvatsku. Grad Dubrovnik ima oko 13.000 manje stanovnika od Karlovca, ali ima oko 700 više stanovnika uključenih u sustav sporta ili drugim riječima udio sportaša u populaciji Grada

¹ Iako ima seniorskih sportaša starijih od 34 godine njihov broj nije dovoljno velik da bi predstavljao ozbiljniju pogrešku u zaključivanju; službena statistika broja stanovnika Državnog zavoda za statistiku (DZS) obuhvaća raspone od 5 godina te bi usporedba s ukupnom populacijom od 18 do 39 godina starosti, prema mišljenju autora, predstavljala veću grešku

Karlovca je za 36,7% niži nego udio sportaša u populaciji Grada Dubrovnika. U odnosu na Rijeku u Gradu Karlovcu je udio sportaša niži za 36%, a u odnosu na Osijek za 21,3%. Grad Karlovac ima niži udio i u odnosu na cijelu Republiku Hrvatsku u kojoj članovi svih sportskih klubova čine 6,6% populacije. (Tablica 2.4.7.)

Tablica 2.4.7. Usporedba broja sportaša u Karlovcu, Osijeku, Rijeci, Dubrovniku i Republici Hrvatskoj

	stanovnika ¹	sportaša ukupno	udio sportaša
GRAD KARLOVAC	55.705	3.447	6,2%
Grad Osijek ²	108.048	8.497	7,9%
Grad Rijeka ³	128.624	12.442	9,7%
Grad Dubrovnik ⁴	42.615	4.164	9,8%
Republika Hrvatska ⁵	4.284.889	282.732	6,6%

1 Popis stanovništva, DZS, 2011.

2 podaci o broju sportaša prema Strategiji razvoja sporta Grada Osijeka 2020.-2030. (usvajanje dokumenta je u tijeku)

3 podaci o broju sportaša prema Strategiji sporta Grada Rijeke 2018.-2024. (www.rijeka.hr, 2020)

4 podaci o broju sportaša prema Strategija razvoja sporta i sportske infrastrukture u Gradu Dubrovniku 2018.-2028. (www.dubrovnik.hr, 2020)

5 podaci o broju sportaša prema Nacionalni program športa 2019.-2026. (www.sdus.gov.hr, 2020)

Ukupan broj sportaša na području Grada Karlovca je nizak. U budućem razdoblju jedan od ključnih strateških odrednica treba biti povećanje broja građana Grada Karlovca koji su uključeni u rad sportskih klubova. Kada bi se ukupan broj sportaša povećao za oko 2.000 odnosno za oko 58% u odnosu na trenutne pokazatelje relativni udio sportaša u ukupnoj populaciji građana Grada Karlovca otprilike bi se izjednačio s pokazateljima za gradove Rijeku i Dubrovnik.

Djeca i mladi sportaši

Udio djece i mladih od 5. do 18. godine života uključenih u rad karlovačkih sportskih klubova je samo 30,2%. Od oko 6.700 djece i mladih u tom uzrastu njih oko 2.000 je uključeno u rad karlovačkih sportskih klubova. U usporedbi s Osijekom i Dubrovnikom Grad Karlovac ima najniže pokazatelje broja i udjela djece i mladih uključenih u sport. (za Rijeku nisu objavljeni podaci o uzrasnim kategorijama sportaša) (Tablica 2.4.8.)

Tablica 2.4.8. Usporedba broja djece i mladih sportaša (5-17 godina) u Karlovcu, Osijeku i Dubrovniku

	broj stanovnika 5-17 godina ¹	broj sportaša 5-17 godina	udio sportaša
GRAD KARLOVAC	6.731	2.035	30,2%
Grad Osijek²	14.029	6.422	45,8%
Grad Dubrovnik³	5.619	3.250	57,8%

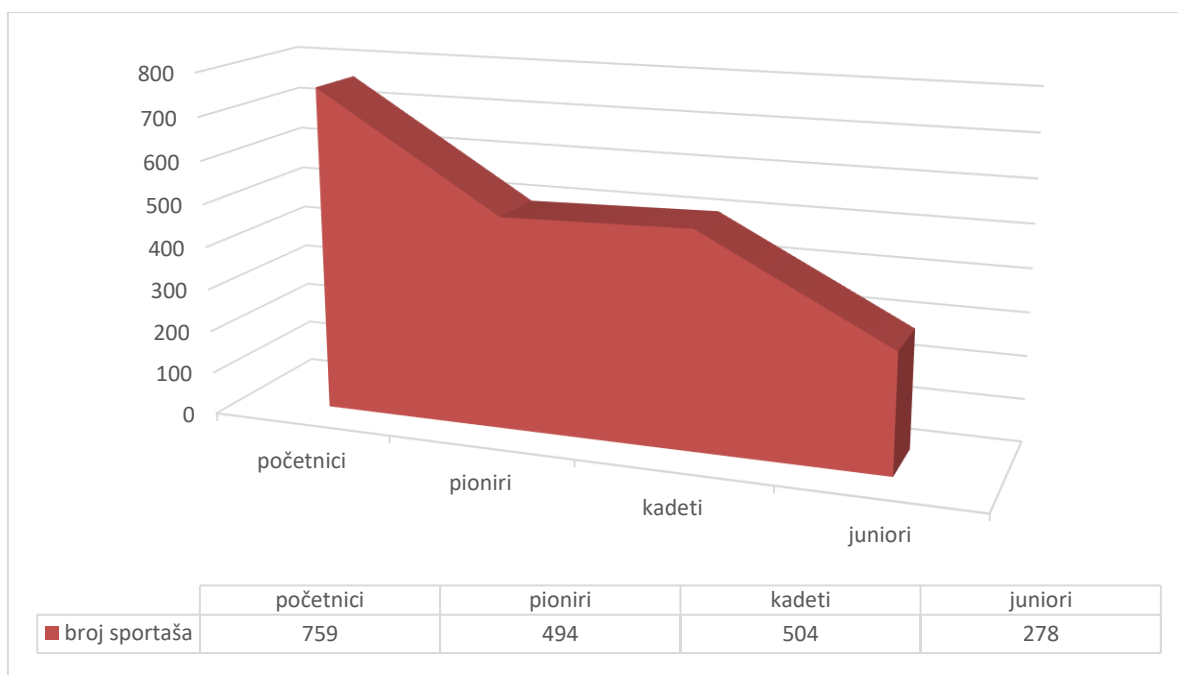
1 Popis stanovništva, DZS, 2011.

2 podaci o broju sportaša prema Strategiji razvoja sporta Grada Osijeka 2020.-2030. (usvajanje dokumenta je u tijeku)

3 podaci o broju sportaša prema Strategija razvoja sporta i sportske infrastrukture u Gradu Dubrovniku 2018.-2028. (www.dubrovnik.hr, 2020)

Najbrojnija uzrasna kategorija u karlovačkim sportskim klubovima jesu tzv. početnici odnosno članovi sportskih škola. Radi se, najčešće, o mlađoj djeci između 5 i 12 godina starosti. Oni čine 22% svih sportaša/članova klubova na području Grada Karlovca. Tek nakon 10/12 godine života u većini sportova počinju ozbiljniji selekcijski postupci odnosno djeca se dijele u natjecateljske uzrasne kategorije koje, najčešće imaju raspon od 2 godine (12-14 pioniri, 14-16 kadeti, 16-18 juniori i sl.). Napominjemo kao su prisute značajnije razlike u podjeli uzrasnih kategorija u pojedinim sportovima.

U podacima koji su prezentirani u Tablici 2.4.4., a vidljivi su i na Grafikonu 2.4.6., uočljiv je fenomen koji je prepoznat i generalno prisutan u sportu, a radi se o značajnom opadanju mladih sportaša od početnika prema pionirima i kadetima pa do juniorske kategorije. Prvo smanjenje broja djece uključenih u sport događa se nakon početničkih uzrasta i sportskih škola prilikom uključivanja u selekcijske/natjecateljske skupine (pioniri i kadeti). U Karlovcu se u tom trenutku broj djece uključenih u sport smanjuje za oko 35%. Na prijelazu iz osnovne u srednju školu odnosno, približno, na prijelazu iz kadetskog u juniorski uzrast događa se drugi veliki pad broja uključene djece i mladih u sport. U sportskim klubovima na području Grada Karlovca taj pad iznosi oko 45%. U kadetskom i mlađe kadetskom uzrastu aktivno je oko 500 članova sportskih klubova dok je u uzrastu juniora i mlađih juniora aktivno 278 članova. (Grafikon 2.4.6.)

Grafikon 2.4.6. Kretanje broja djece i mladih sportaša s obzirom na uzrasnu kategoriju
 Napomena: kategorija juniori obuhvaća juniore i mlađe juniore; kategorija kadeti obuhvaća kadete i mlađe kadete; kategorija pioniri obuhvaća pionire i mlađe pionire

Slični pokazatelji i postoci smanjivanja broja djece i mladih uključenih u sport dobiveni su i u Dubrovniku i Osijeku.

Od sportova koji okupljaju najviše djece i mladih na području Grada Karlovca ističe se nogomet koji svaki okuplja više od 500 djece i mladih sportaša, zatim slijede taekwondo i rukomet s više oko 250 djece i mladih sportaša te gimnastika i košarka koji okupljaju više od 150 djece i mladih sportaša. Navedenih pet sportova okuplja 1.403 djece i mladih sportaša i čine udio od 69% djece i mladih sportaša na području Grada Karlovca. Također, navedenih pet sportova okuplja 529 početnika i čine udio od 70% sportskih početnika na području Grada Karlovca. (Tablica 2.4.9.)

Tablica 2.4.9. Sportovi s najvećim brojem djece i mladih sportaša na području Grada Karlovca

	DJECE I MLADIH SPORTAŠA	POČETNIKA/SPORTSKA ŠKOLA	UDIO POČETNIKA
NOGOMET	581	210	36%
TAEKWONDO	269	45	17%
RUKOMET	245	103	42%
GIMNASTIKA	152	101	66%
KOŠARKA	156	70	45%
Ukupno	1.403	529	
% od ukupnog broja djece i mladih sportaša/početnika	69%	70%	

Gimnastika značajno odskače po visokom udjelu početnika ili polaznika sportskih škola u odnosu na ukupan broj djece i mladih sportaša koji su uključeni u rad klubova. Uz činjenice da se kod gimnastike radi o tzv. „bazičnom“ sportu te postojanju kvalitetnih infrastrukturnih, organizacijskih i trenerskih uvjeta za rad gimnastičkog kluba na području Karlovca te

popularnosti gimnastike svakako treba uvažiti i osobine gimnastike koja vrlo rano počinje s vrlo rigoroznom selekcijom djece koja pokazuju sklonosti, sposobnosti i kvalitete za natjecateljsku gimnastiku. Taekwondo klubovi imaju najmanji udio početnika u strukturi djece i mladih sportaša.

Na temelju iskazanih pokazatelja o djeci i mladim sportašima u karlovačkom sportskim klubovima možemo zaključiti kako se radi o ispodprosječnim pokazateljima broja uključene djece u sustav sporta. U strateškom smislu potrebno je povećati broj uključene djece i mladih u sportu sa sadašnjih 30% na 50% kako bi se približili drugim jedinicama lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj koje imaju značajno bolje pokazatelje.

Kategorizirani sportaši i članovi nacionalnih selekcija

Od 3.447 natjecatelja u karlovačkim sportskim klubovima na temelju ostvarenih rezultata na nacionalnim i međunarodnim sportskim natjecanjima kao vrhunski, vrsni i daroviti sportaši prepoznato je njih 25 koji imaju važeću kategorizaciju Hrvatskog olimpijskog odbora (HOO). Kategorizacija hrvatskih sportaša je javna ovlast HOO-a u razvrstavanju sportaša od I. do VI. kategorije. Osnova kategorizacije su kriteriji ostvarenih sportskih rezultata koji se odnose na svaki sport pojedinačno. Kategorizirani sportaši upisuju se u Registar koji vodi HOO. Na temelju postignutih rezultata, sportaši se razvrstavaju u šest kategorija:

- I. – III. kategorija - vrhunski sportaši
- IV. kategorija - vrsni sportaši
- V. i VI. kategorija - daroviti sportaši.

Sukladno kategorizaciji na području Grada Karlovca je 14 vrhunskih sportaša (III. kategorija), 6 je vrsnih sportaša (IV. kategorija) te 5 darovitih sportaša (V. i VI. kategorija). (Tablica 2.4.10.)

Tablica 2.4.10. Pregled kategoriziranih sportaša s područja Grada Karlovca

KATEGORIJA	BROJ SPORTAŠA	%
I. kategorija	0	0%
II. kategorija	0	0%
III. kategorija	14	56%
IV. kategorija	6	24%
V. kategorija	2	8%
VI. kategorija	3	12%
UKUPNO	25	100%

Izvor: Registar kategoriziranih sportaša HOO-a, 2020.

Kategorizirani sportaši dolaze iz 9 sportova: atletika, baseball, taekwondo, gimnastika, kuglanje, mačevanje, stolni tenis, streljaštvo i tenis. Trenutno nema kategoriziranih sportaša I. i II. kategorije na području Grada Karlovca. Vrhunski sportaši III. kategorije dolaze iz slijedećih sportova: atletika, gimnastika, streljaštva, stolnog tenisa, mačevanje. Kategorizirani sportaši ukupno čine 0,7% karlovačkih sportaša. Radi usporedbe, u Gradu Osijeku je 247 kategoriziranih sportaša, vrhunskih sportaša je 87 (I. do III. kategorija) i oni čine 5% od ukupnog broja sportaša.

Ukupan broj kategoriziranih sportaša u Gradu Karlovcu je iznimno nizak.

Posebno se ističe činjenica kako nema vrhunskih sportaša I. i II. kategorije.

Ostvariti uvjete za I. ili II. kategoriju jest izazovno jer zahtjeva, u pravilu, visoki plasman na međunarodnim natjecanjima kao što su europska ili svjetska prvenstva. Dok se III., IV. i niže kategorije odnose, u pravilu, na visoke plasmane na nacionalnim natjecanjima ili međunarodnim natjecanjima u

juniorskom ili nižem dobnom uzrastu. **Vrhunski sportaši I. i II. kategorije predstavljaju najvišu razinu sportske izvrsnosti te bi u budućem razdoblju trebalo težiti ispunjavanju preduvjeta (stručno-trenerskih, infrastrukturnih i financijskih) za ostvarivanjem vrhunskih sportskih rezultata većeg broja karlovačkih sportaša.**

U prethodnom strateškom dokumentu karlovačkog sporta iz 2012. godine navedeno je kako je u Karlovcu (Karlovačkoj županiji) bilo 37 kategoriziranih sportaša od čega su 2 sportaša I. kategorije, 4 sportaša II. kategorije te 7 sportaša III. kategorije.

U nacionalnim selekcijama karlovački sportaši su tijekom 2019. godine bili zastupljeni s ukupno 53 sportaša različitih dobnih uzrasta. Najbrojniji su reprezentativci seniorskog uzrasta kojih je bilo 30, juniora je bilo 10 reprezentativaca te kadeta 13 reprezentativca. (Tablica 2.4.11.)

Tablica 2.4.11. Reprezentativci odnosno članovi nacionalnih selekcija različitih dobnih uzrasta s područja Grada Karlovca

UZRASNA KATEGORIJA	BROJ REPREZENTATIVACA	%
seniori	30	57%
juniori	10	19%
kadeti	13	24%
UKUPNO	53	100%

Karlovački reprezentativci dolaze iz 15 sportskih klubova. Sportovi s najvećim brojem reprezentativaca su: baseball (10), taekwondo (9), mačevanje (8) i kickboxing (7). Od 33 sporta koja djeluju na području Karlovca članovi nacionalnih selekcija dolaze iz njih 12 odnosno 36% karlovačkih sportova ima barem jednog sportaša sa statusom državnog reprezentativca različitih uzrasnih kategorija.

SPORT OSOBA S INVALIDITETOM

U Karlovačkoj županiji živi 16.445 osoba s invaliditetom od čega je muškaraca 9.486 (58%), a žena 6.959 (42%) te osobe s invaliditetom čine 13,9% ukupnog stanovništva županije. Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 8.463 (51%), je u dobi od 65 ili više godina. Invaliditet je prisutan u svim dobnim skupinama, a dobnj skupini od 0 do 19 godina ima 1.115 djece i mladih s invaliditetom te čine 5,2% u ukupnoj populaciji djece i mladih od 0 do 19 godina. Karlovačka županija je jedna od županija s visokom stopom prevalencije invaliditeta – treća je županija s najvećom prevalencijom invaliditeta i s većom prevalencijom od prosjeka za Republiku Hrvatsku. (Benjak, 2019, Tablica 2.4.12.) Iako slični statistički pokazatelji za sam Grad Karlovac nisu dostupni procjenjujemo da na području Grada živi do najviše jedne polovine od ukupnog boja osoba s invaliditetom na području županije. Drugim riječima na području Grada Karlovca nema manje od 500 djece i mladih s invaliditetom (0-19 godina) te ne manje od 3.000 osoba s invaliditetom među radno aktivnim stanovništvom (20-64 godine).

Tablica 2.4.12. Broj osoba s invaliditetom u Karlovačkoj županiji s izračunom udjela različitih dobnih i spolnih skupina u ukupnom broju osoba s invaliditetom te udjelom osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije (prema Benjak 2019.)

OSOBE S INVALIDITETOM	Dobne skupine									UKUPNO
	0-19			20-64			65+			
	m	ž	ukupno	m	ž	ukupno	m	ž	ukupno	
KARLOVAČKA ŽUPANIJA	683	432	1.115	4.806	2.061	6.867	3.997	4.466	8.463	16.445
udio u broju osoba s invaliditetom	4%	3%	7%	29%	13%	42%	24%	27%	51%	100%
Udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije			5,2%			9,7%			32,5%	13,9%

Napomena: podaci samo za Grad Karlovac u ovom trenutku nisu dostupni

Najčešće vrste oštećenje na području Karlovačke županije su oštećenje drugih organa i organskih sustava te oštećenje lokomotornog sustava (Benjak, 2019, Tablica 2.4.13.) Ovisno o konkretnoj vrsti oštećenja odnosno dijagnozi osobe s invaliditetom imaju različite mogućnosti bavljenja sportom.

Tablica 2.4.13. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe (prema Benjak 2019.)

Vrsta oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1000 stanovnika
Oštećenje drugih organa	6.647	40 %	56
Oštećenje lokomotornog sustava	6.473	39,4 %	55
Mentalna oštećenje	4.646	28,3 %	39
Oštećenje središnjeg živčanog sustava	3.787	23,0 %	32
Oštećenje vida	1.684	10,2 %	14
Intelektualna oštećenja	897	5,5 %	8
Oštećenje sluha	661	4,0 %	6
Oštećenje glasovno govorne komunikacije	659	4,0 %	6
Oštećenje perifernog živčanog sustava	578	3,5 %	5
Prirođene anomalije i kromosomopatije	373	2,3 %	3
Autizam	55	0,3 %	0,5

Sportske udruge/klubovi osoba s invaliditetom

U Karlovačku športsku zajednicu učlanjeno je 10 sportskih udruga/klubova osoba s invaliditetom – jedna udruga koja djeluje u području sporta gluhih, te 9 sportskih udruga osoba s invaliditetom i slijepih.

Tablica 2.4.14. Popis sportskih klubova osoba s invaliditetom članica KŠZ – 10 udruga/klubova

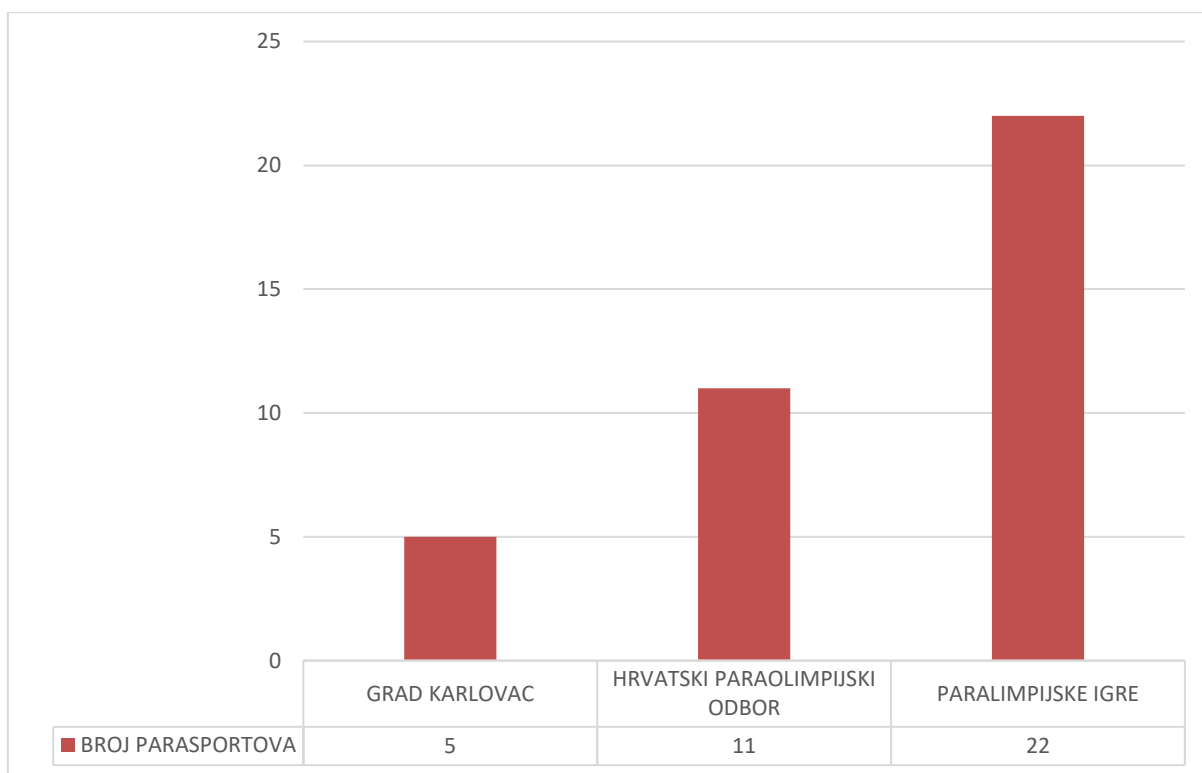
Sportski klubovi osoba s invaliditetom u Gradu Karlovcu
Atletski klub osoba s invaliditetom Karlovac
Klub invalida sjedeće odbojke Karlovac
Klub viseće kugle osoba s invaliditetom Karlovac
Sportski rekreativni centar Labrador
Sportsko društvo slijepih Karlovac
Stolnoteniski klub osoba s invaliditetom
Streljački klub Strijelac - HVIDR-a Karlovac
Športski savez gluhih Karlovac
Športsko društvo slijepih 4 rijeke
Udruga za šport i rekreaciju tjelesnih invalida Karlovca

Analizom obuhvaćeni klubovi osoba s invaliditetom imali su do 20 članova, a raspon broja članova se kretao od 7 do 18 članova. U svim sportskim klubovima osoba s invaliditetom uključeno je približno 120 članova. Većina članova su rekreativci i nenatjecatelji (86%), dok je udio natjecatelja u svim klubovima oko 14%.

Sportske aktivnosti osoba s invaliditetom na području Grada Karlovca pokrivaju 9 sportova osoba s invaliditetom: borilački sportovi (judo, taekwondo i sl.), atletika, sjedeća odbojka, kuglanje, streljaštvo, stolni tenis, šah, pikado.

Od 22 ljetnih sportova na programu paralimpijskih igara u Karlovcu se njeguju 5 paraolimpijskih sportova: atletika, sjedeća odbojka, streljaštvo, judo, stolni

tenis. U Republici Hrvatskoj u sklopu djelovanja Hrvatskog paraolimpijskog odbora prisutno je 11 parasportova (nacionalni sportski savezi paraolimpijskih sportova) od kojih je jedan zimski parasport (skijanje). (Grafikon 2.4.7.)

Grafikon 2.4.7. Broj parasportova u Gradu Karlovcu, Hrvatskom paraolimpijskom odboru i na paralimpijskim igrama

Sa stanovišta raširenosti odnosno broja paraolimpijskih sportova postoji prostor za daljnje širenje sustava sporta osoba s invaliditetom na području Grada Karlovca.

Parasport obuhvaća više vrsta oštećenja odnosno invaliditeta te je teško, na temelju postojećih pokazatelje, utvrditi precizan broj osoba s invaliditetom

čije klasifikacije oštećenja obuhvaća parasport. Okvirna procjena autora je da na području Grada Karlovca od oko 3.500 osoba s invaliditetom (500 djece i mladih do 19 godina i 3.000 radno aktivnih osoba 20-64 godina) nije manje od 1.000 osoba čiji invaliditet omogućuje bavljenje sportom. Od tog broja procjenjujemo da je do 200 djece i mladih do 19 godina. Stoga je moguće, uz određene rezerve i ograde, utvrditi da je do 15% osoba s invaliditetom čija klasifikacija i razina oštećenja to omogućuje uključeno u rad sportskih klubova osoba s invaliditetom. Postoji značajan potencijal daljnjeg rasta broja osoba s invaliditetom uključenih u rad sportskih udruga/klubova, naročito u području sporta djece i mladih. Svakako treba imati na umu i objektivne okolnosti koje stoje na putu osobama s invaliditetom, a naročito djeci i mladima s invaliditetom za uključivanje u redovito bavljenje sportom.

Šest osoba obavlja trenerske poslove u klubovima osoba s invaliditetom. U statusu volontera je svih 6 trenera. Od 6 trenera 1 osoba ima kvalifikaciju za obavljanje trenerskih poslova, dvije osobe imaju kvalifikaciju na razini osposobljavanja (tečaj) dok preostale e osobe ne posjeduje kvalifikaciju za obavljanje trenerskih poslova u sportu. Nedostatak kvalificiranih i kompetentnih trenera predstavlja ozbiljan ograničavajući čimbenik daljnjeg razvoja sporta osoba s invaliditetom. U stručno-trenerski rad s osobama s invaliditetom uključuju se i treneri profesionalci na razini KŠZ te ublažavaju nedostatak kompetentnih trenera.

Postojeća sportska infrastruktura na području Grada Karlovca u manjoj je mjeri prilagođena za korištenje osobama s invaliditetom. (za detaljnije vidi poglavlje 2.1. *Sportska infrastruktura na području Grada Karlovca*)

Na području sporta osoba s invaliditetom i gluhih postoji potencijal daljnjeg razvoja sportskih i sportsko-rekreativnih sadržaja, organiziranja

novih sportova i sportskih klubova te značajnijeg uključivanja osoba s invaliditetom u sportske aktivnosti. Naročito se to odnosi na djecu i mlade s invaliditetom koji žive na području Grada Karlovca. Značajne rezerve su uočene i u području stručnog trenerskoga rada s osobama s invaliditetom gdje je manifestan nedostatak kvalificiranih i kompetentnih trenera.

2.5. ŠKOLSKI I AKADEMSKI SPORT NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA

DEFINICIJA I OPIS PODRUČJA

Tjelesno vježbanje i sport sastavni su dio odgojno-obrazovnog sustava u Republici Hrvatskoj. Sport u okviru obrazovnog sustava podrazumijeva organizirane oblike rada u području predškolskih institucija (vrtića), osnovnih škola, srednjih škola i visokog školstva. Pod pojmovima tjelesno vježbanje i sport u odgojno-obrazovnom sustavu podrazumijeva se obvezna nastava tjelesne i zdravstvene kulture (TZK) i izvannastavne sportske aktivnosti. Nastavi tjelesne i zdravstvene kulture pripadaju redovita i izborna nastava. Redovita nastava se provodi prema propisanim nastavnim planovima i programima. U svakodnevnoj praksi izborna nastava tjelesne i zdravstvene kulture gotovo da se i ne provodi. Stoga je važnost provođenja izvannastavnih sportskih aktivnosti učenika iznimno velika jer upravo je njima cilj smanjiti razlike između, znanstveno istražene i dokazane, potrebe djece i mladih za tjelesnom aktivnošću i sportom i stvarne količine tjelesne aktivnosti u sustavu odgoja i obrazovanja. Školski sport je glavni sadržaj izvannastavnih sportskih aktivnosti djece i mladih.

Školski sport u Republici Hrvatskoj podrazumijeva sportske aktivnosti učenika koje se provode u školskim sportskim društvima izvan nastave. Zakonom o

sportu (NN 71/06) određeno je da radi provođenja izvannastavnih sportskih aktivnosti učenika, školski odbori u osnovnim i srednjim školama osnivaju školska sportska društva bez pravne osobnosti. Unutar školskog sportskog društva učenici, podijeljeni u sekcije, treniraju izabrani sport ili sportove i sudjeluju na školskim sportskim natjecanjima. Od natjecanja, postoje međurazredna i školska natjecanja, a ovisno o uspješnosti, učenici mogu sudjelovati na općinskim, gradskim, županijskim, regionalnim (međužupanijskim) i državnim natjecanjima. Programirati i provoditi izvannastavne školske sportske aktivnosti, sukladno Zakonu o sportu, mogu isključivo osobe koje imaju odgovarajuću stručnu spremu na razini sveučilišnog studija i ispunjavaju uvjete za nastavnika, odnosno profesora tjelesne i zdravstvene kulture.

Hrvatski školski športski savez (HŠŠS) nacionalni je školski sportski savez osnovan sukladno Zakonu o sportu krajem 2006. godine kao samostalna pravna osoba. U HŠŠS udružuju se županijski školski sportski savezi i školski sportski savez Grada Zagreba. Ciljevi djelovanja HŠŠS-a su usklađivanje aktivnosti članica, organizacija natjecanja školskih sportskih društava na nacionalnoj razini, skrb o sustavu školskog sporta u Republici Hrvatskoj i njegovo stalno unaprjeđivanje.

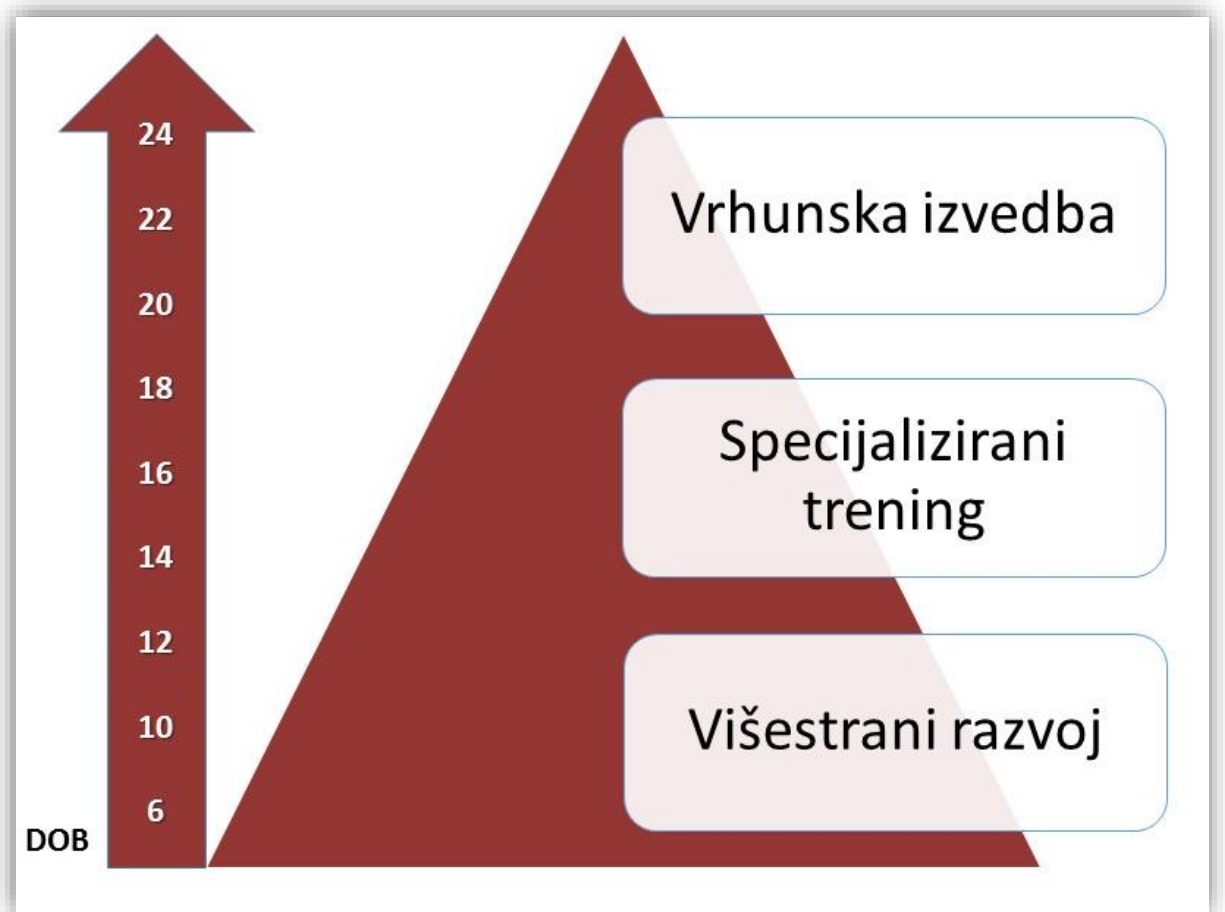
Kada se govori o odredbama i smjernicama sportskog razvoja djece predškolskog uzrasta, učenika i studenata prije svega treba uzeti u obzir pravilan koncept metodskog sportskog usavršavanja, a potom ga oblikovati sukladno specifičnostima karlovačkog područja.

U atmosferi trenutačnog društvenog trenda povećanja ovisnosti, devijantnog i društveno neprihvatljivog ponašanja djece i mladih, sve veće zastupljenosti sedentarnog načina života uslijed sve većeg korištenja različitih *ekrana* uloga

školskog sporta u prevenciji i suzbijanju takvog odrastanja i navika postaje još važnijom. Sport može, kao dodatni zaštitni omotač, koje dijete slobodno bira i uživa u bavljenju njime, igrati značajnu ulogu u razvoju djece i mladih štiteći ih od negativnih utjecaja okoline, a pripadnost sportskoj ekipi može biti značajna podrška djeci i mladim sportašima u njihovu sazrijevanju i suočavanju s izazovima i stresnim situacijama modernog društva. Bavljenje sportom izuzetno potiče socijalizaciju i usvajanje interakcijskih i komunikacijskih vještina.

Prilikom rada s mlađim dobnim uzrastima posebno se naglašava princip rada koji treba biti usklađen s biološkim razvojem djeteta. Premda djeca u okviru obrazovnog sustava nisu biološki već kronološki homogenizirani, utoliko više treba voditi računa o metodici, sadržajima i opterećenju te težnji ka što većoj individualizaciji pri radu koji će izvoditi visokokvalificirani kadar.

Od ranog djetinjstva do sazrijevanja, ljudi prolaze kroz nekoliko faza razvoja koje uključuju djetinjstvo, prepubertet, pubertet, postpubertet i zrelost. Za svaku razvojnu fazu, postoji i odgovarajuća faza sportskog usavršavanja. Generalno vrijedi načelo - od opće (višestranе) sportske naobrazbe u najmlađoj dobi ka selektivnom i specifičnom usavršavanju u daljnjim fazama razvoja kako je prikazano na grafikonu 2.5.1. u nastavku.

Grafikon 2.5.1. Faze sportskoga razvoja

Prečesto se događa da sportski programi za djecu oponašaju programe vrhunskih sportaša ne uzimajući u obzir biološke karakteristike djece i načela sportskog usavršavanja. Različite faze biološkog razvoja određuju različite ciljeve i zadaće programa vježbanja. Premda su vrste programa i njihovi sadržaji u velikoj mjeri integrirani, postoji razlika u sadržajima globalnog programa u pojedinim fazama.

Tablica 2.5.1. Programi, sadržaji i načini provedbe sportskih aktivnosti različitih stupnjeva odgojno-obrazovnog procesa - prijedlog

Uzrast	Predškolski	1. - 4. razred	5. - 8. razred	Srednja škola	Visoko obr.
Vrsta programa	Program za višestrani razvoj	TZK + Program za višestrani razvoj	TZK + šk. klubovi	TZK + šk. Klubovi	Prema interesu
Sadržaj	Osnovni oblici kretanja, individualne i grupne vježbe, poligoni	Usavršavanje osnovnih oblika kretanja, elementarne igre	Specifični elementi različitih sportova	Usavršavanje specifičnih elemenata određenog sporta	Različite izborne rekreativne aktivnosti
Provedba	Suradnja s primjerenim lokalnim udrugama (klubovima)	Suradnja s Univerzalnim sportskim školama	Suradnja šk. klubova i gradskih klubova	Suradnja šk. klubova i gradskih klubova	Visokoškolski resursi; suradnja s lokalnom ponudom

U ranijim fazama života posebno je naglašen program višestranog razvoja motoričkih sposobnosti. Uvažavajući ovaj bitan koncept Hrvatski školski sportski savez je 2007. u niže razrede osnovne škole uveo program „Univerzalne sportske škole“ (USŠ) kojem je cilj usvajanje niza temeljnih motoričkih vještina i kompenzacija malog broja sati nastave TZK. Program Univerzalne sportske škole u Gradu Karlovcu provodi šest škola. Potrebno je napomenuti kako djeca u odjeljenjima univerzalne sportske škole nisu optimalno homogenizirana ali treba podržavati ovakve programe jer značajno povećavaju razinu bavljenja tjelesnom aktivnošću djece koja se prema brojnim istraživanjima sve manje kreću.

Pravo na bavljenje sportskim aktivnostima jedno je od temeljnih prava svakog djeteta i mlade osobe. Bavljenje sportskim aktivnostima važan je čimbenik zdravog i cjelovitog razvoja svake individue. Zbog toga je nužno osigurati svakom djetetu slobodu izbora i mogućnosti za bavljenje sportskim aktivnostima jer se time pridonosi razvoju tjelesnih, intelektualnih i moralnih

obilježja svakog djeteta. To se naročito odnosi na sustav odgoja i obrazovanja. Uloga školskog sporta u ispunjavanju navedenoga izuzetno je važna.

Bavljenje sportskim aktivnostima unutar školskog sustava omogućava svakom djetetu i mladoj osobi zadovoljavanje primarnih ljudskih potreba kao što su: biološka potreba za kretanjem i igrom te potreba za sigurnošću, redom i poretkom, pripadanjem, samopoštovanjem i samoaktualizacijom. Školski sport značajno utječe na poželjan psihosomatski razvoj djece i mladih te na unaprjeđenje i očuvanje njihova zdravlja. Kako bi se osigurala i podigla kvalitete života kao temelj mentalnog i tjelesnog zdravlja i u odrasloj dobi, bavljenje sportskim aktivnostima, naročito u djece i mladih, igra ključnu ulogu.

ŠKOLSKI SPORT U GRADU KARLOVCU

Tri su glavna aspekta analize u koja se odnose na školski sport:

- brožčani pokazatelji o sudjelovanju učenika u školskom sportu,
- infrastruktura za školski sport te
- natjecanja i programi u kojima sudjeluju učenici s područja grada Karlovca.

Analizom navedenih segmenata školskoga sporta dobit će se konkretni kvantitativni pokazatelji o sustavu školskoga sporta na temelju kojih će se detektirati manjkavosti i područja za unaprjeđenje školskoga sporta u gradu Karlovcu.

U hrvatskom sustavu školskoga sporta, kao i u mnogim drugim europskim zemljama postoji problem tzv. dualnog sustava u kojem se često događa da u školskom sportu sudjeluju učenici koji su već uključeni u trenažne procese u sportskim klubovima, dok u školskom sportu participiraju samo kroz natjecanja. Stoga je važno za unaprjeđenje sustava školskog sporta u Karlovcu ali i u Republici Hrvatskoj stremiti ka provođenju sportskih programa kroz cijelu školsku godinu, a izbjegavati situacije u kojima se školski sport svodi samo na natjecanja u kojima pak sudjeluju učenici koji treniraju u drugim sportskim sustavima. Iako su natjecanja važan dio školskoga sporta, djeca i mladi najveću korist imaju od programa sporta i tjelesnog vježbanja koji se provode kontinuirano kroz cijelu školsku godinu. Naravno, u tom kontekstu moguća je i suradnja sportskih klubova sa školskim sportskim društvima o čemu će više riječi biti u nastavku.

Osnovne škole

U gradu Karlovcu u školskoj 2019./2020. godini u 10 osnovnih škola nastavu je pohađalo 3857 učenica i učenika. Od prvog do četvrtog razreda ukupno je bilo 1859 učenika dok je u skupini od petog do osmog razreda ukupno bilo 1998 učenika. Broj učenika, članova školskog športskog društva (ŠŠD) od prvog do četvrtog razreda koji imaju važeću člansku iskaznicu Hrvatskog školskog športskog saveza u školskoj 2019./2020. godini bilo je 10, dok je učenika od petog do osmog razreda s iskaznicom HŠŠS-a bilo 554. Dakle, ukupan broj učenika članova ŠŠD-a je 564 (tablica 2.5.2.).

Tablica 2.5.2. Osnovni pokazatelji školskog sporta u karlovačkim osnovnim školama

OSNOVNA ŠKOLA	Broj učenika I-IV razred	Broj učenika V-VIII razred	Ukupan broj učenika	Broj učenika I-IV razreda članova ŠŠD	Broj učenika V-VIII razreda članova ŠŠD	Ukupan broj članova ŠŠD	Udio članova ŠŠD
OŠ Braće Seljan	116	165	281	0	45	45	16,01%
OŠ Banija	190	234	424	0	60	60	14,15%
OŠ Dragojle Jarnević	245	236	481	0	60	60	12,47%
OŠ Skakavac	45	47	92	0	25	25	27,17%
OŠ Švarča	201	183	384	0	50	50	13,02%
OŠ Turanj	221	219	440	0	30	30	6,81%
OŠ Dubovac	399	389	788	5	89	94	11,92%
OŠ Mahično	77	92	169	0	30	30	17,75%
OŠ Grabrik	325	369	694	5	135	140	20,17%
OŠ Rečica	40	64	104	0	30	30	28,84%
UKUPNO	1.859	1.998	3.857	10	554	564	14,62%

Izvor: Školski športski savez Grada Karlovca, 2020.

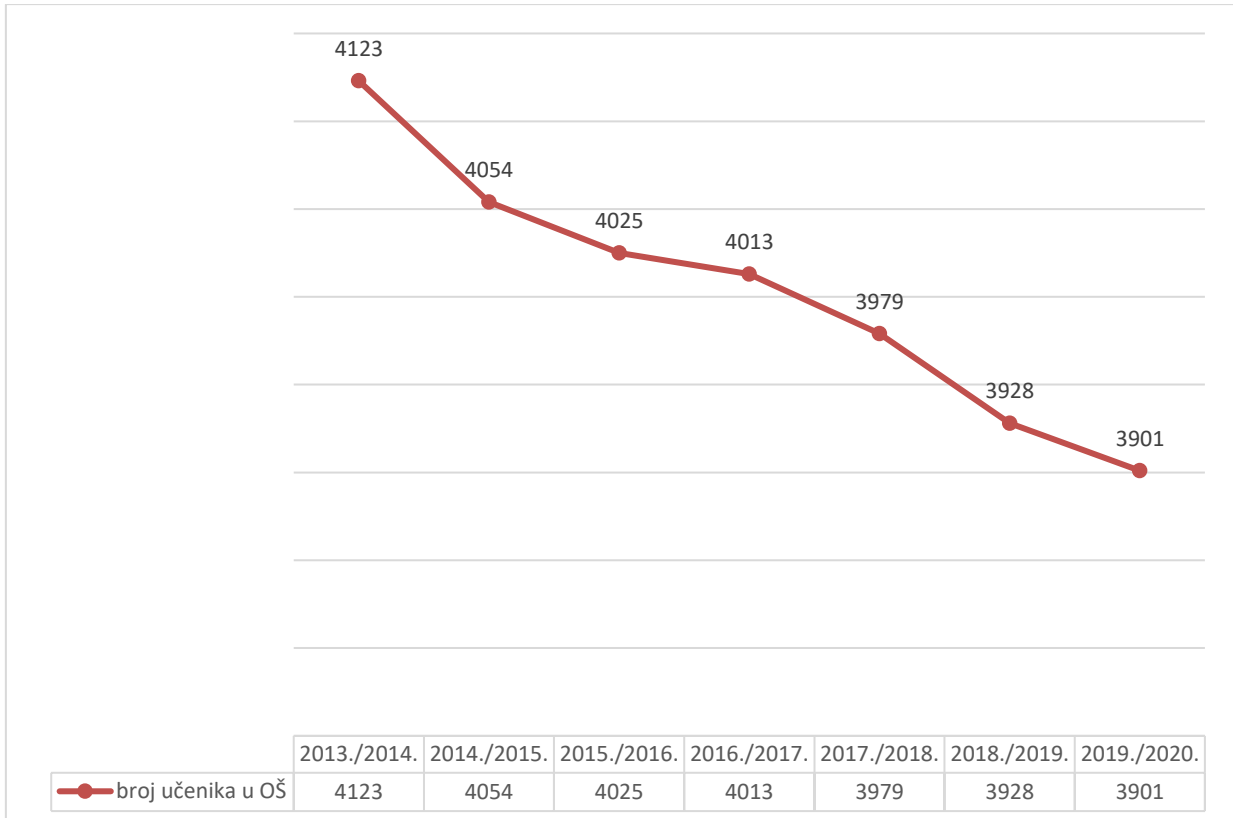
Prilikom procjene stanja školskoga sporta u nekoj sredini jedan od objektivnih pokazatelja je brojčano stanje članova ŠŠD-a. Svaki učenik koji je član školskog športskog društva posjeduje iskaznicu Hrvatskog školskog športskog saveza te time postaje dio zajednice učenika uključenih u školski sport u Republici Hrvatskoj. Posjedovanjem iskaznice stječe i pravo sudjelovanja na svim

razinama natjecanja u školskom sportu kao i mogućnost sudjelovanja u ostalim programima školskoga sporta. U tablici 2.5.2. nalaze se pokazatelji o ukupnom broju učenika po školama ali i broju učenika članova ŠSD-ova.

Od **prvog do četvrtog razreda osnovne škole** vrlo je mali postotak učenika članova školskih sportskih društava (0,53%) što je donekle rezultat činjenice kako u toj dobi učenici imaju 3 sata tjelesne i zdravstvene kulture tijekom tjedna pa tu zadovolje svoje potrebe za tjelesnom aktivnošću unutar školskog sustava. Drugi razlog je činjenica kako u toj dobi još uvijek ne postoji sustav natjecanja u kojem bi učenici sudjelovali pa nema razloga za učlanjivanje u školsko športsko društvo. Ipak važno je napomenuti kako u toj uzrasnoj kategoriji učenici koriste program Univerzalne sportske škole organiziran i financiran od strane Hrvatskog školskog športskog saveza o kojem je bilo riječi nešto ranije u ovom poglavlju. Na taj način djeca od I do IV razreda imaju na raspolaganju aktivnost vođenu od strane profesora TZK što je također važna informacija jer nastavu TZK u tom uzrastu vode učitelji i učiteljice razredne nastave. U programu univerzalne sportske škole sudjeluje oko 200 djece što u konačnici povećava broj djece od 1. do 4. razreda uključene u školski sport na prihvatljivih ali još uvijek niskih 11,29%.

U uzrastu od **petog do osmog razreda** osjetan je porast broja učenika koji su članovi ŠSD što se ogleda u postotku od 27,72%. Ovo povećanje se uglavnom odnosi na činjenicu kako se u ovom uzrastu na lokalnoj, regionalnoj i državnoj razini organiziraju školska sportska natjecanja. Da bi ostvarili pravo sudjelovanja na tim natjecanjima svi učenici trebaju imati iskaznice Hrvatskog školskog športskog saveza. Osim školskih sportskih natjecanja u uzrastu od petog do osmog razreda Hrvatski školski sportski savez je razvio program *Vježbaonica* koji je pandan univerzalnoj sportskoj školi u mlađim uzrastima.

Podaci o ukupnom broju učenika članova ŠŠD-a u odnosu na ukupan broj učenika u karlovačkim osnovnim školama nije zadovoljavajući. Postotak učenika koji su uključeni u sustav školskoga sporta na temelju članstva u školskim športskim društvima iznosi tek 14,62% što je vrlo niski postotak i zahtjeva značajna unaprjeđenja. Ipak, situaciju donekle poboljšavaju učenici koji su uključeni u dodatne programe koji se provode u okviru izvannastavnih školskih sportskih aktivnosti u kojima na području grada Karlovca, prema procjeni sudjeluje dodatnih 300-tinjak učenika. S navedenim učenicima postotak djece uključene u školski sport u osnovnim školama penje se na 22,4%. Usporedbom prikazanih brojki s nekim drugim sredinama u Republici Hrvatskoj vidimo kako je grad Karlovac u nešto boljoj situaciji od grada Dubrovnika koji prema analizi iz 2018. godine ima 20% učenika uključenih u školski sport, dok je u gradu Osijeku s učenicima koji koriste dodatne programe HŠŠS-a (Univerzalna športska škola i Vježbaonica) oko 25% učenika koji su dio sustava školskog sporta. Još jedan zanimljiv podatak je da je 2009. godine u dokumentu pod nazivom *Strategija razvoja školskog sporta u Republici Hrvatskoj 2009.-2014.* Karlovačka županija po uključenosti učenika u školski sport bila na 25,66% što je nešto bolji rezultat u odnosu na trenutni grad Karlovca. Važno je imati na umu da u tom trenutku program *Univerzalna sportska škola* nije bio na razini današnjeg, dok program *Vježbaonica* nije niti postojao pa je opravdano postotak iz navedenog dokumenta usporediti s postotkom od 14,62% navedenih ranije u tekstu. Zasiurno da manjem broju djece uključene u školski sport doprinosi i negativna demografska situacija koja podrazumijeva smanjenje broja djece u karlovačkim osnovnim školama kako je prikazano na grafikonu 2.5.2.

Grafikon 2.5.2. Broj učenika u karlovačkim osnovnim školama u posljednjih sedam godina (MZO, 2020).

Temeljem svega navedenog može se zaključiti kako stanje u školskom sportu grada Karlovca po pitanju uključenosti učenika u školske sportske aktivnosti nije zadovoljavajuće. Danas grad Karlovac ima manji udio učenika uključenih u školski sport nego Karlovačka županija 2009. godine. Potrebno je definirati ciljeve i osmisliti program koji će unaprijediti ove pokazatelje i dovesti do povećanja djece uključene u školski sport. Zadaća je svih dionika uključenih u sustav karlovačkog sporta osigurati pretpostavke za privlačenje što većeg broja djece u bavljenje školskim sportom kako bi ostvarili dobrobiti koje redovito bavljenje tjelesnom aktivnošću nosi.

Ranije u tekstu navedene su **dodatne aktivnosti** koje se provode u osnovnim školama grada Karlovca s ciljem uključivanja što većeg broja djece u školski sport. Dva su najznačajnija programa koji se organiziraju na nacionalnoj razini pod koordinacijom Hrvatskog školskog športskog saveza već spomenuta *Univerzalna športska škola* te *Vježbaonica*. Prvi program namijenjen je djeci od prvog do četvrtog razreda osnovne škole, odnosno uzrastu od 6 do 10 godina, dok je drugi namijenjen djeci od petog do osmog razreda. Program univerzalne sportske škole na području grada Karlovca provodi se u šest škola u kojima je ukupno aktivnih 8 odjeljenja UŠŠ-a. Temeljem toga može se zaključiti kako samo kroz ovaj program u sustavu školskog sporta na području grada Karlovca sudjeluje oko 200 učenika od prvog do četvrtog razreda što je u odnosu na ukupnu populaciju u ovoj dobi nešto više od 10%. *Vježbaonica* je također program osmišljen, financiran i koordiniran od strane Hrvatskog školskog športskog saveza, a namijenjen je učenicima od petog do osmog razreda, *Program se provodi kao dio aktivnosti školskih sportskih društava, a voditelji su isključivo učitelji/nastavnici tjelesne i zdravstvene kulture zaposleni u toj školi s mogućnošću suradnje s ostalim nastavnicima iz drugih predmeta te vanjskim suradnicima školskog sportskog društva, roditeljima, klubovima...* (HŠŠS, 2020). Program *Vježbaonica* provodi se u tek 4 osnovne škole u gradu Karlovcu temeljem čega se može zaključiti kako definitivno postoji prostor za unaprjeđenje školskoga sporta u ovom segmentu. Osim navedenih programa aktivnosti učenika u školskom sportu su dominantno izražene kroz sudjelovanje na natjecanjima školskih sportskih društava u različitim sportovima. Učenici osnovnih škola grada Karlovca sudjeluju u školskim natjecanjima u sljedećima sportovima: futsal, rukomet, košarka, odbojka, stolni tenis, badminton, šah, atletika, kros i gimnastika. Sve osnovne škole u gradu Karlovcu sudjeluju na školskim sportskim natjecanjima na

lokalnoj, regionalnoj i prema plasmanima i na državnoj razini. Osim škola predstavljenih u tablici 2.5.2., u Karlovcu djeluje i Centar za odgoj i obrazovanje djece i mladeži Karlovac s ukupno 66 učenika od kojih je 10 registrirano kao članovi ŠŠD-a te kao takvi sudjeluju na državnom prvenstvu za djecu s teškoćama u razvoju koje organizira Hrvatski školski športski savez. Nedostatak je činjenica kako ovaj centar nema svoju školsku sportsku dvoranu nego koriste samo vanjska igrališta.

U tablici 2.5.3. nalaze se opći pokazatelji koji se odnose na aktivnosti ŠŠD-ova te na generalnu informaciju o sportskoj infrastrukturi osnovnih škola u gradu Karlovcu. Podaci u tablici koji se odnose na aktivnost ŠŠD-ova prikazuju koje škole provode dodatne programe Hrvatskog školskog športskog saveza. **Vidljivo je kako se Univerzalna športska škola provodi u šest škola kroz ukupno 8 odjeljenja što je definitivno prostor za unaprjeđenje ovoga segmenta školskog sporta. Obzirom da se program univerzalne športske škole financira od strane HŠŠS-a pa je budžet za ove aktivnosti vjerojatno zadan, mogući pravac djelovanja bi bio financiranje određenog broja odjeljenja iz lokalnog proračuna. Također, potrebno je obratiti pozornost i na činjenicu kako je program *Vježbaonica* aktivan u samo četiri škole gdje također postoji prostor za napredak koji je moguće ostvariti kroz slična rješenja kao i kod UŠŠ.**

Još jedan od važnih preduvjeta za razvoj školskoga sporta je sportska infrastruktura. Temeljem pregleda podataka u tablici 2.5.3 može se zaključiti kako situacija u osnovnim školama grada Karlovca nije zadovoljavajuća obzirom na činjenicu kako tek 50% škola ima sportsku dvoranu. Dvije škole koriste gradsku dvoranu i dvoranu druge škole dok tri škole nemaju sportsku dvoranu. Po pitanju vanjskih igrališta je situacija nešto bolja gdje je osam škola prijavilo kako ima svoja vanjska igrališta, dok dvije škole koriste gradska vanjska igrališta. Detaljnija analiza školske

sportske infrastrukture predstavljena je u poglavlju *Sportska infrastruktura na području grada Karlovca*.

Tablica 2.5.3. Aktivnosti ŠSD-ova i opći pokazatelji o infrastrukturi u osnovnim školama

OSNOVNA ŠKOLA	Dvorana	Vanjsko igralište	Program UNIVERZALNA SPORTSKA ŠKOLA	Broj odjeljenja USŠ	Program VJEŽBAONICA	Sudjelovanje na školskim sportskim natjecanjima
OŠ Braće Seljan	GD*	DA	DA	1	NE	DA
OŠ Banija	DA	DA	DA	1	DA	DA
OŠ Dragojle Jarnević	DŠ**	GT***	DA	1	NE	DA
OŠ Skakavac	NE	DA	NE	0	NE	DA
OŠ Švarča	DA	DA	NE	0	NE	DA
OŠ Turanj	DA	GT***	NE	0	NE	DA
OŠ Dubovac	DA	DA	DA	2	DA	DA
OŠ Mahično	NE	DA	DA	1	DA	DA
OŠ Grabrik	DA	DA	DA	2	DA	DA
OŠ Rečica	NE	DA	NE	0	NE	DA
UKUPNO	50%	80%	60%	8	40%	100%

* koriste gradsku športsku dvoranu

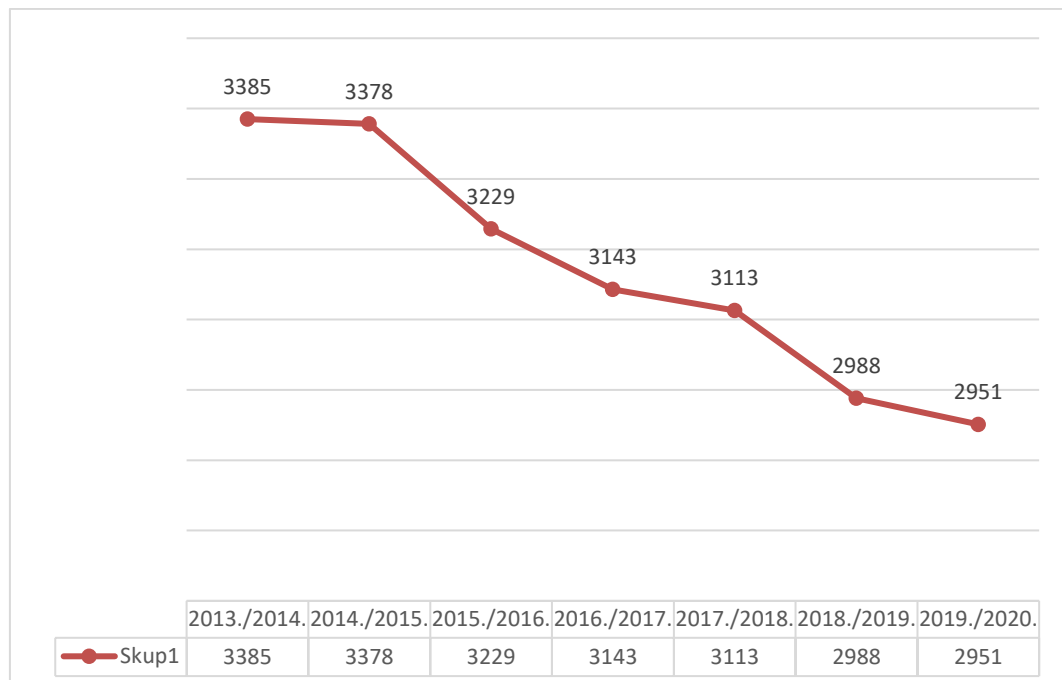
** koriste dvoranu druge škole

*** koriste gradske terene

Srednje škole

Na području grada Karlovca djeluje osam srednjih škola. Prema podacima prikupljenim u ovoj analizi broj učenika u srednjim školama grada Karlovca je 3001. Kada govorimo o uključenosti učenika u školski sport u srednjim školama u Karlovcu potrebno je istaknuti kako je od navedenog broja učenika njih samo 385 evidentirano kao članovi ŠSD-ova u srednjim školama. **To znači da je tek 12,82% učenika srednjih škola u gradu Karlovcu uključeno u školski sport.** U odnosu na osnovne škole ne postoji velika razlika u postotku što pokazuje da je u srednjim školama, kao i u osnovnim situacija po pitanju uključenosti učenika u ŠSD-ove prilično loša. Usporedbe radi, na razini Republike Hrvatske je 2009. godine prema podacima iznesenim u dokumentu

Strategija razvoja školskog sporta u Republici Hrvatskoj 2009.-2014. u školski sport srednjih škola bilo uključeno oko 21% učenika. U istom dokumentu iznesen je i podatak za Karlovačku županiju u kojoj je u školski sport u tom trenutku bilo uključeno 14,67% što je u tom trenutku bio jedan od nižih prosjeka. Vidimo dakle da je silazni trend nastavljen pri čemu kao jedan od razloga možemo navesti i negativnu demografsku sliku, odnosno kontinuirano smanjenje broja djece u karlovačkim srednjim školama što je razvidno iz grafikona 2.5.3. gdje su prikazani brojevi učenika u srednjim školama grada Karlovca u posljednjih sedam godina za koje su podaci dostupni na internetskim stranicama Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Grafikon 2.5.3. Broj učenika u karlovačkim srednjim školama u posljednjih šest godina (MZO, 2020).

Osim što je primjetan značajan pad postotka u odnosu na osnovne škole potrebno je napomenuti da je ovaj trend prisutan i u drugim sredinama u Republici Hrvatskoj. Primjerice, u gradu Dubrovniku je 2018. godine postotak uključenih učenika u školski sport u srednjim školama iznosio 11%, dok je grad Osijek 2020. godine na nešto nižoj razini od Karlovca s 12,48%. Obzirom da se radi o dinamičnom životnom razdoblju za svakog učenika ovakav trend prisutan je već duže vrijeme u hrvatskim školama ne samo kada je u pitanju školski sport. Međutim, bez obzira na tu činjenicu potrebno je uložiti dodatne napore u stvaranje preduvjeta za uključivanje dodatne djece u bavljenje školskim sportom. Podaci za srednje škole i uključenost učenika u školski sport su prikazani u tablici 2.5.4..

Tablica 2.5.4. Osnovni pokazatelji školskog sporta u karlovačkim srednjim školama

SREDNJA ŠKOLA	Ukupan broj učenika	Osnovano školsko športsko društvo	Ukupan broj učenika članova ŠSD	Postotak članova ŠSD u odnosu na broj učenika
Prirodoslovna škola	194	DA	30	15,46%
Mješovita industrijsko - obrtnička škola	360	DA	40	11,11%
Ekonomsko - turistička škola	411	DA	50	12,16%
Trgovačko -ugostiteljska škola	329	DA	35	10,63%
Tehnička škola	562	DA	60	10,67%
Šumarska i drvodjeljska škola	218	DA	35	16,05%
Medicinska škola	315	DA	45	14,28%
Gimnazija Karlovac	612	DA	90	14,70%
UKUPNO	3.001	100%	385	12,82%

Jedan od ključnih segmenata za kvalitetno funkcioniranje sustava školskog sporta je sportska infrastruktura. U tablici 2.5.5. prikazan je pregled općeg stanja infrastrukture u karlovačkim srednjim školama uz napomenu kako je detaljnija analiza infrastrukture opisana u poglavlju *Sportska infrastruktura na području grada Karlovca*. **Temeljem rezultata prikazanih u tablici može se**

zaključiti kako je generalno stanje s infrastrukturom u srednjim školama zadovoljavajuće s aspekta da ne postoji niti jedna škola koja nema mogućnost provođenja školskih sportskih aktivnosti. Ipak, tri škole koje koriste gradsku športsku dvoranu ograničeno je u samom korištenju obzirom na termine drugih korisnika što je svakako prostor u kojem treba tražiti mogućnosti za unaprjeđenje sustava školskog sporta po pitanju infrastrukture. Što se tiče školskih sportskih natjecanja, vidljivo je kako sve škole sudjeluju u natjecanjima što je svakako pozitivan pokazatelj ali s druge strane imamo podatak kako tek jedna škola koristi program HŠŠS-a *Vježbaonica* što definitivno ne može biti pozitivan impuls za razvoj školskog sporta u srednjim školama grada Karlovca.

Tablica 2.5.5. Opći pokazatelji aktivnosti ŠŠD-ova i infrastrukture u srednjim školama

SREDNJA ŠKOLA	Dvorana	Vanjsko igralište	Program VJEŽBAONICA	Sudjelovanje na školskim sportskim natjecanjima
Prirodoslovna škola	DA	DA	NE	DA
Mješovita industrijsko - obrtnička škola	GD*	KGT**	NE	DA
Ekonomsko - turistička škola	DA	KGT**	NE	DA
Trgovačko -ugostiteljska škola	GD*	KGT**	NE	DA
Tehnička škola	DA	DA ALI***	NE	DA
Šumarska i drvodjeljska škola	DA	DA	NE	DA
Medicinska škola	DA	DA	NE	DA
Gimnazija Karlovac	GD*	DA ALI***	DA	DA
UKUPNO	62,5%	62,5%	12,5%	100%

*GD – koristi gradsku dvoranu

**KGT - koristi gradske terene

*** DA ALI – ima terene koji su u lošem stanju, neopremljeni ili devastirani

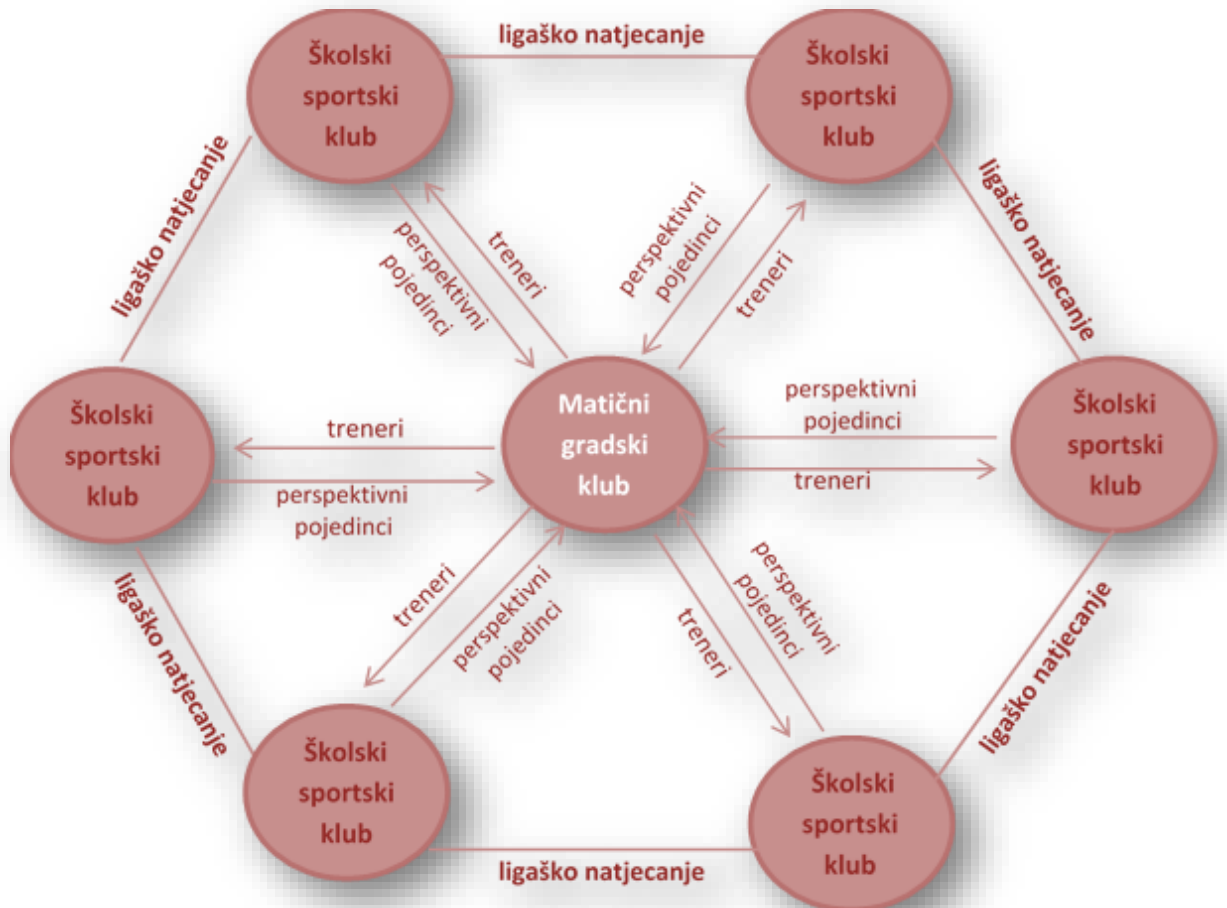
Kada se govori generalno o stanju u karlovačkom školskom sportu, bilo da se radi o osnovnim ili srednjim školama, moguće je razmišljati i o novim pravcima razvoja. Prije svega potrebno je stvoriti veću spregu profesora tjelesne i zdravstvene kulture, voditelja/trenera školskih sportskih klubova i voditelja

lokalnih sportskih klubova. Vođenjem evidencije, stručnom suradnjom, selekcioniranjem, praćenjem i usmjeravanjem talentirane djece, profesori TZK imaju bitnu ulogu u osnaživanju i razvoju školskih klubova, a posljedično i gradskih klubova u pojedinom sportu.

Grafikon 2.5.4. Suradnja na području provođenja nastave TZK, djelovanja školskih sportskih društava i lokalnih sportskih klubova

Evidentan je prostor za razvoj djelovanja školskih sportskih društava. Sinergijom školskih i lokalnih sportskih klubova treba stvoriti koncept rada koji bi stvorio korist za oba sustava. Model prikazan na grafikonu 2.5.4. može se provoditi u većini ekipnih sportova (košarka, mali nogomet, odbojka, rukomet), a mogu ga prihvatiti i ostali sportovi npr. judo, badminton, stolni tenis odnosno svi sportovi za koji postoji interes učenika. Jedini izuzetak su sportovi koji zahtijevaju specifične objekte (atletika, plivanje, vaterpolo i dr.).

Grafikon 2.5.5. Prijedlog koncepta suradnje školskih i lokalnih sportskih klubova

Koordinacijom gradskog školskog sportskog saveza, matičnih lokalnih klubova i upravitelja sportskih objekata, takvi sportovi bi se održavali prema turnirskom načinu natjecanja odnosno mitinga po mogućnosti dva puta godišnje uz ostala službena natjecanja u okviru Hrvatskog školskog sportskog saveza. Školski bi klubovi provodili treninge u obimu od dva puta tjedno uz eventualnu utakmicu. Bitno je pažljivo i dobro organizirati ugođaj velikog sportskog događaja baziranog dominantno na zabavi sa zadaćom

da i oni, uvjetno rečeno, manje talentirani učenici istovremeno stvaraju doživljaj kvalitetnog sportskog događaja.

Predloženi sustav temeljen na uskoj suradnji školskih i matičnih klubova kreira mnoge koristi za školski i lokalni klupski sport:

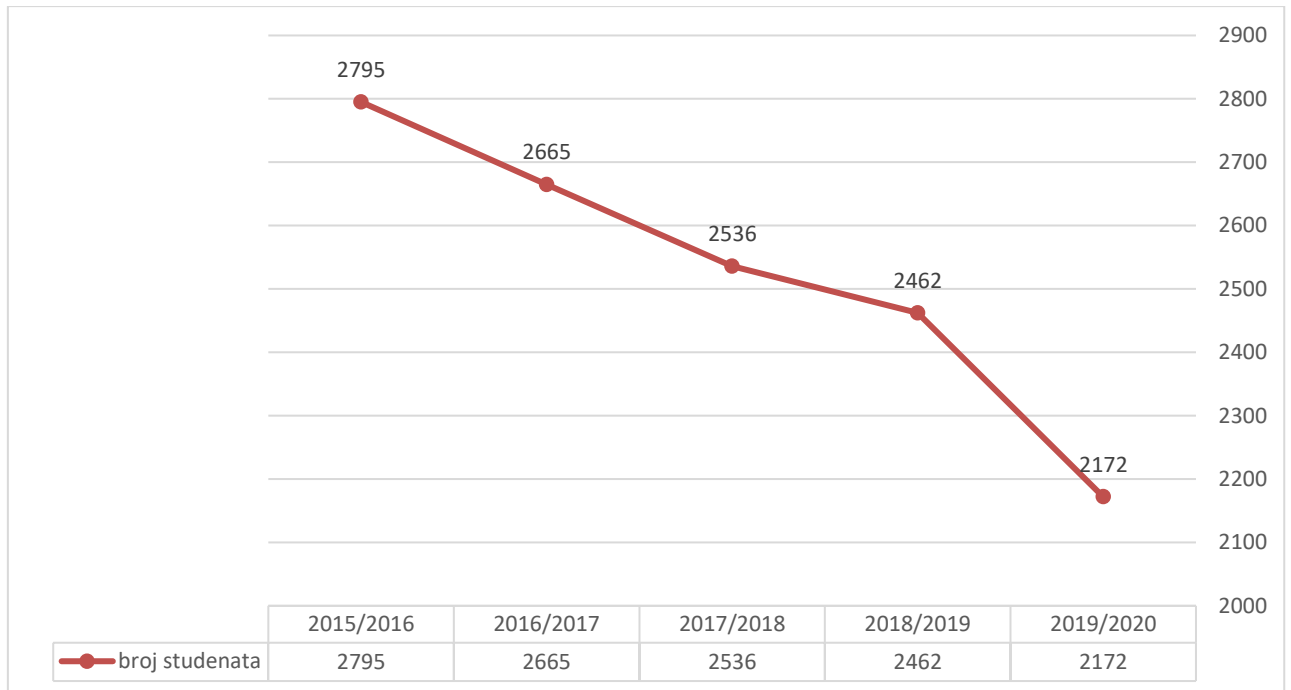
- otvara mogućnost većem broju djece za sportskom afirmacijom u željenom sportu; omogućava zalaganje, uspjeh i želju za dokazivanjem i onoj djeci koja ne pokazuju talent za vrhunski sport,
- obogaćuje sustav natjecanja,
- šira baza natjecatelja omogućuje kvalitetniju selekciju darovitih učenika; perspektivni pojedinci bi bili pridruženi mlađim selekcijama lokalnog kluba koji bi uz rad u školskom klubu dosegli optimalan program treninga i natjecanja,
- omogućava trenerima dodatnu mogućnost za usavršavanje u trenerskoj struci,
- omogućava trenerima popunjavanje satnice i eventualan dodatan prihod za prekovremeni rad,
- korist lokalnim klubovima koji mogu povećati fond treninga, rasteretiti glavnu gradsku sportsku dvoranu, dobiti kvalitetnije termine i isplativije proširiti bazu natjecanja za svoje igrače.

Financijska konstrukcija uključuje troškove školske lige - transport učenika, vođenje i tehnička podrška (suci, zapisnički stol) te pokrivanje troškova eventualnog viška radnih sati klupskog stručnog kadra bila bi obuhvaćena sustavom javnih potreba u sportu grada Karlovca. Objektivna zapreka predstavljenom modelu predstavljaju neadekvatni uvjeti za održavanje natjecanja u određenim dvoranama.

AKADEMSKI SPORT U GRADU KARLOVCU

Trendovi bavljenja tjelesnom aktivnošću adolescenata i post adolescenata poglavito su usmjereni ka bavljenju rekreativnim aktivnostima. Ovo razdoblje obilježava prijelaz, a često i kombinaciju, obrazovnog i profesionalnog rada. U suvremenom životu i radu naglašeni su izazovi prilikom usklađivanja svakodnevnih obveza i vremena za rekreaciju, pa se često pojavljuje pad interesa za tjelesne aktivnosti zanemarujući njenu važnost. U tome kontekstu smanjenje interesa studentske populacije za sport i tjelovježbene aktivnosti je još izraženiji nego na prijelazu iz osnovnih u srednje škole o čemu je bilo riječi u ranijem dijelu ovoga poglavlja. Sport na akademskoj razini se često različito tretira u lokalnim visokoškolskim ustanovama. Jedan od pozitivnih aspekata je obvezna nastava tjelesne i zdravstvene kulture na visokoškolskim ustanovama tijekom prve dvije godine studija. U okviru te nastave organiziraju se različite tjelovježbene aktivnosti za studente te ih se nastoji zainteresirati za sport i tjelesno vježbanje. Međutim, nakon prestanka obveze nastave TZK dolazi do drastičnog smanjenja broja studenata koji sudjeluju u tjelovježbenim aktivnostima organiziranim najčešće od strane nastavnika TZK-a na sveučilištu, sveučilišnog sportskog saveza ili različitih sportskih udruga koje djeluju unutar sveučilišta. U okviru spomenutih aktivnosti važno je navesti sveučilišna sportska natjecanja koja se u okviru sveučilišta organiziraju pod okriljem sveučilišnog sportskog saveza, te nacionalnih sportskih natjecanja koja se organiziraju pod okriljem Hrvatskog akademskog sportskog saveza. U nastavku su opisani osnovni pokazatelji sustava akademskog sporta u gradu Karlovcu.

Prema službenim podacima Veleučilište u Karlovcu u akademskoj 2019./2020. godini upisalo je 2172 studenta na preddiplomske i diplomske studije. Od navedenog broja upisanih studenata tek je njih 250 koji sudjeluju na studentskim sportskim natjecanjima što čini postotak od 11,51%. Navedeno je prilično skroman broj studenata uključenih u sportska studentska natjecanja što pokazuje kako postoji veliki prostor za unaprjeđenje broja uključenih studenata u sportske aktivnosti. Ipak, s druge strane ukoliko uspoređujemo ove brojke s nekim drugim sredinama možemo zaključiti kako je ovih 11,51% bolje nego primjerice 4.62% studenata uključenih u sport na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. No, ako uzmemo u obzir apsolutne brojke onda su ta dva sveučilišta prilično različita s aspekta činjenice da Osijek broji oko 16000 studenata te je puno veće visoko učilište od karlovačkog. S druge pak strane, Sveučilište u Dubrovniku bilježi sličan broj studenata (2700) kao i karlovačko veleučilište te je s 300 (11,11%) studenata uključenih u sličnoj situaciji. Malom broju studenata uključenih u sportska natjecanja na karlovačkom veleučilištu svakako ne doprinosi niti opadanje broja upisanih studenata prikazano na grafikonu 2.5.6.

Grafikon 2.5.6. Broj studenata upisanih na Veleučilište u Karlovcu u posljednjih pet godina

Osim brojčanih pokazatelja o broju studenata uključenih u sportska natjecanja u važno je navesti kako studenti za sportske aktivnosti koriste gradsku sportsku dvoranu kao i vanjske terene u vlasništvu grada Karlovca. Ova borilišta omogućuju organizaciju i odvijanje lokalnih sportskih natjecanja u kojima sudjeluju studenti različitih veleučilišnih odjela. Studenti se tijekom pojedine akademske godine natječu u sljedećim sportovima: futsal, odbojka, stolni tenis, šah, košarka, odbojka na pijesku, badminton, plivanje te borilački sportovi.

Sportska udruga Veleučilišta u Karlovcu

Organizacijom i upravljanjem akademskim sportom na Veleučilištu u Karlovcu ravna Sportska udruga Veleučilišta u Karlovcu krovna organizacija studentskoga sporta u Karlovcu. Navedena udruga je članica Hrvatskog akademskog sportskog saveza (HASS), krovne nacionalne organizacije studentskog sporta. Sportska udruga okuplja studente sa svih deset odjela Veleučilišta u Karlovcu kroz organizaciju lokalnih sportskih natjecanja, kao i slanje studenata na nacionalna sportska prvenstva organizirana pod ingerencijom HASS-a. Prema podacima prikupljenim kroz analizu ovoga područja u Udruzi su zaposlene tri osobe kao treneri u provođenju stručno-trenerskih aktivnosti sa studentima što je definitivno pozitivan pokazatelj na temelju kojega se može očekivati daljnji razvoj karlovačkog studentskog sporta.

Tablica 2.5.6. Financijski pokazatelji Sportske udruge Veleučilišta u Karlovcu

Sportska udruga Veleučilišta u Karlovcu	
RASHODI (za 2019. godinu)	
Stručni rad – plaće, naknade i druga davanja za zaposlenike	10.000,00 kn
Organizacija sveučilišnih (lokalnih) sportskih natjecanja	5.000,00 kn
Organizacija regionalnih i nacionalnih natjecanja	5.000,00 kn
Sudjelovanje studenata na regionalnim i nacionalnim natjecanjima	10.000,00 kn
Sudjelovanje studenata na međunarodnim natjecanjima	22.000,00 kn
Troškovi sportskih objekata - najam za treninge i natjecanja i dr.	85.000,00 kn
Školovanje kadrova, seminari, licence i sl.	5.000,00 kn
Sportski rekviziti	8.000,00 kn
Sportska oprema	5.000,00 kn
Ostali administrativni i materijalni troškovi	2.000,00 kn
Ostalo	3.000,00 kn
UKUPNO RASHODI :	160.000,00 kn
PRIHODI (za 2019. godinu)	
Sredstva gradske sportske zajednice/grad Karlovac	3.000,00 kn
Vlastiti prihodi - od objekta/imovine - najam, podnajam, ugostiteljstvo i dr.	0,00 kn
Sredstva županijske sportske zajednice	0,00 kn
Sredstva HASS-a	10.000,00 kn
Članarine	0,00 kn
Kotizacije za natjecanje	0,00 kn
Sponzorstva	0,00 kn
Donacije	38.000,00 kn
Ostalo	110.000,00 kn
UKUPNO PRIHODI :	161.000,00 kn

Relativno skromnu situaciju u akademskom sportu grada Karlovca upotpunjuju i podaci o financijama (tablica 2.5.6.) kojima raspolaže krovna udruga karlovačkog sporta posebno kada se u obzir uzmu sredstva koja u udrugu pristižu od grada Karlovca (1,87%) te HASS-a (6,25%), ostali prihodi Sportske udruge dolaze kroz donacije i ostalih izvora (92,5%). Ukoliko napravimo izračun koliko Sportska udruga Veleučilišta u Karlovcu ima financijskih sredstava na raspolaganju po studentu onda dolazimo do iznosa od 64,98 kn po studentu što je u usporedbi s nekim drugim gradovima relativno dobar pokazatelj. Krovna organizacija akademskog sporta u gradu Osijeku primjerice izdvaja 15,90 kn po studentu što je daleko ispod Veleučilišta u Karlovcu.

Smjernice razvoja akademskog sporta

Obzirom da u visokoškolske ustanove u gradu Karlovcu nemaju vlastitu infrastrukturu potrebno je osigurati dvoranski prostor koji bi zadovoljio većinu potreba za provedbom nastave TZK ali i za ostale sportske aktivnosti (vježbanje studentskih selekcija, rekreativnih aktivnosti studenata, djelovanje Sveučilišnog sportskog saveza i dr.). To će osigurati dodatne mogućnosti za organizaciju različitih studentskih sportskih događaja (lokalnih, nacionalnih ili međunarodnih) čime bi se uvelike doprinijelo samofinanciranju potreba studentskog sporta. Jedan od mehanizama unaprjeđenja i podizanja kvalitete akademskog sporta su i stipendije za izvrsne studente koji istovremeno nastupaju za sveučilišne reprezentacije u pojedinim sportovima. Mogućnost stipendiranja se svakako odnosi i na vrhunske sportaše koji redovito i u roku obavljaju svoje akademske obveze. Potrebno je razmotriti i mogućnosti donošenja pravilnika prema kojem će studenti kategorizirani sportaši ostvariti nešto povoljnije uvjete studiranja kao što su veći broj izostanaka s nastave, polaganje ispita u posebnim terminima, manji broj ECTS-a potreban za redoviti upis u višu godinu studija i slično. Na taj način studiranje je prilagođeno za studente kategorizirane sportaše. Mnoga hrvatska sveučilišta već koriste ovakve mjere. Kao jedna od mogućnosti nameće se i osiguravanje studentima i djelatnicima visokoškolskih ustanova lakši (povoljniji i sadržajima bogatiji) pristup lokalnim sadržajima za sport i rekreaciju što u konačnici može podrazumijevati, ukoliko je to interes lokalnog visokog učilišta, osnivanje studentskog sportskog kluba u određenom sportu i natjecanje u nekom od rangova natjecanja na nacionalnoj razini RH.

2.6. TJELESNA AKTIVNOST GRAĐANA GRADA KARLOVCA

DEFINICIJA I OPIS PODRUČJA

Tjelesno vježbanje, bavljenje sportom, tjelesna aktivnost, zdravstveno usmjerena tjelesna aktivnost, sportska rekreacija gotovo su nezaobilazni termini u današnjem društvu. Brojni europski gradovi ulažu značajna sredstva i napore kako bi osigurali titulu „aktivnih gradova“ koji podrazumijevaju ponudu različitih sadržaja koji osiguravaju aktivan životni stil svojim građanima. Važnost tjelesne aktivnosti ogleda se u nizu dobrobiti koje ona nosi kako pojedincima, tako i na razini velikih sustava. Postoje brojna istraživanja koja potvrđuju pozitivan utjecaj tjelesne aktivnosti ne samo zdravstvenom smislu nego i u ekonomskom, društvenom, psihološkom, ekološkom i sl. Ipak, potrebno je naglasiti kako su javnozdravstveni, a posljedično i ekonomski učinci dovoljno tjelesno aktivnog stanovništva možda i najvažniji. Navedenom u prilog idu i podaci Svjetske zdravstvene organizacije prema kojima je nedovoljna razina tjelesne aktivnosti, kod osoba starijih od 18 godina, jedan od 4 vodeća čimbenika koji uzrokuju smrtnost u svijetu. Osobe koje su nedovoljno tjelesno aktivne imaju 20% do 30% povećani rizik od smrtnosti (WHO, 2018). Upravo zbog toga važno je osigurati sve pretpostavke temeljem kojih će se ostvariti dovoljna razina tjelesne aktivnosti svih dobnih skupina stanovništva. Dva su ključna čimbenika u razvijanju strategija za unaprjeđenje razine tjelesne aktivnosti kod građana: infrastruktura i promocija tjelesne aktivnosti.

Najčešći sadržaji koji se javljaju u gradovima, a koji služe za podizanje razine tjelesne aktivnosti građana su parkovi, otvoreni prostori u kojima se građani mogu koristiti različitim spravama za vježbanje (eng. Street Workout), različite biciklističke staze itd. Blizina i dostupnost navedene infrastrukture uz uvjet da objekti nisu zapušteni i da izgledaju sigurno za korištenje dokazano povećavaju razinu tjelesne aktivnosti kod stanovnika urbanih područja (Dahmann et al., 2010). Osim potrebne infrastrukture, za podizanje razine tjelesne aktivnosti kod građana izuzetno je važna promocija zdravog načina života, odnosno promocija tjelesne aktivnosti i dobrobiti koje donosi građanima kroz kratkoročne i dugoročne efekte. Pokazatelji razine tjelesne aktivnosti stanovništva u Republici Hrvatskoj su izrazito loši. Prema posljednjem istraživanju Eurobarometra (prosinac 2017. godine) 76% građana RH se rijetko (20%) ili nikada (56%) ne bavi nikakvim oblikom tjelesnoga vježbanja ili bavljenja sportom. Upravo ovi podaci trebaju biti poticaj za definiranje aktivnosti koje je potrebno poduzeti kako bi se ovi pokazatelji promijenili.

ANKETIRANJE GRAĐANA GRADA KARLOVCA O NAVIKAMA TJELESNOGA VJEŽBANJA

Provedeno je terensko istraživanje kojim je utvrđena razina tjelesne aktivnosti građana grada Karlovca kao i neki drugi pokazatelji njihovog promišljanja o sportu i tjelovježbi. Anketni upitnik sastojao se od četiri dijela: opći podaci, podaci o razini tjelesne aktivnosti, podaci o stavovima o sportskim programima i programima tjelesnog vježbanja te podaci o stavovima o sportskoj infrastrukturi.

Prvi dio ankete koji se odnosi na opće podatke donosi informacije o ispitanicima i to u nekoliko kategorija: spol, dob, roditeljstvo, obrazovanje i zaposlenje.

U drugom dijelu ankete utvrđivala se razina tjelesne aktivnosti za što je korišten dio anketnog upitnika Eurobarometra. Ova anketa provedena je prvi put 2009. godine u 27 država članica Europske unije temeljem naloga Europske komisije – Opće uprave za obrazovanje i kulturu (danas Opća uprava za obrazovanje, mlade, sport i kulturu). Do danas anketa je provedena 2009., 2013. i 2017. godine. Cilj ankete je dobiti odgovore na sljedeća pitanja: 1. Koliko ljudi vježbaju, 2. Gdje ljudi vježbaju, 3. Što im je osobna motivacija, 4. Lokalni stavovi prema vježbanju, 5. Podržavanje društvene zajednice kroz sport (EU Open Dana Portal, 2018). U istraživanju provedenom u gradu Karlovcu korišten je dio ankete koji se odnosi na utvrđivanje podataka o tome koliko građani vježbaju, gdje vježbaju i što im je osobna motivacija.

Treći dio ankete sadrži informacije o stavovima građana grada Karlovca o sportskim programima, odnosno programima rekreativnog tjelesnog

vježbanja, njihovoj dostupnosti i motivaciji građana za uključenje u sportske programe.

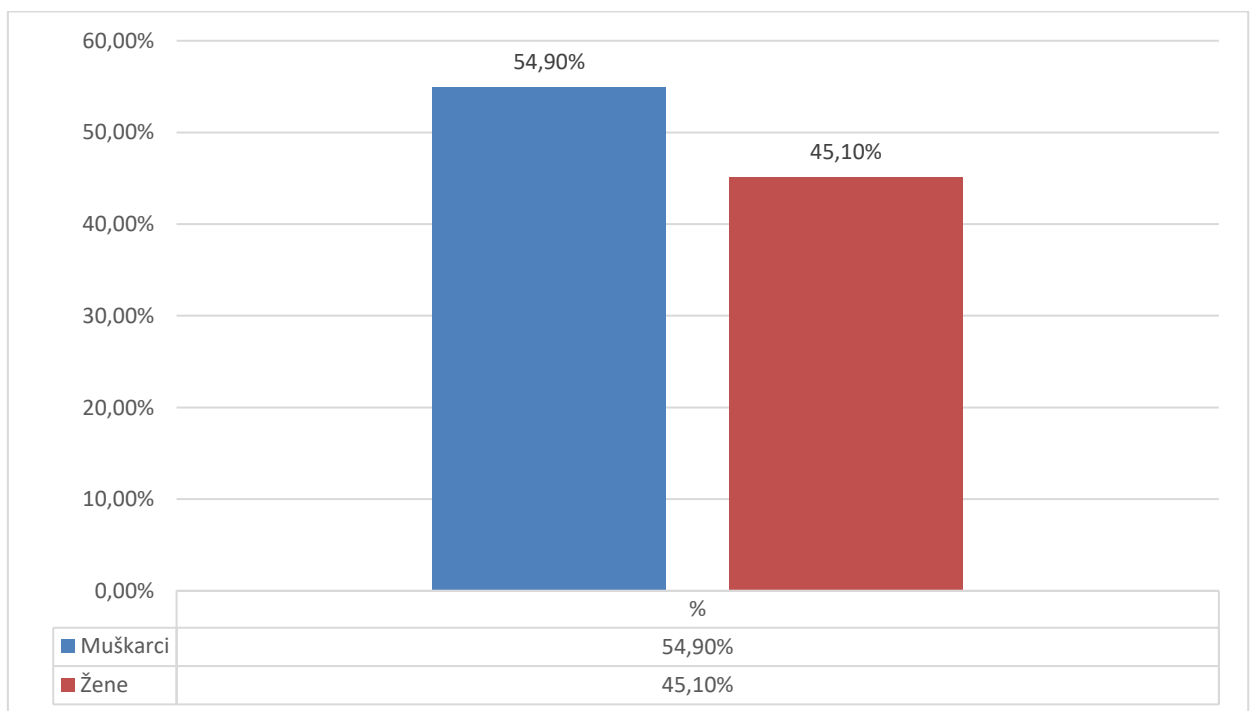
Konačno, u zadnjem, četvrtom, dijelu anketnog upitnika analizirani su stavovi građana o sportskoj infrastrukturi. Dobiveni su podaci o stavovima građana o važnosti sportske infrastrukture, stanju postojeće i potrebama za novom sportskom infrastrukturom s naglaskom na konkretne infrastrukturne zahvate koje je potrebno provesti u gradu Karlovcu s ciljem unaprjeđenja ovog područja. Također, građani su dali stav i o povećanju financijskih sredstava u karlovačkom sportu.

Prikupljeni podaci po navedenim područjima analizirani su s ciljem utvrđivanja postojećeg stanja nakon čega se pristupilo definiranju ciljeva te kreiranja operativnog programa temeljem kojega će postavljeni ciljevi biti ostvareni. U istraživanju je sudjelovalo 439 građana grada Karlovca koji su slučajnim odabirom izabrani za sudjelovanje u anketi. Temeljem toga, rezultate dobivene anketom možemo generalizirati na cjelokupnu populaciju grada Karlovca uz statističku pogrešku od +/-5%. Istraživanje je realizirano metodom papir olovka, a educirani anketari su bilježili odgovore anketiranih građana. Anketiranje je provedeno tijekom srpnja 2020. godine.

OPĆI PODACI O ISPITANICIMA

Spol, dob, roditeljstvo, obrazovanje i zaposlenje ispitanika

U **spolnoj strukturi** ispitanika koji su sudjelovali u istraživanju prevladavaju muškarci s 54,90% zastupljenosti naspram 45,10% ženskih ispitanica (grafikon 2.6.1). Ovakva distribucija po spolu dobivena u istraživanju donekle odstupa od utvrđenog omjera muškaraca i žena u populaciji Republike Hrvatske (51,7% žena naprema 48,3% muškaraca). Prema popisu stanovništva iz 2011. godine u gradu Karlovcu je spolna struktura bila, kao i na razini RH, u korist žena i to još više izražena s 46,9% muškaraca naprema 53,10% žena.

Grafikon 2.6.1. Spolna struktura uzorka ispitanika

Dob ispitanika u istraživanju definirana je kroz postavljanje dobnih razreda u koje su ispitanici svrstani. Postavljeni su sljedeći dobnih razredi: 15-24 godine, 25-39 godina, 40-54 godine i 55 i više godina. Dobni razredi koji su korišteni u ovom istraživanju odgovaraju dobnim razredima postavljenim u anketi koju provodi Eurobarometar u svojem istraživanju tjelesne aktivnosti građana EU. Dobna struktura uzorka prikazana je u tablicama 2.6.1. i 2.6.2. iz koje je vidljivo kako je najzastupljenija dobn skupina u rasponu od 25-39 godina (30,98%). Također, ne postoje niti značajnija odstupanja u distribuciji po dobnim razredima između ženskog i muškog dijela uzorka.

Tablica 2.6.1. Dobna struktura ispitanika

Dob	Broj	%
15-24	128	29,16%
25-39	136	30,98%
40-54	98	22,32%
55 i više	77	17,54%
Ukupno	439	100,00%

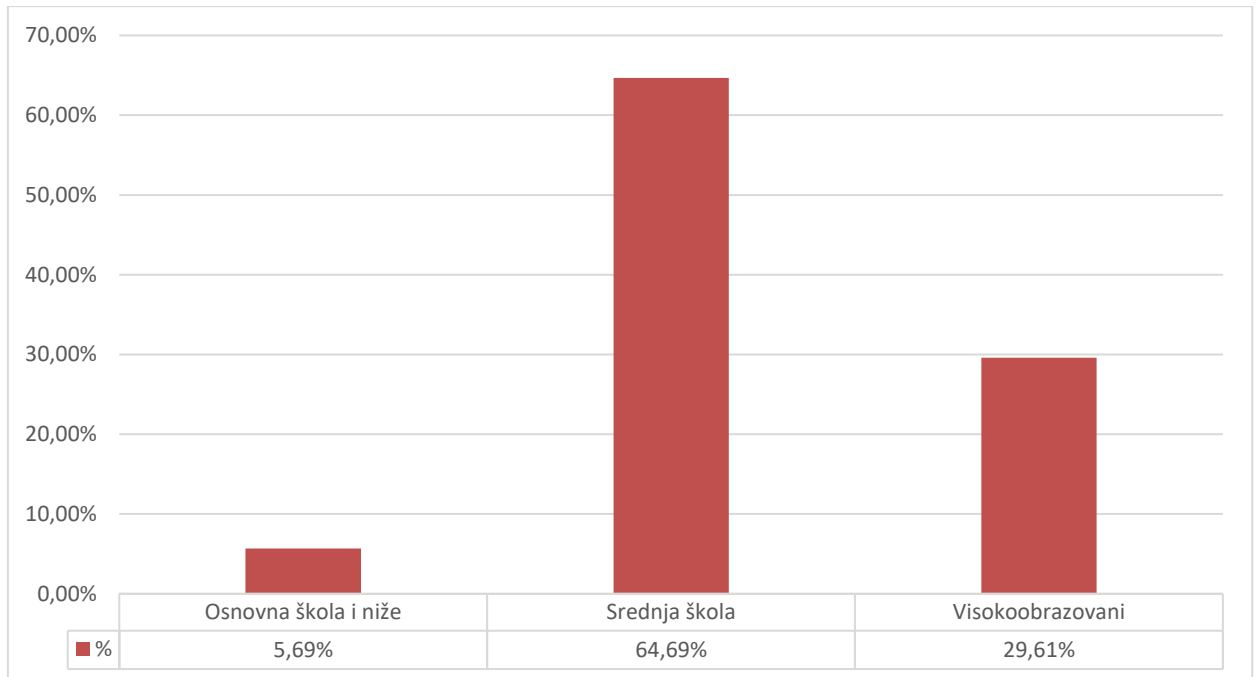
Tablica 2.6.2. Prikaz distribucije po dobnim razredima muškog i ženskog dijela uzorka

Spol/Dob	15-24	25-39	40-54	55 i više	Ukupno
Muškarci	70	75	58	38	241
%	29,05%	31,12%	24,07%	15,77%	100,00%
Žene	58	61	40	39	198
%	29,29%	30,81%	20,20%	19,70%	100,00%
Ukupno	128	136	98	77	439

Zastupljenost mlađe populacije (15-24 i 25-39) je prisutna u nešto većem postotku (60,14%) u odnosu na ispitanike 40+ godina. Mlađa populacija treba u kontekstu razine i navika tjelesnog vježbanja biti u posebnom fokusu zbog

činjenice koju su potvrdila brojna znanstvena istraživanja, a to je da se stjecanjem navika redovitog tjelesnog vježbanja te navike održavaju i u starijoj životnoj dobi te na taj način dolazi do pozitivnih efekata na zdravstveni status i kvalitetu života.

Obrazovna struktura građana koji su sudjelovali u istraživanju bila je definirana kroz tri kategorije: osnovna škola i niže, srednja škola te završen fakultet i više. Sukladno metodologiji praćenja obrazovanosti stanovništva koja se koristi na razini Europske Unije u visokoobrazovano stanovništvo spadaju osobe koje su završile fakultet, akademiju, sveučilišni ili poslijediplomski studij kao i visoku školu ili stručni studij (Huzjak, 2018). Na grafikonu 2.6.2. može se primijetiti kako je 29,61% anketiranih građana visokoobrazovano što je značajno više od nacionalnog prosjeka u Republici Hrvatskoj koji je, prema zadnjem popisu stanovništva iz 2011. godine, iznosio 16,39% ukupnog stanovništva iznad 15 godina. Ukoliko te podatke usporedimo s podacima na razini Europske unije, također dolazimo do spoznaje kako je ovaj postotak visokoobrazovanih ispitanika u uzorku vrlo dobar. Vodeće zemlje Europske unije po udjelu visokoobrazovanog stanovništva su Cipar, Irska, Velika Britanija, Finska, Luksemburg, Estonija i Belgija sa više od 30% visokoobrazovanih stanovnika. Ipak, najzastupljenija skupina ispitanika je ona sa završenom srednjom školom kao razinom obrazovanja (64,69%) dok je najmanji postotak (5,69%) ispitanika s završenom osnovnom školom.

Grafikon 2.6.2. Obrazovna struktura uzorka ispitanika

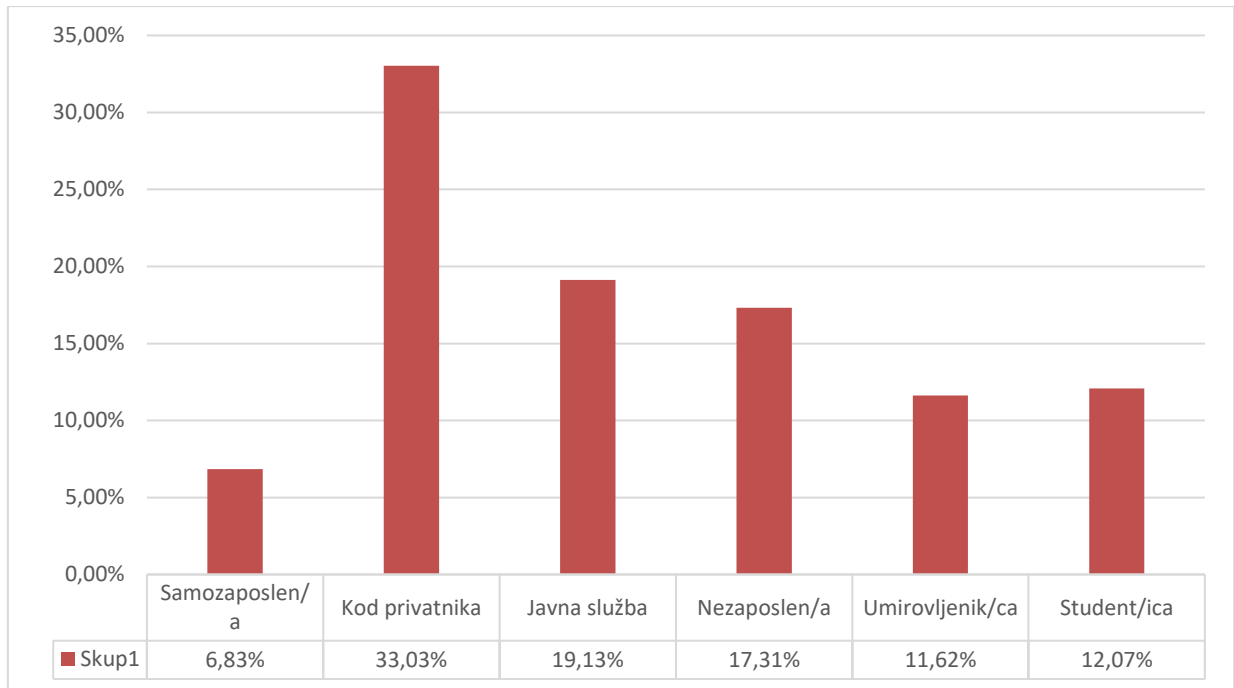
Na pitanje o **roditeljstvu**, konkretnije „Imate li djece?“ 52,39% ispitanika odgovorilo je potvrdno što s druge strane znači da ostatak uzorka na kojem je provedeno istraživanje od 47,61% nema djecu. Struktura ispitanika po dobnim kategorijama s djecom ili bez prikazana je u tablici 2.6.3. Najveći broj ispitanika bez djece je, očekivano, dobnja skupina od 15-24 godine, dok je u istoj dobnjoj skupini tek 2,17% ispitanika s djecom. Najbrojniji ispitanici s djecom su u ostalim dobnim kategorijama i to sa postotkom od gotovo 98%. U kasnijoj fazi predstavljanja rezultata anketa odgovori na ovo pitanje će se predstaviti i u relacijama sa pojedinim odgovorima o razini tjelesne aktivnosti. Roditeljstvo je također važan čimbenik kada govorimo o tjelesnom vježbanju jer su istraživanja pokazala kako postoji pozitivna veza u prenošenju navika tjelesnog vježbanja iz mlađe dobi u stariju, a u tome smislu najvažniju ulogu imaju očevi (Yao i Rhodes, 2015) ali i kompletno društveno okruženje, stoga

je veoma bitno da se svijest o važnosti tjelesne aktivnosti i aktivnog načina života izgrađuje ne samo u obitelji nego i u široj društvenoj zajednici.

Tablica 2.6.3. Struktura odgovora na pitanje „Imate li djece“ prema dobnim kategorijama

Dobne kategorije	Da		Ne	
	Broj	%	Broj	%
15-24	5	2,17%	123	58,85%
25-39	70	30,43%	66	31,58%
40-54	83	36,09%	15	7,18%
54 i više	72	31,30%	5	2,39%

Posljednji dio ankete koji obrađuje opće podatke o ispitanicima odnosio se na **zaposlenost**. Kategorije koje su bile ponuđene ispitanicima bile su: Samozaposlen/a, Kod privatnika, Javna služba, Nezaposlen/a, Umirovljenik/ca i Student/ica. Izuzetno povoljan podatak je činjenica kako je gotovo 60% ispitanika koji su sudjelovali u istraživanju zaposleno (samozaposleno 6,83%, kod privatnika 33,03% i u javnoj službi 19,13%). Nezaposlenih ispitanika bilo je 17,31%, umirovljenika 11,62% te studenata 12,07%. Zanimljivo je kako preko 40% ispitanika radi u realnom sektoru u koji spadaju samozaposlene osobe i ispitanici koji su zaposleni kod privatnika. Podaci su grafički prikazani na grafikonu 2.6.3..

Grafikon 2.6.3. Struktura odgovora na pitanje o zaposlenosti

Ukoliko se analizira dobna struktura ispitanika prema pojedinim kategorijama zaposlenja pokazalo se kako je najveći broj nezaposlenih osoba u dobnoj kategoriji „15-24“ godina što se može okarakterizirati i činjenicom da se veliki broj osoba u toj dobnoj kategoriji još uvijek školuje ili na neki drugi način priprema za tržište rada.

TJELESNA AKTIVNOST GRAĐANA GRADA KARLOVCA

U provedenom terenskom istraživanju utvrđena je razina tjelesne aktivnosti građana grada Karlovca putem dijela Eurobarometrova upitnika koji se sastojao od 8 čestica, odnosno pitanja, koja su navedena u tablici 2.6.4. Uz pitanja ispitanici su imali ponuđene odgovore koje su temeljem svojih preferencija odabirali. Naravno, prije samoga anketiranja ispitanicima su pročitane upute kako bi lakše razumjeli pitanja i uspješno odgovorili na njih.

Tablica 2.6.4. Pitanja korištena u istraživanju

R. br.	Pitanje
1.	Koliko često vježbate ili se bavite sportom?
2.	A koliko često ste uključeni u druge fizičke aktivnosti poput vožnje bicikla od jednog do drugog mjesta, plesanja, vrtlarstva itd.?
3.	U posljednjih 7 dana, koliko ste dana pješačili barem 10 minuta odjednom?
4.	U pravilu, u dane kada hodate barem 10 minuta odjednom, koliko ukupno vremena provedete hodajući?
5.	Koliko vremena dnevno uobičajeno provodite sjedeći? To može uključivati vrijeme provedeno za radnim stolom, posjete prijateljima, učenje ili gledanje televizije.
6.	Prethodno ste rekli da se bavite sportom ili drugom fizičkom aktivnošću, napornom ili ne. Gdje se bavite sportom ili fizičkom aktivnošću?
7.	Zašto se bavite sportom ili fizičkom aktivnošću?
8.	Koji su glavni razlozi koji Vas trenutno sprječavaju da se redovitije bavite sportom?

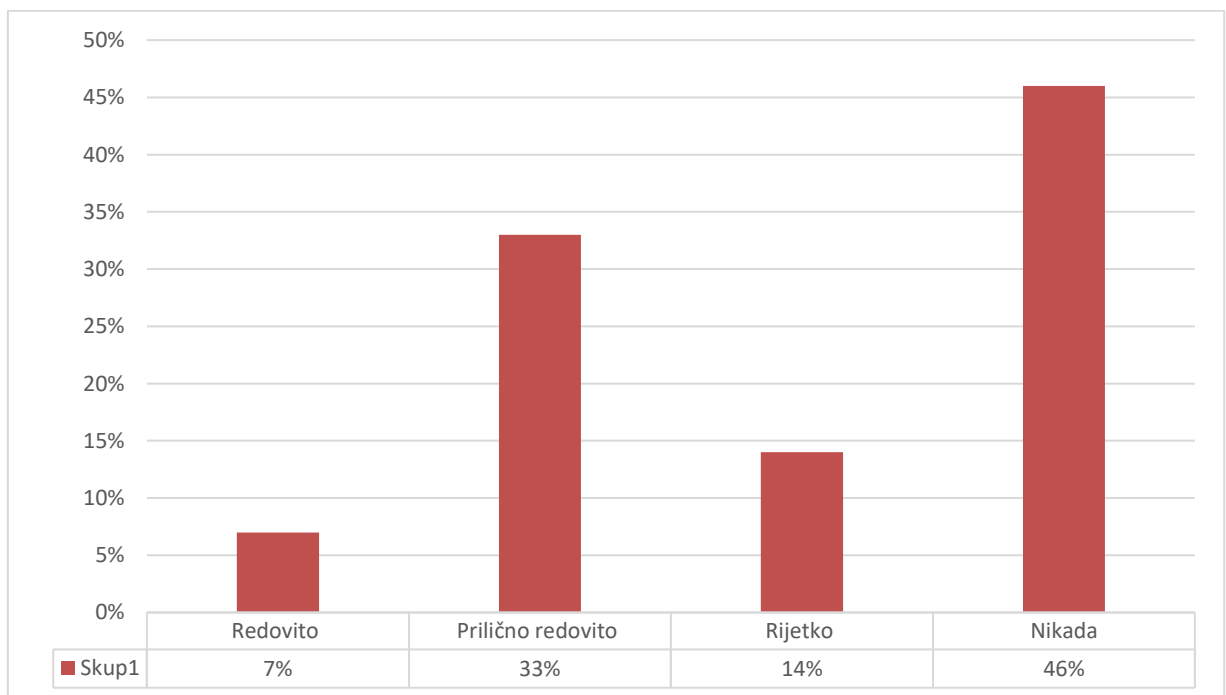
PITANJE 1 - Koliko često vježbate ili se bavite sportom

Sukladno definiciji Vijeća Europe sport podrazumijeva „sve oblike tjelesne aktivnosti koji, bilo neobaveznim ili organiziranim sudjelovanjem, teže ka izražavanju ili poboljšanju tjelesne spremnosti i mentalne dobrobiti sklapajući društvene veze ili postižući rezultate na natjecanjima svih razina“. Ispitanicima je bilo ponuđeno sedam mogućih odgovora od kojih su mogli izabrati samo jedan. Temeljem ponuđenih odgovora ispitanici su svrstani u četiri kategorije:

- osobe koje redovito vježbaju ili se bave sportom što podrazumijeva vježbanje ili bavljenje sportom najmanje 5 puta tjedno i više,
- osobe koje prilično redovito vježbaju ili se bave sportom što podrazumijeva vježbanje ili bavljenje sportom 1-4 puta tjedno (1-2 i 3-4 puta tjedno),
- osobe koje rijetko vježbaju ili se bave sportom što podrazumijeva vježbanje ili bavljenje sportom tri puta mjesečno ili rjeđe (1-3 puta mjesečno i rijetko) i
- osobe koje nikada ne vježbaju ili se bave sportom.

Također, u upitniku je ponuđen i odgovor „ne zna“ za osobe koje nisu u mogućnosti procijeniti ili ne žele dati odgovor na pitanje. Prema podacima posljednjeg Eurobarometrovog istraživanja iz 2017. godine tendencija vježbanja ili bavljenja sportom na razini država članica EU je u odnosu na istraživanje provedeno 2013. godine u opadanju. To znači da je broj osoba koje se nikada ne bave sportom odnosno nikada ne vježbaju u porastu. Rezultati pokazuju da gotovo polovica, odnosno 46% ispitanih građana EU nikada ne bavi sportom ili vježba. Što je u odnosu na istraživanje iz 2013. godine porast za 4%. Ukoliko tome postotku pridodamo i podatak da se 14%

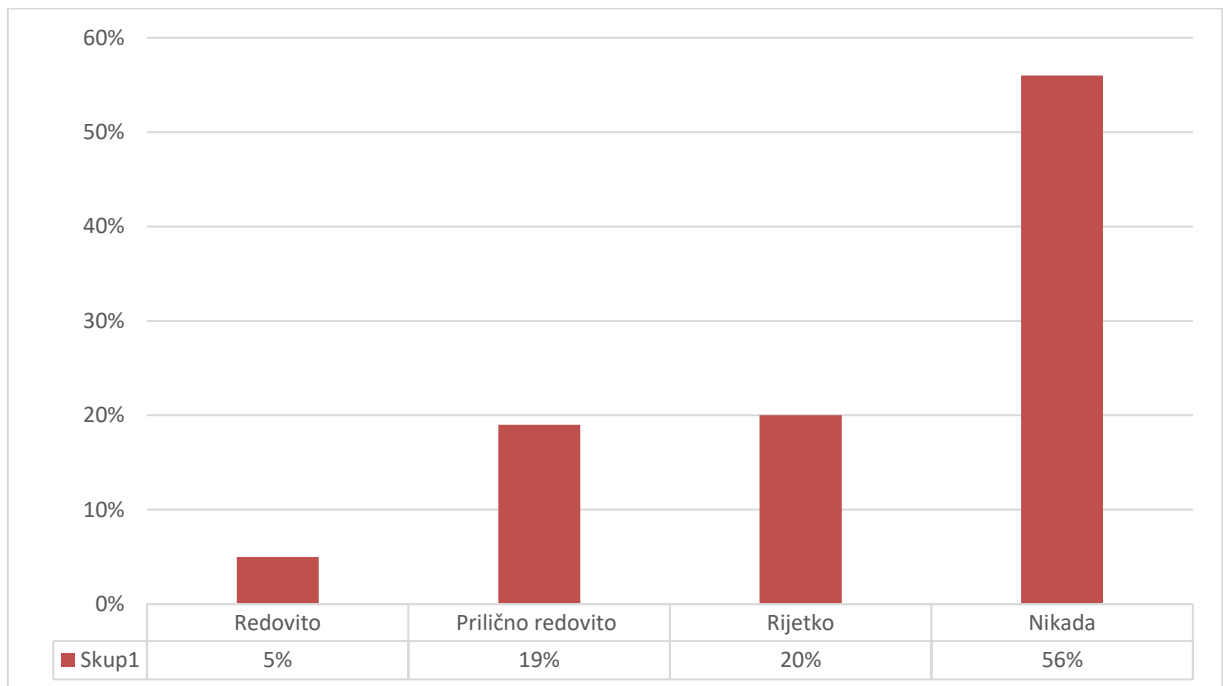
ispitanika rijetko bavi sportom ili vježba, dolazimo do spoznaje kako se 60% građana EU nikada ili rijetko bavi sportom ili vježbanjem. Ostalih 40% građana bavi se sportom redovito (7%), odnosno prilično redovito (33%) (Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture, 2017). Navedeni rezultati prikazani su na grafu 2.6.4.

Grafikon 2.6.4. Odgovori građana EU na pitanje „Koliko često vježbate ili se bavite sportom“

U istom istraživanju Eurobarometra predstavljeni su i pojedinačni rezultati za zemlje članice EU pa tako i za Republiku Hrvatsku. Nažalost, hrvatski ispitanici su, uz Latvijce, u odgovoru na ovo pitanje zauzeli „neslavno“ prvo mjesto u neaktivnosti. Čak 56% ispitanika nikada ne vježba ili se bavi sportom. Ono što posebno zabrinjava je činjenica da je povećanje osoba koje nikada ne vježbaju u odnosu na istraživanje iz 2013. godine za čak 27 postotnih poena. Kada

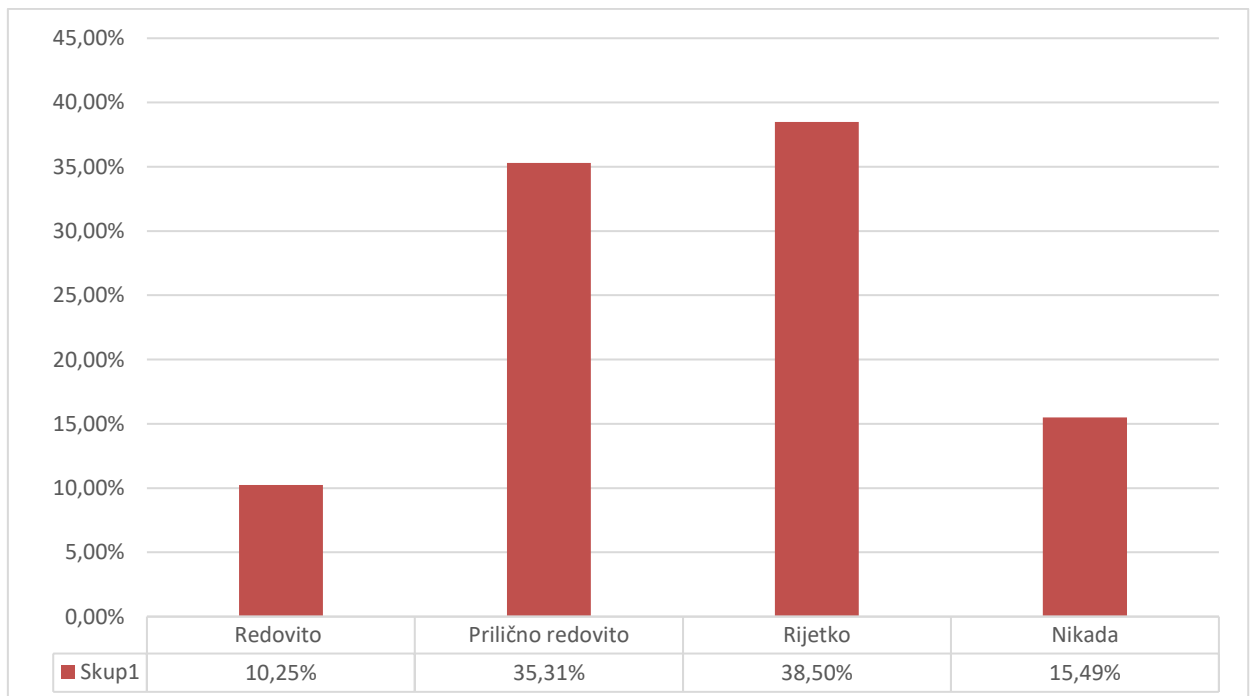
ovom postotku osoba koje nikada ne vježbaju pridodamo i 20% osoba koje rijetko vježbaju, onda dolazimo do 76% hrvatskih građana koji nikada ili rijetko vježbaju što je u odnosu na prosjek EU više za 16%. Osoba koje redovito vježbaju u Republici Hrvatskoj ima 5%, dok je osoba koje prilično redovito vježbaju ima 19% što znači da u ove dvije kategorije ima 24% ispitanika (Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture, 2017). Rezultati za RH prikazani su na grafu 2.6.5.

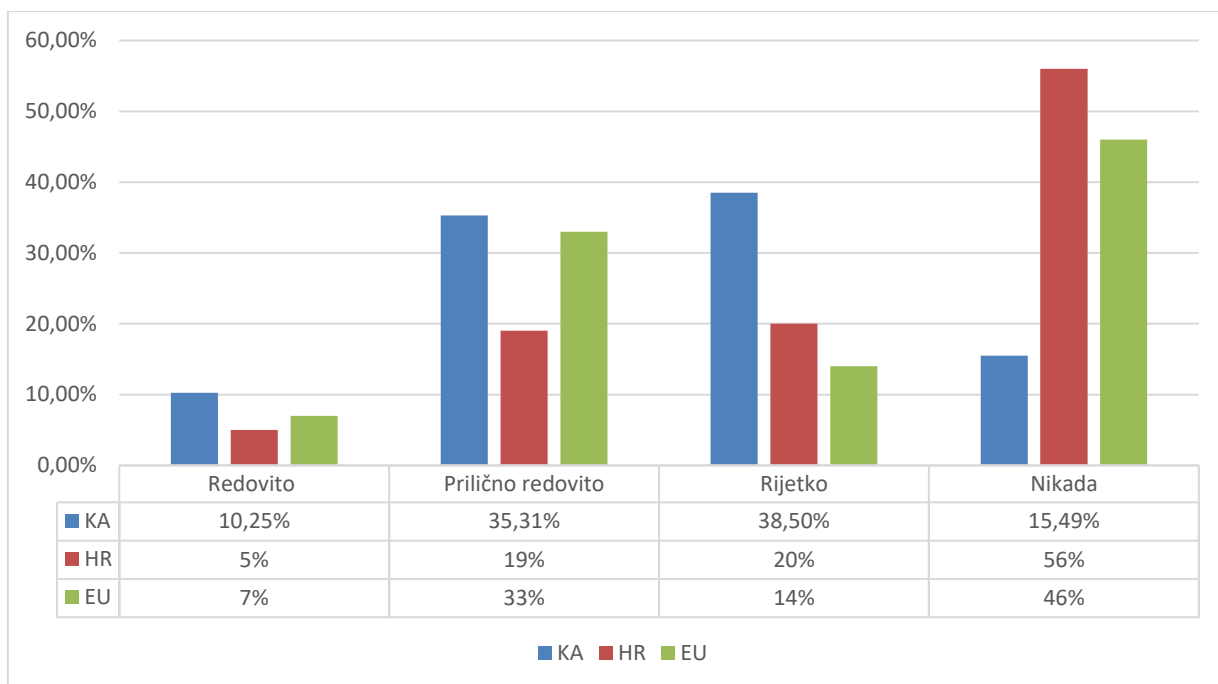
Grafikon 2.6.5. Rezultati odgovora građana Republike Hrvatske na pitanje „Koliko često vježbate ili se bavite sportom“

U gradu Karlovcu rezultati su značajno bolji od hrvatskog ali i EU prosjeka. Postotak osoba koje nikada ne vježbaju je u Karlovcu znatno manje nego u EU i RH i iznosi 15% što je 31% manje od EU prosjeka i čak 41% manje od prosjeka RH. Rijetko u gradu Karlovcu vježba 39% ispitanika što je u odnosu na EU prosjek (14%) znatno veći postotak i iznosi gotovo 25%, dok je u odnosu na

RH taj postotak veći za 19%. Unatoč tim rezultatima ukoliko se rezultati osoba koje nikada ili rijetko vježbaju promatraju kao cjelina, grad Karlovac je na 54% što je nešto bolje od EU (60%) i značajno bolje od RH (76%) prosjeka. Osoba koje redovito vježbaju u Karlovcu je 10,25% što je nekoliko postotnih poena više u odnosu na EU i RH prosjek. Prilično redovito vježba 35,31% građana što u zbroju sa osobama koje redovito vježbaju iznosi 45,56% i nešto je bolje u odnosu na 40% europskog prosjeka, dok je značajno bolje od prosjeka RH koji iznosi 24%. Rezultati za grad Karlovac prikazani su na grafikonu 2.6.6. u nastavku. Također, na grafikonu 2.6.7. prikazan je i usporedni prikaz grada Karlovca s EU i RH prosjecima.

Grafikon 2.6.6. Rezultati odgovora građana Karlovca na pitanje „Koliko često vježbate ili se bavite sportom“

Grafikon 2.6.7. Usporedni prikaz rezultata za grad Karlovac, EU i RH

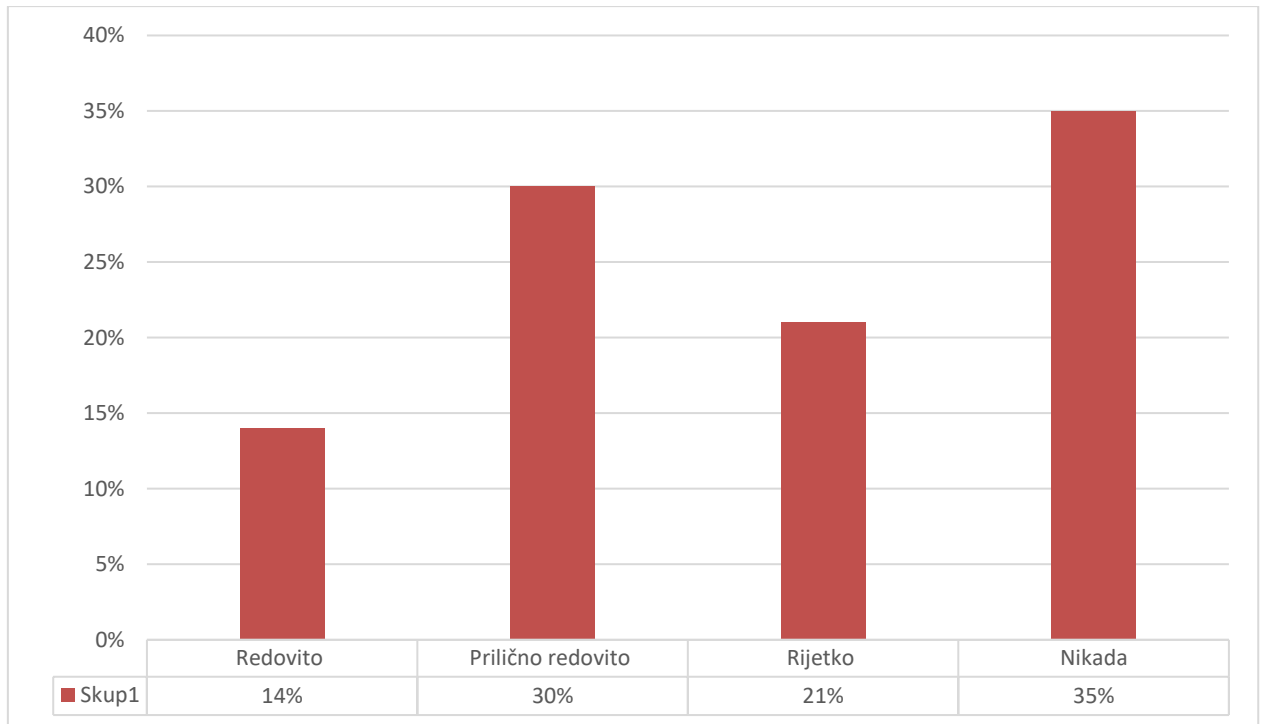
Građani grada Karlovca prilično su aktivni kada je u pitanju njihova uključenost u tjelesno vježbanje i sport. Ohrabrujući je podatak da preko 45% ispitanika aktivno redovito ili prilično redovito vježba ili se bavi sportom što je bolje od hrvatskog prosjeka ali i u rangu sa nekim razvijenijim europskim zemljama kao što su Francuska, Irska, Njemačka, Španjolska i sl. Potrebno je kontinuirano raditi na osvješćivanju građana o potrebi tjelesnog vježbanja i bavljenja sportom kako bi se spriječio trend opadanja utvrđenih rezultata i kako bi se stremilo ka zemljama koje su vodeće po ovom pitanju, a to su Finska (69%), Švedska (67%), Danska (63%), Nizozemska (57%) i Luksemburg (56%). Potrebno je posebno obratiti pozornost na skupinu ispitanika koja čini značajan postotak, a to su osobe koje vježbaju rijetko. Gotovo 40% ispitanika vježba rijetko, ali ipak vježba što podrazumijeva razvijenu sklonost prema

tjelesnoj aktivnosti. U narednom periodu potrebno je usmjeriti napore kako bi jedan postotak osoba iz ove skupine *preselio* u skupinu koja prilično redovito vježba. Definiranjem održivih ciljeva i programa aktivnosti u segmentu tjelesnog vježbanja građana očekuju se pozitivni pomaci po pitanju razine tjelesne aktivnosti građana grada Karlovca.

PITANJE 2 - A koliko često ste uključeni u druge fizičke aktivnosti poput vožnje bicikla od jednog do drugog mjesta, plesanja, vrtlarstva itd.?

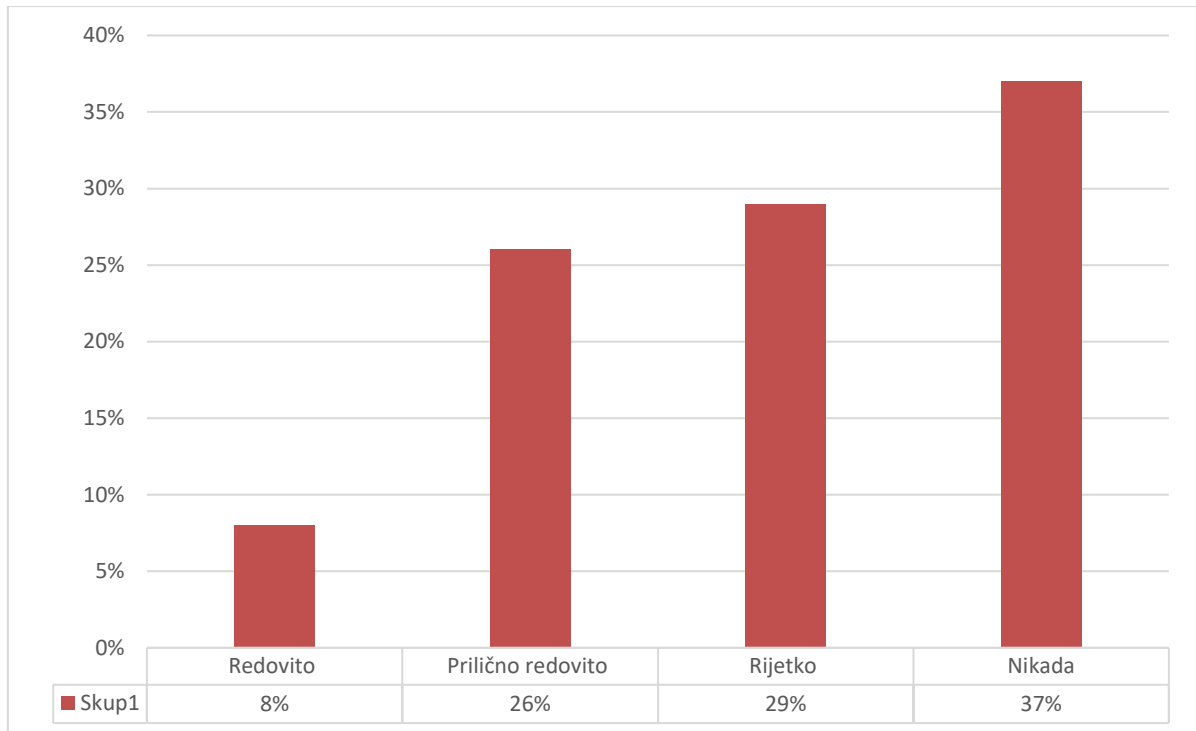
Druge fizičke aktivnosti također su važan dio mjerenja ukupne aktivnosti neke populacije. Odlazak na posao biciklom, rad u vrtu, ples, različiti kućanski poslovi i slične aktivnosti također doprinose ukupnoj razini aktiviteta pojedine osobe. Primjerice, ukoliko se osoba u prethodnom pitanju izjasnila kao netko tko nikada ne vježba, a svaki dan ide na posao biciklom, onda se za tu osobu ne može tvrditi da je ona tjelesno neaktivna. Upravo zato sastavni dio predmetnog upitnika je i pitanje o drugim fizičkim, odnosno tjelesnim aktivnostima koje građani provode.

Prema Eurobarometrovom istraživanju iz 2017. godine u kojem su ispitanici imali ponuđene identične odgovore kao i na prethodnom pitanju (5 puta tjedno ili više, 3 do 4 puta tjedno, 1 do 2 puta tjedno, 1 do 3 puta mjesečno, rjeđe, nikada i ne zna), a koji su bili svrstani u kategorije nikada, rijetko, prilično redovito i redovito utvrđeno je kako 35% građana EU nikada ne provode druge fizičke aktivnosti. Uz 21% osoba koje rijetko provode druge fizičke aktivnosti dolazimo do brojke od 56% osoba u EU koje nikada ili rijetko provode druge fizičke aktivnosti. S druge strane, aktivnih građana EU u smislu navedenih aktivnosti je 44% i to 14% redovitih i 30% prilično redovitih (grafikon 2.6.8.) (Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture, 2017).

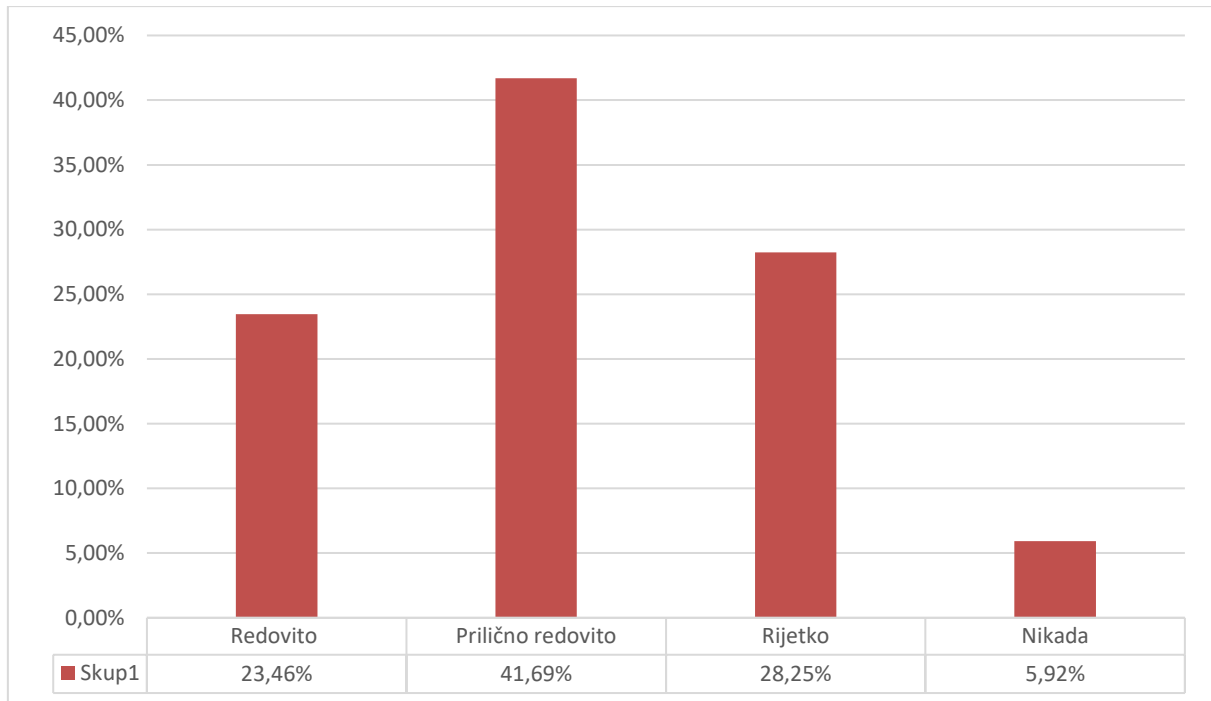
Grafikon 2.6.8. Rezultati građana EU u odgovoru na pitanje o drugim fizičkim aktivnostima

Hrvatski građani su po pitanju drugih fizičkih aktivnosti pokazali nešto manje zabrinjavajuće rezultate nego kod prethodnog pitanja ali i dalje imaju visoku stopu neaktivnosti. Ispitanika koji nikada ne provode druge fizičke aktivnosti je 37% što je za dva postotna poena više od prosjeka EU. U kategoriji rijetko nalazi se 29% građana što zajedno sa prethodno spomenutom kategorijom iznosi 66% što je 11% više od prosječne vrijednosti u cijeloj Europskoj Uniji. Hrvatskih građana koji povode druge fizičke aktivnosti redovito je 8%, što uz 26% prilično redovitih iznosi 34% aktivnih građana u smislu drugih fizičkih aktivnosti (grafikon 2.6.9.). Ukupan odnos aktivnih i neaktivnih građana po pitanju drugih fizičkih aktivnosti je 66% naprema 34% u korist neaktivnih što je loše, ali ipak nešto bolje od 76% naprema 24% kod bavljenja tjelesnim vježbanjem i sportom.

Grafikon 2.6.9. Rezultati građana RH u odgovoru na pitanje o drugim fizičkim aktivnostima

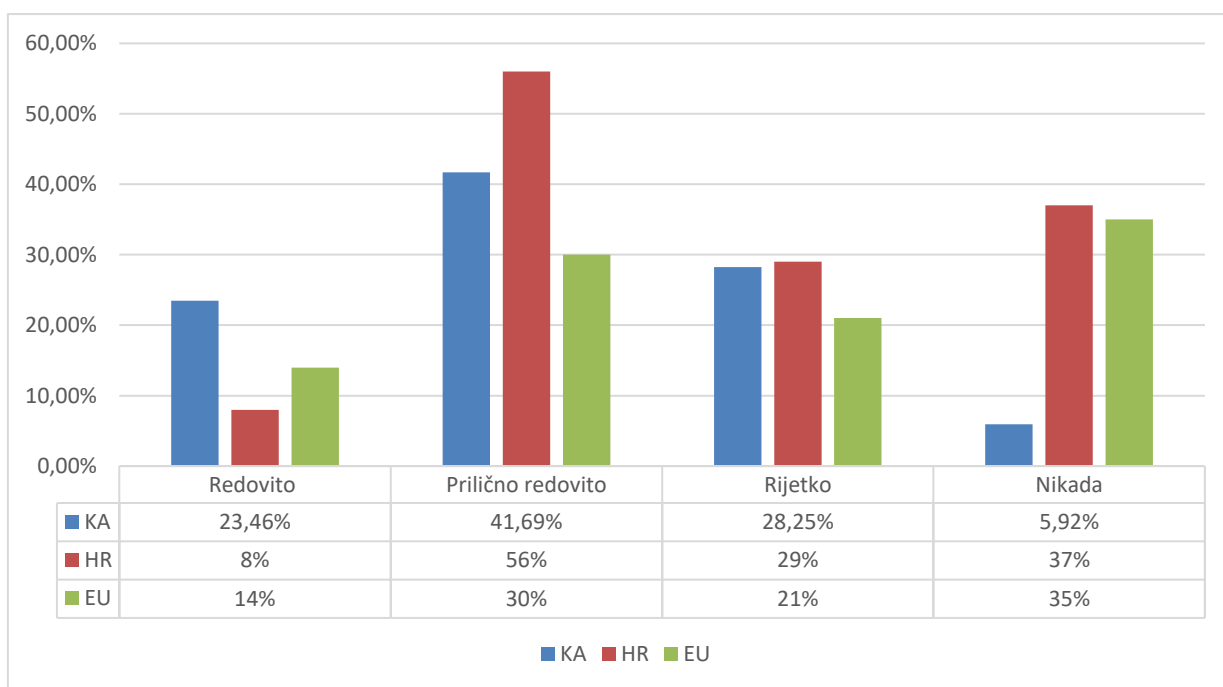
Karlovčani provode druge fizičke aktivnosti u znanstvo većoj mjeri nego prosječan građanin u RH, ali i prosjeka EU. Aktivnih građana je u smislu onih koji redovito provode spomenute aktivnosti je čak 23,46%. Uz 41,69% građana koji prilično redovito vježbaju dolazimo do postotka od 65,15% aktivnih građana u ovom segmentu. Neaktivnih građana je prema rezultatima ankete 34,17% i to 28,25% onih koji rijetko provode druge fizičke aktivnosti i 5,92% građana koji to nikada ne čine. U istraživanju je bilo i 0,64% ispitanika koji su na ovo pitanje odgovorili s „ne znam“ (graf 2.6.10.).

Grafikon 2.6.10. Rezultati građana grada Karlovca u odgovoru na pitanje o drugim fizičkim aktivnostima

U odnosu na prosječne rezultate RH i EU (graf 2.6.11.) građani grada Karlovca provode druge fizičke aktivnosti u većoj mjeri. Redovito vježbaju i od građana RH i EU-a. U kategoriji *prilično redovito* je zanimljivo to što Karlovčani provode druge fizičke aktivnosti više od prosjeka EU, ali manje od prosjeka RH. Građana koji rijetko provode druge aktivnosti su u Karlovcu na zavidno niskoj razini što je daleko ispod prosjeka RH i EU. **Najveći prostor za djelovanje u području drugih fizičkih aktivnosti opet se otvara u kategoriji građana koji su prilično redovito i rijetko uključeni u druge fizičke aktivnosti. Zbroj ovih dviju kategorija iznosi gotovo 70% ispitanika. Europske zemlje koje prednjače u postotku osoba koje su uključene u druge fizičke aktivnosti redovito i prilično redovito su Nizozemska (80%), Švedska (73%), Danska (69%), Finska (65%) i Njemačka (60%). Postotak osoba koje su nikada ili rijetko uključene u druge**

fizičke aktivnosti je najveći kod Malte (84%), Portugala (79%) i Italije (77%). Navedene zemlje su također najlošije i po postotku osoba koje se redovito bave drugim fizičkim aktivnostima sa po 5%. Temeljem iznesenih rezultata može se dakle zaključiti kako je potrebno provođenje mjera za unaprjeđenje ovoga područja u smislu različitih akcija koje imaju za cilj promociju drugih fizičkih aktivnosti kao alata za unaprjeđenje cjelokupnog aktiviteta građana grada Karlovca.

Grafikon 2.6.11. Usporedba rezultata građana Karlovca s RH i EU po pitanju drugih fizičkih aktivnosti

PITANJE 3 - U posljednjih 7 dana, koliko ste dana pješačili barem 10 minuta odjednom?

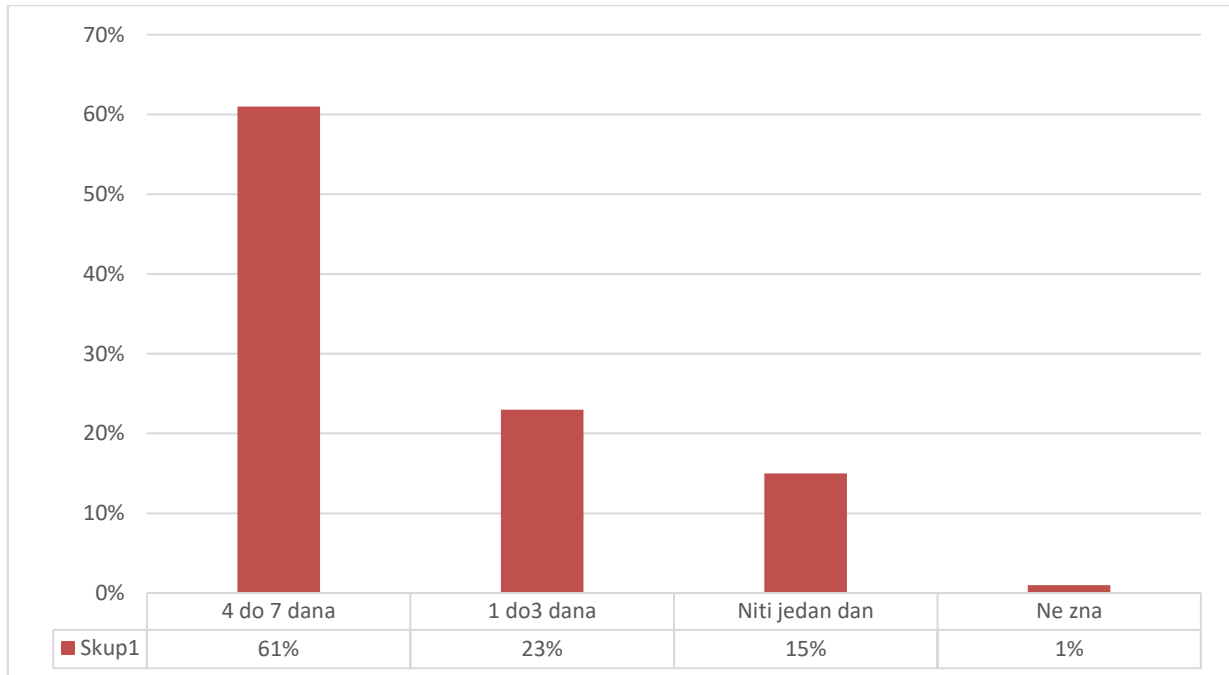
Osim vježbanja i bavljenja sportom te uključenosti u druge fizičke aktivnosti kao što su vožnja bicikla, plesa, vrtlarstva...kao mjera tjelesne aktivnosti važan je podatak i o ukupnom vremenu provedenom u pješačenju tijekom proteklog tjedna. Ispitanici su prema metodologiji Eurobarometra svrstani u tri kategorije:

- osobe koje su pješačile barem 10 minuta odjednom četiri do sedam dana u proteklom tjednu
- osobe koje su pješačile barem 10 minuta odjednom jedan do tri dana u proteklom tjednu
- osobe koje niti jedan dan nisu pješačile 10 minuta odjednom u proteklom tjednu

Također, ispitanici su mogli izabrati i odgovor „ne zna“ ukoliko nisu u mogućnosti ili ne žele odgovoriti na postavljeno pitanje.

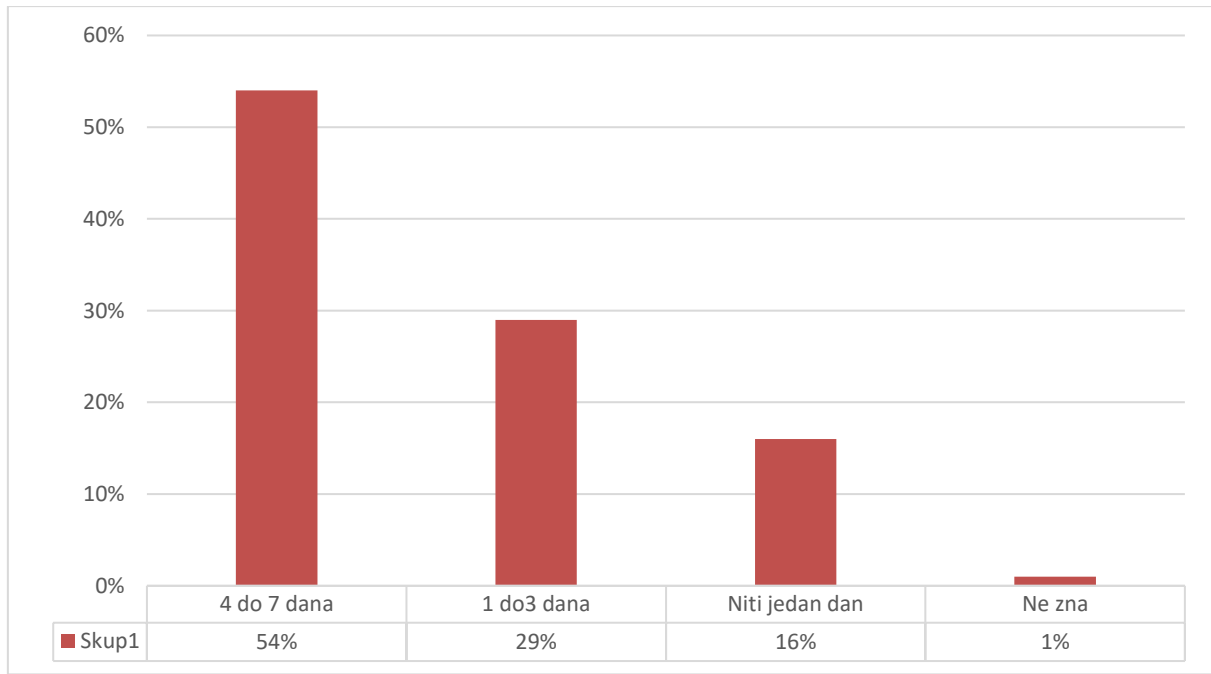
Na razini EU rezultati (graf 2.6.12.) sugeriraju da u odnosu na prethodno istraživanje iz 2013. godine postoji blagi negativan trend. U kategoriji osoba koje su pješačile barem 10 minuta odjednom i to 4 do 7 dana nalazi se 61% ispitanika što je u odnosu na 2013. godinu povećanje za jedan postotni bod. Jedan do tri dana u tjednu 10 minuta odjednom pješačilo je 23% ispitanika što je pad za 3%, dok se u kategoriji osoba koje niti jedan dan nisu pješačile 10 minuta odjednom nalazi 15% ispitanika što je povećanje za dva postotna poena. Također, postoji 1% ispitanika koji su na ovo pitanje ponudili odgovor „Ne zna“. Ovi rezultati sugeriraju kako veliki postotak građana EU (84%) ipak tijekom tjedna provodi određenu tjelesnu aktivnost. Naravno postavlja se

pitanje, ukupnog trajanja i intenziteta te aktivnosti na što će djelomično odgovoriti i rezultati odgovora ispitanika na sljedeće pitanje u anketi.

Grafikon 2.6.12. Distribucija odgovora na pitanje o pješaćenju u posljednjih 7 dana u EU

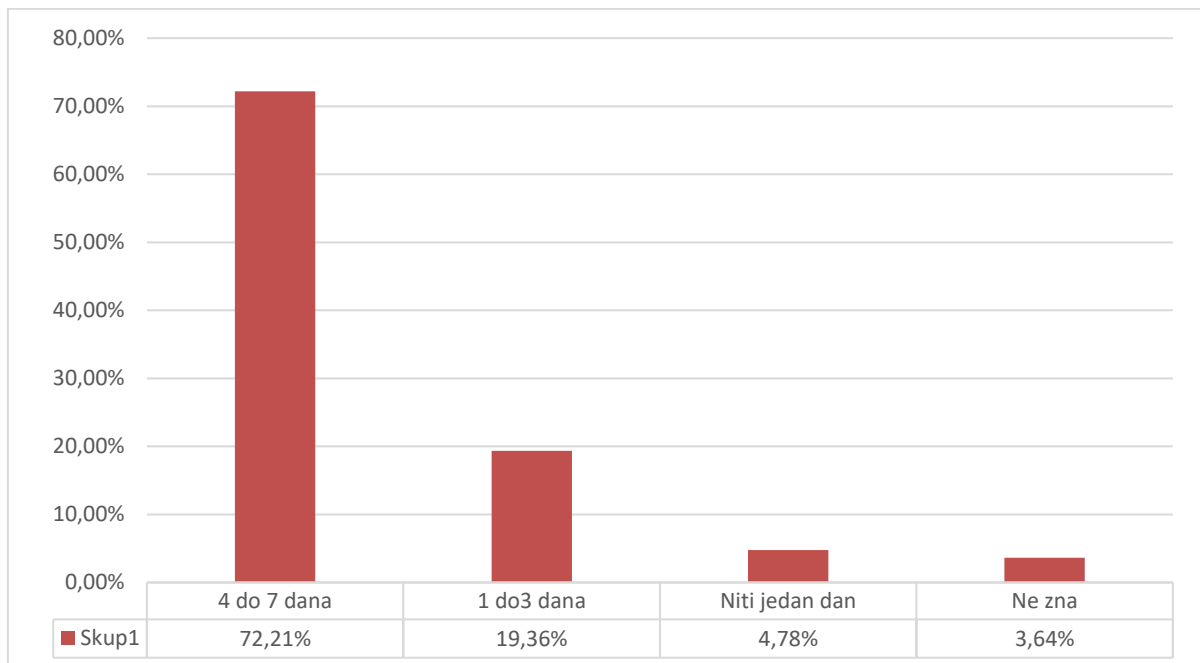
Rezultati za RH su prilično slični rezultatima iznesenim za EU pa je tako u Hrvatskoj u kategoriji onih koji pješāče 10 minuta odjednom 4 do 7 dana u prethodnom tjednu 54%, dok je onih koji pješāče 10 minuta odjednom 1 do 3 dana u tjednu 29% što ukupno čini 83% ispitanika dakle 1% manje od EU prosjeka. Osoba koje u posljednjih 7 dana nisu niti jedan dan pješāčile 10 minuta odjednom u Hrvatskoj je 16%. Također, 1% je ispitanika koji su na ovo pitanje odgovorili s „Ne znam“. Rezultati za RH prikazani su na grafu 2.6.13. U slučaju ove tjelesne aktivnosti Hrvatska ipak odstupa značajnije od vodećih europskih zemalja kao što su Njemačka, Luksemburg, Litva, Danska ili Finska koje imaju postotak osoba koje niti jedan dan nisu pješāčile 10 minuta odjednom ispod 10%.

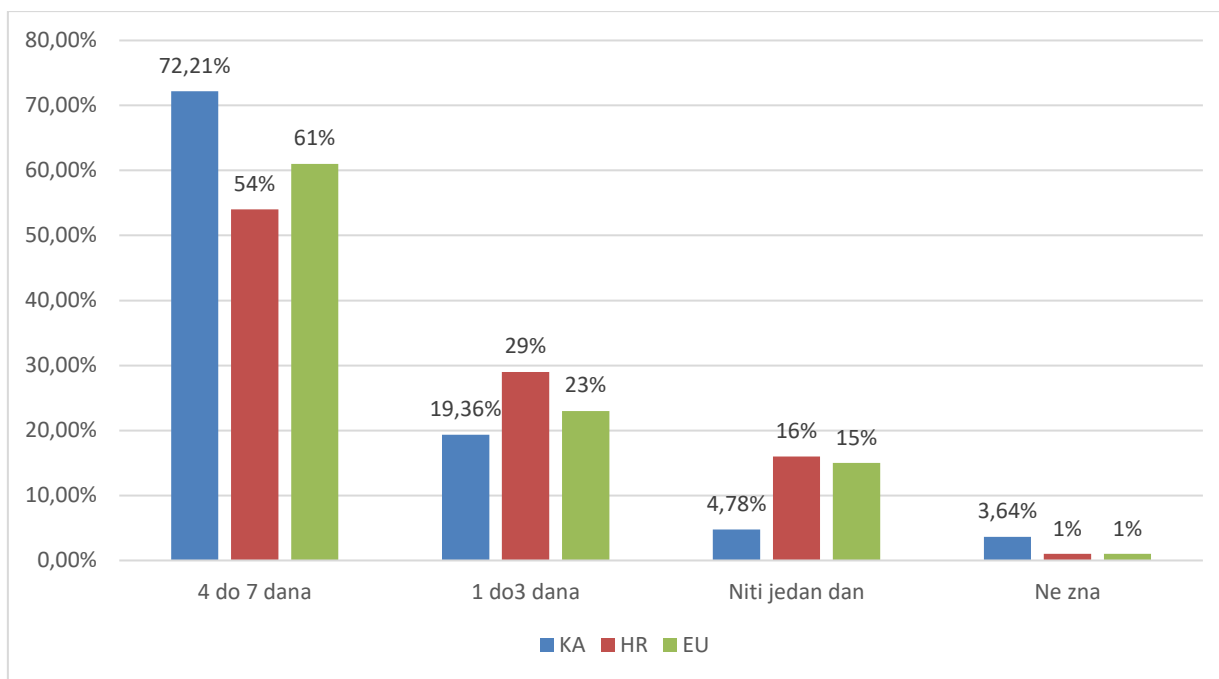
Grafikon 2.6.13. Distribucija odgovora na pitanje o pješaćenju u posljednjih 7 dana u RH

Analiza odgovora na postavljeno pitanje o pješaćenju u posljednjih 7 dana pokazuje kako su i na ovoj varijabli građani grada Karlovca pokazali da su prilično aktivni. Najveći postotak je onih koji su pješaćili 4 do 7 dana i iznosi 72,21% što je oko 18% više od hrvatskog te 11% više od EU prosjeka. Ukoliko ovome postotku pridodamo i ispitanike koji su pješaćili najmanje 10 minuta u zadnjih 7 dana 1-3 dana u tjednu (19,36%) dolazimo do postotka od 91,57% što je daleko iznad hrvatskog prosjeka u ove dvije kategorije. Naposljetku, i u kategoriji onih koji nisu niti jedan dan propješaćili barem 10 minuta je vrlo mali postotak (4,78%), gotovo 11,5% manji od prosjeka u RH. Za kategoriju *ne znam* opredijelilo se 3,64% ispitanika (grafikon 2.6.14.). **Usporedimo li ove rezultate sa rezultatima vodećih zemalja EU prema Barometrovom istraživanju iz 2017. godine u odgovorima na ovo pitanje dolazimo do spoznaje kako građani grada Karlovca iskazuju daleko bolje rezultate. Na**

ovakve rezultate mogu utjecati različiti faktori, a svakako jedan od njih je i vrijeme provođenja ankete među građanima. Obzirom da je ova anketa provedena u srpnju kada vremenski uvjeti omogućuju ovakav tip aktivnosti rezultati su vjerojatno u dobroj mjeri uvjetovani i tom činjenicom. Za očekivati je da bi rezultati ankete provedene u zimskim mjesecima bili nešto drugačiji.

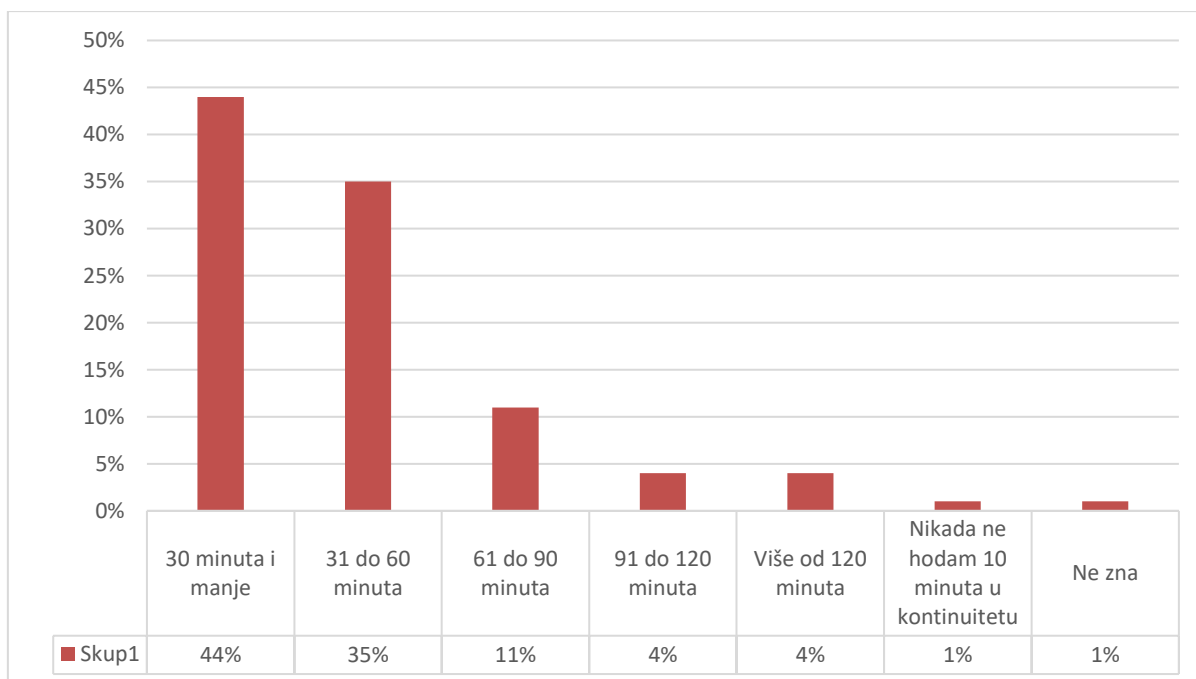
Grafikon 2.6.14. Rezultati odgovora na pitanje o pješačenju u posljednjih 7 dana građana Karlovca

Grafikon 2.6.15. Usporedni prikaz rezultata odgovora na pitanje o pješačenju u posljednjih 7 dana za grad Karlovac, RH i EU

PITANJE 4 – U pravilu, u dane kada hodate barem 10 minuta odjednom, koliko ukupno vremena provedete hodajući?

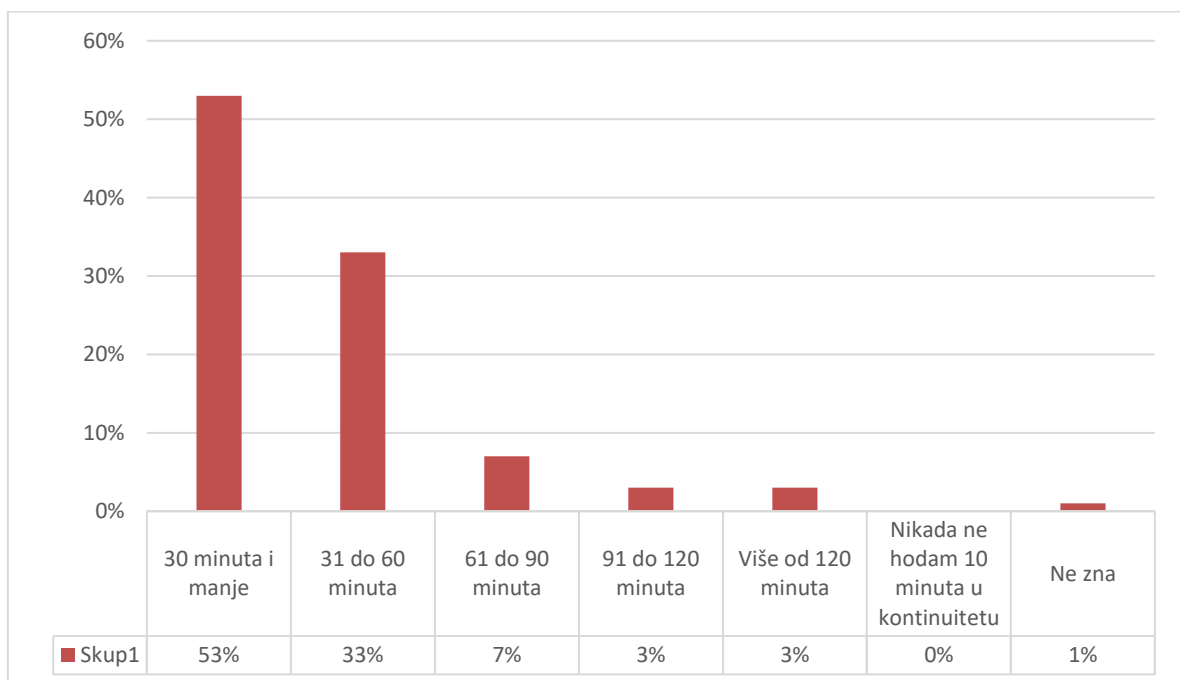
Osim informacije o tome koliko dana su građani, u posljednjih 7 dana, pješačili barem 10 minuta odjednom važan je i podatak o tome kolika je količina ukupnog vremena provedenog u navedenoj aktivnosti. Odgovorima na ovo pitanje utvrdit će se ukupna količina vremena koje ispitanici provode u aktivnosti pješaćenja. Ispitanicima su bili ponuđeni odgovori u 7 kategorija i to: 30 minuta i manje, 31 do 60 minuta, 61 do 90 minuta, 91 do 120 minuta, više od 120 minuta, nikada ne hodam 10 minuta u kontinuitetu i ne zna. Prosječne vrijednosti u EU iskazane u posljednjem Eurobarometrovom izvještaju iz 2017. godine su blago promijenjene u odnosu na rezultate istraživanja iz 2013. godine. Radi sagledavanja globalne slike o količini vremena provedenog u pješaćenju ispitanici su grupirani u dvije generalne kategorije: osobe koje su ukupno pješačile 60 minuta ili manje i osobe koje su ukupno pješačile više od 60 minuta. Na prvu kategoriju u EU otpada 79% ispitanika, što je povećanje od 3% u odnosu na 2013. godinu, dok je u kategoriji „više od 60 minuta“ 19% ispitanika ili 2% manje nego u prethodnom istraživanju. Generalni trendovi dakle pokazuju kako se u građani Europe manje kreću u odnosu na istraživanje provedeno 2013. godine. Na grafu 2.6.16. prikazana je struktura odgovora po pojedinoj kategoriji u istraživanju.

Grafikon 2.6.16. Odgovori građana EU o količini vremena provedenog u aktivnosti pješaćenja

Rezultati hrvatskih građana (grafikon 2.6.17.) pokazuju nešto drugačije vrijednosti u odnosu na rezultate građana EU. Primjerice, građana koji pješaače 60 minuta i manje je 86% što je 7% više nego prosječna europska vrijednost. U kategoriji „više od 60 minuta“ nalazi se 13% hrvatskih građana. Od rezultata po pojedinim kategorijama potrebno je istaknuti pozitivan podatak kako u kategoriji “nikada ne hodam 10 minuta u kontinuitetu“ nema ispitanika (0%). Ipak, ukoliko se usporede rezultati sa pojedinim zemljama EU onda je razvidno kako su moguća značajnija unaprjeđenja po ovom pitanju. Najveći prostor za napredak ogleda se u kategoriji ispitanika koji ukupno hodaju 30 minuta ili manje kojih u RH ima 53% što je u donosu na europskih 44% značajna razlika. U kategoriji 31 do 60 minuta vrijednosti su približno jednake (RH-33% vs. EU-35%). Također, u preostalim kategorijama hrvatski građani imaju slabije rezultate u odnosu na europski prosjek i to: građana koji

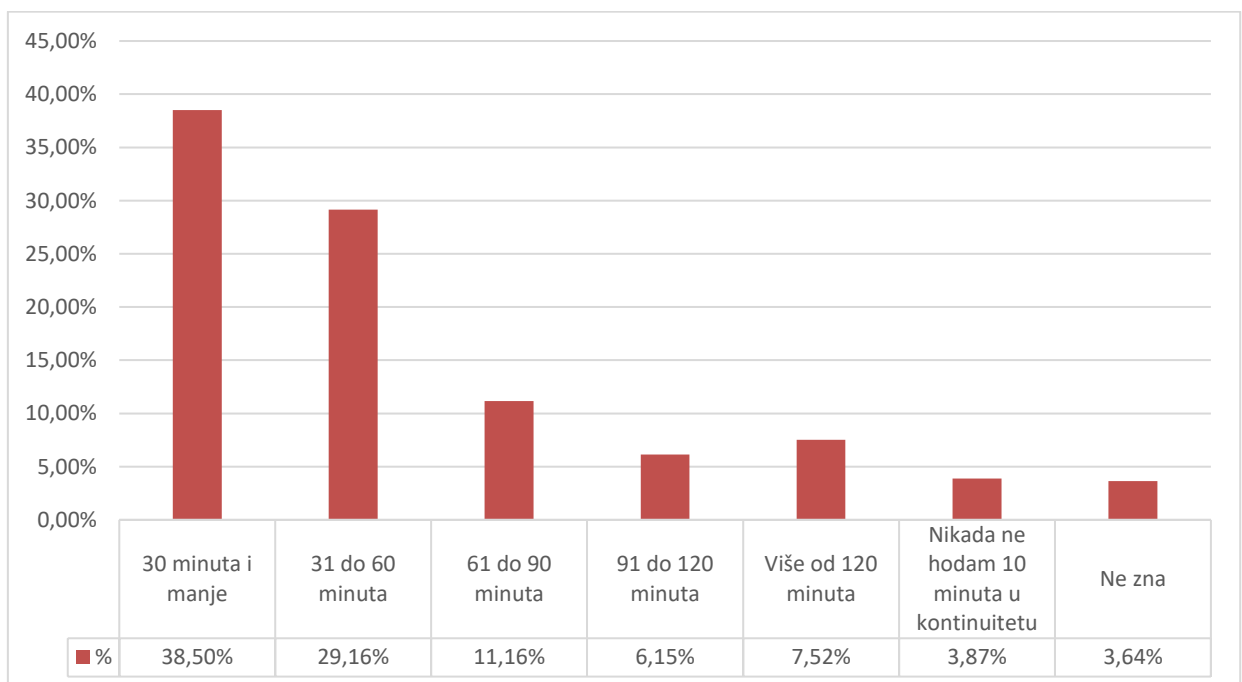
hodaju 61 do 90 minuta je 7% (EU-11%), građana koji hodaju 91 do 120 minuta je 3% (EU-4%), a građana koji hodaju više od 120 minuta je također 3% (4%). Vodeće europske zemlje po pitanju ukupnog trajanja ove aktivnosti, čiji primjeri treba slijediti su Estonija i Litva sa čak 32% građana koji hodaju više od 60 minuta u dane kada hodaju više od 10 minuta. Osim dvije navedene zemlje, u vrhu su Luksemburg, Španjolska, Njemačka i Slovenija.

Grafikon 2.6.17. Odgovori građana RH o količini vremena provedenog u aktivnosti pješčenja

Temeljem rezultata prikupljenih od građana grada Karlovca (grafikon 2.6.18.) vidljivo je kako su isti opet značajno bolji od hrvatskog, dok su približni EU prosjecima. Građana koji ukupno u pješčenju provedu 60 minuta i manje je 67,66%, dok je onih koji pješče više od 60 minuta 24,83%. Prema pojedinim kategorijama valja izdvojiti one koji hodaju preko dva sata i to u postotku od

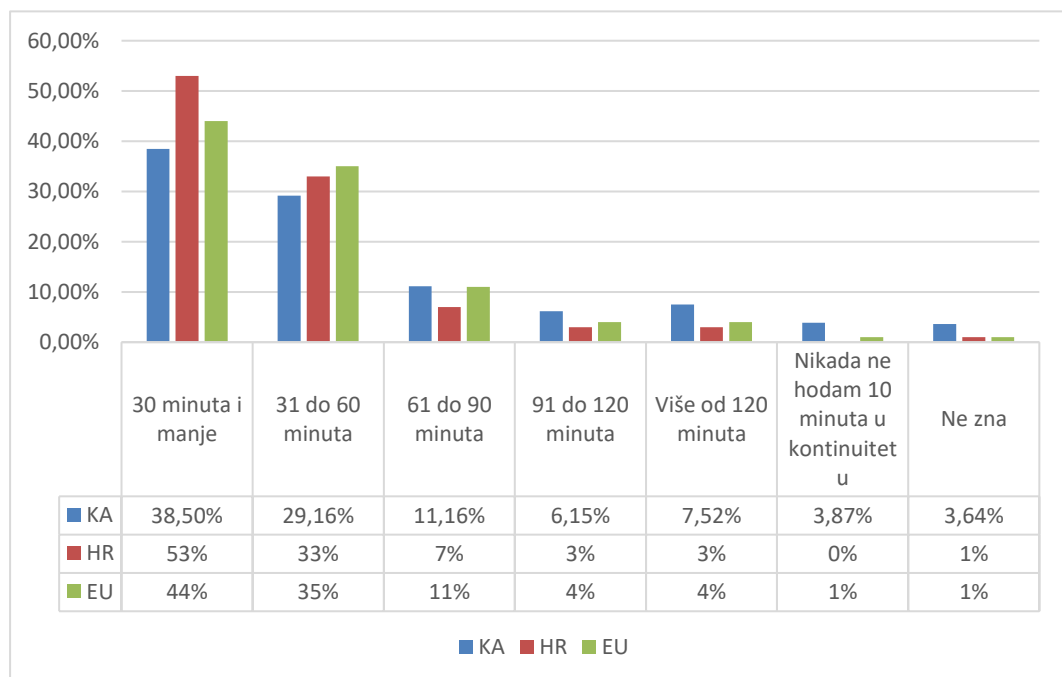
7,52% što je značajno iznad hrvatskog ali i europskog prosjeka. S druge pak strane potrebno je ukazati na nešto veći postotak onih koji nikada ne hodaju 10 minuta u kontinuitetu. Takvih je osoba u gradu Karlovcu gotovo 4% u odnosu na 0% na RH i 1% na EU prosjek. Najveći postotak ispitanika (38,5%) nalazi se u kategoriji *30 minuta i manje* ali još uvijek manje nego u istoj kategoriji na razini RH i EU. Postotak ispitanika koji su odgovorili *ne zna* iznosi 3,64% što znači da nisu željeli odgovoriti ili nisu mogli precizno utvrditi količinu vremena provedenu u ovoj aktivnosti.

Grafikon 2.6.18. Odgovori građana Karlovca o količini vremena provedenog u aktivnosti pješčenja

Na grafu 2.6.19. prikazan je usporedni prikaz rezultata za grad Karlovac, RH i EU iz kojeg su vidljivi dobri trendovi po pitanju vremena provedenog u ovoj aktivnosti. Ukupno vrijeme provedeno u aktivnosti pješčenja važan je

pokazatelj razine tjelesne aktivnosti posebno kada uzmemo u obzir preporuke koje Svjetska zdravstvena organizacija (engl. World Health Organisation - WHO) daje u smislu potreba za tjelesnom aktivnošću na dnevnoj, odnosno tjednoj razini. Preporuka WHO-a je 150 minuta umjerenointenzivne tjelesne aktivnosti tjedno što odgovara aktivnosti pješaćenja. **Temeljem rezultata analize na prvi pogled se čini kako gotovo nitko od anketiranih ispitanika ne zadovoljava navedeni kriterij. Naravno, potrebno je naglasiti da se ovdje radi samo i isključivo o aktivnosti pješaćenja, a nisu uzete u obzir i drugi oblici tjelesne aktivnosti koju kod obavljanja svakodnevnih aktivnosti ispitanici zasigurno realiziraju i na taj način akumuliraju količinu tjelesne aktivnosti na tjednoj razini. Ipak, valja naglasiti da je potrebno raditi na unaprjeđenju količine vremena koje građani Karlovca provedu u aktivnosti pješaćenja imajući na umu pozitivne dobrobiti tjelesne aktivnosti prije svega na zdravlje ali i na ostale dobrobiti u različitim područjima.**

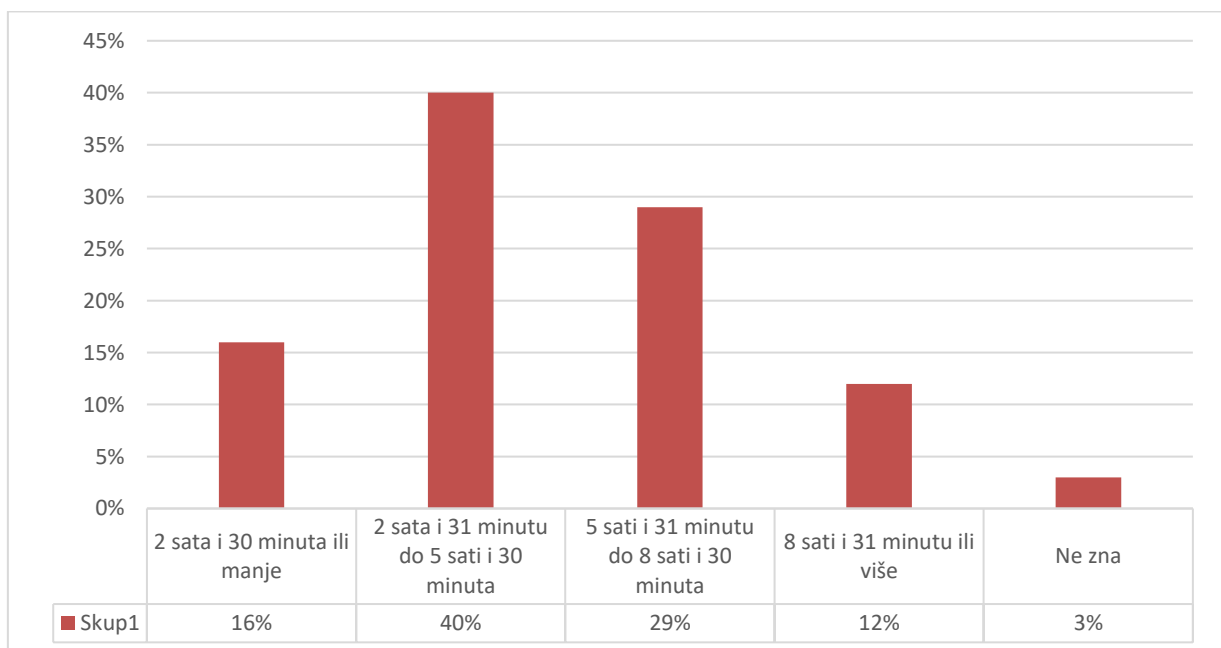
Grafikon 2.6.19. Usporedni prikaz rezultata o količini vremena provedenog u aktivnosti pješaćenja za grad Karlovac, HR i EU

PITANJE 5 - Koliko vremena dnevno uobičajeno provodite sjedeći? To može uključivati vrijeme provedeno za radnim stolom, posjete prijateljima, učenje ili gledanje televizije.

Osim aktivno provedenog vremena, vrlo važna je informacija i o vremenu provedenom bez fizičke aktivnosti. Nakon pitanja o vježbanju, odnosno bavljenju sportom, hodanju i količini vremena provedenog u toj aktivnosti za mjerenje vremena provedenog u sjedenju korištena je skala sa 11 mogućih odgovora. Prvi odgovor ponuđen ispitanicima je „jedan sat i manje“, drugi je „jedan sat do jedan sat i 30 minuta“, sljedećih 7 odgovora su u intervalima po sat vremena i to od jedan sat i 30 minuta do osam sati i 30 minuta dok su posljednja dva odgovora „više od osam sati i 30 minuta“ i „ne zna“. Ponuđeni odgovori grupirani su u pet kategorija koje se odnose na osobe koje sjede: 2 sata i 30 minuta ili manje, 2 sata 31 minutu do 5 sati i 30 minuta, 5 sati i 31 minutu do 8 sati i 30 minuta, 8 sati i 31 minutu i više te ne zna. Saznanje o sedentarnom ponašanju je važno jer previše vremena provedenog u sedentarnim aktivnostima može biti rizični faktor za nastanak različitih bolesti.

Rezultati na razini EU po ovom pitanju pokazuju kako 12% osoba od ukupnog broja ispitanika dnevno provodi više od 8 sati i 30 minuta u sjedećem položaju što je u odnosu na istraživanje iz 2013. godine povećanje za 1%. Nadalje, 29% svih ispitanika u EU provodi u sjedećem položaju između 5 sati i 31 minutu i 8 sati i 30 minuta (3% više nego 2013.), dok 40% njih (3% manje u odnosu na 2013.) sjedi između 2 sata i 31 minutu i 5 sati i 30 minuta. U posljednjoj kategoriji koja se odnosi na sjedenje u trajanju 2 sata i 30 minuta ili manje nalazi se 16% ispitanika ili 1 % manje nego u prethodnom istraživanju.

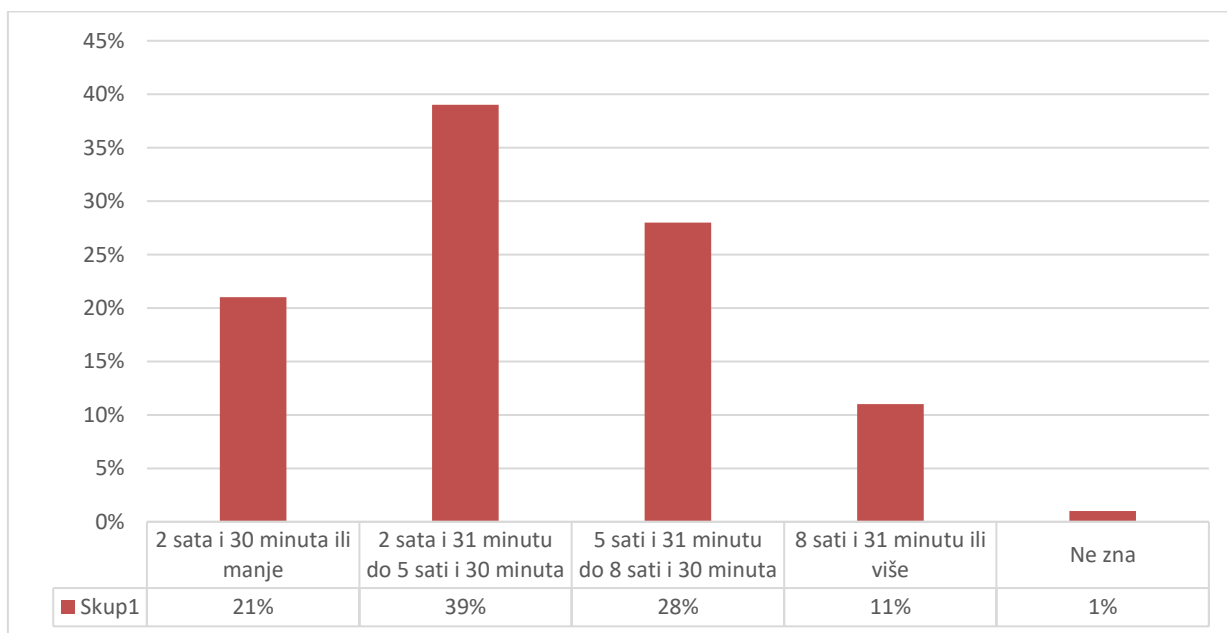
Također, isto kao i u prošlom istraživanju 3% ispitanika na ovo pitanje odgovorilo je „Ne zna“. Ovi rezultati pokazuju blagi trend povećanja vremena koje ispitanici provode u sjedilačkim aktivnostima. Zabilježeno je ukupno povećanje od 4 % ispitanika u kategorijama koje se odnose na sjedenje u trajanju od 5 sati i 31 minutu i više što označava negativan trend. Rezultati EU prikazani su na grafu 2.6.20.

Grafikon 2.6.20. Odgovori građana EU na pitanje o vremenu provedenom u sjedećem položaju

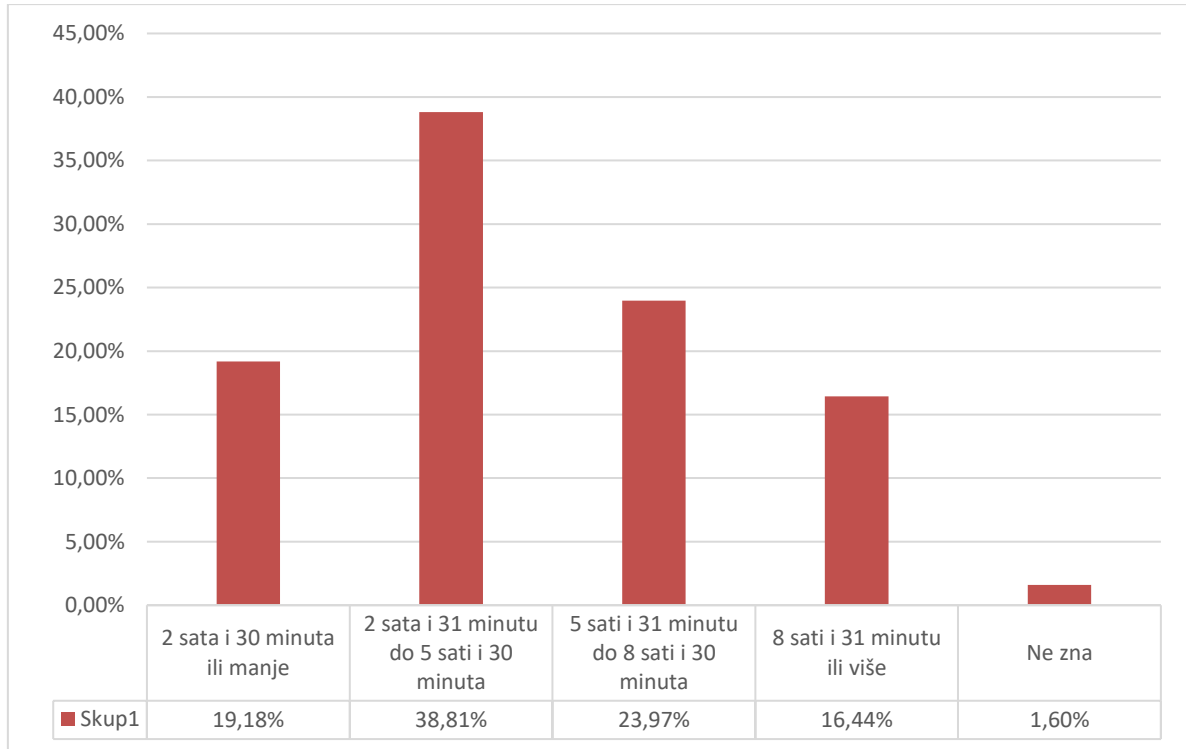
Hrvatski građani po pitanju sjedilačkih aktivnosti imaju rezultate slične EU prosjeku osim u kategoriji koja se odnosi na vrijeme provedeno u sjedećem položaju 2 sata i 30 minuta ili manje. U ovoj kategoriji se nalazi 21% hrvatskih građana što je za 5% više nego što je europski prosjek. U ostale tri kategorije u kojima su rezultati prezentirani ranije u tekstu hrvatski prosjek je za jedan

postotni bod manji od europskoga. Također, u kategoriji ispitanika koji su na pitanje odgovorili s „Ne zna“ našlo se 1% hrvatskih građana u odnosu na 3% u EU. Ovakvi pokazatelji su vrlo dobri obzirom da se u dvije kategorije koje se odnose na vrijeme provedeno u sjedenju u trajanju 5 sati i 30 minuta ili manje nalazi čak 60% hrvatskih ispitanika što je više od EU prosjeka za 4%. Grafički prikaz rezultata nalazi se na grafu 2.6.21.

Grafikon 2.6.21. Odgovori građana RH na pitanje o vremenu provedenom u sjedećem položaju

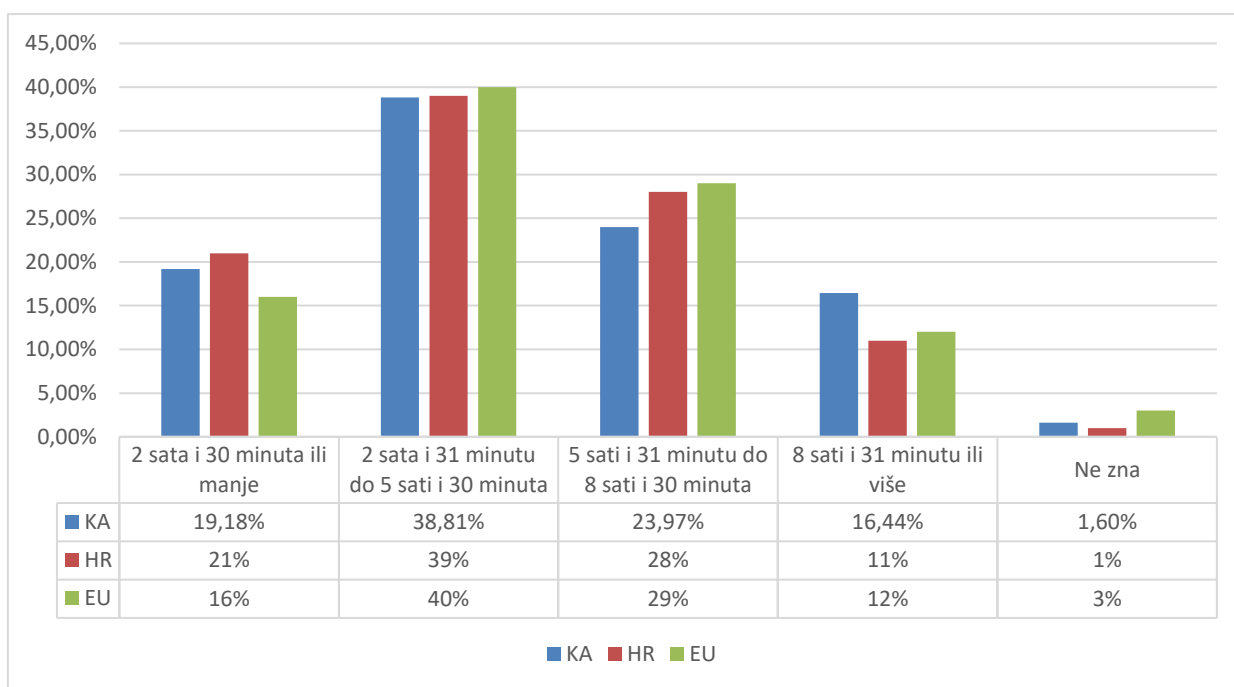
Na grafikonu 2.6.22. prikazani su rezultati građana grada Karlovca po pojedinim kategorijama odgovora na pitanje o vremenu provedenom u sjedenju na dnevnoj razini. Temeljem dobivenih rezultata napravljena je i usporedba s rezultatima na RH i EU razini (grafikon 2.6.23.).

Grafikon 2.6.22. Odgovori građana Karlovca na pitanje o vremenu provedenom u sjedenju

Manje od 2 sati i 30 minuta u gradu Karlovcu sjedi 19,18% građana što je za nešto manje od dva postotna poena manje nego na razini RH, ali je zato 3,2% više nego na razini EU. U sljedećoj kategoriji rezultati su gotovo identični s prosjekom RH, dok je na razini EU nešto više (1%) onih koji sjede od dva i pol do pet i pol sati. U kategoriji 5 sati i 31 minuta do 8 sati i 30 minuta u gradu Karlovcu se nalazi gotovo 24% građana što je također nešto manje u odnosu na hrvatskih 28% i europskih 29%. Ipak, potrebno je posebno obratiti pozornost na kategoriju onih koji sjede više od 8 sati i 31 minutu gdje je zabilježen postotak od 16,44% što je prilično više od prosjeka RH (11%) te EU (12%). U kategoriji ispitanika koji su se odlučili za odgovor ne zna nalazi se 1,6% osoba. Ipak, ako rezultate sagledamo na razini osoba koje u sjedenju

provode do 5 sati i 30 minuta (57,99%) i one koji u tom položaju provode više vremena (40,41%) može se konstatirati kako su ti rezultati nešto bolji u odnosu na prosjek RH (60% naprema 39%), a vrlo slični u odnosu na EU (56% naprema 41%) prosjek. Može se zaključiti kako je potrebno je poduzeti specifične akcije koje će imati za cilj upravo skupine osoba koje u sjedenju provode preveliku količinu vremena kako bi promijenili ove negativne navike koje mogu imati ozbiljne posljedice na zdravstveni status.

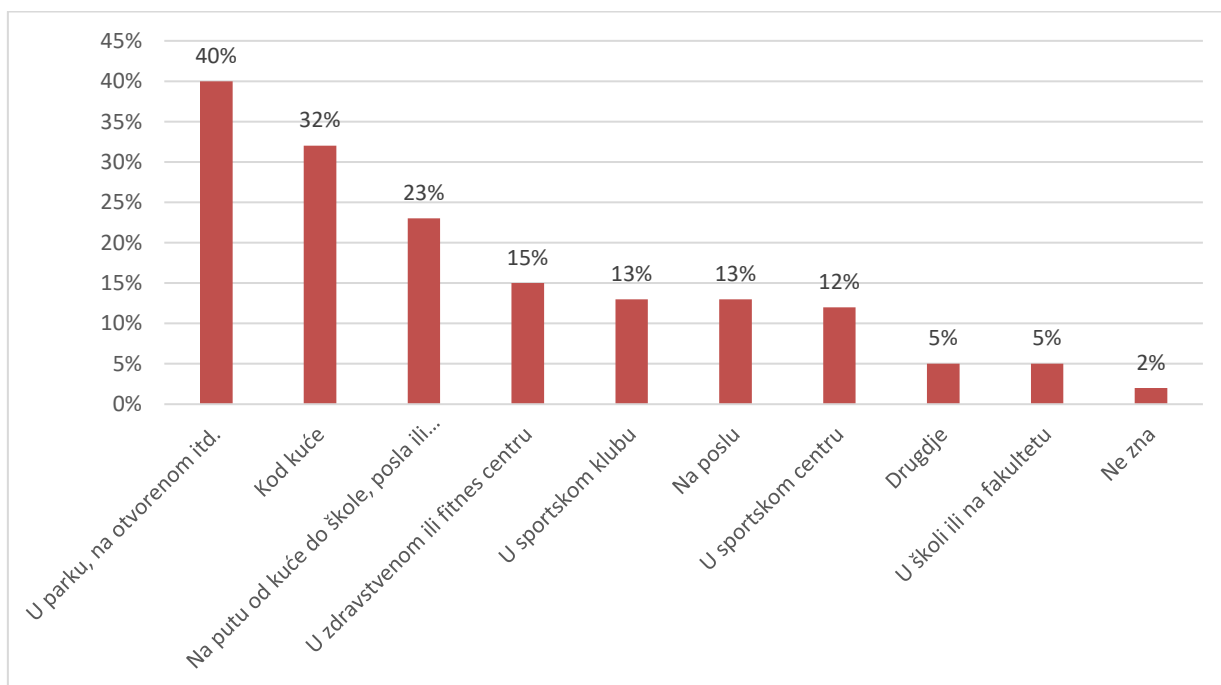
Grafikon 2.6.23. Usporedni prikaz rezultata građana Karlovca, RH i EU

PITANJE 6 - Prethodno ste rekli da se bavite sportom ili drugim fizičkom aktivnošću, napornom ili ne. Gdje se bavite sportom ili fizičkom aktivnošću?

Temeljem potvrdnih odgovora ispitanika (84,05%) na pitanje bave li se fizičkom aktivnošću ili sportom u bilo kojoj kategoriji od *5 i više puta tjedno* do *Rijetko* postavljeno im je pitanje o lokaciji na kojoj provode spomenute aktivnosti. Naravno, povratna informacija dobivena od građana važna je u kontekstu unaprjeđenja ovoga važnog segmenta rekreativnog bavljenja sportom i tjelesnom aktivnošću pogotovo s aspekta kreiranja i ostvarivanja konkretnih ciljeva. Jedna od važnijih aktivnosti temeljem kojih će se stvoriti pretpostavke za poboljšanje rezultata u svim pokazateljima tjelesnoga vježbanja građana je osiguravanje adekvatne infrastrukture koju će građani moći koristiti za tjelesno vježbanje i sport. Eurobarometrovom anketom definirane su sljedeće lokacije na kojima se osobe bave tjelesnim vježbanjem ili sportom: kod kuće, u parku, na otvorenom itd., u zdravstvenom ili fitness centru, na putu od kuće do škole, posla ili trgovina, u sportskom klubu, na poslu, u sportskom centru, u školi ili na fakultetu, ne zna i drugdje. Ispitanici su mogli birati višestruke odgovore.

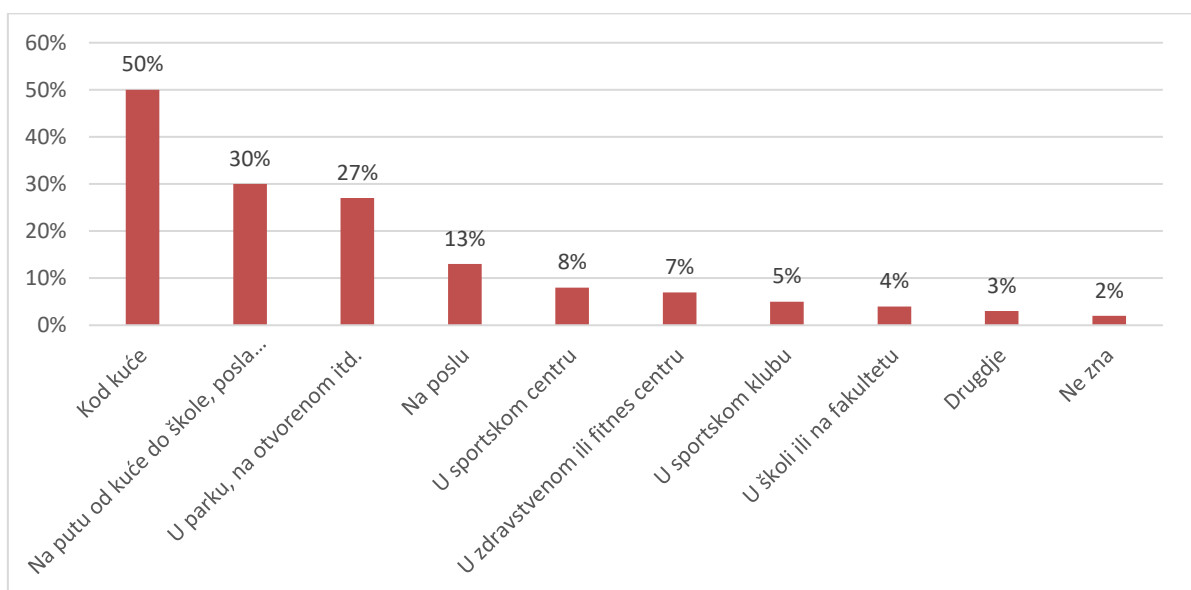
Sukladno rezultatima Eurobarometra 2017. godine najveći broj Europljana koji se bave fizičkom aktivnošću (54%) vježba u parkovima, odnosno na otvorenim prostorima, njih čak 40%. (grafikon 2.6.24.). Osam postotnih poena manje (32%) ispitanika vježba kod kuće, dok njih 23% vježba na putu od kuće do škole, posla ili trgovina. U zdravstvenim ili fitness centrima vježba 15% građana EU, a slijede lokacije kao što su sportski klub sa 13%, posao 13% i sportski centar sa 12% ispitanih. Sa po 5% zastupljeni su škola ili fakultet i

neka druga lokacija, dok je svega 2% građana EU odabralo „Ne zna“ kao odgovor na ovo pitanje. Zanimljivo je kako najčešća lokacija na kojoj vježbaju Europljani, „u parku, na otvorenom itd.“, je puno frekventnija kod razvijenih zemalja EU nego kod ostalih. Primjerice po vježbanju na ovoj lokaciji prednjače zemlje poput Finske (67%), Austrije (54%), Španjolske (53%), Švedske (52%) itd. dok su na drugoj strani spektra zemlje poput Rumunjske (17%), Mađarske (17%) i Cipra (25%). Ovaj podatak se može tumačiti činjenicom da u razvijenijim zemljama Europe postoji uređena infrastruktura koja je građanima na raspolaganju za korištenje, ali i razvijena svijest o koristi tjelesnog vježbanja na otvorenom. U kategoriji ispitanika koji vježbaju kod kuće prednjače Slovačka (62%) i Rumunjska (60%).

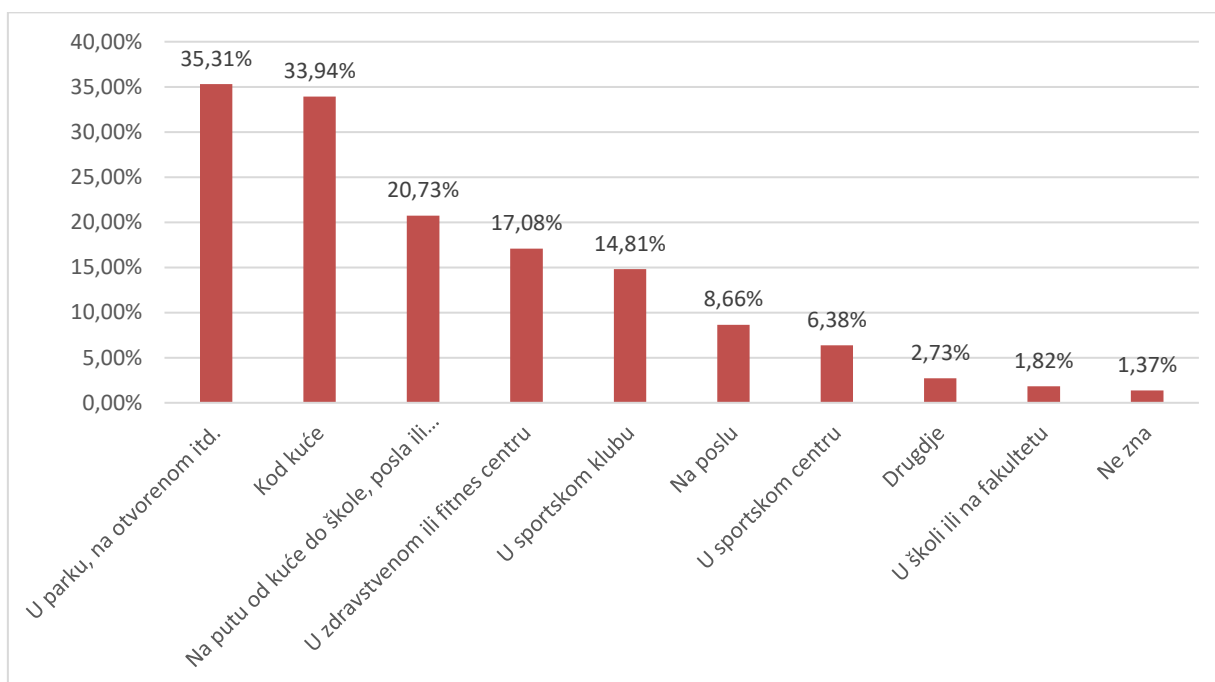
Grafikon 2.6.24. Odgovori građana EU na pitanje o mjestu provođenja tjelesnog vježbanja ili bavljenja sportom

Najviše ispitanika među hrvatskim građanima koji su aktivni (44%) vježba kod kuće (50%), dok su ostale najzastupljenije lokacije, sukladno postotcima ispitanika poredani prema sljedećem rasporedu: *na putu od kuće do škole, posla ili trgovina* (30%), *u parku, na otvorenom itd.* (27%), *na poslu* (13%). Ostale kategorije koje su bile ponuđene ispitanicima zastupljene su sa 8% i manje. Odgovor *ne zna* odabralo je 2% ispitanika. Ukoliko se ovi rezultati uspoređuju sa onima na razini prosjeka EU vidljivo je kako postoji razlika i u redoslijedu lokacija koje su najzastupljenije i u postotcima ispitanika koji vježbaju na tim lokacijama. Otvoreni prostori, parkovi i slično najpopularniji su za provođenje tjelesnog vježbanja među građanima EU, naročito u razvijenijim zemljama. U Hrvatskoj je ova lokacija čak na trećem mjestu prema izboru ispitanika što može upućivati na zaključak kako u Hrvatskoj postoji nedostatak uređenih javnih površina na kojima građani mogu provoditi tjelesno vježbanje.

Grafikon 2.6.25. Odgovori građana Republike Hrvatske na pitanje o mjestu provođenja tjelesnog vježbanja ili bavljenja sportom

Najčešća lokacija koja se spominje kod građana grada Karlovca na kojoj se bave sportom ili provode fizičku aktivnost je, baš kao i ukupnog rezultata stanovnika EU, u parku, odnosno na otvorenome (35,31%). Sljedeća lokacija, koja također zauzima drugo mjesto po frekvenciji odgovora na razini EU, te prvo na razini RH je kod kuće, odnosno doma (33,94%).

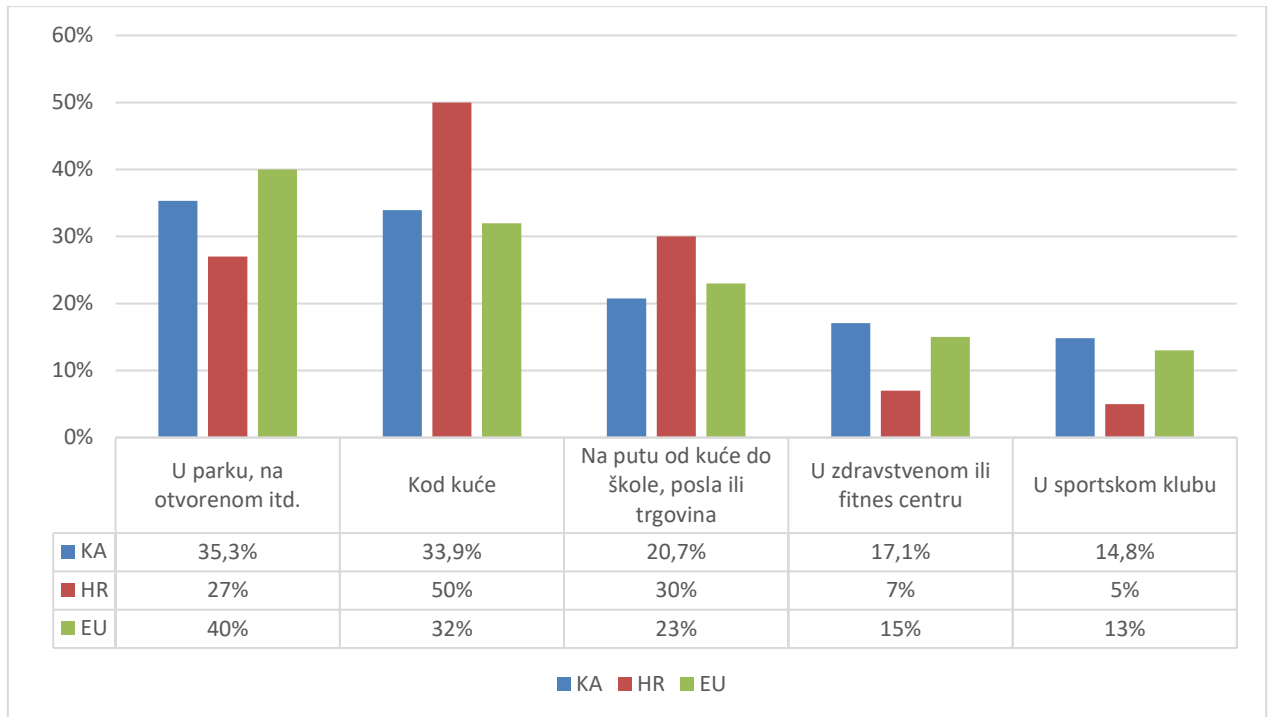

Grafikon 2.6.26. Odgovori građana grada Karlovca na pitanje o mjestu provođenja tjelesnog vježbanja ili bavljenja sportom

Na putu od kuće do škole, posla ili trgovine sportom, odnosno fizičkom aktivnošću bavi se 20,73% ispitanika što je nešto manje i od hrvatskog (30%) ali i EU (23%) prosjeka. U zdravstvenim ili fitness centrima potrebu za tjelovježbom zadovoljava 17,08% ispitanika što je približno europskom (15%) prosjeku ali daleko iznad hrvatskog (7%) prosjeka. Gotovo 15% ispitanika

odgovorilo je kako vježba u sportskim klubovima što je slično kao i kod prethodne lokacije gotovo jednako s EU prosjekom koji iznosi 13% ali opet znatno više od RH prosjeka koji je na razini 5%. Odgovori koji nose ispod deset posto udjela u zastupljenosti su lokacije kao *na poslu* (8,66%), *u sportskom centru* (6,38%), *drugdje* (2,7%) ili *u školi ili na fakultetu* (1,8%). Također, potrebno je spomenuti i da 1,4% ispitanika ne zna na kojim lokacijama se bavi sportom ili fizičkom aktivnošću.

Temeljem odgovora na pitanje o lokaciji bavljenja sportom ili tjelesnim vježbanjem na razini grada Karlovca može se konstatirati kako ispitanici koji su sudjelovali u istraživanju pokazuju popriličnu raznovrsnost u odabiru lokacija za vježbanje. Tome u prilog ide i činjenica da je gotovo 40% ispitanika odabralo više od jednog odgovora na ovo pitanje. Ukoliko se ovi rezultati usporede sa onima razvijenih zemalja EU vidljivo je kako su dvije najčešće lokacije parkovi i otvoreni prostori te kuća, odnosno odgovor kod kuće što je pokazatelj kako Karlovac slijedi trendove razvijenih zemalja EU. Informacije o lokaciji bavljenja sportom ili tjelesnim vježbanjem važne su kako bi se tijekom planiranja ciljeva i kreiranja programa za unaprjeđenje ovoga područja mogle, prema iskazanim iskustvima građana, definirati mjere i aktivnosti potrebne za ostvarenje navedenih ciljeva. Na grafu 2.6.27. prikazan je usporedni prikaz rezultata odgovora (zastupljenih u postotku većem od 10%) na pitanje o lokaciji bavljenja sportom ili tjelesnim vježbanjem u gradu Karlovcu, RH i EU.

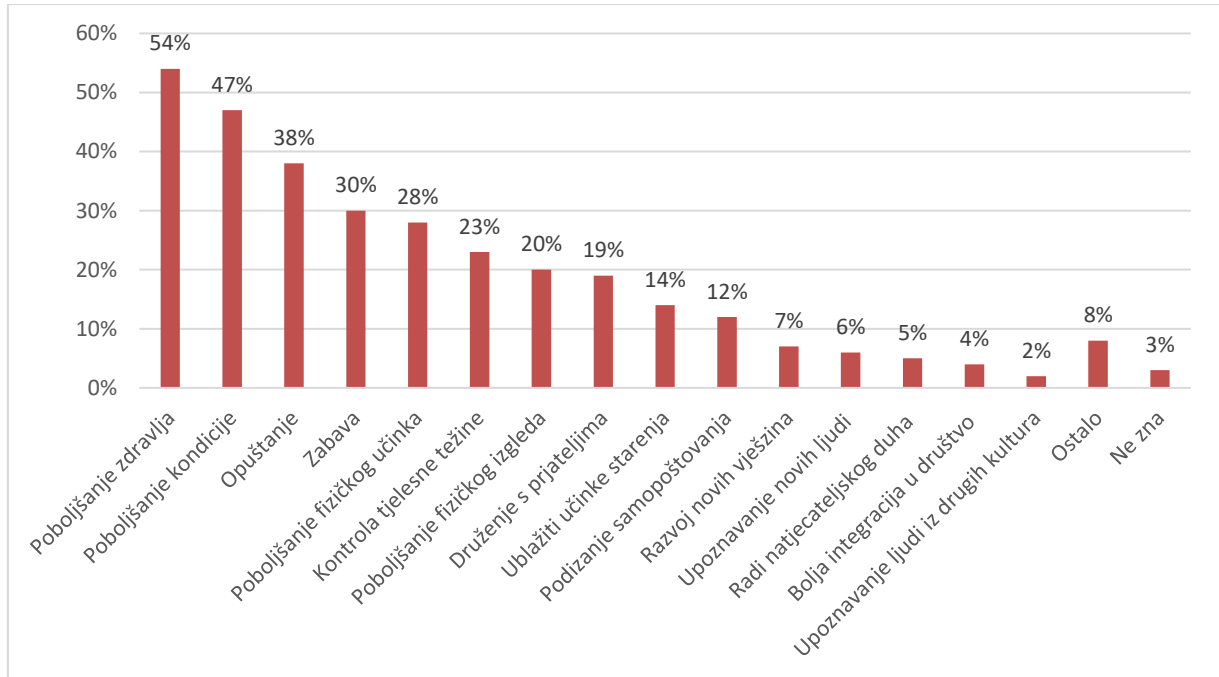
Grafikon 2.6.27. Usporedni prikaz rezultata za grad Karlovac, RH i EU po pitanju lokacije bavljenja sportom ili tjelesnim vježbanjem

Ipak, potrebno je napomenuti kako infrastruktura, odnosno lokacija na kojoj se građani bave sportom ili tjelesnom aktivnošću nije jedini faktor koji utječe na razinu tjelesne aktivnosti. Izuzetno važni su i urbani rekreacijski programi koji uključuju različite stupnjeve tjelesnog napora. Oni mogu značajno utjecati na razinu tjelesne aktivnosti kod građana.

PITANJE 7 - Zašto se bavite sportom ili fizičkom aktivnošću?

Motivatori, odnosno razlozi bavljenja sportom ili fizičkom aktivnošću fenomen je koji dugo vremena zaokuplja znanstvenu i stručnu javnost na globalnoj razini. Upoznavanje s faktorima koji utječu na tjelesnu aktivnost važno je iz više aspekata, a najvažniji je javnozdravstveni o čemu je bilo riječi ranije u ovom poglavlju. Upravo odgovorima na ovo pitanje dobit će se informacije o razlozima zbog kojih se građani bave sportom, odnosno fizičkom aktivnošću. Ispitanici su u okviru provedene ankete imali mogućnost višestrukog odabira među 17 ponuđenih odgovora na ovo pitanje. Također, važno je napomenuti kako su na ovo pitanje odgovarali samo ispitanici koji su u prethodnim odgovorima rekli kako se bave sportom ili fizičkom aktivnošću.

Rezultati na europskoj razini (graf 2.6.28.) ukazuju kako je najčešći razlog zbog kojega se građani Europske unije bave sportom ili fizičkom aktivnošću je unaprjeđenje zdravlja. Čak 54% Europljana aktivno je radi unaprjeđenja zdravlja, no tu je potrebno navesti i druge odgovore koji također imaju veze sa zdravstvenim aspektima tjelesnoga vježbanja, a značajno su zastupljeni u rezultatima istraživanja. Tako je na drugom mjestu odabira, na razini EU, odgovor „Kako bih poboljšao/la svoju kondiciju“ sa 47%, dok su na trećem i četvrtom mjesto odgovori koji se vežu uz relaksaciju (38%) i zabavu (30%). Od ostalih odgovora koji su u kategoriji „iznad 20%“ nalaze se i želja za unaprjeđenjem fizičkog učinka (eng. physical performance) sa 28% te kontrola tjelesne težine sa 23%. Poboljšanje fizičkog izgleda ispitanika također je jedan od odgovora koji sa 20% udjela u odabranim odgovorima čini važan faktor u stvaranju slike o razlozima bavljenja sportom, odnosno tjelesnim vježbanjem na razini EU. U kategoriji od 10% do 20%

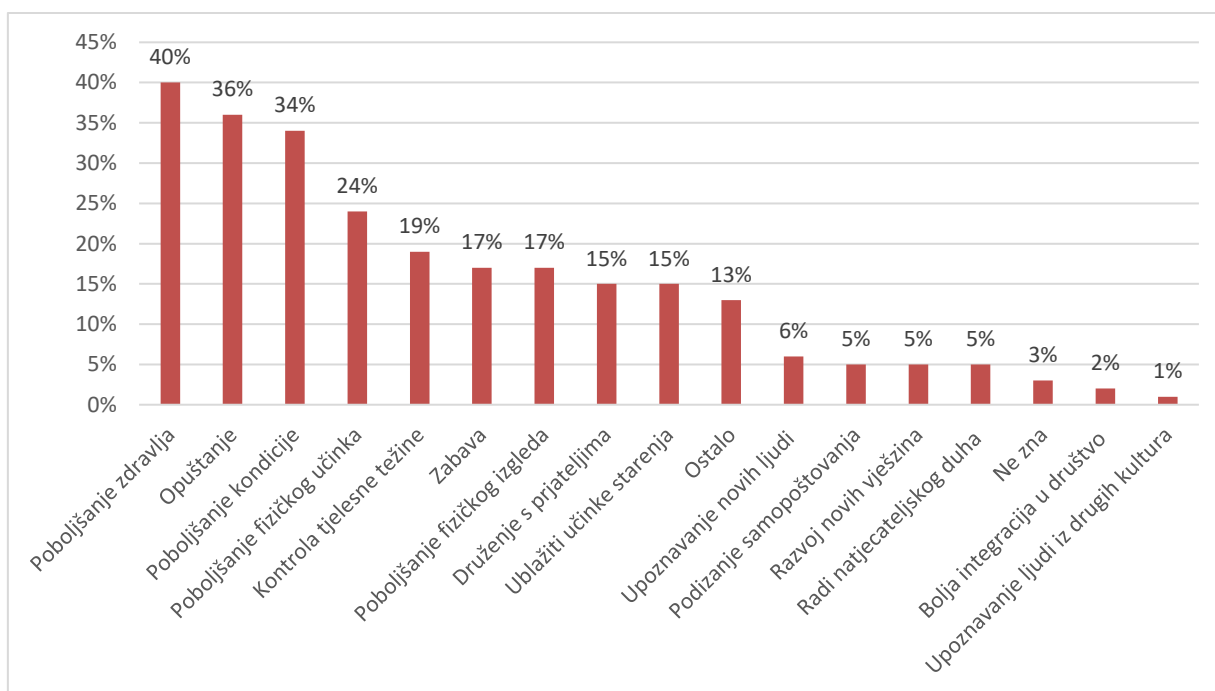

Grafikon 2.6.28. Razlozi zbog kojih se građani EU bave sportom ili fizičkom aktivnošću

Analizom rezultata pojedinačnih zemalja može se primijetiti kako su dva glavna razloga za bavljenje sportom, odnosno fizičkom aktivnošću poboljšanje zdravlja i poboljšanje kondicije, kako sugeriraju i zbirni rezultati. Ipak, valja napomenuti kako se postotci razlikuju od zemlje do zemlje pa je tako Švedska, kao zemlja koja ima vrlo visoku razinu svijesti o potrebi i važnosti tjelesnoga vježbanja prva na popisu europskih zemalja sa 83% građana koji se sportom i fizičkom aktivnošću bave radi poboljšanja zdravlja.

Glavni razlog zbog kojeg se hrvatski ispitanici bave sportom i fizičkom aktivnošću je također poboljšanje zdravlja što je u skladu sa najčešćim odgovorom na razini Europe. Postotak ispitanika koji su dali ovaj odgovor je ipak znatno niži i iznosi svega 40% što je za 14 postotnih poena manje od europskog prosjeka, a za čak 43% manje od vodeće zemlje po ovom pitanju u Europi, Švedske. Drugi razlog bavljenja sportom je opuštanje što je izabralo

36% ispitanika, dok se na trećem mjestu nalazi poboljšanje kondicije sa 34% udjela u odgovorima.

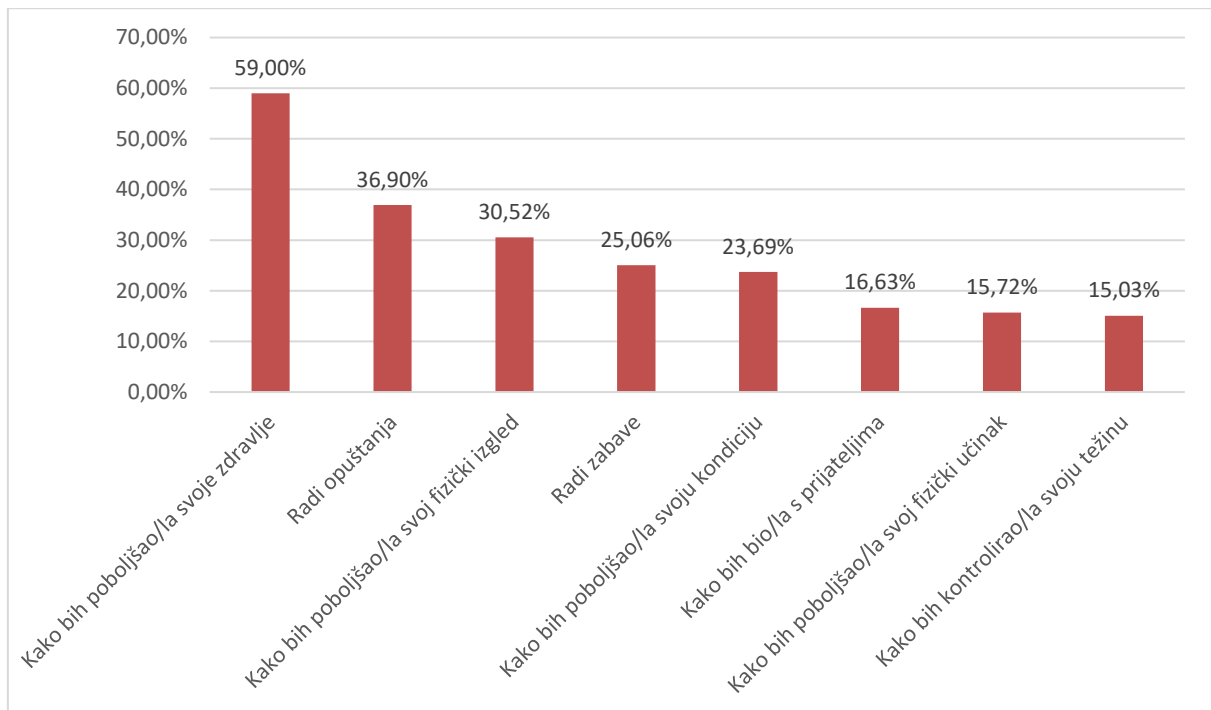

Grafikon 2.6.29. Razlozi zbog kojih se građani RH bave sportom ili fizičkom aktivnošću

Navedena tri odgovora su jedini s udjelom preko 30%, a zanimljivo je kako se u kategoriji 20 do 30 posto nalazi samo jedan odgovor i to poboljšanje fizičkog učinka sa 24%. Ostali odgovori imaju manje od 20% udjela u ukupnom broju odgovora i prikazani su na grafu 2.6.29..

Karlovčani, pak kao glavni razlog bavljenja sportom navode poboljšanje zdravlja i to u postotku od 59% što ukazuje na razvijenu svijest o značaju tjelesne aktivnosti za unaprjeđenje zdravlja. Ovaj postotak je veći i od hrvatskog (40%) ali i od EU (54%). Drugo mjesto po zastupljenosti zauzima opuštanje sa gotovo 37% zastupljenosti dok su sljedeći motivatori poboljšanje

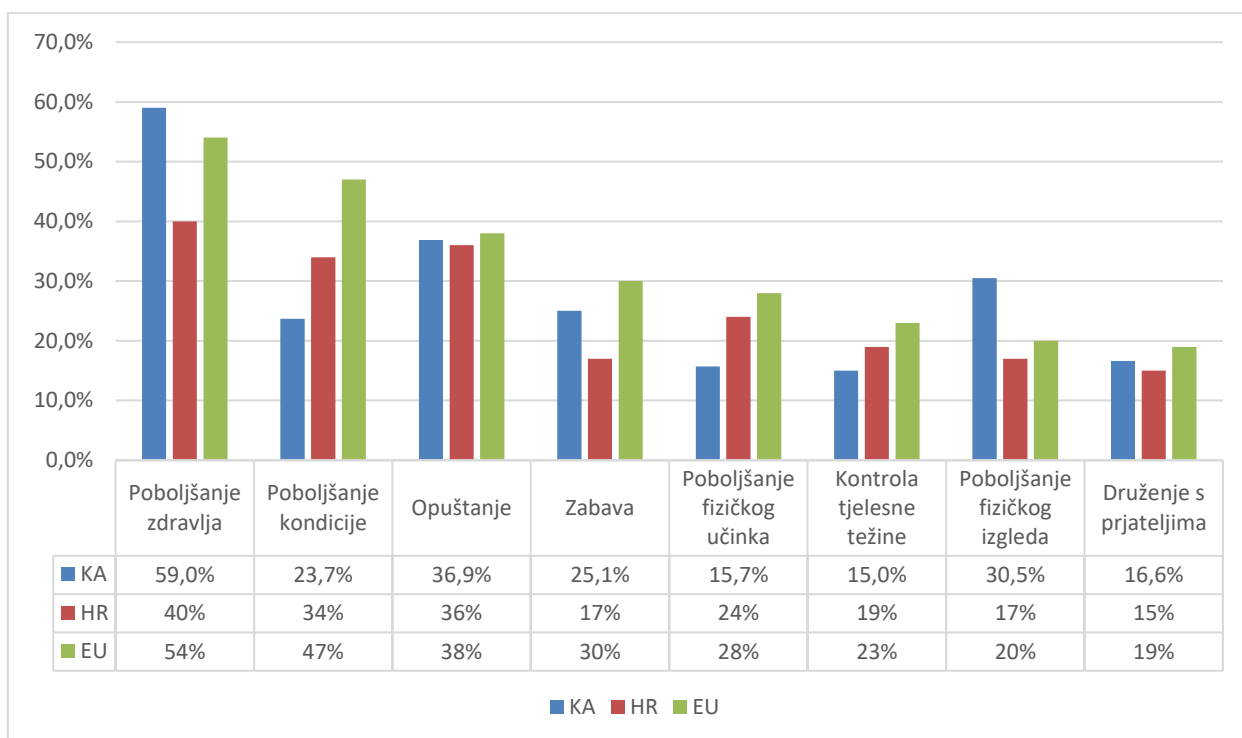
fizičkog izgleda (30,52%), zabava (25,06%), poboljšanje kondicije (23,69%), druženje s prijateljima (16,63%), poboljšanje fizičkog učinka (15,72%) i kontrola težine (15,03). Navedene kategorije prikazane su na grafikonu 2.6.30..

Grafikon 2.6.30. Razlozi zbog kojih se građani Karlovca bave sportom ili fizičkom aktivnošću

Ostale kategorije zastupljene su s manje od deset posto udjela u ukupnom broju odgovora. Među njima se nalaze sljedeće kategorije: *kako bih ublažio/la učinke starenja* (7,97%), *kako bih razvio/la nove vještine* (6,61%), *radi natjecateljskog duha* (6,15%), *ostalo* (5,24%), *kako bih poboljšao/la svoje samopoštovanje* (4,78%), *kako bih upoznao/la nove ljude* (4,56%), *kako bih se bolje integrirao/la u društvo* (2,28%), *ne zna* (2,28%), *kako bih upoznao/la ljude koji pripadaju drugim kulturama* (1,82%). Ispitanici su kod ovoga pitanja

imali mogućnost višestrukog odabira što znači da su mogli odabrati više od jednog odgovora. Postotak ispitanika koji je odabrao samo jedan odgovor je najveći i iznosi preko 30%. Ipak, vrijedna je spoznaja kako je više od 50% ispitanika odabralo više odgovora što ukazuje kako ispitanici prepoznaju višestruke vrijednosti u bavljenju sportom i fizičkom aktivnošću.

Grafikon 2.6.31. Usporedni prikaz rezultata građana Karlovca, RH i EU po pitanju razloga bavljenja sportom, odnosno fizičkom aktivnošću

Ukoliko usporedimo rezultate građana grada Karlovca s onima na razini Hrvatske i Europske unije dolazimo do spoznaje kako Karlovčani o dobrobitima sporta i fizičke aktivnosti razmišljaju u sličnom pravcu kao i prosječni građanin Hrvatske i Europe. Poboljšanje zdravlja kao glavni razlog bavljenja sportom ili fizičkom aktivnošću pokazatelj je svjesnosti ispitanika,

koji su ovaj razlog stavili na prvo mjesto o koristi navedenih aktivnosti za unaprjeđenje i očuvanje zdravlja. Negativna strana je svakako postotak ispitanika koji je nešto viši u odnosu na hrvatski prosjek ali definitivno niži u odnosu na europski, a pogotovo niži od vodećih europskih zemalja. Usporedni prikaz rezultata ispitanika u gradu Karlovcu, RH i EU prikazan je na grafu 2.6.31. s tim da su obuhvaćene samo kategorije koje nose više od deset posto odgovora ispitanika

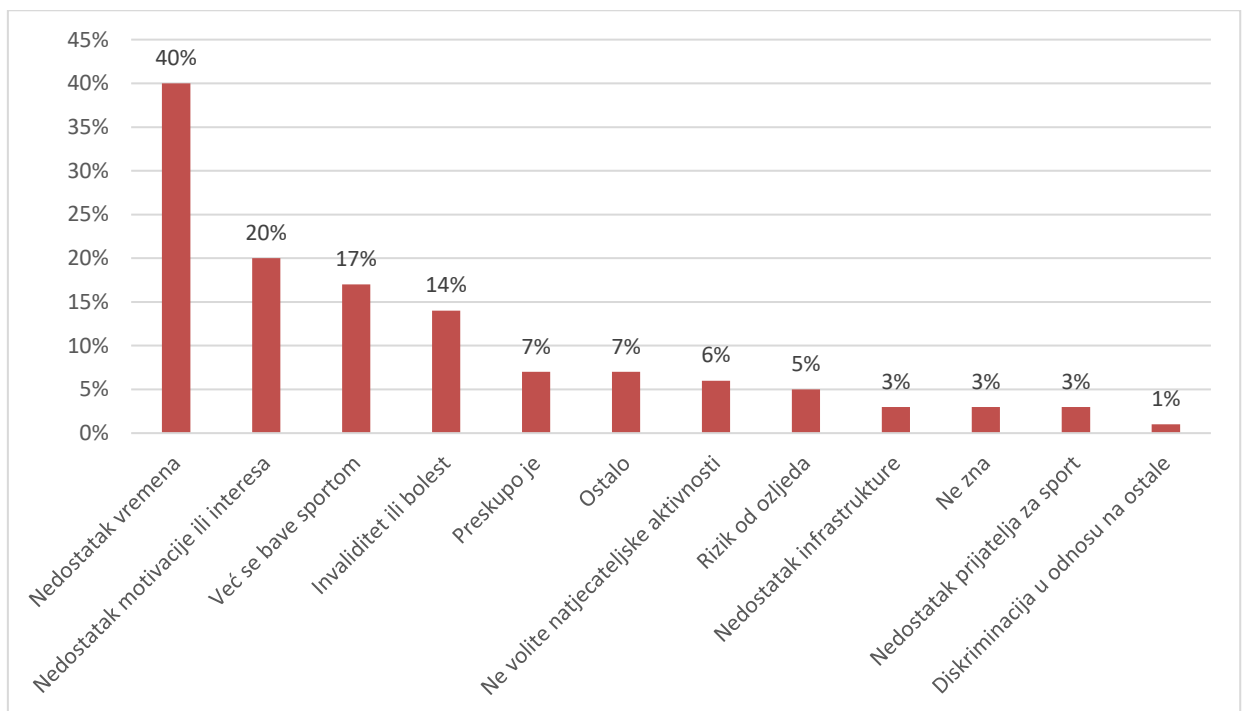
Temeljem usporedbe i analize rezultata dobivenih istraživanjem provedenom u gradu Karlovcu moguće je zaključiti kako je potrebno osigurati veći postotak ispitanika koji pridaje sportu i fizičkoj aktivnosti zdravstveni značaj. Također, u skladu sa navedenim razlozima zbog kojeg građani sudjeluju u sportu i fizičkim aktivnostima moguće je kreirati specijalizirane programe koji će biti namijenjeni građanima s ciljem zadovoljenja upravo specifičnih potreba izraženih kroz odgovore na ovo pitanje. Primjerice, 37% ispitanika je odgovorilo kako je glavni razlog zbog kojega se bave sportom ili fizičkom aktivnošću opuštanje. U tome smislu, potrebno je građanima ponuditi programe u kojima će naglasak biti upravo na zadovoljenju potrebe građana za opuštanjem uz naravno uvažavanje načela programiranja tjelesnog vježbanja za određenu populaciju. Slično se može zaključiti i za ispitanike koji su naveli poboljšanje kondicije ili zabavu kao jedan od razloga. Ovakvim pristupom moguće je odgovoriti na brojne izazove u području tjelesne aktivnosti građana s ciljem stvaranja zdravije i zadovoljnije populacije.

PITANJE 8 - Koji su glavni razlozi koji Vas trenutno sprječavaju da se redovitije bavite sportom?

Pored motivatora koji su obrađeni u prethodnom pitanju, novo pitanje bilo je usmjereno prema barijerama, odnosno razlozima koji sprječavaju ljude da se redovitije bave sportom što su važne informacije u daljnjem kreiranju strategija za povećanje razine tjelesne aktivnosti kod građana grada Karlovca. Osobe koje su sudjelovale u istraživanju imale su mogućnost odabira između 12 različitih odgovora koji su prikazani i analizirani u nastavku. Za razliku od prethodna dva pitanja, na ovo pitanje su odgovarali svi ispitanici iz uzorka, dakle i oni koji su na prvo pitanje odgovorili da se nikada ne bave fizičkom aktivnošću. Dakle ovo pitanje nije samo za one koji se ne bave sportom, nego i za one koji su već uključeni u bavljenje fizičkom aktivnošću ali navode razloge koji ih sprječavaju da se redovitije bave istom.

Odgovori na postavljeno pitanje na razini EU pokazuju kako najveći dio Europljana kao najznačajniji razlog zbog kojega se ne bave sportom ili tjelesnom aktivnošću navode nedostatak vremena (40%). Sa upola manjim postotkom (20%) na drugom mjestu nalazi se nedostatak motivacije ili interesa za sportom i tjelesnim vježbanjem. Na trećem mjestu sa 17% nalazi se odgovor kako su ispitanici već uključeni u bavljenje sportom nakon čega su ispitanici (14%) koji su odgovorili kako imaju određenu bolest ili su osoba s invaliditetom. Ostali odgovori koji su ponuđeni ispitanicima zastupljeni su sa manje od 10% što je prikazano na grafu 2.6.32. Zanimljivo je kako je u odnosu na istraživanje Eurobarometra iz 2013. godine došlo do određenih promjena u broju osoba koje navode nedostatak vremena kao prepreku za bavljenje sportom (smanjenje od 2%), također je 3% manje onih koji smatraju kako je

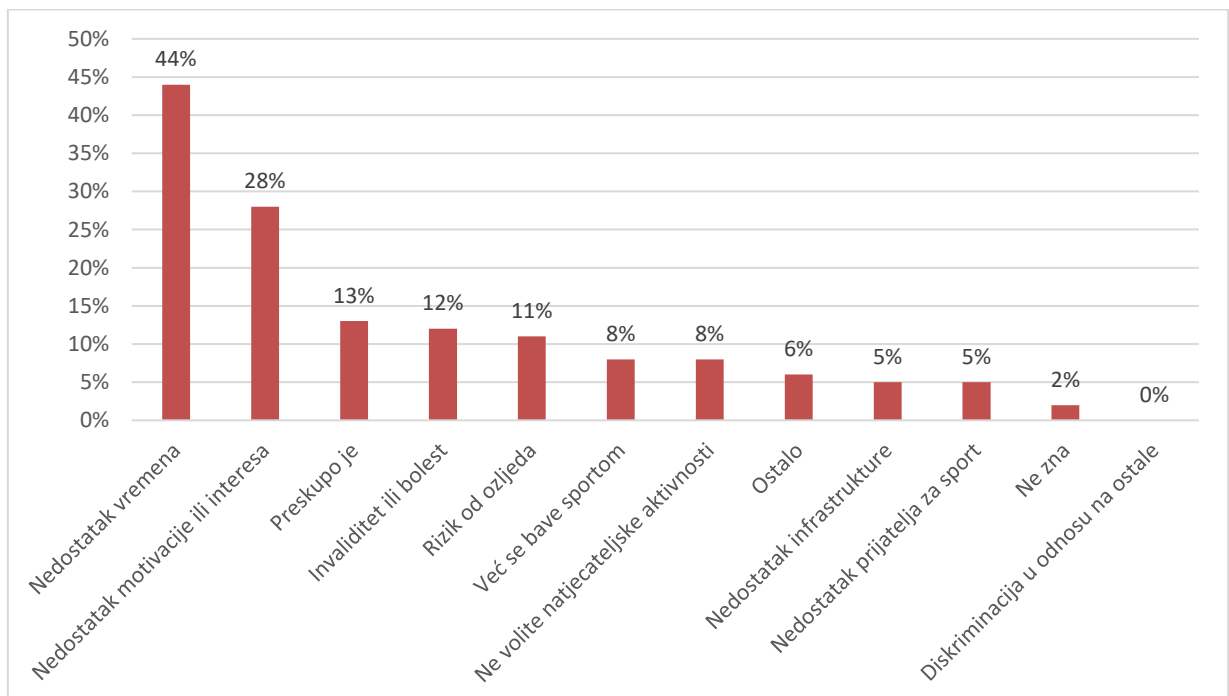
bavljenje sportom preskupo, dok je 3% više onih koji kažu kako su već uključeni u bavljenje sportom ili fizičkom aktivnošću. Rezultati pojedinačnih zemalja su zanimljivi zbog činjenice da je kod svih 28 članica Europske unije nedostatak vremena na prvom mjestu prepreka za redovitije bavljenje sportom. Ipak, potrebno je spomenuti i činjenicu kako razvijenije zemlje, koje su u više navrata spominjane i u prethodnim analizama odgovora kao zemlje kojima je potrebno stremiti, imaju veliki postotak ispitanika koji su naveli kako su već uključeni u bavljenje sportom. Tu je moguće navesti Njemačku sa 33%, Finsku sa 29%, Austriju sa 23% te Nizozemsku sa 21%.

Grafikon 2.6.32. Razlozi koji sprječavaju građane EU da se redovitije bave sportom

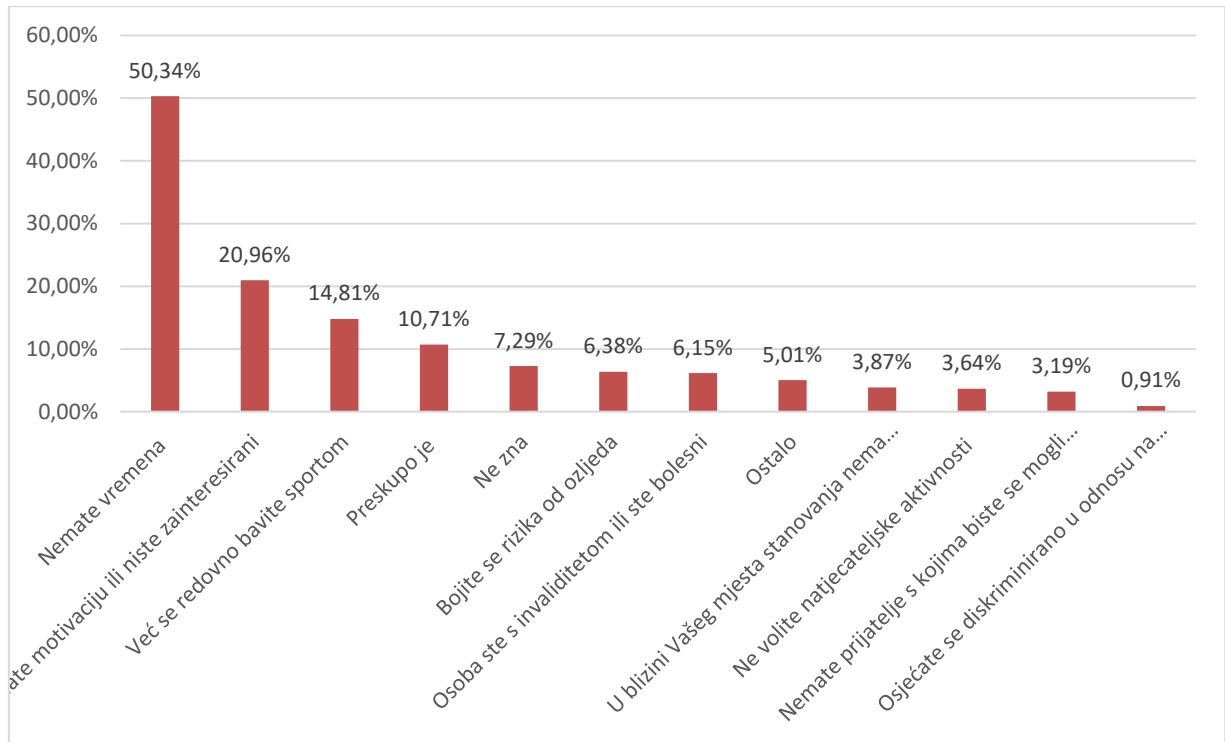
Hrvatski ispitanici su u ovome istraživanju, kao i ostalih 27 članica EU glavnim razlogom koji ih sprječava da se redovitije bave sportom također naveli

nedostatak vremena samo u nešto većem postotku (44%) nego što je to prosjek EU. Na drugom je mjestu također isti odgovor koji su odabrali i građani EU, a to je nedostatak interesa ili motivacije no opet u nešto većem postotku, točnije osam postotnih poena više. Zanimljivo je kako se na trećem mjestu razloga koji onemogućavaju građane da se redovitije bave sportom nalazi odgovor „Preskupo je“ sa 13% što nas uz Cipar i Portugal svrstava u zemlje koje su ostvarile najveći rezultat u ovom pojedinačnom odgovoru. Invaliditet ili ozljeda sa 12% i rizik od ozljeda sa 11% su dva sljedeća odgovora i ujedno posljednja koja su zabilježila rezultat preko 10%. Svi ostali odgovori bilježe niži postotak pa tako i odgovor da se ispitanici već bave sportom sa samo 8% udjela u uzorku. Svi postotci pojedinih odgovora ispitanika prikazani su na grafu 2.6.33.

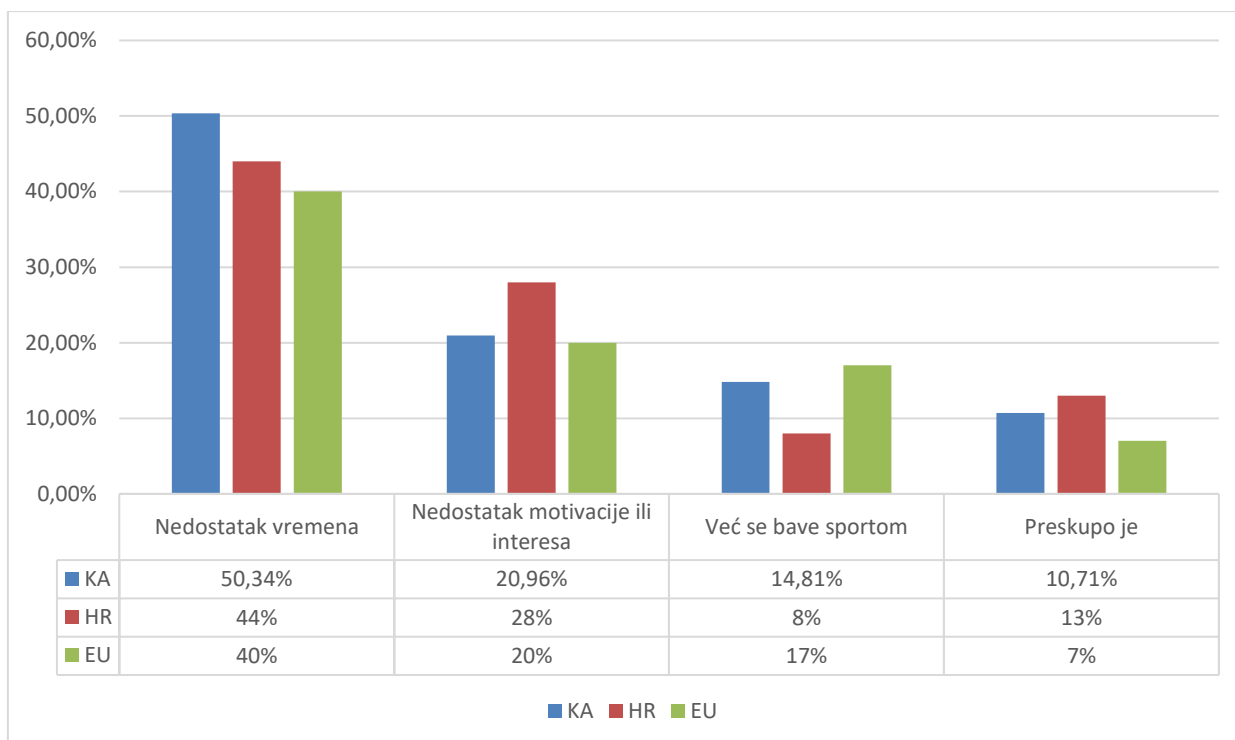
Grafikon 2.6.33. Razlozi koji sprječavaju građane RH da se redovitije bave sportom

Kao i kod građana EU te hrvatskih građana i građani grada Karlovca su naveli nedostatak vremena kao glavni razlog koji ih sprječava da se više bave tjelesnom aktivnošću i to u postotku od 50,34% što je više i od hrvatskog i od EU prosjeka. Drugi odgovor po zastupljenosti je također isti kao i u RH i EU, a odnosi se na nedostatak interesa ili motivacije što je u postotku (20,96%) nešto manje nego u Hrvatskoj (28%), a gotovo identično kao europski prosjek (20%). Sukladno tome možemo zaključiti kako je po pitanju ove barijere situacija u Karlovcu bolja nego na razini hrvatskoga prosjeka. Sljedeći razlog koji Karlovčane sprječava da se bave više tjelesnom aktivnošću je zapravo pozitivna barijera, a odnosi se na činjenicu kako se ti ispitanici već bave tjelesnom aktivnošću odnosno sportom. Takvih je ispitanika 14,81% što je značajno više od postotka zastupljenosti toga odgovora na razini RH (8%) ali ipak manje nego na razini EU (17%). Još jedna prepreka koja se pojavljuje s udjelom većim od deset posto je skupoća bavljenja sportom i iznosi 10,71%. U istoj kategoriji na razini RH nalazi se 13% ispitanika, a na razini EU u toj kategoriji se nalazi 7% ispitanika. Potrebno je dakle raditi na svijesti građana kako bavljenje tjelesnom aktivnošću ili sportom ne zahtjeva velika financijska sredstva i ulaganja kako bi se baštinile dobrobiti tjelovježbe. U ostalim kategorijama zabilježeni su rezultati u postotcima manjim od deset posto, a njihov redoslijed je prikazan na grafikonu 2.6.34..

Grafikon 2.6.34. Razlozi koji sprječavaju građane Karlovca da se redovitije bave sportom

Dvije glavne prepreke za redovitije bavljenje sportom, odnosno tjelesnim vježbanjem u Karlovcu su jednake kao i na razini EU i RH. Obzirom da je kao prva barijera naveden nedostatak vremena potrebno je u budućim strategijama i programima usmjerenim na povećanje tjelesne aktivnosti naglasiti informativnu komponentu kako bi se razvila svijest o važnosti tjelesnog vježbanja, odnosno bavljenja sportom za prije svega unaprjeđenje zdravlja ali i psiholoških, ekonomskih i ekoloških dobrobiti. Ovakvim pristupom utjecalo bi se i na one koji su kao razlog koji ih sprječava da se redovitije bave sportom naveli nezainteresiranost ili nedostatak motivacije, a što je po zastupljenosti druga barijera u gradu Karlovcu. Na grafikonu 2.6.35. prikazan je usporedni prikaz grada Karlovca, RH i EU. Radi preglednosti izostavljene su kategorije koje nose manje od deset posto odgovora.

Grafikon 2.6.36. Usporedni prikaz rezultata na razini Karlovca, RH i EU o preprekama za redovitije bavljenje sportom

STAVOVI GRAĐANA GRADA KARLOVCA O TJELESNOM VJEŽBANJU

Sportski programi, odnosno programi tjelesnog vježbanja su još jedno područje za koje se kroz provedbu ankete tražilo mišljenje građana grada Karlovca. Pored razine tjelesne aktivnosti analizirane temeljem pitanja iz ankete Eurobarometra, bilo je potrebno dobiti povratnu informaciju o programima tjelesnog vježbanja i sporta u kontekstu ponude i kvalitete istih. U dijelu ankete koji se odnosi na sportske programe bilo je sadržano šest pitanja koja su zapravo definirani kao tvrdnja. Ispitanici su se kroz različite stupnjeve slaganja ili neslaganja s određenom tvrdnjom odredili prema svakom području. Pomoću dobivenih rezultata kvalitetnije će biti opisano postojeće stanje u području tjelesnog vježbanja građana. Ispitanici su dakle, odgovarali na šest pitanja koja su bila sastavni dio ankete (tablica 2.6.5.) i to na prva četiri pitanja tvrdnjama: u potpunosti se slažem, djelomično se slažem, niti se slažem niti se ne slažem, djelomično se ne slažem i u potpunosti se ne slažem. Također, ispitanici su mogli odabrati i odgovor „Ne znam“. Na dva posljednja pitanja ispitanici su davali direktan odgovor.

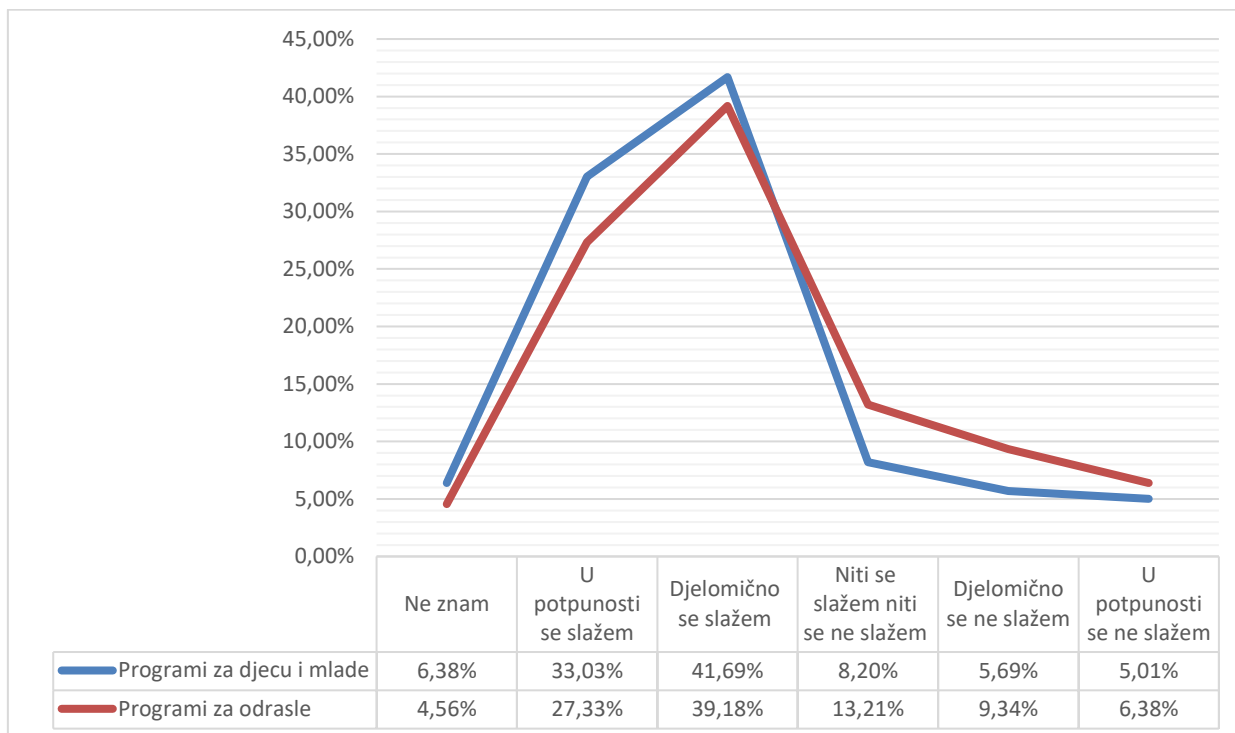
Tablica 2.6.5. Anketna pitanja koja se odnose na sportsko-rekreativne programe u Karlovcu

R. br.	Pitanje
1.	Na području grada Karlovca nudi se široka ponuda sportskih/rekreativnih sadržaja za djecu i mlade.
2.	Na području grada Karlovca nudi se široka ponuda sportskih/rekreativnih sadržaja za ostalu populaciju.
3.	Sportski/rekreativni programi koji se nude na području grada Karlovca vode stručne osobe.
4.	Potrebno je osmisliti i ponuditi dodatne sadržaje organiziranog tjelesnog vježbanja za sve građane.
5.	Za kvalitetne i stručno vođene sportske/rekreativne programe spreman/na sam mjesečno izdvojiti (po osobi)
6.	Navedite neke aktivnosti koje bi koristili ukoliko bi se nalazili u ponudi programa tjelesnog vježbanja.

Prva i druga tvrdnja odnosila se na stav ispitanika o ponudi sportskih/rekreativnih sadržaja za djecu i mlade te za ostalu populaciju na

području grada Karlovca. Kvaliteta i raznovrsnost ponude sportskih ili rekreativnih programa važan je čimbenik razvoja sporta, odnosno tjelesnog vježbanja neke sredine. Različita znanstvena istraživanja su utvrdila kako bavljenje sportom, u najširem smislu te riječi značajno doprinosi razvoju djece i mladih osoba, ali i odraslih. Analizom dobivenih odgovora na tvrdnju da se na području grada Karlovca nudi široka ponuda sportskih/rekreativnih sadržaja za djecu može se utvrditi kako se veliki postotak ispitanika u potpunosti (33,03%) ili djelomično (41,69%) slaže s navedenom tvrdnjom što kombinirano iznosi 71,72%. S druge pak strane nešto je više od 10% ispitanika koji se u potpunosti ili djelomično ne slažu s navedenom tvrdnjom. Indiferentan stav po ovom pitanju izrazilo je 8,2% ispitanika koji se niti slažu niti ne slažu s tvrdnjom. Temeljem ovih odgovora možemo zaključiti kako većina građana grada Karlovca smatra da u gradu postoje različiti programi namijenjeni djeci i mladima što je svakako dobar pokazatelj za donošenje budućih smjernica u radu s mlađim populacijama.

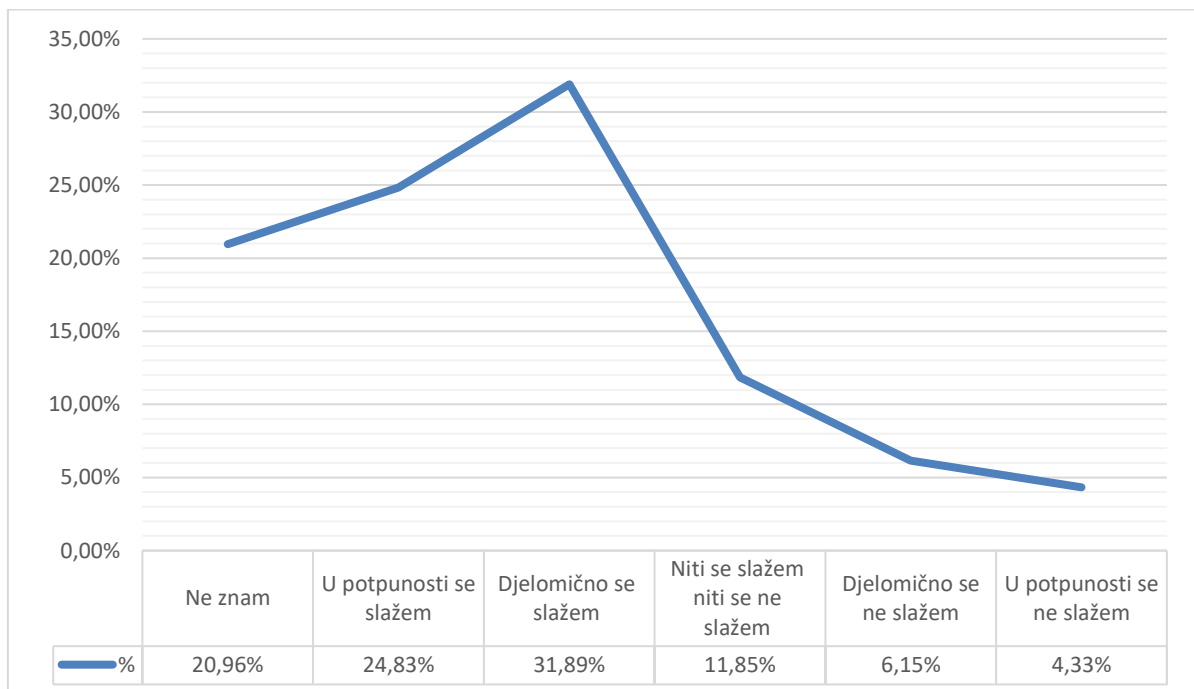
Sljedeća tvrdnja odnosila se također na sportske/rekreativne programe ali za ostalu populaciju. S ovom tvrdnjom se u potpunosti slaže 27,33% ispitanika dok je djelomično složno s ovom tvrdnjom 39,18% što kombinirano i dalje iznosi visokih 66,51%. Ipak, nešto manji postotak onih koji se u potpunosti ili djelomično slažu s navedenom tvrdnjom možemo tumačiti činjenicom da u gradu Karlovcu doista postoje različiti sadržaji koji se realiziraju uglavnom kroz sportske klubove dok za ostalu populaciju tome nije tako. Prije svega se ovdje misli na odraslu populaciju stanovništva. Nešto je veći broj onih koji se niti slažu niti ne slažu (13,21%), kao i onih koji se djelomično (9,34%) ili u potpunosti (6,38%) ne slažu s ovom tvrdnjom. Rezultati slaganja ispitanika s prvom i drugom tvrdnjom prikazani su na grafikonu 2.6.37.

Grafikon 2.6.37. Rezultati slaganja s tvrdnjom o programima za djecu i ostalu populaciju

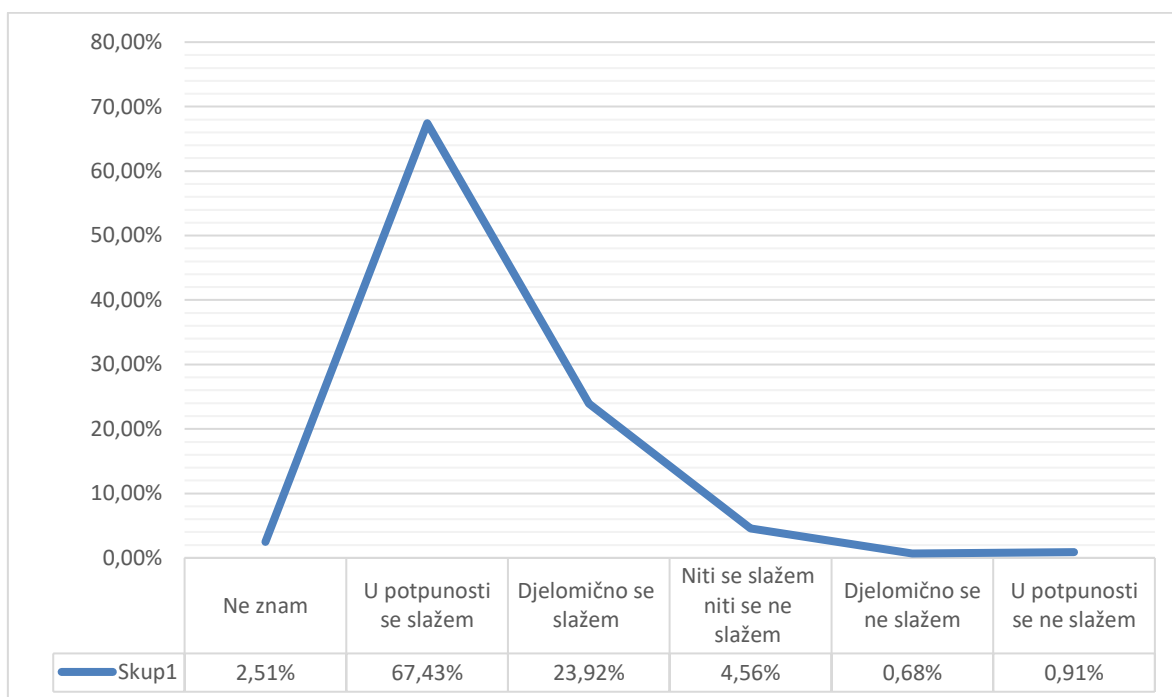
Sljedeća tvrdnja odnosila se na mišljenje građana o stručnosti osoba koje vode sportske/rekreativne programe na području grada Karlovca. Rezultati ukazuju na to da je najviše ispitanika (31,89%) koji se djelomično slažu s navedenom tvrdnjom. Ukoliko tom postotku pridodamo i 24,83% ispitanika koji se u potpunosti slažu onda dolazimo do podatka da 56,72% ispitanika smatra kako su osobe koje provode sportske/rekreativne programe u gradu Karlovcu stručne. Iako se radi o visokom postotku, treba imati na umu da je oko 43% ispitanika koji ne dijele takvo razmišljanje. Ipak, samo je 10,48% onih koji se djelomično ili u potpunosti ne slažu s ovom tvrdnjom dok je preostalih 32,81% onih koji ne znaju ili se niti slažu niti ne slažu. Ovakvi rezultati ukazuju na visoku razinu povjerenje koje građani grada Karlovca imaju u osobe koje

provode stručni rad kroz sportske odnosno rekreativne programe. Iako se radi o malom postotku ispitanika koji smatraju da su osobe koje vode navedene programe nestručne potrebno je kontinuirano raditi na ovom području kako bi u gradu Karlovcu sportske programe i programe rekreativnog tjelesnog vježbanja doista vodile stručne osobe. Nadležne institucije moraju inzistirati na zadovoljenju formalnih uvjeta iz Zakona o sportu (NN 71/06) kojim je propisano tko i pod kojim uvjetima može obavljati stručne poslove u sportu, sportskoj rekreaciji ili sportskoj poduci. U tome smislu potrebno je definirati strateške odrednice za unaprjeđenje ovog područja koje će ići ususret kvalitetnijim rješenjima iz domene stručnoga rada u sportu, sportskoj rekreaciji ili sportskoj poduci.

Grafikon 2.6.37. Stupanj slaganja s tvrdnjom o stručnosti osoba koje vode sportske/rekreativne programe

Zadnja tvrdnja s kojom su se susreli ispitanici u anketi po pitanju sportskih programa je usmjerena na potrebu osmišljavanja i ponude dodatnih sadržaja u smislu tjelesnoga vježbanja za sve građane grada Karlovca. Velika većina ispitanika slaže se oko toga da su dodatni sadržaji potrebni, pa se tako u potpunosti sa ovom tvrdnjom slaže čak 67,43% ispitanika.

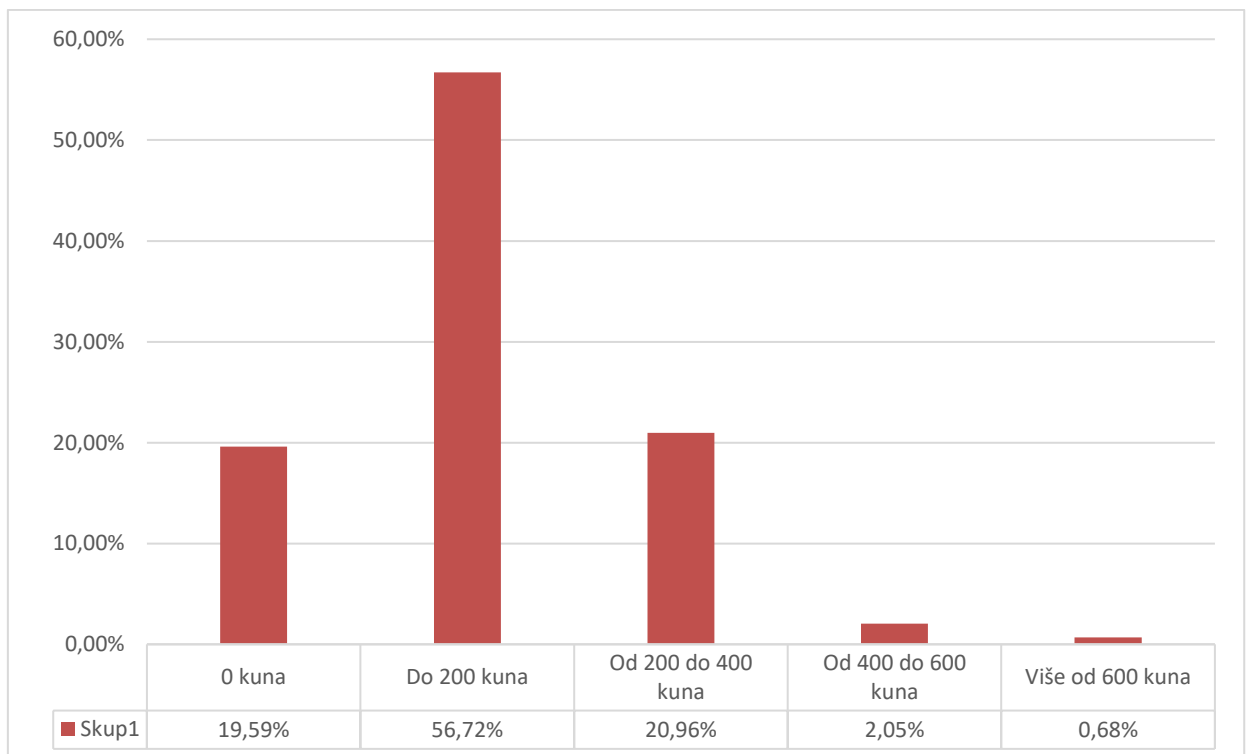

Grafikon 2.6.38. Stupanj slaganja s tvrdnjom o novim programima tjelesnog vježbanja

Djelomično se sa ovom tvrdnjom slaže 23,92% ispitanika što ukupno čini više od 91% ispitanika koji se slažu, odnosno imaju pozitivnu percepciju oko uvođenja dodatnih sadržaja po pitanju organiziranog tjelesnoga vježbanja za sve građane. Ovo je pokazatelj da građani grada Karlovca žele kvalitetniju ponudu programa tjelesnog vježbanja za sve. Temeljem toga i jedan od budućih ciljeva u promišljanju i razvoju ovoga segmenta sporta u gradu

Karlovcu potrebno je uskladiti s povratnim informacijama dobivenim i kroz ovu tvrdnju. 4,56% ispitanika se niti slaže niti ne slaže s ovom tvrdnjom, dok je 2,51% onih koji su odabrali *ne znam* kao odgovor. Koliko su građani zainteresirani za programe tjelesnog vježbanja govori i podatak da je tek 1,59% građana koji se u potpunosti ili djelomično ne slažu s ovom tvrdnjom. Rezultati su prikazani na grafikonu 2.6.38.

Temeljem izraženog pozitivnog stava oko ponude i uvođenja dodatnih sadržaja programa tjelesnoga vježbanja za sve građane ispitanicima je postavljeno pitanje o tome koliko su spremni mjesečno izdvojiti za kvalitetne i stručno vođene sportske ili rekreativne programe.

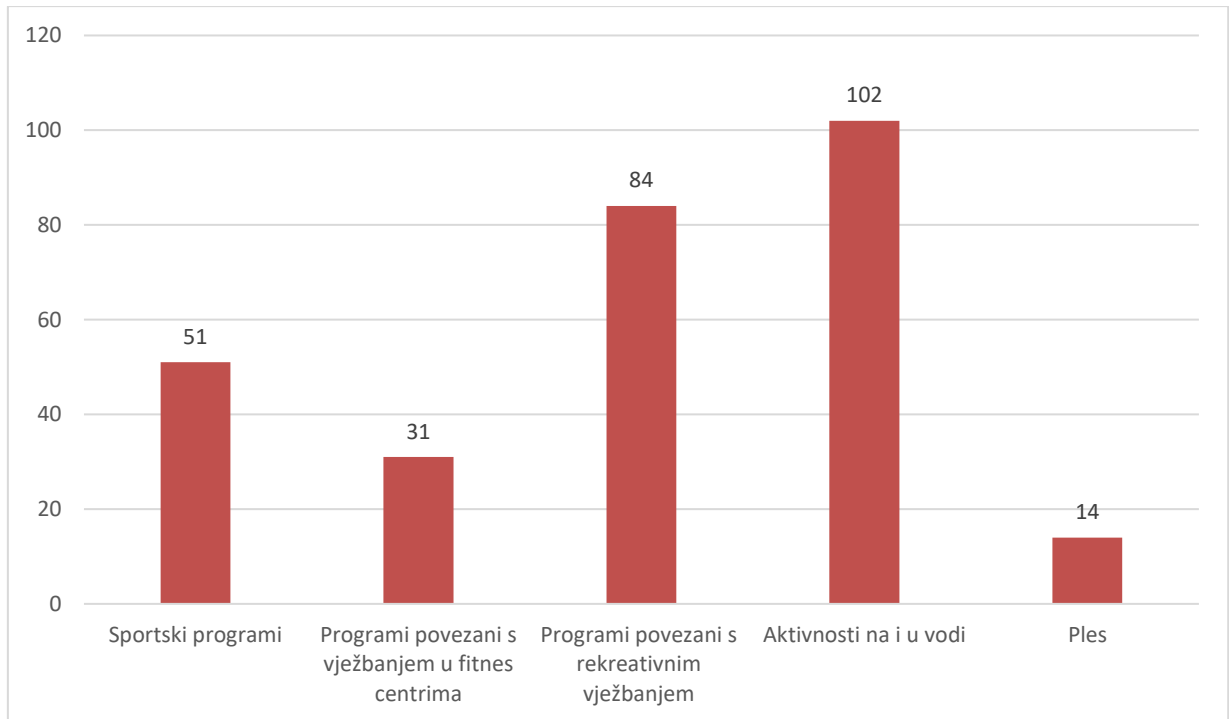

Grafikon 2.6.39. Iznosi koje su građani spremni izdvojiti za kvalitetne i stručno vođene sportsko-rekreativne programe

Kao potencijalni odgovori bili su ponuđeni sljedeći iznosi: 0 kuna, do 200 kuna, 200 do 400 kuna, 400 do 600 kuna i više od 600 kuna. Najveći dio ispitanika (56,72%) spreman je mjesečno izdvojiti do 200 kuna, na drugom mjestu nalaze se ispitanici koji su spremni izdvojiti od 200 do 400 kuna i to njih 20,96%. Tek na trećem mjestu sa udjelom od 19,59% nalaze se građani koji nisu spremni izdvojiti niti jednu kunu. Od 400 do 600 kuna spremno je izdvojiti nešto malo više od 2% ispitanika, dok je iznad 600 kuna spremno izdvojiti njih svega 0,68%. Rezultati su prikazani na grafu 2.6.39.

Osim informacije o iznosima koje su građani spremni izdvojiti za sportske ili rekreativne sadržaje sastavni dio ankete bilo je i pitanje o aktivnostima koje bi ispitanici koristili ukoliko bi se nalazili u ponudi programa tjelesnog vježbanja. Odgovore na ovo pitanje ispitanici su mogli dati u slobodnoj formi što znači da su mogli ponuditi, odnosno predložiti neograničen broj mogućnosti. Preko 54% ispitanika predložilo je određene aktivnosti što pokazuje kako su građani grada Karlovca itekako zainteresirani za sudjelovanjem u kreiranju ponude sportski i rekreativnih sadržaja na području grada. Aktivnosti su podijeljene u nekoliko kategorija koje su se odnosile na aktivnosti na i u vodi, rekreativne aktivnosti, sportski programi, rekreativne aktivnosti u fitnes centrima i ples. Na grafikonu 2.6.40. prikazani su rezultati, odnosno odgovori ispitanika. Rezultati su izraženi u apsolutnim brojevima zbog činjenice da su pojedini ispitanici imali mogućnost predložiti i više od jedne aktivnosti.

Najveći broj ispitanika predložio je aktivnosti na i u vodi dok se aktivnosti navedene u kategoriji sportski programi odnose na konkretne sportove poput nogometa, vaterpola, košarke, odbojke, rukometa, kuglanja, mačevanja, kickboxinga, badmintona i sl.

Grafikon 2.6.40. Skupine potencijalnih aktivnosti navedenih od građana grada Karlovca

Pod programima koji su povezani s vježbanjem u fitnessima uvršteni su prijedlozi ispitanika poput vježbanje u teretani, fitness, crossfit, aerobik i sl., a među programima povezanim sa rekreativnim tjelesnim vježbanjem se nalaze prijedlozi poput zumbe, wellnes-a, pilates-a i sl. Među aktivnostima koje su građani predložili se u znatnoj mjeri nalazi i ples. Svakako je potrebno uzeti u obzir prijedloge građana za osmišljavanje novih programa u procesu definiranja ciljeva za unaprjeđenje područja koje se odnosi na tjelesno vježbanje građana. Konkretni prijedlozi koji su dani u ovom istraživanju mogu poslužiti kao smjernice u kreiranju novih sadržaja prilagođenih potrebama građana iskazanih kroz ovu anketu.

TJELESNO VJEŽBANJE GRAĐANA – GLAVNI ZAKLJUČCI I REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Temeljem provedenog istraživanja u kojem se utvrđivala razina tjelesne aktivnosti, uključenost u sport i tjelesno vježbanje i ostali faktori važni za analizu stanja u području tjelesne aktivnosti građana potrebno je, radi preglednosti, predstaviti glavne nalaze istraživanja. Kao što je navedeno ranije u uvodu ovoga poglavlja, rezultati su dobiveni odgovorima građana grada Karlovca na osam pitanja iz Eurobarometrove ankete koja se koristi na razini Europske unije za praćenje trendova u području sporta i tjelesne aktivnosti građana. Ovdje je potrebno spomenuti i neka ograničenja, odnosno usporedbe jednog i drugog istraživanja. Što se samog anketiranja tiče, obje ankete provedene su na isti način i to prikupljanjem podataka u intervjuu licem u lice, a podatke su prikupljali obučeni anketari. Nadalje, uzorak prikupljen u istraživanju na europskoj i Hrvatskoj razini podrazumijeva ispitanike iz cijele analizirane države, odnosno i ruralnih i gradskih područja, dok su u ovom istraživanju ispitanici samo sa područja jednog konkretnog grada što može donekle objasniti razlike u rezultatima.

Rezultati analize razine tjelesne aktivnosti ispitanika koji su sudjelovali u istraživanju pokazuju vrlo dobre rezultate koji sugeriraju kako su bavljenje sportom i tjelesna aktivnost važne sastavnice života građana grada Karlovca. Kroz pitanja definirana u anketi došlo se do spoznaje kako ispitanici koji su sudjelovali u istraživanju u velikoj mjeri sudjeluju u bavljenju sportom ili tjelesnim vježbanjem. Usporedbom sa hrvatskim prosjecima te prosjecima Europske unije vidljivo je kako su osobe s područja grada Karlovca značajno bolje u većini parametara kada su u pitanju rezultati na razini Republike

Hrvatske, dok ne zaostaju niti za europskim rezultatima pa čak i kada se uspoređuju sa nekim od najrazvijenijih zemalja EU. Temeljem navedenog, u nastavku se nalaze glavni nalazi provedenog istraživanja:

- Prosječan građanin grada Karlovca tjelesno aktivniji od prosječnog građanina Hrvatske ili Europske unije. Uporište u ovoj tvrdnji je podatak da preko 45% ispitanika vježba redovito ili prilično redovito što je izrazito dobar rezultat u odnosu na prosjeke RH i EU.
- Jako veliki postotak građana grada Karlovca provodi značajnu količinu vremena u aktivnosti pješaćenja što je još jedan značajan pokazatelj tjelesne aktivnosti. Rezultati pokazuju kako je i u ovoj kategoriji prosječan rezultat građana grada Karlovca bolji od hrvatskog i europskog prosjeka.
- Veliki broj Karlovčana koji su sudjelovali u istraživanju značajan dio vremena provodi u sjedenju. Čak 40% ispitanika provodi više od 5 sati i 30 minuta u sjedenju dnevno što je u skladu sa hrvatskim i europskim prosjekom.
- Građani Karlovca se najčešće bave sportom ili fizičkom aktivnosti u parku, na otvorenom i sl. te doma (nešto više od 69% ispitanika). Osim na spomenutim lokacijama popularni su i zdravstveni ili fitness centri, vježbanje na putu od kuće do škole, posla ili trgovina te sportski klubovi.
- Glavna motivacija zbog koje se građani Karlovca bave sportom, odnosno fizičkom aktivnošću je poboljšanje i unaprjeđenje zdravlja sa uvjerljivih 59% odabira ovoga odgovora. Među top pet odgovora ulaze i razlozi kao što su poboljšanje fizičkog izgleda, opuštanje, poboljšanje kondicije i zabava.

- Prepreke u bavljenju sportom ili fizičkom aktivnošću u gradu Karlovcu ogledaju se kroz nedostatak vremena (50,3%), što je vodeći čimbenik nevježbanja i u RH i u EU. Slijede nedostatak interesa ili motivacije te skupoća. Veseli činjenica da se u ovoj kategoriji oko 15% ispitanika već bavi sportom što je gotovo jednako europskom prosjeku ali duplo bolje od hrvatskog prosjeka koji iznosi 8%.
- Ispitani građani se u velikoj mjeri slažu s tvrdnjom da u Karlovcu postoji široka ponuda sportskih, odnosno rekreativnih programa za djecu i mlade dok je nešto manji broj onih koji to misle za ostalu populaciju.
- Postoji visok stupanj slaganja s tvrdnjom kako u Karlovcu programe sportsko-rekreativnog vježbanja vode stručne osobe. Samo nešto više od 10% ispitanika se na slaže s ovom tvrdnjom.
- Preko 91% ispitanih građana se slaže s tvrdnjom da je u gradu Karlovcu potrebno osmisliti dodatne sadržaje u smislu sporta i tjelesnog vježbanja.
- Preko 80% građana koji su sudjelovali u istraživanju spremni su za kvalitetne i stručno vođene sportske, odnosno rekreativne programe izdvojiti financijska sredstva u rasponu od 200 do više od 600 kuna na mjesečnoj razini.

3. STRATEŠKI CILJEVI RAZVOJA SPORTA U GRADU KARLOVCU 2021. - 2028.

3.1. SPORTSKA INFRASTRUKTURA NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA.....	320
3.2. TRENERI I DRUGI STRUČNI KADROVI U SPORTU NA PODRUČJU GRADA KARLOVACA.....	328
3.3. FINANCIRANJE SPORTA U GRADU KARLOVCA.....	332
3.4. NATJECATELJSKI SPORT NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA.....	336
3.5. ŠKOLSKI I AKADEMSKI SPORT NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA.....	341
3.6. TJELESNA AKTIVNOST GRAĐANA GRADA KARLOVCA.....	346

3.1. SPORTSKA INFRASTRUKTURA NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA – CILJEVI 2028.

Ključni strateški ciljevi za 2028. godinu

STRATEŠKI CILJ 1 – Izgrađena natjecateljsko-trenažna dvorana 50x48 metara minimalnog kapaciteta 4.000 gledatelja

TRENUTNO STANJE 2020.	OPIS	ŽELJENI CILJ 2028.	KPI
<p>„Školska sportska dvorana“</p> <p>24x44 m</p> <p>2.390 sjedećih mjesta</p>	<p>Trenutno postojeća najveća natjecateljsko-trenažna dvorana u Gradu Karlovcu „Školska sportska dvorana“ ne zadovoljava minimalne natjecateljske standarde međunarodnih natjecanja u košarci i rukometu, a granično u odbojci u smislu veličine sportske površine, broja sjedećih mjesta, opremljenosti dvorane, vrste i kvalitete podloge te popratnih prostora (TV, mediji, svlačionice, medicinska soba, doping kontrola i sl.). Potrebno je izgraditi novu suvremenu natjecateljsko-trenažnu dvoranu dimenzija 50x48 metara s najmanje 4.000 sjedećih mjesta (modularnog tipa), odgovarajuće opremljenu s nužnim popratnim sadržajima. Posebno je potrebno predvidjeti tzv. ankere koji će omogućiti postavljanje natjecateljskih sprava za potrebe gimnastike. Dvorana ovih dimenzija omogućuje dva paralelna rukometna/futsal ili košarkaška/odbojkaška trening terena odnosno natjecateljski teren rukometa, futsala, košarke, odbojke, gimnastike, borilačkih sportova, badmintona, tenisa i ostalih sportova najviše razina natjecanja. Minimalno 4.000 sjedećih mjesta modularnog tipa s 2.000-2.500 fiksnih sjedećih mjesta te između 1.500 i 2.000 pomičnih sjedećih mjesta (teleskopske i montažne tribine) omogućit će održavanje međunarodnih natjecanja svih razina. Uz središnju natjecateljsko-trenažnu dvoranu u istom kompleksu potrebno je uklopiti i manje trenažne dvorane koje će smanjiti veliki deficit javnog dvoranskog prostora na području Grada Karlovca. Unutar kompleksa potrebno je predvidjeti i stijenu za penjanje (15 metara visine) koja ispunjava uvjete za treninge i natjecanja u disciplinama sportskog penjanja (lead, boulder i speed). Kompleks trenažnih dvorana bi pokrivalo trenažne i natjecateljske (nacionalne i niže razine natjecanja) potrebe u najmanje 8 sportova (odbojka, košarka, gimnastika, taekwondo, badminton, stolni tenis, judo, karate, kickboxing), zatim potrebe sportske rekreacije građana te potrebe školskog i akademskog sporta kao i održavanje nastave TZK. (detaljnija specifikacija u tablici ispod). Procjena troška izgradnje cijelog kompleksa je 135 milijuna kuna.</p>	<p>„Školska sportska dvorana“ + dvorana 50x48 m (2x 48x25 m) 4.000 sjedećih mjesta + 3x dvorana 12x12 m + 1x dvorana 33x22 m</p>	<p>izgrađena dvorana</p>

Natjecateljsko trenažna dvorana 50x48 metara

	TRENAŽNI UVJETI (uvučene tribine; dvorana pregrađena)		NATJECATELJSKI UVJETI
broj dvorana	1	1	1
dužina	48 m	48 m	50 m (max)
širina	25 m	25m	28 m (max)
površina	1200 m ²	1200 m ²	1400 m ²
visina	15 m	15 m	15 m
gledalište	1.000-1.250	1.000 -1.250	2.000-2.500
teleskopske tribine	ne	ne	1.500
montažne tribine	ne	ne	500-1.000
klimatizirano	da	da	da
rukomet	✓	✓	✓
futsal	✓	✓	✓
košarka	✓	✓	✓
odbojka	✓	✓	✓
badminton	✓	✓	✓ (9-12 terena)
gimnastika	✓	✓	✓
judo	✓	✓	✓ (3 borilišta)
karate	✓	✓	✓ (6 borilišta)
stolni tenis	✓	✓	✓
taekwondo	✓	✓	✓ (6 borilišta)
kickboxing	✓	✓	✓
sportsko penjanje (stijena)	✓	✓	✓
aerobic/pilates/zumba	✓	✓	
rekreacija građana	✓	✓	
nastava TZK	✓	✓	
školski/akademski sport	✓	✓	
ukupno sportska površina		2.400 m ²	

Kompleks trenažnih dvorana 1x 33x22 metara + 3x 12x12 metara

	726 m ²	3x 144 m ²
broj dvorana	1	3
dužina	33 m	12
širina	22 m	12
površina	726 m ²	144 m ²
visina	9 m	3-5 m
gledalište	ne	ne
montažne tribine	da (100-800 mjesta)	ne
klimatizirano	da	da
košarka	✓	
odbojka	✓	
badminton	✓ (4 terena)	
gimnastika	✓	✓
judo	✓ (2x natjecateljski tatami)	✓
karate	✓ (2x natjecateljski tatami)	✓
stolni tenis		✓
taekwondo		✓
kickboxing		✓
aerobic/pilates/zumba		✓
teretana		✓
fitness/sauna/trim		✓
rekreacija građana	✓	✓
nastava TZK	✓	
školski/akademski sport	✓	
ukupno sportska površina	1.158 m ²	

STRATEŠKI CILJ 2 – Izgrađen zatvoreni bazenski kompleks

TRENUTNO STANJE 2020.	OPIS	ŽELJENI CILJ 2028.	KPI
nema bazena u Gradu Karlovcu	Na temelju standarda izgrađenosti vodenih površina za grad veličine Karlovca, iskazanih stavova i interesa građana te uvažavajući minimalne zahtjeve sportova poput plivanja, vaterpola i skokova u vodu potrebno je izgraditi jedan zatvoreni bazenski kompleks koji bi se ukupno sastojali od 1x velikog bazena (50x25m) te malog bazena za rasplivavanje (25m x 16,7m x 1,4m). Potrebno je predvidjeti i infrastrukturu potrebnu za skokove u vodu (daske 1 i 3 metra te toranj 10 m). Procjena troška izgradnje 80 milijuna kuna.	1x veliki bazen (zatvoreni) 50x25x2,2m 1x mali bazen 25x16,7m	izgrađeni bazeni

STRATEŠKI CILJ 3 – Rekonstrukcija Školske sportske dvorane

TRENUTNO STANJE 2020.	OPIS	ŽELJENI CILJ 2028.	KPI
Školska sportska dvorana izgrađena 1967.	Školska sportska dvorana izgrađena je 1967. godine. Iako se dvorana redovito održava ozbiljnije i opsežnije investicije u obnovu ili rekonstrukciju dvorane ili njezinih dijelova nije bilo od izgradnje dvorane, odnosno rekonstrukcije nakon Domovinskog rata. Nakon 53 godine kontinuirane upotrebe kao jedine javne gradske dvorane u Karlovcu i središnjeg gradskog sportskog objekta potrebna je opsežnija investicija u rekonstrukciju i obnovu dvorane. Procjena troška rekonstrukcije je 20 milijuna kuna.	Obnovljena Školska sportska dvorana	obnovljen objekt

STRATEŠKI CILJ 4 – Obnovljen i opremljen Sokolski dom

TREKUTNO STANJE 2020.	OPIS	ŽELJENI CILJ 2028.	KPI
Sokolski dom izgrađen 1934.	Sokolski dom je kapitalni gradski sportski objekt koji se koristi za potrebe gimnastike i održavanja nastave TZK. Sokolski dom nije proširivan niti ozbiljnije adaptiran od izgradnje 1934. godine. U posljednjih 20 godina u dva navrata (2008. i 2018.) učinjene su manje investicijske intervencije na objektu. Građevina je pod zaštitom konzervatora. Postojeći sadržaji su substandardni i za potrebe gimnastike i za potrebe nastave TZK. Objekt je potrebno temeljitije obnoviti i opremiti gimnastičkim spravama. Time bi se osigurali kvalitetniji uvjeti za daljnji razvoj gimnastike. Procjena vrijednosti obnove objekta iznosi 4.000.000 kn, a opremanje kvalitetnim spravama 1.000.000 kn.	Obnovljen i opremljen Sokolski dom	obnovljen i opremljen objekt

STRATEŠKI CILJ 5 – Osnovana Ustanova za upravljanje sportskim objektima Grada Karlovca

TREKUTNO STANJE 2020.	OPIS	ŽELJENI CILJ 2028.	KPI
gradskim sportskim objektima upravlja trgovačko društvo Mladost d.o.o.	Trgovačko društvo nije optimalan oblik pravne osobe za upravljanje gradskim sportskim građevinama. Zakonom o sportu predviđena je mogućnost osnivanja Ustanove za upravljanje sportskim objektima. Većina gradova u Republici Hrvatskoj iskoristila je tu mogućnost te kapitalnim sportskim objektima upravljaju Ustanove, a ne trgovačka društva. Ustanova kao pravni oblik isplativiji je pravni oblik sa stanovišta stjecanja, oporezivanja i raspolaganja s dobiti te sa stanovišta tretiranja poreza na dodanu vrijednost.	gradskim sportskim objektima upravlja Ustanova za upravljanje sportskim objektima Grada Karlovca	osnovana Ustanova za upravljanje sportskim objektima

STRATEŠKI CILJ 6 – Obnovljeno Strelište Jamadol

TREKUTNO STANJE 2020.	OPIS	ŽELJENI CILJ 2028.	KPI
Strelište Jamadol	Obnova Strelišta Jamadol prema projektu energetske obnove objekta. Procijenjena vrijednost investicije je 1.200.000 kuna.	Obnovljeno Strelište Jamadol	obnovljen objekt

STRATEŠKI CILJ 7 – Hostel Karlovac – izgradnja dodatnih sportskih sadržaja

TREKUTNO STANJE 2020.	OPIS	ŽELJENI CILJ 2028.	KPI
Hostel Karlovac d.o.o. Selce	Kako bi se omogućio cjelogodišnji rad Hostela Karlovac d.o.o., dominantno za potrebe sporta i aktivnog odmora, moguće je na postojećoj parceli objekta izgraditi zatvoreni bazen (12,5 x 6 metara dubine 0,8 do 1,2 metara) s teretanom i drugim pratećim sadržajima, te natkrivanjem i zatvaranjem polivalentnog vanjskog rukometnog igrališta izgraditi sportsku dvoranu. Prema okvirnim procjenama troškovi izgradnje sportske dvorane (natkrivanja i zatvaranja vanjskog rukometnog igrališta) iznosili bi 4.500.000 kn, a izgradnja zatvorenog bazena i pratećih sadržaja 5.100.000 kn.	Hostel Karlovac d.o.o. Selce – izgrađeni dodatni sportski sadržaji	izgrađeni sportski sadržaji

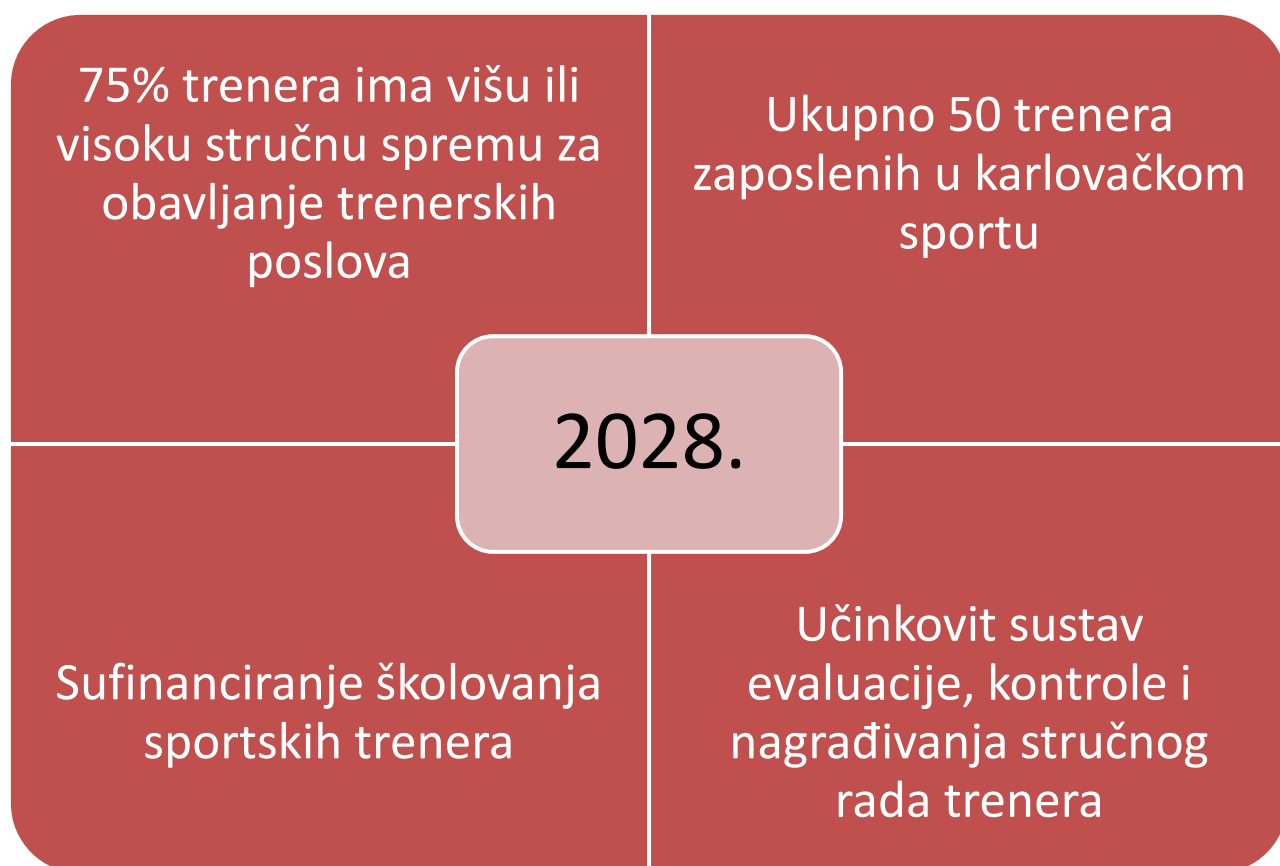
STRATEŠKI CILJ 8 – ŠRC Mostanje – izgradnja objekta

TREKUTNO STANJE 2020.	OPIS	ŽELJENI CILJ 2028.	KPI
ŠRC Mostanje – uništen tijekom Domovinskog rata	Grad Karlovac je 2013. godine krenuo u program izgradnje ŠRC Mostanje u sklopu kojeg je trebala biti izgrađena i 4-stazna kuglana sa pratećim sadržajima (svlačionice, teretana, klupske prostorije), no tijekom 2020. godine uslijed posljedica COVID 19 krize projekt je zaustavljen. Nastavak radova na izgradnji ŠRC Mostanje u prioritarnom je interesu kuglačkog sporta u gradu Karlovcu. Projektna dokumentacija za izgradnju ŠRC Mostanje je pripremljena. Procjena vrijednosti investicije je 7.500.000 kuna.	ŠRC Mostanje – 4-stazna kuglana s popratnim prostorijama	izgrađeni objekt

KOD	STRATEŠKI CILJEVI	TRAJANJE	POČETAK PROJEKTA	ZAVRŠETAK PROJEKTA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	TROŠAK
SC 1	Izgrađena natjecateljsko-trežna dvorana 50x48 metara minimalnog kapaciteta 4.000 gledatelja	48 mjeseci	prosinac 2024.	prosinac 2028.	Grad Karlovac	135.000.000 kn
SC 2	Izgrađen zatvoreni bazenski kompleks	48 mjeseci	siječanj 2022.	siječanj 2026.	Grad Karlovac	80.000.000 kn
SC 3	Rekonstrukcija Školske sportske dvorane	24 mjeseca	siječanj 2021.	siječanj 2023.	Grad Karlovac	20.000.000 kn
SC 4	Obnovljen i opremljen Sokolski dom	24 mjeseca	siječanj 2021.	siječanj 2023.	Grad Karlovac	5.000.000 kn
SC 5	Osnovana Ustanovu za upravljanje sportskim objektima Grada Karlovca	12 mjeseci	lipanj 2021.	lipanj 2022.	Grad Karlovac	0 kn
SC 6	Obnovljeno Strelište Jamadol	12 mjeseci	prosinac 2021.	prosinac 2022.	Grad Karlovac	1.200.000 kn
SC 7	Hostel Karlovac, Selce – izgradnja dodatnih sportskih sadržaja	36 mjeseci	prosinac 2025.	prosinac 2028.	Grad Karlovac	9.600.000 kn
SC 8	ŠRC Mostanje – izgradnja objekta	24 mjeseca	ožujak 2022.	ožujak 2024.	Grad Karlovac	7.500.000 kn
		96 mjeseci	siječanj 2021.	prosinac 2028.		258.300.000 kn

3.2. TRENERI I DRUGI STRUČNI KADROVI U SPORTU NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA – CILJEVI 2028.

Ključni strateški ciljevi za 2028. godinu

STRATEŠKI CILJ 9 – Broj zaposlenih trenera je 50 s prosječnom plaćom koja je jednaka prosječnoj mjesečnoj plaći u Republici Hrvatskoj

TRENTNO STANJE 2020.	OPIS	ŽELJENI CILJ 2028.	KPI
15 zaposlenih trenera	<p>Uz zadržavanje postojećeg broja zaposlenih trenera potrebno je zaposliti 35 novih trenera u sustav karlovačkog sporta. Za svih 15 trenutno zaposlenih trenera u karlovačkim sportskim klubovima sredstva za plaće osiguravaju se Programom javnih potreba u sportu Grada Karlovca i realiziraju putem KŠZ-a. Od toga je tijekom 2019. godine bilo 11 trenera na punom radnom vremenu, a njih 4 na nepunom radnom vremenu. Putem ugovora o djelu tijekom 2019. godine angažirano je još 6 dodatnih trenera.</p> <p>U budućem razdoblju potrebno je zaposliti na ugovor o radu na neodređeno vrijeme ukupno 50 trenera u karlovačkim sportskim klubovima odnosno dodatnih 35 trenera. Ključni pokazatelji uspješnog izvršenja navedenog cilja: 2022. – ukupno 20 zaposlenih trenera (9 dodatnih u odnosu na trenutno stanje); 2024. – ukupno 30 zaposlenih trenera (10 dodatnih u odnosu na 2022.); 2026. – 40 ukupno 40 zaposlenih trenera (10 dodatnih u odnosu na 2024.); 2028. – ukupno 50 zaposlenih trenera (10 dodatnih u odnosu na 2026.). Cilj je da 2028. godine svi prioritetni klubovi (12 klubova) i klubovi prve grupe (8 klubova) imaju po dva zaposlena trenera u punom radnom vremenu. Preostalih 10 trenera rasporedit će se na sport osoba s invaliditetom te na klubove korisnike programskog fonda.</p>	50 zaposlenih trenera	<p>broj zaposlenih trenera u sportskim klubovima</p> <p>2022. – 20 trenera (9 dodatnih) 2024. – 30 trenera (10 dodatnih) 2026. – 40 trenera (10 dodatnih) 2028. – 50 trenera (10 dodatnih)</p>
prosječna mjesečna bruto plaća u karlovačkom sportu = prosjek RH – 33%	<p>Krajem 2019. godine KŠZ zapošljavala je ukupno 15 trenera od čega 11 u punom radnom vremenu s prosječnom bruto godišnjom plaćom od 70.646,16 kn ili 5.887,18 kn mjesečno. Prosječna bruto plaća u karlovačkom sportu u 2019. godini bila je za 33% niža od prosječne bruto plaće isplaćene u Republici Hrvatskoj. Kako bi se u sport privukli i zadržali kvalitetni, kompetentni i školovani kadrovi na stručno-trenerskim i organizacijsko-upravljačkom pozicijama potrebno je postupno povećavati izdvajanja za plaće kako bi prosječna plaća u sportu bila jednaka prosječnoj plaći u Republici Hrvatskoj.</p>	prosječna mjesečna bruto plaća u karlovačkom sportu = prosjek RH	<p>prosječna mjesečna bruto plaća zaposlenih trenera u sportskim klubovima</p>

STRATEŠKI CILJ 10 – Kroz kontinuirani proces profesionalizacije trenera osigurati visoku zastupljenost kadrova koji imaju višu ili visoku stručnu spremu za obavljanje poslova trenera.

TREKUTNO STANJE 2020.	OPIS	ŽELJENI CILJ 2028.	KPI
31% trenera s višom ili visokom stručnom spremom	<p>Treneri koji posjeduju višu ili visoku razinu stručne spreme za obavljanje trenerskih čine u ovom trenutku tek 31% karlovačkih sportskih trenera. Osobe koje obavljaju trenerske poslove u karlovačkom poslu bez potrebne kvalifikacije za obavljanje trenerskih poslova definiranih Zakonom o sportu čine oko 55% karlovačkih trenera. Negativnu sliku stručne spreme i posljedično kompetencija karlovačkih trenera potrebno je u narednom razdoblju promijeniti.</p> <p>Kod zapošljavanja novih trenera u sustavu karlovačkog sporta dominantno zapošljavati kadrove s višom ili visokom stručnom spremom. Također, postojeće trenere u sustavu sporta grada Karlovca poticati na stjecanje više ili visoke stručne spreme za obavljanje trenerskoga posla.</p>	75% trenera s višom ili visokom stručnom spremom	broj trenera s višom ili visokom stručnom spremom

STRATEŠKI CILJ 11 – Osmisliti i implementirati sustav kontrole kvalitete rada trenera i ostalih stručnih kadrova u karlovačkom sportu kroz uspostavu mehanizama evaluacije, kontrole i nagrađivanja njihova stručnoga rada.

TREKUTNO STANJE 2020.	OPIS	ŽELJENI CILJ 2028.	KPI
ne postoji sustav evaluacije, kontrole i nagrađivanja stručno-trenerskoga rada	<p>Potrebno je osmisliti proces planiranja i prijave godišnjega plana rada trenera te podnošenje njihovog izvješća o radu na razini Karlovačke športske zajednice u okviru kojega će definirano stručno tijelo evaluirati planova i programe rada, kontrolirati njihovu provedbu, evaluirati rezultate rada i primjereno nagrađivati ostvarene rezultate trenerskoga rada.</p> <p>Trenutno treneri u karlovačkim sportskim klubovima obavljaju tek između 41% (svi treneri) i 71% (samo profesionalci) od standarda i normativima predviđene količine sati treninga na godišnjoj razini. S uvođenjem ovakvog sustava prilikom planiranja, odnosno izvještavanja o radu u potpunosti ili djelomično se slaže oko 80% karlovačkih sportskih trenera.</p>	postoji sustav evaluacije, kontrole i nagrađivanja stručno-trenerskoga rada	uspostavljen sustav evaluacije, kontrole i nagrađivanja stručno-trenerskoga rada

STRATEŠKI CILJ 12 – Poticati i stipendirati stjecanje stručne spreme osoba koje trenutno obavljaju trenerske poslove u karlovačkim sportskim klubovima.

TRENUTNO STANJE 2020.	OPIS	ŽELJENI CILJ 2028.	KPI
<p>ne postoji sustav poticanja i sufinanciranja školovanja sportskih trenera</p>	<p>Osobe koje obavljaju trenerske poslove u karlovačkom poslu bez potrebne kvalifikacije za obavljanje trenerskih poslova definiranih Zakonom o sportu čine oko 55% karlovačkih trenera. Potrebno je snažno poticati i sufinancirati školovanje sportskih trenera na području Grada Karlovca. Zajedno s ciljem 1 – zaposlenih 50 profesionalnih sportskih trenera s prosječnom plaćom koja je 10% iznad prosječne plaće u RH te ciljem 2 – zapošljavanje trenera s višom ili visokom stručnom spremom stvorit će se povoljni socio-ekonomski preduvjeti za mlade osobe koje žele postati sportskim trenerima. Trenutno nema sustavnih potpora školovanju sportskih trenera na razini Grada Karlovca.</p> <p>Potrebno je pokrenuti poticajni program sufinanciranja školovanja trenera za potrebe karlovačkih sportskih klubova na razini Karlovačke športske zajednice. Troškovi sufinanciranja školovanja trebaju uključivati troškove upisnine na studij, troškove nabavke literature te mjesečnu stipendiju – procjena ukupnog troška 1.600 kn mjesečno ili 19.200 kn godišnje po osobi (duljina sufinanciranja – 3 ili 5 godina) – 10 osoba na sufinanciranju godišnje = 192.000 kn. Izvor sredstava je Program javnih potreba u sportu Grada Karlovca. Kandidati potpisuju ugovor kojim se reguliraju međusobna prava i obaveze.</p>	<p>sufinanciranje školovanja sportskih trenera</p> <p>godišnje stipendije u iznosu od iznos od 19.200 kn</p> <p>20 diplomiranih trenera (2028.) + 10 školovanje u tijeku</p>	<p>broj osoba na školovanju za obavljanje trenerskih poslova stipendiranih od strane KŠZ/Grada Karlovca</p>

3.3. FINANCIRANJE SPORTA U GRADU KARLOVCU – CILJEVI 2028.

Ključni strateški ciljevi za 2028. godinu

**STRATEŠKI CILJ 13 – Program javnih potreba u sportu Grada Karlovca
 iznosi 20.000.000 kuna**

TRENUTNO STANJE 2020.	OPIS	ŽELJENI CILJ 2028.	KPI
<p>Javne potrebe u sportu</p> <p>7.847.000 kn</p>	<p>Izdvajanje proračunskih sredstava za Javne potrebe u sportu Grada Karlovca u 2020. godini iznosi planirani su u iznosu od 7.847.000. U razdoblju od 2016. do 2020. iznos izdvajanja za Program javnih potreba u sportu narastao je 17,3%. Prosječno je godišnje povećanje od 2016. do 2020. godine iznosilo oko 290.000 kuna odnosno 4,2%. Usporedivi gradovi u Republici Hrvatskoj u istim ili sličnim vremenskim razdobljima povećavali su izdvajanja za sport 2 do 3 puta više od Karlovca.</p> <p>Grad Karlovac izdvaja oko 141 kn godišnje po stanovniku za sport. Sportski najrazvijenije sredine u Hrvatskoj poput Zagreba, Rijeke, Dubrovnika, Varaždina, Zadra i Osijeka izdvajaju od oko 2,5 do 6,5 puta više za sport po glavi stanovnika od Karlovca. Hrvatski gradovi u prosjeku izdvajaju približno 2,5 puta više za sport po glavi stanovnika od Karlovca. Kada bi Grad Karlovac izdvajao sredstva za sport koliko su u prosjeku izdvajali hrvatski gradovi 2018. (5,42% rashoda proračuna) iznos Programa javnih potreba u sportu Grada Karlovca u 2018. godini iznosio bi oko 12 mil. kn. Kada bi Grad Karlovac izdvajao za sport po glavi stanovnika koliko su u prosjeku izdvajali hrvatski gradovi 2018. godine iznos Programa javnih potreba u sportu Grada Karlovca u 2018. godini iznosio bi 18.661.175 kn.</p> <p>Cilj je do 2028. kontinuirano povećavati izdvajanja za sport iz Proračuna Grada Karlovca po minimalnoj stopi od 15% godišnje u prve četiri godine (2021. do 2024.) te po stopi od 10% godišnje u drugom četverogodišnjem razdoblju (2025. do 2028.). Na taj bi način iznos Javnih potreba u sportu Grada Karlovca 2028. godine iznosio 20.000.000 kn. Indikatori uspješnosti su: 2024. – 13.800.000 kn; 2026. – 16.600.000 kn; 2028. – 20.000.000 kn.</p> <p>KAKO U TRENUTKU IZRADE OVOG DOKUMENTA NIJE MOGUĆE PREDVIDJETI POSLJEDICE KOJE ĆE IZAZVATI COVID-19 KRIZA MOGUĆE JE OČEKIVATI PORAST PROGRAMA JAVNIH POTREBA U SPORTU GRADA KARLOVCA TIJEKOM 2021. I 2022. GODINE KOJI ĆE BITI NIŽI OD PREDVIĐENOG.</p>	<p>Javne potrebe u sportu</p> <p>20.000.000 kn</p>	<p>iznos Programa Javnih potreba u sportu</p> <p>2024. – 13.800.000 kn 2026. – 16.600.000 kn 2028. – 20.000.000 kn</p>

STRATEŠKI CILJ 14 – Realiziran investicijski ciklus u sportsku infrastrukturu na području Grada Karlovca u iznosu od 258,3 mil. kn

TRENUTNO STANJE 2020.	OPIS	ŽELJENI CILJ 2028.	KPI
/	U razdoblju do 2028. godine u sportsku infrastrukturu investirat će se 258,3 milijuna kuna. Radi se o 7 infrastrukturnih zahvata: 1) izgradnja bazenskog kompleksa, 2) izgradnja novog natjecateljsko-trežnog dvoranskog kompleksa, 3) obnova Školske športske dvorane, 4) obnova i opremanje Sokolskog doma, 5) obnova Strelišta jamadol, 6) Hostel Karlovac, Selce – izgradnja dodatnih sportskih sadržaja i 7) ŠRC Mostanje izgradnja objekta. Detaljan opis i razrada investicija opisana je u poglavlju 3.1. <i>Sportska infrastruktura na području Grada Karlovca – ciljevi 2028.</i>	258.300.000 kn	kumulativni iznos uloženi sredstava u izgradnju sportske infrastrukture

STRATEŠKI CILJ 15 – Broj profesionalno zaposlenih osoba u karlovačkim sportskim klubovima je 80 osoba s prosječnom plaćom koja je jednaka prosječnoj mjesečnoj plaći u Republici Hrvatskoj

TRENUTNO STANJE 2020.	OPIS	ŽELJENI CILJ 2028.	KPI
30 zaposlenih osoba (15 KŠZ + 15 klubovi) 10% klubova ima zaposlenu osobu	Trenutno je u svim karlovačkim sportskim klubovima zaposleno 30 osoba. Zaposlenih osoba ima 8 karlovačkih klubova ili njih oko 10%. To uključuje 15 zaposlenih trenera (11 puno i 4 nepuno radno vrijeme) čiji je formalni poslodavac KŠZ no svojim su radnim obavezama vezani uz konkretni sportski klub te 15 osoba koje su zaposleni iz vlastitih sredstava klubova. Predviđeno je povećanje zaposlenih trenera (vidi 3.2. <i>Treneri i drugi stručni kadrovi na području Grada Karlovca – ciljevi 2028.</i> cilj 1) na ukupno 50 osoba iz sredstva KŠZ. Klubovi će do 2028. udvostručiti broj zaposlenih osoba na vlastita sredstva (s 15 na 30). Time će ukupni broj zaposlenih osoba u karlovačkom sportu biti 80. Cilj je da 2028. godine svi prioritetni klubovi (12 klubova) i klubovi prve grupe (8 klubova) imaju uz dva zaposlena trenera u punom radnom vremenu i po jednu zaposlenu osobu na organizacijsko-upravljačkim ili administrativnim poslovima.	80 zaposlenih osoba (50 KŠZ + 30 klubovi) 60% klubova ima zaposlenu osobu	- broj zaposlenih osoba u sportskim klubovima s područja Grada Karlovca - broj klubova sa zaposlenom osobom
prosječna mjesečna bruto plaća u karlovačkom sportu = prosjek RH – 33%	Prosječna isplaćena bruto godišnja plaća 15 zaposlenih osoba u sportskim klubovima u 2019. godini iznosila je 70.578,47 kn ili 5.881,54 kn mjesečno. Također, 11 trenera KŠZ-a u punom radnom vremenu imali su prosječnu bruto godišnju plaću od 70.646,16 kn ili 5.887,18 kn mjesečno. Prosječna bruto plaća u karlovačkom sportu u 2019. godini bila je za oko 33% niža od prosječne bruto plaće isplaćene u RH. Kako bi se u sport privukli i zadržali kvalitetni, kompetentni i školovani kadrovi na stručno-trenerskim i organizacijsko-upravljačkom pozicijama potrebno je postupno povećavati izdavanja za plaće kako bi prosječna plaća u sportu bila jednaka prosječnoj plaći u RH	prosječna mjesečna bruto plaća u karlovačkom sportu = prosjek RH	prosječna mjesečna bruto plaća zaposlenih osoba u sportskim klubovima

STRATEŠKI CILJ 16 – Godišnji prihodi sportskih klubova na području Grada Karlovca iznose 21 milijuna kuna

TRENUTNO STANJE 2020.	OPIS	ŽELJENI CILJ 2028.	KPI
<p>Prihodi sportskih klubova (2019.) 10.487.792 kn</p> <p>udio javnih sredstava 28%</p>	<p>Ukupni godišnji prihodi karlovačkih sportskih klubova u 2019. godini iznosili su oko 10,5 milijuna kuna koliko su približno iznosili i rashodi. Udio javnih sredstava u ukupnim godišnjim prihodima karlovačkih sportskih klubova iznosio je 28%. Cilj je do 2028. godine stvoriti uvjete kako bi se ukupni godišnji prihodi karlovačkih sportskih klubova udvostručili i iznosili 21 milijun kuna.</p> <p>Ukupno ciljano povećanje prihoda u odnosu na 2019. godinu iznosi oko 10,5 milijuna kuna i pokrilo bi se iz dva dominantna izvora: 7 milijuna kuna iz Programa javnih potreba u sportu (vidi Cilj 1), a 3,5 milijuna kuna iz vlastitih prihoda koje ostvaruju klubovi, a dominantno članarinom, organizacijom sportskih priredbi, prodajom roba i usluga te donacijama trgovačkih društava i drugih pravnih osoba što će se realno moći ostvariti zapošljavanjem novih osoba u sustav sporta (profesionalizacijom karlovačkog sporta) i stvaranjem boljih infrastrukturnih preduvjeta za rad u karlovačkom sportu. Cilj je da se udio javnih sredstava podigne na razini od 40% ukupnih prihoda. Na taj će se način podići razina financijske stabilnosti sportskih klubova.</p>	<p>Prihodi sportskih klubova 21.000.000 kn</p> <p>udio javnih sredstava 40%</p>	<p>ukupni godišnji prihodi karlovačkih sportskih klubova članica KŠZ-a</p>

3.4. NATJECATELJSKI SPORT NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA – CILJEVI 2028.

Ključni strateški ciljevi za 2028. godinu

STRATEŠKI CILJ 17 – U Gradu Karlovcu djeluje 90 sportskih klubova iz 40 sportova

TRENUTNO STANJE 2020.	OPIS	ŽELJENI CILJ 2028.	KPI
<p>85 sportski klub</p> <p>33 sporta</p>	<p>Na području Grada Karlovca trenutno djeluje umjeren broj sportskih klubova – 85 sportski klub u 33 sporta. Radi racionalnijeg korištenja postojećih resursa (infrastrukturnih, financijskih i stručno-trenerskih) postoji potencijal fuzioniranja postojećih 10-15 sportskih klubova u 5-7 fuzioniranih sportskih klubova koji djeluju u istome sportu. Moguće je značajnije proširiti ponudu sportova na području Grada Karlovca osnivanjem novih klubova u sportovima koji nisu trenutno prisutni na području Grada Karlovca. Nastaviti provoditi konzervativnu politiku uključivanja u sustav javnih potreba u sportu Grada Karlovca i time destimulirati osnivanje novih klubova u istome sportu.</p>	<p>90 sportskih klubova</p> <p>40 sportova</p>	<p>broj sportskih klubova</p> <p>broj zastupljenih sportova</p>

STRATEŠKI CILJ 18 – Uključenost u sport djece i mladih od 5. do 18. godine je 50%

TRENUTNO STANJE 2020.	OPIS	ŽELJENI CILJ 2028.	KPI
<p>30,2% djece i mladih od 5. do 18. godine su uključeni u sport</p>	<p>U ovom je trenutku u sport uključeno 2.035 djece i mladih od 5. do 18. godine života što čini 30,2% ukupne populacije djece i mladih tog uzrasta u Gradu Karlovcu. Cilj je da se do 2028. uvažavajući druge postavljene ciljeve (infrastruktura, treneri, profesionalizacija klubova itd.) uključenost djece i mladih u sport na području Grada Karlovca poveća na 50% odnosno da od ukupne populacije djece i mladih od 5. do 18. godine starosti u sport bude uključeno svako drugo dijete. Kako bi se ostvario cilj potrebno je povećati broj djece i mladih uključenih u sport na oko 3.200.</p>	<p>50% djece i mladih od 5. do 18. godine su uključeni u sport</p>	<p>postotak djece i mladih u sustavu sporta</p>

STRATEŠKI CILJ 19 – Udio građana Karlovca uključenih u sustav sporta je 9% od ukupne populacije

TRENUTNO STANJE 2020.	OPIS	ŽELJENI CILJ 2028.	KPI
6,2% građana Karlovca uključeno u sport	<p>U ovom je trenutku u sport uključeno oko 3.400 građana Grada Karlovca ili 6,2% ukupne populacije. U usporedbi s Osijekom (7,9%), Rijekom (9,7%) i Dubrovnikom (9,8%) Karlovac ima najmanji udio sportaša u ukupnoj populaciji. Karlovac ima niži udio populacije uključene u sustav sporta i od prosjeka za cijelu republiku Hrvatsku (6,6%). Oko 2.000 ili blizu 60% svih karlovačkih sportaša uključeno je u 5 sportova (nogomet, taekwondo, rukomet, gimnastika i košarka). Broj djece i mladih uključenih u sustav sporta je oko 2.050, seniora, veterana i nenatjecatelja je oko 1.350).</p> <p>Cilj je do 2028. povećati udio uključenih građana Grada Karlovca u sustav sport na 9% ili oko 5.000 građana (djece i mladih do 18. godina oko 3.200, seniori, veterani, nenatjecatelji ukupno oko 1.800).</p>	9% građana Karlovca uključeno u sport	postotak građana uključenih u sport

STRATEŠKI CILJ 20 – Unaprijediti rezultate koje ostvaruju karlovački sportaši na međunarodnim i nacionalnim natjecanjima

TRENUTNO STANJE 2020.	OPIS	ŽELJENI CILJ 2028.	KPI
0 sportaša I. i II. kategorije HOO-a	<p>S obzirom na veličinu populacije, razvijenost sustava sporta, kvalitetu i dostupnost sportskih građevina te financijsko praćenje sporta od strane Grada Karlovca rezultati koje karlovački sportaši ostvaruju na velikim međunarodnim natjecanjima, a koji se vrednuju za ostvarivanje I. i II. kategorije HOO-a nisu zadovoljavajući. Potrebno je ispunjavanjem i drugih ciljeva predviđenih ovom strategijom, a ponajviše onih koji se odnose na sportske trenere (vidi poglavlje 3.2. <i>Treneri i drugi stručni kadrovi u sportu Grada Karlovca – ciljevi 2028.</i>) poboljšati sportske rezultate s ciljem povećavanja broja sportaša koji ostvaruju I. i II. kategoriju HOO-a.</p> <p>Cilj je da 2028. godine klubovi s područja Grada Karlovca imaju najmanje 10 sportaša s I. ili II. kategorijom HOO-a.</p>	10 sportaša I. i II. kategorije HOO-a	broj kategoriziranih sportaša I. i II. kategorije

STRATEŠKI CILJ 21 – Unaprijediti kapacitete Karlovačke športske zajednice

TRENUTNO STANJE 2020.	OPIS	ŽELJENI CILJ 2028.	KPI
4 zaposlene osobe	<p>Upravljanje sustavom sporta na području Grada Karlovca, naročito u svjetlu provedbe i kontrole <i>Strategije razvoja sporta Grada Karlovca 2021. – 2028.</i>, ali i dnevnog i operativnog djelovanja uvjetuje kadrovsko osnaživanje i podizanje kapaciteta Karlovačke športske zajednice.</p> <p>Karlovačka športska zajednica s 4 zaposlena djelatnika od kojih su dvoje angažirani na računovodstvenim poslovima nedovoljno je kadrovski ekipirana za provođenje Strategije i Strategijom predviđenih aktivnosti s ciljem daljnjeg unaprjeđenja karlovačkoga sporta.</p> <p>U razdoblju do 2024. potrebno je dodatno zaposliti 1-2 nove osobe na organizacijsko-upravljačkim poslovima unutar KŠZ-a, te 1-2 nove osobe na administrativno-tehničkim poslovima.</p> <p>Ulaskom RH u punopravno članstvo EU i novom zakonskom regulativom došlo je do značajnog povećanja opsega organizacijsko-upravljačkih i administrativnih poslova u KŠZ-u. KŠZ skrbi o 123 pravne osobe (sportska kluba) s oko 3.500 članova. Provođa se nekoliko natjecanja za raspodjelu sredstava Javnih potreba u sportu koji uključuju zaključivanje i kontrolu ugovora te realizaciju sufinanciranja troškova sportskih klubova. Dodatno, KŠZ upravlja/raspoređuje termine korištenja sportskih objekata te organizira prijevoz članova KŠZ-a na sportska natjecanja. Kako se opseg poslova i dalje povećava uvođenjem novih programa, zakonskim odredbama, kao i u skladu sa Strategijom predviđenim aktivnostima, izvjesno je kako sa sadašnjim brojem djelatnika više neće biti moguće provoditi dnevne i operativne poslove u skladu sa zahtjevima struke, zadanim rokovima i u zakonskim okvirima te dodatno raditi na provođenju Strategije.</p>	6-8 zaposlenih osoba	broj zaposlenih osoba

STRATEŠKI CILJ 22 – Povećati broj osoba s invaliditetom i gluhih osoba koji su uključeni u sustav sporta za 30%

TRENUTNO STANJE 2020.	OPIS	ŽELJENI CILJ 2028.	KPI
120 osoba s invaliditetom	Sportski sustav osoba s invaliditetom na području Grada Karlovca razmjerno je razvijen. Djeluje 10 sportskih klubova osoba s invaliditetom i gluhih sportaša. Međutim, u sustav sporta uključen je razmjerno mali broj osoba s invaliditetom. Klubovi, u pravilu, nemaju više od 20 članova, a najveći broj članova su rekreativci i nenatjecatelji (86%). Okvirna procjena autora je da na području Grada Karlovca od oko 3.500 osoba s invaliditetom (500 djece i mladih do 19 godina i 3.000 radno aktivnih osoba 20-64 godina) nije manje od 1.000 osoba čiji invaliditet omogućuje bavljenje sportom. Od tog broja procjenjujemo da je do 200 djece i mladih do 19 godina. Uvažavajući sve okolnosti i izazove uključivanja većeg broja osoba s invaliditetom u sustav sporta strateški je interes povećati njihov broj. Naročito je važan sustavan rad na uključivanje većeg broja djece i mladih osoba s invaliditetom u sustav sporta. Povećanjem broja osoba s invaliditetom u sustav sporta, profesionalizacijom trenerskoga kadra i stvaranjem povoljnijih uvjeta bavljenja sportom za osobe s invaliditetom može se očekivati i povećanje rezultatskih uspjeha na međunarodnim natjecanjima.	156 sportaša s invaliditetom	broj gluhih sportaša i sportaša s invaliditetom

STRATEŠKI CILJ 23 – Usavršavanje, školovanje i zapošljavanje trenera u sportu osoba s invaliditetom i gluhih sportaša

TRENUTNO STANJE 2020.	OPIS	ŽELJENI CILJ 2028.	KPI
6 trenera volontera 1 školovani trener 2 osposobljena trenera	U svih 10 sportskih klubova osoba s invaliditetom i gluhih osoba trenerske poslove volonterski obavlja 6 osoba. Kvalifikaciju za obavljanje stručnih poslova u sportu imaju 3 trenera (1 školovani trener, 2 osposobljena trenera). Niska razina kompetencija odnosno nepostojanje kvalificiranih trenera za rad u sportu osoba s invaliditetom i gluhih osoba predstavlja ozbiljan ograničavajući čimbenik njegovog daljnjeg kvalitetnog razvoja.	10 trenera 2 profesionalno zaposlena trenera 10 trenera školovanih ili osposobljenih za obavljanje stručnih poslova u sportu	broj profesionalnih trenera broj školovanih ili osposobljenih trenera

3.5. ŠKOLSKI I AKADEMSKI SPORT NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA – CILJEVI 2028.

Ključni strateški ciljevi za 2028. godinu

STRATEŠKI CILJ 24 – Povećati uključenost učenika karlovačkih osnovnih i srednjih škola u školski sport

TRENUTNO STANJE 2020.	OPIS	ŽELJENI CILJ 2028.	KPI
osnovne škole – 22,4% uključenih učenika	Povećati uključenost učenika osnovnih škola u školski sport za 33% sa sadašnjih 22,4% na 30%.	osnovne škole 30% uključenih učenika	udio učenika uključenih u školski sport
srednje škole – 12,82% uključenih učenika	Povećati udio učenika srednjih škola uključenih u školski sport sa sadašnjih 12,82% na 20%.	srednje škole 20% uključenih učenika	udio učenika uključenih u školski sport

STRATEŠKI CILJ 25 – Program Univerzalne sportske škole i Vježbaonice provodi se u svim osnovnim školama

TRENUTNO STANJE 2020.	OPIS	ŽELJENI CILJ 2028.	KPI
60% osnovnih škola provodi program Univerzalne sportske škole 8 odjeljenja (oko 240 ili 13% djece od I. do IV. razreda)	Program Univerzalne sportske škole namijenjen je učenicima od I. do IV. razreda osnovne škole s ciljem dodatnog, sportski usmjerenog, organiziranog vježbanja 2x tjedno pod vodstvom nastavnika TZK. Hrvatski školski športski savez financira rad nastavnika TZK. Trenutno se u 60% karlovačkih osnovnih škola provodi program Univerzalne sportske škole s ukupno 8 odjeljenja (1 odjeljenje = 30 učenika). Potrebno je uvesti program Univerzalne sportske škole u svim osnovnim školama na području Grada Karlovca s najmanje 2 odjeljenja, a po potrebi i više odjeljenja. Uz zadržavanje postojećih odjeljenja uvođenjem novih barem 12 odjeljenja ukupan broj odjeljenja bi iznosio 20 odnosno oko 600 ili 32% djece od I. do IV. razreda karlovačkih osnovnih škola bilo bi obuhvaćeno programima Univerzalne sportske škole te bi imali svakodnevno organizirano i vođeno tjelesno vježbanje unutar školskog sustava (3 sata nastave TZK + 2 sata Univerzalne sportske škole). Ukoliko Hrvatski školski športski savez neće moći pokriti troškove povećanog broja odjeljenja Univerzalne sportske škole troškove će pokriti Grad Karlovac putem Programa javnih potreba u sportu Grada Karlovca.	100% osnovnih škola provodi program Univerzalne sportske škole 20 odjeljenja (oko 600 ili 32% djece od I. do IV. razreda)	broj škola koje provode program Univerzalne sportske škole broj odjeljenja Univerzalne sportske škole

40% osnovnih škola provodi program Vježbaonica	<p>Vježbaonica je program Hrvatskog školskog sportskog saveza (HŠSS) koji je namijenjen učenicima od 5. do 8. razreda osnovnih škola te svim učenicima srednjih škola u Republici Hrvatskoj. Program se provodi kao dio aktivnosti školskih sportskih društava. Učenici, polaznici programa u suradnji s nastavnicima TZK biraju i pohađaju različite sportske aktivnosti u fondu od 70 sati godišnje najčešće unutar lokalne sportske zajednice. Tijekom školske godine moguće je pohađanje više različitih sportskih programa.</p> <p>Potrebno je uvesti program Vježbaonica u svim osnovnim i srednjim školama na području Grada Karlovca.</p> <p>Ukoliko Hrvatski školski športski savez neće moći pokriti troškove povećanog broja odjeljenja Vježbaonica troškove će pokriti Grad Karlovac putem Programa javnih potreba u sportu Grada Karlovca.</p>	100% osnovnih i srednjih škola provodi program Vježbaonica	broj škola koje provode program Vježbaonica
---	---	---	---

STRATEŠKI CILJ 26 – Ustanovljene gradske školske sportske lige

TRENUTNO STANJE 2020.	OPIS	ŽELJENI CILJ 2028.	KPI
/	<p>Unaprijediti školski sport na gradskoj razini s turnirskog tipa natjecanja na sustav ligaškoga natjecanja u najmanje 4 sporta – košarka, rukomet, futsal i odbojka u muškoj i ženskoj konkurenciji. U ligaškom sustavu natjecanja sudjeluju sve osnovne i srednje škole s područja grada. Osnovne škole podjeljene su u dvije skupine ili lige po 5 škola. Igra se po dvostrukom bod sustavu što jamči najmanje 8 kola odnosno utakmica svakoj ekipi na razini osnovnih škola te playoff za gradskog prvaka. Sličan sustav organizirati i na razini srednjih škola u najmanje dva sporta (npr. futsal za učenike i odbojka za učenice). Moguće je uključivanje osnovnih i srednjih škola iz susjednih općina i/ili gradova koji su zainteresirani.</p> <p>Redoviti sustav natjecanja uz sebe će nužno vezati i uspostavu sustav redovitih treninga unutar školskih sportskih društava odnosno školskih ekipa u pojedinom sportu.</p> <p>Potrebno je donijeti prilagođena pravila natjecanja koja će regulirati mogućnost sudjelovanja učenika koji su registrirani u istom sportu u sustavu klupskih treninga i natjecanja.</p> <p>Uspostava ovakvog sustava natjecanja predviđena je od školske godine 2022./2023.</p> <p>Pored ligaških natjecanja sukladno interesu učenika potrebno je organizirati i redovita natjecanja u drugim sportovima. Izvor financiranja – Javne potrebe u sportu Grada Karlovca</p>	gradske školske sportske lige 4 sporta muška i ženska konkurencija	broj gradskih školskih sportskih liga broj škola uključenih u gradske školske sportske lige

STRATEŠKI CILJ 27 – Suradnja školskih sportskih društava i akademskih klubova s lokalnom sportskom zajednicom i sportskim klubovima

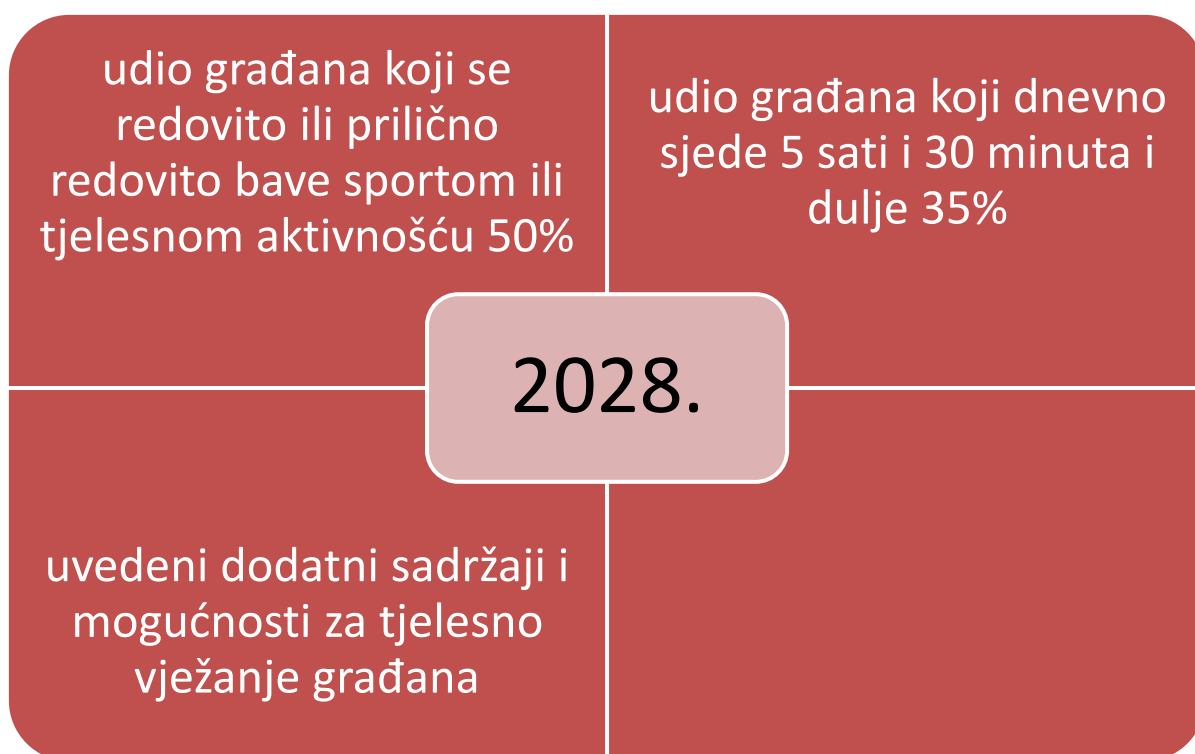
TRENUTNO STANJE 2020.	OPIS	ŽELJENI CILJ 2028.	KPI
/	<p>S obzirom da je ovim dokumentom predviđeno kako će do 2028. godine u sustavu karlovačkog sporta biti zaposleno ukupno 50 trenera i kako će 75% njih imati višu ili visoku stručnu spremu iz kineziologije ispunit će se i trenutne zakonske pretpostavke za uspostavu bliske suradnje lokalnih sportskih klubova i školskih sportskih društava u smislu provođenja stručno trenerskoga rada sportskih klubova unutar školskih sportskih društava.</p> <p>Uspostavom suradnje sportski klubovi bi dobili otvoreniji ulaz u škole te bi još lakše dolazili do djece i promovirali sportske aktivnosti. S druge strane kadrovska ograničenja škola (nastavnici TZK opterećeni redovnom nastavom TZK) bi uključivanjem trenera iz sportskih klubova u rad školskih sportskih društava (onih trenera koji ispunjavaju zakonske uvjete za rad u školi) bili anulirani.</p>	<p>sportski klubovi sudjeluju u organizaciji i provođenju treninga školskih sportskih društava</p>	<p>broj sportskih klubova koji sudjeluju u radu školskih sportskih društava</p>
/	<p>Tijekom mjeseca rujna i početka školske godine svim zainteresiranim klubovima omogućilo bi se organiziranje pokaznih treninga unutar škola s ciljem prezentacije svog sporta i privlačenja djece i mladih u sport. Program je prvenstveno namijenjen učenicima od 1. do 4. razreda osnovne škole.</p>	<p>Mjesec sporta – godišnje događanje</p>	<p>održan Mjesec sporta u školama</p>

STRATEŠKI CILJ 28 – Osnivanje akademskog sportskog kluba i razvoj akademskog sporta

TRENUTNO STANJE 2020.	OPIS	ŽELJENI CILJ 2028.	KPI
/	<p>Trend razvoja akademskog sporta posljednjih nekoliko godina u Republici Hrvatskoj je organiziranje akademskih sportskih klubova različitih sportova unutar pojedinog Sveučilišta ili visokog učilišta. U ovom trenutku u Republici Hrvatskoj djeluje 7 akademskih sportskih klubova na 5 visokoškolskih ustanova (sveučilišta i veleučilišta). Akademski sportski klubovi sudjeluju u sustavu akademski natjecanja, ali i redovitom sustavu klupskih sportskih natjecanja. Uključivanjem postojećih klubova u formalni sustav akademskog sporta ili osnivanjem novog akademskog sportskog kluba može se ostvariti uključivanje akademskog sporta u sustav natjecateljskog sporta.</p> <p>Na području Grada Karlovca postoji potencijal za osnivanjem akademskog kluba u futsalu, odbojci i košarci, ali i drugim sportovima.</p>	osnovan akademski sportski klub	osnovan klub
/	<p>Akademski sportska infrastruktura na području Grada Karlovca ne postoji te je potrebno iznaći rješenja za njenu izgradnju. Za potrebe unaprjeđenja sveučilišne infrastrukture moguće je koristiti i fondove Europske unije, naročito u razdoblju slijedećeg financijskog okvira EU 2021.-2027.</p>	izgrađena veleučilišna sportska dvorana	izgrađena dvorana

3.6. TJELESNA AKTIVNOST GRAĐANA GRADA KARLOVCA – CILJEVI 2028.

Ključni strateški ciljevi za 2028. godinu

STRATEŠKI CILJ 29 – Povećati udio građana koji se redovito ili prilično redovito bave sportom i tjelesnim vježbanjem

TRENUTNO STANJE 2020.	OPIS	ŽELJENI CILJ 2028.	KPI
45,5% građana	Povećati udio građana koji se redovito ili prilično redovito (1 do 2 puta tjedno i češće) bave sportom ili tjelesnim vježbanjem za 10% odnosno sa sadašnjih 45,5% na 50 % građana.	50% građana	udio građana
54% građana	Smanjiti udio građana koji se rijetko (do 3 puta mjesečno ili manje) ili nikada bave sportom ili tjelesnim vježbanjem za 10% odnosno sa sadašnjih 54% na 50% građana.	43% građana	udio građana

STRATEŠKI CILJ 30 – Uvođenje dodatnih sadržaja i mogućnosti za bavljenjem sportom i tjelesnim vježbanjem

TRENUTNO STANJE 2020.	OPIS	ŽELJENI CILJ 2028.	KPI
91% građana želi nove sadržaje	<p>Velika većina građana slaže se oko toga da su dodatni sadržaji za bavljenje sportom i tjelesnim vježbanjem potrebni, pa se tako u potpunosti sa ovom tvrdnjom slaže čak 67,43% građana. Djelomično se sa ovom tvrdnjom slaže 23,92% građana što ukupno čini 91% građana.</p> <p>Ovo je pokazatelj da građani grada Karlovca žele kvalitetniju ponudu rekreativnih programa tjelesnog vježbanja i sporta. Temeljem toga i jedan od budućih ciljeva u promišljanju i razvoju ovoga segmenta sporta u gradu Karlovcu potrebno je uskladiti s povratnim informacijama dobivenim i kroz ovu tvrdnju.</p> <p>Ovako pozitivan stav i želja građana za uvođenjem novih sadržaja i mogućnosti tjelesnog vježbanja otvara veliki potencijal uključivanja novih građana u redovito tjelesno vježbanje i sport.</p>	uvedeni novi sadržaji	uvedeni dodatni sadržaji

STRATEŠKI CILJ 31 – Smanjiti udio građana koji dnevno sjede 5 sati i 30 minuta i dulje

TRENUTNO STANJE 2020.	OPIS	ŽELJENI CILJ 2028.	KPI
40,41% građana dnevno sjedi 5 sati i 30 minuta i dulje	<p>Čak 40,41% građana Karlovca provede dnevno u sjedenju 5 sati i 30 minuta ili više dok 8 sati i 30 minuta ili više dnevno sjedi čak 16,44% građana. To je nešto više od prosjeka građana Republike Hrvatske (39%) i blizu prosjeka građana Europske unije (41%).</p> <p>Prema preporukama u literaturi, odrasle osobe, pogotovo one koje se bave sedentarnim poslovima, trebale bi češće izmjenjivati razdoblja sjedenja i stajanja, odnosno nisko-intenzivnih aktivnosti. Posebno trebaju obratiti pozornost na akumulaciju 2-4 sata nisko-intenzivnih aktivnosti (stajanje, hodanje i sl.) za vrijeme radnog vremena. Također, važno je smanjiti vrijeme provedeno u sedentarnim aktivnostima kao što je gledanje TV-a na manje od 3 sata (Jurakić i Pedišić, 2019). Sukladno tome potrebno je osmisliti intervencije koje će podići svijest građana grada Karlovca o važnosti poštivanja navedenih preporuka s ciljem smanjivanja negativnih efekata sedentarnog načina ponašanja.</p>	35% građana dnevno sjedi 5 sati i 30 minuta i dulje	udio građana koji dnevno sjedi 5 sati i 30 minuta i dulje

4. PROGRAM RAZVOJA SPORTA U GRADU KARLOVCU 2021. – 2028.

U ovom dijelu strateškoga dokumenta operacionalizirani su ranije postavljeni ciljevi na način da se odredio vremenski okvir potreban za ispunjenje pojedinog cilja, zatim su se detaljnije razradile mjere i aktivnosti koje će se vršiti kako bi se ispunio svaki pojedini cilj, određen je nositelj ili nositelji svake aktivnosti kao i eventualni sudionici u aktivnosti te je procijenjen ukupni financijski trošak potreban za provedbu cilja.

Financijski je trošak procijenjen na temelju ekspertize i iskustva autora te analize ukupnog troška provedbe drugih sličnih aktivnosti u Republici Hrvatskoj. Nositelj ili nositelji aktivnosti dužni su osigurati procijenjena financijska sredstva za provedbu aktivnosti te su odgovorni i za provedbu konkretne aktivnosti.

**PROGRAM RAZVOJA SPORTA I SVAKI NJEGOV DIO ŽIVI SU
DOKUMENT ČIJU JE REALIZACIJU POTREBNO REDOVITO
PRATITI NA POLUGODIŠNJOJ I GODIŠNJOJ RAZINI TE
ANALIZIRATI REZULTATE, A PO POTREBI KORIGIRATI I
UNAPRJEĐIVATI SUKLADNO TRENUTNO REALNOJ SITUACIJI.**

Predlažemo osnivanje Povjerenstva za praćenje provedbe, analizu i korekciju Strategije od strane Grada Karlovca s 3 osobe (radi operativnosti) ili angažman vanjskih konzultanata koji bi svakih 6 mjeseci (polugodišnja razina) podnosili izvješće Gradu Karlovcu o učinjenim poslovima i aktivnostima definiranim ovim dijelom strategije (praćenje provedbe) odnosno imali mandat da jednom godišnje analiziraju, korigiraju i unaprijede strateški dokument odnosno Program razvoja sporta u Gradu Karlovcu 2021. - 2028.

4.1. SPORTSKA INFRASTRUKTURA NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA – PROGRAM RAZVOJA 2021.-2028.

Na temelju izrađene analize i utvrđenog trenutnoga stanja sportske infrastrukture u odnosu na standarde i poželjno stanje u poglavlju 3.1. „Sportska infrastruktura na području Grada Karlovca – strateški ciljevi“ definirani su ciljevi koji se žele ostvariti do 2028. godine na području sportske infrastrukture u Gradu Karlovcu. Iz definiranih ciljeva razvijen je Program razvoja sportske infrastrukture na području Grada Karlovca 2021.-2028.

U tablici 4.1.1. navedeni su strateški ciljevi, određen je vremenski okvir provedbe cilja (trajanje provedbe u mjesecima, početak i završetak projekta ostvarenja cilja), glavni nositelj ostvarenja definiranih ciljeva te procjena ukupnog troška provedbe cilja. Nositelj aktivnosti osigurava procijenjena financijska sredstva za provedbu cilja bez definiranja izvora koji mogu biti različiti (proračunska sredstva, europski fondovi, kreditno zaduženje, javno-privatno partnerstvo itd.). U tablici 4.1.2. strateški su ciljevi poredani prema predviđenom roku završetka i očekivanog nastanka najvećeg dijela financijske obaveze (financijske obaveze vezane uz izradu studija isplativosti i projektne dokumentacije nastaju ranije).

Na grafičkom prikazu 4.1.1. prikazane su 2 vremenska razdoblja – 2021.-2025. i 2026.-2028. te su navedeni ključni dijelovi programskoga ostvarivanja definiranih strateških ciljeva.

Tablica 4.1.1. Popis strateških ciljeva i osnovnih postavki programa ostvarivanja ciljeva

KOD	STRATEŠKI CILJEVI	TRAJANJE	POČETAK PROJEKTA	ZAVRŠETAK PROJEKTA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	TROŠAK
SC 1	Izgrađena natjecateljsko-trenažna dvorana 50x48 metara minimalnog kapaciteta 4.000 gledatelja	48 mjeseci	prosinac 2024.	prosinac 2028.	Grad Karlovac	135.000.000 kn
SC 2	Izgrađen zatvoreni bazenski kompleks	48 mjeseci	siječanj 2022.	siječanj 2026.	Grad Karlovac	80.000.000 kn
SC 3	Rekonstrukcija Školske sportske dvorane Mladost	24 mjeseca	siječanj 2021.	siječanj 2023.	Grad Karlovac	20.000.000 kn
SC 4	Obnovljen i opremljen Sokolski dom	24 mjeseca	siječanj 2021.	siječanj 2023.	Grad Karlovac	5.000.000 kn
SC 5	Osnovana Ustanovu za upravljanje sportskim objektima Grada Karlovca	12 mjeseci	lipanj 2021.	lipanj 2022.	Grad Karlovac	0 kn
SC6	Obnovljeno Strelište Jamadol	12 mjeseci	prosinac 2021.	prosinac 2022.	Grad Karlovac	1.200.000 kn
SC 7	Hostel Karlovac, Selce – izgradnja dodatnih sportskih sadržaja	36 mjeseci	prosinac 2025.	prosinac 2028.	Grad Karlovac	9.600.000 kn
SC 8	ŠRC Mostanje – izgradnja objekta	24 mjeseca	ožujak 2022.	ožujak 2024.	Grad Karlovac	7.500.000 kn
		96 mjeseci	siječanj 2021.	prosinac 2028.		258.300.000 kn

Tablica 4.1.2. Popis strateških ciljeva prema predviđenom vremenu završetka/ispunjenja cilja i očekivanog nastanka najvećeg dijela financijske obaveze

KOD	STRATEŠKI CILJEVI	TRAJANJE	POČETAK PROJEKTA	ZAVRŠETAK PROJEKTA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	TROŠAK
SC 5	Osnovana Ustanovu za upravljanje sportskim objektima Grada Karlovca	12 mjeseci	lipanj 2021.	lipanj 2022.	Grad Karlovac	0 kn
SC 6	Obnovljeno Streljšte Jamadol	12 mjeseci	prosinac 2021.	prosinac 2022.	Grad Karlovac	1.200.000 kn
SC 3	Rekonstrukcija Školske sportske dvorane Mladost	24 mjeseca	siječanj 2021.	siječanj 2023.	Grad Karlovac	20.000.000 kn
SV 4	Obnovljen i opremljen Sokolski dom	24 mjeseca	siječanj 2021.	siječanj 2023.	Grad Karlovac	5.000.000 kn
SC 8	ŠRC Mostanje – izgradnja objekta	24 mjeseca	ožujak 2022.	ožujak 2024.	Grad Karlovac	7.500.000 kn
SC 2	Izgrađen zatvoreni bazenski kompleks	48 mjeseci	siječanj 2022.	siječanj 2026.	Grad Karlovac	80.000.000 kn
SC 1	Izgrađena natjecateljsko-trenažna dvorana 50x48 metara minimalnog kapaciteta 4.000 gledatelja	48 mjeseci	prosinac 2024.	prosinac 2028.	Grad Karlovac	135.000.000 kn
SC 7	Hostel Karlovac, Selce – izgradnja dodatnih sportskih sadržaja	36 mjeseci	prosinac 2025.	prosinac 2028.	Grad Karlovac	9.600.000 kn
		96 mjeseci	siječanj 2021.	prosinac 2028.		258.300.000 kn

Graf 4.1.1. Vremenski slijed ključnih dijelova programskoga ostvarivanja strateških ciljeva u području sportske infrastrukture

STRATEŠKI CILJ 1 – Izgrađena natjecateljsko-trenažna dvorana 50x48 metara minimalnog kapaciteta 4.000 gledatelja

Mjere i aktivnosti potrebne za provedbu Cilja 1

KOD	AKTIVNOST	OPIS	TRAJANJE	ROK ZAVRŠETKA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	SUDIONICI U PROVEDBI	TROŠAK	KPI
4.1.1.1.	Izrada studije isplativosti	Izraditi studiju isplativosti odnosno opravdanosti ulaganja kojom bi se odredili svrha i ciljevi projekta, izradio plan i dinamika ulaganja, utvrdili izvori financiranja, izradila financijska analiza te odredili očekivani rezultati ulaganja.	3 mjeseca	ožujak 2025.	Grad Karlovac	pružatelj usluge	100.000 kn	Izrađena studija isplativosti
4.1.1.2.	Projektiranje i priprema za izgradnju	Raspis javnog natječaja za izradu idejnog projekta za izgradnju, usvajanje idejnog rješenja, raspis javnog natječaja za projektantske usluge, izrada projektne dokumentacije, raspis javnog natječaja i izbor izvođača i stručnog nadzora	21 mjesec	prosinac 2026.	Grad Karlovac	pružatelj usluge	2.900.000 kn	izrađeni idejni, glavni i izvedbeni projekt; izabran izvođač radova
4.1.1.3.	Izgradnja objekta	gradnja objekta	24 mjeseca	prosinac 2028.	Grad Karlovac	izvođač radova	132.000.000 kn	izgrađen objekt
			48 mjeseci	prosinac 2028.	Grad Karlovac		135.000.000 kn	

STRATEŠKI CILJ 2 – Izgrađen zatvoreni bazenski kompleks

Mjere i aktivnosti potrebne za provedbu Cilja 2

KOD	AKTIVNOST	OPIS	TRAJANJE	ROK ZAVRŠETKA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	SUDIONICI U PROVEDBI	TROŠAK	KPI
4.1.2.1.	Izrada studije isplativosti	Izraditi studiju isplativosti odnosno opravdanosti ulaganja kojom bi se odredili svrha i ciljevi projekta, izradio plan i dinamika ulaganja, utvrdili izvori financiranja, izradila financijska analiza te odredili očekivani rezultati ulaganja.	3 mjeseca	travanj 2023.	Grad Karlovac	pružatelj usluge	100.000 kn	Izrađena studija isplativosti
4.1.2.2.	Projektiranje i priprema za izgradnju	Raspis javnog natječaja za izradu idejnog projekta za izgradnju, usvajanje idejnog rješenja, raspis javnog natječaja za projektantske usluge, izrada projektne dokumentacije, raspis javnog natječaja i izbor izvođača i stručnog nadzora	21 mjesec	siječanj 2024.	Grad Karlovac	pružatelj usluge	2.400.000 kn	izrađeni idejni, glavni i izvedbeni projekt; izabran izvođač radova
4.1.2.3.	Izgradnja objekta	gradnja objekta	24 mjeseca	siječanj 2026.	Grad Karlovac	izvođač radova	77.500.000 kn	izgrađen objekt
			48 mjeseci	siječanj 2026.	Grad Karlovac		80.000.000 kn	

STRATEŠKI CILJ 3 – Rekonstrukcija Školske sportske dvorane

Mjere i aktivnosti potrebne za provedbu Cilja 3

KOD	AKTIVNOST	OPIS	TRAJANJE	ROK ZAVRŠETKA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	SUDIONICI U PROVEDBI	TROŠAK	KPI
4.1.3.1	Projektiranje i priprema za energetska obnovu	Projektna dokumentacija je gotova. Potrebno je raspisati javni natječaj za izbor izvođača i stručni nadzor nad projektom energetske obnove objekta.	12 mjeseci	siječanj 2022.	Grad Karlovac	pružatelj usluge	0 kn	izabran izvođač radova
4.1.3.2.	Energetska obnova objekta	Provedba projekta energetske obnove objekta	12 mjeseci	siječanj 2023.	Grad Karlovac	izvođač radova	20.000.000 kn	energetski obnovljen objekt
			24 mjeseca	siječanj 2023.	Grad Karlovac		20.000.000 kn	

STRATEŠKI CILJ 4 – Obnovljen i opremljen Sokolski dom

Mjere i aktivnosti potrebne za provedbu Cilja 4

KOD	AKTIVNOST	OPIS	TRAJANJE	ROK ZAVRŠETKA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	SUDIONICI U PROVEDBI	TROŠAK	KPI
4.1.4.1	Projektiranje i priprema za energetske i cjelovitu obnovu dvorane	Priprema projektne dokumentacije za obnovu dvorane (energetska obnova, klimatizacija prostora, promjena poda, modernizacija i opremanje dvorane, kompletna sanacija pratećih dvoranskih prostora (tribine, svlačionice, uredski i poslovni prostori itd.)). Provesti javni natječaj za izbor izvođača i stručni nadzor nad projektom energetske i cjelovite obnove objekta.	12 mjeseci	siječanj 2022.	Grad Karlovac	pružatelj usluge	0 kn	izabran izvođač radova
4.1.4.2.	Energetska i cjelovita obnova objekta	Provedba projekta energetske i cjelovite obnove objekta	12 mjeseci	siječanj 2023.	Grad Karlovac	izvođač radova	4.000.000 kn	energetski obnovljen objekt
4.1.4.3.	Opremanje objekta	Provedba postupka javne nabave za potrebe opremanja objekta gimnastičkim spravama	12 mjeseci	siječanj 2023.	Grad Karlovac	dobavljač	1.000.000 kn	opremljen objekt
			24 mjeseca	siječanj 2023.	Grad Karlovac		5.000.000 kn	

STRATEŠKI CILJ 5 – Osnovana Ustanovu za upravljanje sportskim objektima Grada Karlovca

Mjere i aktivnosti potrebne za provedbu Cilja 5

KOD	AKTIVNOST	OPIS	TRAJANJE	ROK ZAVRŠETKA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	SUDIONICI U PROVEDBI	TROŠAK	KPI
4.1.5.1.	Donošenje odluke o osnivanju Ustanove za upravljanje sportskim objektima	Potrebno je donijeti odgovarajuće odluke na razini Grada Karlovca te započeti postupak osnivanje Ustanove za upravljanje sportskim objektima	6 mjeseci	prosinac 2021.	Grad Karlovac	Mladost d.o.o.	0 kn	donesena odluka
4.1.5.2.	Prijenos	Nakon osnivanja Ustanove potrebno je formalno-pravno završiti proces prijenosa upravljačkih prava nad sportskim objektima u vlasništvu Grada Karlovca s trgovačkog društva Mladost d.o.o. na Ustanovu	6 mjeseci	lipanj 2022.	Grad Karlovac	Mladost d.o.o.	0 kn	osnovana Ustanova za upravljanje sportskim objektima
			12 mjeseci	lipanj 2022.	Grad Karlovac		0 kn	

STRATEŠKI CILJ 6 – Obnovljeno Strelište Jamadol

Mjere i aktivnosti potrebne za provedbu Cilja 6

KOD	AKTIVNOST	OPIS	TRAJANJE	ROK ZAVRŠETKA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	SUDIONICI U PROVEDBI	TROŠAK	KPI
4.1.6.1	Projektiranje i priprema za energetske i cjelovitu obnovu dvorane	Priprema projektne dokumentacije za obnovu objekta (energetska obnova). Provesti javni natječaj za izbor izvođača i stručni nadzor nad projektom energetske obnove objekta.	3 mjeseca	ožujak 2022.	Grad Karlovac	pružatelj usluge	0 kn	izabran izvođač radova
4.1.6.2.	Energetska i cjelovita obnova objekta	Provedba projekta energetske obnove objekta	9 mjeseci	prosinac 2022.	Grad Karlovac	izvođač radova	1.200.000 kn	energetski obnovljen objekt
			12 mjeseci	prosinac 2022.	Grad Karlovac		1.200.000 kn	

STRATEŠKI CILJ 7 – Hostel Karlovac, Selce – izgradnja dodatnih sportskih sadržaja

Mjere i aktivnosti potrebne za provedbu Cilja 7

KOD	AKTIVNOST	OPIS	TRAJANJE	ROK ZAVRŠETKA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	SUDIONICI U PROVEDBI	TROŠAK	KPI
4.1.7.1.	Izrada studije isplativosti	Izraditi studiju isplativosti odnosno opravdanosti ulaganja kojom bi se odredili svrha i ciljevi projekta, izradio plan i dinamika ulaganja, utvrdili izvori financiranja, izradila financijska analiza te odredili očekivani rezultati ulaganja.	3 mjeseca	travanj 2026.	Grad Karlovac	pružatelj usluge	100.000 kn	Izrađena studija isplativosti
4.1.7.2.	Projektiranje i priprema za izgradnju	Raspis javnog natječaja za izradu idejnog projekta za izgradnju, usvajanje idejnog rješenja, raspis javnog natječaja za projektantske usluge, izrada projektne dokumentacije, raspis javnog natječaja i izbor izvođača i stručnog nadzora	12 mjeseci	travanj 2027.	Grad Karlovac	pružatelj usluge	500.000 kn	izrađeni idejni, glavni i izvedbeni projekt; izabran izvođač radova
4.1.7.3.	Izgradnja objekta	gradnja objekta	21 mjesec	prosinac 2028.	Grad Karlovac	izvođač radova	9.000.000 kn	izgrađen objekt
			36 mjeseci	prosinac 2028.	Grad Karlovac		9.600.000 kn	

STRATEŠKI CILJ 8 – ŠRC Mostanje – izgradnja objekta

Mjere i aktivnosti potrebne za provedbu Cilja 8

KOD	AKTIVNOST	OPIS	TRAJANJE	ROK ZAVRŠETKA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	SUDIONICI U PROVEDBI	TROŠAK	KPI
4.1.8.1.	Projektiranje i priprema za izgradnju	Raspis javnog natječaja za izradu idejnog projekta za izgradnju, usvajanje idejnog rješenja, raspis javnog natječaja za projektantske usluge, izrada projektne dokumentacije, raspis javnog natječaja i izbor izvođača i stručnog nadzora. Dio dokumentacije je pripremljen.	12 mjeseci	ožujak 2023.	Grad Karlovac	pružatelj usluge	200.000 kn	izabran izvođač radova
4.1.8.2.	Izgradnja objekta	gradnja objekta	12 mjeseci	ožujak 2024.	Grad Karlovac	izvođač radova	7.300.000 kn	izgrađen objekt
			24 mjeseca	ožujak 2024.	Grad Karlovac		7.500.000 kn	

4.2. TRENERI I DRUGI STRUČNI KADROVI U SPORTU – PROGRAM RAZVOJA 2021.-2028.

Kvalitetan trenerski kadar u sportu koji je motiviran za rad, školovan i kompetentan te ima odgovarajuće uvjete za rad nužan je preduvjet dugoročnog razvoja sporta, uključivanja većeg broja djece i mladih u sport i postizanja zapaženih i vrhunskih natjecateljskih rezultata. Analizom stanja strateškog područja koje se odnosi na sportske trenere te ostale stručne kadrove u karlovačkom sportu utvrđeni su prostori za unaprjeđenje ovoga područja u nekoliko ključnih točaka djelovanja ovoga važnog segmenta cjelokupnog sustava sporta u gradu Karlovcu. Temeljem predstavljenih strateških ciljeva u poglavlju 3.2. „Treneri i drugi stručni kadrovi u sportu – strateški ciljevi“ kreiran je program aktivnosti koje je potrebno realizirati određenom dinamikom do 2028. godine kako bi se postavljeni ciljevi ostvarili.

U tablici 4.2.1. navedeni su strateški ciljevi, određen je vremenski okvir provedbe cilja (trajanje provedbe u mjesecima, početak i završetak projekta ostvarenja cilja) i glavni nositelj ostvarenja definiranog cilja. Nositelj aktivnosti osigurava procijenjena financijska sredstva za provedbu cilja.

Tablica 4.2.1. Popis strateških ciljeva i osnovnih postavki programa ostvarivanja ciljeva

KOD	STRATEŠKI CILJEVI	TRAJANJE	POČETAK PROVEDBE	ZAVRŠETAK PROVEDBE	NOSITELJ AKTIVNOSTI
SC 9	Broj zaposlenih trenera je 50 s prosječnom plaćom koja je jednaka prosječnoj mjesečnoj plaći u Republici Hrvatskoj	kontinuirano	2021.	2028.	KŠZ / Sportski klubovi
SC 10	Kroz kontinuirani proces profesionalizacije trenera osigurati visoku zastupljenost kadrova koji imaju višu ili visoku stručnu spremu za obavljanje poslova trenera	kontinuirano	2021.	2028.	KŠZ
SC 11	Osmisliti i implementirati sustav kontrole kvalitete rada trenera i ostalih stručnih kadrova u karlovačkom sportu kroz uspostavu mehanizama evaluacije, kontrole i nagrađivanja njihova stručnoga rada	24 mjeseca	2021.	2022.	KŠZ
SC 12	Poticati i stipendirati stjecanje stručne spreme osoba koje trenutno obavljaju trenerske poslove u karlovačkim sportskim klubovima	kontinuirano	2021.	2028.	KŠZ

STRATEŠKI CILJ 9 – Broj zaposlenih trenera je 50 s prosječnom plaćom koja je jednaka prosječnoj mjesečnoj plaći u Republici Hrvatskoj

Mjere i aktivnosti potrebne za provedbu Cilja 9

KOD	MJERA/AKTIVNOST	OPIS	ROK ZAVRŠETKA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	SUDIONICI U PROVEDBI	TROŠAK (godišnje)	KPI
4.2.1.1.	Zapošljavanje trenera i povećanje prosječne bruto plaće zaposlenih trenera	<p>KŠZ trenutno sufinancira rad 11 zaposlenih trenera u punom radnom vremenu te 4 trenera u nepunom radnom vremenu (2020. godina). Putem ugovora o djelu tijekom 2019. godine angažirano je još 6 dodatnih trenera. Ukupni planirani trošak sufinanciranja zaposlenih trenera (11+4) u 2020. iznosi 962.000 kn. Prosječni mjesečni trošak po treneru iznosi 5.344,44 kuna. Cilj je da ukupan broj zaposlenih trenera čiji se rad sufinancira iz Programa javnih potreba u sportu Grada Karlovca, a realizira pute KŠZ 2028. godine bude 50 s prosječnim mjesečnim iznosom troška (sufinanciranja plaće) po treneru koji će biti jednak prosječnoj plaći isplaćenju u RH. Osnovica za izračun troška je mjesečni iznos od 9.642 kn (prosječna bruto plaća u RH 2019. godine 8.766 kn + 10% kao projekcija rasta prosječne plaće do 2028. godine).</p> <p>U kontinuitetu od 2021. do 2028. potrebno je zaposliti ukupno 39 novih trenera. Dinamika zapošljavanja dodatnih 39 trenera je prosječno oko 5 trener godišnje. U prvim godinama provedbe dinamika zapošljavanja će biti manja (2021. 2 zaposlena trenera), a kasnije veća (2028. 8 zaposlenih trenera). Financijska sredstva navedena niže u razradi osigurava KŠZ putem programa Javnih potreba u sportu Grada Karlovca. Troškovi progresivno rastu od 2021. do 2028. sa zapošljavanjem novih trenera.</p>	prosinac 2028.	KŠZ	Grad Karlovac Sportski klubovi	<p>KŠZ 2020. (15 trenera) = 962.000 kn</p> <p>KŠZ 2028. (50 trenera) = 5.785.200 kn</p>	<p>broj zaposlenih trenera</p> <p>prosječna mjesečna bruto plaća</p>

4.2.1.2.	Zapošljavanje trenera	Sklopljeni ugovori o radu s 20 trenera. KŠZ osigurava dodatna sredstva u programu Javnih potreba za sport Grada Karlovca – bruto - 6.600 kn mjesečno / 79.200 kn godišnje x 20 osoba	prosinac 2022.	KŠZ	Sportski klubovi	1.584.000,00 kn	20 zaposlenih trenera bruto plaća 6.600 kn
4.2.1.3.	Zapošljavanje trenera	Sklopljeni ugovori o radu s 28 trenera. KŠZ osigurava dodatna sredstva u programu Javnih potreba za sport Grada Karlovca – bruto - 7.900 kn mjesečno / 94.800 kn godišnje x 28 osoba	prosinac 2024.	KŠZ	Sportski klubovi	2.654.400,00 kn	28 zaposlenih trenera bruto plaća 7.900 kn
4.2.1.4.	Zapošljavanje trenera	Sklopljeni ugovori o radu s 36 trenera. KŠZ osigurava dodatna sredstva u programu Javnih potreba za sport Grada Karlovca – bruto - 9.400 kn mjesečno / 112.800 kn godišnje x 36 osoba	prosinac 2026.	KŠZ	Sportski klubovi	4.060.800,00 kn	36 zaposlenih trenera bruto plaća 9.400 kn
4.2.1.5.	Zapošljavanje trenera	Sklopljeni ugovori o radu s 50 trenera. KŠZ osigurava dodatna sredstva u programu Javnih potreba za sport Grada Karlovca – bruto – 9.642 kn mjesečno / 115.704 kn godišnje x 50 osoba	prosinac 2028.	KŠZ	Sportski klubovi	5.785.200,00 kn	50 zaposlenih trenera bruto plaća 9.642 kn

Pokazatelji uspješnosti provedbe Cilja 9 - Broj zaposlenih trenera je 50 s prosječnom plaćom koja je jednaka prosječnoj mjesečnoj plaći u Republici Hrvatskoj

godina	broj zaposlenih trenera (KŠZ)	prosječni mjesečni bruto trošak po treneru	ukupan trošak godišnje
2020.	15	5.344,45 kn	962.001,00 kn
2021.	17	6.000,00 kn	1.224.000,00 kn
2022.	20	6.600,00 kn	1.584.000,00 kn
2023.	24	7.200,00 kn	2.073.600,00 kn
2024.	28	7.900,00 kn	2.654.400,00 kn
2025.	32	8.600,00 kn	3.302.400,00 kn
2026.	36	9.400,00 kn	4.060.800,00 kn
2027.	42	9.642,00 kn	4.859.568,00 kn
2028.	50	9.642,00 kn	5.785.200,00 kn

STRATEŠKI CILJ 10 – Kroz kontinuirani proces profesionalizacije trenera osigurati visoku zastupljenost kadrova koji imaju višu ili visoku stručnu spremu za obavljanje poslova trenera.

Mjere i aktivnosti potrebne za provedbu Cilja 10

KOD	AKTIVNOST	OPIS	TRAJANJE	ROK ZAVRŠETKA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	SUDIONICI U PROVEDBI	TROŠAK	KPI
4.2.2.1.	Uspostava kriterija za obavljanje stručnih poslova u sportu Grada Karlovca	S ciljem podizanja razine stručnosti trenera zaposlenih u karlovačkom sportu potrebno je izmijeniti PRAVILNIK o obvezama i pravima sportskih trenera zaposlenika Karlovačke športske zajednice. Izmijene se odnose na uvođenje razlike u iznosu plaće za trenere s obzirom na razinu stručne spreme (petogodišnji sveučilišni studij – trogodišnji stručni studij – osposobljena osoba) te uvođenje stimulacije za ostvarene rezultate. Uvesti i druge mehanizme poticanja i zaštite visokoškolovanih stručnih trenerskih kadrova. Onemogućavanje zapošljavanje osoba koje ne ispunjavaju uvjete za obavljanje stručnih poslova u sportu u skladu sa Zakonom o sportu.	12 mjeseci	prosinac 2021.	KŠZ	sportski klubovi	0 kn	Izmijenjen Pravilnik o obvezama i pravima sportskih trenera zaposlenika Karlovačke športske zajednice
4.2.2.2.	Zapošljavanje novih kadrova sukladno donesenim kriterijima.	Temeljem izmijenjenih kriterija u Pravilnik o obvezama i pravima sportskih trenera zaposlenika Karlovačke športske zajednice, prijem novih profesionalnih trenerskih kadrova u sustav sporta na godišnjoj razini bi, u pravilu, trebao poticati zapošljavanje kadrova s višom ili visokom stručnom spremom za rad u sportu. Zapošljavanje je definirano u okviru cilja 1.	kontinuirano	prosinac 2028.	KŠZ	sportski klubovi	0 kn osigurano pod ciljem 1	Postotak trenera koji imaju višu ili visoku stručnu spremu za rad u sportu

4.2.2.2.1.	Zapošljavanje trenera u prioritetnim klubovima	Kontinuirano zapošljavanje trenera u prioritetnim klubovima s ciljem da do 2028. svi klubovi ove skupine (12 klubova) imaju po 2 profesionalno zaposlena trenera čiji je rad sufinanciran putem KŠZ-a – 24 zaposlena trenera	kontinuirano	prosinac 2028.	KŠZ	sportski klubovi	0 kn osigurano pod ciljem 1	broj zaposlenih trenera u prioritetnim klubovima
4.2.2.2.2.	Zapošljavanje trenera u klubovima prve grupe	Kontinuirano zapošljavanje trenera u klubovima prve grupe s ciljem da do 2028. klubovi ove skupine (10 klubova) imaju po 1-2 profesionalno zaposlena trenera čiji je rad sufinanciran putem KŠZ-a – 15 zaposlenih trenera	kontinuirano	prosinac 2028.	KŠZ	sportski klubovi	0 kn osigurano pod ciljem 1	broj zaposlenih trenera u prioritetnim klubovima
4.2.2.2.3.	Zapošljavanje trenera u klubovima osoba s invaliditetom	Kontinuirano zapošljavanje trenera u klubovima osoba s invaliditetom s ciljem da do 2028. klubovi ove skupine imaju ukupno 6 profesionalno zaposlenih trenera čiji je rad sufinanciran putem KŠZ-a – 6 zaposlenih trenera	kontinuirano	prosinac 2028.	KŠZ	sportski klubovi	0 kn osigurano pod ciljem 1	broj zaposlenih trenera u prioritetnim klubovima
4.2.2.2.4.	Zapošljavanje trenera u ostalim klubovima	Kontinuirano zapošljavanje trenera u ostalim klubovima s ciljem da do 2028. klubovi ove skupine imaju ukupno 5 profesionalno zaposlenih trenera čiji je rad sufinanciran putem KŠZ-a – 5 zaposlenih trenera	kontinuirano	prosinac 2028.	KŠZ	sportski klubovi	0 kn osigurano pod ciljem 1	broj zaposlenih trenera u prioritetnim klubovima
4.2.2.3.	Poticanje postojećih kadrova na stjecanje viših obrazovnih kvalifikacija za rad u sportu.	Potrebno je nastaviti osiguravati sredstva za stipendiranje školovanja novih i postojećih trenerskih kadrova te ih na taj način poticati na stjecanje viših obrazovnih kvalifikacija za rad u sportu. Detaljnije je definirano u Cilju 4.	kontinuirano	prosinac 2028.	KŠZ	sportski klubovi	0 kn osigurano pod ciljem 5	Broj stipendiranih trenera

STRATEŠKI CILJ 11 – Osmisliti i implementirati sustav kontrole kvalitete rada trenera i ostalih stručnih kadrova u karlovačkom sportu kroz uspostavu mehanizama evaluacije, kontrole i nagrađivanja njihovog stručnog rada

Mjere i aktivnosti potrebne za provedbu Cilja 11

KOD	AKTIVNOST	OPIS	TRAJANJE	ROK ZAVRŠETKA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	SUDIONICI U PROVEDBI	TROŠAK	KPI
4.2.3.1.	Stručno-trenerska komisija KŠZ-a	Priprema i uspostava Stručno-trenerske komisije KŠZ-a koja će biti zadužena za operativnu uspostavu i provedbu sustava kontrole rada trenera u karlovačkom sportu. Komisija se sastoji od 5-7 osoba, a uključuje predstavnike vrhunskih karlovačkih sportskih trenera te druge predstavnike. Komisija za svoj rad odgovara Glavnom tajniku i Izvršnom odboru KŠZ-a. Komisija će jasno razraditi procedure izrade godišnjih programa rada, izrade godišnjih izvještaja o radu, evaluacije godišnjih programa i godišnjih izvještaja, kontrole i nadzora nad radom trenera te vrednovanja i nagrađivanja rada trenera. Osigurati sredstva za rad komisije (naknade za rad članova i dr.) u Programu javnih potreba u sportu Grada Karlovca.	6 mjeseci	prosinac 2021.	KŠZ		0 kn	osnovana Stručno-trenerska komisija
4.2.3.2.	Priprema obrazaca za izradu godišnjih programa rada trenera	Osmišljavanje, priprema i izrada sustava planiranja godišnjeg programa rada trenera	6 mjeseci	listopad 2021.	neovisni konzultanti	KŠZ	100.000 kn	pripremljeni obrasci
4.2.3.3.	Edukacija trenera o izradi godišnjih programa rada	Osposobljavanje i priprema trenera za izradu i provedbu godišnjih programa rada trenera u sportu.	3 mjeseca	prosinac 2021.	neovisni konzultanti	KŠZ	50.000 kn	obavljena edukacija
4.2.3.4.	Uspostava sustava vrednovanja i nagrađivanja rada trenera	S uspostavom sustava planiranja i praćenja rada trenera potrebno je uspostaviti i sustav vrednovanja te nagrađivanja rada trenera.	10 mjeseci	lipanj 2022.	KŠZ	Stručno-trenerska komisija	0 kn	uspostavljen sustav

4.2.3.5.	Pilot projekt i testiranje sustava	Jednu godinu prije frontalne primjene sustava potrebno je testirati i dodatno modelirati sustav tijekom jedne godine kako bi se minimizirale pogreške i nedostaci.	12 mjeseci	prosinac 2022.	KŠZ	sportski treneri, sportski klubovi	15.000 kn	proveden i vrednovan pilot projekt
4.2.3.6.	Uspostava sustava stručnog nadzora i kontrole rada trenera	Sustav stručnog nadzora i kontrole rada trenera ne postoji. Ne postoje mehanizmi nadzora i sankcioniranja lošeg rada trenera. Potrebno je osmisliti i uspostaviti takve mehanizme koji bi mogli spriječiti potencijalno štetni rad, naročito, s djecom i mladima. Donošenje Etičkog kodeksa rada trenera u karlovačkom sportu; donošenje Pravilnika o stručnom nadzoru i kontroli rada trenera	12 mjeseci	prosinac 2022.	KŠZ	Stručno-trenerska komisija; neovisni konzultanti	70.000 kn	uspostavljen sustav stručnog nadzora

STRATEŠKI CILJ 12 – Poticati i stipendirati stjecanje stručne spreme osoba koje trenutno obavljaju trenerske poslove u karlovačkim sportskim klubovima

Mjere i aktivnosti potrebne za provedbu Cilja 12

KOD	AKTIVNOST	OPIS	TRAJANJE	ROK ZAVRŠETKA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	SUDIONICI U PROVEDBI	TROŠAK	KPI
4.2.4.1.	Donošenje Kriterija za sufinanciranje školovanja stručnog kadra u sportu	Potrebno je donijeti Kriterije za sufinanciranje školovanja Stručnog kadra u sportu. Uvodi se stipendiranje osoba koje upisuju studij kineziologije. Stipendija za školovanje iznosi 1.600 kn mjesečno (19.200 kn godišnje) i služi za pokrivanje troškova studija (upis, školarina, nabavka stručne literature i sl.) te drugih troškova (putni troškovi, smještaj, prehrana i sl.). Duljina stipendiranja ovisi o trajanju upisanog studija (3 ili 5 godina). Raspisuje se godišnji poziv/natječaj za dodjelu stipendija za školovanje. S nositeljima stipendija potpisuje se ugovor kojim se reguliraju međusobna prava i obaveze. Ne sufinanciraju se troškovi osposobljavanja (tečajeva).	6 mjeseci	lipanj 2021.	KŠZ		0 kn	Usvojeni Kriteriji za sufinanciranje školovanja stručnog kadra u sportu
4.2.4.2.	Raspis natječaja i dodjela stipendija 2021.	Poziv/natječaj za dodjelu 10 stipendija u 2021.	8 mjeseci	rujan 2021.	KŠZ		192.000 kn (godišnje)	broj dodijeljenih stipendija
4.2.4.3.	Raspis natječaja i dodjela stipendija 2022.	Poziv/natječaj za dodjelu 5 stipendija u 2022. (ukupno stipendiranih 15 osoba 2021.+2022.)	12 mjeseci	rujan 2022.	KŠZ		288.000 kn (godišnje)	broj dodijeljenih stipendija
4.2.4.4.	Raspis natječaja i dodjela stipendija 2023.	Poziv/natječaj za dodjelu 5 stipendija u 2023. (ukupno stipendiranih 20 osoba 2021.+2022.+2023.)	12 mjeseci	rujan 2023.	KŠZ		384.000 kn (godišnje)	broj dodijeljenih stipendija

4.2.4.5.	Raspis natječaja i dodjela stipendija 2024.	Poziv/natječaj za dodjelu 10 stipendija u 2024. (ukupno stipendiranih 20 osoba 2022.+2023.+2024.) – pretpostavka je kako će za 10 stipendiranih iz 2021. do rujna 2024. isteći ugovor o stipendiranju te će se pokrenuti postupak stipendiranja deset novih kandidata	12 mjeseci	rujan 2024.	KŠZ		384.000 kn (godišnje)	broj dodijeljenih stipendija
4.2.4.6.	Raspis natječaja i dodjela stipendija 2025.	Poziv/natječaj za dodjelu 5 stipendija u 2025. (ukupno stipendiranih 20 osoba 2023.+2024.+2025.) – pretpostavka je kako će za 5 stipendiranih iz 2022. do rujna 2025. isteći ugovor o stipendiranju te će se pokrenuti postupak stipendiranja 5 novih kandidata	12 mjeseci	rujan 2025.	KŠZ		384.000 kn (godišnje)	broj dodijeljenih stipendija
4.2.4.7.	Raspis natječaja i dodjela stipendija 2026.	Poziv/natječaj za dodjelu 5 stipendija u 2026. (ukupno stipendiranih 20 osoba 2024.+2025.+2026.) – pretpostavka je kako će za 5 stipendiranih iz 2023. do rujna 2026. isteći ugovor o stipendiranju te će se pokrenuti postupak stipendiranja 5 novih kandidata	12 mjeseci	rujan 2026.	KŠZ		384.000 kn (godišnje)	broj dodijeljenih stipendija
4.2.4.8.	Raspis natječaja i dodjela stipendija 2027.	Poziv/natječaj za dodjelu 10 stipendija u 2027. (ukupno stipendiranih 20 osoba 2025.+2026.+2027.) – pretpostavka je kako će za 10 stipendiranih iz 2024. do rujna 2027. isteći ugovor o stipendiranju te će se pokrenuti postupak stipendiranja deset novih kandidata	12 mjeseci	rujan 2027.	KŠZ		384.000 kn (godišnje)	broj dodijeljenih stipendija
4.2.4.9.	Raspis natječaja i dodjela stipendija 2028.	Poziv/natječaj za dodjelu 5 stipendija u 2028. (ukupno stipendiranih 20 osoba 2026.+2027.+2028.) – pretpostavka je kako će za 5 stipendiranih iz 2025. do rujna 2028. isteći ugovor o stipendiranju te će se pokrenuti postupak stipendiranja 5 novih kandidata	12 mjeseci	rujan 2028.	KŠZ		384.000 kn (godišnje)	broj dodijeljenih stipendija

4.3. FINANCIRANJE SPORTA U GRADU KARLOVCU – PROGRAM RAZVOJA 2021.-2028.

Sustav financiranja sporta u Gradu Karlovcu u velikoj mjeri počiva na izdvajanjima iz gradskog proračuna putem programa Javnih potreba u sportu Grada Karlovca. U proteklih pet analizom obuhvaćenih godina Javne potrebe u sport Grada Karlovca su osigurale stabilnost sustava sporta koji se zahvaljujući tim sredstvima može dalje razvijati. Na temelju detaljne analize stanja financiranja sporta u Karlovcu utvrđeni su prostori za unaprjeđenje ovoga područja u nekoliko ključnih strateških područja.

Temeljem predstavljenih strateških ciljeva u poglavlju 3.3. „Financiranje sporta u Gradu Karlovcu – ciljevi 2028.“ kreiran je program aktivnosti koje je potrebno realizirati određenom dinamikom do 2028. godine kako bi se postavljeni ciljevi ostvarili.

Tablica 4.3.1. Popis strateških ciljeva i osnovnih postavki programa razvoja

KOD	STRATEŠKI CILJEVI	TRAJANJE	ZAVRŠETAK PROJEKTA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	TROŠAK
SC 13	Program javnih potreba u sportu Grada Karlovca iznosi 20.000.000 kuna	u kontinuitetu	prosinac 2028.	Grad Karlovac	70.000.000 kn (2028.)
SC 14	Realiziran investicijski ciklus u sportsku infrastrukturu na području Grada Karlovca u iznosu od 258,3 milijuna kuna	u kontinuitetu	prosinac 2028.	Grad Karlovac	258.300.000 kn
SC 15	Broj profesionalno zaposlenih osoba u karlovačkim sportskim klubovima je 80 osoba s prosječnom plaćom koja je jednaka prosječnoj mjesečnoj plaći u Republici Hrvatskoj	u kontinuitetu	prosinac 2028.	KŠZ/sportski klubovi	KŠZ (2028.) = 5.785.200,00 kn (50 trenera) + klubovi (2028.) = 3.471.120,00 kn (30 osoba)
SC 15	Godišnji prihodi sportskih klubova na području Grada Karlovca iznose 21 milijun kuna	u kontinuitetu	prosinac 2028.	Sportski klubovi/KŠZ	/

STRATEŠKI CILJ 13 – Program javnih potreba u sportu Grada Karlovca iznosi 20 milijuna kuna

Mjere i aktivnosti potrebne za provedbu Cilja 13

KOD	AKTIVNOST	OPIS	ROK ZAVRŠETKA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	SUDIONICI U PROVEDBI	TROŠAK	KPI
4.3.1.1.	Javne potrebe u sportu Grada Karlovca 2024.	Povećanja godišnjih izdvajanja za sport u odnosu na 2020. godinu oko 5.800.000 kn	prosinac 2023.	Grad Karlovac	KŠZ		Javne potrebe 13.800.000 kn
4.3.1.2.	Javne potrebe u sportu Grada Karlovca 2026.	Povećanja godišnjih izdvajanja za sport u odnosu na 2024. godinu 2.800.000 kn	prosinac 2025.	Grad Karlovac	KŠZ		Javne potrebe 16.600.000 kn
4.3.1.3.	Javne potrebe u sportu Grada Karlovca 2028.	Povećanja godišnjih izdvajanja za sport u odnosu na 2026. godinu 3.400.000 kn	prosinac 2027.	Grad Karlovac	KŠZ		Javne potrebe 20.000.000 kn

STRATEŠKI CILJ 14 – Realiziran investicijski ciklus u sportsku infrastrukturu na području Grada Karlovca u iznosu od 258,3 milijuna kuna

RAZRADA I DETALJAN PROGRAM RAZVOJA OVOGA CILJA PREDSTAVLJEN JE U POGLAVLJU 4.1. *SPORTSKA INFRASTRUKTURA NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA – PROGRAM RAZVOJA 2021.-2028.*

STRATEŠKI CILJ 15 – Broj profesionalno zaposlenih osoba u karlovačkim sportskim klubovima je 80 osoba s prosječnom plaćom koja je jednaka prosječnoj mjesečnoj plaći u Republici Hrvatskoj

RAZRADA I DETALJAN PROGRAM RAZVOJA DIJELA OVOGA CILJA PREDSTAVLJEN JE U POGLAVLJU 4.2. *TRENERI I DRUGI STRUČNI KADROVI U SPORTU – PROGRAM RAZVOJA 2021.-2028.*

STRATEŠKI CILJ 16 – Godišnji prihodi sportskih klubova na području Grada Karlovca iznose 21 milijun kuna

Mjere i aktivnosti potrebne za provedbu Cilja 16

KOD	AKTIVNOST	OPIS	ROK ZAVRŠETKA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	SUDIONICI U PROVEDBI	PRIHOD	KPI
4.3.4.1.	Povećanje izravnih prihoda klubova od Programa javnih potreba u sportu Grada Karlovca	Trenutni izravni prihodi karlovačkih sportskih klubova od Programa javnih potreba u sportu Grada Karlovca koji se realiziraju preko KŠZ-a iznose oko 2,8 milijuna kuna (2019.). Cilj je povećati izravne prihode iz ovog izvora do 2028. za 5 milijuna kn odnosno na oko 7,8 milijuna kn godišnje. KŠZ će odlučiti o načinima i kriterijima raspodjele tih sredstava. Dodatno će u 2028. oko 4,7 milijuna kuna (u odnosu 2020.) biti raspoređeno na plaće 50 profesionalno zaposlenih trenera (vidi poglavlje 4.2. Treneri i drugi stručni kadrovi u sportu – program razvoja 2021.-2028. – mjere i aktivnosti za provedbu Cilja 1).	prosinac 2028.	Grad Karlovac	KŠZ	5.000.000 kn (iznos povećanja u 2028. u odnosu na 2019.)	iznos izravnih transfera klubovima iz programa Javnih potreba u sportu
4.3.4.2.	Povećanje vlastitih prihoda klubova	Potrebno je do 2028. godine stvoriti uvjete za povećanje vlastitih prihoda klubova za oko 5.500.000 odnosno podići ih sa sadašnjih oko 7,7 mil. kn (2019.) na oko 13,2 mil. kn (2028.). Povećanje vlastitih prihoda klubova dominantno se odnosi na povećanje prihoda od članarina, od sponzorstava i donacija trgovačkih društava, od imovine te ostalih prihoda koji su detaljnije razrađeni u aktivnostima u nastavku.	prosinac 2028.	Sportski klubovi		5.500.000 kn (iznos povećanja u 2028. u odnosu na 2019.)	iznos vlastitih prihoda klubova
4.3.4.2.1.	Povećanje prihoda od članarina	Klubovi su u 2019. imali prihoda od članarina u visini od oko 2,5 mil. kn. Pod pretpostavkom linearnog rasta po stopi od 5% godišnje 2028. prihodi od članarina bi iznosili oko 3,7 mil. kn. S unaprjeđenjem sportske infrastrukture te zapošljavanjem novih trenera značajno bi se povećali kapaciteti klubova u smislu prijema većeg broja članova i organiziranjem trenažnoga rada s njima. Procjena rasta prihoda od članarina u 2028. godini je 1,2 mil. kn u odnosu na 2019. godinu.	prosinac 2028.	Sportski klubovi		1.200.000 kn (iznos povećanja u 2028. u odnosu na 2019.)	prihodi od članarina

KOD	AKTIVNOST	OPIS	ROK ZAVRŠETKA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	SUDIONICI U PROVEDBI	PRIHOD	KPI
4.3.4.2.2.	Povećanje prihoda od sponzorstava i donacija trgovačkih društava	Karlovački sportski klubovi su u 2019. godini imali prihoda od sponzorstava i donacija trgovačkih društava u ukupnom iznosu od oko 2,3 milijuna kn. Unaprjeđenjem sportske infrastrukture, profesionalizacijom sustava sporta (zapošljavanje novih osoba), te organizacijom većeg broja sportskih događaja stvorit će se pretpostavke za potencijalno značajno unaprjeđenje prihoda po ovim osnovama. Procjena rasta prihoda po sponzorstava i donacija trgovačkih društava u 2028. godini je 1,5 milijuna kn u odnosu na 2019. godinu.	prosinac 2028.	Sportski klubovi		1.500.000 kn (iznos povećanja u 2028. u odnosu na 2019.)	prihodi od sponzorstava i donacija trgovačkih društava
4.3.4.2.3.	Povećanje prihoda od imovine	Karlovački sportski klubovi imaju relativno malo prihoda od imovine koji su u 2019. godini iznosili svega oko 1 mil. kn. S obzirom da sportski klubovi, u pravilu, ne raspolažu ili raspolažu sa skromnom imovinom, a u cilju značajnijeg povećanja prihoda od imovine potrebno je razmotriti mogućnost davanja u koncesiju javne sportske objekte (npr. vanjska sportska igrališta; teniske terene; terene za odbojku na pijesku i sl) što bi omogućilo dijelu klubova ostvarivanje značajnijih prihoda od imovine odnosno od obavljanja gospodarske djelatnosti na imovinu koja je u koncesiji. Procjena rasta prihoda po osnovi prihoda od imovine u 2028. godini je 1.000.000 kn.	prosinac 2028.	Sportski klubovi		1.000.000 kn (iznos povećanja u 2028. u odnosu na 2019.)	prihodi od imovine
4.3.4.2.4.	Povećanje ostalih prihoda	Karlovački sportski klubovi su u 2019. godini imali ostalih prihoda u visini od oko 1,8 mil. kn. Ti prihodi se u najvećoj mjeri odnose na prihode od dodatne djelatnosti kluba kao što su organizacija sportskih događaja, primljenih kotizacija za sudjelovanje na natjecanjima u organizaciji kluba i sl. Unaprjeđenjem sportske infrastrukture stvorit će se pretpostavke za organizaciju većeg broja sportskih događaja. Procjena rasta ostalih prihoda u 2028. godini je 1.300.000 kn.	prosinac 2028.	Sportski klubovi		1.800.000 kn (iznos povećanja u 2028. u odnosu na 2019.)	kotizacije za organizirana natjecanja i ostali prihodi klubova

4.4. NATJECATELJSKI SPORT NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA – PROGRAM RAZVOJA 2021.-2028.

Natjecateljski sport je nositelj sustava sporta u Gradu Karlovcu. U cijelosti natjecateljski sport ima jako dobre pokazatelje kao što su npr. broj djece i mladih uključenih u sustav natjecateljskoga sporta ili umjeren broj klubova bez značajnog „usitnjavanja“ klubova odnosno osnivanja većeg broja klubova iz istoga sporta. Natjecateljski sport u Karlovcu je dobro vođen i uredno posložen sustav koji u zadanim okolnostima ostvaruje svoje društvene ciljeve. Međutim, natjecateljski sport u Karlovcu u ostvaruje sportske rezultate koji su slabiji od očekivanih kako na nacionalnim tako i međunarodnim natjecanjima. Na temelju izrađene analize trenutnoga stanja natjecateljskog sporta na području Grada Karlovca u poglavlju 3.4. „Natjecateljski sport na području Grada Karlovca – ciljevi 2028.“ definirani su ciljevi koji se žele ostvariti do 2028. godine. Iz definiranih ciljeva razvili smo Program razvoja natjecateljskog sporta na području Grada Karlovca 2021.-2028.

STRATEŠKI CILJ 17 – U Gradu Karlovcu djeluje 90 sportskih klubova iz 40 sportova

Mjere i aktivnosti potrebne za provedbu Cilja 17

KOD	AKTIVNOST	OPIS	ROK ZAVRŠETKA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	SUDIONICI U PROVEDBI	TROŠAK	KPI
4.4.1.1.	Postrožiti uvjete primanja novih članica u KŠZ	Nije moguće zabraniti osnivanje novih sportskih klubova, ali je moguće destimulirati njihovo osnivanje, učlanjenje u KŠZ i „rastakanje“ javnih sredstava za potrebe djelovanja novog/ih sportskih klubova. Iako je KŠZ i do sada provodio konzervativnu politiku primanja u članstvo i raspolaganja javnim finansijskim sredstvima novih sportskih klubova potrebno je još više postaviti uvjete prijema u članstvo KŠZ-a novih sportskih klubova. Izmjenama Statuta KŠZ-a predvidjeti dužinu trajanja privremenog članstva od najmanje 4 godine. Pored trajanja privremenog članstva moguće je propisati i preciznije dodatne uvjete koje novoosnovani klub mora ispuniti za članstvo u KŠZ (zaposleni i/ili honorarno angažirani treneri više ili visoke stručne spreme; ispunjavanje infrastrukturnih preduvjeta za daljnji razvoj sporta na području Grada Karlovca; finansijska stabilnost i sl.)	prosinac 2021-	KŠZ		0 kn	izmijenjeni uvjeti primanja u članstvo KŠZ-a
4.4.1.2.	Kontrola djelovanja članica	Stručne službe KŠZ-a trebaju redovito, a najmanje jednom godišnje provjeravati stvarno djelovanje sportskog kluba neovisno o vrsti članstva te redovito izvještavati tijela KŠZ-a kao i davati prijedloge o isključivanju sportskih klubova kod kojih nije utvrđena aktivnost ili je izostao neki od drugih propisanih uvjeta za članstvo u KŠZ-u (nedostatak trenerskoga kadra, neadekvatnost infrastrukture za daljnji razvoj, finansijska nestabilnost itd.)	kontinuirano	KŠZ		0 kn	redovita kontrola članica KŠZ

KOD	AKTIVNOST	OPIS	ROK ZAVRŠETKA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	SUDIONICI U PROVEDBI	TROŠAK	KPI
4.4.1.3.	spajanje ili pripajanje postojećih klubova	Poticati postojeće klubove u sportovima u kojima djeluje 2, 3 ili više istih klubova na području Grada Karlovca na spajanje ili pripajanje. Okрупnjavanjem postojećih klubova izravno se pozitivno utječe na sportsku kvalitetu kao i na racionalnije upravljanje resursima (ljudskim, financijskim, infrastrukturnim itd.).	kontinuirano	sportski klubovi	KŠZ	0 kn	broj spojenih ili pripojenih klubova

STRATEŠKI CILJ 18 i 19 – (2) Uključenost u sport djece i mladih od 5. do 17. godine je 50% i (3) Udio građana Karlovca uključenih u sustav sporta je 9% od ukupne populacije

Mjere i aktivnosti potrebne za provedbu Ciljeva 18 i 19

KOD	AKTIVNOST	OPIS	ROK ZAVRŠETKA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	SUDIONICI U PROVEDBI	TROŠAK	KPI
4.4.2.1.	Zapošljavanje profesionalnih trenera	Zapošljavanjem profesionalnih trenera (vidi aktivnost 4.2.1.1. <i>Zapošljavanje trenera i povećanje prosječne bruto plaće zaposlenih trenera</i>) te uspostavom sustava kontrole kvantitete i kvalitete rada trenera (vidi aktivnosti 4.2.4.1. do 4.2.4.5.) osigurat će se stručni preduvjeti za uključivanjem većeg broja djece i mladih sportaša odnosno sportaša seniorskog uzrasta u sustav natjecateljskog sporta.	kontinuirano	KŠZ	sportski klubovi	osigurano aktivnostima u poglavlju 4.2.	/
4.4.2.2.	Unaprjeđenje sportske infrastrukture	Obnovom i izgradnjom sportske infrastrukture te ispunjavanjem drugih ciljeva i aktivnosti u poglavlju 4.1. <i>Sportska infrastruktura na području Grada Karlovca – program razvoja 2021.-2028.</i> ispunit će se infrastrukturni preduvjeti za uključivanjem većeg broja djece i mladih odnosno sportaša seniorskog uzrasta u sustav natjecateljskog sporta na području Grada Karlovca.	kontinuirano	Grad Karlovac	KŠZ	osigurano aktivnostima u poglavlju 4.1.	/
4.4.2.3.	Suradnja sa sustavom školskog i akademskog sporta	Ostvarivanjem aktivnosti u području školskog i akademskog sporta (vidi aktivnosti 4.5.4.) omogućit će se sportskim klubovima veća prisutnost i lakša dostupnost djeci i mladima unutar školskog sustava.	kontinuirano	Školski sportski savez Grada Karlovca	sportski klubovi	osigurano aktivnostima u poglavlju 4.5.	/

4.4.2.4.	Promocija rada sportskih klubova	<p>Početkom svake školske godine potrebno je organizirati zajedničke promotivne aktivnosti na razini KŠZ-a s ciljem predstavljanja zainteresiranih sportskih klubova i njihovih aktivnosti široj javnosti s ciljem približavanja sportskih klubova roditeljima, djeci i mladima na području Grada Karlovca. Navedeno se naročito odnosi na manje popularne sportove i sportove u kojima su veći izazovi s privlačenjem djece i mladih sportaša. Aktivnosti se kreću u rasponu od organizirane medijske prezentacije rada sportskih klubova, javnih demonstracija i javnih treninga sportskih klubova, organiziranja tzv. „sajma sporta“, organizacija radionica i predavanja za roditelje i djecu predškolskog i osnovnoškolskog uzrasta itd. Detaljni program i aktivnosti potrebno je osmisliti i voditi s razine KŠZ-a.</p>	kontinuirano	KŠZ	sportski klubovi	30.000 kn	
----------	----------------------------------	--	--------------	-----	------------------	-----------	--

STRATEŠKI CILJ 20 – Unaprijediti rezultate koje karlovački sportaši ostvaruju na međunarodnim i nacionalnim natjecanjima

Mjere i aktivnosti potrebne za provedbu Cilja 20

KOD	AKTIVNOST	OPIS	ROK ZAVRŠETKA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	SUDIONICI U PROVEDBI	TROŠAK	KPI
4.4.4.1.	Zapošljavanje profesionalnih trenera	Zapošljavanjem profesionalnih trenera (vidi aktivnost 4.2.1.1. <i>Zapošljavanje trenera i povećanje prosječne bruto plaće zaposlenih trenera</i>) te uspostavom sustava kontrole kvantitete i kvalitete rada trenera (vidi aktivnosti 4.2.4.1. do 4.2.4.5.) osigurat će se stručni preduvjeti za ostvarivanjem kvalitetnijih sportskih rezultata karlovačkih sportaša.	kontinuirano	KŠZ	sportski klubovi	osigurano aktivnostima u poglavlju 4.2.	/
4.4.4.2.	Unaprjeđenje sportske infrastrukture	Obnovom i izgradnjom sportske infrastrukture te ispunjavanjem drugih ciljeva i aktivnosti u poglavlju 4.1. <i>Sportska infrastruktura na području Grada Karlovca – program razvoja 2021.-2028.</i> ispunit će se infrastrukturni preduvjeti za ostvarivanjem kvalitetnijih sportskih rezultata karlovačkih sportaša.	kontinuirano	Grad Karlovac	KŠZ	osigurano aktivnostima u poglavlju 4.1.	/
4.4.4.3.	Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu	Snažnije uključivanje znanstveno-istraživačkih kapaciteta Kineziološkog fakulteta u Zagrebu u djelovanje karlovačkog sporta i sportskih klubova. Transfer znanstveno-istraživačkih informacija u sportsku praksu sustava natjecateljskog sporta unaprijedit će se kvaliteta trenažnoga rada u karlovačkim sportskim klubovima. Dodatno uključivanje predstavnika Kineziološkog fakulteta u Zagrebu u rad Stručno-trenerske komisije KŠZ-a (vidi aktivnost 4.2.4.1.).	kontinuirano	KŠZ	Kineziološki fakultet u Zagrebu	0 kn	/
4.4.4.4.	Povećanje iznosa stipendija za vrhunske	Sustav stipendiranja sportaša na razini KŠZ-a reguliran je Pravilnikom za programe potpore vrhunskim i perspektivnim sportašima. Međutim, iznos sredstava namijenjen stipendijama se posebno donosi unutar sustava Javnih	prosinao 2021.	KŠZ		53.983 (2019.) 600.000 kn	iznos mjesečne stipendije

	sportaše (I. i II. kategorije HOO-a)	potreba u sportu Grada Karlovca i realizira putem KŠZ-a. Tijekom 2019. ukupni iznos realiziranih stipendija sportašima iznosio je 53.983 kn. Potrebno je značajno povećanje mjesečnog iznosa stipendija za sportaše I. i II. kategorije HOO-a. Predlaže se podizanje mjesečne stipendije za sportaše I. kategorije na 6.000 kn, a II. kategorije na 4.000 kn. Uz pretpostavku povećanja broja kategoriziranih sportaša I. i II. kategorije na 10 do 2028. godine procjena potrebnog godišnjeg iznosa za stipendije sportašima - 5 sportaša I. kategorije x 72.000 kn godišnje (6.000 kn mjesečno) = 360.000 kn + 5 sportaša II. kategorije x 48.000 kn (4.000 kn mjesečno) = 240.000 kn.				(2028.)	broj stipendiranih sportaša
4.4.4.5.	Stimuliranje trenera	Osmisliti i uvesti sustav financijskog stimuliranja trenera čiji su sportaši nosioci sportskih stipendija (sportaši I. i II. kategorije HOO-a). Uz plaću za redovan rad trenera (bilo da se radi o profesionalnim trenerima za čiji se rad osiguravaju sredstva putem Programa javnih potreba u sportu Grada Karlovca ili trenerima koji su na vlastitim sredstvima kluba) iz sredstava KŠZ-a osiguravaju se dodatna financijska sredstva u vidu kontinuirane mjesečne stimulacije i/ili nagrade. Potrebno je donijeti odgovarajući pravilnik. Mjesečni iznos stimulacije/nagrade za trenera nije manji od 1.500 kn neto.	prosinac 2021.	KŠZ		0 kn (2019.) 180.000 (2028.)	broj trenera u sustavu stimulacije
4.4.4.6.	Nagrađivanje i ostvarivanja vrhunskih sportskih rezultata	Unaprijediti sustav stimuliranja i nagrađivanja trenera i sportaša koji ostvaruju vrhunske sportske rezultate na međunarodnoj razini (olimpijske igre, europska i svjetska prvenstva). Postojeći <i>PRAVILNIK O PRIZNANJIMA I NAGRADAMA</i> otvara mogućnost financijskog nagrađivanja sportskih rezultata. Dodatno je potrebno uvesti fiksne novčane iznose za ostvarene sportske rezultate. Potrebno je uvesti sličan sustav jednokratnih novčanih nagrada za ostvarene vrhunske sportske rezultate kao što postoji na državnoj razini.	prosinac 2021.	KŠZ		0 kn (2019.) 200.000 kn (2028.)	broj isplaćenih nagrada godišnje

STRATEŠKI CILJ 21 – Unaprijediti kapacitete Karlovačke športske zajednice

Mjere i aktivnosti potrebne za provedbu Cilja 21

KOD	AKTIVNOST	OPIS	ROK ZAVRŠETKA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	SUDIONICI U PROVEDBI	TROŠAK	KPI
4.4.5.1.	povećati broj djelatnika Karlovačke športske zajednice	U Karlovačkoj športskoj zajednici trenutno je zaposleno 4 djelatnika od koji su dva djelatnika raspoređeni na financijsko-računovodstvenim poslovima. Potrebno je povećati broj zaposlenih u KŠZ-u na stručno-programskim aktivnostima kao i na razvojnim aktivnostima. Očekivani broj dodatno zaposlenih osoba u KŠZ-u kreće se između 2 i 4 osobe do 2028. godine. Također, sustav gradske uprave Grada Karlovca nedovoljno je kadrovski ekipiran za uspješno izvođenje dodatnih programa i aktivnosti koji će proizaći iz Strategije. Poslovi koji bi bili potrebni za izvršavanje strategijom povjerenih aktivnosti, praćenje izvršavanja aktivnosti drugih pravnih osoba, kontrolu provedbe strateškog programa, procjenu učinaka strateških mjera i aktivnosti, dopunu u izmjeni strateškog programa ili Akcijskog plana te izvještavanje o provedbi Strategije zahtijevaju najmanje 1 izvršitelja bilo u sustavu KŠZ-a ili Gradske uprave Grada Karlovca. .	prosinac 2024.	Grad Karlovac	KŠZ	1 izvršitelj (110.000 kn godišnje) 4 izvršitelja (440.000 kn godišnje)	broj djelatnika Odsjeka za sport
4.4.5.2.	Unaprijediti uvjete rada unutar KŠZ-a	Prosječna bruto mjesečna plaća isplaćena zaposlenicima KŠZ-a tijekom 2019. godine iznosila je 7.930 kn te je bila za oko 10% niža od prosječne isplaćene bruto plaće u Republici Hrvatskoj (8.766 kn). S ciljem zadržavanja postojećih djelatnika te privlačenjem dodatnih kvalitetnih i školovanih kadrova u KŠZ potrebno je unaprijediti materijalne uvjete rada u KŠZ-u.	prosinac 2022.	KŠZ	Grad Karlovac	isplaćene plaće u 2019. (4 osobe - 343.877 kn) isplaćene plaće 2022. (4 osobe – 450.000 kn)	prosječna bruto plaća zaposlenih u KŠZ-u

STRATEŠKI CILJ 22 – Povećati broj osoba s invaliditetom i gluhih osoba koji su uključeni u sustav sporta za 30%

Mjere i aktivnosti potrebne za provedbu Cilja 22

KOD	AKTIVNOST	OPIS	ROK ZAVRŠETKA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	SUDIONICI U PROVEDBI	TROŠAK	KPI
4.4.6.1.	Promotivne aktivnosti sportskih klubova osoba s invaliditetom	Osmisliti i provoditi promotivne aktivnosti sporta osoba s invaliditetom koje su naročito usmjerene na djecu i mlade s ciljem povećanja njihove uključenosti u sustav sporta osoba s invaliditetom.	kontinuirano	sportski klubovi osoba s invaliditetom	KŠZ	10.000 kn (godišnje)	broj provedenih promo aktivnosti broj novih članova
4.4.6.2.	Osnivanje novih klubova u parasportovima	Osnivanjem i djelovanjem novih klubova u parasportovima koji nisu prisutni na području Grada Karlovca potencijalno će se potaknuti uključivanje novih sportaša s invaliditetom u sustav parasporta.	kontinuirano	sportski klubovi osoba s invaliditetom	KŠZ	0 kn	broj parasportova

STRATEŠKI CILJ 23 – Usavršavanje, školovanje i zapošljavanje trenera u sportu osoba s invaliditetom i gluhih sportaša

Mjere i aktivnosti potrebne za provedbu Cilja 23

KOD	AKTIVNOST	OPIS	ROK ZAVRŠETKA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	SUDIONICI U PROVEDBI	TROŠAK	KPI
4.4.7.1.	Zapošljavanje trenera	U aktivnostima 4.2.1.1. do 4.2.1.7. odnosno u aktivnosti 4.2.3.4. predviđeno je zapošljavanje 6 profesionalnih trenera u sustav sporta osoba s invaliditetom i gluhih. Zapošljavanje profesionalnih trenera unaprijedit će kvalitetu rada u sustavu sporta osoba s invaliditetom te stvoriti pretpostavke za uključivanjem većeg broja osoba s invaliditetom i gluhih u sustav natjecateljskog sporta.	kontinuirano	KŠZ	sportski klubovi osoba s invaliditetom	predviđen aktivnostima 4.2.1.1. do 4.2.1.7.	broj profesionalnih trenera
4.4.7.2.	Školovanje novih i postojećih trenera	U sklopu aktivnosti 4.2.5.1 do 4.2.5.9. predviđeno je stipendiranje većeg broja osoba koje se školuju za obavljanje trenerskih poslova. U te aktivnosti potrebno je ciljano uključivati i osobe koje trenutno obavljaju trenerske poslove u sportu osoba s invaliditetom i gluhih ili se žele usmjeriti u to područje trenerskoga rada.	kontinuirano	KŠZ	sportski klubovi osoba s invaliditetom	predviđen aktivnostima 4.2.5.1. do 4.2.5.11.	broj školovanih trenera

4.5. ŠKOLSKI I AKADEMSKI SPORT NA PODRUČJU GRADA KARLOVCA – PROGRAM RAZVOJA 2021.-2028.

Školski i akademski sport nadopunjuju sustav klupskog i natjecateljskog sporta, omogućuju većemu broju djece i mladih zadovoljavanje bioloških potreba za kretanjem i igrom, utječu na zdravlje i razvoj navika cjeloživotnog i redovitog tjelesnog vježbanja. Sa svojom natjecateljskom komponentom mogu igrati značajnu ulogu na lokalnoj razini razvijajući pozitivno rivalstvo kao i osjećaj pripadnosti školi ili sveučilištu. Značaj i važnost tog sustava sporta potrebno je pretočiti u niz aktivnosti i radnji koje će imati pozitivne učinke na njihov daljnji razvoj. Stoga je na temelju izrađene analize trenutnoga stanja školskoga i akademskoga sporta na području Grada Karlovca u poglavlju 3.5. „Školski i akademski sport na području Grada Karlovca – ciljevi 2028.“ definirani su ciljevi koji se žele ostvariti do 2028. godine. Iz definiranih ciljeva razvili smo Program razvoja školskog i akademskog sporta na području Grada Karlovca 2021.-2028.

STRATEŠKI CILJ 24 – Povećati uključenost učenika karlovačkih osnovnih i srednjih škola u školski sport

Mjere i aktivnosti potrebne za provedbu Cilja 24

KOD	AKTIVNOST	OPIS	ROK ZAVRŠETKA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	SUDIONICI U PROVEDBI	TROŠAK	KPI
4.5.1.1.	Povećati uključenost učenika osnovnih škola u školski sport	Aktivnostima Školskog športskog saveza grada Karlovca i školskih športskih društava povećati uključenost učenika osnovnih škola u školski sport. Očekivana povećanja postići će se ispunjavanjem mjera i aktivnosti po ciljem 2 i 3 (mjere i aktivnosti 4.5.2.1. i 4.5.2.2. te 4.5.3.1. do 4.5.3.6.)	prosinac 2028.	Školski športski saveza grada Karlovca	školska sportska društva (ŠSD)	/	2024. – 26% 2028. – 30% učenika u školskom sportu
4.5.1.2.	Povećati uključenost učenika srednjih škola u školski sport	Aktivnostima Školskog športskog saveza grada Karlovca i školskih športskih društava povećati uključenost učenika srednjih škola u školski sport. Očekivana povećanja postići će se ispunjavanjem mjera i aktivnosti po ciljem 2 i 3 (mjere i aktivnosti 4.5.2.1. i 4.5.2.2. te 4.5.3.1. do 4.5.3.6.)	prosinac 2028.	Školski športski saveza grada Karlovca	školska sportska društva (ŠSD)	/	2024. – 16% 2028. – 20% učenika u školskom sportu

STRATEŠKI CILJ 25 – Program Univerzalne sportske škole i Vježbaonice provodi se u svim osnovnim školama

Mjere i aktivnosti potrebne za provedbu Cilja 25

KOD	AKTIVNOST	OPIS	ROK ZAVRŠETKA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	SUDIONICI U PROVEDBI	TROŠAK	KPI
4.5.2.1.	Univerzalna sportska škola	Dodatno potaknuti nastavnike i učitelje TZK za organiziranjem programa Univerzalne sportske škole u onim u školama u kojima program nije uspostavljen.	kontinuirano	Gradski školski športski savez grada Karlovca	školska sportska društva		broj odjeljenja univerzalne sportske škole broj škola u kojima se provodi
4.5.2.2.	Promoviranje programa Vježbaonica	Program Vježbaonica je program Hrvatskog školskog sportskog saveza s kojim nisu u velikoj mjeri upoznati lokalni sportski klubovi. Potrebno je prezentirati i promovirati program Vježbaonica lokalnoj sportskoj zajednici s ciljem upoznavanja s programom i animiranjem klubova kako bi ponudili ciljano osmišljene programe u koje bi se uključivali učenici uključeni u program Vježbaonice.	kontinuirano	Gradski školski športski savez grada Karlovca	KŠZ, sportski klubovi	/	održane prezentacije broj klubova uključenih u program Vježbaonica

STRATEŠKI CILJ 26 – Ustanovljene gradske školske sportske lige

Mjere i aktivnosti potrebne za provedbu Cilja 26

KOD	AKTIVNOST	OPIS	ROK ZAVRŠETKA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	SUDIONICI U PROVEDBI	TROŠAK	KPI
4.5.3.1.	Osigurati dodatna financijska sredstva	Za organizaciju gradski školskih sportskih liga u 4 sporta potrebno je napraviti simulaciju troškova te u suradnji s KŠZ i Gradom Karlovcem osigurati dodatna financijska sredstva putem Programa javnih potreba u sportu Grada Karlovca	prosinac 2021.	Gradski školski športski savez grada Karlovca	KŠZ Grad Karlovac		osigurana potrebna sredstva
4.5.3.2.	Utvrđiti interes učenika i učenica te školskih sportskih društava	Potrebno je objektivno utvrditi postojanje interesa među učenicima i učenicama za uključivanje u sustav treninga i natjecanja koji bi bili uvjetovani uspostavom gradskih sportskih liga. Na temelju analize interesa donijeti odluku o pokretanju liga u pojedinim sportovima.	studeni 2021.	Gradski školski športski savez grada Karlovca	školska sportska društva		napravljena analiza
4.5.3.3.	Pilot lige	Tijekom školske 2021./2022. godine pokrenuti pilot gradske lige u jednom sportu za učenike i učenice (osnovna škola) te u jednom sportu za učenike i učenice (srednja škola).	svibanj 2022.	Gradski školski športski savez grada Karlovca	školska sportska društva		pokrenute lige
4.5.3.4.	Uvođenje novih liga	Do kraja školske 2023./2024. godine uspostaviti gradske školske sportske lige u barem dva sporta za učenike i za učenice osnovnih i srednjih škola	svibanj 2024.	Gradski školski športski savez grada Karlovca	školska sportska društva		broj sportova u kojima se održavaju lige

KOD	AKTIVNOST	OPIS	ROK ZAVRŠETKA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	SUDIONICI U PROVEDBI	TROŠAK	KPI
4.5.3.5.	Uvođenje novih liga	Do kraja školske 2025./2026. godine uspostaviti gradske školske sportske lige u barem tri sporta za učenike i za učenice osnovnih i srednjih škola	svibanj 2026.	Gradski školski športski savez grada Karlovca	školska sportska društva		broj sportova u kojima se održavaju lige
4.5.3.6.	Uvođenje novih liga	Do kraja školske 2027./2028. godine uspostaviti gradske školske sportske lige u barem tri sporta za učenike i za učenice osnovnih i srednjih škola	svibanj 2028.	Gradski školski športski savez grada Karlovca	školska sportska društva		broj sportova u kojima se održavaju lige

STRATEŠKI CILJ 27 – Suradnja školskih sportskih društava i akademskih klubova s lokalnom sportskom zajednicom i sportskim klubovima

Mjere i aktivnosti potrebne za provedbu Cilja 27

KOD	AKTIVNOST	OPIS	ROK ZAVRŠETKA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	SUDIONICI U PROVEDBI	TROŠAK	KPI
4.5.4.1.	Treninzi i natjecanja školskih sportskih društava u suradnji sa sportskim klubovima	Suradnja sustava školskog sporta s natjecateljskim sustavom i sportskim klubovima podrazumijeva razmjenu stručnog kadra (trenera) i dvoranskih kapaciteta (termina u dvoranama). Treneri koji ispunjavaju zakonske uvjete za rad u školskom sportu (visoka stručna sprema iz kineziologije) bi se aktivirali kao voditelji aktivnosti unutar školskih sportskih društava. Na taj bi način sportski klubovi dobili otvoreniji ulaz u škole te bi lakše dolazili do djece i promovirali sportske aktivnosti. Zainteresirani klubovi bi u suradnji sa školskim sportskim društvima nudili djeci i mladima sustavne treninge svoga sporta unutar sustav školskih sportskih društava. Nužni preduvjet je da treneri iz klubova ispunjavaju zakonske uvjete (visoka stručna sprema iz kineziologije) za rad u školskom sportu. Dominantno bi se uspostavljala suradnja s klubovima koji mogu provoditi aktivnosti na postojećoj školskoj sportskoj infrastrukturi. Treneri iz klubova bi osim vođenja treninga vodili i školske sportske ekipe na gradskim, regionalnim i nacionalnim natjecanjima u suradnji s voditeljima školskih sportskih društava. Troškove stručnog rada bi pokrivali klubovi. Potpisuje se sporazum o suradnji između škola (školskih sportskih društava) i zainteresiranih klubova s kojima se reguliraju međusobni odnosi. Gradski školski sportski savez Grada Karlovca koordinira suradnju klupskog i školskog sustava i kontrolira provedbu.	kontinuirano	Gradski školski športski savez grada Karlovca	sportski klubovi; školska sportska društva (ŠSD)	/	broj klubova koji surađuju sa školskim sportskim društvima

4.5.4.2.	Mjesec sporta	Program koji bi se provodio u svim osnovnim školama tijekom rujna odnosno početkom školske godine, a namijenjen je prvenstveno učenicima od 1.-4. razreda. Cilj je da klubovi održe pokazne treninge u školama kako bi učenike upoznali sa svojim sportovima i približili ih djeci. U provedbu programa moguće je uključiti i roditelje kako bi upoznali sportove, klubove i trenere koji nude aktivnosti za djecu.	rujan 2021. i dalje u kontinuitetu	Gradski školski športski savez grada Karlovca	sportski klubovi; školska sportska društva (ŠSD)	/	održan mjesec sporta; broj klubova; broj pokaznih treninga
----------	---------------	---	------------------------------------	---	--	---	--

STRATEŠKI CILJ 28 –Osnivanje akademskog sportskog kluba i razvoj akademskog sporta

Mjere i aktivnosti potrebne za provedbu Cilja 28

KOD	AKTIVNOST	OPIS	ROK ZAVRŠETKA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	SUDIONICI U PROVEDBI	TROŠAK	KPI
4.5.5.1.	Osnivanje akademskog sportskog kluba	<p>Trend razvoja akademskog sporta posljednjih nekoliko godina u Republici Hrvatskoj je organiziranje akademskih sportskih klubova različitih sportova unutar pojedinog visokog učilišta. Akademski sportski klubovi sudjeluju u sustavu akademski natjecanja, ali i redovitom sustavu klupskih sportskih natjecanja. Moguće je osnivanje novog kluba ili preuzimanje postojećeg kluba.</p> <p>U razdoblju do 2022. godine treba izvršiti predradnje i osigurati financijska sredstva za djelovanje kluba. Financijski trošak kluba bio bi podijeljen između sustava Javnih potreba u sportu Grada Karlovca i Veleučilišta u Karlovcu. Sukladno interesima i mogućnostima akademski klub može djelovati i kao društvo s više natjecateljskih sekcija. Cilj je unaprijediti akademski sport i stvoriti uvjete za redovite treninge i natjecanja studenata s područja Grada Karlovca.</p>	prosinac 2021.	Sportska udruga Veleučilišta u Karlovcu	Veleučilište u Karlovcu KŠZ		osnovan akademski klub

4.6. TJELESNA AKTIVNOST GRAĐANA GRADA KARLOVCA – PROGRAM RAZVOJA 2021.-2028.

Jednom do dva puta tjedno ili češće tjelesnom aktivnošću se bavi 45,5% građana Grada Karlovca. Taj pokazatelj sugerira kako su bavljenje sportom i tjelesna aktivnost važne sastavnice života građana Grada Karlovca. Građani Karlovca su značajno bolji i u većini drugih pokazatelja tjelesne aktivnosti kada se usporede s rezultatima na razini Republike Hrvatske, a ne zaostaju niti za europskim rezultatima te su usporedivi i s najrazvijenijih zemalja EU. Većina građana koja se bavi tjelesnom aktivnošću (45%) čini to radi poboljšanja i očuvanja zdravlja, a najčešće čine to na otvorenom, šetnicama, u parkovima i sl. Usprkos tome još uvijek je veliki udio građana (40,4%) koji dnevno provedu sjedeći i više od 5,5 sati.

Stoga su na temelju izrađene analize trenutnoga stanja tjelesne aktivnosti građana Grada Karlovca u poglavlju 3.6. „Tjelesna aktivnost građana Grada Karlovca – ciljevi 2028.“ definirani ciljevi koji se žele ostvariti do 2028. godine. Iz definiranih ciljeva razvili smo Program razvoja tjelesne aktivnosti građana Grada Karlovca 2021.-2028.

STRATEŠKI CILJ 29 – Povećati udio građana koji se redovito ili prilično redovito bave sportom i tjelesnim vježbanjem

Mjere i aktivnosti potrebne za provedbu Cilja 29

KOD	AKTIVNOST	OPIS	ROK ZAVRŠETKA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	SUDIONICI U PROVEDBI	TROŠAK	KPI
4.6.1.1.	Ciljano promoviranje tjelesne aktivnosti žena	Osmišljavanje i provođenje ciljane medijske i promotivne kampanje za uključivanje žena u organizirane programe tjelesnoga vježbanja. Kampanja se provodi putem lokalnih medija i društvenih mreža. U kampanju se uključuju poznate osobe (dominantno žene) koje pozivaju na redovito tjelesno vježbanje. Organizacija radionica i okruglih stolova s ciljem upoznavanja žena s dobrobitima tjelesnoga vježbanja i negativnim posljedicama izostanka tjelesne aktivnosti.	kontinuirano	Karlovački savez sportske rekreacije	društva za sportsku rekreaciju	25.000 kn (godišnje)	provodi se promocija
4.6.1.2.	Osmišljavanje i provođenje programa vježbanja namijenjenih isključivo ženama	Karlovački savez sportske rekreacije u suradnji sa zainteresiranim društvima za sportsku rekreaciju osmišljava i nudi različite nove programe tjelesnog vježbanja za žene različitih dobnih uzrasta. Potrebno je nuditi cjelogodišnje programe na otvorenom i u zatvorenim prostorima koji uključuju redovito, a najmanje jednom tjedno, organizirano vježbanje pod stručnim vođenjem.	kontinuirano	Karlovački savez sportske rekreacije	društva za sportsku rekreaciju		broj programa namijenjenih isključivo ženama
4.6.1.3.	Ciljano promoviranje tjelesne aktivnosti osoba starijih od 55 godina	Osmišljavanje i provođenje ciljane medijske i promotivne kampanje za uključivanje osoba starijih od 55 godina u organizirane programe tjelesnoga vježbanja. Kampanja se provodi putem lokalnih medija i društvenih mreža. U kampanju se uključuju poznate osobe (dominantno starije životne dobi) koje pozivaju na redovito tjelesno vježbanje. Organizacija radionica i okruglih stolova s ciljem upoznavanja osoba	kontinuirano	Karlovački savez sportske rekreacije	društva za sportsku rekreaciju	25.000 kn (godišnje)	provodi se promocija

		starijih od 55 godina s dobrobitima tjelesnoga vježbanja i negativnim posljedicama izostanka tjelesne aktivnosti.					
4.6.1.3.	Osmišljavanje i provođenje programa vježbanja namijenjenih isključivo osobama starijima od 55 godina	Karlovački savez sportske rekreacije u suradnji sa zainteresiranim društvima za sportsku rekreaciju osmišljava i nudi različite nove programe tjelesnog vježbanja za osobe starije od 55 godina. Potrebno je nuditi cjelogodišnje programe na otvorenom i u zatvorenim prostorima koji uključuju redovito, a najmanje jednom tjedno, organizirano vježbanje pod stručnim vođenjem.	kontinuirano	Karlovački savez sportske rekreacije	društva za sportsku rekreaciju		broj programa namijenjenih isključivo starijima od 55 godina

STRATEŠKI CILJ 30 – Uvođenje dodatnih sadržaja i mogućnosti za bavljenjem sportom i tjelesnim vježbanjem

Mjere i aktivnosti potrebne za provedbu Cilja 30

KOD	AKTIVNOST	OPIS	ROK ZAVRŠETKA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	SUDIONICI U PROVEDBI	TROŠAK	KPI
4.6.2.1.	Izgradnja nove te održavanje postojeće infrastrukture za vježbanje na otvorenom	Kako bi se ostvario cilj povećanja udjela građana koji se tjelesnom aktivnošću bave na otvorenom, u parku i sl. potrebno je unaprijediti infrastrukturu za te potrebe: razvoj novih šetališnih zona i povezivanje postojećih šetnica u cjelinu, uređivanje i opremanja novih vanjskih objekta za rekreaciju i sport (street workout i vanjski fitness) te uređivanje i opremanja novih dječjih igrališta.	kontinuirano	Grad Karlovac	Mladost d.o.o.	1.000.000 kn (godišnje)	udio građana koji se bave tjelesnim vježbanjem na otvorenom 2023. – 26% 2028. – 32%
4.6.2.2.	Godišnji plan izgradnje, održavanja, uređenja vanjskih vježbališta i dječjih igrališta	Radi sustavnog i transparentnog planiranja izgradnje novih vanjskih vježbališta i dječjih igrališta, održavanja postojećih te njihovog unaprjeđenja i uređenja potrebno je na razini Grada Karlovca pripremiti i usvojiti Godišnji plan izgradnje, održavanja i uređenja vanjskih vježbališta i dječjih igrališta.	prosinac 2021. i dalje u kontinuitetu	Grad Karlovac	Mladost d.o.o.	0 kn	izrađen i usvojen Godišnji plan
4.6.2.3.	Osmišljavanje i provođenje novih programa tjelesnog vježbanja	Karlovački savez sportske rekreacije u suradnji sa zainteresiranim društvima za sportsku rekreaciju osmišljava i nudi različite nove programe tjelesnog vježbanja. Potrebno je nuditi ciljne programe usmjerene uključivanju većeg broja građana Grada Karlovca u programe redovitog tjelesnog vježbanja.	kontinuirano	Karlovački savez sportske rekreacije	društva za sportsku rekreaciju		broj programa

STRATEŠKI CILJ 31 – Smanjiti udio građana koji dnevno sjede 5 sati i 30 minuta i dulje

Mjere i aktivnosti potrebne za provedbu Cilja 31

KOD	AKTIVNOST	OPIS	ROK ZAVRŠETKA	NOSITELJ AKTIVNOSTI	SUDIONICI U PROVEDBI	TROŠAK	KPI
4.6.3.1	Ciljano promoviranje tjelesne aktivnosti	Osmišljavanje i provođenje ciljane medijske i promotivne kampanje s ciljem smanjivanja sjedilačkog životnog stila te uključivanje u organizirane programe tjelesnoga vježbanja. Kampanja se provodi putem lokalnih medija i društvenih mreža. U kampanju se uključuju poznate osobe koje pozivaju na redovito tjelesno vježbanje. Organizacija radionica i okruglih stolova s ciljem upoznavanja građana s dobrobitima tjelesnoga vježbanja i negativnim posljedicama izostanka tjelesne aktivnosti odnosno sjedilačkog životnog stila..	kontinuirano	Karlovački savez sportske rekreacije	društva za sportsku rekreaciju	25.000 kn (godišnje)	provodi se promocija
4.6.3.2.	Osmišljavanje i provođenje programa vježbanja namijenjenih osobama koje imaju sjedilački životni stil	Karlovački savez sportske rekreacije u suradnji sa zainteresiranim društvima za sportsku rekreaciju osmišljava i nudi različite nove programe tjelesnog vježbanja. Potrebno je nuditi ciljane programe usmjerene smanjivanju sjedilačkog životnoga stila, naročito osobama koje zbog posla provode značajnu količinu radnih sati u sjedenju.	kontinuirano	Karlovački savez sportske rekreacije	društva za sportsku rekreaciju		broj programa

6. LITERATURA

1. Australian Sports Commission (2012). Australia's Winning Edge 2012-2022. http://www.ausport.gov.au/__data/assets/pdf_file/0011/509852/Australias_Winning_Edge.pdf. (20.9.2016.)
2. Bouchard C., Shephard RJ., Stephens T., (1994). Physical activity, fitness, and health. International proceedings and consensus statement. Champaign, IL: Human Kinetics.
3. Cavill, N., Kalmeier, S., Racioppi F. (2010) Tjelesno vježbanje i zdravlje u Europi: dokazi za akciju. Zagreb: Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
4. Chaker, A.-N. (1999). "Study of national sports legislation in Europe", Council of Europe Publishing, Strasbourg.
5. Chaker, A.-N. (2004). "Good governance in sport. A European survey", Council of Europe Publishing, Strasbourg.
6. Chappelet, J.-L. (2008). "The International Olympic Committee and the Olympic System. The governance of world sport", Routledge, London.
7. Chappelet, J.-L., Bousigue A., Cohen B. (2008). The Autonomy of sport. Enlarged Partial Agreement on Sport, Council of Europe, Strasbourg.
8. City of London (2013). London Sport Strategy. <https://londonsport.org/about-us/our-mission-vision-and-values/our-blueprint-strategy/> (15.9.2016.)
9. City of Preston (2015). The Preston Physical Activity and Sports Strategy 2015-2020. <http://www.preston.gov.uk/GetAsset.aspx?id=fAAyADEAOAAwADkAfAB8AFQAcgB1AGUAFAB8ADAAfAA1> (15.9.2016.)
10. City of Vancouver (2008). Vancouver Sport Strategy. <http://vancouver.ca/files/cov/Vancouver-Sport-Strategy.pdf> (15.9.2016.)
11. City of Vienna (2000). Strategy plan for Vienna. <https://www.wien.gv.at/stadtentwicklung/studien/pdf/b007289.pdf> (15.9.2016.)
12. Coalter, F. (2013). The Social Benefits of Sport. http://www.sportscotland.org.uk/Documents/Publications/Social_benefits_of_sport_FINAL.pdf (12.9.2016.)
13. Colditz, G. (1999). Economic costs of obesity and inactivity, *Medicine and science in sports and exercise*, 31(11): 663–667.
14. Council of Europe (1992). European Sports Charter. <https://wcd.coe.int/wcd/ViewDoc.jsp?Ref=Rec%2892%2913&Sector=secCM&Language=lanEnglish&Ver=rev&BackColorInternet=9999CC&BackColorIntranet=FFBB55&BackColorLogged=FFAC75> (20. 12. 2009.)
15. Council of Europe (1992). European Sports Charter. <https://wcd.coe.int/wcd/ViewDoc.jsp?Ref=Rec%2892%2913&Sector=secCM&Language=lanEnglish&Ver=rev&BackColorInternet=9999CC&BackColorIntranet=FFBB55&BackColorLogged=FFAC75> (20. 12. 2009.)
16. Čustonja, Z., Jukić, I. i Milanović, D. (2011). Treneri i stručni poslovi u hrvatskome športu. Zagreb: Nacionalno vijeće za šport i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske.
17. Department for Education and Skills (DFES) and the Department for Culture, Media and Sport (DCMS) (2005). The National PE, School Sport and Club Links Strategy. www.ofsted.gov.uk/Ofsted-home/Publications-and-research/Browse-all-by/Education/Curriculum/Physical-education/Primary/The-physical-education-school-sport-and-club-links-strategy (10. 12. 2010.)
18. Department of Culture, Media and Sport and Strategy unit (2002). Game Plan: a strategy for delivering Government's sport and physical activity objectives <http://www.number-10.gov.uk/su/sport/report/pdf.htm> (18. 3. 2008.).

19. Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture (2017). Sport and physical activity – Report. S mreže skinuto 20. srpnja 2018. godine sa:
<http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/survey/getsurveydetail/instruments/special/surveyky/2164>
20. English Federation of Disability Sport (2012). Active for life - EFDS strategy.
http://www.efds.co.uk/assets/000/000/218/Active_For_Life__FINAL_original.pdf?1461946368 (6.9.2016.)
21. EU Member State Sport Ministers (2008). EU Physical Activity Guidelines - Recommended Policy Actions in Support of Health-Enhancing Physical Activity. [http://www.ua.gov.tr/docs/default-source/gen%C3%A7lik-program%C4%B1/eu-physical-activity-guidelines-2008-\(ab-beden-e%C4%9Fitimirehberi\).pdf?sfvrsn=0](http://www.ua.gov.tr/docs/default-source/gen%C3%A7lik-program%C4%B1/eu-physical-activity-guidelines-2008-(ab-beden-e%C4%9Fitimirehberi).pdf?sfvrsn=0) (15.9.2016.)
22. EU Open Dana Portal (2018). Special Eurobarometer 412: Sport and physical activity. S mreže skinuto 3. srpnja 2018. godine sa: https://data.europa.eu/euodp/en/data/dataset/S1116_80_2_412
23. Eurobarometer 183-6 (2003). Physical Activity. Bruxelles: European Commission.
24. Eurobarometer 213 (2004). The Citizens of the European Union and Sport. Bruxelles: European Commission.
25. Eurobarometer 246 (2006). Health and Food. Bruxelles: European Commission.
26. Eurobarometer 334 (2010). Sport and Physical Activity. Bruxelles: European Commission.
27. Eurobarometer 412 (2014). Sport and Physical Activity. Bruxelles: European Commission.
28. European Commission (1999a). The European Model of Sport.
http://europa.eu.int/comm/sport/doc/ecom/doc_consult_en.pdf (18. 3. 2008.).
29. European Commission (1999b). The Helsinki Report on Sport.
<http://www.sportdevelopment.org.uk/helsinkireport.pdf> (15. 12. 2010.).
30. European Commission (1999b). The Helsinki Report on Sport.
<http://www.sportdevelopment.org.uk/helsinkireport.pdf> (15. 12. 2010.).
31. European Commission (2003). The Aarhus Declaration on Voluntary Work in Sport.
http://ec.europa.eu/sport/library/doc/b21/doc292_en.pdf (15. 12. 2010.).
32. European Commission (2006) Guidance document on the implementation of EMAS in sporting events
http://ec.europa.eu/environment/emas/pdf/guidance/guidance09_en.pdf (15. 1. 2011.).
33. European Commission (2007) White paper on sport. http://ec.europa.eu/sport/white-paper/doc/wp_on_sport_en.pdf (15. 12. 2010.).
34. European Council (2000). Nice Declaration: Declaration on the specific characteristics of sport and its social function in Europe.
http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/sport/l35007_en.htm (15. 12. 2010.).
35. European Network of Sport Science in Higher Education (1999a). Sport and Employment in Europe – Final Report, Nathalie Le Roux, Pascal Chantelat and Jean Camy
http://europa.eu.int/comm/sport/doc/ecom/sport_emploi_en.pdf (15. 12. 2010.).
36. European Network of Sport Science in Higher Education (1999b). European Structure for the 5 Levels of Coaches Training <http://www.ensshe.lu/documents/cahiers/levels.pdf> (15. 12. 2010.).
37. European Observatoire of Sport and Employment (2004). Vocational Education and Training related to Sports in Europe: Situation, Trends and Perspectives
<http://www.eose.org/ktmlpro/files/uploads/Final%20Report%20English%20Version.pdf> (15. 12. 2010.).
38. Government of Canada (2006). Policy on Sport for Persons with a Disability.
<http://canada.pch.gc.ca/eng/1414513635858/1414513676681> (6.9.2016.)
39. Grad Zagreb (2012). Razvojna strategija Grada Zagreba.
40. Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport i Sportski savez Grada Zagreba (2015). Analiza stanja zagrebačkog sporta. Materijal pripremljen za tematsku sjednicu Gradske skupštine Grada Zagreba koja je održana 11. lipnja 2015.
41. Hrvatski olimpijski odbor (1999). Izvješće hrvatskog športskog sabora. Zbornik radova Hrvatskog športskog sabora, Zagreb, 1999.
42. Hrvatski športski savez (1991). Projekcija politike razvoja hrvatskog športa. Zagreb: Hrvatski športski savez.
43. International Committee of Sports for the Deaf (2010). Strategic Plan 2010 – 2013.
<http://www.deaflympics.com/pdf/2010-2013ICSDDStrategicPlan.pdf> (7.9.2016.)

44. International Paralympic Committee (2015). Strategic Plan 2015 to 2018. https://www.paralympic.org/sites/default/files/document/150619133600866_2015_06+IPC+Strategic+Plan+2015-2018_Digital.pdf (6.9.2016.)
45. Irish Sports Council (2003) Sport For Life- The Irish Sports Council's statement of strategy 2003-2005 www.irishsportsCouncil.ie/PDF/Strategy2003.pdf (18. 3. 2008.).
46. Ivaniš, K. (2000). Integralni sustav sportske infrastrukture grada Zagreba „ISSI Zagreb 2000+“
47. Ivaniš, K. (ur.) (2008). Preporuke o održivom programiranju, prostornom planiranju i projektiranju javnih plivališta u Gradu Zagrebu. Zagreb: Zagrebački športski savez.
48. Jones, T., Eaton, C. (1994). Cost-benefit analysis of walking to prevent coronary heart disease, *Archives of family medicine*, 3(8): 703–710.
49. Killoran, A. i sur. (1994). Moving on: International perspectives on promoting physical activity. Health Education Authority. http://www.nice.org.uk/nicemedia/documents/moving_on.pdf (15. 11. 2010.)
50. Kuljanić Huzjak, M. (2018). Analiza obrazovne strukture u Republici Hrvatskoj (Diplomski rad). Sveučilište Sjever, Sveučilišni centar Varaždin, studij Poslovna ekonomija.
51. Milanović, D. (2000). Hrvatski sportski model za 21. stoljeće. *Olimp*, 5, 8-11.
52. Milanović, D. (2000). Strategija razvoja hrvatskog športa. *Olimp*, 4, 4-7.
53. Milanović, D. (ur.) (2001). Stanje i perspektive zagrebačkog sporta. Zagreb: Fakultet za fizičku kulturu Sveučilišta u Zagrebu i Zagrebački športski savez.
54. Milanović, D. i sur. (2009). Strategija razvoja školskog športa u Republici Hrvatskoj 2009. - 2014. Zagreb: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske.
55. Milanović, D. i sur. (2015). Pedagoški standardi i normativi rada trenera u sportu. Zagreb: Sportski savez Grada Zagreba.
56. Milanović, D., Čustonja, Z. (2007). Sportska rekreacija – Sport za sve u svijetu (reprint). *Sport za sve*, 50, 4-10.
57. Milanović, D., Čustonja, Z., Bilić, D. (2010). Temeljna načela i smjernice razvoja športa u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Nacionalno vijeće za šport i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske.
58. Milanović, D., Jukić, I., Čustonja, Z., Šimek, S. (2004). Razvojni pravci hrvatskog sporta. U: Bartoluci, M. (ur.). *Sport u turizmu. Zbornik radova međunarodnog znanstvenog skupa »Menedžment u sportu i turizmu«*. Zagrebački velesajam, 20. i 21. veljače, Kineziološki fakultet Sveučilišta u zagrebu. str. 1-10.
59. Milanović, D., Jukić, I., Čustonja, Z., Šimek, S. (2004). Tjelesno vježbanje i sport u odgojno-obrazovnom procesu – strateški pristup. U: I. Prskalo (ur.) *Zborniku radova međunarodnog znanstveno-stručnog skupa »Škola i razvoj«*, Topusko, 13-14 svibnja, str. 28-37. Petrinja: Visoka učiteljska škola u Petrinji.
60. Ostroški, Lj. (Ur.) (2017). Statistički ljetopis Republike Hrvatske 2017 Statistical Yearbook of the Republic of Croatia. S mreže skinuto 21. lipnja 2018. godine sa: https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/ljetopis/2017/sljh2017.pdf
61. Pate RR., Pratt M., Blair SN. (1995). Physical activity and public health. A recommendation from the Centers for Disease Control and Prevention and the American College of Sports Medicine. *JAMA* 1995; 273: 402-407.
62. Podgorelec, S. i Dujmović, D. (1984). Analiza razvoja fizičke kulture u SR Hrvatskoj u razdoblju od 1981. do 1985. god. i analiza mogućnosti razvoja u razdoblju od 1986. do 1990. god. Zagreb: Republička samoupravna interesna zajednica fizičke kulture SR Hrvatske.
63. Puhak, S. (ur.) (2005). Program razvoja športa Grada Zagreba 2006.-2010. Zagreb: Zagrebački športski savez.
64. Republika Slovenija (2000). Nacionalni program športa v Republiki Sloveniji (NPS) U: Uradni list Republike Slovenije, br. 24, 17. 3. 2000., (str. 3289-3299). Ljubljana.
65. Savez za fizičku kulturu Hrvatske (1978). Konceptija razvoja vrhunskih športskih dostignuća u SR Hrvatskoj. Zagreb: Savez za fizičku kulturu Hrvatske.
66. Savić, D. (ur.) (1987). Modeli fizičke kulture. Zagreb: Republička samoupravna interesna zajednica fizičke kulture SR Hrvatske.
67. Sport England (2016). Towards an Active Nation. <https://www.sportengland.org/media/10629/sport-england-towards-an-active-nation.pdf> (1.9.2016.)
68. Statutu Grada Zagreba
69. U.S. Department of Health and Human Services (1996). Physical Activity and Health: A Report of the Surgeon General. <http://www.cdc.gov/nccdphp/sgr/pdf/sgrfull.pdf> (15. 1. 2011.).

70. Ustav Republike Hrvatske
71. Vuori I. (1998). Does physical activity enhance health? *Patient Educ. Couns.* 33:95-103.
72. World Health Organization, Global Health Observatory (2018). Prevalence of insufficient physical activity. S mreže skinuto 22. lipnja 2018. godine sa:
http://www.who.int/gho/ncd/risk_factors/physical_activity_text/en/
73. Yao, C. A., & Rhodes, R. E. (2015). Parental correlates in child and adolescent physical activity: a meta-analysis. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 12(1), 10.
74. Zakon o športu, Narodne novine, 111/97, 13/98, 127/00 i 24/01
75. Zakon o športu, Narodne novine, 59/90.
76. Zakon o športu, Narodne novine, 60/92, 77/95.
77. Zakon o športu, Narodne novine, 71/06, 150/08, 124/10, 124/11, 86/12, 94/13, 85/15, 19/16.
78. Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, Narodne novine, 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15
79. Dahmann, N., Wolch, J., Joassart-Marcelli, P., Reynolds, K. & Jerrett, M. (2010). The active city? Disparities in provision of urban public recreation resources. *Health & Place*, 16, 431–445.